

PAPANCASŪDANĪ
OR
THE COMMENTARY ON THE
MAJJHIMA NIKĀYA.

PART III

පපන්කචසුදනී
නාම
මජ්ඣිමනිකායටඨකථා

තතියො භාගො.

Vol. XLVII.

SIMON HEWAVITARNE BEQUEST.

PAPANCASŪDANI

OR

THE COMMENTARY ON THE

MAJJHIMA NIKĀYA.

PART III

පප්ඤ්චසූදනී

නාම

මජ්ඣිමනිකායටයකථා

තතියො භාගො.

විමලධම්ම භේවාචිකාරණ මහාසයෙන

සිරිනාථ කුමාරදාස මුතසිත මහාසයෙන වානි

ද්විති සොගතෙහි

තිපිටකමුද්දලයෙ මුද්දපිතා.

මිල රු. 100/-

බු: ව: 2491

ක්‍රි: ව: 1947

(හිපිවක වුද්දාසන සහනවතාප්පිසතිං ආඥා.)

හදනතාවරියබුද්ධසොසමභා පෙරවරවිරචිතා

පපඤ්චසුද්ධි

නාම

මජ්ඣිමනිකායවට්ඨකථා.

තතියො භාගො.

දිව්‍යසෙන

විජ්ජාලඛකාර පටිවේණාසිපතිනා

තිපිටකවාචිස්සරුවරියොපඤ්ඤාසෙන

ධම්මකිත්තිසසිරි ධම්මානන්දාභිධානෙන පටාන

සංඝනායකතෙරෙන

සංඝොධිතා

විජ්ජාලඛකාර පටිවේණාසිපතිනා

තිපිටක වාචිස්සරුවරියොපඤ්ඤාසෙන

ධම්මකිත්තිසසිරි පඤ්ඤාසාරාභිධානෙන පටාන

සංඝනායකතෙරෙන

පටිසඤ්ඤා

සසිමන් හෙවාචිතාරණ මහාසයාණනරියා

විමලධම්ම හෙවාචිතාරණ මහාසසෙන, සිද්ධිනාඨ කුමාරදාස මුනසිස

මහාසසෙනවාහි දව්ති සොගතෙහි

තිපිටකවුද්දාසය වුද්දාසිතා.

වු: ව: 2491.

කි: ව: 1947,

ප්‍රථම මුද්‍රණය	- 1947
දෙවන මුද්‍රණය	- 1986
තෙවන මුද්‍රණය	- 2000

Vol. XLVII.

SIMON HEWAVITARNE BEQUEST.

BHADANTĀCHARIYA BUDDHAGHOṢĀ MAHĀ THERA'S

PAPANCA SŪDANĪ

OR

MAJJHIMA NIKĀYATTHAKATHA

PART III.

REVISED AND RE-EDITED BY

VEN. DHAMMAKITTISSIRI PANNĀSĀRA
NĀYAKA THERA.

Principal, Vidyāḷankāra Pirivena, Kelaniya

PUBLISHED BY THE TRUSTEES:

WIMALADHAMMA HEWAVITARNE ESQ.,

AND

SIRINATHA KUMARADASA MOONESINGHE ESQ.,

THE TRIPITAKA PUBLICATION PRESS,

MALIGAKANDA.

COLOMBO, (CEYLON)

B. E. 2491

C. E. 1947

සුචි පනත.

CONTENTS.

සුභාෂ්වර්ත.

පිටිපිටි.

	සුභාෂ්වර්ත	පිටිපිටි
1. කැපුරු	1.	8.
2. අවිකතාගර	"	10.
3. සෙව	"	23.
4. පොතලිය	"	30.
5. ජිවක	"	35.
6. උපාලි	"	69.
7. කුකුළුවතිය	"	74.
8. අභයරජකුමාර	"	78.
9. බහුවේදනිය	"	79.
10. අපරණක	"	

නිවේදන පිටිපිටි.

	සුභාෂ්වර්ත	පිටිපිටි
1. අබලවිකරුලොවද	85.	
2. මහාරුලොවද	"	89.
3. මාලුක	"	97.
4. මහාමාලුක	"	98.
5. හදුලි	"	101.
6. ලවුකිකොපම	"	112.
7. වාහුම	"	118.
8. නලකපාන	"	122.
9. ගොලියානි	"	125.
10. කිවාගිජි	"	127.

නිවේදන ද්විතීය පිටිපිටි.

	සුභාෂ්වර්ත	පිටිපිටි
1. කෙවිජ්ජවත්	133.	
2. අග්නිවත්	"	134.
3. මහාවත්	"	136.
4. දිසනව	"	138.

5.	මාගඤ්ඤ	"	"	144.
6.	සඤ්ඤ	"	"	152.
7.	මහාසඤ්ඤ	"	"	161.
8.	සමන්තපාසාදිපක	"	"	182.
9.	චූළසඤ්ඤ	"	"	185.
10.	වේදිකා	"	"	189.

නිව්ඤ්ඤා නිව්ඤ්ඤා වග්ගො.

1.	ආර්ථිකාර	සු නග	වග්ගො	191.
2.	රජපාල	"	"	197.
3.	මධ්‍යදෙව	"	"	212.
4.	මධුර	"	"	219.
5.	බොධිරජකුමාර	"	"	221.
6.	අභ්‍යුලිමාල	"	"	226.
7.	පියජාතික	"	"	237.
8.	බාහිනිය	"	"	238.
9.	බමුවෙතිය	"	"	239.
10.	කණ්ණකන්ද	"	"	244.

නිව්ඤ්ඤා වග්ගො වග්ගො.

1.	මුහුර්ත	සු නග	වග්ගො	249.
2.	සෙල	"	"	274.
3.	අක්කලායක	"	"	281.
4.	සොටමුඛ	"	"	284.
5.	වංචි	"	"	285.
6.	එසුකාරි	"	"	294.
7.	බානකුප්පාති	"	"	295.
8.	වාසෙට්ඨ	"	"	296.
9.	සුභ	"	"	304.
10.	සභිකාරව	"	"	309.

නිව්ඤ්ඤා සංක්ඛ්‍යා වග්ගො.

මහානිව්ඤ්ඤා සංක්ඛ්‍යා.

IN SINHALESE CHARACTERS.

ਭਾ ਭਾਡ ਭਿ ਭੀ ਭੁ ਭੂ ਭੰ ਭੌ

ka	ka	ga	ga	ga
ca	ca	ja	ja	ga
ta	ta	da	da	ga
pa	pa	ba	ba	ma

සා රා ලා වා සා හා ලා ශාන

ක ka   කා ká   කි ki   කී kī   කු ku   කූ kú   කෙ ke   කෝ ko
ඛ kha   ඛා khá   ඛි khi   ඛී khī   ඞ khu   ඞූ khú   ඞෙ khe   ඞෝ ko
ග ga   ගා gá   ගි gi   ගී gī   ගු gu   ගූ gú   ගෙ ge   ගෝ go

කක kka	කෙකෙ kēka	ති tva, භු tra	මම් mpha
කක kka	කෙක kēka	දු dda	මබ, ම mba
කක kya	කෙක, ට kēca	ඳු, ඩ dda	මබ mba
කි kri	ඊ, කෙක kēka	දු dra	මම mira
කි kva	ඊ, කෙක kēja	ඩ, ඳු dva	මබ mba
කි kya	කෙක kēja	ධි dhva	යය, යය yya
කි khva	චි ට්චා	නත nta	යය, යා ha
ගග gga	චි, ඩි ට්චා	නි nthā	ලල lla
ගග ggha	ඩි ට්චා	නි nda	ලය lya
ගු gra, ඩි ගු ka	ධි ට්චා	නි ndha	ලය lha
ඛි kka	කෙක kēka	නන nna, නි nhā	චි vha
ඛි kga	කෙක kēka	පප ppa	සස ssa
ඛි kgha	කෙක kēka	පප ppha	සම sma
චි cca	කෙක, ඩි ට්චා	බබ bba	සච swa
චි ccha	කෙක kēka	බබ bba	හච hma
ජි jja	තත tta	භි hra	හච hva
ජි jgha	තත ttha	භි mpa	හා ha

$$1=i, \quad 2=, \quad 3=, \quad 4=u, \quad 5=, \quad 6=, \quad 7=.$$

THE LATE
MR. SIMON ALEXANDER HEWAVITARNE.

BORN 20TH MARCH, 1875.

DIED 17TH JANUARY, 1913.

සෝමාවතී හේවාචිතාරණ මැතිනිය

THE LATE
VEN'BLE ANAGARIKA DHARMAPALA.
(SIRI DEVAMITTA DHAMMAPALA)
Director of Triptaka Mudhrana Sabha

BORN 17TH SEPTEMBER, 1864.

DIED 29TH APRIL, 1933

PREFATORY NOTE.

We have the pleasure to place before the public part III of the Pāṇcasūdanī, commentary to the Majjhima Nikāya, the 47th Volume of the Simon Hewavitarne Bequest.

Our sincere thanks are due to the Ven'ble Kiriwattudūwe Siri Pannasara Nayaka Thero, Principal of Vidyalankara Pirivena Peliyagoda, Kelaniya for having very kindly edited this part of the Pāṇcasūdanī and to the Rev. Kosgoda Dhammavansa Thero of the Tutorial Staff of the same Pirivena who rendered great help for the compilation of this Volume.

The second part of Pāṇcasūdanī was printed in 1943 under the Editorship of the late Ven'ble Lunupokune Sri Dhammananda Padhana Nayake Thero, the then Principal of Vidyalankara Pirivena, Peliyagoda, whose Ven'ble name we wish to revere with gratitude for the continued assistance and guidance extended during his life time for the production of the publications of the Simon Hewavitarne Bequest series of the Tri Pitaka from the very inception.

W. D. Hewavitarne
S. K. Moonesinghe

Tripitaka Publication Office,
130, Maligakanda,
Colombo.

4th May $\frac{2491}{1947}$

LIST OF ABBREVIATIONS.

- A Asgiri Vihāra Mahā Nāyaka Library.
- B. Book in Burmese Characters.
- D¹ Dīgha Nikāya Aṭṭha Kathā Vidyāṅkārā College, Kelaniya.
- D² Dīgha Nikāya Aṭṭha Katha, Siamese Manuscript.
- E. P. T. S. Edition Vol II.
- L. Lankā Potthaka (Ceylon Books)
- M¹ Mīripāṇne Vihāra, Galle.
- M² Malwatta Vihāra, Sangharāja Library, Kandy.
- P¹ Paranātala Nilame's Library, Kandy.
- P² Late Pilimalawwa Maha Nilame's.
- R Ratmalana Purāṇa Vihara, Mount Lavinia.
- S. Book in Siamese Characters.
- T¹ Tācumpata Vihara, Dickvella, Maṭara.
- T² Tīka, Dharmaprasāda Vihāra, Colombo.
- V. Vijayārama Vihāra, Kumbalwella, Galle.
- W¹ Waskaduwa Abhinawarama Library, Kalutara.
- W² Wattedgama Vidyādarsana Pirivena, Matale.

විසඳුනැහැරි

සමා කලාතාදි ගුණසමුලලසිතාය පරිශතතියා විසාරදෙන අධිකථා වර්ගයෙහි අනුබුද්ධි බුද්ධිසංඝාය මහාසාමිනා විරචිතාය පපඤ්ච සුද්දතියා මජ්ඣිමනිකායධම්මකථාය පඨමභාගසොධනං සිරිමතාභිගරා නා සථි ඡෙතමි වාමණස් නාමදෙවොසන අනිතලබ්බිකායෙරන සමා රුඛිතො පඤ්චිකාවතංසො තිපිටකවාචිසං රුවරියොපජ්ඣාය බුරුකුරෙ ලබ්බායං පච්ඡිමදිසානුදිසාසු පඨානසම්ප්පාදනායකතෙරවරෙ රුමම ඝිනනිසසිති රුමමාණමාභිසානො අනිතවිජ්ජාලබ්බකාර පරිවෙණොධිපතී මහාසාමිපාදො අකාසි යථා ධම්මං යථා සන්තං යථාමාගධ තීරුතති.

තස්ස චවයෙන ච මජ්ඣිමොපරිපණණාසාසමුලලසිතො දුතිය භාගො අමහාකමාවර්ගයෙහි තංබුරංදමානෙන රුමමඝිනනිසසිති රුමමා නාසොභිසානො අනිතවිජ්ජාලබ්බකාර පරිවෙණොධිපතීනා පඨාන සම්ප්පාදනායකතෙරපාදෙන තමුපදෙසමනුගමම යථාධම්මං සංසොධිතො අහොසි. තසමාසමි අධිකථාසංසොධනෙ දිවම්බතා තෙ පරිවෙණොධි පතීනො එව පුබ්බඛගමා අහෙසුං.

තතො පච්ඡා තිපිටකමුද්දාපනසමිතියා ජ්ඣකඛකෙනා ජ්ඣිටෙභ්න රුමමඝිනනිසසිති රුමමානාසොභිසානො පඨානසම්ප්පාදනායකතෙරපා දෙන පපඤ්චසුද්දතියා මුලපණණාසා පඨමදුතියභාගදායවසෙන පුතරපි සොධෙත්වා පටිසම්බතා අහොසි මහතාපරිසංගමෙන. පරතතු තතියභාගසංසොධනෙ සමාරද්දායෙව සොයමාවරියපාදො සග්ගපරා යතො අහොසි සම්බාරුතං පාලොකධම්මතමාචිකිතෙරෙනතා.

තස්ස චවයෙන තංබුරංදමානෙන එතරසි තිපිටක මුද්දාපන අජ්ඣකඛකෙන විසදමතිනා කාරුණිකෙන පිමලබ්බම හෙවාපිතාරණ මහාසයෙනා ජ්ඣිටෙභ්න මයා ආවරියපදාධි මතතිකකමම සාසන කිව්වවසෙතෙව තතියභාගොයං පටිසම්බතො අහොසි. සම්බරණෙසමි විජ්ජාලබ්බකාර පරිවෙණෙ උපාවරියබුරුකුරෙ භොග්ගොධ සිති රුමම චංශපෙරෙ මහතා පරිසංගමෙනාකාසි මහතනමුපකාරං.

අයමිංවිසයෙ යං වතතබ්බං තං සබ්බං අනුකතමණිකාදයො ච වසුන්භාගෙන සද්ධිං වින්තරවසෙන පකාසියතො.

කිතිවන්තුඩුපෙති සිති පඤ්ඤාසාර නායකපෙරෙණ.

(සමුද්ධිපරිනිබ්බානතො එකනවුති

වස්සාතිකද්විසහස්ස වසුස්සතෙ (2491)

පච්චාසනපුණ්ණමයං රචිතාසරෙහි) 1 -5- 1947.

පැලියගොඩ,

නැලඟිය.

පටකදවසුදැනි මපකිමපණනොසා.

නමො තස්ස ගගංගො අරගංගො

සමමාසමුද්ධංගං.

1.

පටමම සුභනාහි කඤ්ඤසුභතං; හස්ත ඵමමාසංගාහි ඵමනාම
 ටංග නගෙර; තස්ස භි නගරස්ස ආරාමපොකරණිආදීප්පං ටංසු ටංසු
 සංගසු ටංසුකරුකබ්බ උස්සන්තා අංගසුං; තස්සා ටංසාහි සංඛා
 අගමාසි; ගගගග්ග පොකරණිආ නිගෙරති තස්ස ඵමනාමගරස්ස.¹
 අපිදුරෙ ගගගරුග නාම රුජමංගසියා බණ්ඩතත්තා ගගගරුති ලද්ධ
 මොහාරු පොකරණි අසී; තස්සා තීරෙ සමන්තතො නිලාද්ධංසු
 වණ්ණකුසුමපතිමණ්ඩතං. මහන්තා ඵමපකවතං; තස්මිං ගගවා කුසුම
 ගකුසුමගෙකි ඵමපකවතො විහරති; තං සකුංග ගගගරුග පොකර
 ණිආ තීරෙති චුත්තං; මහන්තා ගිකුසුමසෙසන සඤ්ඤාති අදසසිත
 පරිචේතදෙන මහන්තන නිකුසුමසෙසන සඤ්ඤා; පෙසෙසාහි තස්ස
 නාමං; ගඤ්ඤාගසුගෙනාහි ගඤ්ඤවරිගපුත්තො;² කඤ්ඤකො ව³
 පඤ්ඤාපකොති කඤ්ඤකොති ඵමනාමො ජන්තපරිබාජකො;
 අභිවාදෙකාහි ජබ්බණ්ණානං සනවුද්ධරසමිතං අත්තරං පටිසිච්චා
 පසන්නලාබාරසෙ නිවුජ්ජමානො⁴ විය සිඤ්ඤවණ්ණවණ්ණං⁵ දුස්සවරං
 පසාරෙච්චා සසීසං⁶ පාරුපමානො විය වණ්ණගකුසුමපනතවමපක
 පුප්ඵාහි සිරසා සමපටිච්චන්තො විය සිහෙරුපාදං උපගමන්තො
 පුණ්ණවතො විය ගගවතො වකකලකබ්බපතිමණ්ඩතො අලත්තක
 වණ්ණං පුලලපද්මසසිරිතො⁷ පාදෙ වැද්දකාහි අත්තො; ඵකමනන
 නිසිද්ධි ජ නිසජ්ජදෙසවිරතිතො ඵකසමිං ඤාසෙ තිසිද්; භුණ්ඩිභුගං
 භුණ්ඩිභුගනති තතො යතො අනුචිලොකෙති තතො තතො භුණ්ඩි
 භුගමෙවාති⁸ අත්තො; තත්ථ හි ඵකතිකුසුමාසී ගඤ්ඤකුකුචං වා
 පාදකුකුචං වා තත්ථි; සබ්බෙ⁹ ගගවතොච්ච ගාරවෙන අත්තතො
 ව¹⁰ සිකිතිසිකිතිතං¹¹ අඤ්ඤමඤ්ඤං විගතසලලාපා අත්තමසො
 උකකාසිතසද්ධම්මෙ අකරෙන්නා සුතිබාතඉඤ්ඤා විය නිවාතට්ඨාන
 සනතිසිත්තං මහාසමුද්ධද්දකං විය භාගෙන පි නිවට්ඨා මහසාපි

1. ඵමපකගරස්ස B.	5. සිඤ්ඤවණ්ණවණ්ණං S.	8. භුණ්ඩිභුගං
2. ගඤ්ඤවරිගසු පුත්තො B.	6. සරිරං A. M2. P2.	සෙසාහි S.
3. කඤ්ඤකො S.	7. අලත්තකවණ්ණපුලල	9. අසබ්බ S.
4. නිවුජ්ජමානො S.	පද්මසසිරිතො B.	10. අත්තතො L.
11. සිකිතිසිකිතිතං A, M2. P2, V, W1, W2., සිකිතිසිකිතිතං S		

අවික්ඛිතතා රතතචලාභතා විය සිනෙරුකුටං ගභවනතං පරිවාරෙණි,
නිසිදිංසු; පරිබ්බාජකස්ස එවං සනතිසින්නපරිසං දිස්වා මහතතං පිඨි
සොමකස්සං උපපජ්ජි; උපපන්නං පන¹ අනෙතාභද්දයමිංසෙව සනති
සිද්දෙවුං අනෙකකානෙතා පියතමුද්දහාරං තමුට්ඨාපෙසි; තස්මා²
අවජ්ජිමං භොති³ ආදිමාග; තත්⁴ අකුස්ස පඨිබ්බාදෙගණං විය
නිව්වං න භොතිති අවජ්ජිමං; අයං තාව සඤ්ඤායො; අයං පන අවස්
කථානසො: අවජ්ජිමයොග්ගනති⁵ අවජ්ජිමං; අවජ්ජිමං පහරිතං සුත්තනති
අනෙතා; අභුතපුබ්බං භුතනති⁶ අබ්බුතං; උගගමෙපනං විමගගස්සෙව⁷
අඨව්වචනං තං පනෙතං ගරභණ්වජ්ජිමං⁸ පසංසාඅවජ්ජිමනති දුට්ඨං
භොති⁹ තත් “අවජ්ජිමං මොග්ගලාන අබ්බුතං මොග්ගලාන යාව
බාගාගගණාපි නාම සො මොග්ගපුරිසො ආගමෙස්සති”ති ඉදං ගරභ
ණ්වජ්ජිමං නාම; “අවජ්ජිමං නන්දමානෙ අබ්බුතං නන්දමානෙ යනු හි
නාම විතතුපපාදමපි පරිසොගිස්සති”ති ඉදං පසංසාඅවජ්ජිමං නාම;
ඉධාපි ඉදමෙව අධිපෙපතං; අයං හි පසංසනෙතා එවමාග; ඤාමඤ්ඤි
දතති එත්ථ ඉදතති නිපාතමතතං යාවාති පමාණපරිච්ඡෙදො යාව සමමා
පටිපාදිතො¹⁰ යතතනෙතා පමාණෙතා සමමා පටිපාදිතො න ස්කන්ධා
තස්ස වණ්ණං වතතුං අථ බො අවජ්ජිමමෙවෙනං අබ්බුතමෙවෙනනති
වුත්තා භොති; එතපරමංසෙවති එවං සමමා පටිපාදිතො එසො¹¹
භික්ඛුසමෙසා තස්සාපි භික්ඛුසමෙසා පරමොති එතපරමො තං එත
පරමං යවා අයං පටිපාදිතො එවං පටිපාදිතං කත්වා පටිපාදෙදුං න
ඉනෙතා භිසෙය්සාති අනෙතා; දුතියනසො: එවං පටිපාදෙස්සනති න ඉනෙතා
භිසෙය්සාති යොජෙහබ්බං; තත් පටිපාදිතොති ආභිසමාචාරිකචිත්තං¹²
ආදිං කත්වා සමමා අපච්චිතිකපටිපත්තිං යොජිතො¹³ අථ කස්මා
අයං පරිබ්බාජකො අතිතානාගතෙ බුද්ධො දෙස්සති කිම්ස්ස නියඤ්ඤි
ජානනං ඤාණං අපච්චිති: නත්ථි; නායකානෙ පන භත්වා¹⁴ භෙත්තා
කාරෙත අයං භික්ඛුසමෙසා සනතිසිනෙතා දනෙතා විනිතො උප
සනෙතා, අතිතබුද්ධාපි එතපරමංසෙව කත්වා පටිපජ්ජාපෙදුං; අනාගත
බුද්ධාපි පටිපජ්ජාපෙස්සනති; තත්ථ ඉනෙතා උත්තරිං පටිපාදනාති මඤ්ඤ
මානො අනුබුද්ධියා එවමාග. එවමෙසංභිකාදරකාති පාරිශෙකෙසා,
අනුසත්ති; ගභවා කිර තං සුච්චා කන්දරත චිං භික්ඛුසමං උප

1. උපපන්නං ව S.

4. තස්ස S.

2. තස්සා A. M2. P2; W1. W2.

5. අවජ්ජිමං සොග්ගනති B. S.

3. අවජ්ජිමං භො භොතමාති S.

6. පුබ්බභුතනති B.

7. විමගගාචගගස්සෙව B අපි වෙත් “අත්ථ අරුතනෙතා විණ්ණවති” එසො
පාදො භිග්ගපොත්තෙසු ආගතො තථාපි සො ඉධ පජ්ජාදපථිතොති මඤ්ඤ

8. ගරභණ්වජ්ජිමං B. S.

10. යාව සමමාපටිපාදිතොති A, P1. P2. R. V.

9. භොතිති L.

11. එස S.

W1. W2.

12. ආභිසමාචාරිකචිත්තං A. M2. F1. P2. R. V. W1. W2.,

අභිසමාචාරිකචිත්තං B. S.

13. අපච්චිතිකපටිපත්තිං යොජිතො L.

14. කසකානෙතා පන වත්වා B, කසකානෙති..., භිපකාති B.

සන්නායී වදනි; ඉමං පන භික්ඛුසංඝං උපසන්නායාරණං තුංඤාං අපාකමං; න හි ඒං සමතිංසාරමියො පුරෙණා කුසලමුලං පරිපා මෙණා බොධිපල්ලංඛක පබ්බඤ්ඤානුසංකල්පනාං පරිච්ඡිති; මයා පන පාරමිතො පුරෙණා ඤාතත්වරියං ලොකත්වරියං බුද්ධිවරියඤ්ච¹ නොපිං පාපොණා බොධිපල්ලංඛක පබ්බඤ්ඤානුසංකල්පනාං පරිච්ඡිති; මිංඤ්ඤාං එතෙසං උපසන්නායාරණං පාකමනා දසෙසං ඉමං දෙසනං ආරති.

සනති හි කඤ්ඤානුසංකල්පනාං පාරිසෙකො අනුසංකල්පනා; භගවතො කීර්තිතදසොහි: අයං පරිබ්බාජනො ඉමං භික්ඛුසංඝං උපසන්නායාරණං වදනි; අයඤ්ච භික්ඛුසංඝො න කපෙපණා² කුහකභාවෙන ඉරියාපමං සංකල්පෙනො විතෙතන අනුපසන්නො ව³ උපසන්නායාරණං දසෙසනි; එතං පන භික්ඛුසංඝං පරිපදං පුරුසමානාපි පරිපදං පුරෙණා මත්තං පණා ඕනභික්ඛුපි අභි; තත් පරිපදං පුරෙණා මත්තං පතනා අතතනා පරිච්ඡිද්ධානුසංකල්පනා උපසන්නා; පරිපදං පුරුසමානා උපරි උපරි මිඤ්ඤා⁴ විපසන්නාය උපසන්නා; ඉතො මුත්තා පන අවසෙසා වතුති සතිපට්ඨානෙහි උපසන්නා; තෙත නෙසං⁵ උපසන්නායාරණං දසෙසංඝාමිති⁶ ඉමිනා ව ඉමිනා ව කාරණෙන අයං භික්ඛුසංඝො උපසන්නායාරණං දසෙසංඝං සනති හි කඤ්ඤානුසංකල්පනාං ආදිමාන.

තත් අරහතො බිණ්ණොචාති ආදිපු යං වතතබ්බං තං මුලපරි යාය පුත්තවණ්ණනායමෙව වුත්තං; සෙබ්බවිසදමි තත්තච වින්දා රිතං; සන්නායසිලාති සත්තසිලා⁷ නිරන්තරසිලා; සන්නායවුත්තති නොති තසෙව වෙවචනං; සන්තහජිවිතාති⁸ වා අත්තා; තසම් සන්නායසිලෙ⁹ එතොව ජිවිතං කපෙපනති¹⁰ න දුස්සිලාමරණං පාපු ණන්තිති අත්තා; නිපසන්නාති නෙපසෙකන සමන්තාගතා පඤ්ඤා වතො; නිපසන්නාතිනොති¹¹ පඤ්ඤානුසංකල්පනා¹² පඤ්ඤාය එතො ජිවිතා¹³ කපෙපනති; යථා එකමො සංසතො පබ්බජිතොව ජිවිත කාරණං ජපු අගොවෙරපු වරති; වෙසෙයොවෙර¹⁴ ගොති; විබ්බ¹⁵ ඵල¹⁶ කුමාරිකපණ්ණිකපාසායාර භික්ඛුනිගොවරෙ ගොති; සංසෙවො විහරති රුජ්ඣති රුජමනාමතෙතති තිස්සෙති තිස්සාසාවතෙති අනනු ලොමිකෙත හිති සංසෙතන, වෙජ්ජකමමං කෙරෙති දුක්ඛකමමං කෙරෙති පතිණකමමං කෙරෙති ගණ්ඨං එළෙඞ්ඤි අරාමකකනං දෙති උද්ධවිතර

1. බුද්ධිවරියං ව B,	9. අසන්නසිල A M2, V, W1
2. න කපෙපණා පසෙපණා B,	සන්නසිල B,
3. ම L,	10. කපෙපනතිති අත්තා; L,
4. උපරි A, M2,	11. නිපසන්නාතිනො S,
උපරිඋපරි P2, V, W1, W2,	12. පඤ්ඤානුසංකල්පනා B,
5. නං නෙසං B,	13. ජිවිතං B, M2, W2,
6. දසෙසංඝාමිති B	14. වෙසෙයොවෙර B, S,
7. සන්නායසිලා L,	15. විබ්බා B,
8. ජිවිතාති A, M2, W2, ජිවිතාමාතිති B	16. ඵල S,

වනං¹ දෙති අබොවිරෙවනං. දෙති තදුෂ්ණලං පවති පිච්ඡනෙතලං පවති වෙඵදුතං. දෙති² පතතදුතං පුපඵදුතං ඵලදුතං සිතාදුතං දතතකච්ඡදුතං මුඛොදුතදුතං චුණ්ණදුතං මිත්තිකාදුතං³ දෙති චායුකමමං⁴ කරොති මුක්ඛසුප්පං පාරිභට්ටං⁵ ජඩ්ඝපෙසකිකං⁶ කරොතිති එකවිසතිවිධාය අනෙසනාය ජීවිතං⁷ කප්පනෙතා අතිපකවුත්ති⁸ නාම හොති; ත පඤ්ඤාය ධර්මා ජීවිතං⁷ කප්පති; තතො කාලභිතිරියං කථාං සමණයනෙතා නාම හුත්වා “තස්ස සංඝාරිපි ආදිත්තා හොති සමපඤ්ඤා”ති වුත්තනගෙන මහාදුක්ඛං අනුභොති; එවංවිධා අනුත්වා ජීවිතගෙකුපි සික්ඛාපදං අනතික්කමිනෙතා⁹ වතු පාරිසුද්ධිසිලෙ පතිට්ඨාය යථාබලං බුද්ධිවචනං උත්තණ්ණිත්වා රථවීනිත පටිපදං මහාගොසිඛකපටිපදං මහාසුඤ්ඤාතාපටිපදං අනඛණ්ණපටිපදං ඛම්මදොයදපටිපදං නාලකපටිපදං තුවට්ඨකපටිපදං¹⁰ වජ්‍රපම පටිපදන්ති ඉමා අරියපටිපද සුරෙතො වතුපච්චයසනෙතාසභාවතා රුමඅරියවංසපටිපත්තියං කායසකිනො හුත්වා අනිකා නික්කන්තගජ්ඣ විය සුපාටිස්සට්ඨසිතො විය නිප්පට්ඨාබ්ඤා¹¹ මහානාචා විය¹² ගමිනාදිසු එකවිසාරිතො විපස්සනං පට්ඨපෙත්වා අඤ් අඤ් අරහත්තනාති පච්ඡන්තඋත්තාසා විහරන්තිති අපෙඨා; සුපඤ්ඤා විතොති¹³ වතුසු සති පට්ඨානෙසු සුට්ඨපිතවිතො¹⁴ හුත්වා; සෙසා සතිපට්ඨානකථාගෙට්ඨා වින්දරිතාව ඉධ පත ලොකියලොකුත්තරමස්සකා සතිපට්ඨානා කපිතා; එතතනෙත භික්ඛුසමස්ස උපසන්නාකාරණං කපිතං හොති.

යාව සුපඤ්ඤානොති යාව සුට්ඨපිතා¹⁵ සුදෙසිතා; මයමපි හි ගෙනෙති ඉමිනා එස අත්තනො කාරකභාවං දස්සෙති භික්ඛුසමස්සං උක්ඛිපති අයං හෙත්ථ අභිප්පායො; මයමපි හි ගෙනෙති ගිති-ප-සුපට්ඨි තච්ඡතා විහරංගිති භික්ඛුසමස්සං පත අයමෙව¹⁶ තසි ව චීරඤ්ඤි සුගඤ්ඤි තඛ්ඛලඤ්ඤි¹⁷ චාලපාවනඤ්ඤි¹⁸ තසමා භික්ඛුසමස්සා සබ්බකාලෙ¹⁹ සතිපට්ඨානපරයණො; මයමපන කාලෙත කාලං මිනාසං ලභිත්වා එතං මිතසිකාරං කරොමි; මයමපි කාරතා; ත සබ්බසො විස්සට්ඨ කම්මට්ඨානාගෙට්ඨාති; මනුස්සගහණොති මනුස්සානං අඤ්ඤාසගහණ ණොත. ගහණතා; අඤ්ඤාසගස්සාපි තෙසං²⁰ කිලෙසගහණොත ගහණතා වෙදිතබ්බා; කසට්ඨ සාමෙගෙසසුපි එසෙවනගො තත්ථ අපරිසුද්ධි වෙට්ඨන කසට්ඨා; කෙරුට්ඨවෙට්ඨන සාමෙගසතා වෙදිතබ්බා; සත්ථානානං

1. උද්ධං විමර්ශනං B, S.

2. වෙඵදුතං B.

3. චුණ්ණමමං

4. කාදුතං B, S.

5. පාතුකමං B.
චාතුකමං S.

6. පාරිභට්ටං S.

7. ජඩ්ඝපෙසකිකං B.

8. ජීවිතං B, S.

9. අතිපකවුත්ති S.

10. අනතික්කමිනො S.

11. තුවට්ඨක පටිපදං

12. B. තුවට්ඨක S.

13. නිපට්ඨා බ්ඤා S.

14. නිපට්ඨා බ්ඤා මහානාචා L.

15. නාචා විය B, S.

16. සුපට්ඨපිත විතොති S.

17. සුපඤ්ඤා විතොති B

18. සුචුඤ්ඤා විතොති S.

19. සුචුඤ්ඤා විතොති S.

20. සබ්බකාලෙ S.

21. සුඛකම්මලඤ්ඤා B.

22. චාලපාවනඤ්ඤා S.

23. සබ්බකාලං B.

24. කෙරුමපි S.

කායෙහි¹ අඤ්ඤාන වාකාරෙන² කායෙන සමුදවරනති
 අඤ්ඤානාකාරෙන වාචාය අඤ්ඤාන ව තෙසං ආකාරෙන විතතං
 ධිතං³ ගොතීති දසෙසති; තත්ථ යෙ සමමුඛා සාමකෙ දිසා පච්චු
 ග්ගමිතං කරෙන්නති හත්තො හණ්ඨං ගණන්තති ඉමං විසාජ්ජනීයා
 ඉමං ගණන්තො සෙසාති⁴ ආසනපඤ්ඤපතතාලවණ්ඨවිජ්ජසාදයොව
 නාදීති සබ්බාති කිච්චාති කරෙන්නති පරමමුඛකාලෙ පන තෙලමපි
 උත්තරන්තං⁵ න ඔලොකෙන්නති සතය්සනකෙපි සහය්සනකෙපි⁶
 කමෙව පරිගායනෙන තිවත්තීයා ඔලොකෙත්තුමපි න ඉච්ඡන්ති ඉමෙ
 අඤ්ඤාතා කායෙන සමුදවරනති නාම; යෙ පන සමමුඛා අභ්‍යාකං සාමි
 අමහාකං අයෙසාති ආදීති වතා පසංසන්ති පරමමුඛා අවතනබ්බං
 නාම තත්ථ සං ඉච්ඡන්ති තං වදන්ති ඉමෙ අඤ්ඤාතා වාචාය සමුද
 වරනති නාම.

විතතාණේමෙ පෙය්ස පුග්ගලාති අයමි පාටියෙකෙසා⁸ අනු
 සති; අයං හි පෙය්සො යාවඤ්ඤිදං හනෙන හගවා එවං මනුස්සගහණේ
 එවං මනුස්සකසටෙ එවං මනුස්සසායෙයෙස විතතමානෙ සත්තානං
 ගිතාතිතං ජානාතීති ආහ; පුරිමෙ ව තයො පුග්ගලා අතිතපටිපදං
 පටිපත්තා; උපරි වතුන්තො සිතපටිපදං; එවමහං සත්තානං ගිතාතිතං
 ජානාමිති දසෙසං ඉමං දෙසනං ආරභී; හෙට්ඨා භාඤ්ඤකස්ස භවාය
 සද්ධිං යොජෙත්තුමපි වට්ටති; තෙන හි වුත්තං⁷ ඤාමිඤ්ඤං භොග්‍යා
 භොග්‍යමෙන සමමා ගිහබ්බසෙසා පටිපාදිතොති; අපය්ස තගවා
 පුරිමෙ තයො ජග්ගලෙ පගාය උපරි වතුන්තපුග්ගලස්ස සිතපටිපත්තියං
 යෙව පටිපාදෙමිති දසෙසනො ඉමං දෙසනං ආරභී; සනෙත්තාති
 ඉමං සංවිජ්ජමානාති පදසෙසව වෙවචනං “සත්තා භොග්‍යාති සමිතා
 වුපසත්තා”ති⁹ එත්ථ හි නිරුද්ධා සත්තාති වුත්තා; “සත්තා එතෙ
 විහාරා අරියස්ස විතයෙ වුච්චන්ති”ති එත්ථ නිබ්බුතා; “සත්තො හෙව
 සබ්බාති පච්චෙදයන්ති”ති එත්ථ පණ්ණිතා; ඉධ පන විජ්ජමානා උපලබ්ධමා
 නාති අත්තො; අත්තනො පරිතාපනානුයොගං අත්තපටිපාදනානු
 යොගං; පරං තපනීති¹⁰ පරගතපො; පරෙසං පරිතාපනානුයොගං
 පරපටිපාදනානුයොගං; දිට්ඨෙධ්ව ධෛර්‍යමිති ඉමස්මිංයෙව අත්තනාලෙ;
 නිව්ජායොති ජාතං වුච්චති තණ්හා සං අස්ස තත්ථිති නිව්ජායො;
 සබ්බකිලෙසානං නිබ්බුතත්තා නිබ්බුතො; අනොතා තාපකකිලෙසානං
 අභාවා සිතලො ජාතොති සිතිභූතො; ක්කාතමග්ගඵලනිබ්බාතපුබ්බාති
 පටිසංවේදෙති සුඛපටිසංවේදි; බ්‍රහ්මභූතොන අත්තනාති සෙට්ඨ
 භූතෙන අත්තනා; විත්තං ආග්ගමනීති විතතං සමපාදෙති පරිපුරෙති
 ගණොති පසාදෙතීති අත්තො; දුක්ඛපටිභික්ඛලනාති දුක්ඛස්ස පටිභික්ඛලනං

1. අඤ්ඤාතා ව කායෙකාති B.	5. සත්තසහස්සගහණකෙපි	9. න සත්තං බුදුහු
2. අඤ්ඤාතෙවාකාරෙන B.	සත්තසහස්සකෙපි L.	10. පරං සපති
අඤ්ඤානාකාරෙන S.	6. පාටියෙකො B. S.	දුක්ඛාපටිභි B.
3. සණ්ඨක S.	7. තෙන වුත්තං B.	
4. උග්ගරන්තං S.	8. වුපසත්තාති B. S.	

පට්ඨනිකං සීතං දුක්ඛං අපඤ්ඤානං අපඤ්ඤානං; පඤ්ඤානං ඉධ
 චතුස්සං කාරණං පඤ්ඤානං න චතුස්සං සතිපට්ඨානෙසු පන
 කමං කාරණිකං පඤ්ඤානං වනං වට්ටති; මහාපඤ්ඤානං ඉදං
 මහතො අපඤ්ඤානං පරිගණනාති ආදිනා මහාපඤ්ඤානෙකං න
 චතුස්සං සතිපට්ඨානපරිගණනාති¹ පන පඤ්ඤානං² සමන්තො
 තතො මහාපඤ්ඤානං වනං වට්ටති, මහතා අපඤ්ඤානං සංසුතො
 ආගමිකා³ මහතා අපඤ්ඤානං සංසුතො සුඤ්ඤානං ගතො ගවේශ
 සොනාපනාථිලං පාපුරුණංසාති අපඤ්ඤානං; කුං පන ගෙසං මහාපට්ඨානං
 උපනික්ඛං අති බුද්ධානං සමුච්ඡිද්ධානං නෙසං අනන්තරං
 ගොතිකි; ආම ගොති; න පන බුද්ධං පටිච්ච; අපි ඛො කිරියපරි
 ගාතිකා⁴ වා පාපමිත්තො වා ගොති; තත් කිරියපරිගාතිකා ගොති
 නාම. සචෙ ගි ධම්මසෙනාපති ධානඤ්ජානිකා⁵ බ්‍රාහ්මණස්ස ආසං
 ඤාතො ධම්මං අදෙසයිස්ස සො බ්‍රාහ්මණො⁶ සොනාපනො අගමිකා;
 එවං තාම කිරියපරිගාතිකා ගොති, පාපමිත්තො වා ගොති නාම, සචෙ
 අජාතස්සඤ්ඤානං දෙවදත්තස්ස ච චතුස්සං ගතොති; පිඤ්ඤානං නාම
 සාමඤ්ඤානං උපසංගමනං කම්මානං භවංසංසාරං අනුමානං; ආසං
 චතුස්සං ගතොති; පිඤ්ඤානං නාම⁷ සාමඤ්ඤානං පන නාමොති; එවං පාප
 මිත්තො වා ගොති; ඉමස්සාපි උපසංගමනං කිරියපරිගාති ජාතා; අපි
 නිවේදනං දෙසනං උපසංගමනං පකාමොති.

අපි ච ගිකම්මං ච චතුස්සං පඤ්ඤානං පඤ්ඤානං සංසුතො⁸ කතරො මහතො අපඤ්ඤානං විනි
 ආතිකංසෙති; සො කිරි උපසංගමනං සංසුතං ව පසාදං පටිලිභි. සති
 පට්ඨානපරිගණනාති⁹ වස්ස අතිතො කතො උද්භාදි තෙන
 දුක්ඛං මහතා අපඤ්ඤානං සංසුතොති;⁵ කඤ්ඤානං පන සංසුතං¹⁰
 පසාදමෙව පටිලිභි; චතුස්සං ගතොති කාලොති චතුස්සං ධම්මකම්මානස්ස
 චතුස්සං වා¹¹ පුරුණංසං විගජ්ජානං කාලො; මර්මානංදිසු උරුනා
 වුච්චන්ති ඵලකා; උරුනා ගතොති මර්මානං; පුරුණංදිසු ඵලකං
 නෙසං; දුරුඤ්ඤාති දුරුඤ්ඤාති කතොති, මර්මානංදිසු මර්මානංදිසු,
 කෙට්ටො; බ්‍රාහ්මණානංදිසු බ්‍රාහ්මණානංදිසු; කුරුඤ්ඤාති කුරුඤ්ඤාති
 කතොති දුරුඤ්ඤාති, බුද්ධාති බුද්ධාති¹² බ්‍රාහ්මණානංදිසු බ්‍රාහ්මණානංදිසු
 කතොති බුද්ධාති අතිතොති; කුරුඤ්ඤාති කුරුඤ්ඤාති නෙසං
 පුරුඤ්ඤාති; සංසුතොති සංසුතොති; බ්‍රාහ්මණං නිවාසෙති
 සුරු¹³ අතිතමං නිවාසෙති; සංසුතොති සංසුතොති ව
 තෙලෙන ව, සංසුතොති සංසුතොති සංසුතොති ගොති සංසුතොති

1. සතිපට්ඨාන පරිගණනාතිකා L	8 මහතා කතොති සංසුතොති
2. පඤ්ඤානං පන S.	M2. Pl. V W1, W2.
3. අගමිකාති S.	9. පරිගණනාතිකා B. පරිගණනාතිකා S.
4. කිරියා පරිගාතිකා S.	10. කඤ්ඤානං සංසුතං S.
5. ධානඤ්ජානිකා B ධානඤ්ජා	11. චතුස්සං වා පන B.
6. බ්‍රාහ්මණො L. [නිගමන S.	12. බ්‍රාහ්මණාති B, S.
7. පිඤ්ඤානං S.	13. සුරු S.

භෙදානති චුච්චති; කණ්ඩුවමානොති¹ නබානං ජිහනතො; කණ්ඩුව
 චබ්බි²කාලෙ තෙන කණ්ඩුවමානො; අනන්තරානිකානාති අසන්
 තාය;³ සරුපච්චන්ද්‍රායාති සද්ධිසච්චන්ද්‍රාය; සචෙ භාථි සෙතා ගොති
 වචෙත්ථාපි සෙතකො සචෙ කාපිලා වා රතතා වා වචෙත්ථාපි තාදිසො
 වාති එවං සරුපච්චන්ද්‍රාය;⁴ සො ඵචමානාති සො රුජා ඵච. වදෙති;
 ඵචස්සන්ති තරුණවච්චන්ද්‍රායා, අතික්කන්තා බලවච්චන්ද්‍රාය; වච්චන්ද්‍රාය
 එසෙවතයො බිඳිතිසන්ධායාති⁵ පරික්කප්පකාරණත්ථාය චෙච් යඤ්ඤ
 භූමියං අන්තර්ණත්ථාය ව; සෙසං භෙදානං තත්ත තත්ත වින්දරිභතො
 උත්තානමෙවාති.

සංකර්මසුත්තං පටිමං.

2.

ඵචමෙම සුත්තාති අට්ඨකන්තාගරසුත්තං; තත්ත බෙලුව⁶ගාමකො
 ති වෙසාලියා දකඛිණපසෙස අවිසුරෙ බෙලුවගාමකො නාම අභි තං
 ගොවරගාමං කාතාති අන්තො; දසමොති සො ගි⁷ ජාතිගොත්ත
 වසෙත චෙච් සාරපපත්තකුලගණනාය ව දසමෙ සාතෙ ගණිතති
 තෙනසං දසමොත්චෙච් නාමං ජාතං; අට්ඨකන්තාගණිති අට්ඨකන්තර
 වාසි; කුසකුටායමොති කුසකුටසෙට්ඨිනා කාරිතො අරුමො; අනන්
 භගවතො-පෙ-අඛණ්ඩානොති එත් අයං සංඛෙපත්තො යො සො භගවා
 සමතිංසපාරමිසො පුරෙත්වා සබ්බකිලෙසෙ හඤ්ජත්වා අනුත්තරං
 සම්මාසම්මාසං අතිසම්මුද්ධො තෙන භගවතා තෙසං තෙසං සත්තානං
 ආසොක්ඛසං ජානතො හත්තලෙ⁸ ජිප්පතොමුලනං විය සබ්බඤ්ඤා
 ධම්මං පසංගා; අපි ව පුබ්බතිවාසාදිති ජානතො දිබ්බික වක්ඛනා
 පසංගා තිති විජ්ජාති ජිති වා පන අභිඤ්ඤාති ජානතො සබ්බත්ථ
 අප්පටිගතෙන සමන්තවක්ඛනා පසංගා සබ්බධම්මජානකසම්මත්ථාය
 පඤ්ඤා ජානතො සබ්බසත්තානං වක්ඛවිසයානිතාති තිග්ගෙකුට්ඨාදි
 ගතාති වාපි රුපාති අතිවිසුද්ධොති මංසවක්ඛනා ව පසංගා අත්තතින
 සාධිතාය සමාධිපදට්ඨානාය පටිච්චෙධපඤ්ඤාය ජානතො පරිතික්ඛාති
 නාය කරුණාපදට්ඨානාය දෙසනාපඤ්ඤාය පසංගා; අරිනං හත්තො
 පච්චයාදිතඤ්ඤා අරහත්තා අරහතා; සම්මා සාමඤ්ඤා සම්මානං
 බුද්ධිතො⁹ සම්මාසම්මුද්ධොති; අත්තරුසිකධම්මෙ වා ජානතො නිත්තා
 නිකධම්මෙ පසංගා කිලෙසාරිනං හත්තො අරහතා සාමං සබ්බ
 ධම්මානං බුද්ධිතො සම්මාසම්මුද්ධොති එවං චතුප්පකාරජ්ජවසෙත

1. කණ්ඩුවමානොති S.

2. කණ්ඩුවිකුට්ඨ S.

3. අසන්තාය S.

4. එවං සරුපච්චන්ද්‍රාය.

5. පරික්කප්පකාරණාති S. පරික්කප්පකාරණාති B.

පරික්කප්පකාරණාති B, S,

6. බෙලුව B. බෙලුව S.

7. සොගි B, S.

8. තං හත්තලෙ S.

ධම්මං B S, සබ්බං B, S.

9. බුද්ධිතො පසංගා,

නිධිං පරියෙසනොතා; සක්ඛිදෙව්භි ඵකපයොගෙනෙව;¹ කථං පන ඵකපයොගෙන ඵකාදසනං නිධිතං අභිගමො හොතිති; ඉථ කථෙවා අරඤ්ඤ නිධිං ගවෙසමානො වරති; තමෙතං අඤ්ඤතරෙ අභවරතො දිඤා කිං හො වරසිති පුච්ඡති; සො ජීවිතවුත්තිං පරියෙසාමිති ආහ; ඉතරෙ තෙන හි සම්ම ආගච්ඡ; ඵතං පාසාණං පව්ඨෙව්භිති ආහ; සො තං පව්ඨෙව්භිතා² උපරුපරි ංපිතා වා කුච්ඡියා කුච්ඡිං ආගච්ච සිතා වා ඵකාදස කුමභිසයා³ පසෙසයා; ඵචං ඵකපයොගෙන ඵකාදසනං අභිගමො හොති; ආචරිතධනං පරිගෙසිතොගාතිති අඤ්ඤ නිජ්ඣියා හි යෙස සතතිනෙ සිප්පං උග්ගණ්ණනති; තස්ස සිප්පග්ගණ්ණො පුරෙ වා පච්ඡා වා අනතරතරෙ⁴ වා ගෙගතො තිගරිත්වා ධනං දෙනති; යෙසං ගෙගත නත්ති තෙ ඤාතිසභාගතො පරියෙසනති; තථා අලුහමානා හිකඛ්චි වරිත්වා දෙනතිසෙව; තං සක්ඛියෙතං වුත්තං; කිං පනාගනති⁵; බාහිරිකා තාව අතීයාතිනෙපි සාසනෙ සිප්පමතතදායකස්ස ධනං පරියෙසනති. අගම්පන ඵචංවිධෙ තීය්‍යාතීක සාසනෙ ඵකාදසවිධං අමතුප්පනතිපටිපදං දෙසෙන්නස්ස ආචරිතස්ස පුජං කිං න කරිස්සාමිසෙවාති⁶ වදති; පථෙව්කදුස්සසුභන අච්ඡා දෙසිති ඵකමෙකස්ස හිකඛුතො ඵකෙකං දුස්සසුගං අදසිති අපො; සමුද්ධාරවචනං පනෙත්ථ ඵචරුපං හොති. තස්මා අච්ඡාදෙසිති වුත්තං; පඤ්චසකං විහාරනති පඤ්චසතග්ගතිකං පණ්ණසාලං කාමෙසිති අපො; සෙසං සබ්බත්ථ උත්තානමෙවාති.

අට්ඨකනාගරසුතං දුතිසං.

2. 1. 3.

ඵථමම සුතනති සෙබ්බුතනා; තත්ථ නචං සන්ථාගාරනති අබුතා කාරිතං සන්ථාගාරං ඵකා මහාසාලාති අපො; උයෙසාගකාලාදිසු හි රුජානො තත්ථ ංච්ඡා ඵත්තකා පුරතො ගච්ඡනතු; ඵත්තකා පච්ඡා ඵත්තකා උගොති පසෙසති ඵත්තකා ගත්ති අභිරුහනතු; ඵත්තකා අසෙස ඵත්තකා රථෙසු තිට්ඨනතුති ඵචං සන්ථං කරෙන්නති; මට්ඨයදං බක්ඛිතති; තස්මා තං ංභනං සන්ථාගාරනති වුච්චති; උයෙසාගච්ඡානො ව ආගන්ත්වා යාව ගෙගෙසු අලුගොමයපරිගණිතාදිති කරෙන්නති. තාව දො තිණ්ඨි දිව්සාති තෙ රුජානො තත්ථ සන්ථාගාරනති⁷ සන්ථාගාරං; තෙසං රුජුතං සග අන්ථානුසාසනං⁸ අගාරනතිපි සන්ථාගාරං; ගණරුජානො හි තෙ; තස්මා උප්පනනං කිච්චං⁹ ඵකස්ස විසෙසන න ජිජුති. සප්ඛෙසං ජ්‍යෙද්‍ය ලඟ්ඛිං වච්චති; තස්මා සප්ඛෙස තත්ථ සතති පච්ඡා අනුසාසනති; තෙන වුත්තං සග අන්ථානුසාසනං අගාරනතිපි

1. ඵකපයොගෙනෙව S.

2. පව්ඨෙව්භිතා S.

3. ඵකාදසනං නිධිතං B, S.

4. අනතරෙ S.

5. කීර්තිතං පනාගනති B, S.

6. තකරිසාමි, කරිසාමිසෙවාති B, S.

පථෙව්කං S.

7. සන්ථාගාරනතිපි S.

8. සන්ථානුසාසනං S.

9. උප්පනනං කිච්චං B, S.

සන්ථාගාරතඨි; යසමා පනෙතෙ තත් සන්තිපතීතිං ඉමිසමිං කාලෙ කසිතුං වට්ඨති; ඉමිසමිං කාලෙ වසිතුතඨි එවමාදිනා තයෙත සරුවාස කිට්ඨාති සමමන්තියතඨි;¹ තසමා ඊද්දවිඊද්දං වා සරුවාසං තත් සන් රතඨිතිපි සන්ථාගාරං; අවිරකාපිතං භොතීති, කට්ඨකමමිචිතතකමමි සිලාකමමාදිවසෙත² සුසර්ජනං දෙවවිමානං විය අබ්බතාතිට්ඨාපිතං; සමණොන වාති එත් යසමා කරවනුපරිග්ගතසාලෙයෙව දෙවතා අත්තනො වසතට්ඨානං ගණතතඨි; තසමා දෙවෙන වාති අවතී සම ණොන වා බ්‍රාහ්මණොන වා සෙනති වා මහුසසගුණනාති වුත්තං; සෙන ගගවා පොත්තපසබ්බමිංසුති සන්ථාගාරං තිවරීතතඨි සුතා ගව්ජාමි තං පසයිසාමාති ගතො ආරකොට්ඨකතො පට්ඨාය සබ්බං ඕලොකනා; ඉදං සන්ථාගාරං දෙවවිමානසද්ධං අති විය³ මනොරමං සසිරිකං කෙත පඨමං පරිභුත්තං අවතාකං දීඝරත්තං හිත්‍රාය සුඛාය අසාති විනෙතනා; අවතාකා ඤාතිසෙට්ඨසා පඨමං දීයමානෙපි සනුතොව⁴ අනුච්ඡිකං දත්තියොස්සෙත දියමානෙපි සනුතොව අනුච්ඡිකං තසමා පඨමං සන්ථාරං පරිභුඤ්ජාපෙසසාමි. හිතබ්බසබ්බස අංගමතං කපිසාමි; හිතබ්බසෙස අංගතෙ තෙට්ටනං බුද්ධවචනං අංගතමෙව ගවිසායති. සන්ථාරං තියමිරතනා; අවතාකං බමමකථා කථා පෙසසාමි; ඉති තිති රතතෙති පරිභුත්තං පච්ජා මයං පරිභුඤ්ජාසාමි. එවං නො දීඝරත්තා හිත්‍රාය සුඛාය ගවිසායති සන්තිට්ඨානං කනා උපසබ්බමිංසු; සෙන සන්ථාගාරං පොත්තපසබ්බමිංසුති තං දිවසං කිර සන්ථාගාරං කිඤ්චාපි රුජකුලානං දසසනන්තාය දෙවවිමානං විය සුසර්ජනං භොති සුපරිජගතිතං බුද්ධාරහං පන කනා අපඤ්ඤත්තං බුද්ධා හි නාම අරඤ්ඤජක්ඛාසයා අරඤ්ඤරුමා අනෙත්තාගාමෙ වසෙය්‍යං වා නො වා; තසමා ගගවෙනා මතං ජාතිනාව පඤ්ඤපෙසසාමාති විනෙතනා; තෙත⁵ ගගවත්තං උපසබ්බමිංසු; ඉදං පන මතං ලභිතා පඤ්ඤපෙසසාමා යෙන සන්ථාගාරං තෙත්තපසබ්බමිංසු; සබ්බසන්තිං සන්ථාගාරං සන්තිතීති⁶ යථා සබ්බමෙව සන්තං භොති එවං තා සන්ත පෙතී;⁷ සබ්බපඨමං තාව ගොමයං නාම සබ්බමිඛලෙජු වට්ඨති; සුඛාපරිකමකතවෙපි භූමිං අලලගොමයෙන ඔපුඤ්ජාපෙතී⁸ පරිසුක්ඛ භාවං ඤාතී යථා අක්කත්තථානෙ පදං පඤ්ඤයති එවං වතුජාතිය ගණති ලිමිති⁹ උපරි නාතාවණ්ණෙ කට්ඨාරකෙ¹⁰ පන්තිතා තෙසං උපරි මහාපිට්ඨිකකොජවහො ආදිං කනා ගන්තරක

1. සමිත්තයනති B. 3. දිද්ධවි දිද්ධ.	6. "සබ්බසන්තිං සන්ථාගාරං සන්තිත පෙතී" බහුසු. "සබ්බසන්තිං සන්තං සන්ථාගාරං B. S.
2. කට්ඨකමමි සිලාකමමි පිත්ත කමමාදි B. S.	7. සන්තපෙතීති S.
3. ඉදං සන්ථාගාරං අතිවිය B.	8. ඔපුඤ්ජාපෙතී S.
4. සනුතොව A1, A2, M1. P1, P2, R, W1, W2.	9. ලිමිපෙතී B. වතුජාති B. S.
5. සෙන B.	10. කාසාවණ්ණකට්ඨාරකෙ A1. A2, M2 P1, P2, R, V, W1 W2.

අ ඤාතරතසිගතරතව්‍යඤ්ඤාතරත¹ කඤ්ඤාතරතසුරියතරතවිතත
තරතාදිති නානාවණ්ණෙති අතරකෙති සන්තරිතබ්බසුත්තං² සබ්බො
සාසං සන්තරපෙත්‍රං තෙන වුත්තං සබ්බසන්තරිං. සන්තරාසාරං³ සන්ත
රිත්වාති; ආසනාති පඤ්ඤාපෙත්වාති⁴ මජ්ඣධාරානෙ තාව මිඛල
ත්ථයං නිත්‍යාය මහාරහං බුද්ධාසනං පඤ්ඤාපෙත්වා තත් සං සං මුදු
කඤ්ඤා මනෝරමඤ්ඤා පච්චන්තරණං තං තං පච්චන්තරිත්වා ගගවතො⁵
ලොහිතකා මනුඤ්ඤාදස්සනං උපධානං උපදගිත්වා උපරි සුවණ්ණ
රජතං⁶ තාරකවිවිත්තං විතානං ඛනිත්වා ගඤ්ඤාපුප්පදමපත්තදමාදිති
අලඛකරිත්වා සමන්තා ආදසනන්තරානං⁷ පුප්පජාලං භාසෙත්වා⁸
තිංසමත්තගන්තරානං පට්ඨසාණියං පරික්ඛිපාපෙත්වා පච්චිමගිතති.⁹
නිත්‍යාය ගිහබ්බසබ්බස්ස පලඛකපිඨඅපස්සයපිඨකඤ්ඤාපිඨාති පඤ්ඤ
පෙත්වා උපරි සෙතපච්චන්තරණෙති පච්චන්තරපෙත්වා පාවිතගිතති.
නිත්‍යාය අත්තනො¹⁰ මහාපිට්ඨිකකොජ්ජෙව පඤ්ඤාපෙත්වා ගංසලො
මාදිපුරිතාති උපධානාති ධපාපෙත්‍රං. එවං අකීලමිත්තා සබ්බරතති.
ධම්මං සුභිත්‍යාමාති; ඉදං සන්ධාය වුත්තං අසනාති පඤ්ඤාපෙත්වාති;
උදකමණ්ණිකතති මහාකුච්ඡිතං උදකවාට්ටං; පඤ්ඤාපෙත්වාති එවං
ගගවා ච ගිහබ්බසබ්බා ච යථාරුචියං ගන්තො වා ඤාපිත්‍යාතති; පාදෙ වා
මුඛං වා වික්ඛාලෙත්‍යාතති¹¹ තෙත්‍ර තෙත්‍ර ආනෙත්‍ර මඤ්ඤාපෙත්‍යා
උදකස්ස පුරපෙත්වා වාසන්තං¹² නානාපුප්පාති වෙච උදකවාස
වුණ්ණාති ච පක්ඛිපිත්වා කදලිපණ්ණෙති¹³ පිදගිත්වා පඤ්ඤාපෙත්‍රං;
ඉදං සන්ධාය වුත්තං. පඤ්ඤාපෙත්වාති; තෙලපදිපං ආරණපෙත්වාති
රජතසුවණ්ණාදිමගදසන්ධාසු දිපිකාසු යොතකරුපච්චිතරුපකාදිනං¹⁴
ගන්තො ධම්මසුවණ්ණරජතාදිමග කපලභාදිසු ච තෙලපදිපෙ¹⁵
ජාලගිත්වාති¹⁶ අන්තො; සෙන ගගවා සෙනසුපසඬකමිංසුති එත්ථ පත
තෙ සකාරුත්තො න කෙවලං සන්තොරමෙව අථ ඤා යොජනවිවෙච
කපිලවක්ඛය්‍යං නගරවිපිගොපි සමමජ්ජාපෙත්වා ධජෙ උත්‍යාපෙත්වා
ගෙගආරෙත්‍ර පුණ්ණෙගෙව ච කදලියො ච ධපාපෙත්වා¹⁷ සකලතගර
දිපමාලාති¹⁸ විපක්ඛිණ්ණතාරකං විග කත්වා බිරතාකො දුරකො බිර
පාසෙත්ථ-දගෙර කුමාරෙ ලහුං ලහුං ගොසෙත්වා සයංපෙත්ථ; උච්චාසද්දං

1. මහාතරත වතුරත B, S.

2. සන්තරිතබ්බ සුත්තං S.

3. සබ්බසන්තර සන්තං B, S.

4. ආසනාති L.

5. උගතො A1, A2, P1, P2.

6. සුවණ්ණරජව S. [R W1, W2.

7. මාදසනන්තරානෙ R, මාදස
නන්තරානෙ A1, A2, M2, P1,
P2, AV, W1, W2.

8. නරිත්වා B, S. තිංසමත්තං.

ධානං B S. මුණ්ණපිඨාති B, S

9. ගිහබ්බං A1, A2 M2, R, W1, W2

10. අත්තනො අත්තනො B

11. වික්ඛාලෙත්‍යාති L.

12. වාසන්තං B

13. කදලිපණ්ණෙති M? R

14. යොතකරුපච්චිතරුපකාදිනං L

යොතකරුපකිතකරුපාදිනං B.

යොතකරුපකිතකරු රුපකා

දිනං S. කීර්තකරුපකාදිනං B.

15. තෙලපදිපං B,

16. ජලගිත්වා S. ජලිත්වාති B.

17. ධපෙත්වා R.

18. දිපමාලාදිති B, S.

මා කර්ම අප් එකරතාං ගතං අනෙකාගාමේ වසිත්තං. බුද්ධා
 නාම¹ අපහදායාමා මොක්කති හෙරි වරපෙත්වා සං දණ්ඩදිපිතා
 ආදාය සෙත හඟවා තෙත්‍රපසවකංසු; අපමා ගඟවා නිවාසෙත්වා
 පහතවිවරං. ආදාය භද්ධං. යිහමුසමෙත්වා සෙත සපායාරං.²
 තෙත්‍රපසවකමිති යත්තදාති හනෙත හඟවා කාලං මඤ්ඤතිති එවං
 කිරි කාලෙ ආරොවිතෙ හඟවා ලාබාරසෙත නිත්තරත්තකොපිදාර
 පුප්ඵවණ්ණං³ රත්තපුප්ඵං නත්තරියං පදමං කත්තනෙතා විය සං
 විශාය තිමෙත්වාලං පටිව්ණදෙතො නිවාසෙත්වා සුවණ්ණං මෙවහත
 පදමිතොපං පරික්ඛිපනො විය විජ්ජුලුතාසසිරිතං කායමනිතං
 ඛනිතං රත්තකමිලෙන ගජකුමාං පරිශොනඤ්ඤො විය රත්ත
 සතුසෙවෙසෙ සුවණ්ණගිහෙන පවාලපාලං ඛිපමානො විය සුවණ්ණ
 වෙතිසෙ රත්තකමිලකඤ්ඤො පටිච්ඡෙදනො විය ගව්ණතං පුණ්ණ
 වන්දං රත්තවලාසකෙන⁴ පටිව්ණදගමානො විය කඤ්ඤතපමෙත
 මිත්තෙ සුපක්කලාබාරසං පරිඤ්ඤො විය විත්තකුට පමෙත
 මිත්තං විජ්ජුලුතාය පරික්ඛිපනො විය ව සවක්කවාල සිතෙරු
 යුගකිරං මහාපඨං වාලෙත්වා ගතිතං නිශ්‍රොධඵලසමානවණ්ණං⁵
 රත්තවරපංසුකුලං පාරුපිත්වා⁶ ගනිකුට්ඨාරතො නික්ඛමි. කඤ්ඤත
 ගුහතො සිතො විය උදයපමෙතකුටතො පුණ්ණවෙන විය ව නික්ඛ
 මිත්වා පත⁷ ගනිකුට්ඨෙවෙ අට්ඨාසි. අපසං කායනො මෙසමුපෙති
 විජ්ජුකලාපා විය රතමිසො නික්ඛමිත්වා සුවණ්ණරසබාරපරිසෙත
 පිඤ්ජරත්තපුප්ඵලවිවෙප විය ආරුමරුතෙක කරිංසු. තාවදෙව ව
 අත්තනො අත්තනො පත්තවිවරමාදාය⁸ මහානික්ඛුසමෙත්වා හඟවනං
 පරිවාරි.⁹ තෙ පත පරිවාරෙත්වා සිතා භික්ඛු එවරුපා අනෙසුං
 අපට්ඨාං සත්තඤ්ඤා පටිවිත්තං අසංඝට්ඨා අරුධවිරියා වත්තාසෙර
 වචනකමා වෙදකා පාපගර්භි සිලසමනතා සමාගිසමනතා පඤ්ඤ
 විබුත්ති විබුත්තිඤ්ඤදසාසකමනතා. තෙති පරිවාරිතො හඟවා රත්ත
 කමිල පරික්ඛිපනො විය සුවණ්ණකමෙත්වා රත්තපදමනණ්ඩමරුඛ
 ගතා විය සුවණ්ණතාවා පවාලවෙදිකාපරික්ඛිපනො විය සුවණ්ණ
 පාසාදෙ විරොවිත්. සාරිපුත්තමොගලාතාදයො මහාපෙරුපි තං
 මෙසවණ්ණං පංසුකුලං පාරුපිත්වා මණ්ඩමමමමිත්වා¹⁰ විය මහාතාගා
 පරිවාරිංසු; වත්තරුතා භිත්තකිලෙසා විජ්ජිතප්ඵං ජිත්තකමිත්තා
 කුලෙ වා ගණ වා අලගාං ඉති හඟවා සසමි¹¹ විත්තරුතො විත්තරුතෙති
 විත්තදෙසො විත්තදෙසෙති විත්තමානො විත්තමානෙති තිත්තණ්ණො
 තිත්තණ්ණෙති තිත්තකිලෙතො තිත්තකිලෙතෙති සං බුද්ධා බුද්ධසුත

1. බුද්ධා නාම S.	8. පාරුපෙත්වා B. S.
2. තවං සන්ධාරං B	7. නික්ඛමිත්වා ව පත B දුත L.
3. විත්තරත්ත මොපිදාර පුප්ඵ වණ්ණං L රත්තපුප්ඵං S.	8. තාවදෙව අත්තනො පත්තවිවර මාදාය S.
4. රත්තවණ්ණවලාසකෙන B.	9. පරිවාරෙති B. S. සං පත B.
5. නිශ්‍රොධඵලවි ගමිත	10. මණ්ඩමම මමිත්වා S. මිමිත්වා B
A1, A2, B, P2, R, W1, W2.	11. ගතං L.

බුද්ධානි පරිවාරිණො, පතතපරිවාරිතං විශ් කෙසරං¹ කෙසරපරිවාරිතා ජිහ් කණ්ණිකා අවච්ඡාගසහස්සපරිවාරිණො විශ් ජග්දනො නාග රජ නවුක්ඛංසසහස්සපරිවාරිණො විශ් ඛතරවෙධා හංසරජා සෙනඛක පරිවාරිණො විශ් චක්කචතති² මරුගණපරිවාරිණො විශ් සනෙකා දෙවරජා බ්‍රහ්මගණපරිවාරිණො විශ් හාරිතමහාබ්‍රහ්මා තාරුගණපරිවාරිණො විශ් පුණ්ණවසෙදු අසමෙත බුද්ධාවෙසෙත අපරිමාණෙන බුද්ධ විලාසෙන කපිලවස්සාමිතං මග්ගං³ පටිපජ්ජි. අපංග පුරුෂිම කායනො සුවණ්ණවණ්ණරග්ගි⁴ උට්ඨතිචා අසිතිහත්ථංතං අග්ග හෙයි; පච්ඡිමකායනො දක්ඛිණ්ණත්තං වාමිහත්තං සුවණ්ණ වණ්ණං⁵ රග්ගි උට්ඨතිචා අසිතිහත්ථංතං⁶ අග්ගහෙයි; උපරි කෙසනනතො පථංග්ග සබ්බකෙසාවනෙතති මොරනිවවණ්ණං රග්ගි උට්ඨතිචා ගගනතලෙ අසිතිහත්ථංතං අග්ගහෙයි; හෙට්ඨා පාද තලෙහි පවාලුවණ්ණං රග්ගි උට්ඨතිචා සතපථවිශ් අසිතිහත්ථංතං අග්ගහෙයි; එවං සමන්තා අසිතිහත්මන්තථංතං⁷ ජබ්බණ්ණා බුද්ධ රග්ගියො විජේජාතමානා විපජ්ජමානා කඤ්ඤාදණ්ඩදීපිකාති නිවජා පිඤ්ඤා⁸ ආකාශං පක්කන්තජාලා විශ් වාදාද්ධිපිකමහාමේඝනො නික්කන්තවිජ්ජුලතා විශ් විධාපිංසු; සබ්බෙ දිශාහාහා සුවණ්ණ වම්පන පුපෙට්ඨි විකිරිගමානා විශ් සුවණ්ණසවනො⁹ නික්කන්තසුවණ්ණරස ධාරති සිඤ්ඤමානා විශ් පසාරිතසුවණ්ණපටපරික්ඛින්නා විශ් වෙරම්බ වාතසමුද්ධාත¹⁰ කිංසුකකණ්ණිකාරපුපට්ඨවණ්ණසමොක්ඛණ්ණං¹¹ විශ් විපපකාසිංසු.¹² හගවනොපි අසිතිඅනුච්ඡාසන්නාමපහාචතතිංස වරලක්කණ්ණසමුජ්ජලං සරිරං සමුග්ගතතාරතං විශ් ගගනතලං විකසිත මිව පදුමවතං සබ්බාලිපුලො විශ් යොජනසතිනො පාර්වත්තනො පටිපාටියා ඔපිතානං චතතිංසවජ්ජනං චතතිංසපුරිශානං චතතිංස චක්කචතතිනං චතතිංසදෙවරජානං චතතිංසමහාබ්‍රහ්මානං සිරියා සිරිං අභිහවමානං විශ් විරොචිතං; යථා තං දසති පාරමිති දසති උප පාරමිති දසති පරමත්ථපාරමිති සුපුරිතාති සමතිංසපාරමිතාති අලභිකතා¹³ කප්පසහස්සහස්සාධිකාති චතතාරි අසඤ්චයාති දින්නා දුතං¹⁴ රක්ඛිතං සිලං¹⁵ කතං කල්‍යාණකම්මං¹⁶ එකමිං අත්තහාපෙ මහරිඤ්ඤා විපාතං දුදාං ධාතං අලහමානං සමධාධපාත්තං විශ් අහොයි;

1. මහපරිවාරිතං. විශ් කෙසරං S.	9. සුවණ්ණසවං B. S.
2. චක්කචතති B. S.	10. වෙරමන B. S, සමුට්ඨික B.
3. චක්කමන මග්ගං B. S.	සමුද්ධිත S.
4. රජමි B. S.	11. කිංසුකකණ්ණිකාර පුපට්ඨවණ්ණං
5. දක්ඛිණ්ණත්තං සුවණ්ණ	සමොක්ඛණ්ණං R. W.
වණ්ණං L.	12. විපපකිරිංසු B.
6. හත්ථංතං S.	13. අලංකතං S.
7. හත්ථමනංතං B. S.	14. දින්නදුතං B.
8. නිවජපිඤ්ඤා B. S, පක්කන්ත S,	15. රක්ඛිතසිලං A1. A2. M2. P2
පක්කඤ්ඤා B. මතුද්ධිපික B.	R. W1, W2.
වාදාද්ධිපික S.	16. කතකල්‍යාණකම්මං B.

නාමාසංඝාතයෙහි: එකතාවං ආරෝපනකාලො විය සංකටසංඝාතයෙහි: එකසංඝාතං ආරෝපනකාලො විය පඤ්චවිසතිං නදිනං ඔසංඝාතවත්තං පමුඛදාරො¹ එකතො රුසිභුතකාලො විය ව² අභොසි. ඉමං පුඤ්ඤාදිසංඝාතො³ භාගමානකාමි⁴ භවෙතො පුරතො අනන්තාතිදණ්ඩදිපිකාසංඝාතං උක්ඛිපිංසු; තථා පච්ඡතො; වාමපභොග දක්ඛිණපභොග ජාති⁵ කුසුම්චවපකතවමෙලිකාරතතුපාලනීපාලවකුලසිංඝු වාරපුරපානකඤ්චව⁶ නීලපිතාදිවණ්ණපුගඛිගඛිපුණ්ණානඤ්ච වාතුදිපිකමෙඝවිකාමා උදකවුට්ඨො විය විපාකිරිසිංසු;⁷ පඤ්චබිසිකාතුරියතිසංඝාතො වෙව් පුඤ්ඤාදිසංඝාතොගුණපටිපාසකා ප්‍රතිකොසා ව සංඛ්‍යාදිසංඝාතො පුරසිංසු; දෙවමිත්‍රසංඝාතොගුණා ගඛිබ්බගතකාදිනං අකතිති අමිතපානං විය ලහිංසු; ඉමසමිං පන ථානෙ ධර්මා පදසංඝාතපදසංඝාතො⁸ පදසංඝාතසංඝාතො ගමනවණ්ණං වතතුං වට්ඨති; තත්‍රිදං මුඛමතො:-

එවං සංඛ්‍යාතසමපනොතො කමපනොතො වසුකිරං
අභොගසංඝාතො⁹ පාණාති යාති ලොකවිනායකො.¹⁰

දක්ඛිණං පඨමං පාදං උඤ්ඤාතො තරුසභො
ගච්ඡතො; සිරිසමපනොතො සොභතො දිපද්‍රවතමො.

ගච්ඡතො පුඤ්ඤාදිසංඝාතො භොමා; පාදාලං මුද්
සමං සමද්‍රවතො ගුමිං රජසං කුපලිපතං.¹¹

නිත්තං ධානං¹² උත්තමති ගච්ඡතො ලොකනායකො
උත්තතඤ්ච සමං භොති පඨවි ව අවෙතනා.

පාසාණං සංඝරු වෙව් කඨලං බාණුකණ්ටකා
සංඛ්‍යා මගො විවරොත්තං¹³ ගච්ඡතො ලොකනායකො.

තාතිදුරෙ උඤ්ඤාති නාවිවාසනො ව¹⁴ නික්ඛිපං
අසට්ඨසංඝාතො නිග්ගාති උභො ජාණු ව ගොපථකො.

තාතිසිංහං පක්කමති සමපනවරණො මුති
න වාතිසතිකං¹⁵ යාති ගච්ඡමානො සමාතිතො.

උඤ්ඤං අභො ව තිරිසං¹⁶ දිසඤ්ච විදිසං තථා
න පෙකඛමානො සො යාති පුගමතො හි පෙකඛති.

1. මුඛදාරො B, S.

2. විය

3. භාගමානකාමි B, S.

4. වාති B, වතලෙලිකා S.

වතලෙලිකා B.

5. බාණුකිසුචාර S, මකුලකිසුචාර

පුරායාතිවෙව් B, පුරාණාතිව B.

6. වුට්ඨපිපාකිරිසිංසු S.

පිපාකිරිංසු B,

7. ධර්මා පදසංඝාතො ගමන

8 අපපාධසංඝාතො B. [වණ්ණං B, S.

9. ලොකෙ විනායකො B.

10. කුපලිපතං A2, R, V, W1, W2.

11. භතතථානං B, S.

12. මගො විවරොත්තං B, S, ගච්ඡතො S.

13. නාවිවාසනො ව B.

14. නාවිවාසනො ව B. ගණිකං S.

15. තිරිසඤ්ච L.

නාගවික්කනනවාරොදා සො ගමනෙ සොහන¹ ජනො
වාරො² ගව්ඨි ලොකගොතා කාසගනොතා සදෙවිනෙ.

උසගරුජාව³ සොහනොතා වසුවාරිව තෙසරි
තොසගනොතා ඔහු සනෙත පුරනෙධිමුතාගමීති.⁴

වණණනාලො නාමි තීරෙත; එවං විභෙදු නාලෙදු බුද්ධාසාසරි
වණණ වා ගුණවණණ වා බමිකපිකාසා ථාමොගෙව පමාණං
වුණණපදෙති⁵ වා සාරාමිකිනෙත⁶ වා යතතං සකකාති; තතතං
වතතබ්බං; දුක්ඛපිතතති න වතතබ්බං; අපමාණවණණං හි බුද්ධා
තෙසං බුද්ධාපි අනවසෙසනො වණණං වතතං අසමිත්ථා පගෙව ඉතරු
පජාති; ඉමිනා සිරිපිලාසෙන අලබ්භතපටියතතා සකාරුජපුරං පටි
සිඨා ගගවා පසතනවිතෙතන ජනෙන ගනිබුපවාසවුණණාදිති පුරු
මානො සන්ධාගාරං පාවිසි; තෙන වුතතං; අපි ඥා ගගවා නිවාසෙතො
පතනවිවරං අදාය සද්ධිං හිකබුගමෙතන ගෙන සන්ධාගාරං⁷ තෙනුප
සබ්භමිති; ගගවතනං සෙව පුරකබ්භාති ගගවතනං පුරතො කතො;
තත්ථ ගගවා හිකබුතසෙව උපාසකානසෙව මජ්ඣිමනිකිකෙනා
ගනොදනෙන නසාපෙතො දුකුලවුමිවකෙන⁸ වොදනං කතො ජාති
හිඬගුලකෙන මජ්ඣමා රතතකම්බලපලිවෙසිතෙ පිඨෙ⁹ උපිතරතත
සුවණණ සතපටිමා විග්ග අතිවිරෙවිත්ථ; අගං පනෙත්ථ පොරුණානං
වණණගණනමිකොතො:-

“ගතවාන මණ්ඩලමාලං නාගවික්කනනවාරොදො¹⁰
මිතාසගනොතා ලොකගොතා නිසිදි වරමාසනෙ.

තභිං නිසිනොතා¹¹ නරදමසාරපි
දෙවාරිදෙවො සතපුඤ්ඤලකිකො
බුද්ධාතෙන මජ්ඣිමගොතො විරෙවති
සුවණණනෙතනං විග්ග පණ්ඩුකම්බලො.

තෙකං ජලෙඛානදසොව නිකම්තං පණ්ඩුකම්බල
විරෙවති විතමිලො මඤ්චි වෙරෙවනො යථා.

මිතාසාලොව සමිදුලො තෙරුරු¹² ජාවලබ්භනො
සුවණණසුපසංකාසො පදුමො කොකාසකො¹³ යථා.

ජලනොතා දීපරුකොව පබ්බතගොත යථා සිඨි
දෙවතං පාරිච්ඡෙතොව සබ්බදුලො විරෙවථා¹⁴ ති.

1. සොහනි B. හි S.

2. වාරො A M. W1. W2. වාරො B.

3. උචරුජාව B.

4. පුරං සෙවං උපාසමිති B S.

5. වුණණපදෙති B.

6. සාරාමිකිනෙති B

7. නථා සන්ධාගාරං B. S.

8. දුකුල වුමිවකෙ A1. A2. M2. P1.

R V. W1. W2. වුමිවකෙන

9. ගරුරු පිඨෙ S. [විරෙදතං S

10. නාග වික්කනනවරොදො B. S.

11. තභිං නිසිනොතා S.

12. මෙරු රුජා S.

13. කොකාසද S.

ආපිලවන්ථෙව් සංඝො¹ බහුදෙවරතඤ්චි² ධම්මිකා කථාකාරී³ ඵළ්ඵ
 ධම්මකථා කාමී⁴ සන්ථාගාරානුමොදනපටිසංසුත්තා⁵ පඤ්ඤානුකථා
 චෙදිනබ්බො. තදු භි භගවා ආකාශගඛිතා ඕතාපෙත්තා විය පඨපොජං
 ආකාශිතො විය මහාජවට්ඨං. මන්තො⁶ ගහෙඨා වාලොත්තො විය
 ගොජඨිතං මිඬුගණ්ඩං වක්කාසත්තන පිළෙඨා මිඬුපානං පායමානො
 විය ආපිලවන්ථානං⁷ සත්තානං හිතසුඛාවතං. පඤ්ඤානුක භට්ඨං
 කපෙඨි; ආවාසදුතං නාමෙතං මහාරුජ මහත්තං; තුව්භාකං ආවාසො
 මයා පරිභුජන්තා හිතසුඛාසන පරිභුජන්තා මයා ව හිතසුඛාසන ව⁸
 පරිභුජන්තා පන ධම්මරත්තෙන පරිභුජන්තාසෙවොති තිස්ස රත්තෙහි
 පරිභුජන්තා නාම භොති; ආවාසදුතං භි දින්නෙ සබ්බං දුතං⁹
 දින්නමෙව භොති. භුමමට්ඨකපාණ්ණසාලාය වා සංඛාමිණිපත්තා¹⁰
 වාපි ආතිසංඝො නාම පරිවර්තීද්දුං න සක්කොති¹¹ නානාභවවිධතං
 බ්‍රහ්ම¹² ධම්මකථං කපෙත්වා:-

“සිතං උණං පටිගතං¹³ තත්තො වාලමිනාති ව
 සිරිංසප ව මිනසෙ සිසිර වාපි වුට්ඨිසො.

තත්තො වාතාතපපා භොගෙ සඤ්ජානො¹⁴ පටිගඤ්ඤති
 ලොතන්ඤච පුබන්ඤච ක්කාභිභුඤච විපත්තිභුං.

විහාරදුතං සබ්බස්ස අත්තං බුද්ධං¹⁵ වණ්ණිතං
 විහාරෙ කාරෙය රමෙව වාසෙත්ථ¹⁶ බ්‍රහ්මසුතෙ.

තෙසං අත්තඤච පානඤච වන්ඪසකාසකාති ව
 දදෙස්ස උජ්ඣුත්තසු විපකසත්තන වෙතසා.

තෙ තස්ස ධම්මං දෙසෙත්ති¹⁷ සබ්බදුක්ඛාපසුදුතං
 ගං සො ධම්මං ඉධිඤ්ඤා¹⁸ පරිතිබ්බොති අනාසෙවො”ති.

එවං අගමි ආවාසෙ ආතිසංඝො අගමි ආතිසංඝොති බ්‍රහ්මදෙව රතඤ්ච
 අතිපෙත්තරං දියඛ්ඨාමං ආවාසාතිසංඝකථං කපෙඨි, තන්ථ ඉමො
 ගාරාව සබ්බසං ආරුලා¹⁹ පඤ්ඤානුකධම්මදෙසනා පන සබ්බසං
 න ආපෙත්ති.

සඤ්ජානොති²⁰ ආදීති වුත්තන්ථානෙව. ආසංඝිකං ආනිඤ්
 ආමසෙත්තසීති ධම්මකථං කථාපෙතුකාමො ජාතාපෙඨි; අථ කතවා
 සාරිපුත්තමොගොත්තලාභමගාහස්සාදිපු²¹ අසීතිමොගොපෙත්තරපු විජ්ජ

1. ගාසො B.	10. බ්‍රහ්ම S.
2. ධම්මිකා කථා කාමී L.	11. පටිගතං B, බාලඡිකාභිමි S.
3. සන්ථාගාරානුමොදන B, S.	12. වාතාතපපා භොගෙ සඤ්ජානො B.
4. මහා ජවට්ඨකං B. කමසෙඨි S.	13. බුද්ධං S.
5. ආපිල වන්ථවිසිතං B, S.	14. මහෙත්ථ S.
6. පරිභුජන්තා ව භිතසුඛාසන ව S.	15. දෙසෙත්ති S.
7. සබ්බදුතං A2, B.	16. ධම්මධිඤ්ඤා S.
8. සංඛාමිණිපත්තං S, මහාමාග්ග B.	17. ආරුලා S.
9. තෙසංභි A1, M2, PL, P2 R.	18. “සඤ්ජානො” ඉතිපාලිං.
4. V. W1, W2.	19. සාරිපුත්තමොගොත්තලාභං S.

මානෙසු භගවා ආනන්දපෙරයා භාරමිකායීති පරිසරකායසවසෙන;
 ආයග්ගා හි ආනන්ද ඛුත්තනානං අසො, පහොති¹ පරිමෙධලෙහි
 පදබ්බාද්දනෙහි මධුරබමකපං කපෙතුනති. සාකියමිඤ්ඤ
 පාකපො පඤ්ඤපො, තස්ස සක්කරුජ්ජි² විහාරං ගතත්වාපි ධම්මකපා
 සුත්තප්පඤ්ඤා, මරොධා පත තෙසං න යථාරුචියා විහාරං ගතත්වා ලභනති;
 තෙසං එතදහොසි: අහො වත භගවා අපපංගෙව ධම්මකපං කපෙත්වා
 අමතානං ඤාතිසෙවනස්ස ආනන්දස්ස භාරං කරොග්ගාති තෙසං අරුඤා
 සසවසෙන භගවා තස්සෙව භාරමිකායී; සෙසො පාටිපදෙය්³ පටි
 පත්තකො සෙව සමිමණා සො භුග්ගං පටිභාතු උපවිඨාතු; සිත්ත පටිපදං
 දෙසෙය්ති පටිපදාය පුග්ගලං නියමෙත්වා දසෙය්ති;⁴ හග්ගා පත භගවා
 ඉමං පටිපදං නියමෙයි: ඛුත්ති කාරණෙහි, ඉමෙ තාව සක්කා මිඛගල
 සාලාය මිඛගලං පට්ටාසිංසනති වසී⁵ ඉච්ඡන්ති; අගඤ්ච සෙවපටිපදා
 මයං සායනෙ මිඛගලපිපදා වඩ්ඪමානෙකපටිපදෙය්ති⁶ ඉමං පටිපදං
 නියමෙයි; තග්ගඤ්ච පරිසරී⁷ සෙවා ව ඛුත්තිසිත්තා තෙ අත්තනා
 පටිවිද්ධානෙ කපියමානෙ අකිලමනතාව සලලකෙය්ගන්තීති ඉමං
 පටිපදං නියමෙයි; අග්ගා ව ආනන්ද සෙවපටිසවෙදපපතොව⁸
 හො⁹ අත්තනා පටිවිද්ධා පට්ටකවිඨානෙ¹⁰ කපෙතො අකිල
 ජිනො විඤ්ඤපෙත්වා සක්කියතීති ඉමං පටිපදං නියමෙයි; සෙව
 පටිපදායඤ්ච¹¹ තිස්සොපි සිත්තා මසවා;¹² තත්ථ අධිසිලසිත්තාය කපි
 තාය¹³ සකලං විතයපිටකං කපිතං හොති; අධිවිතයසිත්තාය කපිතාය
 සකලං සුත්තතපිටකං;¹⁴ අධිපඤ්ඤසිත්තාය කපිතාය සකලං
 අභිධම්මපිටකං කපිතං හොති; ආනන්ද ව¹⁵ ඛුත්තනොතිපිටක
 ධරො, පහොති¹⁶ තීති පිටතෙහි තිස්සො සිත්තා කපෙත්වා; එවං
 කපිතෙ සක්කානං මිඛගලමෙව වඩ්ඪියෙව¹⁷ භවියතීති ඉමං
 පටිපදං නියමෙයි; පිටසී¹⁸ මෙ ආකිලායතීති නග්ගා ආකිලායතී:¹⁹
 භගවතො හි ජබ්බස්සාති පඨානං පදගන්තස්ස මහත්තං කායදුක්ඛං
 අහොසි: අපංග අපරභාගෙ මහලුකතාලෙ පිටසීවානො උපපජ්ඣි;
 අකාරණං වා එතං; පහොති හි භගවා උපත්තං වෙදනං පටික්ඛ
 භොති:²⁰ එකමිදි දොසි සත්තාගාති²¹ එකපලලසෙක්ඛන තිසිද්දං;

1. අසොසි B.

2. සක්කරුජ්ජි B, සක්කරුජ්ජි L

3. පටිපදෙය් B.

4. දසෙය්ති L.

5. වසී B.

6. වඩ්ඪමාන පටිපදෙය් B.

වඩ්ඪමානපටිපදෙය් B. S.

7. පරිසරී B. S, පෙබාව S.

8. සමිද්දපපතොව S.

9. හොව P.

10. පටිවිද්ධානෙක B.

11. පටිපදෙය් B S.

12. ඛුත්ති L.

13. කපිතාමප B.

14. සුත්තපිටකං A1, A2, M2, P1, P2.

R. W1, W2, සුත්තස්ස පිටකං

කපිතං හොති B. S.

15. ආනන්දෙහි L.

16. හො පහොති B.

17. වුච්ඡිසෙව S

18. පිටසී A2, M2, P2, V. W1.

පිටෙව B. අකිලායතී S.

19. අකිලායති භගවතො ජබ්බස්සාති S.

20. මික්ඛමොභොති B. මික්ඛමොභොති S.

21. ගත්තාගං B, ගත්තාගෙ S.

සන්ධාරණාලං පන වතුනි ඉරියාපපෙති පරිභුඤ්ඤානාමො අනෙය්; තත් පාදශෝචනවිකානතො යාව ඛමොසනං අගමාසි; එතතතො ආනෙ ගමනං තිප්පනාං; ඛමොසනං පතොතා පොතං ඔථා තිසිදි; එතතතො ආනං¹ දිගඛ්ඛයාමි ඛමොසනං තිසිදි; එතතතො ආනෙ තිසර්ජා තිප්පනාං; ඉදං දක්ඛිණෙත පතොතා පොතං තිපතොත සගනං තිප්පර්ජානති එවං වතුනි ඉරියාපපෙති පරිභුඤ්ඤානාමො අනෙය්;² උපාදිතතසර්ඤ්ඤා නාම නො ආභිලාශතීති න වතතඛං; තත්ථො විරං³ තිසර්ජාය සඤ්ජාතං අපකමපි ආභිලාශනං ගහෙතො එවමාන; සඛ්ඛාපිං පඤ්ඤපෙතොති⁴ සන්ධාරණං කිර එතපතොත න රුජාතො පට්ටසාණිං⁵ පරික්ඛිපපෙතො කප්පියමිඤ්ඤානං පඤ්ඤාපාඨො කප්පිය පට්ටජරණෙන අත්ථිතො උපරි සුවණ්ණතාරකගනිමාලාදම පති මිඤ්ඤානං⁶ විතානං ඛනීතො ගනිතෙලපාදිං⁷ ආරොපයිස්ස; අපෙපව නාම සන්ධා ඛමොසනතො උච්ඛාය පොතං විසමතොතො ඉධ තිපජේය්⁸ එවං නො ඉමං සන්ධාරණං ගහවතා වතුනි ඉරියා පපෙති පරිභුතතං දිගරතතං හිතාය සුඛාය ගවිසානතීති; සන්ධාපි තදෙ ව සනීය තත් සඛ්ඛාපිං පඤ්ඤපෙතො තිපජ්; උච්ඛානසඤ්ඤං ඔනානිකෙට්ඨොති එතතතං කාලං අභික්ඛමිතො වුච්ඛිකාමිති උච්ඛාන සඤ්ඤං විතොත ඔපෙතො;

මහානාමං සක්ඛං ආමණෙසිති තො කිර තගමිං කාලෙ තාසං⁹ පරිගමිං පෙට්ඨතො පාමොතොධා, තගමිං සඛිගතීතො තොසපරිසා සඛිග තිතාව හොතිති පෙරො තමෙව ආමණෙය්; සිලසමපනනාති සිලෙන සමපනො සමපනාසිලො පරිදණ්ණසිලොති අනෙය්; සඤ්ඤාමිති සුඤ්ඤාමිති සතං වා සපුරිසානං ඛමෙමති; කප්පඤ්ඤ මහානාමාති ඉමිතා එතතතොත ආනෙත සෙඛපට්ටපදග මාතිකං ඔපෙතො පටිපාටියා විජ්ජාපරතුකාමො එවමාන; තත් සිලසමප නොති ආදිති සමපනාසිලා හික්ඛලෙ විහරථාති ආකමෙධාය සුතතාදිසු වුතතතොතෙව වෙදිතඛොති.¹⁰

කායදුට්ඨිපනනාති ආදිසු උපයොගෙත්ථ කරණවචනං, හිරිසි තඛොති කායදුට්ඨිතාදිති හිරියති ජ්ඣව්ඡතීති අනෙය්; ඔතතපා තිදොසෙ හෙතෙත්¹¹ කරණවචනං; කායදුට්ඨිතාදිති ඔතතපායා හෙතුහුතෙති ඔතතපාති¹² හාගතීති අනෙය්; ආරද්ධවිධිකොති පගා හිත විරියො අනොගතතිතමානසො;¹³ පකානාසාති පකානත්ථාය; උපසමපදාසාති පටිලාභත්ථාය; ථාමවාති විරියපාමෙත සමකතාගතො;

1. එතතං ආනං A1, M2, P2, V, W1.	7. තෙලපදිප. B.
2. හොති B.	8. විසමතොතා තිපජේය් B.
3. පිට S.	9. තගං B.
4. පඤ්ඤපෙතොති B S.	10. වෙදිතඛොති. A1, M2, V.
5. පට්ටසාණිං B, S.	11. හෙතෙත් A2 B.
6. සුවණ්ණතාරක ගනිමාලාදිදම පතිමිඤ්ඤානං A2 P2, W2.	12. ඔතතපති B. S.
	13. අනොගතතිත මානසො S.

ආතිවේනසිකානතති¹ අතිවිත්තං සෙව්ච්චිතං සිතානං නිසි
 තානං; දිව්ඛධම්මසුඛසිකාශ්වතති අපිතපිතකකිසෙණ සුඛපට්ඨාන
 තෙතුනං; නිසාමිලානිති ඉට්ඨිතිවිජිතකකිසෙණ සමාපජ්ජිතං;² අභිච්ඡ
 ලානිති නිදුක්කලාති³ අකසිරලානිති විපුලලාති; පගුණතාවතො⁴
 ඵසො ඉට්ඨිතිවිජිතකකිසෙණ සමාපජ්ජිතං සකෙකානි සමාධිපාරිපජිත
 ඛමෙව ව⁵ පත අකිලමිනෙතාව වික්කමොතුං න සකෙකානි සො
 අතතනො අතිච්ඡාය බිතමෙව වුට්ඨාති යථාපරිවේදවසෙත සමා
 පතති⁶ ඵසපතුං න සකෙකානි අයං කිච්ඡලාති කසිරලාති නාම;
 ඵසො ඉට්ඨිතිවිජිතකකිසෙණ ව සමාපජ්ජිතං සකෙකානි සමාධිපාරි
 පජිතඛමෙව ව⁷ අකිලමිනෙතාව වික්කමොති සො යථාපරිවේදවසෙ
 තෙව වුට්ඨාතුං⁸ සකෙකානි අයං අතිච්ඡලාති අකසිරලාති⁹ නාම; අනං
 වුට්ඨිති මහානාම අරියසාවකො සෙසො සාධිපසද්ධි මහානාම අයං
 අරියසාවකො නාම සෙසො පටිපසද්ධි¹⁰ විපක්ඛානාගමනාය වධ්ධිමා
 නත¹¹ පටිපද්ධ සමිත්තාගතොති වුට්ඨිති දසෙය්ති¹² අසුච්චණ්ඩ
 නායොති අසුච්චණ්ඩතාය; හසෙධා අතිනිබ්බිද්ධොති සුඤ්ජානසද්ධො¹³
 හසෙධා; සමෙධාධායාති අරියමිත්තාය. අනුත්තරස්ස සොගසෙතඛ
 මිත්තාති අරහත්තං අනුත්තරෙණ යොගසෙතමි; නාම තදබිගමාය
 හසෙධොති දසෙය්ති; යා පතාගමෙත්ථ අත්ථිපතත්ථං උපමා ආභවා සා
 වෙතොබිල සුපෙත වුත්තතයෙතෙව වෙදිතඛබ්බා; කෙවලං හි තත්ථ
 තත්තා කුක්කුට්ඨො අනුකුට්ඨු තිවිධකිරිගකරණං විය හි¹⁴ ඉමිත්ත
 භික්ඛුනො උපයොලුතිපණ්ණරසෙති අසෙධාති සමිත්තාගතතාවොති
 යං¹⁵ ඵමං ඵපමිසංසද්ධං ආගතං තං ඉධ ඵමං සිලසමාපන්නා
 සොතිති ආදිවචනතො තත්තා කුක්කුට්ඨො අනුකුට්ඨු තිවිධකිරිගකරණං
 විය¹⁶ හි ඉමිත්ත භික්ඛුනො සිලසමාපන්නාදිති පණ්ණරසෙති¹⁷
 ඛමෙව ඛි සමිධිසිතාවොති ඵමං යොජෙති; වෙදිතඛබ්බං; සෙසං සෙධත්ථ
 වුත්ත සද්ධසමිව.

ඉමං සෙධ අනුත්තරං උපෙධාසනිපාරිසුද්ධිනති ඉමා පඨමජ්ඣි
 නාදිති අසද්ධං උත්තමං වතුත්ථ්ඤාතිකං උපෙධාසනිපාරිසුද්ධිං;
 පඨමා අතිනිබ්බිද්ධි පඨමො සුඤ්ජානසද්ධ; දුතියාදිසුපි ඵසෙවනසො;

1. අතිවේනසිකානතති B	10. පාටිපසද්ධි මහානාම අරියසාවතො
2. සමාපජ්ජිතං B,	සෙසො පාටිපසද්ධ S, අරිය
3. නිදුක්කලාති B,	සාවතො A. B, W. 2,
4. පගුණතාවතං B,	11. වික්කමානතං S,
5. ඛමෙව පත B, S, අකිලමිනෙතා	12. සමිත්තාගතො වුට්ඨිති
A. 2 B. R. W. 2, වික්කමොතුං,	දසෙය්ති L,
ත සකෙකානි S,	13. සුඤ්ජානසද්ධ B, විපක්ඛානාදි
6. සමාපතති L, පටිතුං S,	සුඤ්ජානසද්ධ B
7. පාරිබ්බිත්ථ ඛමෙව B, පාරිසුද්ධිත	14. විය S,
ඛමෙව S,	15. පදං B, උපයොලුති හො
8. වුට්ඨාපෙතුං B,	16. විය B, S, [පණ්ණරසෙති S,
9. අසමිව අකසිරලාති S,	17. පණ්ණරසෙති

කුසානුවච්ඡාපණො¹ පන එකවාරං මානුකුවච්ඡාපණො එකවාරං අනු
 නොයනොති දෙව වාරෙ ජායති; අරියසාවනො තිති විජ්ජාති තයො
 වාරෙ ජායති පුට්ඨෙතිවාසව්ජාදකතමං² විනොදෙත්වා පුට්ඨෙතිවාස
 ඤාණෙන පඨමං ජායති. සත්තානං වුත්ථපිසකිව්ජාදකතමං³ විනො
 දෙත්වා දිට්ඨවක්ඛුඤාණෙන දුතියං ජායති. චතුසව්ජව්ජාදකතමං⁴
 විනොදෙත්වා ආසවකකයඤාණෙන තතියං ජායති.

ඉදම්පියං භොති වරණසම්පත්ති⁵ ඉදම්පි සිලවතතංග සිත්ථනො
 වරණං නාම භොතිති අනෙතා; වරණං නාම ඛන්ධං⁶ අනෙතමිධං, සිලා
 දයො පණ්ණරසමමා; තත්ථ ඉදම්පි එකං වරණතති⁷ අනෙතා.
 පදත්තො පන වරති නෙත අගතපුට්ඨං දිසං ගව්ජති වරණං;
 එසතයො සමිත්ථ; ඉදම්පියං භොති විජ්ජායාති ඉදං පුට්ඨෙතිවාස
 ඤාණං තඤා විජ්ජා නාම භොතිති අනෙතා; විජ්ජා නාම ඛන්ධ අනෙත
 මිධං⁸ විපයානාඤාණාදිති අව්භාසානි, තත්ථ ඉදම්පි ඤාණං එකං
 විජ්ජාති⁹ අනෙතා; පදත්තො පන විනිවිජ්ජිතො එතාස ජානාතිති
 විජ්ජා; එසෙවතයො¹⁰ සමිත්ථ; විජ්ජාසමපනෙතා ඉතිපිති තිති
 විජ්ජාති විජ්ජාසමපනෙතා ඉතිපි;¹¹ වරණසමපනෙතා ඉතිපිති පඤ්ච
 දසති ඛමෙමිති වරණසමපනෙතා ඉතිපි; තදුසයෙන පන විජ්ජාවරණ
 සමපනෙතා ඉතිපිති;¹² සන්තංකුමාරෙතාති පොරුණකකුමාරෙන
 වරකාලතො¹³ පට්ඨාස කුමාරෙති පඤ්ඤානෙතා;¹⁴ භො කිර මනුසං
 පථෙ පඤ්චවුට්ඨකකුමාරකාලො¹⁵ කානං තිට්ඨපතතො අපරිභිත
 ජකානො වුගව්ජානෙ තිට්ඨතති; තසං ඡො අතතභාවො පියො
 අභොති මනාපො. තසමා තාදිසෙතෙව අතතභාවෙන වරති නෙත නං
 සන්තංකුමාරෙති සඤ්ජාතතති.

ජනෙතසම්පත්ති ජතිතයමිං පජායාති අනෙතා; අනෙතානපට්ඨ
 භාවිනොති සෙ ජනා තත්ථං ගොතනං පටිසරතති අනං ගොතමො
 අනං කය්‍යපොති; නෙත්‍ර ලොකෙ ගොතනපටිසාරිත්‍ර ඛතියො
 සෙවෙතා; අනුමනා ගගමනාති මම් පඤ්ඤාව්‍යාකරණෙන සද්ධිං
 ගංගදිළිචො දෙසිතාති අමිට්ඨසුතෙන බ්‍රහ්මික ගගමනා අගමිති අමිට්ඨ
 එවං වදාමි:-

1. කුසානුවච්ඡාපණො S.	9. එකවිජ්ජාති A2 P2, R, WV, W2,
2. පුට්ඨෙතිවාසව්ජාදකං හමං B.	එකවිජ්ජාතිපි B.
3. පටිසරිව්ජාදකං B, S.	10. එසතයො B.
4. පටිව්ජාදකං B. S.	11. විජ්ජාසමපනෙතා ඉතිපිති S.
5. ඉදම්පියං භොති වරණසම්පත්ති	12. ඉතිපි වරණවරණ සමපනෙතා
A2, M2, P1, P2, R, V, W1, W2.	ඉතිපිතිකදුසෙත S
ඉදම්පිලං අනං B.	ඉතිපිති වුමිති S.
6. ඛන්ධං B.	ගතනං කුමාරෙතාති S.
7. වරණතතිපි B, S.	13. වරකාලතො S, කුමාරෙති B.
8. අනෙතමිධං A2, P2 W2.	14. පඤ්ඤානෙත B.
15. පඤ්චවුට්ඨකකුමාරකාලො B.	

“බ්‍රහ්මයො සෙවෙතා ජනෙනසම්මිං
 යෙ භොත්තපට්ඨාරිනො
 ඵර්ජාවරණාමපනොනා
 සො සෙවෙතා දෙවමිංසුසො”ති

එවං භාසනොත අනුසුඤ්ඤා¹ අනුමොදිතා; සාමු සාමු ආත්මදායී
 භගවා කීර ආදිපතො පට්ඨාය නිද්දං අනොකකමිනොවා² ඉමං සුත්තං
 සුත්තා ආනන්දෙන සෙබ්බපිපදය කුටං ගතිතනන්ති සුඤ්ඤා උට්ඨායං
 පලලබ්භං ආභුර්ථො³ තිසිනොනා සාමුකාරො අදසි; එත්තාවතා ව පත
 ඉමං සුත්තං ජනගාහිතං තාමි ජාතං; සෙසං සබ්බථ උත්තාතමෙවමිති.

සෙබ්බසුත්තං නාමිං.

3. 1. 4.

එවමෙමි සුත්තනම් පොතලියසුත්තං; තත් අබ්බාසකාදිපසුඤ්ඤා
 අබ්භාසෙව⁴ සො ජනපදෙ මිතියා පත නදියං⁵ උත්තරෙන ආපො
 තාසං අවිදුරත්තා⁷ උත්තරපොතිවි වුවමිති; කතරමිතියා උත්තරෙන
 සො ආපොති⁸; මිභාමිතියා; තත්තායං ආවිභාවකථා; අයං කීර ජම්බුදීපො
 දසසහස්සයොජනපරිමාණො තත් ව වතුසහස්සයොජනපාමාණො
 පදෙසො උදෙසො අපොඤ්ඤා⁹ සමුදායී සමිං ගතො; තිසසහස්ස
 යොජනපාමාණො¹⁰ මිත්තා; වසන්ති. තිසසහස්සයොජනපාමාණො
 හිමවා පතිවරිතො උබ්බෙධෙන පඤ්ඤායොජනසතිනො වතුරසිති
 කුට සහස්ස පතිමිඤ්ඤිතො¹¹ සමිතතො; සන්දමානපඤ්ඤාතනදි
 විමිතො;¹² යත් අයාමිවිත්තරෙන භව වග්ගිතොය ව පණණාස
 පණණාසයොජනා¹³ දියබ්බයොජනසතපරිමිඤ්ඤා අනොකතනදො
 කණණ්ඩුමිදොනො රථකාරදොනො ජද්දනනදොනො කුණාලදොනො මිඤ්ඤ
 නිති සිහපාපාතොනොති¹⁴ සත්ත මිභාසර පතිවරිතො; තෙසු අනො
 තොනො¹⁵ සුදස්සනකුටං චිත්‍රකුටං කාලකුටං ගනිමාදනකුටං කෙලාස
 කුටනති ඉමෙහි පඤ්චති කුසෙති පබ්බතනති¹⁶ පරිකම්භොනො; තත්
 සුදස්සනකුටං සොවණණමයං ද්විතොජනසතුසෙබ්බං අනොතා වඩං
 නානාමුඛසණ්ඨානං තමෙවසරං පටිච්ජාදෙත්වා සිතං; චිත්‍රකුටං සබ්බ

1. අනුමො B.	10. තිසසහස්සයොජනපාමාණො M2, P4, W2
2. අනුකතමිනොවා L.	11. පටිමෙඤ්ඤො B, S.
3. උපට්ඨාය	12. විමිතො B.
4. ආභුඤ්ඤා B, W2.	13. පණණාසයොජනා S.
5. අපොත්තො B. P2.	14. කුණාලදොනො හ.සපපාසදොනො මිඤ්ඤාතිසිහපපාසදොනොති S. හ.සපපාසදොනො සිහපපාසද නොති B.
6. මිතියා පතොනා B. මිතියා පත තදියං A2, M2, P2, R, V, W2.	15. අනොකතනදොනො B, S.
7. තසො අවිදුරත්තො S.	16. පඤ්චති පබ්බතනති.
8. යො ආපොති S. කථායං B, S. ආවිභාවක කථා S.	
9. අපොඤ්ඤා සො S.	

රතතමයං; භාලකුටං අඤ්ඤතමයං; ගඤ්ඤාදනකුටං සාත්තමයං; අබ්බතතරෙ චුග්ගවණ්ණං. මුලගඤ්ඤා සාරගඤ්ඤා ථෙග්ගගඤ්ඤා තව ගඤ්ඤා පට්ටකගඤ්ඤා රහගඤ්ඤා පත්තගඤ්ඤා පුප්ඵගඤ්ඤා ඵලගඤ්ඤා ගඤ්ඤානි ඉමෙති දසති ගඤ්ඤාති උසස්සන්තං තානප්පනාර¹ මිඝඛ සඤ්ඤන්තං කාලපක්කලපොසථද්වසෙ අදිත්තමිව අබ්බාරං ජලන්තං² තිට්ඨති; කොලාසකුටං රජතමයං; සබ්බාති සුදස්සනෙන සමානුබ්බඛ සණ්ඨානාති තමෙව සරං³ පටිව්ජාදෙත්වා සිතාති තාති සබ්බාති දෙවානුභාවෙන ව⁴ වස්සනති තදිසො ව⁵ තෙසු සඤ්ඤති; තං සබ්බපි⁶ උදකං අනොතත්තමෙව පටිසති; වජ්ජිමසුරියා දක්ඛිණෙන වා උත්තරෙන වා ගච්ඡන්තා පබ්බතන්තරෙන තත්ථ ඔභාසං කරෙන්නති උජ්ජං ගච්ඡන්තා ත කරෙන්නති තෙනෙවස්ස අනොතත්තන්ති සබ්බා උදපාදි; තත්ථ මනොගරපදසිලාති තිමමච්ඡකච්ඡපාති ඵලිකසද්දසතිමමුද්දකාති තභාතතිත්ථාති⁷ සුපටිගත්තාති භොතති; ගෙසු බුද්ධපථෙවකබුද්ධසිණි සවා ව⁸ ඉද්ධිමනොවා ව ඉසයො නභායන්ති දෙවසක්කාදයො උය්‍යාන කිලකං⁹ කිලිනති; තස්ස වතුසු පසෙසු සිහමුඛං ගජිමුඛං අස්සමුඛං උසහමුඛන්ති වත්තාරිමුඛාති භොතති යෙති වතස්සො තදිසො සඤ්ඤති; සිහමුඛෙන තික්කන්තතදිතිරෙ සිභා බහුතර භොතති; ගජිමුඛාදිති ගජිඅස්සඋසහා; පුරුජිමිදිසන්තා තික්කන්තතදි අනොතත්තං තික්කන්තං පදක්ඛිණං කත්වා ඉතරං තිස්සො තදිසො අනුපගමම පාවිතතිමවනෙනෙව අමනුස්සපථං¹⁰ ගන්ත්වා මහාසමුද්දං පටිසති; පච්ඡිමිදිසන්තො ව උත්තරදිසන්තො ව තික්කන්තා තදිසොපි තපථව පදක්ඛිණං කත්වා පච්ඡමතිමවනෙනෙව උත්තරතිමවනෙනෙව ව අමනුස්සපථං ගන්ත්වා මහාසමුද්දං පටිසති; දක්ඛිණදිසන්තො තික්කන්තතදි¹¹ පන තං තික්කන්තං පදක්ඛිණං කත්වා දක්ඛිණෙන උජ්ජකං පාසාණපිට්ඨෙනෙව සට්ඨිසයාජතාති ගන්ත්වා පබ්බතං පගරිඨො වුට්ඨාය පරිභෙකපෙත තිශාචුභපපමාණං උදකධාරං හුත්වා අකාශෙක සට්ඨිසයාජතාති ගන්ත්වා තිශායලෙ නාම පාසාණෙ පඨිත්වා¹² පාසාණෙ උදකධාරවෙගෙන හිනො තත්ථ පඤ්ඤාපයොජනප්පමාණං තිශායලො නාම පොකඛරණී ජාතා; පොකඛරණීයා කුලං¹³ හිඤ්ඤා පාසාණං පටිසිත්වා සට්ඨිසයාජතාති ගතා;¹⁴ තතො සතපථම් හිඤ්ඤා උමමග්ගෙන¹⁵ සට්ඨිසයාජතාති ගන්ත්වා විඤ්ඤා¹⁶ නාම

1. නාතප්පනාරං B, Pl, P2.

මහතසම්පන්නං S.

2. ජලිතං L.

3. තප්ථව සරං B.

4. දෙවානුභාවෙන භාගානුභාවෙන ව B, S, පසන්න B, M2 Pl, R W2, සසන්න B, වසන්න S.

5. තදිසොපි B.

6. තං සබ්බං S.

7. තභායනතිත්ථාති L.

8. බුද්ධසිණිසවා ව L.

9. කිලිතං B උදකකිලං B.

10. මනුස්සපථං A2, P2.

11. සිහමන්තා B, S.

12. පඨිතං B, S.

13. පොකඛරණී කුලං B.

14. සට්ඨිසයාජතාති ගතො

A2, M2, P2, R, W2.

15. උමමග්ගෙන B, උමග්ගෙන B.

16. විඤ්ඤා බහුතර.

තිරව්‍යාන පබ්බතං පහරිත්වා හත්තලෙ පඤ්චඛ්‍යුලිසදිසා පඤ්ච ධාරුත්වා පවත්තනති¹ සා තික්ඛත්තුං අනොත්තමං පදක්ඛිණං කත්වා ගතට්ඨානෙ ආවට්ඨගමිනාති වුවවති; උජ්ජකං පාසාණපිට්ඨකං හට්ඨිගොජනාති ගතට්ඨානෙ කණ්ණගමිනාති;² ආනාසෙන සට්ඨිගොජනාති ගතට්ඨානෙ ආකාසගමිනාති; නිගග්ගප්පාසාණෙ පඤ්ඤාභයොජනොක්කසෙ සිතා තිගග්ගලා පොකබරණිති; කුලං භිජ්ජිත්වා පාසාණං පට්ඨිත්වා සට්ඨිගොජනාති ගතට්ඨානෙ බහලගමිනාති; උමමග්ගන සට්ඨිගොජනාති ගතට්ඨානෙ උමමග්ගගමිනාති වුවවති; විඤ්ඤා කාමතිරව්‍යාන පබ්බතං පහරිත්වා පඤ්ච ධාරුත්වා පවත්තට්ඨානෙ පනගමිනා යමුනා අවිරවති සරගු මහිති පඤ්චධා සක්ඛං ගතා; එවමෙතා පඤ්ච මහානදියො නිමමනානො පගවනති තාසු යා අයං පඤ්චමි මහිතාම සා ඉධ මහාමහිති අධිපොතා; තස්සා උත්තරෙන යා ආපොතාසං³ අවිදුරතතා සො ජනපදෙ අභිගුත්තරුපොති වෙදිතබ්බො; තස්මිං අභිගුත්තරුපසු ජනපදෙ ආපණං නාමාති තස්මිං කීරු ජාගමෙ විසති ආපණමුඛ සහස්සාති විහත්තාති අහෙසුං. ඉති⁴ සො ආපණංතං උස්සන්තතතා ආපණංකෙව⁵ සක්ඛං ගතො; තස්ස පන නිගමස්ස⁶ අවිදුරෙ තදීතිරෙ සතව්‍යායො රමණියො භුමිසාගො මහාවතසණ්ඨො තස්මිං ගගවා විහරති තෙනෙවෙත්ථ වසතට්ඨානං න නිශාමිත්තනති⁷ වෙදිතබ්බං.

සෙනඤ්ඤානෙ⁸ චනසණ්ඨා සෙනසුසංඛිතමිති භික්ඛුසංඛිතං වසතට්ඨානං පෙසෙත්වා එකතොව උපසංඛිතමි පොතලියං⁹ ගගපතිං සක්ඛාස; පොතලියොපි මො ගගපතිති පොතලියොති එවං නාමකො ගගපති; සමපන්නතිවාසනපාසුරණොති¹⁰ පරිපුණ්ණතිවාසනපාසුරණො; එකං දීඤ්ඤං සාවකං¹¹ නිව්ඤ්ඤා එකං පාරාසොති අනෙං ජත්තුපාහනාතිති¹² ජත්තං ගගෙත්වා උපාහනං ආරාසොති අනෙං; ආසනාතිති පලාබ්බපිඨපලාලපිඨකාදීති¹³ අත්තමසො සාධාගමිතමිති ආසනනෙත්වා වුවවති; ගගපතිවාදෙනාති ගගපතිති ඉමිනා වට්ඨනා; සමුද්ධරිති වොගරති; ගගපනං එකදමොවාති තතිසං ගගපතිති වට්ඨනං අධිවාසෙත්තුං අසකොකානොතා ගගවත්තං එකං ගසිදං ගොගොගමාති ආදිවට්ඨනං අවොව; තත් නිව්ඤ්ඤාති¹⁴ න අනුච්ඡිනං; නිසාධිරූපනති න සාරූපං; ආබාධති ආදිති සබ්බානෙව ව¹⁵ කාරණවෙවචනාති; දීඤ්ඤවත්ථා රණකොසමසුත්තට්ඨ

1. පවත්තනති S.

2. කණ්ණගමිනාති B. S.

3. ගො ආපො ගග්ග S.

4. ඉති S.

5. තාව බහුසු

6. ගග්ග නිගමිතං A1, P2. ගග්ග ව නිගමිතං B, S.

7. වසතට්ඨානා නිශාමිත්තනති B. S.

8. සෙනාඤ්ඤානෙ B.

9. පොතලියං සබ්බත්ථ

10. පාරාසකොති S.

11. දීඤ්ඤාසංඛිතං S.

12. ජත්තුපාහනොති B, උපහානා B. හ. ආරාසකොති S.

13. පලාබ්බපලාලපිඨකාදීති A2, M2, P. V. W2. පලාභපිඨකාදීති B.

14. නිව්ඤ්ඤාති B, නිව්ඤ්ඤාපනති B, හ.

15. සබ්බානෙව B, S. සබ්බිකෙවච L.

පතාති හි¹ සබ්බානෙව හි ගිහිව්‍යඤ්ඤානාති තස්ස ගිහිභාවං පාතවං. කණ්ණන්ති ආකාශං; ගිහිඝණ්ඨානෙන සංකප්පතතා ලිඛිතා; ගිහිභාවස්ස සඤ්ඤාතතතිමිත්තතාය නිමිත්තතාති වුත්තා; යථා හං ගහපතිස්සාති යථා ගහපතිස්ස ආකාර ලිඛනතිමිත්තා ගවෙසුං තපෙව තෙ තුස්සා;² තෙතාහං එවං සමුද්වර්ගමිති දසෙස්සති; අට සො සෙතකාරණෙන ගහපතිවාදං නාඛිවාසෙති තං පකාසෙතො යථා හි පන මෙති ආදිමාහ; නිශ්ශාන්තති නිග්ගාතං; අනොවාදි අනුපවාදිති.³ තානා කසථ වපථ⁴ වණ්ඨප්පථං පයොජෙථාති ආදිනා හි තසෙත ඔවදනො යවාදි නාම හොති; තුලෙහ න කසථ න වපථ න වණ්ඨප්පථං පයොජෙථ කථං ජිවිස්සථ පුත්තදුරං වා හරිස්සථාති ආදිනා තසෙත පන උපවදනො උපවාදි නාම හොති, අහං⁵ උගගමි න ත. කණ්ණමි.⁶ තෙතාහං තත් අනොවාදි අනුපවාදිති දසෙස්සති; ඝාසව්‍යාදනපරමො විග්ගමිති ඝාසමත්තසෙඤ්ච අව්‍යාදනමත්තසෙඤ්ච පරමං කත්වා විගර්ම තතො පරං න පනෙමිති⁷ දීපෙති; ගිද්ධිලොභො පහා ගාසෙබ්බාති ගෙගිගුත්තො ලොභො පහාතෙබ්බො; අනිජ්ඣණ්ණොති අනිජ්ඣතා අසව්‍යා;⁸ නිජ්ඣ ණ්ණොති නිජ්ඣ සව්‍යා; වොහාරං සමුච්ඡද්ධාති එත් වොහාරණති ව්‍යවහාරවොහාරෙපි පණ්ණන්ති වචනමි වෙනතාපි තත්:-

“හො හි කොපි මනුස්සෙස්ස වොහාරං උපජ්චති
එවං වාසෙට්ඨ ජානාති වාණිජො සො න මුත්තමණො”ති

අයං ව්‍යවහාරවොහාරෙ නාම; සබ්බා සමඤ්ඤා පඤ්ඤාති වොහාරෙති අයං පණ්ණන්තිවොහාරෙ නාම; තථා තථා වොහාරෙති අපරමසති⁹ අයං වචනවොහාරෙ නාම; අට්ඨඅරිගවොහාරෙ අට්ඨ අනරිග වොහාරෙති අයං වෙනනා වොහාරෙ නාම. අගමිඨ අභිපෙපනො;¹⁰ යස්මා වා පබ්බජිතකාලො¹¹ පට්ඨාය ගිහිති වෙනනා තත් සමණොති වෙනනා හොති ගිහිති වචනං තත් සමණොති වචනං හොති ගිහිති පණ්ණන්ති තත් සමණොති පණ්ණන්ති හොති ගිහිති ව්‍යවහාරෙ තත් සමණොති වා පබ්බජිතොති වා ව්‍යවහාරෙ හොති තස්මා සබ්බාපෙතාව ලභන්ති.¹²

සෙසං චො අහං සංඝොජනානං සෙතා පාණාතිපාතීති එත් පාණාතිපාතොව සංඝොජනං පාණාතිපාතස්සෙව හි සෙතා පාණාති

1. නබපට්ඨනාදිති B. සබ්බානෙව B. S.	9. වොහරන්ති අපරමසන්තිති S
2. තපෙවතුස්සං B. තෙතාහං B.	වොහරන්ති පරිඤ්ඤා B
3. අනොවාදි අනුපවාදිති B.	10. අගණිත අභිපෙපනො S. අගමිඨා
4. වපථ B.	තිපෙපනො B. තිට්ඨන්ති අරිගවො
5. අහංපන B.	හාර අට්ඨන්ති අනරිගවොහාරෙති අහං
6. හං න කණ්ණමි B. S.	වෙනනා වොහාරෙ නාම අගණිත
7. කණ්ණපරං තත් න ව පනෙමිති B.	අභිපෙපනො B.
8. අනිජ්ඣතුහං අසව්‍යං B.	11. කාලොව B.
තුහමිසව්‍යං S.	12. සබ්බපෙතෙ ලභන්ති B.

පාතපව්වයා පාණ්ඩිපාති නාම හෙය් පාණ්ඩිපාතානං පත¹ බුහු
 තාය සෙසං ඔවා අහතති වුතතං; හෙසාහං සංයොජනානතති
 තෙනං අහං පාණ්ඩිපාතිබ්බිකානං; සභානාය සමුච්ඡදය පටි
 සමෙහිනාති ඉමිනා අපාණ්ඩිපාතසඛ්ඛාතෙන නායිකසීලසංවරෙන
 පහානන්දාය සමුච්ඡදනන්දාය පටිපනෙතා; අතනාපි මං උපවදෙය්‍යාති
 කුන්ධිසීලලම්භි² නාම ජීවිතා අවොරොපනසාසනෙන පබ්බජ්ඨා
 පාණ්ඩිපාතමත්තතො වීරමිතුං³ න සකෙකාමි, කිං මග්ගං පබ්බජ්ජා
 යාති එවං අතතාපි මං උපවදෙය්‍යා; අනුච්චව විඤ්ඤා⁴ ගරහෙසසුතති
 එවරුපෙ නාම සාසනෙ පබ්බජ්ඨා පාණ්ඩිපාතමත්තතොපි බරමිතුං
 න සකෙකාමි කිං එතග්ගං පබ්බජ්ජායාති එවං අනුච්චව කුලසිඨා පරිඥා
 ගාගෙහි⁵ අඤ්ඤාපි⁶ විඤ්ඤා පණ්ණිතා ගරහෙය්‍යං; එකදෙව ඔවා
 පන සංයොජනං එතං නිවරණතති දසසු සංයොජනෙසු ව⁷ පඤ්චසු
 ව නිවරණෙසු අපරියාපනතම්පි අවංනිවරණාති දෙයනා වසෙනෙතං⁸
 වට්ටි බඬුතවෙතින හිතංපට්ඨන්දනවෙතින ව සංයොජනතතිපි
 නිවරණතතිපි වුතතං; ආසවාති පාණ්ඩිපාතකාරණං එකො අවිජ්ජා
 සවො උපපජ්ජති; විසාකපට්ට්ඨාගාති විසාතා ව පරිලාභා ව; තත්ථ
 විසාතගහගණෙන කිලෙසදුක්ඛඤ්ච විපාකදුක්ඛඤ්ච ගතිතං;⁹ පරිලාභ
 ගහගණෙනපි කිලෙස පරිලාභො ව විපාකපරිලාභො ව ගතිතො;
 ඉමිනා උපායෙන සබ්බත්ථ අත්ථා වෙදිතවෙබ්බා; අයං පන විසෙසො
 හෙසාහං සංයොජනානං සභානායාති ඉමග්ගිං පදෙ ඉමිනා දින්නා
 දුකසඛ්ඛාතෙන නායික සීලසංවරෙන සච්චවාචාසඛ්ඛාතෙන වාචසික
 සීලසංවරෙන අපිසුණ්වාචාසඛ්ඛාතෙන වාචසිකසීලසංවරෙන අබ්බි
 ලොභසඛ්ඛාතෙන මානසිකසීලසංවරෙන අනිඤ්ඤාසඛ්ඛාතෙන
 නායිකවාචසිකසංවරෙන අකොට්ඨාසායසඛ්ඛාතෙන¹⁰ මානසිකසීලසං
 වරෙන අතතිමානසඛ්ඛාතෙන මානසිකසීලසංවරෙන පහානන්දාය
 සමුච්ඡදනන්දාය පටිපනෙතාති එවං සබ්බවාසෙසු යොජනා
 කාතබ්බා.

අතනාපි මං උපවදෙය්‍යා අනුච්චව මං විඤ්ඤා ගරහෙසසුතති¹¹
 ඉමෙසු පත පදෙසු තිණසලාතම්පි නාම උපාදාය අදින්නං අගගණ
 සාසනෙ පබ්බජ්ඨා අදින්නාදුකමත්තතො¹² වීරමිතුං න සකෙකාමි
 කිං මග්ගං පබ්බජ්ජායාති එවං අතතාපි මං උපවදෙය්‍යා; එවරුපෙ නාම

1. පාණ්ඩං පත B.	8. දෙසනාවසානෙ එවං L, දෙසනාව
2. කුන්ධිසීලිකම්පි B, කිපට්ටිකං S.	සානෙ තං වුත්තං B, වසෙනෙතං
3. මග්ගාපි බරමිතුං B, S.	වුත්තං B, S, එවං වට්ටි S, වට්ටි
4. අනුච්චවං මං B, අනුච්චවං S.	බ්බිකා B, බ් තවෙතිනතිතං S,
5. පරිඥාගාගෙහි B, S,	9. කිලෙස දුක්ඛඤ්ච ගතිතං L, පරිලාභ
6. අඤ්ඤා B,	ගහගණෙන S,
7. සංයොජනෙසු B පඤ්චනිවර	10. අකොට්ඨාස ගඛ්ඛාතෙන A1, M2, P1
ණෙසු A2, M2, P1, P2, R, V,	P2 R, V W 2
W1, W2,	11. අනුච්චව මං විඤ්ඤා A1, M2, P1,
	R2, W2,
	12. අදින්නාදුක මග්ගාසොපි B,

සාසනෙ පබ්බජිතො අදින්නාදුතමත්තතොපි වීරමිත්තුං¹ න සකෙකාමි.
 කිං ඉමස්ස පබ්බජ්ජායාති එවං අනුච්චං² විඤ්ඤා ගරභෙගස්ස; ගස්සා
 පෙට්ඨාය පි³ නාම දවකම්පකාය වා මුසාවාදං අකරණසාසනෙ
 පබ්බජිතො සබ්බාකාරෙන පිත්තං අකරණසාසනෙ නාම පබ්බජිතො⁴
 අපමත්තකම්මි ගිඤ්ඤොගං අකරණසාසනෙ⁵ පබ්බජිතො කතචෙන
 අබ්බෙත්තු⁶ ඔක්කතතිගමනොත්තු පි නාම පරෙසං⁷ තිත්තුරුසමත්තං වා
 අකරණසාසනෙ⁸ පබ්බජිතො බාණුකණ්ටකාදිසු පි නාම නොධුපයාසං
 අකරණසාසනෙ පබ්බජිතො අභිමානමත්තකං⁹ නාම මාතං අකරණ
 සාසනෙ පබ්බජිතො අභිමානමත්තකම්මි¹⁰ පජ්ජිත්තුං න සකෙකාමි, කිං
 මස්සං පබ්බජ්ජායාති එවං අත්තාපි මං උපවදෙය්‍ය; එවරුපෙ නාම
 සාසනෙ පබ්බජිතො අභිමානමත්තකම්මි¹¹ පජ්ජිත්තුං න සකෙකාමි කිං
 ඉමස්ස පබ්බජ්ජායාති එවං අනුච්චං¹² විඤ්ඤා ගරභෙගස්ස නති එවං.
 සබ්බවාසෙත්තු භොජනා කාතබ්බා; ආසවාති ඉමස්මිං පත පදෙ අදින්නා
 දුතකාරණා කාමාසවො දිට්ඨාසවො අවිජ්ජාසවොති තථො ආසවා
 උප්පජ්ජන්ති; තථා මුසාවාදකාරණා පිත්තණ්ඩාවකාරණා ව;¹³ ගිඤ්ඤ
 ළොගකාරණා දිට්ඨාසවො අවිජ්ජාසවො ව; තිත්තුරුසකාරණා අවිජ්ජා
 සවො ව;¹⁴ තථා නොධුපයාසකාරණා අභිමානකාරණා ගවාසවො
 අවිජ්ජාසවො වාති ඥෙ¹⁵ ආසවා උප්පජ්ජන්ති එවං ආසවුප්පන්ති
 චෙදිතබ්බා; ඉමෙත්තු පත අභිජ්ජිති වාසෙත්තු අසමොගත්තං පුත අයං
 සබ්බපටිතිව්ජ්ජො: පුරිමෙත්තු නාව චතුසු වීරමිත්තුං න සකෙකාමිති
 වත්තබ්බං; පට්ඨමෙත්තු පජ්ජිත්තුං න සකෙකාමිති; පාණාතිපාතතිත්තුරු
 සකොධුපයාසෙත්තු¹⁶ එතො අවිජ්ජාසවොව භොති අදින්නාදුතමුසාවාද
 පිත්තණ්ඩාවාදාසු කාමාසවදිට්ඨාසව අවිජ්ජාසවා,¹⁷ ගිඤ්ඤොගෙ දිට්ඨාසව
 අවිජ්ජාසවා;¹⁸ අභිමානෙ ගවාසව අවිජ්ජාසවා;¹⁹ අපාණාතිපාතං
 දින්නාදුතං කායිකපිලං; අමුසා අපිත්තණ්ඩාවසිකපිලං²⁰ ධරෙත්තො
 අතිත්තුරුසං තෙසාති තිණි මානසිකපිලාති; ගස්සා පත කාසෙත්ති

1. මරමිත්තුං B. S.

2. අනුච්චං B R S අනුච්චං S මං B

3. ගස්සා පෙට්ඨාය පි B S.

4. නාම පබ්බජිතො B. S.

5. අකරණසාසනෙ නාම B.

6. කත අබ්බෙත්තු A1. A2 M2. P1. P2.
R. V. W1. W2.7. උපත්තනකම්මං S. නිත්තුරුසං අකරණ
B S.

8. තිත්තුරුසං මා මත්තං L. නිත්තුරුසං B

9. සාසනෙත්ති S. භික්ඛාණ්ඩං B S
භික්ඛාණ්ඩං උණ්ටකාදිසු B10. අභිමානමත්තකම්මි B මත්තකම්මි S
අභිමානමත්තකං L.

11. අභිමාන S.

11. අභිමාන S.

12. අනුච්චං B W2.

13. පිත්තණ්ඩාවාදාසු කාරණා ව B S.

14. ම B L.

15. චෙට් B. S.

16. පාණාතිපාතං නිත්තුරුසං
නොධුපයාසෙත්තු M2. P2.
පාණාසෙත්තු B. S.

17. කාමාසවො දිට්ඨාසවො

අවිජ්ජාසවො B

18. ගවාසවො අවිජ්ජාසවො B. M1
P1. P2. R. V. W1. W2.19. අපාණාතිපාතං දින්නාදුතං S
කායිකං පිලං B. අමුසා

අපිත්තණ් B. S.

20. වාසිකං පිලං B.

සචෙට්ඨි රුද්ධසනි වාචාසෙති තසමා අතිසුරෙණො ඥාති ආනාති යාති
 කාසිකසිරුමි ගොති වාචසිකසිරුමි; එතතාවතා කිං කපිතා; පාති
 මොක්කසංවරසිරු; පාතිමොක්කසංවරසිරු සිත්තං ව භික්ඛුතො
 පටිසංඛාපතානවසෙත සිසිචොභාරසමුපෙත්ථෙදො කපිතොති වෙදි
 නසෙබ්බො; පිත්ථාරදෙසනායං¹ තමෙතං දසෙබ්බාති පදස්ස උපවුත්ථෙහ
 යහාති² ඉතිතා සද්ධිං සමිසංඛා වෙදිතසෙබ්බො; ඉදං හි වුත්තං ගොති:
 තමෙතං කුකකුරං උපවුත්ථෙහයා තස්ස සමිපෙ විපටයාති අපෙත්ථා;
 අට්ඨසාධකඋතති උරුමසි³ වා පිට්ඨිකණ්ටකං වා සිසට්ඨි වා තං හි
 තිමමංසතා කසිකඋතති වුච්චති; සුභිසංගතතිසංගතනති⁴ යථා සුභි
 කතතං ගොති එවං නිකතතං නිලුච්චිතං; යදෙත්ථ⁵ අලුචිතං මංසං
 අපි තංසෙබ්බං නිලුච්චිතා අට්ඨමිත්තමෙව කතතති අපෙත්ථා; ජෙනෙන
 වාහ නිමමංසතති; ලොතිතං පත මනෙකථා⁶ තිට්ඨති තෙන වුත්තං
 ලොතිසමිසනිතතති; ඔහුදුකථා ඔහුපාසාසාති⁷ දිට්ඨධම්මික සමපරු
 සිකෙති දුකෙකති ඔහුදුකථා; උපායාසතිලෙසෙති⁸ ඔහුපාසාසා
 සාසං⁹ උපසෙඛා නානිතතා නානිතතසිසාති යා අයං පඤ්චකාම
 ගුණාරම්මණවසෙත තාතාභාවා තානෙව ව ආරම්මණා නිසිදිතතතා
 තාතතතසිසාති වුච්චති. පඤ්චකාමගුණා උපෙබ්බා¹⁰ තං වජෙත්ථා;
 එතතතා එකතතසිසාති වතුත්ථකිානුපෙබ්බො; සා හි දිට්ඨමපි එකසමි
 ආරම්මණ උපපත්තතො එකසභාවා තදව එතං ආරම්මණා
 නිසිදිතතතා එකතතසිතා තාම; යත්ථ සංඛිපාසා¹¹ ලොකාමිසුපාදනා
 අපටිසෙසා නිරුජ්ඣතතිති යත්ථ වතුත්ථකිානුපෙබ්බො¹² යං උපෙබ්බං
 ආගම යං පටිච්ච යසෙබ්බං සෙබ්බං අපටිසෙසා ලොකාමිසංඛිපාසං
 පඤ්චකාමගුණමිතා නිරුජ්ඣතති; පඤ්චකාමගුණාමිසාති කාමගුණා
 රම්මණා ඡන්දරුගා ගහණපට්ඨන¹³ තෙසෙව උපාදනාතිපි වුත්තා;
 යත්ථ උපසෙඛං භාවෙතිති තං ලොකාමිසුපාදනාතං පටිපක්ඛගුතා
 වතුත්ථකිානුපෙතකමෙව වසෙබ්බති.

උපඛිබ්බසාති¹⁴ උපතතිතා ගපෙත්ථස්ස; අනුපතිතාති අනුබතිතා
 මිගපෙත්ථස්සතති¹⁵ මුඛගුණමිත මතතතා ගපෙත්ථස්ස; මිගපෙත්ථස්සතති

1. පිත්ථාර දෙසනායං. B	8. උපායාස තං නිලෙසෙති B. S.
2. උරුමසිකයාති ඔහු. උපවුත්ථෙහ යහාති B. S. උපවුත්ථෙහයා ඉතිපාලිතං. උපවුත්ථෙහයාති B.	9. සං. M 2 P 2 P 1 P 2. R. V. W 1. W 2.
3. උරුමසි. S. උපවුත්ථෙහ. B. සිසට්ඨි. B. S.	10. පඤ්චකාම ගුණා උපෙබ්බො. S. ගුණපෙබ්බො. B. තං, අතිතිවජෙත්ථා B
4. සුභිසංගතා, නිසංගතනති B. සුභිසංගතං නිසංගතං ඉතිපාලිතං.	11. යහං සංඛිපාසං S
5. යං, පෙනෙත්ථ B.	12. වතුත්ථකිානුපෙබ්බොයං. B. S
6. මිසිතා; B. S	13. ගහණපට්ඨන A 1. P 1. ගහණපට්ඨන A 2. W 2. තෙසෙව B. S. තාමිවුත්ථෙහ. B. S.
7. ඔහුපාසාසාති S.	14. උපාසාති A 1. A 2. M 2. P 1. R. V. W 1. W 2. දෙසෙසාති B. S. උපෙබ්බොයාති S. උපෙබ්බො. B.
	15. මිගපෙත්ථස්ස. A 1. B. M 2. P 2. මිගපෙත්ථස්සතති S.

මංඝපෙය්‍යං නමෙති කබ්බිත්ථා¹ පානෙය්‍යං; යානං පොඤ්ඤොතති² පුරිසානුවත්ථිකං යානං; පවරමණිකුණ්ඩලනති නාන.පපකාරං උත්තම මණිකුට කුණ්ඩලෙ ව³ ඝාති හරනතීති අත්තනො හණ්ඩ කාති හණ්ඩනති; සම්පන්නමලනති මඩුරථලං; උපපන්නමලනති ථල පපන්නං බහුරථලං; අනුත්තරනති උත්තමං පහස්සරං නිරුපකති ලෙසං⁴ ආරභා අහං හඤ්ඤනති පඨවිතො තහං විය සමුදාසං ඔරතීරතො පාරතීරං විය ව සුවිදුරවිදුරෙ අහං; අනාජාතිකෙති⁵ ගිහිවොහාරසමුපෙත්ථසං⁶ කාරණං අජාතනකෙ; ආභිසංභාජ නනති කාරණං ජාතනෙතගි භුඤ්ජිතබ්බං භොජනං; අනාජාතිස භොජනනති කාරණං අජාතනෙතගි භුඤ්ජිතබ්බං භොජනං; සෙසං සබ්බත් උත්තානමෙවති.

පොතලිසසුතනං වතුඤ්ඤං.

2. 1. 8.

එවමෙම සුත්තනති ජීවකසුත්තං; තත් ජීවකස්ස කොමාර හවමස්ස අමබවනෙති එත් ජීවතීති ජීවකො; කුමාරෙන හඤ්ඤාති කොමාරහවෙව; යථාහ: කිං හණ් (එතං කාතෙති සම්පරි කිණ්ණනති දුරතො දෙවති; ජීවති හණ්ති ජීවති ඉදවති; භතති හණ් තං දුරතං අනෙතපුරං තෙත්වා ධාතිනං දෙථ පොසාපෙසතුනති; තස්ස ජීවතීති ජීවකොති නාමං අකංසු; කුමාරෙන පොසාපිතොති¹ කොමාරහවෙවති නාමං අකංසුති අයමෙත් සමිධිපො; විත්තාරෙන පන² ජීවකවත්ථු බක්කිකො අගතමෙව³ විතිවත්ථයකථාපිය සමිත්තපාසා දිකාය විතතධ්වකථාය වුත්තා; අයං පන ජීවකො එකස්මිං⁴ සමිඤ්ඤ හභවතො දෙසාහිසන්නං කායං ලුහුකං විරෙවෙත්වා⁵ සිවෙය්‍යක දුස්සසුගං දත්වා වත්තානුමොදනාය පරිඥොසානෙ⁶ සොවාපතති එලෙ පතිට්ඨාය විනෙතයි: මයා දිවසස්ස ආනතිකතතො වුත්ථුපට්ඨානං ගතඛබ්බං, ඉදංසු වෙච්චනං අතිදුරෙ⁷ මග්ගං පන උය්‍යානං අමබ වනං ආසන්නතරං යනානුතාහං එත් හභවතො විහාරං කාමරෙය්‍යනති

1. ගණ්ඨිමා B.

2. පොර්භෙය්‍යනති A¹, P2. ඔරෙ පෙය්‍යාති B. S. පුරිසානුවත්ථිකං යානං ඔරෙපෙය්‍ය S. විසායානං B.

3. කුණ්ඩලං ව B.

4. අනුත්තරති උත්තමා පහස්සත්තිරුපකතිලෙසා A1. A2. M2. P1. P2. V. W1. W2. අනුත්තරති උත්තමා පරස්සතා නිරුපකතිලෙස B. උත්තමා පහස්සත්තිරුපකතිලෙසා S.

5. අජාතනිකෙ B. අකාජ:නික B.

6. සමුපෙත්ථදහස්ස L. අජතනෙතගි B.

7. පොසාපිතොති B. T.

8. විත්තාරෙන B.

9. අගතොපෙව B. සමිත්තපාසාදි කායං විතතධ්ව කථායං වුත්තො

10. අයං පන එකස්මිං S.

11. කායං විරෙවෙත්වා . සිවෙය්‍යකං B. වත්තානුමොදනා S. අමොදන B.

12. වත්තානුමොදන පරිඥොසානෙ B. R.

13. අපිදුරෙ B. අජ අපිදුරෙ L. අතිවිදුරෙ S. මග්ගං උය්‍යානං B. S.

භො තස්මිං අඛවනෙ රත්තංඛානදිවාඛානලෙණකුම්මණිපාදිති
 සමාදෙචා ගභවනො අනුච්ඡිකං ගතිකුම්මිං කාරෙචා අඛවනං
 අඛාරසගන්ධබ්බෙධෙන තච්චපට්ඨවණ්ණෙන¹ පාකාරෙන පරිකම්භි
 පාපෙචා බුද්ධිපමුඛං හික්ඛුසඛං සච්චරහනෙන² සන්තපෙචා
 දකම්භොදකං පාපෙනා³ විහාරං නිශ්සාපෙනි⁴ තං සක්ඛියං වුත්තං
 ජිවකස්ස කොමාරගච්චස්ස අඛවනෙති, ආර නාතීති සාතෙනති;
 උද්දියස්ස කිසනති උද්දියිචා කතං සච්චවකමුඛනති අත්තානං පට්ඨව
 කතං; අඵවා සච්චවකමුඛනති නිමිත්තකමමස්සෙතං⁵ අඛවනං;
 පට්ඨවකමමං එත් අජිති මංසං පට්ඨවකමමනති වුත්තංගොති; යො
 ගි⁶ එවරුපං මංසං පරිභුඤ්ඤති, සොපි තස්ස කමමස්ස දායාදෙ ගොති.
 චක්කස්ස විය තස්සාපි පාණ්ඩාතකමමං ගොතීති තෙසං ලද්ධි;
 ඛම්මස්ස ච අනුඛම්මං ව්‍යාභගේනතීති ගභවනා⁷ වුත්තසාරණස්ස
 අනුකාරණං කපේනති, එත් ව කාරණං නාම තිකොට්ඨපරිපුඤ්ඤා
 මච්ඡමංසපරිභොගො, අනුකාරණං නාම තිකොට්ඨපරිපුඤ්ඤා මච්ඡමංස
 පරිභොගො; අනුකාරණං නාම මහාජනස්ස තථා ව්‍යාකාරණං; යස්සා
 පන ගභවා උද්දියස්සකමං න පරිභුඤ්ඤති තස්මා තෙව තං කාරණං
 ගොති න තිස්සිකානං තථා ව්‍යාකාරණං අනුකාරණං; සභබ්බමෙකො
 වාදනුමාදෙති පරෙති වුත්තසාරණෙන සකාරණො හුත්වා නුමනාකං
 වාදෙ වා අනුමාදෙ වා විඤ්ඤාති ගර්භිතබ්බකාරණං කොපි අපාමත්තා
 කොපි කිං න ආගමන්ති;⁸ ඉදං වුත්තං ගොති: කිං සබ්බාකාරෙනපි
 තුමාසාකං වාදෙ ගාරයකං කාරණං නාතීති; අබ්බාවිකම්භනතීති අභි
 ගමිචා ආවිකම්භනති, ණානෙතිති කාරණෙති; දිට්ඨාදිපු දිට්ඨං නාම
 හික්ඛුනං අන්ධං මගමච්ඡෙ වධිචා ගස්සමානං දිට්ඨං; සුත්තං නාම
 හික්ඛුනං අන්ධං මගමච්ඡෙ වධිචා ගතිතනති⁹ සුත්තං; පටිසම්භවනං නාම
 දිට්ඨපරිසම්භවනං සුත්තපරිසම්භවනං තදුගස්සවිමුත්තං¹⁰ පරිසම්භවනනති
 තිථිමං ගොති; නත්‍රායං සබ්බසම්භවනො¹¹ වින්ච්ඡෙයා; ඉධ හික්ඛු
 පස්සනති මනුස්සෙ ජාලවාකාදිගන්තෙ¹² ගාමනො වා නික්ඛමනො
 අඤ්ඤා වා විචරනො දුතියදිවසෙ ච තෙසං තං ගාමං පිණ්ඩිය
 පට්ඨානං සමච්ඡමංසපිණ්ඩිපාතං¹³ අභිගරනති තෙ (තෙන දිට්ඨෙන
 පරිසංකනති හික්ඛුනං නු ඛො අන්ධස්ස කට්ඨනති¹⁴ ඉදං දිට්ඨපරිසම්භවනං
 නාම, එතං ගගෙහුං න වට්ටති; යං එවං අපරිසම්භවනං තං වට්ටති;
 සචෙ පන තෙ මනුස්සා කාසමා ගතෙත්ත න ගණනථාති¹⁵ පුච්ඡිචා

1. කම්මපක්ක S.

2. විචරහනෙන න

3. පාපෙචා W1

4. නිශ්සාදෙසි B.

5. නිසඛිස්සකම්මෙසසත L.

6. පතා B.

7. ගභවනා L.

8. නික්ඛු ආගමන්ති A. නික්ඛුමො
 ආගමන්ති B.

9. ගතිතං L.

10. කදුගස්ස විමුත්තති A1. A2. M2. P2.
 R. v. W1. W2. මුත්ත B.

11. සබ්බසම්භවනං B.

12. ජාලවාතුන්ද්‍රි හපෙත් S.

13. සමච්ඡමංසං පිණ්ඩිපාතං B.

14. සාතනති B.

15. ත ගණනති A2. M2. P. V. W1. W2.

තමන් පුළුඬු නයිදං ගනෙත භික්ඛුනං අන්ධං කතං අමෙහි
 අත්තනො අන්ධං වා රුජ්ජුත්තාදිනං¹ අන්ධං වා කතනති වදනති
 කපපති; නහෙව ඛො භික්ඛු පස්සනති අපි ච පුණ්ණති මනුස්සා කීර
 ජාලවාකර්ථි හන්ධා ගාමිනො වා නිකංකතා² අරඤ්ඤ වා විවරනති³
 දුරියදිවසෙ ච නෙසං තං ගාමං පිණ්ඩාය පට්ඨානං සමච්ඡිංසපිණ්ඩ
 පාතං⁴ අභිහරනති තෙ තෙත පුතෙත පරිසඛකනති භික්ඛුනං හු ඛො
 අන්ධං කතනති ඉදං පුතපරිසඛිතං තාම; එතං ගහෙදුං න වට්ඨති;
 යං එවං අපරිසඛිතං තං වට්ඨති; සෙව පත තෙ මනුස්සා කසමා
 ගනෙත න ගණ්හපාති පුට්ඨිකා තමන් පුළුඬු නයිදං ගනෙත
 භික්ඛුනං අන්ධං කතං අමෙහි අත්තනො අන්ධං වා රුජ්ජුත්තාදිනං⁵
 අන්ධං වා කතනති වදනති කපපති; නහෙව ඛො පත පස්සනති න
 පුණ්ණති අපි ච නෙසං ගාමං පිණ්ඩාය පට්ඨානං පතතං ගහෙදුං
 සමච්ඡිංසපිණ්ඩපාතං අභිසඛරිතො අභිහරනති තෙ පරිසඛකනති
 භික්ඛුනං හු ඛො අන්ධං කපනති ඉදං තදුග්ගවිමුත්තපරිසඛිතං
 තාම එතමපි ගහෙදුං න වට්ඨති; යං එවං අපරිසඛිතං තං වට්ඨති;
 සෙව පත තෙ මනුස්සා කසමා ගනෙත න ගණ්හපාති පුට්ඨිකා තමන්
 පුළුඬු නයිදං ගනෙත භික්ඛුනං අන්ධං කතං අමෙහි අත්තනො
 අන්ධං වා රුජ්ජුත්තාදිනං අන්ධං වා කතං පට්ඨතං මංසං⁶ වා
 කපපිමෙව ලුච්ඡිතා භික්ඛුනං අන්ධං සමපාදිතනති වදනති කපපති;
 මිත්තං පෙතකිවන්ධාය මිහිලාදිනං වා අන්ධං කතෙපි එසෙව
 නෙසා; යං යං භික්ඛුනංසෙව අන්ධං අකපං යත් ව තිබ්බමිතිතා
 හොනති තං සබ්බං කපපති; සෙව පත එකස්මිං විහාරෙ භික්ඛු උද්දා
 කපං හොති තෙ ව අත්තනො අන්ධං කතං වා. න ජාතනති අඤ්ඤ
 ජාතනති⁷ තෙසං න වට්ඨති; ඉතරෙසං වට්ඨති; අඤ්ඤ න ජාතනති
 තෙසෙව ජාතනති තෙසං සෙව න වට්ඨති;⁸ තෙපි අමාතං අන්ධං
 කපනති ජාතනති සබ්බෙසමපි න වට්ඨති; සබ්බෙ න ජාතනති
 සබ්බෙසං වට්ඨති;⁹ පඤ්ඤු හි සහබ්බමිනෙසු යස්ස කස්සචි වා¹⁰ අන්ධං
 උද්දා කපං සබ්බෙසං න කපපති; සෙව පත නොවි එතං භික්ඛු
 උද්දා පාණං වඩිතා තස්ස පතතං පුරෙතා දෙති සො ච අත්තනො
 අන්ධං කපතං ජාතංසෙව¹¹ ගහෙදුං අඤ්ඤස්ස භික්ඛුනො දෙති
 සො¹² තස්ස සද්ධාය පරිභුඤ්ජති කස්සංපතති; ද්විත්තමපි අනාපතති
 යං හි උද්දා කපං තස්ස අභුත්තතාය අනාපතති ඉතරස්ස අජාතන
 තාය; කපපිගමංසස්ස හි පටිග්ගනණ අපතති තත්ථ උද්දා කපඤ්ච

1. රුජ්ජුත්තාදිනං. A1. A2. M2. P1.
 W1. W2. රුජ්ජුත්තාදිනං R

2. නිකංකතා B.

3. සමච්ඡිංසං B. S.

4. රුජ්ජුත්තාදිනං R.

5. පට්ඨතංසං B. S.

6. අඤ්ඤ ජාතනති තෙ ජාතනති

B. S. තෙතංසෙව S.

7. තෙතංසෙව න වට්ඨති අඤ්ඤං.
 වට්ඨති B. S

8. අඤ්ඤපි එතෙසං අන්ධං කතනති
 ජාතනති සබ්බෙසමපි සං B. S.

සබ්බෙසංසෙව S.

9. යස්සවා කස්සදං L.

10. තජාතාති සෙව L. ජාතාති සෙව S.

11. නොවි S. නොවෙ B.

අජාතිභිං පරිභුත්තස්ස පච්ඡා ඤාතො ආපතතිදෙසනතිවිමං නාමි
 නාමි¹ අකපටියමංසං පත අජාතිභිං භුත්තත්ත පච්ඡා ඤාතොපි ආපතති
 දෙසෙනබ්බො; උද්දික්ඛකවං හි ඤාතො භුඤ්ජනොව ආපතති; අකපටිය
 මංසං අජාතිභිං භුත්තත්තොපි ආපතතියෙව; නස්මා ආපතතිභීරුකෙත
 රූපං සලලානෙකසත්තනාපි පුච්ඡිතොව මංසං පටිත්තපෙතබ්බං
 පරිභොගස්සාලෙ පුච්ඡිතො පරිභුඤ්ජිත්තොමීති වා ගතොතො පුච්ඡිතොව
 පරිභුඤ්ජනබ්බො; කස්මා; දුබ්බිකෙඤ්ඤායාත්තො² අච්ඡමංසඤ්ඤා පුකරමංස
 භද්දිසං හොති; දීපිමංසාදිති ව³ මිගමංසාදිසාති; නස්මා පුච්ඡිතො
 භග්ගස්මෙව වට්ටතිති⁴ වදන්ති; අද්ධිමතති හික්ඛුතං අන්ධං සාපෙත්තො⁵
 ගග්ගමානං අද්ධමං; අසුකන්ති හික්ඛුතං අන්ධං වට්ටිතො හතිනන්ති
 අසුතං; අපට්ඨිකබ්බිත්තන්ති දිට්ඨපරික්ඛතිතාදිවසෙත අපරික්ඛතිතං;
 සද්ධිසොග්ගන්තිවද්ධමිති ඉමෙති තිති කාරණෙති පරිපුද්ධං තිත්තොපි පරි
 පුද්ධං නාමි හොති; නස්මා⁶ පරිභොගො අරඤ්ඤා ජාතසුපෙත්තසාසක
 පරිභොගභද්දිසොහොති; තථාරූපං පරිභුඤ්ජනත්තස්මෙත්තොවිහාරිත්ත
 හික්ඛුතො දෙසො වං වජ්ජං වං නපටි, නස්මා තං⁷ පරිභුඤ්ජනබ්බන්ති
 වද්ධමිති අපෙත්තො; ඉද්ධති තාදිසස්මා⁸ පරිභොගෙ මෙත්තොවිහාරිතොපි
 අනවජ්ජතං දසෙත්තං ඉධ ජීවිතෙ සිත්ඛුති අද්ධමං; තත් තිඤ්ඤාපි
 අතියමෙත්තො හික්ඛුති වුත්තං; අථ ඛො අත්තානමෙව සකාය එතං
 වුත්තාන්ති⁹ වෙදිතබ්බො; හගවතා හි මහාවච්ඡතොත්තපුත්තෙව වඩති
 පුත්තෙත්තො¹⁰ ඉමෙත්තො පුත්තෙත්තති තිපු ආපෙත්තපු අත්තානංසෙව සකාය
 දෙසනා කත්තා;

පඤ්ඤානෙති පිණ්ඩපාපෙත්තොති හෙවං අනබ්බන්ධපුත්තෙත්තෙත්තො
 තොව මිගග්ගො පිණ්ඩපාතො පඤ්ඤාපිණ්ඩපාතොති අධිපෙත්තො
 ඉධ පත මංසුපෙත්තෙත්තොව¹¹ අධිපෙත්තො; අග්ගිකොති තණ්හාය
 අග්ගිකො;¹² අමුච්ඡිකොති තණ්හාමුච්ඡිකාය අමුච්ඡිකො; අනපජ්ඣා
 සංකොතොති න අධිමපෙත්තො¹³ සබ්බං ආලම්බිතො¹⁴ එකප්පායොපෙත්තොව
 හිලිචුකාමො වීර්¹⁵ න හොතිති අපෙත්තො ආදිනවදස්සාපිති එකරත්ති
 වාසෙත උදරපටලෙ පට්ඨිතො¹⁶ නවති වණ්ණුබෙති තිත්තමිත්තතිති
 ආදිතා තෙත්ත ආදිතවං පත්තෙත්තො, හිත්තරණපඤ්ඤා¹⁷ පරිභුඤ්ජ
 තිති ඉද්ධමං ආහාරපරිභොගොති¹⁸ පඤ්ඤා පරිච්ඡිද්ධො පරි

1. දෙසනතිවිමං. නාමි B. දෙසනා S.	11. මංසුපෙත්තෙත්තොව B S.
2. දුබ්බිකෙඤ්ඤායාත්තො S. දුබ්බිකෙ B.	12. අධිගමොති තණ්හාය අධිගමො B. S.
3. දීපිමංසාදිති S.	13. අනපජ්ඣාපෙත්තොති න අධි
4. සුත්තන්ති A1. M2. P2. වත්තන්ති A2. T. R. V. W1. W2.	අපෙත්තො B.
5. වට්ටිතො B.	14. අලුච්ඡිකො B. ආලම්බිතො B. S.
6. නස්මාති S.	15. සාපෙත්තො B.
7. තං පත්තං B.	16. උදරපටලං. සෙවිතො B. උදරපටලං පට්ඨිතො S. පට්ඨිතො B.
8. සාති තත්ත A1. A2. M1. P2. W2.	17. හිත්තරණ පඤ්ඤා B.
9. එවං වුත්තන්ති S.	18. ඉද්ධමංසාහාර පරිභොගොති B. S.
10. වට්ටිකපුත්තෙති S.	

භුඤ්ජති; අත්තව්‍යාබාධාය වා වෙගෙනිති අත්තදුක්ඛාය වා විතෙකති;¹ සුතමෙමකතති සුතං මයා එතං ප්‍රබේධ එතං මග්ගං සවණේත්තමෙවාති දංගොති, සචෙ චෝ ගත ජීවිත ඉදං සක්ඛාස භාසිකතති ජීවික මහාමුග්ගුතො² වික්ඛමගතපභානෙන බ්‍යාපාදදදංගො පඨිනා, තෙන සො මෙත්තාචිහාරී මග්ගං සමුච්ච්ඡදපභානෙන;³ සචෙ තෙ ඉදං සක්ඛාය භාසිතං එමං සතෙන තච ඉදං වචනං අනුජානාමිති අතො⁴; සො සචප්පිච්ඡි, අඵසා භගවා සෙසමුගව්විහාරවසෙනාපි⁵ උත්තරිං දෙසනං වඩේසිතො⁶ ඉධ ජීවිත භික්ඛුති ආදිමාග. තං උත්තාතත්තමෙව⁷ යො ඛො ජීවකාති අයං පාටිසෙකො⁸ අනුසන්ති: ඉමස්මිඤ්ඤි ධාතෙ භගවා ආරං එතෙති⁹ සත්තානුදායං දංගොති. සචෙ හි කසාපි එවමසා එකං රසපිණ්ඩපාතං¹⁰ දච්ඡා කප්පසතසභසං සභසා සමපතතිං පටිලභති. ගං කිඤ්චි කච්ඡා පරං මාරෙච්ඡාපි රසපිණ්ඩ පාතො¹¹ දාතබ්බොති තං පටිසෙධෙනො යො ඛො ජීවක'තථාගතං වාති¹² ආදිමාග; තත්ථ ඉමිනා පඨමෙන ධාතෙනාති ඉමිනා අණන්ති මග්ගතෙව තාව පඨමෙන කාරණෙන; ගලප්පවෙධසොනාති¹³ යොගෙත්තන ගලෙ බ්‍රහ්මච්ඡා කඤ්චිතො ගලෙන පවෙධෙනත්තන¹⁴ ආරම්භමානොති මාරියමානො; අභිප්පිසෙන ආසාදෙහිති¹⁵ අච්ඡ මංසං සුභරමංසතති දිපිමංසං වා මිගමංසතති බාදපෙත්තා නිං කිං සමණො නාම අකප්පියමංසං තෙ බාදිතතති සචෙට්ඨි; යෙ පන දුබ්භිකඤ්ඤි පු වා බ්‍යාඨිතිග්ගණත්තත්තං¹⁶ වා අච්ඡමංසං නාම සුභරමංස සදිසං දිපිමංසං මිගමංසසදිසතති ආජාතත්තා¹⁷ සුභරමංසං මිගමංසං ඉදන්ති ච්ඡා හිතජ්ඣාසයෙන බාදපෙත්තා¹⁸ න හෙ සක්ඛායෙතං චුත්තං තෙසං හි බහුං පුඤ්ඤමෙව¹⁹ ගොති. එසාතං ගණන්ත භගවන්තං සරණං ගච්ඡාමි හික්ඛු සඤ්ඤාසද්ධි බම්බසද්ධාති අයං ආගත එළො විඤ්ඤතසාසනො දිට්ඨසචෙට්ඨා අරියසාවකො ඉමං පන ධම්ම දෙසනං ඔගාගතො පාසාදං උපපාදෙත්තා ධම්මනාමාය ප්‍රිතිං කරොතොතා එවමාග; තෙසං සබ්බත්ථ උත්තාතමෙවාති.

ජීවිකසුත්තං පඤ්ඤමං.

1. වෙගෙනි B, මයා එමං B,	11. භවාගතත්ත ආදිමාග B, S.
2. මහාමුග්ගුතො B, S.	12. ගලප්පවෙධසොනාති B.
3. සමුච්ච්ඡදපභානෙන B, S.	13. පසවිහිසමානෙතවා S. ආරම්භය මානොති අපරජ්ඣිතමානො B,
4. සෙස මුඛමිච්ඡාරවසෙනාපි L,	උත්තරී 14. අසාසදෙහිති S. අසාසදෙහිති B.
5. වණ්ණෙනො B, S.	සුභරමංසං S.
6. උත්තාතමෙව B.	15. බ්‍යාඨිතිග්ගණත්තං ච B, S.
7. පාටිපසකා B. ඉදිසමං L.	16. ජාතත්තා B, S. සුභරමංසං ඉදං මිගමංසං ඉදන්ති B, S. ජාතත්ති සුභරමංසං ඉදං මිගමංසතති L.
8. එසකති B. සත්තානුදායං.	17. වාදපෙත්තා L.
A2. R. W2. සත්තානුදායං B,	18. බහුපුඤ්ඤමෙව B, S.
සත්තානුදායං S.	
9. එසක පිණ්ඩපාතං B.	
10. රසපිණ්ඩපාතොම B, S.	

2. 1. 6.

එවමෙම සුත්තනි උපාලිසුත්තං; තථ නාලඤ්ඤානි නාලඤ්ඤා
 එවං නාමකෙ¹ තගරෙ තං තගරං ගොවරගාමං කතා; පාචාරිකමි
 වනෙති දුස්සපචාරිකසෙට්ඨිනො අමච්චනෙ; තං කීර තස්ස උග්ගානං
 අගොසි; සො භගව්‍යතා ධම්මදෙසනං සුඤ්ඤා භගවති පසනොතා තත්ථි
 උග්ගානෙ කුට්ඨෙත² මණ්ඩපාදිපතිමණ්ඩිතං භගව්‍යතා විහාරං කතා
 නිග්ගාතෙයි;³ සො විහාරෙ ජීවකමච්චනං විය පාචාරිකමච්චනෙනාව
 සභිඛකතො තත්ථි. පචාරිකමච්චනෙ විහරතීති අනුථා; දීඝකපසයිති
 දීඝතතා එවං ලභ්භාමො;⁴ පිණ්ඩපානපටික්ඛනෙනාති පිණ්ඩ
 පානතො පටික්ඛනෙනො සාසනෙ විය⁵ බාතිරුගතනෙ පිණ්ඩ
 පානොති වොහාරෙ තත්ථි.⁶

පඤ්ඤාපෙතීති දසෙය්ති උපෙති; දණ්ඩානි පඤ්ඤාපෙතීති ඉදං
 නිගණ්ඨකමයෙන⁷ පුට්ඨනොතා ආග; කායදණ්ඩං වවිදණ්ඩං මනො
 දණ්ඩානි එත් පුරිමදණ්ඩාදායං තෙ අවිත්තකං⁸ පඤ්ඤාපෙනා; යථා
 කීර වානෙ වායනෙත සාබා වලති උදකං වලති න ව තත්ථ විත්තං
 අනුථි⁹ එවං කායදණ්ඩාපි අවිත්තකොව ගොතී; යථා ව වානෙ
 වායනෙත තාලවණ්ඩාදීති¹⁰ සද්දං කරෙතති උදකං සද්දං කරෙතී න
 ව තත්ථ විත්තං. අනුථි එවං වවිදණ්ඩාපි අවිත්තකොව ගොතීති ඉමං
 දණ්ඩාදායං අවිත්තකං පඤ්ඤාපෙනා; විත්තං පන මනොදණ්ඩානි
 පඤ්ඤා පෙනා; අපසං භගවා වචනං පතිට්ඨාපෙතුකාමො¹¹ කිං පන
 කපසයිති ආදිමාග; කථාචක්ඛුසමිතා¹² එත් කථායෙව කථාචක්ඛු
 කථායං පතිට්ඨා පෙසිති අනුථා; කසමා පන භගවා එවමකාසි; පසංසි
 ති භගවා අගං ඉමං කථං ආදාය ගතවා¹³ අත්තනො සන්ථු මහා
 නිගණ්ඨක ආරෙචෙය්සති තාසඤ්ච පරිඝතිං¹⁴ උපාලිගපති
 තිසිනොතො සො ඉමං කථං සුඤ්ඤා මම වාදං ආරෙචෙතුං ආගමිස්සති
 තස්සාගං ධම්මං දෙසෙස්සාමි¹⁵ සො තිකතිතඤ්ච සරණං ගමිස්සති;
 අපසං වත්තාරි සච්චාති පකාසෙස්සාමි සො සච්චපකාසනාවසානෙ
 සොතාපතතිඑලෙ පතිට්ඨතිස්සති; පරෙසං සභිගතත්ථමෙව ති මයා
 පාරමිසො පුරිතාති ඉමමත්ථං පස්සනොතා එවමකාසි; කම්මාති පඤ්ඤා
 පෙසිති¹⁶ ඉදං නිගණ්ඨා බුද්ධසමයෙන පුට්ඨනොතා ආග කායකමිමං
 වටිකමමං මනොකමමතති; එත් කායදායෙර ආදතගහණ්ඩුඤ්චතවො
 පනපත්තා¹⁷ අට්ඨකාමාවචර කුසලවෙතනා ආදග්ගකුසලවෙතනාති

1. නාලඤ්ඤානි එවං නාමකෙ B. S.	9. විත්තං වලති අනුථි L;
2. කුට්ඨෙත ² B.	10. තාලවණ්ඩාදීති B. S.
3. නිග්ගාතෙයි B. S.	11. පතිට්ඨාපෙතුකාමො B.
4. දීඝකපසානො එවං ලභ්භාමො S.	12. කත්ථාචා චක්ඛුසමිතා B. S.
5. විය S. විය නිං පන B.	13. අ.ගතවා L.
6. අනුථි තත්ථ B. පඤ්ඤාපෙතීති B. S.	14. තස්සඤ්ච පරිඝති .S.
7. නිගණ්ඨකමයෙන S.	15. පකාසිස්සාමි B. S.
8. පුරිම දණ්ඩාදායං, පොකං.	16. පඤ්ඤාපෙසිති S.
අවිත්තකං B.	17. ආදතගහණ්ඩුච්චත S, පුට්ඨන B.

විසතිවේතනා කායකමිම නාම; කායආරෙ ආදනාදීති අපාඨා වච්ඡා
 ආරෙ වචනගෙදං පාපයමානා උපානතා තාසෙව විසතිවේතනා
 වචිකමිම නාම; උගගආරවොපනං¹ පන අපාඨා මනොආරෙ
 උපානතා එකුතතිංසකුසලාකුසලවේතනා මනොකමිම නාම; අපි ව
 සංඛිප්පතො තිවිධං කායදුට්ඨරිතං කායකමිම නාම, වතුබ්බිධං වච්ඡ
 දුට්ඨරිතං වචිකමිම නාම, තිවිධං මනොදුට්ඨරිතං මනොකමිම නාම,
 ඉමිසමිඤ්ච සුතෙත කමමිං ධුරං; අනන්තරසුතෙත වත්තාරිමාති
 පුණ්ණං² කමමාති මයං සංගං අභිඤ්ඤා සච්ඡිකමා පච්චේදිතානිති එවං
 ආගතෙපි³ වේතනා ධුරං; යථ සථවි ති⁴ පවත්තා වේතනා කණ්ණං
 කණ්ණවිපාකනති ආදිගෙදං උගති. නිදෙද්දසවාසෙ වසං⁵ සබ්බපඤ්ඤා
 කායසංඛාරං අභිසංඛිතෙරුතීති ආදිනා තසෙත සා වුත්තාව;⁶ කාය
 ආරෙ පවත්තා පන ඉධ කායකමිතති අධිපෙපතං වච්ඡාආරෙ පවත්තා
 වචිකමිම මනොආරෙ පවත්තා මනොකමිම තෙන වුත්තං ඉමිසමිං
 සුතෙත කමමිං ධුරං අනන්තරසුතෙත වේතනාති; නමමපි හි ගගවා
 කමමිතති පඤ්ඤාපඨි යථා ඉමිසමිංසෙව සුතෙත; වෙගනච්චි⁷ යථාහං
 වේතනාහං හික්ඛවෙ කමමිතති වදමි වේතසිත්වා කමමා කරෙතීති;
 කසමං පන වේතනා⁸ කමමිතති වුත්තා; වේතනා මුලභාතතා කමමිසං;
 එඤ්ච අකුසලං පඨා කායකමිම වචිකමිම මගනතනති වදනෙතා
 න කිලමිති; කුසලං පඨා මනොකමිම; තථා හි මාතුකානාදීති
 වත්තාරි කමමාති කායෙතෙව උපකක්ඛමිත්වා කායෙතෙව කරෙතී;
 තිරසෙ නප්පට්ඨිකසංසඤ්ඤකමමං⁹ වච්ඡාආරෙන කරෙතී; එවං
 අකුසලං පඨා කායකමිම වචිකමිම මගනතනති වදනෙතා න කිල
 මිති නාම; එතා පන කොතවේතනා වතුරසිතිකප්පසකසංඝාති සංඝා
 සමපත්තිං ආවගති; එතා මග්ගවේතනා සබ්බාකුසලං¹⁰ සමුත්තානෙත්වා
 අරහත්තං ගණ්ඨාපෙති; එවං කුසලං පඨා මනොකමිම මගනතනති
 වදනෙතා න කිලමිති නාම; ඉමිසමිං පන ආතෙ ගගවා අකුසලං පඨා
 මනොකමිම මහාසාවජ්ජං වදමානො නිගහමිච්ඡාදිට්ඨිං සංඝාය වදති;
 තෙනෙවාහං “නාහං හික්ඛවෙ අඤ්ඤං එකධම්මපි සම්භුපසංඝාමි යං
 එවං¹¹ මහාසාවජ්ජං යථසිද්ධං හික්ඛවෙ මිච්ඡාදිට්ඨි මිච්ඡාදිට්ඨි පරමාති
 හික්ඛවෙ චජ්ජාති”ති; ඉද්දති නිගණ්ණොපි තථාගතෙත ගතමිත්තං¹²
 පටිපඤ්ඤානො නඤ්චි අත්තිපථත්තිං අපසංකෙතොපි කිං පතා වුත්තො
 යොගමාත ආදිමාහ.

බාලකිනිසාති උපාලිසංඝ නිර් බාලකලොණකාරගාමො¹³ නාම
 අත්ති; තතො ආයං ගගෙත්වා¹⁴ මහුසංඝා ආගතා; සො එථ ගගණ්

1. උගගථාසෙ වොපනං. A2. B.

2. වත්තාරිමාති පුණ්ණං S.

3. එච්ඡාගතෙපි B.

4. සථවි B.

5. නිදෙද්දසවාසෙ පසං S.

6. ව B.

7. වේතනාපි S.

8. වේතනාහි L.

9. කප්පට්ඨිකං S.

10. සබ්බං අකුසලං. S ගණ්ණාහි S.

11. සම්භුපසංඝාමි එච්ඡා. B. L.

12. කතමිත්තං. A1. M2 P2. R. V. W2.

13. බාලකගාමො නාම B. [කිඤ්චි B. S.]

14. ගගනා ව යං ගගෙත්වා S.

අවිනාකං සත්ථාරං මහාතිගණං පසයිස්සාමාති සාය පරිසාය පරිවුත්තො
 තත් අගමාසි; තං සකාය වුත්තං බලකිනිසා පටිසායාති බාලකයාම
 වාසිනිසාති අපේථා;¹ උපාලිපමුඛායාති උපාලිපේඨානාය; අපි ච
 බාලකිනිසාති² බාලවනිසා බලසුත්තනායාතිපි අපේථා; උපාලිපමුඛා
 යාති උපාලිගපතිගෙව තත්. ථොතං සප්පෙකුකු සො තස්සා³
 පමුඛො පේඨානො තෙනාපි වුත්තං උපාලිපමුඛායාති;⁴ සකුකි වචසං
 තපේ නිපාතො; ජපවාති ලාමකො; මුලාදිසකයාති මහත්තස්සා;
 උපතිබායාති උපතිකිපිත්වා; ඉදං වුත්තං ගොති කායදණ්ඩස්ස
 සත්තිනො⁵ නිකිපිත්වා; අයං හු ඛො මහනොනා අයං මහනොනාති එවං
 ඔලොකිගමානො ජපො මිනොදණ්ඩා තිං සොගති කුප්පො සොගිස්සාති
 න සොගති උපතිකෙඛපමගගම්පි තප්පගොතිති දීපෙති; සාධු සාධු
 ගණනානාන සපසිති දීඝතපසිස්ස සාධුකාරං දේනොනා ගනොනාති
 නාපටුත්තං⁶ ආලපති; න ඛො මෙතං ගනොන රුච්චි⁷ ගනොන එතං
 මිත්තං න රුච්චි; මායාපිති මායාකාශරං; ආවට්ඨතිමායනති⁸
 ආවට්ඨති ගගණමායං; ආවට්ඨතිති ආවට්ඨති පරිකිපිත්වා
 ගණනාති;⁹ ඔච්ඡ තිං ගගපතිති කස්සා මහාතිගණනා ගගපතිං¹⁰
 යාච තතිසං පතිණාතිසංච දීඝතපසි පන පටිබාගනෙව; මහා
 තිගණනාන හි ගගවතා සද්ධිං එකං තගරං උපතිස්සාය විහරනොන
 න පි න ගගවා දිට්ඨපුඤ්ඤා; සො හි සත්ථවාදපටිකෙකුකු ගොති සො
 තං පටිකුකු අපටසාය බුද්ධදස්සනො අගපෙඛා; තස්මා එගබ්බුදස්ස
 නස්ස අලභිපුබ්බත්තා දක්ඛලස්ස දස්සන සම්පත්තිකුච නිශ්සාතිකකථා
 භාවකුච අජාතනොනා යාවතතිසං පතිණනෙව; දීඝතපසි පන
 කාලෙන කාලං ගගවත්තං උපසබ්බමිත්වා තිට්ඨතිපි නිසිදතිපි
 පස්සාමි පුට්ඨති සො තථාගතස්ස දස්සනසම්පත්තිමි නිශ්සාතිකකථා
 භාවම්පි ජානාති අථස්ස එතදගොසි; අයං ගගපති පණ්ණිනො සමණස්ස
 ගොතමස්ස සත්තිකං ගනාමා දස්සනෙපි පසිදෙස්ස නිශ්සාතිකකථං
 සුත්වාපි පසිදෙස්ස තපො න පුත අවිනාකං සත්තිකං¹¹ අගපෙච්ඡස්සාති
 තස්මා යාච තතිසං පටිබාගනෙව; අතිවාදෙකොති වන්දිත්වා; තථාගතං
 හි දිට්ඨා පසන්නාපි අපටසන්නාපි යෙහුගොන වන්දනාතිගෙව අපටසා
 න වන්දනාති; කස්මා අති උචෙච කුලෙ ජාතො අගාරං අජාච
 සපන්නාපි වන්දිතපෙඛාගොවාති; අයං පන ගගපති පසන්නත්තාව වන්දි
 දස්සනොගෙව කීර පසන්නො;

ආගමා හු ඔට්ඨාති ආගමා හු ඛො ඉධ; සාධු සාධු ගණනාන
 සපසිති දීඝතපසිස්ස සාධුකාරං දේනොනා ගනොනාති ගගවත්තං
 ආලපති; ගච්ඡතිමායායාති පුත්ථාතිති ආකොට්ඨි¹² බාහුකො විය

1. ඡායාපි අපේථා S.	8. ආවට්ඨති B. S.
2. බාලකිනිසා A1. B, W2.	9. ගණනාති B. S.
3. පෙතං B	10. ගගපති B L. පතිකිනිසෙව B, S.
4. උපාලිපේඨානාන B. S.	11. ගගතිකෙ B.
5. ගගතකො S, [වචසාගපෙව B S.	12. පුත්ථාතිති ආකොට්ඨි S. මග අච
6. නාපටුත්තං S. නාපටුත්තමාලපති B.	ලනොනා B. S. පුත්ථාතිති ආකො
7. රුච්චිති B.	චත බාහුකො මග මලනොනා L.

(අයුඤ්ඤා) අවලංගුනා විවිඤ්ඤාව පටිථානිකා; සිංහනොති ගවෙශ්‍ය අමානා; ඉධාති ඉමග්ගි ලොකෙ; අය්‍යාති හවෙශ්‍ය; සිංහාදක පටික්ඛිපනාති නිගණ්ඨා¹ සත්තසංකෘතං සිංහාදකං පටික්ඛිපනාති තං සන්ධායෙතං වුත්තං; මනොසත්තා නාම දෙවොති මනවති සත්තා ලග්ගා ලග්ගිතා;² මනොපට්ඨිකොධාති යසං මනවති පට්ඨිකො. සුඤ්ඤා කාලං කණ්ඨි තසං මනොසත්තං දෙවෙත්‍ය උපපජ්ජති දිස්සති;³ තස්ස පිත්තජරණො⁴ ගමිස්සති තෙනස්ස උණොදකං පිපිතුං වා ගන්ථපාදදි ධොවනන්ධං වා⁵ ගත්තපරිඤ්ඤානන්ධං⁶ වා උපනෙත්‍ය න වට්ඨති ණොකං බලවත්තං තොති සිංහාදකං වට්ඨති ණොකං වුත්තමෙති; අයං පන උණොදකමෙව පටිසෙවති. තං අලග මානො ඔදනකඤ්ජිකං⁷ පටිසෙවති. විත්තන පන⁸ සිංහාදකං පාතු කාමො ව පරිභුඤ්ජිතු කාමොව⁹ හොති, තෙනස්ස මනොදණ්ඩො, තණ්ණව තිජ්ජති. හො කායදණ්ඩං විචිදණ්ඩං රක්ඛාමිති¹⁰ සිංහාදකං පාතුකාමො වා පරිභුඤ්ජිතුකාමො වා සිංහාදකං¹¹ මෙ දෙවොති වත්තං න විසඟති.¹² තස්ස එවං රක්ඛිතාපි කායදණ්ඩවචිදණ්ඩො වුත්ති වා පටිසන්ධිං වා ආකඛ්ඤාං න සන්තොති. මනොදණ්ඩො පන ගිනනොපි වුත්ති පටිසන්ධිං ආකඛ්ඤායෙව. ඉති තං ගගවා දුබ්බලා කායදණ්ඩො විචිදණ්ඩො ඡවා ලාමකා; මනොදණ්ඩොව¹³ බලවා මග්ගෙනාති¹⁴ පද පෙසි; තස්ස පි උපාසකස්ස එතදණ්ඩො; මුත්තංවත්තං අසංකෘතං හි සත්තංගමෙ අය්‍යාසපය්‍යාසං නප්පවත්තං. විත්තනනාතිපවත්ති මග්ගෙනෙව¹⁵ පන තෙ මතාති න වුත්ති. යද්ද නෙසං විතං නප්ප වත්තං තද් මතා, එතෙ නිගරිකා තෙ කාපෙට්ඨාති¹⁶ වත්තබ්බං.¹⁷ ආපජ්ජති. කායදණ්ඩො නිරිනො¹⁸ අබ්‍යාපාණං තථා වචිදණ්ඩො, විත්තනෙනෙව පන නොසං²⁰ වුත්ති පටිසන්ධිං හොති. ඉති පි මනොදණ්ඩොව මග්ගෙනා තිජ්ජති පටිසන්ධිං ආකඛ්ඤාතො²¹ එතොව මග්ගෙනා අමානං පන මහානිගණ්ඨස්ස තථා අනිග්ගාතිකාති සලලන්ධිං; ගගවතො පන විචිත්තාති²² පඤ්ඤාපටිගානාති හොත්‍ය

1. සිංහා A2. T. P1. P2. V. W1. W2.	11. කායදණ්ඩො විචිදණ්ඩො රක්ඛාමිති
සිංහා A. L. ගාති M2 සිංහා	12. සිංහාදකං ව B. S. අයං . S.
දකං S.	13. කණ්ඨි S.
2. නිගණ්ඨො-පටික්ඛිපති S.	14. මනොදණ්ඩො B. S.
3. ලග්ගිතො B. S.	15. විග්ගෙනාපි L.
4. තෙස්සාති L.	16. විත්තනෙනෙව පවත්තං මග්ගෙනෙව B.
5. පිත්තජරණො L. උපපජ්ජති S	17. නිගරිකා කාපෙට්ඨාති B. නිගරිකා කාපෙට්ඨාති S.
පිත්තජරණො S. හි පිත්තජරණො B.	18. වත්තබ්බං L. ආපජ්ජති S.
6. ගන්ථපාදදි ධොවනන්ධං L.	19. නිරිනො S.
7. අය්‍යාපරිඤ්ඤානන්ධං B. S.	20. තෙසං B. S.
8. ඔදනකං L. ඔදනිඤ්ජිකං B.	21. අනි ආකඛ්ඤාතො B. S. එතොව මග්ගෙනා B. S.
9. විග්ගෙනාපි B.	22. මග්ගෙනාති B. S. පඤ්ඤා පටිගානාති S. තාති B.
10. පාතුකාමො ව පරිභුඤ්ජිතුකාමොව	
A1, M3, W1, S, P2, R, V, W2.	

කාමො න තාව අනුජානාති; න ඛො භො ඝඩ්ඨයති¹ න ඛො භො ඝට්ඨති; පුරිමෙන² වා පච්චිමනති කායදණ්ඛා මහනෙතාති ඉමිනා පුරිමවචනෙන ඉදති මනොදණ්ඛා මහනෙතාති ඉදං වචනං; පච්චිමෙන වා පුරමනති තෙන වා පච්චිමෙන අදං පුරිමවචනං න ඝට්ඨති³ ඉදතිස්ස ගතවා අඤ්ඤාතිපි කාරණාති අගරතෙනා තං කිච්චඤ්ඤාති අදිමාග.

තත්ථ වාතුකාම⁴ සංවරසංවුත්ථොති න පාණමතිපාතෙති⁵ න පාණමතිපාතයෙති⁶ සමනුසෙද්ද භොති; න අදිතනං අදියති න අදිතනං අදියාපෙති න අදිතනං අදියතො සමනුසෙද්ද භොති; න මුසා ගණති න මුසා ගණාපෙති න මුසා ගණතො සමනුසෙද්ද භොති; න භාවිතමාසිංසති⁷ න භාවිතමාසිංසාපෙති න භාවිතමාසිංසතො සමනුසෙද්ද භොතිති ඉමිනා වතුකොට්ඨාසෙන සංවරෙන සංවුත්තො; එත්ථ ව භාවිතනති⁸ පඤ්චකාමගුණා; ඝබ්බවාටි වාටිත්ථොති වාරිතඝබ්බඋදකො⁹ පටිකතිත්තඝබ්බසිත්තොදකොති අත්ථො; සො හි සිත්තොදකෙ සත්තඝඤ්ඤි භොති තස්මා තං න වලඤ්ඤති;¹⁰ අථ වා ඝබ්බවාටිවාරිත්තොති¹¹ ඝබ්බක පාපවාරණෙන වාරිතපාපො; ඝබ්බවාටිපුත්ථොති¹² ඝබ්බක පාපවාරණෙන සුත්තො; ඝබ්බවාටිපුත්ථොති ඝබ්බක පාපවාරණෙන බුත්තපාපො; ඝබ්බවාටි පුමොති ඝබ්බක පාපවාරණෙන පුමොති;¹³ බුද්දතො පාණ ඝඩ්ඨානං ආපාදෙති¹⁴ බුද්දතො පාණ වටං ආපාදෙති; සො කිර එතිත්ථිපාණං දුරිත්ථිපාණනති¹⁵ පඤ්ඤාපෙති සුත්තදණ්ඩක¹⁶ පුරුණපණ්ණසකඛරකඳුලාතිපි පාණොත්තෙව¹⁷ පඤ්ඤාපෙති; තත්ථ බුද්දතං උදකඛිත්ථු¹⁸ බුද්දතො පාණො මහනතං මහනෙතාති සඤ්ඤි භොති, තං සකිංගෙනං වුත්තං කිසම්භි¹⁹ පඤ්ඤාපෙතිති තත්ථ කත රස්මිං කොට්ඨාසෙ පඤ්ඤාපෙති; මනොදණ්ඩසම්භවති මනොදණ්ඩ ඉකාට්ඨාසෙ ගතෙනති; අයං පත උපාසනො ගණනෙතාව සගම්පි සලුකෙකඛි අමානං මහාතිගණ්ඨො අසඤ්චතතිකං කමමං අප

1. පුරිමෙන B.

2. ඝට්ඨති B; S. භිතිපාපෙති S.

3. වතුකාම S.

4. න පාණමතිපාතෙති B

5. මති භිතිපාපෙති B, මතිපාපෙති S.

6. න පාණමතිපාතෙති තපාණමති අප සති න පාණමති භිතිපාපෙති A1, A2, M2, P2, R, W1, W2, න පාණමතිපාපෙති න පාණමති පාපෙති න පාණමතිපා: සතො B.

7. නභාවිත මාසිංස-මාසිංසාපෙති-මාසිංසො B.

8. භාවිතමපි P2, W2.

9. ඝබ්බවාටිකඛි උදකො S.

10. න පාපවලඤ්ඤති B.

11. ඝබ්බවාටිවාරිත්තොති W2.

12. ඝබ්බවාටි පුත්තො B, S.

13. පුමො B, S.

14. එතිත්ථිපාණං දුරිත්ථිපාණං පාණනති B. එතිත්ථිපාණං පාණනති චිත්ථිපාණනති S.

15. දුරිත්ථිපාණං B. පපාදණ්ඩක S. කප්පලාතිපි B.

16. පාණොත්තෙව S.

17. උදකඛිත්ථුං B. චිත්ථුං S.

18. කසම්භිං S, කප්ප B.

සාවච්ඡං සඤ්චිතනිකං මහාසාවච්ඡනති පඤ්ඤාපච්චා වෙතතං මනොදණ්ඩාති පඤ්ඤපෙති; අනිය්‍යාතිකා එතස්ස කථා ගගවතො ච නිය්‍යාතිකාති;

ඉද්ධාති සමිඬා; පීතාති¹ අනියමිඬා සබ්බථාඋප්පිලා² මිඤ්ඤාති මනුස්සාති ජනසමාකුලා; සාණාති ගජිඅස්සාදස්සා තීරච්ඡාතගහා වෙච ඉපිප්පිරිසදරකාදස්සා මනුස්සජාතිකා ව;³ එකමංසබලනති⁴ එකමංසරුසිං; පුඤ්ජනති තස්සෙව වෙචචනං; ඉද්ධි මාති ආත්මාවාසමපන්නා; වෙතොවසිසංසතතා ති විතෙත වසිගාව පපෙතතා; ගගමං භගිස්සාමිති ජාරිකං කරිස්සාමි; කිං හි සොගති එකා ජමා නාලඤ්ඤාති ඉදවපි ගණන්තො සො ගගපති කායපස්සො තෙන පඤ්ඤසවපි මනුස්සා එකං නාලඤ්ඤං එකං මංසබලං⁵ කාතුං න සෙක්කාතති; ඉද්ධිමා පන එතො එතෙතෙව මනොපදෙසෙත ගගමං කාතුං සමෙතො; අමානං මහා නිගණ්ඨස්ස කථා අනිය්‍යාතිකා ගගවතොව කථා නිය්‍යාතිකාති සලුකෙබ්බි;

අරඤ්ඤං අරඤ්ඤභුතතත්⁶ අගාමනං අරඤ්ඤමෙව හුත්වා අරඤ්ඤං ජාතං; ඉසිතං මනොපදෙසෙතනාති ඉසිතං අත්ථාය කතෙත මනොපදෙසෙත; තං මනොපදෙසං අගගමානාති දෙවතාති තාති රට්ඨාති විතාසිතාති ලොකිකා පන ඉගස්සො මනං පදෙසෙත්වා විතාස සිංසුති නං මඤ්ඤනති⁷ තස්මා ඉමස්මිං ලොකවාදෙ ධර්මාව ඉමං⁸ වාදරෙපනං කතතති වෙදිතබ්බං. තත් දණ්ඩකිරඤ්ඤදිනං⁹ එවං අරඤ්ඤභුතගාමො ජාතිතබ්බො.

සරගඛතබොධිසත්තස්ස¹⁰ තාව පරිසාය අතිවෙප්පුලුතං ගතාය කිසව්වෙත්තං නාම තාපස්සා මහාසත්තස්ස අත්තවාසි විවෙකවාසං පත්ථයමානො ගණං පභාය ගොදවරි¹¹ තීරතො හැලිඛනවෙති දණ්ඩකිරඤ්ඤ භුමනපුරං නාම නගරං උපතිස්සාය රුජ්ඣ්‍යානෙ විවෙකමිත්තුමුගගමානො¹² විහරති; තස්ස සෙතාපති උපට්ඨානො භොති; තද ව එකා ගණිකා රථං අභිරුචිනා¹³ පඤ්චමාතුගාමසත පරිවාර¹⁴ නගරං උපසෙයාගගමානා විවරති; මහාජනො තමෙව මලො කයමානො¹⁵ පරිවාරෙත්වා වරති; නගරවිපිස්සො නපපගොතති, රුජා වාතපානං විවරිත්වා සීතො තං දිත්වා කා එසාති¹⁶ පුට්ඨි: භුමානං නගරස්සෙතිති දෙවාති; සො උසුයාගමානො¹⁷ කිං එතාය සොගති

1. පීතාස S.

2. සබ්බථාඋප්පිලො A2. P2 T. W2.

3. මිත්තුස්සජාතිකා B.

4. එක මංසබලනති එක.මංසරුසි B

5. එක මංසබල. S.

6. අරඤ්ඤ ඡායං S

7. විතාස සිංසුති මඤ්ඤනති B. විතාස සිංසුති තාඤ්ඤනති A1. M1. W2.

8. ධර්මා S. ඉදං R S

9. දණ්ඩකිරඤ්ඤදිනං බහුසු දණ්ඩකිරඤ්ඤදිනං S. දණ්ඩකිරඤ්ඤදිනං B.

10. බොධිසත්තස්ස පන S.

11. ගොධාවරි A1. A2. B. M2. P2. R.

V. W1. W2.

12. විවෙකමිත්තුමුගමානො R.

13. අභිරුචිනා R.

14. පඤ්චමාතුගාම පරිවාර S.

15. තමෙව ලොකයාමානො A2. P2. M2. W2 තමෙව ලොකයාමානො මොනො T.

16. සො එසෙති L.

17. උසුයාමානො B. S. එතාය සොගති හාය B. එතාය සොගති S. නගර. සොගතිසෙතිති නං B. S.

තභරං (සංයං) සොභිස්සතිති ආනන්තරං අවර්තීදුපෙයි; සා තතො පට්ඨාය තෙන තෙන සද්ධිං¹ සඤ්චං කතා ආනන්තරං පරිසෙසමානා එකදිවසං² රුජ්ජයානං පටිඨිති; වඩ්ඤ්මතසොට්ඨං ආලම්බනඵලකං නිස්සංය පාසංඝඵලකෙ තිස්සිනං තාපසං දිස්වා³ විනොසි: කිලිවෙඨා වතායං තාපසො අනඤ්ජිතමණ්ඩපො⁴ දුඝිකාති පරුලකාති මුඛං පිඨිතං මිඤ්ඤානා උරං පිඨිතං උභොකච්ඡා⁵ පරුලකාති, අථස්සා දෙමි තස්සං උපපජ්ජී; අහං එතෙන කිලෙවන විවරුමි, අයඤ්ච මෙ කාල කණ්ණි දිවෙඨා උදකං ආහරථ අතඛිති ධොවිස්සාමිති උදකදන්ත කට්ඨං ආසරුපෙඨා දන්තකට්ඨං ඛද්දිතා තාපසස්ස ඤරීරෙ පිණ්ඩ පිණ්ඩං⁶ ඛෙලං පාතෙති; දන්තකට්ඨං ජවාමන්තෙක ඛිපිති; මුඛං වික්ඛාලනඋදකං⁷ තාපසස්ස මන්තකයමිංයෙව සිඤ්ඤිති; යෙහි මෙ අතඛිති කාලකණ්ණි දිවෙඨා තාති ධොතාති කලි, පට්ඨාතිතොති⁸ නික්ඛන්තා; තං දිවසං ව රුජා සතිං පටිලභිති; හො කුඨිං තභර සොභිතිති පුච්ඡී: ඉමිහමිංයෙව තභරෙ දෙවාති; පකතිආනන්තරමෙ වස්සා දෙථාති ආනන්තරං දුපෙයි; සා පුළෙඛ පුකතකමමං නිස්සංය ලභං ආනන්තරං තාපසස්ස ඤරීරෙ ඛෙලපාතනෙන ලභාති සඤ්ඤං අනාසි; තතො කතිපාතස්සච්චයෙන⁹ රුජා පුරෙභිතිස්ස ආනන්තරං ගණ්ණි; සො තභරසොභිතියා සන්තිකං¹⁰ ගභාතා ගතිති කිනති කතා ආනන්තරං පටිලභිති පුච්ඡී. මුග්ගණ්ණ¹¹ කිං අඤ්ඤං කාතඛං අජී, රුජ්ජයානෙ අනඤ්ජිතකාලකණ්ණි¹² කුච්ඡටිලො එතො අජී, තස්ස ඤරීරෙ ඛෙලං පාතෙති එවං ආනන්තරං ලභිස්සති¹³ අහං; සො එවං කරිස්සාමි ගතිතිති තත්ථ ගන්තා තාය කතඤ්ඤමෙව සඛං කතා නික්ඛමි; රුජාපි තං දිවසමෙව සතිං පටිලභිති; කුඨිං හො¹⁴ මුග්ගණ්ණාති පුච්ඡී: ඉමිහමිංයෙව තභරෙ දෙවාති; අමෙති අනුපට්ඨාපෙඨා තතං තදෙවස්ස ආනන්තරං දෙථාති දුපෙයි; සොපි පුඤ්ඤඵලෙන ලභිති; තාපසස්ස ඤරීරෙ ඛෙලසාතනෙන ලභං¹⁵ මෙති සඤ්ඤ මිකාසි; තතො කතිපාතස්සච්චයෙන¹⁶ රඤ්ඤං පට්ඨනෙනා කුපිතො¹⁷ රුජා පට්ඨන්තං මුපසමෙස්සාමිති¹⁸ වතුරඛිතියා සොනාය නික්ඛමි; පුරෙභිතො ගන්තා රඤ්ඤං පුරතො ධ්වං පෙතු¹⁹ මහාරුජාති වතා මහාරුජා තුමෙක ජයන්තාය ගච්ඡ්ථාති පුච්ඡී. අමි මුග්ගණ්ණාති; එවං සත්තං රුජ්ජයානෙ අනඤ්ජිතකාලකණ්ණි¹² එතො කුටිලො

1. තෙනවි සද්ධිං B.

2. එකං දිවසං S.

3. දිස්වාටි S.

4. අනඤ්ජිතා මණ්ඩපො.

5. මිඤ්ඤානා උභොකච්ඡා S පරුලකාති දෙමිතස්සං B. උපපජ්ජති S, උපපාදෙඨා B.

6. පිණ්ඩං පිණ්ඩං B.

7. වික්ඛාලෙති උදකං B.

8. පට්ඨාතිතා S.

9. කතිපාතමිහෙත S, කති B.

10. ගන්තකෙ B.

11. කිං මුග්ගණ්ණං B.

12. අනඤ්ජිත කාලකණ්ණ A2, M2, P2, V, W2, කාලකණ්ණ B.

13. ලභිස්සති B. S

14. හො A2.

15. ලභිතං B, ලභිමෙචාති S.

16. කතිපාතමිහෙත S.

17. කුපි A1, A2, M2, V, W2.

18. මුප සමිස්සාමිති B, S. [කුපපිතො B.

19. පෙතු B, තුමෙක මහාරුජා B.

වහන්සි, තසං සරීරෙ ඛෙලං පානෙතාති රුජා තස්ස චවනං ගහෙතීයං
 යථා ගණිතාය¹ ව තෙන ව කතං තපෙව සබ්බං කම්මං² ඔරොඤ්චි
 ආණාපෙසි: එතස්ස කුට්ඨරිලස්ස සරීරෙ ඛෙලං පානෙතාති; තතො
 ඔරොධාපි ඔරොධපාලකාපි තපෙව අකංසු; අථ රුජා උය්‍යානආචාර
 රක්ඛං යථාපෙතො රක්ඛන්තු සද්ධිං නික්ඛන්තා³ සබ්බං තාපසස්ස සරීරෙ
 ඛෙලං අපානෙතො නික්ඛම්තුං න උග්ගන්ති ආණාපෙසි; අථ සබ්බො
 බලකායො ව සෙනිසො ව තෙනෙව නියමෙන තාපසස්ස උපරි
 ඛෙලන්ති දන්තකට්ඨාති ව මුඛවික්ඛාලනඋදකන්ති⁴ පචගයිංසු;
 ඛෙලො ව දන්තකට්ඨාති ව සකලසරීරං අච්ඡරිංසු, සෙනාපති සබ්බ
 පච්ඡා සුඤ්ඤිතො මග්ගං නිර සභාරං ගගවන්තං පුඤ්ඤකෙට්ඨතං
 ගගගසොපාතං එවං සට්ඨංසුති උසුම්පාතං⁵ හදයො මුඛෙන අස්ස
 සන්තො වෙගෙන රුජ්‍ය්‍යානං ආගන්තො⁶ තථා ව්‍යසන්තප්පතං ඉසිං
 දිස්වා කච්ඡං ඛන්ති ආති ගජෙති දන්තකට්ඨාති⁷ අපච්ඡික්ඛිතො⁸
 උක්ඛිපිතො නිසිද්ධපෙතො උදකං ආගරුපෙතො නතාපෙතො සබ්බමස
 ඛෙති වෙව වතු ජාතගන්ති⁹ ව සරීරං උබ්බට්ඨො¹⁰ සුමුම් සාට
 කෙන පුඤ්ඤිතො පුරතො අඤ්ඤාති කම්මා ධීපො එවමාග: ගන්තො
 අසුත්තො¹¹ මනුස්සොති කතං එතෙසං නිං ගමිස්සතිති. දෙවතා සෙනා
 පති තිඛා භිත්තා එකච්චා රුජාන මෙව නාසෙසස්සාමාති වදන්ති;
 එකච්චා සද්ධිං පරිසාය රුජානන්ති; එකච්චා රක්ඛන්තු විරිතං සබ්බං
 නාසෙසස්සාමාති ඉදං වම්මා පතං¹² තාපසො අපමන්තකම්මි හොපං¹³
 අකම්මා ලොකස්ස සන්ති.¹⁴ උපායමෙව අචික්ඛන්තො ආග.

අපරාධො තාම හොති අවමං පත දෙසෙත්තුං¹⁵ ජානන්තස්ස පාක
 තික්කමෙව හොතිති සෙනාපති නගං¹⁶ ලභිතො රක්ඛන්තු සන්තිතං
 ගන්තො රුජානං වජ්ඣිතො ආග: මහාරුජ¹⁷ තුමෙති නිරපරාධ
 මිතිඤ්ඤා තාපසෙ අපරජ්ඣාතෙති භාරියං කමමං කතං දෙවතා
 නිර තිඛා භිත්තා එවං වදන්ති සබ්බං ආරොචෙතො¹⁸ ඛමාපිතෙ නිර
 පාකතිතං හොති රට්ඨං මා නාසෙප්ප තාපසං ඛමාපෙප්ප¹⁹ මහාරුජාති
 ආග; රුජා අත්තති²⁰ දෙසං කතං දිස්වා එවං වදෙති. න තං ඛමා
 පෙසාමිති ආග; සෙනාපති යාවතාති²¹ ට්ඨි යාවතො අච්ඡන්තො ආග;

1. ගහෙතීයං ගණිතාය S.	13. අපමන්තකං හොපං B. S.
2. සබ්බං කාරෙතො S.	14. සන්ති B. S.
3. නික්ඛමිත්තා S. නික්ඛමිත්තො B.	15. දෙසතං A. P. 2. V. 2. W. 2.
4. වික්ඛාලිත උදකන්ති B. S.	දෙසතං A. 2. T.
පාසයිංසු B.	16. නාගං A. 2. T. W. 2
5. උසුම්පාත B.	17. වජ්ඣිතො මහාරුජ S.
6. ගන්තො S.	තුමෙති මහාරුජ B.
7. දන්තකපෙති S.	18. ආරොචෙතො ආග B. නිරමහාරුජ B.
8. අපච්ඡික්ඛිතො B. අපච්ඡික්ඛිතො S	19. ඛමාපෙප්පාති B.
9. වතුරුජාති B.	20. අත්තතා S. දිස්වා S. අදිස්වා එවං
10. පපට්ඨොති B.	වදති B. ඛමාපෙසාමිති;
11. අසුත්තං ගන්තො B.	සෙනාපති B. S.
12. වම්මාච පත S.	21. යාවතාති B. S.

අහං මහාරජ තාපසස්ස බලං ජාතාමි හ සො අභුතවාදී තාපි කුපිතො
 සත්තානුදායෙක පත එවමාග බමාපෙථ නං මහාරජාති; න බමා
 පෙමීති; තෙන හි සෙනාපතිංඤානං අඤ්ඤාස්ස දෙථ, අහං නුමනාකං
 ආණ්ඩවත්තිට්ඨානෙන න වසිස්සාමිති; ඒං යෙන¹ කාමං ගව්ඨ අහං
 මස්සා, සෙනාපතිං ලභිස්සාමිති තතො සෙනාපති තාපසස්ස සත්තිකං
 ආගතනිං වඤ්ඤා කපං පටිපජ්ජාමි ගන්තංති ආහං සෙනාපති² යෙ
 තෙ වචනං සුඤ්ඤාති සබ්බෙ සපරික්ඛාතෙර සබ්බෙන සද්ධිපදවතුපපදෙ³
 ගහෙනිං සත්තදිවසබ්බන්තෙරෙ බග්ගි රජ්ජයිමං ගව්ඨ,⁴ දෙවතා අති
 විය කුපිතා බුච්ඡං රථං පිටුං⁵ කරිස්සන්තිති; සෙනාපති තථා අභාසි?
 රුජා ගතමතෙතෙයෙව⁶ අමිත්තමථනං කනිං ජනපදං වුපසමෙතිං
 ආගමම ජයබ්බාසාරව්ඨානෙන නිසිදිති, තගරං පටිපජ්ජාපෙතිං
 අනෙතා තගරං පාචිසි; දෙවතා පඤ්ඤායෙව උදකවුට්ඨිං⁷ පානසිංසු,
 මහාරජනො අතනමනො අභාසි කුට්ඨිලිං අපරධාකාලතො පට්ඨාය
 අමනාකං රඤ්ඤා වසිසියෙව;⁸ අමිත්තෙ නිමමපෙයි ආගතදිවසෙ යෙව
 දෙවො වට්ඨෙති⁹ දෙවතා පුත සුමනපුප්ථවුට්ඨිං පානසිංසු; මහාරජනො
 අතනමනතෙරෙ අභාසි; දෙවතා පුත මාසකවුට්ඨිං පානසිංසු; තතො
 කභාපණ්ඩුට්ඨිං තතො කභාපතතං ත නික්ඛමෙය්ගනති¹⁰ මඤ්ඤා
 මාතා හුචා ගජුපත පාදුපකාදිකට්ඨකනිවුට්ඨිං පානසිංසු, මහාරජනො
 සත්තභුමකපාසාද¹¹ පිට්ඨිතොපි ඔත්තිතා ආගරණාති පිලකිනෙතො
 අතනමනො අභාසි; අරගති වත කුට්ඨිලිං¹² බෙලපාතනං තස්ස
 උපරි බෙලං පාතිතකාලතො පට්ඨාය අමනාකං රඤ්ඤා වසිසි¹³
 ජාතා අමිත්තමථනං කතං ආගතදිවසෙයෙව දෙවො වසිසි තතො
 සුමනවුට්ඨි කභාපණ්ඩුට්ඨි කට්ඨකනිවුට්ඨිති¹⁴ වතසො වුට්ඨිතො
 ජාතාති අතනමනවො තිව්ඡාරනො¹⁵ රඤ්ඤා කතපාපෙ සම
 තුඤ්ඤා ජාතො; තස්මිං සමයෙ දෙවතා - එකතොධාරු¹⁶ උගතොධාරු
 දිති නාතප්පකාරුති අවුඛාති මහාරජනස්ස උපරි එලකෙ මංසා
 කොට්ඨමානා විය පානසිංසු; තදනන්තරං විතච්ඡිකෙ¹⁷ විතබ්බමෙ
 කිංසුකපුප්ථවණ්ණෙ අමනාතෙ; තදනන්තරං කුට්ඨාරප්පමාණෙ

1. ඒං යෙව S.	11. සත්තභුමක පාසාදං S. සත්තභුමක පාසාදෙ නිකොපි B.
2. යෙ සෙනාපති තෙ B.	12. ජලිලකෙ B. ජලිලො A1, A2, M2, P2, R V, W2, බෙලපාතන B. S.
3. සපරික්ඛාතෙර සබ්බෙන දිපද	13. වුඛි B. S.
4. ගව්ඨතතු S. [වතුපපද L	14. කට්ඨකනිවුට්ඨිති P2, T, W2, කට්ඨකනිවුට්ඨිති B.
5. රථපිටුං S. රථපිට්ඨි අරථං B.	15. නිව්ඡාරනො B. S.
6. ගතමතො යෙව W2, T V.	16. එකපාතොධාරු B. S.
7. උදකවුට්ඨි බහුසු.	17. විතච්ඡිකෙ S.
8. වුඛිසයෙව B. S.	
9. වුඛිති B. වට්ඨෙති A2.	
10. නික්ඛමෙය්ගති L. කාණ්ඩං නික්ඛමෙය්ගති B. කාණ්ඩකං නික්ඛමෙය්ගති S. මඤ්ඤාමාතා ගජුපත පාදුප පාදි කතකනිවුට්ඨිං B. කප්පකනිවුට්ඨිං S.	

පාසාණ්; තදනන්තරං අනෙතා මුට්ඨිං අසණ්ඨානකං¹ සුමුඛාලිකං
විසාපයමානා අසිතිහස්සුබ්බධං ඵලං අකංසු; රඤ්ඤා චිත්තවිකානෙ
කිංචවත්තාපසො සෙනාපති මාතුපාසකරුමොති² තයොව මිත්‍රස්ස
භූතා අරොහා අපෙසුං; සෙසානං තයමිං කමෙම අසමිඛිගුතානං
තිර්ච්ඡානානං පානීයවිකානෙ පානීයං නාමාසි; තිණ්ඛානෙ
තිණං; තෙ යෙන පානීයං යෙන තිණ්ඛාති ගච්ඡන්තා³ අපපත්ත
යෙව සත්තමෙ දිවසෙ ඛිතිරුප්පිමං⁴ පාපුණ්ණිසු; තෙතාහ සරහමෙතා
බොධිසත්තො:-⁵

කිසං හි වච්ඡං⁶ අවකිරිග දණ්ඨකි
උච්ඡිත්තමුල්ලො සජ්ජො සරවෙඨා
කුක්කුළුතාමෙ⁷ තිරගච්ඡි පච්චති
තස්සාපුලිඛාති⁸ පතනති කායෙති.

ඵලං තාව දණ්ඨකිරිඤ්ඤස්ස⁹ අරඤ්ඤාභූතභාවො වෙදිතබ්බො;
කලිඛනරවෙඨ¹⁰ පත නාළිකිරෙ¹¹ රජං කාරයමානෙ හිමවති පඤ්ච
සතා භාපසා අතිත්ථිගඤ්ඤා¹² අජිතජලා වාකචිරධර වනමුලඵලගක්ඛා
හුතො විරං විතිනාමෙත්වා ලොණබ්බිලසෙවනත්ථං මත්‍රස්සපථං මතරිත්වා
අනුප්පබ්බත කලිඛනරවෙඨ නාළිකිර රඤ්ඤා¹³ තගරං සමපත්තා තෙ
ජලාජිතවාකචිරති සණ්ඨපෙත්වා පබ්බජිතානුරූපා උපසම්පිරිං
දස්සයමානා තගරං හික්ඛාය පවිසිංසු; මිත්‍රස්සා අනුපපන්න
මුග්ගුප්පාදෙ තාපසපබ්බජිතෙ දිත්වා පසන්නා තිසජ්ජවිකානං සංවිධාය
ගත්ථො හික්ඛාභාජනං ගෙහත්වා තිසිදුපෙත්වා හික්ඛං සමපාදෙත්වා
අදංසු; තාපසා කතගත්තතිත්වා අනුමොදනං අකංසු; මිත්‍රස්සා පසන්න
විත්තා¹⁴ හුතො කුහිං ගදන්තා ගච්ඡන්ති ප්‍රචිංසු; යථාචාසුකවිකානං
ආවුසොති; ගන්තා අලං අඤ්ඤත්¹⁵ ගමිතෙත රුක්ඛයානෙ වෘථ,
මයං භූතපාතරුසා ආගතත්වා ධම්මකථං සොඤ්ඤාමි;¹⁶ තාපසා අභි
වාසයිත්වා¹⁷ උය්‍යානං අගමිංසු; නාගරං භූතපාතරුසා සුඛවත්ති
වත්තා¹⁸ ධම්මකථං සොඤ්ඤාමාති සබ්බා¹⁹ ගණා ගණිගුතා උය්‍යානාති
මුඛා අගමිංසු; රජා උපරිපාසාදෙ ගීතො තෙ තථා ගච්ඡානෙ දිත්වා
උපවිකානං ප්‍රචිංසිං ඵලෙන ගණ්ණ නාගරං සුඛවත්තා²⁰ සුග්ගුත්තරා

1. හතිතං B.	11. හිමවතා පඤ්චසත B.
2. මාතුපාසක රජමානි A1. A2.	12. අතිත්ථිගඤ්ඤා A1. A2. M2. P2. R.
3. ගච්ඡන්තා B. [P2. V. W2.	V. W2. අජිතජලං B.
4. ඛිතිරුප්පිමං B. S.	13. නාළිකිරඤ්ඤා B.
5. සරහමත බොධිසත්තො B. S.	14. මිත්‍රස්සි හුතො පසන්නවිත්තා
6. කිංචවත්. B. තිණ්ඤා S. අමිත්‍රිග S.	කුහිංගඤ්ඤා B. S.
7. කුක්කුළුතාම S. කුක්කුළු B.	15. අලමඤ්ඤත් S.
පච්ච B. පච්චි B. S.	16. සොඤ්ඤාමාති B. B.
8. පුලලිඛාති B. පුලලිඛාති S.	17. අභිවාසෙත්වා S.
9. දණ්ඨකිරිඤ්ඤා S.	18. සුඛවත්තිවත්තා සුග්ගුත්තරං ගමිතා S.
10. කාලිඛනරවෙඨ A1. A2. P2. T. W2.	19. සබ්බාංගං B. සබ්බාංගං ගණ්ණ
රජවෙඨං B. S. නාළිකිර	භූතා B. S.
රඤ්ඤා B. නාළිකිරඤ්ඤා S.	20. සුඛවත්තිවත්තා S.

සභිකා හුච්චා උය්‍යානාභිමුඛා ගච්ඡන්ති කිං එතථ සමජේජා, වා¹
 නාටකං වා අජච්චි: නච්චි දෙව; එතෙ තාපසානං සන්තිකො ඛමමං²
 සොදුකාමා ගච්ඡන්තිති තෙන හි සග්ගේ අගච්චි ගමිත්තාමි³ මයා
 සද්ධිං ගච්ඡන්තු ති සො ගන්තවා⁴ තෙසං ආරොචෙයි: රුජාපි ගන්තු
 නාමො රුජානං පරිවාරෙත්වා⁵ ගච්ඡන්ති නාගරා පකාතියාපි අත්ත
 මිතා තං සුච්චා අමාසං රාජා අස්සදො⁶ අපසසන්නො දුස්සිලො
 තාපසා ඛමමිකා තෙ ආගමම රුජාපි ඛමමිකො ගවිස්සන්ති අත්තමන
 තරා අසෙසු; රුජා තිකමමිච්චා තෙති පරිවාරිතො උය්‍යානං ගන්තවා
 තාපසෙති සද්ධිං පටිසන්දාරං කත්වා එකමන්තං තිසිදි; තාපසා රුජානං
 දිස්වා පරිකථා⁷ කුසලස්ස එකස්ස තාපසස්ස රඤ්ඤ ඛමමං⁸ කපෙතිති
 සඤ්ඤමදංසු; තාපසො⁹ පරිසං මිලොකෙත්වා පඤ්චසු වෙරෙසු
 ආදීනවං පඤ්චසු¹⁰ සිලෙසු ආතිසංඝං කපෙන්නො පාණො න
 ගන්තවෙඛා අදින්නං නාදුතඛං කාමෙසු මිච්ඡා න වරිතඛං¹¹ මුඛා
 න ගණිතඛං මජ්ඣං න පාතඛං පාණාතිපාතො නාම තිරය
 සංවත්තතිනො ගොති තිරජ්ජානසොතිසංවත්තතිනො¹² පෙත්තිවිසය
 සංවත්තතිනො¹³ තථා අදින්නාදුතාදීති; පාණාතිපාතො තිරයෙ
 පටිත්වා¹⁴ මිත්තස්සලොකං අගතස්ස විපාකාවසෙසෙන අපසායුකසං
 වත්තතිනො හොති; අදින්නාදුතං අපසභොගසංවත්තතිනං; මිච්ඡා
 වාරෙ ඛුසපත්තවෙරසංවත්තතිනො¹⁵ මුඛාවාදෙ අභුතකානසං
 වත්තතිනො; මජ්ඣං පානං උමමහාකභාවසංවත්තතිනාති පඤ්චසු
 වෙරෙසු ඉමං ආදීනවං කපෙයි; රුජා පකාතියාපි අස්සදො¹⁶ දුස්සිලො
 දුස්සිලස්ස සිලකථා නාම දුක්ඛථා කණ්ණෙසු සුලපාවෙසනං විස
 හොති; තස්මා සො වින්නෙයි: අහං එතෙ පක්ඛණ්ණිස්සාමිති ආගතො;
 ඉමෙ පන¹⁷ ආගතකාලොතො පටිභාය මංගෙව සවෙත්වා¹⁸ විජ්ඣන්නා
 පරිසමජේඛි කපෙත්ති කිරිස්සාමි නෙසං කාතඛං ති¹⁹ සො ඛමමකථා
 පරිසොඤානෙ ආවරියා සෙව මග්ගං මග්ගෙ තිකමං ගණන්තාති
 තිමින්නෙත්වා අගමායි; සො දුතියදිවසෙ මහන්තමිහන්තො²⁰ කොලවෙඛ
 ආගරපෙත්වා ගුථස්ස පුරපෙත්වා කදලිපත්තති තෙසං මුඛාති ඛකිං

1. සමජේජා B. B.

2. ඛමමකථා S.

3. ගච්චිත්තාමි B. S.

4. ආගන්තවා S.

5. පරිවාරෙත්වා B. S.

6. අස්සදො B.

7. පරිකථාය B. S. කුසලස්සෙකස්ස B.

8. ඛමමකථා S.

9. සොතාපසො B.

10. පඤ්චසු B. S.

11. මිච්ඡා වාරෙ නවරිතඛං B. B.

ගාතිතඛං B.

12. හොති A1. A2. M2. P2. T. W2.

පිකතිවිසය B. S.

13. හොති A. T.

14. පවෙත්වා A1. A9. M2. P2. T2. W2.

පටිව්වා B.

15. සපත්තසංචිත්තතිනො B. S.

අභුතකානසං S.

අභුතකානසං B.

16. අස්සදො අපසසන්නා B. S.

දුස්සිලස්ස B. S.

17. ඉමෙ පන මග්ගං B.

18. සවෙත්වා B. සවෙත්වෙත්වා

විජේඛිතො B.

19. කාතඛං B. S.

20. මහත්තං මහත්තං කෙරෙමි B. S.

පෙඨා: තථ තථ ධර්මපෙඨි. පුත බහලමුද්ධිකතෙලෙ¹ කාශබ්බා පිච්ඡිලාදීනි කුපෙට්ඨුරුපෙඨා නිසෙසානිමන්තෙ ධර්මපෙඨි, තපන්ච: මහාමෙලල බ්බකතෙච්ඡ ගතෙති මුක්ඛතෙර භාගාපෙඨා: ධර්මපෙඨා: අත: කුට්ඨාපසා: අතිවිග මං විගෙහසිංසු; තෙසං පාසාදපනා මහරුක්කාලෙ ඝපෙට්ඨි² පිච්ඡිලං සොපාන මන්තෙ විසුජජ්ඣා³ සිසක මුක්ඛතෙරති පාපෙඨා: ගලෙ ගහෙඨා: සොපානෙ ඛිප්ථාති සොපානපාදමුලෙ පත වසෙකි කුක්කුලෙර් බන්ධාපෙඨි; තාපසාපි සෙට්ඨ රුජගෙහෙ භුඤ්ජිතාමාති අඤ්ඤමඤ්ඤං ඔවදිංසු: මාරිසා රුජගෙහං නාම සාසබ්බා සප්පට්ඨං පබ්බජ්ජෙති නාම ජ්ඣාරුරමිමෙණ⁴ සඤ්ඤාපති හචි තබ්බං දිට්ඨිදිට්ඨං ආරම්භෙණ නිමිත්තං ත ගහෙතබ්බං වක්ඛුඤ්ඤාපර සංවරෙ පව්වුපට්ඨපතනෙබ්බාති දුත දිවසෙ හික්ඛ වාරවෙලං සලල තෙඛඨා වාතවිරං තිවාසෙඨා අජිතවම්ම, එතංසගතං කඨා ජවාක ලාපං සණ්ඨපෙඨා හික්ඛාභාජනං ගහෙඨා පටිපාටියා රුජතිවෙසනං අභිරුද්ධා; රුජා ආරුද්ධභාවං ඤාති: ගුරුකොලබ්බමුඛතො කදලි පතනං නිගරුපෙඨි, දුක්ඛෙකා: කාපසානං නාසාද්චං⁵ එරිඨා මන්දලුඛං පානකාකාරපාපතනා⁶ අපහාසි; මහාතාපසො රුජානං මෙලොකෙසි; රුජා එත්ථ භොගතො⁷ යාවදන්ථ භුඤ්ජනතු⁸ වෙච්ඡ ගරනතු ව කුමහාකං එතං අනුච්ඡිතිකං හිමෙයා අතං භුමෙත පක්ඛණ්ණි සාමිති⁹ ගහතා භුමෙත පත මංගෙව ඝපෙට්ඨා විජ්ඣිතතා පරිස මෙරෙකි කප්පිත්ථ කුමහාකං ඉදං අනුච්ඡිතිකං භුඤ්ජාති මහාතාප සංගං උච්චෙකින ගුරුං උප්පාමෙසි තාපසො¹⁰ සි සි ති වදන්තො පටිතිවත්ති එතනෙකෙනෙව ගට්ඨිසාප්ථ භුමෙත ති සොපානෙ කුපෙට්ඨි පිච්ඡිලං විසුජජ්ඣාපෙඨා¹¹ මල්ලාතං සඤ්ඤං අදයි; මල්ලා මුක්ඛතෙරති සිසාති පොපෙඨා හිවාය¹² ගහෙඨා: සොපානෙ ඛිපිංසු; එකොපි සොපානෙ පඨිට්ඨාතුං¹³ නාසකම් පවට්ඨිතා සොපානමුලං ගෙව පාපුණිංසු-සමපතෙත සමපතෙත වණ්ඨකුක්කුරු පටිපටාති පුඤ්චිමානා බාදිංසු, ගොපි නෙසං උට්ඨිතිඨා පලායති ගොපි අව්භවෙ පතති. තත්ථාපි තං කුක්කුරු අනුබන්ධා බාදනතිගෙව, ඉති නෙසං කුක්කුරු අට්ඨිසංබලිකමෙව අවසෙසසිංසු; එවං සො රුජා තපසමපතෙත පඤ්ච සගෙ තාපසෙ එකදිවසෙනව ජීවිතා වොරෙපෙඨි; අප්පං රට්ඨ

1. බ්බුකසතල B. S. නාගබ්බපිච්ඡිලා	8. එථ භොගතො S.
දිනං කුපෙට්ඨුරුපෙඨා: H. කාශබ්බා පිච්ඡිලාදීනං S.	9. භුඤ්ජතු L.
2. තපන්ච B. S. පකිකාච්ඡ S.	10. පක්ඛණ්ණසාමිති S. අංගසො B. S.
3. කුපෙට්ඨි S. කුපෙට්ඨි පිච්ඡිලං B. S.	11. මහාතාපසො B. සිසිති S.
4. විසුජජ්ඣා S. පොපෙඨා S.	12. විසුජජ්ඣාපෙඨි L. මුක්ඛතා: සඤ්ඤ මෙසි S. මදයි B.
5. ජමාරුරමිමෙණ S.	13. හිවායං S.
6. නාසාද්චං B. නාසාද්චං S.	14. පඨිට්ඨිතුං B. පට්ඨානමානා B. S.
පහත: මන්දලුඛං B. S.	පමත්තමානා සොපානපාදමුලං
7. පපාතො ගොජ B.	ගෙව B.

දෙවතා පුරිමිතයෙනෙව¹ නව වුට්ඨයො පානෙසුං, තස්ස රජං²
සට්ඨියොජනුබ්බෙධෙන වාලිකප්පලෙන අවජාදිසිත්³ තෙනාග සර
භමිතා ආබාධිතෙනො:-

යො සඤ්ඤනෙ පබ්බජිතෙ අවසුට්ඨි
ධම්මං ගණනෙත සමග්ගෙ අද්දෙසකො⁴
නං නාමිතිරං⁵ සුතඛා පරත්
සඛගමම ඛාදනති විජ්ජමානතති.

එවං කාලිමයාරඤ්ඤයා⁶ අරඤ්ඤභූතභාවො වෙදිතමබ්බො;
අතීතෙ පන ඛාරුණසිතගතෙර දිට්ඨමඛලිකා නාම වත්තාලිසකොටි
විභවස්ස සෙට්ඨිනො එකධිතිකා⁷ අහොසි දස්සනීයා පාසාදිකා; සා
රුපගොග කුලප්පකතිසම්පන්නතාය බහුතනං⁸ පත්තනීයා අහොසි;
යො⁹ පතස්සා වාසෙරග්ගන්තාය පටිණාති තං¹⁰ දිඨ්ථානස්ස ජාතියං වා
ගත්තපාදාදිසු වා ගත්ත කත්ති දෙසං ආරෙපෙඤා; සො එස දුර්ජානො
දුස්සංඝස්තොති ආදිති වත්තා නිගරථ නන්ති නිගරපෙඤා; එව
රුපමි¹¹ නාම අග්ගං උදකං ආභරථ, අකතිති ධොවිස්සාමිති අකතිති
ධොවති, තස්සා දිට්ඨං දිට්ඨං විප්පකාරං පානෙඤා¹² නිගරපෙඤාති
දිට්ඨමඛලිකානෙවස්සා¹³ සඛා උදපාදි; මුලං නාම¹⁴ අනතරධායි;
සා එකදිවසං ගමනාය උදකකිලිං නිමිස්සාමිති තිත්තං සජ්ජපෙඤා
පහුතං¹⁵ ඛාදනීයං භොජනීයං සකචෙසු පුරෙඤා¹⁶ බහුති ගකිමාලා
දිති ආදය පටිච්ඡන්තායානං ආරුස්සා ඤාතිගණපරිවුතා ගෙගමනා
නිකමි; තෙන ව සමග්ගෙ මහාපුරිසො වණ්ඨාලයොනියං තිබ්බෙනො
බිතිතගතෙර වමමගෙගෙ වසති; මාතමොනෙවස්සා නාමං අහොසි;
සො සොලසවස්සුදොසිනො හුත්වා තෙනවි¹⁷ කරුණීයෙන අනොතා
නගරං පටිසිත්තුකාමො එකං නිලපිලොතිකං තිව්සෙඤා එකං ගත්ත¹⁸
බිතිඤා එතෙන ගත්තෙත පටිඨිං එතෙන සඤ්ඤං¹⁹ ගතෙඤා උස්ස
රෙථ අග්ගා වණ්ඨාලොගනති ජානාපනත්තං තං වාදෙතො²⁰ නිව
විතො පටිවුපට්ඨාපෙඤා දිට්ඨං දිට්ඨං²¹ මහුස්සො තමස්සමානො

1. පුරිමිතයෙනෙව පන B. පුත නව

2. රජං S. [වුට්ඨයො B. S,

3. අවජාදිසිත් B. අවජාදිසිත් S.
වාලිකප්පලෙන S. වාලිකප්පලෙන B.

4. අද්දෙසක B.

5. නාමිතිරං B.

6. කලිමයාරඤ්ඤයා A. M. W. කලි
ඛල රජාභිභූතකාමො B. කලිඛලස්ස
කලිඛල අරඤ්ඤභූතකාමො B.

7. එකධිතිකා B.

8. බහුතං B.

9. යො B.

10. යො පතස්සා විවිගත්තං

පටිණාති නං තං S. පටිණාති නං තං S. පටිණාති B.

11. එවං රුපමි B.

12. පානෙ B.

13. දිට්ඨමඛලිකානෙව B. මඛලිකා
නෙවවස්සා S.

14. මුලකාමි B.

15. බහුතං S, බහුතං ඛාදනීය B

16. පුරාපෙඤා B, S,

17. සෙනාවිදදා B.

18. එකං ගත්තං

19. සඤ්ඤං B. S, උස්සරථ අග්ගා B.

අග්ගා S, වණ්ඨාලොගනති B, S,

20. වාසෙරතො S, පටිවුපට්ඨාපෙඤා S,

21. දිට්ඨාදිට්ඨ B,

නගරං පවිසිත්වා මහාරජිතං¹ පටිපජ්ජි, දිට්ඨමඛලිකා ඝණ්ඨාසද්දං² සුත්වා සාණ්ඳන්තරෙත මලොක්කන්ති දුරතොව නං ආගවජ්ජන්තං දිස්වා කිං එතන්ති ප්‍රච්ඡි: මාතඛෙතා අයෝගී කිං වත භො අකුසලං අකමන්³ කසායං තිස්සාදො විනාසො නු ඛො මෙ පච්චුට්ඨිතො මඛලකිවෙවත නාම ගවජ්මානා වණ්ඤාලං අද්දසන්ති, සරිරං කමෙපත්වා ජිගුච්ඡමානා ඛෙලං පාතෙත්වා ධාතියො ආග: වෙගෙන උදකං ආගරථ වණ්ඤාලො දිට්ඨො⁴ අක්කිති වෙව නාමගතිත මුඛඤ්ච ඛොවිසාමිති ඛොවිත්වා රථං නිවන්තාපෙත්වා සබ්බපටියාදුතං⁵ ගෙහං පවෙසෙත්වා⁶ පාසාදං අභිරුහි: සුරුසොණ්ඤාදයො වෙව තස්සා උපට්ඨාකමනුස්සා ව කුභිං භො දිට්ඨමඛලිකා ඉමාය පි වෙලාය නාගවජ්ජිති ප්‍රච්ඡන්තා⁷ තං පවත්තිං සුත්වා මගන්තා වත භො සුරුමංස ගක්ඛමාලාදිසක්කාරං⁸ වණ්ඤාලං නිස්සාය අනුභවිතුං න ලභිමා ගණ්ඨථ වණ්ඤාලනති ගතට්ඨානං ගවෙසිත්වා තීරපරුධං මාතඛ පණ්ඨිතං තපෙජ්ජත්වා⁹ අරෙ මාතඛ තං නිස්සාය ඉදඤ්චිදඤ්ච සක්කාරං අනුභවිතුං නලභිමානා ජිකසෙසු ගගෙත්වා භූමියං පාතෙත්වා ජාණු කපපරපාසාණාදිති කොට්ටත්වා මතොති සඤ්ඤාය පාදෙ ගගෙත්වා කඛ්ඨිතො¹⁰ සඛකාරකුටෙ ඡබ්බිසු: මහාපුරිසො සඤ්ඤං පටිලභිත්වා ගත්ථපාදෙ පරුමසිත්වා ඉදං දුක්ඛං කා නිස්සාය උප්පන්නන්ති විනේත නොතා න අඤ්ඤං කඤ්චි¹¹ දිට්ඨමඛලිකං නිස්සාය උප්පන්නං¹² සවාහං පුරිසො පාදෙසු තං පාතෙස්සාමිති¹³ විනේතත්වා වෙධමානො දිට්ඨමඛලිකාය කුලආරං ගන්ත්වා දිට්ඨමඛලිකං ලභන්තො වුට්ඨ හිස්සාමි අලභන්තස්ස එතෙව මරණන්ති ගෙගඛගණේ නිපජ්ජි, තෙන ව සමයෙන ජවුද්දිපෙ අයං ධම්මතා ගොති¹⁴ යස්ස වණ්ඤාලො කුර්කිත්වා ගඛආරෙ නිපන්නො මරති යෙ¹⁵ තස්මිං ගඛෙත වසන්ති සබ්බෙ වණ්ඤාලා භොනති; ගෙගමජ්ඣමිති මතෙ සබ්බෙ ගෙගවාසි¹⁶ ආරමිති මතෙ¹⁷ උභතො අනන්තර ගෙගවාසිකා¹⁸ අඛණ්ඩති මතෙ ඉතො සත්ත ඉතො සත්තාති වුද්දස ගෙගවාසිතො සබ්බෙ වණ්ඤාලා භොනති.¹⁹ බොධිසන්නො පන අඛණ්ණෙ නිපජ්ජි;²⁰ සෙට්ඨස්ස ආරෙ වෙසුං, මාතඛෙතා තෙ සාමි ගෙගඛගණේ පටිත්තොති²¹ ගවජ්ථ ගරො කිංකාරණාති වත්වා එකං මාසකං දත්වා උට්ඨාපෙට්ඨාති තෙ ගන්ත්වා ඉමං

1. මහාපථං B.

2. ඝණ්ඨසද්දං A1. A2. B. P2. W2.

ඝණ්ඨසද්දං B. S

3. අකරහෙ B. අකරිමා S.

4. වණ්ඤාලං දිට්ඨං B. වණ්ඤල දිට්ඨි S.
තාමි ගතිත.

5. සබ්බං පටියා දිත්තං S.

6. පෙසෙත්වා B.

7. ප්‍රච්ඡන්තො B.

8. මාලාදි පණ්ඨිත්තාරං B.

9. තප්පමි B.

10. කඛ්ඨිතො B.

11. අඤ්ඤං කිඤ්ච B.

12. උප්පන්නන්ති ඤ්ඤා: B, සථං S.

13. නිපා තෙස්සාමිති B.

14. භොනති A1. P2. M2. W2.

15. තෙව B.

16. ගෙග වාසිතො B.

17. මතො A1. A2. M2. P2. R. V. W2

18. අනන්තර ගෙගවාසිකා: L.

19. භොනති b. S.

20. නිපජ්ජති b.

21. සති පටිත්තොති A1. M2. P2. W2.

කීර් මාසකාං ගතෙති උට්ඨානාති¹ විදිංසු; සො තාතං මාසකාපාය
 නිපජ්ඣා දිට්ඨමිහලිකාය වාගසා² නිපජ්ඣනාති අංත; දිට්ඨමිහලි
 කාය සො දෙසොති කිං³ තස්සා දෙසං න පස්සාපි, නිරපරමො
 අහං තස්සා මිත්තස්සෙති වාසනං පාපිතො තං ලහනො⁴ චුට්ඨාතිස්සාමි
 අලහනො; න චුට්ඨාතිස්සාමිති තෙ ගතො; සෙට්ඨස්ස අංගෙවෙසුං;
 සෙට්ඨි ධිතුදෙසං ඤාතො ගච්ඡාපි එකං කතාපණං දෙට්ඨාති පෙසෙසි;
 සො න ඉට්ඨාමි කාරිසාපණං⁵ කඤ්ඤමෙව ඉට්ඨාමිති අංත; තං සුචා
 සෙට්ඨි ව ටෙට්ඨගරියං ව එකාසෙව නො පියතිතා⁶ පච්චෙසි
 ඤටනසො අඤ්ඤා දුරතො⁷ නාට්ඨිති සංවෙගපපත්තා, ගච්ඡාපි
 තාතා⁸ සොපි අව්භාතං අසහනතො⁹ එතං ජීවිතා වොගෙපෙය්‍ය,
 එතස්මිං¹⁰ මතෙ සතෙබ්බ මයං නට්ඨා සොමි, ආරක්ඛමස්ස ගණනට්ඨාති
 පරිවාරෙත්වා ආරක්ඛං සංවිධාය යාතුං පෙසෙසිංසු. ගතො ධනං
 පෙසෙසිංසු; සො¹¹ සබ්බං පටික්ඛිපි¹² එවං එසො දිව්ඤ්ඤා ගතො දො
 තසො වත්තාගෙ පඤ්ඤා දිව්ඤ්ඤා ගතො; තතො¹³ සත්ත සත්ත ගෙහ
 වාසිකා උට්ඨාය න සකෙසාම මයං තුමෙහ නිස්සංග වණ්ඤාලා ගපි
 තුං අමෙහ මා නාසෙපි තුමෙහානං දුරිතං දත්වා එතං උට්ඨාපෙට්ඨාති
 අංතංසු; තෙ සතමපි සහස්සමපි¹⁴ පටිඤ්ඤාසු. සො පටික්ඛිපනෙව;
 එවං ඡ දිව්ඤ්ඤා ගතො; සත්තමෙ දිව්ඤ්ඤා උගතො චුද්දස ගෙහවාසිකා
 සනාතිපට්ඨාති න මයං වණ්ඤාලා ගපිතුං සකෙසාම, තුමෙහානං අනාම
 නාතමපි මයං එතස්ස දුරිතං දස්සමාති අංතංසු; මාතාපිතාගෙ සොක
 සලලාපමපිතා විසඤ්ඤා¹⁵ හුත්වා සසතෙ පටිංසු.¹⁶ උගතො චුද්දස
 ගෙහවාසිකො පාසාදං ආරාධනා සුපුට්ඨිතකිංසුකපුට්ඨං සාබ්බං ඔපි
 තනතා විය¹⁷ තස්සා සබ්බාගරණාති¹⁸ මුත්ඤ්ඤා නතෙති සිමනතං
 කත්වා කෙසෙබ්බ නිලසාටකං නිවාසාපෙත්වා¹⁹ ගතො නිල
 පිලොතිකබණ්ඩං වෙදෙත්වා කණ්ණෙසු තිපුපට්ඨන පිලකාපෙත්වා
 තාලපණ්ණං²⁰ පට්ඨං දත්වා පාසාදතො ඔතාරපෙත්වා²¹ දව්සු බාහාසු
 ගතෙත්වා තව සාමිකං ගතෙත්වා යාතිති මහාපුරිසස්ස අදංසු; නිලප
 ලමපි අභිසාරෙති අනුක්ඛිතපුබ්බං සුමුමාලදරිතා²² උට්ඨාති

1. ගතො චුට්ඨාති S	උට්ඨානාති b.	14. සත්තස්මි සත්තසත්තස්මි b. S.
2. සාතං l.	[චුට්ඨාතිති S.	15. විසඤ්ඤා B. විසඤ්ඤානො S.
3. නිහති S.		16. කිපභිංසු b.
4. අලහනොම S.		17. සුපුට්ඨිතං කිංසුකසාබං උච්ඡි
5. කතාපණං B. තපෙව b.		තත්තා විය B. සුපුට්ඨිතං කිංසුබ
6. පියාතිතා b. පච්චෙසියා ඤටනතා S.		සංඛං b. පුට්ඨිතං S. උච්ඡි ඤාතො B.
7. දුරතොපි b. S.	[ඤටනො b.	18. තත්තා ආගරණාති A1, M2, P2, R.
8. තාත S.		ඔලුපට්ඨිතො A1, A2, M2, P2, T, W
9. අනමානසො S. ජීවිතාපි b. S.		19. කිවාසෙත්වා S.
10. එතස්මිංපි b. S.		20. තාලපණ්ණං පිඤ්ඤා A1, A2.
11. එවංසො B.		M2, P2, RV, W2.
12. පටික්ඛිපි M2 P2, T, W2		තාලපණ්ණං b. S.
13. ගතො තසො S. තසො සත්ත	21. ඔතාරත්වා b. S.	
ගෙහවාසිකා M2, P2,	22. අනුක්ඛිතපුබ්බාලාදරිතා B.	

සාමිගච්ඡාමානි¹ අංග; බොධිසත්තො නිපන්නකොච අංග. නාහං උපච්ඡි
 ගො නාමානි² අථ කිඤ්ච වදාමි තං සාමිති උචෙති අයං³ මාතඛායා
 ඵලං මං වදාති සා තථා අවොච; න තුඤ්ඤං මනුස්සො උච්ඡානසම්මානං
 මං අකාසු; බාහායං⁴ ගගෙත්වා උච්ඡාපෙතිති සා තථා අනාසි; බොධි
 සත්තො උච්ඡානසත්තො විග් පරිවත්තනා⁵ භුමියං පතිතො නාසිතමෙනා
 දිට්ඨමිඛලිකායං⁶ මං පඨමං මනුස්සෙති කොට්ටාපෙත්වා ඉදානි සයං
 කොටෙතිති විරවිත්ථ; සා කිං කරොමි අය්‍යාති ද්විති ගතෙති ගගෙත්වා
 උච්ඡාපෙතිති උච්ඡාපෙත්වා නිසිදුපෙසි;⁷ ගච්ඡාම සාමිති ගච්ඡා නාම
 අරඤ්ඤා ගොනති⁸ මයං මනුස්සා;⁹ අතිකොට්ටෙනොති තුඤ්ඤං¹⁰
 මනුස්සෙති; න සනෙකාමි පදසා ගතත්‍වං පිට්ඨියං මං නෙගිති සා මිඤ්
 ඞිත්වා පිට්ඨියං අදාසි; බොධිසත්තො අභිරුහි¹¹ කුසිං නෙමි සාමිති;
 බහිතගරං නෙගිති සා පාවිතආරං ගතත්වා ඉධ තෙ සාමි වසනට්ඨා
 නනති පුච්ඡි; කතරට්ඨානං¹² එතනස්ස පාවිතආරං සාමිති; පාවිත
 ආරෙර වණ්ණලපුත්තො වසිත්‍වං ලභන්තිති¹³ අත්තනො වසනට්ඨානං
 අනාවිකක්ඛිත්වා ව සබ්බආරුහි අභිඤ්ඤාපෙසි; කසලා; ගවග්ගපාපන
 මය්‍යා මානං පානෙස්සාමිති මහාජනො උක්ඛාට්ඨිමිකාසි, ඔපෙත්වා
 කුමාදිසං අඤ්ඤා ඵනිස්සා මානං¹⁴ ගෙත්වා¹⁵ නඤ්ඤිති සා පච්ඡිම
 ආරං පත්වා¹⁶ ඉධ තෙ සාමි වසනට්ඨානනති පුච්ඡි. කතරට්ඨානං
 එතනති; පච්ඡිමආරං සාමිති ඉමිනා ආරෙත නිකම්භිත්වා වමම්
 ගෙහං¹⁷ ඔලොකෙනාති ගච්ඡාති සා තත්ථ ගතත්වා අංග ඉදං
 වමමගෙහං කුමානං වසනට්ඨානං සාමිති; අමාති පිට්ඨිතො ඕනරිත්වා
 වමමගෙහං පාවිසි; තත්ථ සන්තට්ඨාදිවසෙ වසනො සබ්බඤ්ඤාතං
 ගවෙසං¹⁸ ධීරෙ එත්තකෙසු දිවසෙසු න ජාතිසමෙදං අනාසි;
 මහාකුලස්ස ධිතා සවෙ මං නිස්සාය මගනතං යසං න¹⁹ පාපුරුහි,
 න නාමහං²⁰ වකුච්ඡිසිතා බුද්ධානං අනෙතවාසිකො; එතිස්සා පාද
 ධොවනඋදකෙන සකලජමුදිපෙ රුජ්ඣං අභිසෙකස්ඵලං නාමරක්ඛා
 මිති²¹ පුත විනෙහසි. තතො අගාරමජ්ඣාමසනො²² න සකම්භාමි,
 පබ්බර්ත්වා පත සකම්භාමිති විනෙහත්වා තං අමනෙහසි: දිට්ඨ

1. සහගච්ඡාමානි L.

2. නාහං උපච්ඡාමිති අථ කිත්ති වදා

මිති B. නාහං උපච්ඡාමිති b. S.

3. උච්ඡාති අයං S.

4. බාහාමයං b. S.

5. පරිවත්තනා b. වනෙත්වා S.

6. දිට්ඨමිඛලිකා L. දිට්ඨමිඛලිකායං

පඨමං b. S.

7. (සා තථා උච්ඡාපෙත්වා නිසිදුපෙත්වා)

8. තිරව්ච්ඡාමි අරඤ්ඤා ගොනති B.

9. තුඤ්ඤං S. [තිරව්ච්ඡාමි S.]

10. අභිරුහි b. S.

11. කතරං ධානං S.

12. කලභන්තිති B. S.

13. මාත S.

14. අගදසා b. සොත්තො L.

15. පත්තො L. [අගදසො b. S.]

16. තං අමනෙහසි දිට්ඨමිඛලිකායං

ඉදං මෙ ගෙහං L.

17. සබ්බඤ්ඤාතං ගවෙසන b.

18. තව b. [සබ්බඤ්ඤාතං S]

19. න අයං S. නවමහං b.

20. කම්භාමිති විනෙහත්වා b.

කම්භාමිති U.

21. අගාරමජ්ඣාමි වසනො B. I.

22. දුරගග්ගං පටිපමනාමිති S

මඛනලිතෙ මයං පුබ්බෙ එකවරු කම්මං කතොපි අනතොපි සක්කා
 ජිවිත්තුං,¹ ඉදුති පන දුරගරණං පටිපන්නාමා¹ කම්මං අනතො න සක්කා
 ජිවිත්තුං. ඥාං යාව අහං² අංගවන්තාමි. තාව මා උක්කණ්ණිජොති³ අරඤ්ඤං
 පටිසිඤ්ඤා සුභානාදිසු නන්තකාති සංකඩ්ඛිඤ්ඤා නිවාසනපාරාජනං⁴
 කතො සමණක පබ්බජ්ජං⁵ පබ්බජ්ඤා එකවරෙදු ලුඛානායවිවෙතො
 කඩ්ණපට්ඨකම්මං කතො අට්ඨසමාපන්නියො පඤ්ච ව අභිඤ්ඤා⁶
 නිබ්බන්ධෙතො ඉදුති සක්කා දිට්ඨමඛනලිකාය අවස්සායන⁷ මයා
 ගම්මකානි බාරණසි⁸ අභිමුඛො ගතො විවරං පාරාජිඤ්ඤා භික්ඛා
 වරමානො දිට්ඨමඛනලිකාය ගෙහානිමුඛො අගමාසි; සා⁹ ආරෙ සීතං
 දික්ඛා අභඤ්ජානන්ති අනිච්ඡප්ථං¹⁰ ගන්නො වණ්ණාලානං වසනට්ඨානං
 එතනති ආහ; බොධිසත්තො තතෙව අට්ඨාසි. සා පුතපුත¹¹
 ඛලොකෙතති සඤ්ජාතිඤ්ඤා ගතෙති උරං¹² පහරිතො විරවමානො
 පාදමුලෙ පතිඤ්ඤා ආහ; යදි තෙ සාමි එදිසං විතො අපි කසමා මං
 මගතො; යසා¹³ පරිභාසෙතො අනාථං අකාසිති නාතපසකාරං¹⁴
 පරිදෙවිතො අකතිති පුඤ්ජමානා¹⁵ උට්ඨාය භික්ඛාගාර්ජනං ගතො
 අනොගෙගෙ නිසිද්ධපෙතො භික්ඛං අදුසි; මහාපුරිසො හත්තකිච්චා
 කතො ආහ; දිට්ඨමඛනලිතෙ මා සොචි මා පරිදෙවි අහං භුග්ගා පාද
 බොවනඋදෙකෙන සකලජමුදිපෙ රුජ්ජනං අභිසෙකකිච්චං කාමරත්නං
 සමතො; ඤාං පන එකං මම වට්ඨනං කරෙති නගරං පටිසිඤ්ඤා න මග්ගං
 සාමිකො වණ්ණාලො මහාමුග්ගා මග්ගං සාමිකොති උග්ගොගමානො
 සකලනගරං වරුති;¹⁶ එවං වුත්තො දිට්ඨමඛනලිකා පකායොපි අහං
 භාමි මුඛදෙසෙතෙව වසසනං පත්තො සක්ඛියාමෙවං¹⁷ එතතුනති
 අහ; මොඛිසත්තො නිං පන තයා මග්ගං අගාරෙ වසන්තංගො අලික
 වට්ඨනං සුතපුබ්බං; අහං තදුපි අලිකං න ගණම්. ඉදුති පබ්බජ්ජො නිං
 වක්ඛාමි. සච්චාදි පුරිසො තාමග්ගාති¹⁸ වචො අජ්ජ පක්ඛංගො අට්ඨමි
 ඤාං ඉත්තො සත්තාගංගො අවට්ඨෙතං¹⁹ උපෙසප්පිවසෙ මග්ගං සාමිකො
 මහාමුග්ගා වජ්ජමණ්ඩලං හිත්තිඤ්ඤා මම සන්තිකං²⁰ අංගමිසානිති
 සකලනගරෙ උග්ගොගෙහිති වචො පක්ඛාමි.²¹ සා සද්දාතිතො ගට්ඨ

1. දුරගරණං පටිපන්නාමාමි S.

2. යාවාහං b, S.

3. මා උක්කණ්ණිජි S.

4. නිවාසනපාරාජනං.

A1, A2 M2, P2, W2.

5. ගම්මං S. සමණ පබ්බජ්ජං b, සමණ

පබ්බජ්ජං, පබ්බජ B.

6. අභිඤ්ඤායො B, පඤ්ච

අභිඤ්ඤායො b, S.

7. අවස්සායො සම්මකානි b.

8. කදු බාරණසි B,

9. සාතං b.

10. අනිච්ඡ-අනිච්ඡං A1, A2, L, P2 W2.

11. පුතපුතං b, S.

12. උරං L.

13. භායාගො S.

14. නාතපසකාරං පරිදෙවං b.

15. පුඤ්ජමානා S.

16. මරහිති b, S.

17. නග්ගාගමොමෙවං b,

18. තාමග්ගාති b, S.

19. ගත්තාගග්ගවට්ඨෙතං b.

20. සන්තිකෙ b,

21. සත්තං b

තුට්ඨාසුරු හුණු සායං පාතං¹ නගරං පටිසිඬා තථා උග්ගොසෙසි,
 මුක්ඛා පාණිනා පාණිං පහරිති² පංසාඨ අවහානං දිට්ඨමිඛලිකා
 වණ්ණාලපුත්තං³ මහාමුග්ගානං කණෙතිති ගසන්තා⁴ නෙත්තිං
 කණෙතිති; පුත දිවසෙසි තපෙච සායං පාතං⁵ සා පටිසිඬා ඉදති
 ඡාගච්චයෙන පඤ්චාගච්චතුහනිනද්විතථකාගච්චයෙන මෙයං සාමිකො
 මහාමුග්ගා වඤ්චණ්ඩලං භිඤ්චා මම සන්තිනං අගමිසසනිති උග්ගො
 සෙසි; මුග්ගණා විතතසිංසු: අයං දිට්ඨමිඛලිකා අතිසුරු හුණු
 කපෙති; කදච්චි ඵලං සියා; ඵථ මයං⁶ දිට්ඨමිඛලිකාය වසනට්ඨානං
 පටිප්පකාමාති වමමගෙහං බාහිරහාගං සමන්තා තච්ඡපෙති
 වාලිකං ඔකිරිංසු; සාපි උපොසඨදිවසෙ පාතොච නගරං පටිසිඬා
 අජ්⁷ මෙයං සාමිකො⁸ අගමිසසනිති උග්ගොසෙසි; මුග්ගණා
 විතතසිංසු: අයං සො⁹ න පුරං අපදිසති.¹⁰ අජ් කිරි මහාමුග්ගා අග
 මිසසනිති¹¹ වසනට්ඨානං සංවිදහාමාති වමමගෙහං සමජ්ජපෙති¹²
 ගරිතපත්තං කචා මහාරහං පලලඛකං අත්ථිති; අගතවන්ථෙති¹³
 පරිකම්පිති; උපරි වෙලවිතානං දතී¹⁴ ගනිමාලදමාති ඔසාරසිංසු;
 තෙසං පටිප්පකානානංගෙව සුරියො අත්ථඛිමි.¹⁵ තතො මහාපුරිසො
 වඤ්ච උග්ගතමතෙන අභිඤ්ඤා පාදකජ්ඣානං¹⁶ සමාපජ්ජති; වුට්ඨාය
 කාමාච්චර විනෙත්ත පරිකම්පං කචා ඉද්ධිවිනෙත්ත ආදසනාජ
 නිකං මුග්ගතහවාං මාපෙති; වෙහාසං අබ්බුතනචා වඤ්චමානස්ස
 අනෙතා පටිසිඬා වතන්තතො අබ්බුත්තකමානං¹⁷ වඤ්ච භිඤ්චා
 වඤ්චමානං මහාය පුරතො හුණු මහාජනො මං පස්සතුති
 අභිට්ඨාසි; මහාජනො දිසවා සච්චං සො දිට්ඨමිඛලිකාය වචනං
 ආගච්ඡති¹⁸ මහාමුග්ගා මුග්ගානං පුරෙස්සාමාති ගනිමාලං අදාය
 දිට්ඨමිඛලිකාය ගරං පරිවාරෙති; අට්ඨාසි; මහා පුරිසො මත්ථක
 මත්ථකෙන සත්තවාසෙර බාරණ්ඩං අනුපරිගනති; මහාජනෙත දිට්ඨ
 හාවං ඤාති; ආදසනාජනිකං අත්තහාවං ජගිති¹⁹ මුක්ඛාපාමා
 ඤ්චෙව මාපෙති; මහාජනස්ස පස්සන්තස්සෙව වමමගෙහා පාමිසි;
 මහාජනො දිසවා ඔතිණ්ණො තො මහා මුග්ගා පාණි: අගරථාති
 නිවෙසනං මහාසාණියං පරිකම්පිති; පරිවාරෙති; සිතො මහාපුරි

1. සායං පාතං L.

2. පහරිතා S. පහරිතා b.

3. වණ්ණාලපුත්තං AL P2, W2.

4. ගසන්ති B. P2.

5. පාතං-පාතං පටිසිඬා b, S.

6. මයං L.

7. අජ්ජ B.

8. සාමි L.

9. සො L.

10. අපදිසති b. S.

11. අගමිසසනි b, S.

12. සමජ්ජපෙති b, S.

13. ගරිතපුත්තං කචා අගතවන්ථිති
පරිකම්පි: මහාරහං පලලඛකං.

අත්ථිති: B. S. ගරිතපුත්තං.

14. බන්ධනං b, මාලාදමාති S. [අගත b]

15. අත්ථඛිමි S. අත්ථඛිමිතො
මහාපුරිසො b.

16. අභිඤ්ඤා පාදකං කාමං L.

17. සාමි අගරථාති: අබ්බුත්තක
මානං b.18. අගරථාති: මහාමුග්ගානං b.
අගරථාති මහාමුග්ගානං b.

19. පිඨිති: b, S.

භොධි සිරිසගන¹ මජ්ඣෙකි නිසිදි. දිව්‍යමධ්‍යලිභා සමීපෙ අවධායි;
අථ නං පුච්ඡි. උතුසමයො තෙ දිව්‍යමධ්‍යලිභොති: ආම අංගාති; මයා
දිත්තං² පුත්තං ගණ්හාතිති අච්ඡුච්ඡානෙන නාතිමණ්ඩලං පුඤ්ඤි; තස්සා
පරමසතෙතෙව³ ගබ්බො පඨිට්ඨායි; මහාපුරිසො එතතාවතා තෙ
දිව්‍යමධ්‍යලිභො පාදමොචනං⁴ උදනං සකලජම්බුදීපෙ රජ්ජනං
අභිසෙභොදහං හවිසාති නිං තිට්ඨාති වන්ධා මුහුත්තහාවං මාපෙති,
පස්සානතස්සෙව මහාජතස්ස නික්ඛමිති, වෙහාසං අච්ඡුග්ගනන්ති⁵ වන්ද
මණ්ඩලමෙව පටිවෙධා; සා තතොපට්ඨාය මුහුත්පජාපති නාම ජාතා
පාදමොචනඋදනං ලහනෙතා නාම තත්ථි; මුහුත්තං මුහුත්පජාපතිං
අනෙතානගජෙ වසාපෙසාමාති සුවණ්ණසිවිතාය ආරොපෙති, යාව
සතමනෙතොටියා අපරිසුද්ධජාතිකස්ස සිව්හං ගහෙතුං න අදංසු;
සොලුපජාතිමත්තා,⁶ මුහුත්තං ගණ්හිංසු; සෙතා ගතිපුප්ඵාදීති
පුජෙත්තා⁷ නගරං පච්චෙසෙති⁸ න සක්කා හො උච්චිට්ඨතෙහෙ
මුහුත්පජාපතිතා⁹ වසිතුං වන්ධං ගහෙති, ගෙහං කරිසාම. යාව පත
නං කරිසති¹⁰ තාව මණ්ඩපෙ වසතුති¹¹ මණ්ඩපෙ වසාපෙසුං. තතො¹²
පට්ඨාය වත්ථුපථෙ ධම්මා වන්දිතුංකාමා කතාපණං දන්තා වන්දිතුං
ලහන්ති, සච්ඡුපචාරෙ වන්දිතුංකාමා සතං දන්තා ලහන්ති, ආසනෙන
පකතිකරං සචිතට්ඨානෙ වන්දිතුංකාමා පඤ්චසතාති දන්තා ලහන්ති, පාද
පිට්ඨියං සිසං ධරෙති, වන්දිතුංකාමා සහස්සං දන්තා ලහන්ති, පාදමො
චන උදනං පථිට්ඨමානා දස සහස්සාති දන්තා ලහන්ති; ඛිතිනගරො
අනෙතානගජෙ යාව මණ්ඩපා ආගච්ඡන්ති, ලභාධනං යෙව කොටි
සතමත්තං අසොයි; සකලජම්බුදීපො සංවුති¹³; තතො සබ්බජාතො
මුහුත්පජාපතිතා පාදමොචනෙන අභිසංකං කරිසාමාති සතසහස්සා
පෙසෙති, ලහිංසු; මණ්ඩපෙ වසන්ති, එව ගබ්බවුට්ඨානං අසොයි;
මහාපුරිසං පටිච්ච ලභාතුමාණෙ පාසාදිකො අසොයි, ලක්ඛණ
සමපනෙතා; මුහුත්තො¹⁴ පුත්තො ජාතොති සකලජම්බුදීපෙ එක
භාලාගලො අසොයි; කුමාරස්ස ඛිරමණ්ඩලං ගොතුති තතො තතො
ආගතධනං කොට්ඨසතසහස්සං¹⁵ අසොයි; එතතාවතා තිවෙසනවටි
පඨිට්ඨිතා¹⁶ කුමාරස්ස නාමිකරණං කරිසාමාති නිවසනං සජ්ජන්ති,
කුමාරං ගහන්ති, දතෙන තතාපෙති, අලභිකරිති, මණ්ඩපෙ ජාතත්තා
මණ්ඩවෙතාපෙව¹⁷ නාම අතංසු; කුමාරෙ සුබෙත සංවදාමානො

1. සිරිසගන b.	10. කරිසති B. කරිසති b.
2. දිත්තං B.	11. මණ්ඩපෙව වසති b.
3. තස්සාපරමසතො තෙතෙව L.	12. නං තතො B.
4. භොවන b. B.	13. ගතිමුහුත්තො B. මුහුත්තො A1. A2. W2.
5. අච්ඡුග්ගනන්ති B.	P2. R. W2. සබ්බජාතො B.
6. සොලුපජාතිමත්ත b.	14. මහාමුහුත්තො b. B.
7. පුජන්ති b.	15. ආගතධනං කොට්ඨසතසහස්සං b. B.
8. පටිච්චිතා b.	16. තිවෙසනමටි නිවසිතා b.
9. මුහුත්පජාපති වසිතුං b.	17. මණ්ඩවෙතාපෙව b. B.

සිප්පු¹ භක්ඛණ්ඩය පපතො, සකලජලවුද්දිපො සිප්පා ජාතනකා, නස්ස සතතිකං² ආගතො සිප්පං සික්ඛාපෙනති. කුමාරෙණ මේධාවි පඤ්ඤා, සුතං සුතං බ්‍රහ්මං ආවුණ්ණො, විශ් ගණ්ණාති. ගතිතගතිතං සුවණ්ණං සපෙ පක්ඛිත්තතෙලං විශ් නිධංති. යාවතා වාටුඛකා පරිගතති අපථි තෙන අනුග්ගතිතා නාම නාගොසි; බ්‍රාහ්මණා තං පරිවාරෙණ වරතති. සොපි බ්‍රාහ්මණහතො³ අගොසි; ගෙගෙ අසිතිබ්‍රාහ්මණසගස්සාති නිවහතං භුඤ්ජතති. ගෙහමපිස්ස සත්තථාර කොට්ඨනං මහනා, අගොසි; ගෙහමඛලද්විසෙ⁴ ජලවුද්දිපවාසිති පෙසිතා ධනං⁵ නොථ සහස්සමතං අගොසි; බොධිසත්තො ආවජ්ජඨි: පමිතො, හු මො කුමාරෙණ අපමතොති අථස්ස තං පවතති.⁶ ඤාති බ්‍රාහ්මණහතො ජාතො. යත්ථ දිත්තං මහපථං ගොති තං න ජානාති. ගප්ඨාමි තං දමෙමිති විවර.⁷ පාරුපිඤා භික්ඛාභාජනං ගතොති: ථාරකොට්ඨනා අතිසම්බොධා, න සක්ඛා කොට්ඨතො පටිසිභුතාති ආනාසොන ගතොති.⁸ අසිතියා බ්‍රාහ්මණසගස්සානං භුඤ්ජතොති තො ආනාසංගිකණ් ඵනජී; මණ්ඩව්‍යකුමාරෙපි සුවණ්ණකට්ඨස්ස ගාහාපෙණා ඉධ සුථං අදථ, ඉධ ඔදනනති පරිවිසාපෙතො⁹ බොධිසත්තං දිග්ඛා දණ්ඩනතො ඔපිත ආසිවිසො විශ් කුප්පිඤා ඉමං ගාථමාන:-

කුතො හු ආගච්ඡසි රුමමවාසි¹⁰
 ඕනලුකො¹¹ පංසුපිසාවකොච
 සමුක්ඛාරවොලං පටිබුඤ්ඤා කණ්ණං
 නො රෙ තුවං ගොසි අදක්ඛිණ්ණොති¹²

අථ නං මහාසත්තො අකුජ්ඣිතො¹³ ඔවදනතො ආන:-

අත්තං තවසිදං පකතං යසස්සි
 තං බජ්ජරෙ හොජ්ජරෙ¹⁴ පියසරෙ ච
 ජානාසි මං ත්වං පරදත්තපජ්ජි¹⁵
 උත්තිට්ඨපිණ්ඩො¹⁶ ලහතං සපාකොති

සො නසිදං තුව්ඤාදිසානං පටිගතතනති දණ්ණතො ආන:-

අත්තං මමසිදං පකතං බ්‍රාහ්මණානං
 අත්තජීයං¹⁷ සද්දහතො මමසිදං
 අපෙති ඵතොති නිමමට්ඨිතොසි¹⁸
 න මාදිසා තුග්ගං දදනති ජමොති

1. සිප්ප b.	10. ඔපිත b. S. කුප්පිඤා, S.
2. සතතිකො b.	11. දුමමවාසි S. දුමමවාසි b.
3. බ්‍රාහ්මණතො S.	12. ඕනලුකො b. ඕනලුකො S.
4. ගෙගෙ මඛලද්විසෙ B.	13. තු-දක්ඛිණ්ණොති L.
5. පෙසිතධනං b. S. කොට්ඨසගස්සාති මතං, S. බොධිසත්තො පතං	14. අකුජ්ඣිතොච h. S.
6. පටුතති. S. [b. S.	15. භුඤ්ජරෙ b. S. පියසරෙ b. S. පියසරෙමි S.
7. ගතො S. පාරුපඤා b.	16. පරදත්තපජ්ජි. S. හකුපජ්ජි. h.
8. ආනාසොනාගතො b. S. අසිති b.	17. උත්තිට්ඨපිණ්ඩො. L. ලහති b.
9. පරිවිසාපෙතො S.	18. අත්තජීයා S. අත්තජීයා b.

අථ¹ බොධිසත්තො දුතං නාම සගුණස්ස භික්ඛුණ්ණපි යස්ස කස්සපි
දුතබ්බං. යථා හි භික්ෂතපි ඵලෙපි පතිට්ඨාපිතබ්බං² පථවිරසං
ආපොරසඤ්ච ආගමං සමපජ්ජතෙවි³ එවං නිපථලං නාම තත්ථි;
සුබ්බෙත්තෙ වසා බ්බිථං⁴ විග්ගුණවන්තෙ මහපථලං භොතිති දස්සෙතුං
ඉමං ගාථමානා:-

ඵලෙ ව නිත්තෙ ව වපනති බ්බිථං

අනුපබ්බෙත්තෙ ඵලමාසසානා⁵

එතං සඤ්ඤාය දදාහි දුතං

අපොච ආරුධයෙ දක්ඛණේයොති⁶

අථ කුමාරෙ බොධාභිගුණො කෙතිමස්ස මුණ්ඩකස්ස පවෙසො
දින්නොති ආරුරක්කාදසො⁷ තජ්ජත්ථා:-

බෙහතංති මස්සං විදිතාති ලොකෙ

යෙසාහං⁸ බ්බිථාති පතිට්ඨපෙමි

ඥෙ මුහුණො ජාතිමනුපපන්නා⁹

තාතිට්ඨ බෙහතංති සුපෙසලාතිති

ගාථං වත්ථා ඉමං ජමං වෙණුපදරෙත පොපෙන්නො¹⁰ ගිවංග
ගහෙත්වා සත්තපි ආරුකොට්ඨකෙ අතික්කමෙත්වා¹¹ බ්බි නිගුරුපාති
ආන:- අථ නංමහාපුරිසො ආහ:-

ගිරිං තබෙත බණ්ඩි¹² අයො දන්නෙත බාදසි

ජාතවෙදා පදහසි යො ඉසිං පරිතාසසිති¹³

එවිඤ්ච පත වත්ථා සත්ථ මහංගං¹⁴ ගජන්ථ වා පාදෙ වා ගණ්ණාපෙත්වා
දුක්ඛං උප්පාදෙය්‍ය බ්බුං අපුඤ්ඤං පසවෙය්‍යාති සත්තානුදායකං¹⁵
වෙහාසං අබ්බුත්තන්ත්වා අනතරපීඨං මිත්ථි; හගවා සබ්බඤ්ඤානං
පත්තො තමන්ථං පතාසෙන්නො ඉමං ගාථමාන:-

ඉදං වත්ථාන මාතෙඛො ඉසිං සච්චපරක්කමො

අනතලික්ඛයමිං පක්කාමි මුහුණොහං උදික්ඛන්තාති¹⁶

නාවදෙව නතරරක්කව¹⁷ දෙවතානං ජෙට්ඨකදෙවරුජා මණ්ඩව්‍යස්ස
ගිවං පරිවත්තසි; තස්ස මුඛං පරිවත්තිත්වා¹⁸ පච්ඡාමුඛං ජාතං, අක්ඛිති
පරිවත්තාති, මුබ්බෙත බෙලං¹⁹ වමති, සරිරං ථංගං සුලං²⁰ ආරොපිතං

1. නිමමබ්බිතොසි A1. M2. 1'2,

නිමමබ්බිතොසි B. නිමබ්බිතොසි

2. අථබ්බො S.

[A2.

3. සමපජ්ජති B.

4. වපනතිජ. S. පපනතිජ. b.

5. භංගානො A3, W2, ඵලමාසමානා B.

6. දක්ඛණේයොති L.

7. මාරුරක්කාදසො S.

8. ගාථා: L. යෙසාහං b, S.

9. ජාතිමනං පක්කානං R.

10. පොපෙත්වා B. පොපෙත්වා S

11. අතික්කමිත්වා b S. [ගිවංගං b, S,

12. බහසි S. දන්නති B.

13. පරිතාසසිති b,

14. සංගං A2 සංගං A1. M2 P2. W2.

15. සත්තානුදායකං S. [බ්‍රහ්මං B.

16. උදික්ඛන්තාති A2 W2.

17. නතරරක්කති b. [උදික්ඛන්තාති P2.

18. පරිවත්තෙත්වා b. S

19. බෙලං b, S.

20. සුලං b, S.

විභ අනොසි; අසිතිසහසාරං පරිවාරකා¹ යක්ඛා අසිතිමුගමණ්
සහසාරානි තථෙව අකංසු; ඵෙගෙන ගතවා; මුග්ගපජාපභියා ආරොච
තිසු. භා තරමානරූපා ආගතවා; තං විපජාරං දිග්ඛා භාජමාහ. -²

අථෙසිතං³ පිට්ඨිතො උත්තමඛං
බාහං⁴ පසාරෙති අනවමනෙයං
සෙතාති අක්ඛිති යපා මතං
කො මෙ ඉමං පුත්තමකාසි එවනති⁵

අථංකා ආරොචතිසු:-⁶

ඉධාගමා සමණො රුමමවාසි⁷
මතලුකො පංසුපිසාවකොච
සබ්බාරවොලං පටිමුඤ්චි⁸ කණ්ණං
සො තෙ ඉමං පුත්තමකාසි එවනති

භා සුචාව අඤ්ඤාසි මග්ගං යසද්දගකො අගො; අනුකම්පාය පුත්තංක
පමතතභාවං ඤාමා; ආගතො භවිස්සතීති තතො උපට්ඨානෙ පුළුථි:-

කතමං දිසං අගමා; භූරිපඤ්ඤා
අකඛාථ මෙ මාණවා එතමන්ථං
ගතවා; තං පටිකරෙමු අවමං
අපෙච තං පුත්තං⁹ උගෙමු ජිවනති

තෙ අහංසු:-

චෙතාසයං අගමා¹⁰ භූරිපඤ්ඤා
පථකුසනා¹¹ පණ්ණරසෙව වනෙදු
අපි වාසි¹² සො පුරිමං දිසං අගඤ්ඤි¹³
සවමපට්ඨෙඤ්ඤා ඉසි සායුරුපොති

මහාපුරිසොපි අනතරපීඨියං ඔතිණ්ණවා; තතො පට්ඨාය මග්ගං පද
මලඤ්ඤං¹⁴ හප්පිඅකාදිනමපි වසෙන¹⁵ මා; අනතරඛාසිථා දිට්ඨමිඛ
ලිකා යෙව ව තං¹⁶ පග්ගතු මා; අඤ්ඤාසි අට්ඨතිසිචා; පිණ්ඩාය
වරිචා; යාපතමතං මග්ගකොදනං ගතෙවා; පටිකකම්ම¹⁷ නසාලාය
නිසිනො; භුඤ්ඤාමා; ථොකං භුත්තාවසෙසං හික්ඛාගාජනෙයෙව
ථපෙසි; දිට්ඨමිඛලිකාසි පාසාදු මරුග්ග අනතරපීඨිං පටිපජ්ජමානා¹⁸

1 ගහකපරිවාරකා b.

2 එවමාහ b. S.

3 අංසෙසිතං S අංසෙසිතං B

4 බාහුං S. අභාසාණ්ණං b.

5 වඤ්චනා L

6 අංසොච්ඡං b. S.

7 පුමමවාසි b. S.

8 පටිමුඤ්චි b. S.

9 පුත්තං b. නංපුත්තලගෙමුජිවනාති
b. S. ජිවනති B.

10 චෙතාසයං අගමා b. S.

11 පථකුසනං b.

12 අථාසි B.

13 අගෙජි b.

14 මලඤ්ඤං S

15 හප්පිඅකාදිවසෙන B. අනතරඛාසි S.

16 යෙව තං b. B. අඤ්ඤාසි B. L.

17 පටිකකම්මා b. S.

18 පටිපජ්ජමානාව S

පදවිලක්ඛණං දිව්‍යං ඉදං මිත්‍යං යහදායකස්ස අයාස්ස පදනති පදනු
සාරෙන ගන්තිං¹ වජ්ඣනා අංභා භජනානුමානං² දුෂ්ඨාන කතාප
රුධං මිත්‍යං ඛම්ථ න හි භූවෙන කොඛවිසිත්‍යා නාම දෙව මෙ පුත්තස්ස
රජිතනති එවිඤ්ඤා පන වතීයා:-

අවෙට්ඨිතං³ පිට්ඨිතො උත්තමධිතං
බාහං⁴ පසාරෙති අක්ඛමනෙය්‍යං⁵
සෙතාති අනතීති යථා මිත්‍යා
කො මෙ ඉමං⁶ පුත්තමිත්‍යායි එවනති

ගාරං අගායි; මහාපුරිසො අංභා; න මගං එවරුපං කඤ්ඤාම පබ්බජිතං.⁷
භිංසනෙන විහිංසනෙන දිව්‍යං⁸ පබ්බජිතෙසු සගාරවාති භූතයක්ඛ
දෙවතාති කතං ගවිස්සතිති;⁹ භජනානුමානං මනොප
දෙසො මා ගොභූ දෙවතාති කතං ගොභූ සුඛමාපයා¹⁰ භජනානුමාන
අපිචාභං භජනානුමානං පටිපජ්ජාමිති; තෙන හි මහධං තෙ කපෙට්ඨාමි
මිම හික්කාගාරජනෙ භූතතාවසෙස¹¹ භතතමජි තත්ථ පොකං උදකං
අභිඤ්ඤානා පොකං ගහෙතියා තව පුත්තස්ස මුලෙ පක්ඛිපාති එවං
කරිත්‍යාමිති භතතං ගහෙතියා මහාපුරිසං වජ්ඣනා ගන්තිං තථා අකායි;
මුලෙ පක්ඛිතතමනෙත පෙට්ඨකදෙවරුපා සාමිමිති ගගං ගෙසජ්ජං
කරෙතෙන අමෙතන¹² න සක්කා කිඤ්ඤි කාභූතති කුමාරං
වික්කජ්ජයි; සො¹³ ඛිපිතො කිඤ්ඤි දුක්ඛං අපාතන¹⁴ පුලෙබ්බා විශ
පක්ඛිවග්ගෙණං අභොසයි; අථ නං මාතා¹⁵ අමොචා; පස්සා භාත තව
කුලපාතානං නිජරුහතපාරතිතානං විපාකාරං සමිණං පන එවරුපා¹⁶
ගොතති සමිණං භාත ගොජෙය්‍යාසිති; තෙනා සෙසකං උදකවාපියං
ආලුලාපෙතා; ප්‍රාග්මණානං මුලෙ පක්ඛිපාපෙසයි; යක්ඛා තාවදෙව
වික්කජ්ජතො පලාසිංසු; ප්‍රාග්මණා ඛිපිතො උට්ඨිතා¹⁷ කිං අමානං
මුලෙ පක්ඛිතතනති පුට්ඨිංසු; මාතඛිතඉධිස්ස උට්ඨිතභතතනති තෙ
වග්ගාලස්ස උට්ඨිතං බාදපිතමා අප්‍රාග්මණාදතිමා¹⁸ ජාතා, ඉද්දති
නො ප්‍රාග්මණා සුද්ද¹⁹ ප්‍රාග්මණා ඉමෙති සමොගං²⁰ න දස්සනති²¹
තෙනා පලාසිති; මජ්ඣෙකි²² රථං ගන්තිං මජ්ඣෙකි²² රුජස්ස තගෙර
අග්ගාසතතිත්‍යා ප්‍රාග්මණා නාම මගනති රුජගෙගෙ භූඤ්ඤාති; තස්මිං

1. පදනුසාරෙනගන්තිං b,	12. අමෙතන b,
2. භූමානං භජනානුමානං b,	13. ගොපි b,
3. අවෙට්ඨිතං b, අවෙට්ඨිතං S.	14. අපාතන B, S,
4. බාහං b,	15. මාතාපි B,
5. අක්ඛමනෙය්‍යං b.	16. සමිණං ව න එවරුපා S.
6. ඉදං L.	17. උට්ඨිතාති B, S.
7. පබ්බජිතං පන b, S.	18. දුග්ගිමා B, S.
8. භිංසනෙන දිව්‍යං b, S.	19. අසුද්ද B, සුද්දා S.
9. ගවිස්සති L කෙට්ඨානුමාන b,	20. සමිණං B, S. සමිණං S.
10. සුඛමාපයා A2, සුඛමාපයා b,	21. දස්සනති B, S.
11. භූතතාවසෙසං b, S.	22. මජ්ඣෙකි B.

23. මජ්ඣෙකි L.

සමයෙ බොධිසත්තො පාපනිග්ගහං කරුණො මානරුතියො නිමිද්ද
 යනො¹ විවරති; අථ බො ජාතිමනත්තාපසො නාම මයා සදිසො²
 ජාතියා නත්ති අසොදුසු සොදුසුවි න කරුති බොධිසත්තො තං
 ගඛාතිරෙ වසමානං දිසවා මානනිග්ගහමස්ස කාරිණාමිති තත්ථ
 අගමාසි; තං ජාතිමනත්තාපසො පුච්ඡි: කිං ජවෙවා ගවහති වණ්ඩාලො
 අහං ආවරියාති, අපෙති වණ්ඩාල අපෙති වණ්ඩාල ගෙට්ඨා ගඛාය වස,
 මා උපරිගඛාය උදකං උච්චිට්ඨමකාසිති සාමු³ ආවරිය භූමෙති
 චුත්තව්ඨානෙ වසිණාමිති ගෙට්ඨාගඛාය වසනො ගඛාය උදකං
 පටිසොනං සන්දතුති අභිට්ඨාසි; ජාතිමනත්තාපසො පාතොව ගඛාය
 ඔරුග්ග උදකං ආවමති. ජවා බොවති. බොධිසත්තො දන්තකට්ඨං
 බාදනො පිණ්ඩපිණ්ඩං⁴ බෙලං උදනෙ පානෙති, දන්තකට්ඨකුච්ච
 කමපි⁵ තපෙව පවාහෙති⁶ යථා⁷ තං අසොදුසු අලගිති තාපසස්සෙව
 ජවාසු ලග්ගති⁸ තථා අභිට්ඨාසි,⁹ බෙලමි දන්තකට්ඨමි තාපසස්ස
 ජවාසුයෙව පත්ථාති, තාපසො වණ්ඩාලයයිදං කමං ගවිණ්ණතීති
 විප්පට්ඨාසී¹⁰ හුතො ගන්තො ආපුච්ඡි: ¹¹ හො වණ්ඩාල¹² ඉදං ගඛාය
 උදකං තයා පටිසොනගාමි කතනති, ආම ආවරිය,¹³ ගෙන හි තං
 ගෙට්ඨාගඛාය මා වසි,¹⁴ උපරිගඛාය වසාති සාමු ආවරිය භූමෙති
 චුත්තව්ඨානෙ වසිණාමිති තත්ථ වසනො ඉදං පටිපසස්සෙවෙති;
 උදකං යථාගතිකමෙව ජාතං පුත්ත තාපසො තදෙව ව්‍යසනං පාපුණි;
 සො පුත්ත ගන්තො බොධිසත්තං පුච්ඡි: හො වණ්ඩාල කිං ඉදං ගඛාය
 උදකං කාලෙන පටිසොනගාමි කාලෙන අනුසොනගාමි කරුසිති,
 ආම ආවරිය,¹⁵ වණ්ඩාල කිං සුඛවිහාරිතං පඤ්චිතානං සුඛෙන
 වසිතුං න දෙසි සත්තමෙ තෙ දිවසෙ සත්තධා මුදා ඵලතුති, සාමු
 ආවරිය, අහං පන සුරියස්ස උග්ගනතුං න දස්සාමිති; අථ මහාසත්තො
 විනොදා; ඵතස්ස අභිසාපො¹⁶ ඵතස්සෙව උපරි පඨිස්සති, රක්ඛාමි
 නනති, සත්තානුදුශ්ඨාය පුත්ත දිවසෙ ඉදං සුරියස්ස උග්ගනතුං න
 අදුසි; ඉදං මනො ඉදං විසයො¹⁷ අවිනොදයො; තතො පට්ඨාය අරු
 ණග්ගං¹⁸ න පසොදුසු රත්තිදිව¹⁹ පරිච්ඡේදෙ නත්ති, කසිවණ්ණජරා
 දිති²⁰ කමොති පයොජෙතො නාම නත්ති, මනුස්සා යකඛාවෙට්ඨා හු

1. නිමිද්දයනො b.

2. සදිසොනත්ති b, S.

3. බොධිසත්තො සාමු b.

4. පිණ්ඩං පිණ්ඩං b.

5. දන්තකට්ඨ උච්චිට්ඨකමපි S.

කුච්චිට්ඨකමපි B.

6. පවාහෙති L, පවාහෙති B.

තපෙව පවාහෙති b, S.

7. යථාපතං S, යථාපතං b.

8. ලග්ගාති L.

9. අභිට්ඨා L.

10. විපට්ඨාසී 1'2, W2.

11. පුච්ඡි b, S.

12. ඉදංගොවණ්ඩාල b.

13. ආවරියාති S.

14. හොව b. මාගෙට්ඨාගඛායවස S.

15. ආවරියාති S.

16. අභිසාපො b.

17. ඉදං විසයො නාම B.

18. අරුණග්ගං b. අරුණග්ගං S.

19. රත්තිදිව b, S.

20. වණ්ණජරා b.

බො අයං භූතදෙවතා නාග සුපණ්ණොවට්ඨොති¹ උපද්දවිපපත්තොති කිං
 නු බො කාතබ්බොති විනොතතතා² රුජකුලං නාම මහාබ්බකුලං³
 ලොකස්ස භිතං විනොතතං සකෙකාති තත්ථ ගච්ඡාමාති රුජකුලං
 ගතොති තමත්ථං අරෙඨවෙසුං; රුජා සුඤ්ඤා භිනොපි අභිනාකාරං කඤ්ඤා
 භානා මා හාගථ⁴ ඉමං කාරණං ගම්හාතිරවාසි ජාතිමත්තතාපසො
 ජාතියොති. තං පුට්ඨිනා කික්කබ්බා ගම්හාමාති කාතිපයෙගෙව අත්ථ
 වරකෙති මනුස්සොති සද්ධිං තාපසං උපසංඛිකම්මිනා කතපට්ඨකත්ථං රු
 තමත්ථං පුට්ඨි: තාපසො අගා: අම මහාරුජ එකො වණ්ණාලො අඤ්ඤා
 සො ඉමං ගම්හාය උදකං කාලෙන අනුප්පසාගතොමි. කාලෙන පටිසො
 තගාමිං කෙරෙති, මගා තදත්ථං කිඤ්ඤි⁵ කථිතං අඤ්ඤා, තං පුට්ඨිථ, සො
 ජාතියොතිති; රුජා මාතඛිතඉසිය සත්තං ගතොති⁶ ගතොත
 තුගෙහි⁷ අරුණස්ස උග්ගතතං න දෙථාති පුට්ඨි: අම මහාරුජාති;
 කිං කාරණං ගතොතති: ජාතිමත්තතාපසොන අගතොති මං වන්ඤිනා
 බමාපිතකාලෙ දස්සාමි මහාරුජාති; රුජා ගතොති එවං අවරිග⁸
 තාපසං බමාපෙථාති අගා; නාගං මහාරුජ වණ්ණාලං වන්ඤමි;⁹ අව
 රිග මා එවං කෙරෙථ, ජතපදස්ස සුඛං¹⁰ පස්සාමාති; සො පුත පටිකම්
 පියෙව; රුජා බොධිසත්තං උපසංඛිකම්මිනා අවරිග¹¹ බමාපෙත්තං ත
 ඉච්ඡතිති අගා; අබමාපිතෙ අගා සුරියං න මුඤ්ඤාමිති රුජා අයං බමා
 පෙත්තං න ඉච්ඡති අයං අබමාපිතෙ සුරියං න මුඤ්ඤාමිති කිං අමගාකං
 තෙත තාපසොන ලොකං ඔලොකෙකස්සාමාති ගණ්ඨථ ගො තාපසතති
 සගං ගන්ඤ්සු ව¹² පාදෙසු ව ගහෙත්ථා මාතඛිතඉසිය පාදමුලා
 නොති. තිපජ්ජාපෙත්ථා බමථ¹³ එතස්ස ජතපදකුද්දයතං¹⁴ පටිට්ඨාති
 අග¹⁵; අගං නාම බම්මබ්බං බමාමි, අපි ව බො පත එතස්ස කථා
 එතස්සෙව උපරි පතියොති, මගා සුරියෙ විස්සජ්ජෙතෙ සුරියරත්ථි එතස්ස
 මිත්ථකෙ පතියොති, අථස්ස සත්තඛා මුද්ධා ඵලියොතිති, තං බො¹⁶
 පතෙසව්‍යසකං මා පාපුණාතු; එත්ථ තුගෙහි¹⁷ එතං ගලප්පමාණෙ
 උදකෙ ඔතාරෙත්ථා මගතතං මතතිකාපිණ්ඩමස්ස සිසෙ ඵප්පථ;
 අථාගං සුරියං විස්සජ්ජෙත්ථාමි,¹⁸ සුරියරත්ථි මතතිකාපිණ්ඩ පතියො
 තං සත්තඛා භික්ඛියන් අපෙසමතතිකාපිණ්ඩං ඡබ්බෙත්ථා කිමුජ්ජිත්ථා¹⁹

1. භූතදෙවතාග සුපණ්ණො වට්ඨොති b, භූතදෙවතානාග සුපණ්ණො වට්ඨොති B. W2.	11. ගච්ඡන්තො තාපස සත්තකං න. ගපෙඨසුම b, S.
2. විනොතතා: B.	12. පාදමුලෙ තිපජ්ජාපෙත්ථා බමෙථ b.
3. මහාපඤ්ඤා. B.	13. ජතපදකුද්දයං S.
4. මාතාතාගාගථ b.	14. අග, නගරජසුරියා ගතොති න. තථා කථා: අනෙකා: මාතඛිත ඉසිය පාදමුලෙ තිපජ්ජාපෙත්ථා, බමාපෙසු. b
5. සත්තකෙගතොති b.	15. ඵලියොති තංව බො b, S.
6. තුගෙහිගතොති b.	16. එථ තුගෙහි b S.
7. එථ අවරිග b. S.	17. විස්සජ්ජෙත්ථාමි b. S.
8. වන්ඤමි b. S., මා අවරිග b.	18. කිමුජ්ජිත්ථා: S.
9. මුඛං b. S.	
10. අවරිගො b.	

අඤ්ඤාන තිවේදන උත්තරතු ඉති නං වදථ, එවිමෙකා¹ සොචි හවිසානිති; තෙ මිත්‍රණා එවං කරියාමාති තථා කාරෙත්‍රං; තණ්‍යපි² තථෙව සොචි ජාතා; සො තතො පට්ඨාය ජාති නාම අකාරණං පබ්බර්තානං අබ්‍යානතරෙ ගුණොව කාරණෙනි ජාතියොග්ගමානං පතාය නිව්වදෙ අභංගි; ඉති ජාතිමත්තතාපසෙ දමිතෙ මහාජනො බොධිසත්තණ්‍ය ථාමං අඤ්ඤාසි මහානොලාභලං ජාතං; රුජා අත්තනො නගරං ගමනත්ථාය බොධිසත්තා යාමි; මහාසත්තො පටිඤ්ඤං දත්වා නාති³ අසිතිව්‍රාහමණසභණ්‍යාති දමෙණ්‍යාම, පටිඤ්ඤං ච මොළෙණ්‍යා මිති⁴ මෙජ්ඣිරජණ්‍ය⁵ නගරං අගමායි; ව්‍රාහමණ බොධිසත්තො දිස්වාට හො අගං⁶ මහාවොජරං අගතො ඉදනෙසසබ්බෙ⁷ එතෙ මණං උච්චිවෙතාදකං⁸ බාදිතා අමුහමණා ජාතාති අපමන පානථෙ කරියානි, එවං නො ඉධාපි අවාසො හවිසානි,⁹ පටිගළෙව්ව හාරෙණ්‍යාමාති රුජානං¹⁰ උපසඤ්ඤාමිති; අභංගු: මහාරුජ තුළෙහ එතං¹¹ වණ්‍හිල පබ්බර්තං මා සාග්ගිරුපොති¹² මඤ්ඤිත්ථ, එසගරුකං මන්තං¹³ ජාතාති, පඨවිං ගහෙතා¹⁴ අකාසං කරෙති, අකාස පඨවිං දුරං ගහෙතා¹⁵ සත්තිකං කරෙති, සත්තිකං දුරං ගමනං නිව්වෙතත්ථා උද්ධංගමිති¹⁶ කරෙති, ඉච්ඡෙනො පඨවිං උක්ඛිපිතො පානෙතුං¹⁷ සතෙකාති පරණ වා විත්තං නාම න සකකා සබ්බකාලං¹⁸ ගතෙතුං අගං ඉඨ පඨිඨං ලහෙනො තුලිතාකං රජ්ජපි නාසෙය්‍ය¹⁹ ජිවිතනන්දයංච වාසු පච්ඡදමිපි²⁰ කරෙය්‍ය අමනාකං වචනං කරෙථ මහාරුජ අජේච ඉමං හාරෙතුං²¹ වචනිති; රුජානො නාම පරපත්තියො හොතති ඉති සො ඛුත්තං²² කපිතං²³ විසෙතෙව නිඨ්ඨිතෙනා; බොධි සත්තොපි²⁴ නගරෙ පිණ්ඩය වරිත්ථා උදකථාසුකථානෙ මිණ්‍යකො දනං භුඤ්ඤිතා රුජ්ජයානං ගතො නිරපරධනාය²⁵ තීරසමෙකා මධ්‍යලහිලාපථෙව නිසිදි; අතිතෙ වත්තාලිස අනාගතෙ වත්තාලිසාති අසිතිකපො අනුසාරිතුං සමත්ථ ඤාණං අනාවජ්ඣතාය මුත්‍රත්ත

1. වදථ එතකා S.

2. තණ්‍යපි b, S.

3. නාතිව b, S.

4. මොළිණ්‍යාමිති b, S.

5. මෙජ්ඣිරජණ B. මෙජ්ඣිරජණ L.

6. අගංගොහො b. හො අගං හො S.

අගං හො මහාවොජරං B.

7. ඉදනෙව ගසබ්බ b, S. එතමෙයං S.

8. උච්චිතං b S.

9. අවාසො න හවිසානි b

පටිකළෙව්ව b, S. පටිකළෙව්ව

මාරිණ්‍යාමාති B. නං මාරිණ්‍යා

මාති S.

10. රුජානං පුන b, පුන උපසඤ්ඤා

මිති B.

11. ඉමං B. එවං W2. තුළෙහ

මහාරුජ ඉමං b.

12. මා සාග්ගිරුපො B.

13. ගරුකමන්තං b. H.

14. උඨංගමිති B. උද්ධංගමිති B.

උද්ධංගමිති b, S.

15. පානෙතුංච S. පානෙතුං මඤ්ඤා b.

16. සබ්බකාලං නෙත්තං b, S.

17. රජ්ජං විනාසෙය්‍ය b.

18. වාසුපච්ඡදමිපි B.

19. මාරෙතුං B.

20. ඛුත්තං b.

21. කථානං S. කථා b: විසෙත b, S.

22. බොධිසත්තො පත b, S

23. නිරපරධාය S.

මහනගෙන කාලෙ ව සඨි¹ නප්පහොසි² රුජා අඤ්ඤං අනාණං පෙඨා³ සග්ගෙව ගතත්වා නිරුවජ්ජනතාය පමාදෙන තිසිත්තං මහාසුරිසං අසිත්තා පහරිත්වා දො භාගෙන අනාසි; ඉමස්ස රඤ්ඤා විජ්ඣෙ⁴ අව්ඨමං ලොභනිග්ගණවස්සං⁵ වසයි, නවමං කලලවස්සං අභි ඉමස්සාපි රවෙඨි නව වුව්ඨිගො පතිතා, සො ව රුජා සපරිගො මහාතිරගෙ තිබ්බපතතා තෙනාග සහිතිව්වපණිතො:-

“උපසව්ව මනං මෙඤ්ඤා⁶ මාතඛායමිං යසංසින⁷

සපාරිසපෙජා උව්ඨිතො මෙඤ්ඤාරඤ්ඤං⁸ තද අනු”ති

එවං මෙඤ්ඤාරඤ්ඤං⁹ අරඤ්ඤානුතතාපො වෙදිතබ්බා; මාතඛායං පත ඉසිනො වසෙන තදෙව මාතඛාරඤ්ඤානි¹⁰ වුත්තං.

පඤ්ඤාපටිභානානිති¹¹ පඤ්ඤාච්ඡාකරණාති; පට්ටනිකානබ්බානි¹² පට්ටනිකං කාතබ්බං ; අමඤ්ඤාදිස්සානි විලොමභාගං¹³ ගණනතො වීග අගොසිනාති අපො; අනුච්චිකාරිනාති අනුච්චිකා¹⁴ විනොතො; කුලසිත්වා කාතබ්බං කප්පෙතිති වුත්තං ගොති; සාමු ගොතිති සුඤ්ඤෙ ගොති; කුමාරාදිගසමිං හි මං දිස්වා මං සරණං ගවස්සෙත¹⁵ තිගණං දිස්වා තිගණං සරණං ගවස්සෙත කිං අගං උපාලි දිස්විදිස්වමෙව සරණං ගවස්සිති ගරතා උපපජ්ජති,¹⁶ තස්ම අනුච්චිකාගෙ කුමාරාදිසාගං සාමුති දුගොති; පටාභිං පටිගරෙස්සුනාති¹⁷ තෙ කිර එවරුපං සාවකං ලභිත්වා අසුකො නාම රුජා වා රුජමහාමනොතා වා සෙවති¹⁸ වා අමානං සරණං ගතො සාවකො ජානොති, පටානං උකම්පිත්වා නගරෙ ගොසෙතතා¹⁹ ආසිග්ගිනාති; කමා: එවං නො මහත්තභාගො ආවිගම්සානිති;²⁰ සචෙ තස්ස කිමහං එතෙසං²¹ සරණං ගතොති විප්පට්ඨාගෙ උපපජ්ජයා නමපි සො එතෙසං මෙ සරණගතභාවං බහු ජානනාති, දුක්ඛං ඉද්දති පටිතිවත්තිතුනති විනොදෙත්වා ත

1. කාලෙසඨි b, S.	13. අවමඤ්ඤාදිස්සං විලොමභාගං S.
2. නප්පහොසි B.	අවමඤ්ඤාදිස්සානි ලාමකතා
3. අජාපෙඨා B.	ගං b, විලොමභාගං B.
4. විජ්ඣෙ පත A1.	14. අනුච්චිකාරිනාති අනුච්චිකා I.
5. පඨමං ලොභනිග්ගණං-බහුසු,	අනුච්චිකාතනාති අනුච්චිකා B.
ලොභානුච්චිකා b, ලොභවිජ්	අනුච්චිකාගෙත්වා b.
ච වස්සං S. කවමං b, S.	15. ම.සරණං ගවස්සෙත කිං අගං
6. භාගං මෙජ්ජති B, මෙජ්ජති b,	උපාලි b.
7. යසංසිනො B.	16. උපපජ්ජසාති b.
8. මජ්ඣිමනිකායං b.	17. පටිගරෙස්සුනාති B.
9. මජ්ඣිමනිකායං b.	18. සෙවති
10. මාතඛාරඤ්ඤානි b	19. ගොසෙතතා b, උගොසෙතතො S.
11. පඤ්ඤා, b, S. පටිභානානිති S.	20. ආවිගම්සානිති A2, B.
පඤ්ඤා, b, S.	ආවිගම්සානිති b. ම b, S.
12. පට්ටනිකානබ්බානි b,	21. එතෙසං S. එතෙ b. එතෙසෙබ්බි b, S.
පට්ටනිකං කාතනබ්බානි b.	

පටික්ඛමික්ඛනීති¹ තෙනාහ පටානං පරිහරෙය්‍යනති; ඛපානිභූතනති පටිගත්තඋදපාතො විය සීතං; කුලනති නව තිවෙසනං; දුක්ඛං මඤ්ඤායාසීති පුඤ්ඤ දසපි² විසතිච්චි සට්ඨිච්චි ජනෙ ආගතෙ දිත්වා නැවති අවතා දෙති; ඉදුති මං සරණගතං කාරණමතොතෙව මා ඉමෙසං³ දෙය්‍යධම්මං පච්ඡන්ති⁴ සම්පත්තානං හි දුක්ඛමිච්චාති ඔවදති; සුභං මෙතං⁵ ගන්තනති කුතො සුතං නිගණ්ඨානං සන්තිකා; තෙ කිර කුලසරෙසු එවං පකාසෙතති, මයං යස්ස නස්සවි සම්පත්තස්ස දුක්ඛනති වදමි සමිණෝ පත භො ගොතමො,⁷ මග්ගමෙව දුතං දුක්ඛං—පෙ—ත අඤ්ඤාසං ඝාටකානං දින්නං මහපථලනති වදනීති තං සන්ධාය අයං ගතපති සුතං මෙනනති⁸ ආහ; ආනුසුබ්බිකාඛනති⁹ දුතානන්තරං සීලං සීලානන්තරං සග්ගං සග්ගානන්තරං මග්ගනති එවං අනුපට්ඨාපිකථං; තත් දුක්ඛතථනති¹⁰ ඉදං දුතං නාම සුඛානං නිදුතං සම්පත්තිනං මූලං භොගානං පතිට්ඨා විසමගතස්ස තාණං ලෙණං ගති පරයණං ඉධිලොක පරිලොකෙසු දුක්ඛදිසො අවස්සංසො පතිට්ඨා ආරම්භණං තාණං ලෙණං ගති පරයණං තප්පි ඉදං හි අවික්ඛ යට්ඨික රතනමයසිංහසනසද්ධං පතිට්ඨානට්ඨිත මහාපඨවිසද්ධිං¹¹ ආරම්භණට්ඨිත ආලම්භිතරජ්ජසද්ධං¹² ඉදං හි දුක්ඛනිච්චරණට්ඨිත නාමා, සම්භ්‍යාසනට්ඨිත සම්භ්‍යාමිසුරෙ ගයපරිත්තාණට්ඨිත සුඛබ්බිත නගරං¹³ මච්ඡේරමලාදිති අනුපලික්ඛනට්ඨිත¹⁴ පදමං තෙසං තිද්දග නට්ඨිත¹⁵ අග්නි දුර්ගදට්ඨිත ආසිවිසො අසත්තාසනට්ඨිත සීහො බලවන්තට්ඨිත ගජ්ඣ¹⁶ මඛලසම්මතට්ඨිත ජෙනවසභො ඛෙමිකාන භූමිසම්පාපනට්ඨිත¹⁷ වලාහකො¹⁸ අය්‍යරජා; දුතං නාමෙතං මයා ගතමග්ගො¹⁹ මෙග්ගව නො වංසො මයා දසපාරමිසො පුරුෂොතන චෙලාමමිහායඤ්ඤමහාගොවිජ්ජමහායඤ්ඤ මහාසුද්දංසනමහායඤ්ඤ චෙග්ගනතරමහායඤ්ඤ²⁰ අනෙක මහායඤ්ඤ පටිච්චිතා²¹ සසිභු තෙන ජලිත අග්නිකුළුනෙ අත්තානං නියසාතෙනෙනති සම්පත්තියාව නානං විතං ගතිනං; දුතං හි ලොකෙ සක්කසම්පත්තියාදෙති, මාර

1. පටික්ඛමික්ඛනීති b. B.

2. දසපි b. වියසි b. S. සට්ඨි b.

3. සරණංගතං B. [සට්ඨි b. S.]

4. ඉමෙසං L.

5. උපච්ඡන්ති B. පච්ඡන්ති L.

උපච්ඡන්ති b. උපච්ඡන්ති b.

6. සුතමෙතං b. S.

7. ගොතමො B.

8. සුතමෙනති b. S.

9. අනුසුබ්බිකාඛනති b. S.

10. දුක්ඛතථනති B.

11. පඨවිසද්ධං b. පඨවි b.

ආලම්භණට්ඨිත ආලම්භණ b.

12. සුඛබ්බිතරතනං A1. M2. P2. R. W2.

13. අනුපලික්ඛන b.

14. නිදුතනට්ඨිත b. දුර්ගතනට්ඨිත S.

15. ගජ්ඣ b. අසිමබල b. S.

16. සම්පාදනට්ඨිත A1. M2. P2. W2.

17. වලාහො S.

18. මෙතංගතමෙතො b. මෙතො

වෙතො b. මග්ගමෙව වංසො S.

උපං සො B.

19. චෙලාම මහායඤ්ඤ මහාගො

විජ්ජ මහායඤ්ඤ මහාසුද්දංසන

මහායඤ්ඤ චෙග්ගනතර b. S.

මහායඤ්ඤ අනෙක b. මහා

යඤ්ඤ අනෙක S. අනෙක

මහායඤ්ඤ B.

20. පටිච්චිතා සංපටිත්තිනා S.

නියසාදෙනෙනති b.

සමූපකති.¹ බ්‍රහ්මසම්පතති. වක්කවතතිසම්පතති. සාවකපාරමිඤ්ඤං.² පච්චෙකමොඛිඤ්ඤං. අතිසමොඛිඤ්ඤං. දෙතිති, එවමාදිතා.³ දුත ගුණපටිසංයුතතං කථං; ගසමා පන දුතං දදන්තො. සීලං සමාදාතුං සමෙක්කාති, තසමා තදනතතරං සීලකථං කථෙයි;⁴ සීලකථනති: සීලං තාමෙතං අවග්ගගො පතිට්ඨා. ආරම්භං තාණං ලෙණං ගති පරයණං සීලං තාමෙතං මම වංසො අහං සබ්බපාල⁵ තාගරජකාලෙ හුරිදත්ත තාගරජකාලෙ වළොය්‍යතාගරජකාලෙ සීලවතාගරජකාලෙ මිත්‍ර පසාසකතච්ඡිදරජකාලෙ ඡද්දත්තතච්ඡිදරජකාලෙති අනන්තපු අත්ත තාවෙහි සීලං පරිපුරෙයි.⁶ ඉධලොකපරලොකසම්පතතිතං හි සීලසදි සො අවග්ගගො සීලසදිසා පතිට්ඨා ආරම්භං තාණං ලෙණං ගති පරයණං තච්ඡි,⁷ සීලාලඛකාරසදිසො අලඛකාගෙ තච්ඡි, සීලපුප්ඵසදිසං පුප්ඵං සීලගතිසදිසො ගන්තො තච්ඡි, සීලාලඛකාරෙත හි අලඛකසීල කුසුමපිලකිනි.⁸ සීලගතිහුලිමපනං සදෙවමොපි ලොකො ඔලො කෙත්තො තිතති. ත ගච්ඡතිති, එවමාදි⁹ සීලගුණපටිසංයුතතං කථං; ඉදං පන සීලං තිත්තා.¹⁰ අ. 5. සග්ගො ලඛනතිති දසග්ගං සීලා නන්තරං සග්ගකථං කථෙයි; සග්ගකථනති: අයං සග්ගො කාම ඉච්ඡා කත්තො මතාපො නිවච්චෙත්ථ කීලා නිවචං සම්පතතිගො ලභනති, වාතුමමාරුජ්ඣා දෙවො නවුතිවග්ගසතසග්ගාති දිබ්බපුබ්බ දිබ්බ සම්පතති,¹¹ තාවතිංසා තිත්තො ව වග්ගකොට්ඨො සට්ඨිඤ්ඤි.¹² වග්ග සතසග්ගාතිති, එවමාදි¹³ සග්ගගුණපටිසංයුතතං කථං; සග්ගසම්පතති: කථයන්තාතං හි බුද්ධාතං මුඛං තප්පකොති වුත්තමි වෙතං අනෙක පරියාගෙතපි.¹⁴ චො අහං හික්කිවෙ සග්ගකථං කථෙය්‍යන්තීති ආදි; එවං සග්ගකථාය පලොගති: ගච්ඡි.¹⁵ අලඛකරීතා තස්ස සොඤ්ඤා භීඤ්ඤා විය අගමි සග්ගො අතිවෙවා අඤ්ඤා න ඵත්ථ ඡන්දරගො කාතබ්බොති දග්ගතත්ථං අප්පසාදා නාමා.¹⁶ ඛහුද්ධකා ඛහුපායාසා ආදීතවො ඵත්ථ හිග්ගොති ආදීතා නගෙන කාමාතං ආදීතවං ඔසාරං සබ්බිලෙසං කථෙයි; තත්ථ ආදීතවොති දදුසො; ඛකාගෙති අව කාගෙ ලාමිකතාවො; සබ්බිලෙසොති තෙති සත්තාතං සංසාර කිලිග්ගතං;¹⁷ ගථාග: කිලිග්ගතති වත හො සත්තාති එවං කාමාදී තවෙන තප්පත්ථා තෙකබ්බමෙව ආතිසංසං පකාමෙයි.

1. ආරම්භතති. දෙති බ්‍රහ්මසම්පතති.	9. එවමාදි. b.
දෙති b. වක්කවතතිසම්පතති.	10. තිත්තාග දිබ්බපුබ්බ L.
2. පාරමිඤ්ඤං. b. S. [දෙති b,	11. දිබ්බසම්පතති. අනුභවනති S,
3. එවමාදි S. එවමාදි. b.	12. සට්ඨි ව S. සට්ඨි ව b,
එවමාදි දුතගුණපටිසංයුතත	13. එවමාදි. b.
4. කථෙයි S. [කථං. S.	14. අනෙකපරියාගෙන අහං S.
5. වංසො සබ්බපාල b.	සග්ග චො අහං. b.
6. සීල. පුරෙයි. b.	15. පුත තච්ඡි. b. S.
7. පුප්ඵ. තච්ඡි b. S,	16. අප්පසාදකාමා වුත්තා මයා b.
8. අලංකතං. b. S. සීලගතිහු	17. සංකිලිග්ගතං. b. කිලිග්ග. S.
ලිග්ගං. b. S. පිලකිකං. b.	

සාලලපිත්තනාති අපරංගපිත්තං;¹ සාමුත්තංගිකාති සාමං උත්තංගිකා² අත්තනායෙව උද්ධරිතා;³ ගතිතා සංග්ගාසුඤ්ඤාන දිට්ඨා අසාධාරණා අසුඤ්ඤානාති අපථා; කා පන සාති;⁴ අරියසම්මසෙකා තෙනෙවංග: දුක්ඛං සමුදයං නිරෝධං මග්ගනාති; විරජං විශමලනාති රුගරජාදිතං අභාවා විරජං රුගමලාදිතං විගතතතා විගමලං; ඛම්ම චක්ඛන්ති උපරි මුග්ගාසුත්තන නිශ්ඤාං මග්ගාතං චුල්ලසුල්ලාචාදෙ අංගවක්ඛයස්සොතං නාමං; ඉධ පන භොතාපතතිමග්ගො අබ්භෙදපත්තො; තස්ස උපාතති අංකාරදස්සනත්ථං සං කිංඤ්චි සමුදයබ්බමං සබ්බං තං නිශේධබ්බමිතාති අංග; තං හි නිරෝධං අරමමණං කථා කිම්චි වසෙත ඵලං තං සබ්බසබ්බතං⁵ පටිවිජ්ඣිතතං උපාජ්ජති; දිට්ඨා අරියසම්මසමා ඵතෙතාති දිට්ඨාබ්බමිතා; ඵසතො⁶ සෙසපදසුරි, නිශ්ඤා විවික්චිතා අනෙතාති නිශ්ඤා විවික්චිතෙතා; විගතා කාපං කාපා අත්තාති විගතසාමංගසමා; වෙසාරජ්ජපතෙතාති⁷ වෙසාරජ්ජපතෙතාතා; කත්ථ⁸ සද්දුසාසනා; තාස්ස පථෙ පච්චයො න පරස්ස සද්ධාය ඵත්ථ වත්තනිති⁹ අපරසම්මසො; විගතතා සම්පට්ටස්මානො අභි නන්දිතා; වාචාය පසංගමානො අනුමොදිතා; අචන්දිතා පහෙමි¹⁰ පිදහාමි; අනාචන්දන න අචාරිතං¹¹ විච්චං උත්තාචිතං; අස්සොමි මධා දික්ඛසප්පසිති සො කිර තස්ස ගතසාලසො පච්චාය පණ්ණිතො ගග පති සම්මණො ව ගොතමො දස්සනසම්පතෙතා නිශ්ඤාතික කාමො දස්සනෙපිත්තං¹² පසිදිත්තාති බ්බමකපායපි¹³ පසිදිත්තාති පසිදිතා සරණං ගම්ඤ්ජාති ගතො නු බො සරණං¹⁴ ගම්ඤ්ජාති න තාච ගතොති මහිතසොතොච සුත්තං¹⁵ විචරති තස්මා පඨමංගෙව¹⁶ අස්සොමි, තෙන හි සම්මාති බලවස්සානෙත අභිභූතො ඵපත්ථ තිට්ඨාති ඵලනා සුත්තං අත්ථං අසල්ලසක්ඛනො¹⁷ දෙවාරිකෙත සද්ධා සල්ලපතිසෙම මජ්ඣමාස¹⁸ මාරසාලාසනාති යස්ස සරස්ස සත්තථාරකොට්ඨකා තස්ස සබ්බ අබ්බන්තරිමිතො¹⁹ වා සබ්බබාහිරිතො වා පච්චාය වතුප්ථාරකොට්ඨකා; යස්ස පඤ්ච තස්ස තතිසො; යස්ස තයො තස්ස දුරිණො ථාරකොට්ඨකො මජ්ඣමිථාරසාලා නාම; ඵකථාරකොට්ඨකස්ස පන සරස්ස මජ්ඣමානො මධ්ගල්ලත්ථො නිත්තාය මජ්ඣමිථාරසාලා තස්ස

1. අපරංගපිත්තං b.

2. උත්තංගිකා B, උත්තංගිකා 17B.

උත්තංගිකා b, S.

3. ගසනත්ථා උද්ධරිතා B.

4. කාපතනාති b, S.

5. ඵලං සබ්බ b, ඵලසබ්බං S.

ඵලං සබ්බ සබ්බං P2.

6. ඵසමවක්ඛයො b, S.

7. වෙසාරජ්ජපතෙතාති b, S.

වෙසාරජ්ජපතෙතාති b,

වෙසාරජ්ජපතෙතාති සද්දුසාසනො S.

8. තස්ස B.

9. පටිත්තනිති b,

10. ඵසත්තමි b.

11. න අචාරිතං b, S, මග්ගං N.

12. දස්සනෙපි තස්ස b,

13. බ්බමකපාය S.

14. ගසනානුබො සරණං ගගපති ස

15. ගොතො සුත්තංච b. (කාච b,

16. පඨමං ඵලං L.

17. අසල්ලසක්ඛනො b,

18. මජ්ඣමායං S.

19. සබ්බඅබ්බන්තරිමිතො b.

පත ගෙගග්ග සත්තථාරණොධර්මාං පඤ්චායීචි චුත්තං; අගභනථි
 ආදීති සම්මානි අඤ්ඤාදිඤ්ඤාදිවිච්චනාති; සං සුදහති එත්ත යනති
 සං නාචසුත්තං¹; සුදහති තිපාතමත්තං; පටිගභගෙඤ්ඤාති තෙතෙව
 උත්තරගභෙගත උදර පරික්ඛිපනොං ගභෙතො; ගිඤ්ඤපෙය්ගිති
 සඤ්ඤාං ආවරිය; ගඤ්ඤාං ආවරියාති මිත්තනං තෙලභවං² උපපන්නො
 විය තිඤ්ඤපෙය්; දහනොසිති සිං ජලොසි ජාතොති අපෙත්තං; පටි
 මුග්ගොති සිංග පරික්ඛිපිතො ගභිතො අග්ගිගාරකොති ආදි³
 දුට්ඨලලවිච්චනමි සමානං උපට්ඨාකසා අඤ්ඤාදාහාවෙන උපත්තාබල
 විසොක්කාය ඉදං නාම ගඤ්ඤාති අභලලක්ඛනොව ගඤ්ඤාති; ගඤ්ඤා⁴
 ගභනත ආවට්ඨනීති තිගභණ්ඩා⁵ මාගමෙවි ගඤ්ඤා වදති උපාසකො
 අත්තනං පටිවිද්ධං සොත්තාපත්තමිග්ගං; අනුනිති තිපාතමත්තමෙතං
 ගන්නා උපමං තෙ කට්ඨාසමිච්චව අපෙත්තං කාරණවිච්චනං වා; සෙත
 කාරණෙන භුමිතානං සාසනං අනිග්ගානිකං මම සජ්ඣ තිසානිකං තෙත
 කාරණෙන උපමං තෙ කට්ඨාසමිති⁶ චුත්තං ගොති. උපමිච්චඤ්ඤාති
 විජාගතකාලං උපගතා; මහත්තවජ්ජාපඤ්ඤාති මහත්තවජාතකං;
 ඤ්ඤාති ආනෙතීති මුලං දතී⁷ ආගර; ආපඤ්ඤාති ගි ගවිඤ්ඤාති
 කමි අවිඤ්ඤාතිකමි මහත්තවජ්ජාපඤ්ඤාති විකානිකනති තං
 සමාසකං⁸ ආත; රඤ්ඤාතිකති බහලබහල⁹ විජාචලෙපතරධර්මාතං
 ගභෙතො රඤ්ඤාති¹⁰ දිත්තං¹¹ ඉත්තමිති අපෙත්තං; ආනොමිඤ්ඤාති
 ඤ්ඤාතිකති¹² ආනොමිඤ්ඤාති පටිවිච්චනොති සුත්තපුත්ත ආනොමි
 ඤ්ඤාති; උග්ගොගාගමිඤ්ඤාති¹³ මඤ්ඤාතිකති¹⁴ උග්ගොසු
 පග්ගොසු සුට්ඨ විමට්ටං¹⁵ සථෙවතො උපපාදිතවජ්ජිං¹⁶ රඤ්ඤාතිකමා ගි
 ඤ්ඤාති ගවිඤ්ඤාතිකමි¹⁷ ගි අවිඤ්ඤාතිකමි ගි රඤ්ඤාතිකමි, තත්තං
 එවමාග. නො ආනොමිඤ්ඤාතිකමි¹⁸ ගවිඤ්ඤාතිකසා තාව ආනො
 මිඤ්ඤාතිකමි¹⁹ උපෙත්තො කුට්ඨං ආනොමිඤ්ඤාති²⁰ කුට්ඨ ගිජ්ජති. කට්ඨං
 තිත්තමිති. සිසං²¹ ආනොමිඤ්ඤාති සිසං ගිජ්ජති. මත්තපුත්තං තිත්තමිති.
 අවිඤ්ඤාතිකො බහොබහොතිකං ගවජ්ජති තත්තං එවමාග; නො විමජ්ජ
 නාතිකමාති²² ගවිඤ්ඤාතිකො²³ මඤ්ඤාතිකති විමජ්ජගමොනො
 තිලොමං²⁴ තිව්ච්චිඤ්ඤාති ආපජ්ජති අවිඤ්ඤාතිකො විච්චිත්තකොවං

1. නාචසුත්තං. b: S,	13. මිමධානති B.
2. තෙල. සථං. S.	14. අවිඤ්ඤාතිකමි B.
3. ආදි. b.	15. විමධං. b, S
4. ගඤ්ඤා. B.	16. උපපාදිතවජ්ජි B, උපපාදිත ජම් b.
5. නිග්ගෙත්තං. S.	17. ගවිඤ්ඤාතිකමි අවිඤ්ඤාතිකමි b S.
6. උපමං. කට්ඨාසමිති b.	18. ආනොමිඤ්ඤාතිකමි b S.
7. දතී. B.	19. ආනොමිඤ්ඤාතිකමි b, S.
8. ගඤ්ඤාතිකමි. L.	20. ආනොමිඤ්ඤාතිකමි S.
9. රඤ්ඤාතිකමි බහලබහලං. b, S	21. සිසං. B.
10. රඤ්ඤාතිකමි. b, S.	22. එවමාග විමජ්ජනකමිකමි S
11. දිත්තං. ඉමං. b, දිත්තං. ඉදං. S.	23. අවිඤ්ඤාතිකමි. B.
12. ආනොමිඤ්ඤාතිකමි. පටිවිච්චනොති. S.	24. තිලොමං. B.

තිව්ච්චිඤ්ඤාතිකමි S.

ආපජ්ජති හසමා එවමාහ රභග්ගකමො හි ඛොති; ඛාලානිනති¹ ඛාලානං දුඛපුද්ධිනං² රභග්ගකමො රුගමිත්තං ජනෙති පිෂයා හොති; පණ්ඩිතානං පත තිගණ්ණවංශොදා වා අඤ්ඤා වා³ භාරග රුමායනාදි⁴ තීරජ්ඣක කථාමිත්තො අපපිසොව හොති; නො අනුයොගග්ගවමො නො විමජ්ජනානමොති අනුයොගං⁵ විමංසං වා න ඛමති⁶ ථුෂ්ඨ කොට්ටථො තණ්හුලපරිසෙසනං පිය නදලියං භාරගවෙසනං පිය ච රිත්තනො⁷ තුවජ්ජෙව හොති; රභග්ගකමො වෙව පණ්ඩිතාන නති වතුසව්වකථා හි⁸ පණ්ඩිතානං පිසො හොති, වස්සගතමපි සුඤ්ඤා⁹ ජීවතිං න ගවජ්ජනති¹⁰ තසමා එවමාහ, බුද්ධවචනං පත යථායථා,¹¹ ඛගාභිසාසි මහාසමුද්දො පිය ගමතිරමෙව හොතිති අනුයොගග්ගවමො ච ඵලජ්ජනකමො වාති ආහ; සුඤ්ඤාහි සංඝාතං සාවභොගා සංඝාතං ගුණ සුඤ්ඤාහිති හගවතො වණ්ණෙ වනතුං ආරඥො; ධිරයාසී ධිරා,¹² චුට්ඨති පණ්ඩිතං “යා පඤ්ඤා පජානතා - ටෙට - සමාදිට්ඨි” තෙන සමනතාගතස්ස බාතුආයතනපටිච්චසමුප්පාදට්ඨානාඝාතකුසලස්ස පණ්ඩිතස්සාතං සාවභොගො සො මස්සං සජාති එවං සබ්බපදෙසු සමමනො වෙදිතමෙබ්බා.

සෙති නාහලබ්බයාති භික්ඛපඤ්චවෙතොතිලස්ස,¹⁴ සබ්බපුජ්ජනෙ විජ්ජිංසු විජයනති විජ්ජිත්තනති¹⁵ වාති විජයා නො තෙ මච්චුමාර කිලෙසමාරදෙවපුත්තමාරු¹⁶ තෙ විජ්ජා විජයා එතෙතාති විජ්ජන විජයො¹⁷ හගවා තස්ස විජ්ජනවිජයස්ස; අභිසංඝාති නිලෙසදුස්සෙති නාපි¹⁸ විපාක දුක්ඛකාපි නිද්දකමස්ස; සුසමවිත්තස්සාති දෙවදස්ස බිතපාලකඅභිලුමාලරුහුලපෙරුදිසු පි දෙවමනුසෙස්ස සුට්ඨි සම් විත්තස්ස; චුදාසිලස්සාති¹⁹ වබ්බිතාචාරස්ස;²⁰ සාමුදොඤ්ඤාති සුඤ්ජරපඤ්ඤාස්ස; වෙසස්සනනරස්සාති²¹ රුහාදි විසමං තජ්ජිං සිත්තස්ස; විමලස්සාති විගතරුහාදිමලස්ස; තුසිතස්සාති තුට්ඨවිත්තස්ස; වීර්‍යා ලොභාමිසස්සාති²² වනතකාමතුණස්ස; මුදිතස්සාති මුදිතාචාරවිසමන මුදිතස්ස; පුතරුත්තමෙව²³ වා එතං පසංසාවසෙන²⁴ හි එභමපි යුණං

1. හි ඛො ඛාලානනති b. B.	13. ධිරියං L. සිවුමවහ b.
2. මඤ්චුචිත්තං B.	14. බිලස්සාති S. බිලස්ස b.
3. අඤ්ඤා වා	15. විජ්ජනත්තං මජ්ජිමනිකායාහි වාති b. B.
4. රුමිතිතාතරණාදි b.	16. පුත්තමාරුච b.
5. අනුයොගං වා b. S.	17. විජ්ජිත විජයො L.
6. අනුයොගං පත විමංසනං වා න	18. දුස්සෙති b. B.
මජ්ඣිම. A2, M2, P2, V2. R.	19. චුදාසිලස්සාති b. S.
7. රිත්තකොච B.	20. චුච්චිතාචාරස්ස b. චුච්චිතාචාරස්ස S.
8. මතුසව්වකථාපි b.	21. විසමනනරස්සාති b.
9. සුඤ්ඤාතො b. S.	22. වනතලොභාමිසස්සාති වනත ලොභාමිසස්ස b.
10. තගවජ්ජනි b. S.	23. පුත්ත චුත්තමෙව b.
11. යථා යථාපි මහාභිසාසි b.	24. පාසාදවසෙන b. S.
12. සුඤ්ඤාහි S. සුඤ්ඤාහි යත්තානං ¹² සාවභොගාති S. සුඤ්ඤාහි S.	

පුතපුතං¹ විදතියෙව, කතකමණ්ණොති කතසාමසුද්දාස සමිණ්
 ධම්මො මජ්ඣිමනිකායකොති² අපෙඨා; මහුරුකොති ලොකවොහාර
 වසෙත එකස්ස සත්තස්ස,³ තිරස්සාති පුතරුතං අසුද්දා වුව
 මාන⁴ එකභගාථාය දසතුණා තපපොතාති; වෙනිසිකොති
 සත්තානං විතර්කස්ස⁵ රුචිරබම්බොති සුච්චමිත්තො; පනානුසාරොති⁶
 භික්ඛාසකරස්ස; විසිසොති විරියසම්පන්නස්ස; නිසංයොති උපහවසහ
 නිසංයොති සම්මතං අපට්ඨසම්මතං නිසංයොති; ගම්මිත්තොති ගම්මිත්ත
 ගුණස්ස ගුණෙති වා ගම්මිත්තස්ස; මොනිප්පතොති සුද්දාස පත්තස්ස;
 චෙදොති චෙදො වුවෙති සුද්දාස තෙන සම්මතාගතස්ස, ධම්මධි
 යොති ධම්මධි සිත්තස්ස; සංවුත්තොති පිටිතත්තස්ස; නාගොති
 වතුති කාරණෙති තාගොති; පනානුසාරොති⁷ පනානුසාරොති;
 පටිමනාගතොති⁸ පටිමනාගතොති; පටිමනාගතොති; පටිමනාගතොති
 යොති යොති⁹ වුවෙති සුද්දාස තෙන සම්මතාගතස්ස ධුත
 තිලොස්ස වා¹⁰; දන්තොති තිලොස්සොති; ඉසිසොති¹¹
 විපස්සි¹² අදස්සො ජ ඉසිසො උපාදො සත්තමස්ස; චුම්බකොති
 චුම්බකොති;¹³ නිසංයොති නිසංයොති; පදොති¹⁴
 අකම්බුරි සමොධානොති ගාථාපදකරණොති; විදිතොති¹⁵
 විදිතොති; පුට්ඨොති¹⁶ සම්මතං ගම්මිත්තොති; සත්ත
 යොති සම්මතොති; පනානුසාරොති¹⁷ පනානුසාරොති; ගුණොති
 පත්තොති; වෙනිසිකොති විතර්කොති අපට්ඨකොති ගම්මිත්තො
 ති අවසානොති නාම තත්තං¹⁸ තත්ති සම්මතං ගම්මිත්තොති අපට්ඨකොති
 විසිසොති විසිසොති; අනිසංයොති අනිසංයොති;¹⁹ නො
 අනිසංයොති අනිසංයොති;²⁰ අනිසංයොති නිසංයොති
 අනිසංයොති²¹ විතොති; අනිසංයොති²² අනිසංයොති; ගුණොති
 ගුණොති වුවෙති පුට්ඨි තාම²³ පුට්ඨිසංයොති පසුදොති විසුදොති මහානාග
 විතොති සම්මතාගතොති අපට්ඨකොති; මහාපසුදොති මහාපසුදොති

1. පුතපුතං b. 8 විදතියෙව L.

5. මජ්ඣිමනිකායකොති S.

3. සත්තස්ස-ධම්ම S.

4. වුවං S.

2. විතර්කස්ස B.

6. පනානුසාරොති b. 8 භික්ඛාසකර b.

විසිසොති b. 8.

7. පනානුසාරොති A1. M2.

P2 W2. පනානුසාරොති B.

8. පටිමනාගතොති M2. B2.

සම්මතාගතොති මහානාග

පසුදොති B. පටිමනාගතොති b.

පටිමනාගතොති S.

9. මොනොති මොනො b. S.

10. චුම්බකොති b.

11. විපස්සි b. 8. අදස්සොති b.

12. පුට්ඨකොති චුම්බකොති b.

චුම්බකොති සම්මතාගතොති S. B.

13. පදකරණොති S. අනිසංයොති 3.

අනිසංයොති සමොධානොති b.

ගාථාපදකරණොති කුලොති b.

අකම්බුරි B.

14. අවසානොති නාම තත්තං පදං B.

බසානොති නාම තත්තං පදං නාම S.

15. අනිසංයොති අනිසංයොති B.

නො අනිසංයොති S.

16. අනිසංයොති B. අනිසංයොති b. S.

17. අනිසංයොති S. නිසංයොති b. S.

18. අනිසංයොති b. අනිසංයොති S.

අනිසංයොති b. S. අනිසංයොති B.

19. පට්ඨකොති b. පට්ඨකොති

පට්ඨකොති S.

සමනාගතස්ස; අනුපට්ඨනස්සාති තණ්හාදිවිච්ඡෙදපට්ඨි¹ අනුපට්ඨ
තත්ත්වස්ස, ආනුනේශ්වරස්සාති ආනුතීං පටිග්ගතෙකං සුතත්ත්වස්ස; සංකප්පස්සාති
ආනුතාචදස්සනවෙධින² අදස්සමානනවෙධින වා ගතවා යතෙකා නාම
තෙකාකා යතකස්සාති; මහජනාති මහනතස්ස; තස්ස සාවජෙනාසමසමිති
තස්ස එවංවිබුද්ධස්ස සන්තු³ අනං සාවජෙනාති උපාසකස්ස භොතා
පතතිමග්ගොපනව පටිසම්භිදා අගතා ඉති පටිසම්භිදා විසමෙ කප්පා
පදසමෙන දසබලස්ස කිලෙසප්පානානෙ⁴ වණ්ණං කප්පෙනා නස්ස
තං ගතපති සාවකං ධාරෙමාති පස්සස්ස අත්ථං විස්සජජයි; භෙද
සංඝඤ්ඤාති⁵ කද සම්පිණ්ඩිතා; එවං කිරස්ස අගොසි අයං ඉදංතෙව
සමණස්ස භොතමස්ස සනතිකං ගතත්වා ආගතො කදතෙන එතෙ
වණ්ණා සම්පිණ්ඩිතාති තස්වා එවමාහ; විවිත්‍රමාලං ගමෙට්ඨස්සාති
සමම්පි දකඛතාය පුප්පානම්පි නානාවණ්ණතාය එතෙනො වණ්ණාදි
භෙදං විවිත්‍රමාලං ගමෙට්ඨස්ස; එවමම්පි ධොති⁶ එත් නානාපුප්පානං
මහාපුප්පාදුසි විය නානාවිධානං වණ්ණානං ගතවතො සිතෙරුමෙතො
වණ්ණාදුසි දධිබ්බො, ජජ්ඣමාලාකාරෙ⁷ විය උපාලිගතපති, මාලා
කාරස්ස විවිත්‍රමාලාගත්තං විය ගතපතිතො තථාගතස්ස විවිත්‍රවණ්ණ
ගත්තං; උණං⁸ ලොහිතං මුඛජනා උග්ගඤ්ඤිති⁹ තස්ස හි ගතවතො
සතස්සාරං අසමමානස්ස එතදගොසි. අනත්තිකොදුති අයං ගතපති
අලෙහති සෙව පට්ඨාය පණ්ණාස සම්ඨි ජනෙ ගතෙත්වා එතස්ස ඤරං
පටිසිත්වා භුඤ්ජිතුං න ලභිස්සාමි තිත්තා මෙ ගතතඤ්ඤිති, අපස්ස
උපට්ඨාකපිපට්ඨනාමෙන බලවණ්ණානො උපපජ්ජි, ඉමෙ හි ගතත්වා
අත්තනා¹⁰ අත්තනාව විතතයන්ති, තස්ස තස්මිං භොතෙ උප
තෙන අත්තනාරං උණං අගොසි; ලොහිතං පිලිසිත්තං මහාවි
තෙන සමුදිරිතුං¹² කුටෙ පකඛිගාරජනං විය පත්තමත්තං¹³ මුඛජනා
උග්ගඤ්ඤි¹⁴ නිධානගතං¹⁵ ලොහිතං වම්භි; පන අපනා සත්තා
ජිවිතුං සකෙතාන්ති, නිගණ්ණො තත්ථෙව ජාණුනා පතිතො; අපි නං
පාවඤ්ඤිතා¹⁶ බතිතගරං හරිත්වා¹⁷ මඤ්චකම්පිතාය ගගෙත්වා පාවි
අගමංසු¹⁸; භො න විරසෙත්වා පාවාය¹⁹ කාලමිකාසි.

ඉමස්මිං පන සුතෙන උග්ගච්ඡතඤ්ඤාප්‍රග්ගලස්ස විසෙත ධම්ම
දෙහතො පරිතිවිසිතාති.

උපාලිසුතං ජට්ඨං.

1. තණ්හාදිවිච්ඡෙදපට්ඨි අපට්ඨනස්ස B. 10, සත්තා අත්තනාව S.

දිවසිසිලසෙති b, අට්ඨනස්ස b S. 11, විවිත්තයන්ති B.

2. ආනුතාචදස්සනවෙධින වා S.

12. සමුදිරිතං B.

3. එවං විවිද්ධස්ස b.

සමුදිරිතං b සමුදිරිතං S.

සන්තුභා S සන්තුභා b.

4. කිලෙසප්පානානං b,

13. පත්තමත්තං b.

5. පස්සඤ්ඤාති B.

14. උග්ගච්ඡි b.

6. එවමම්පි ධොති භගත්ති B.

15. නිධානගතං b.

7. ජජ්ඣමාලාකාරෙ S.

16. පාවඤ්ඤිතා A1, A2, M2, P2 W2.

8. උණං b, S. ලොහිතං b

17. නිගරිතා b.

[පාවඤ්ඤිතා S

9. උග්ගච්ඡි b.

18. ආගමිංසු S.

19. පාවායං S b.

2. 1. 7.

එවිමෙ මුත්තනි කුකකුරවතිය¹සුත්තා; තථ භොලියෙසුත්ති
 එවං නාමකෙ ජනපදෙ සො හි එකොපි භොලතගරෙ² පඨවිසිත්තං
 භොලියානං රජකුමාරං නිවාසට්ඨානතො එවං වුච්චති තස්මිං
 භොලියෙසු ජනපදෙ; හලිද්දවසනනි තස්ස කීර තිගමස්ස මාපිත
 කාලෙ පිතකවත්ථිවත්ථා මහුස්සා තතඛිත්තං භිද්ධිසු; ථෙ තතඛිත්ත
 කීළාවසානෙ³ ගඞ්ඨාපානෙ තිගමස්ස නාමං⁴ ආරොපෙතො හලිද්ද
 වසනනි නාමං අකංසු; තං ගොවරගාමං කථා විහරතීති අපේඨා;
 විහාරෙ පනෙත්ථ කිසුචාපි න තියාමිත්තො; තථාපි බුද්ධානං අනුච්ඡි
 කෙ සෙතාසනෙයෙව විහාසිති වෙදිතබ්බො.

ගොවතියොති⁵ සමාදිණ්ණනොවනො සිසෙ සිඞ්ඨාති ධර්මපඨා;
 නඞ්ඞුඨං ඛණ්ඩා ගාමිති සද්ධං තිණ්ණි බාදොනා විවරති⁶;
 අවෙලකොති තණ්ණා තිවෙව්වලා⁷; සෙතිසොති තස්ස නාමං
 කුකකුරවතියොති සමාදිණ්ණකුකකුරවතො⁸ සබ්බං සුතඛතීරියං
 කරොති: උගොපෙතෙ සහපංසුභිද්ධිතා⁹ සභායකා; කුකකුරෙව
 පලිකුජ්ඣොති¹⁰ සුතබො නාම සාමිකස්ස සතතිකෙ තිසිදනො
 ද්විති පාදෙති භුමියං විලිඛිතා¹¹ කුකකුරකුජ්ඣං කුජ්ඣොති තිසිදති;
 අයව්වි¹² කුකකුරකීරියං කරියොමිති ගගවතා සද්ධං සමොදිතා ද්විති
 ගජෙති භුමියං විලිඛිතා සිසං විබුතනොහං භං භුතා¹³ කථා හත්ථ
 පාදෙ සමිඤ්ජොති¹⁴ සුතබො විග තිසිදි: ජමා නික්ඛිත්තනනි¹⁴
 භුමියා ධර්මං; සමනතං සමාදිණ්ණනි පරිපුණ්ණං කථා ගතිතං;
 කා ගතීති කා නිපථතති,¹⁶ භො අභිසම්පන්නොති අභිසම්පන්නොති
 තත්ථ තිබ්බතති; අලනති තස්ස අපට්ඨං¹⁷ ගමියතීති යාව තතියං
 පට්ඨාගති; කුකකුරවතියනි කුකකුරවතසමාදනං; හාමෙවතීති
 වසෙති; පටිපුණ්ණනි අනුතං; අසම්බාහිණ්ණනි නිරන්තරං;
 කුකකුරමිලනති කුකකුරවාරං; කුකකුරවිහනනි¹⁵ අජ්ජ පට්ඨාය
 කුකකුරෙති කාතබ්බං කරියොමිති එවං උපපන්නං විතතං;¹⁸ කුකකුර
 භිසංනති කුකකුරං ගමනාකාරෙ අජ්ජ ආනාකාරෙ අජ්ජ තිසිදනා
 කාරෙ¹⁹ අජ්ජ සග්ගාකාරෙ අජ්ජ උචාරපසාචකාරණාකාරෙ අජ්ජ
 අසඤ්ඤ කුකකුර දිත්වා දනෙත විවරිතා ගමනාකාරෙ අජ්ජ අයං

1. කුකකුරවතිය S. වතීක b.	10. පලිකුජ්ඣොති S. කුජ්ඣොති b
2. භොලතගරෙ b, S. A1, M2, P2.	11. භුමිං විලිඛිතා b, S.
3. කීළාවසානෙ ජනමෙව b, S.	12. අගමි b, S.
4. නාම b, ආරොපෙතන S.	13. භුතාති B, භුතාති S. භුතාති b.
5. ගොවනතියොති S. ගොවිදන	14. සමිඤ්ජොති b.
6. බාදොනා විය වීරති b, S.	15. ජමං නික්ඛිත්තනනි S.
7. නිවෙව්වලා b. [අවෙවලොති b, S.	16. කාතිබ්බතති b.
8. වතීකොති S. ගොවිදන b S.	17. අසමං ග. B.
9. සහපංසුභිද්ධිකා b.	18. කුකකුරවතියනි කුකකුරවතිය S.
	19. උපපන්නපිත්තං b, S.
	20. තිව්ඨනාකාරෙ අජ්ජ b, S.

කුසකුරු කප්පා නාමි තං භාවෙතීති අපේඨා; ඉමිනාහං සිලෙනාති
 ආදිපු අහං ඉමිනා ආචාරෙන වා චතසමාදුතෙන වා දුක්ඛාරුතපට්ඨ
 ණෙන වා¹ මේථිකවිරතිමුග්ගවර්තයෙන වාති අපේඨා; දෙවොති
 සක්කත්‍රයාමාදිතං අඤ්ඤාපාතෙ; දෙවඤ්ඤාපාතෙති භොසං දුතියක
 තතියකවධාතාදිපු² අඤ්ඤාතරදෙවො; මිච්ඡාදිට්ඨිති අදෙවළොහ
 භාමි මිග්ගමෙව³ දෙවළොහභාමිමග්ගොති ගහෙත්වා උප්පන්නාය
 භා අස්ස⁴ මිච්ඡාදිට්ඨි නාමි භොති; අඤ්ඤාතරග්ගො⁵ ඛද්දමිති තස්ස
 ගි තිරයතො වා තිරව්නාතයොතිතො වා අඤ්ඤා ගති නඤ්ඤා තස්සා
 ඵවමාග; සමපජ්ජමානනති⁶ දිට්ඨියා අසමමස්සං සුචා තිසස්ස
 මානං; නාහං භවෙන ඵතං ණොදමි යං මං භවන්තා ගතවා ඵව
 මාග⁷ අහං ඵතං භගවතො වෘකරුණං න රුරුදමි, න පරිදෙවමි,
 න අනුක්‍රාන්තාමිති අපේඨා. ඵවං සකමමභවමසනෙත්වා අපේඨා මෙදි
 තබ්බො න අග්ගුමුඤ්ඤාතමතෙතන⁸:-

“මහං වා අමම රුරුදනති භො වා ථිට්ඨං න දිස්සති
 ථිට්ඨතං අමම පස්සනති කස්සා මං අමම රුරුදති⁹ති.

අහං වෙත්ථ පයොගො, අපි ච මෙ¹⁰ ඉදං භවන්තාති අපි බො පන මෙ
 ඉදං භවෙන කුසකුරුවතං දිඤ්ඤාතං සමාදිණං තස්මිං සමපජ්ජ
 නෙතපි වුද්ධි නඤ්ඤා විපජ්ජනෙතපි ඉති ඵත්තභා කාලං මයා කත
 කමමං.¹¹ මොසං ජාතනති අත්තතො විපතතිං පට්ඨවෙකමානො
 රුරුදමි භවන්තති; භොවනනති¹² ආදිති කුසකුරුවතාදිපු වුත්ත
 තයෙනෙව වෙදිතබ්බාති; භොඤ්ඤාතති භොඤ්ඤාතො; සෙසං කුසකු
 රුකපප වුත්තසදිසමෙව යථා පන තත්ථ අඤ්ඤා කුසකුරෙ දිස්සා
 දනෙන විවරිත්වා ගමනාකාශෙ ඵවිමිධ අඤ්ඤා ගාමො දිස්සා කණ්ණ
 උකඛිපිත්වා ගමනාකාශෙ වෙදිතබ්බා; සෙසං තාදිසමෙව; වනනාදි
 මාති පුණ්ණ කමමාති කස්සා ඉදං දෙසනා.¹³ ආරති; අහං ගි දෙසනා
 ඵකට්ඨතමමකිරියවසෙන ආගතා ඉමස්මි ව කමමට්ඨකෙක කපිතෙ
 ඉමෙසං කිරියා¹⁴ පානවා භවිස්සනති¹⁵ ඉමං දෙසනං ආරති; අපි
 ච ඉමං කමමට්ඨකකමෙව දෙසිමමානං ඉමෙ සඤ්ඤාතිස්සනති
 තත්තො ඵතො සරණං ගමිස්සති ඵතො පබ්බජිත්වා අරහතං පාපු
 ඤ්ඤිස්සනති අගමෙව ඵතෙසං සප්පායාති ඤ්ඤාපි ඉමං දෙසනං
 ආරති; තත්ථ කණ්ණනති කාලිකං දසඅකුසල කමමට්ඨකමමං;
 කණ්ණ විපාසනති අපාසෙ තිබ්බතතනතො කාලික විපාසං;
 සුක්කනති පණ්ඩරං දසකුසල කමමට්ඨකමමං; සුක්කවිපාසනති

1. දුක්ඛාරුතපට්ඨන වා L.	8. අග්ගුමුඤ්ඤා මතෙතන L.
2. දුතියකතියවධාතාදිපු S. භතියවධා.	9. අපිවමො මෙ b, අපිව S.
3. ග. මිමිග්ගමෙව b, S. [තාදිපු b.	෧෧. ඉමං B.
4. භා අහං. B.	10. කතං කමිමං S.
5. අඤ්ඤාතර. ගති. b, S.	11. ගවාසප්පනති b, S.
6. නිපජ්ජමානං S.	12. ඉමං b S. ඛමිමදෙසනං S.
7. යං මං (භවන්ත) ගතවා ඵවමානාති,	13. කිරියං A1, P2, M2.
ග, මං භවන්තා ගතවා ඵවමාන b.S.	14. කපිස්සනති අපිව b

සංඝයා නිබ්බන්ධනතො පණ්ඩිතවිපාකං; භික්ෂුසංඝාතානි මධ්‍යන්ත
කම්මං භික්ෂුසංඝාතවිජාභාතානි සුඛදුක්ඛවිපාකං; මධ්‍යන්තකම්මං
හි කම්මා අකුසලෙන තිරිඡ්ඡානසොතිසං මධ්‍යන්තකම්මානාදිසු
උපපන්නා¹ කුසලෙන පටිපෙත්ත සුඛං වෙදිගති කුසලෙන රුරුකුලපි
නිබ්බන්ධනා අකුසලෙන පටිපෙත්ත දුක්ඛං වෙදිගති; අභිඤ්ඤා
අසුඤ්ඤානි කම්මකුසලං වසුමධ්‍යානවිපාකං අධිපෙත්තං;
තං හි යදි කණ්ණං ගවෙය්‍ය කණ්ණවිපාකං දදෙය්‍ය යදි සුක්කං
ගවෙය්‍ය සුක්කවිපාකං² දදෙය්‍ය උභයවිපාකස්ස පත අදන
තො අනන්තසුක්කවිපාකස්සා අභිඤ්ඤාඅසුඤ්ඤානි වුත්තං අයං
තාව උදෙසං අනෙථා; නිදෙසං පත ඝට්ඨාපජ්ඣනති³ සදුක්ඛං
කායසංකාරාදිසු කායආරෙ ගහණදිවසෙන වොපනපාතනං ආදස
අකුසලවෙතනා ඝට්ඨාපජ්ඣනායසංකාරාදිසු නාම, වච්ඡාපරෙ ගත්තු
සංකෘතපනවසෙන වච්ඡාපජ්ඣනවිපාකානායෙව ආදස වච්ඡාසංකාරාදි
නාම; උභයවොපනං අපඤ්ඤා⁴ රතො විනේශනායකං⁵ මනෝආරෙ
පටිත්තං මනෝසංකාරාදිසු නාම, ඉති තීප්පි ආරෙසු කායදුච්චරි
තාදිභයා අකුසලවෙතනාව සංකාරාදි වෙදිතබ්බං; ඉමස්මිං හි
සුත්තෙ වෙතනා ධුරං උපාලි සුත්තෙ කම්මං; අභිඤ්ඤාදිසු⁶
භවිතබ්බිකා පිණ්ඩිකා⁷ අනෙථා; ඝට්ඨාපජ්ඣං ලොභනිකි සදුක්ඛං
ලොකං උපපජ්ජති⁸; ඝට්ඨාපජ්ඣං ඵලං පුසන්තිති සදුක්ඛවිපාක
ඵලං⁹ පුසන්ති; ඵලානුප්පාදනානි තිරිඡ්ඡානදුක්ඛං; භූතානි භෙ
තනෙ¹⁰ තිස්සකකම්මනං; භූතකම්මතො භූතස්ස සත්තස්ස උපපති¹¹
හොති ඉදං වුත්තං හොති යථාභූතං කම්මං සත්තා කණ්ණනි තථා
භූතෙත කණ්ණමිත කම්මසංකාරවසෙන නෙසං¹² උපපති හොති¹³
තෙතෙතායං සං කණ්ණනි නෙත උපපජ්ජති¹⁴; ඵත්ථ වසෙනානි
කම්මෙත පිය වුත්තං; උපපති ව නාම විපාකෙත හොති යස්මිං පත
විපාකස්ස කම්මං හෙතු¹⁵ තස්මා භේත ඉලිගෙතුභූතෙත¹⁶ කණ්ණමිත
නිබ්බන්ධනිති¹⁷ අයමෙත්ථ අනෙථා; ඵලං පුසන්තිති යෙන කම්ම
විපාකෙත නිබ්බන්ධනා¹⁸ හං කම්මවිපාකං ඵලං පුසන්තිති; භවිත
දුක්ඛාදි කම්මදුගජ්ජා¹⁹ කම්මමෙව නෙසං දුගජ්ජානිකනිවදුමි²⁰
අභිඤ්ඤානි තිදුක්ඛං; ඉමස්මිං වාරෙ කායආරෙ පටිත්තං

1. උපපන්නා b.	12. නෙසං b, S.
2. සුක්කං විපාකං S.	13. උපපත්තිහොති b, S.
3. භවිතබ්බිකා b, S.	උපපජ්ජති b, S.
4. අපඤ්ඤා b, S.	14. උපපත්ති b, S.
5. විනේශනායක b.	15. හොතු A1. P2. W2.
6. අභිඤ්ඤාදිසු B, L.	16. ඉලිගෙතුභූතෙත L.
7. පිණ්ඩිකා b.	17. නිබ්බන්ධනා b, L.
8. උපපජ්ජති b, S.	18. නිබ්බන්ධනා S.
9. සදුක්ඛං විපාකං ඵලං L.	19. කම්මදුගජ්ජා B.
10. හෙතෙත B. තිස්සකකම්මනං b.	20. දුගජ්ජානිකනිවදුමි B.
11. උපපත්ති S.	දුගජ්ජා නෙතකනිවදුමි S.

අට්ඨකාමාවචර භුසලවෙනනා කායසංඛාරෙ නාම නායෙව චරිතාරෙ පවත්තා වර්ගඛාරෙ නාම ඕනොත්තාරෙ පවත්තා නායෙව ච අට්ඨ¹ තිස්සා ව හෙට්ඨිමජ්ඣානවෙනනා අව්‍යාපජ්ඣා² ඕනො සංඛාරෙ නාම; කායවෙනනා තාව හොතු නාමාවචර කීනති අව්‍යා පජ්ඣා³ ඕනොසංඛාරෙ⁴ නාම ජාතාති කසිණසජ්ජනකාලෙ⁵ කසිණ සෙවනකාලෙ ව ලභනති.

නාමාවචරවෙනනා පඨමජ්ඣානවෙනනාය සවිතා වතුපජ්ඣාන වෙනනා තතියජ්ඣානවෙනනාය සවිතා ඉති තිත්ති ආරෙසු කාය සුවරිතාදිසෙද භුසලවෙනනාව සංඛාරෙති⁶ වෙදිතබ්බො; තතිය වාසෙ උගගමිත්තකවසෙන වෙදිතබ්බො; සෙසොපාපි මත්තකාති ආදිසු මත්තකානං තාව කාලෙන සුඛං කාලෙන දුක්ඛං පාකට්ඨෙව දෙවෙසු පන භුමමදෙවතානං;⁷ විනිපාතිකෙසු වෙමාතිකපසතානං කාලෙන සුඛං කාලෙන දුක්ඛං හෙ.තීති වෙදිතබ්බො; හථි ආදිසු තිර්ථජානගතෙසු⁸ ලබ්බතියෙව; කත්වා⁹ තෙසු නිසු කමෙසු; කත්ත පහානාසංඝා¹⁰ වෙතුනාති තස්ස පහානජාය මග්ගවෙනනා කවිමපානො ව¹¹ මග්ගවෙනනාය අඤ්ඤා පඤ්ඤානෙරෙ ධරෙවො නාම තථි ඉදං පන කවමවතුක්කං පනො ආදසකුසලවෙනනා නාම; තෙහුමක¹² භුසලවෙනනා සුක්කා නාම; මග්ගවෙනනා අකණ්ණ¹³ අසුක්කාති ආගතා; ලභෙණ්ණාං ගහොති ඉදං සො විරං වග මෙ අනිග්ගාතිකෙ පසෙක¹⁴ යොජෙති; අත්තා කිලමිතො සුක්කකදීතරෙ තහාසිත්තාමිති සමපරිවත්තනොත්ත¹⁵ විය ථුසෙ¹⁶ සොටොනොත්ත විය න කොචි අපෙරං නිපජාදිතො ගතුහං අත්තා නං යොගෙ යොජෙමිති විනොත්තො ආග; අථ ගගවා සො සො ඛකිකෙ¹⁷ තිත්තියපරිවාසො පඤ්ඤාපත්තා යං අඤ්ඤාතිත්තිය සුසෙකා සාමිණෙරහුමියං ඕසො අහං ගනොත ඉත්තං නාමො අඤ්ඤාතිත්තිය සුසෙකා ඉමයමිං ධරමවිතයෙ ආකඛාමි උපසමපදං ගාහං ගනොත සබ්බං වත්තාසෙ මාසෙ පරිවාසා යාවාමිති ආදිතා නගෙන සමාදිතිත්තො පරිවසති තං සකියං සො සො සෙහිග අඤ්ඤාතිත්තියසුසෙකාති අදිමාග; තත්ථ පබ්බජ්ජනති වචන සිලිට්ඨතාවසෙන¹⁸ වුත්තං අපරි වසිත්තියෙව හි පබ්බජ්ජං ලභති උපසමපදාතිකෙන පන න අතිකාලෙන¹⁹ ගාමපපවසනාදීති අට්ඨවත්තාති පුරෙණොත්ත පරිවසි

1. නායෙව අට්ඨ b. S.

2. අව්‍යාපජ්ඣා b. S.

3. ඕනොසංඛාරෙ S.

4. කසිණසමාපජ්ජනකාලෙ S, ම b. S.

5. සංඛාරෙති S.

6. භුමිදෙවතානං b.

7. තිර්ථජානසු S. b. S.

8. හතුපි L.

9. හා L.

10. ම L.

11. තෙහුමක S.

12. අකණ්ණා b. S.

13. අනිග්ගාතිකෙ S.

14. සමප වත්තනොත්ත b. S.

15. ථුසෙ b. S.

16. සොනොත්තවසිත්තිය S.

17. වසෙත්තව b. S. (පරිවාසො L.)

18. පන අතිකාලෙන b. S. ගාමිපප b. S.

තබ්බං; ආරදධම්මනාඨී අර්ථවත්තස්ස පුරණෙන¹ තුර්ථවිත්තා; අග
මෙත්ථ සමෙඛිපො විජාරතො පනෙන² තීත්ථිපරිවාසො සමන්තපාසා
දික්ඛාය මිත්තංගාර්ථං³ පබ්බජ්ජාධම්මකවර්ණනාය වුත්තනසෙක
මෙදිත්තමෙධං.

අපි ව මෙත්ථාඨී අපි ව මෙ එත්ථ; සුගහලවෙමිත්තනා විදිනාඨී
සුගහලනාතත්තං විදිත්තං අයං පුග්ගලො පරිවාසාර්ථො අයං න පරිවා
සාර්ථොඨී ඉදං මිත්තං පාකට්ඨනී දංගොඨී; තපො සෙතිසො
විනෙතඨි; අසො අවර්ජිතං බුද්ධිසාසනං යත්ථ එවං සංගිඨා කොට්ටඨා
සුත්තමෙව ගණනඨී අසුත්තං ඡබ්බන්තඨී තපො සුට්ඨිත්තරං පබ්බ
ජ්ජාය සඤ්ජාතුක්ඛාසො සමෙව ගණනඨී⁴ ආදිමං; අප ගගවා තක්ඛ
තීබ්බවර්ජනං විදිත්තං න සෙතිසො පරිවාසං අරහතීඨී අඤ්ඤත්තරං
භික්ඛුං ආමිගොතඨි ගවර්ජ භික්ඛු⁵ සෙතිසං නගාපෙත්වා පබ්බාජෙත්වා
ආනෙහිති සො හථා කත්වා තං පබ්බාජෙත්වා ගගවතො සන්තිකං⁶
ආනෙහි. ගගවා ගණෙ තිසිදිත්වා උපසම්පාදෙති;⁷ තෙන වුත්තං
අලත්ථ මො අපෙලො සෙතිසො⁸ ගගවතො සන්තිසෙක පබ්බජ්ජං
අලත්ථ උපසම්පදන්ති; අවිරුපසම්පනෙත්වාඨී උපසම්පනො හුත්වා
න වීරමෙව; මුපසමෙධාඨී වජ්ජුකාම කීලෙසකාමෙහි කායෙන ව
විතෙත්ත ව වම්බෙත්ථා;⁹ අසමපනෙත්වාඨී කම්මට්ඨානෙ සතී අවිජ
ගතො; ආනාපිති කායිකවෙත්තසිකසඛිකාතෙන වීරියාතාපෙන
ආතාපවා;¹⁰ සෙතිසනෙත්වාඨී කායෙ ව ජීවිතෙ ව අනපෙක්ඛිතාය
පෙතිතතො; මිත්තංගාර්ථනගාමො; සග්ගත්ථාසාඨී යත්ත අන්තං;
කුලපුත්තාඨී ආචාරකුලපුත්තා; සම්මදෙව්ඨී ගෙතුනාව¹¹ කාරණෙ
නෙව; කදකුත්තරන්ති තං අනුත්තරං; බුක්ඛවිජිගෙවිසොභානන්ති
මිත්තමුග්ගවර්ජස්ස පරියොසානගුතං අරහත්තඵලං තක්ඛ ති අන්තං
කුලපුත්තා පබ්බජන්ති; දිට්ඨව ධර්මෙති ඉමිත්ථො අත්තගාමො;
සංගං අභිඤ්ඤාසම්මිකාවාඨී අත්තනායොව පඤ්ඤා පච්චික්ඛං කත්වා
අපරපච්චිතං.¹² ඤාත්වා අන්තං; උපසම්පජ්ජ විහාසිති පාපුණ්ඨි
සම්පාදෙත්වා මිහාසි; එවං විහරන්තාව ඛිණං ජාති-පෙ-අබ්බඤ්ඤසි;
එවමස්ස පච්චෙක්ඛනගුම්ඨි දංගොත්වා අරහත්තකුට්ඨෙත්ව¹³ දෙසනං
නිට්ඨපෙත්තුං අඤ්ඤාගණෙ¹⁴ මො පතායග්ගා සෙතිසො අරහතං
අසොසිති වුත්තං; තත්ථ අඤ්ඤාගණෙඨී එකො; අරහතන්ති අර
හත්තානං; ගගවතො සාවකානං අරහත්තානං අබ්බන්තරෙ අසොසිති
අගමෙත්ථ අභිප්පාසො සෙතං සම්බත්ථ උත්තානමෙව්ඨී.

කුහකුරවතීයසුත්තං.¹⁵ සන්තමං.

1. අර්ථවත්තපුරණෙන b, S.	9. මුත්තමෙධා B.
2. විජාරණපනෙහ b, S.	10. ආනාපි වා B, P2, M2, අංගාපි b, S.
3. කථාංගං b. මණ්ණසාං b, S.	11. ගෙතු කාව L.
4. ගමෙ මො ගතොති S.	12. අපරපච්චිතං b, S.
5. ගවර්ජං භික්ඛු b, S.	13. අරහත්තතිකුට්ඨෙත්ව B.
6. සන්තිසෙක b. අංගාපි b, S.	14. අඤ්ඤාගණෙව මො S. තණ්ඨි b
7. උපසම්පාදෙති S.	15. කුහකුරවතීයසුත්ත මණ්ණසා S. වම්බ b.
8. සෙතිසො කුහකුරවර්ණනා S.	

2. 1. 8.

එවිමෙම පුග්ගානි අභයසුතතා; තඤ්ඤායෙති තස්ස නාමං; ඤජකුමාරෙති ඛිමිකාරස්ස පුතො;¹ වාදං ආරොපෙති² දෙසං ආරොපෙති; නොරසිකොති නිරයෙ තිබ්බත්තනකො;³ කප්පමානාති කප්පමිතිකො; අසොතිච්ඡාති බුද්ධසමයොනාපි තිතිච්ඡං න සකතා; උග්ගිලිකුතා⁴ උදො අනො මොචෙති; කපෙත්තුං අසකොනො නො; උග්ගිලිකුං ඛිතිහරිත්තුං න සකති; ඛිතිලිකුතා⁵ පුච්ඡාය දෙසං දත්වා හාරෙත්තුං⁶ අසකොනොනො ඛිතිලිකුං⁷ අනොපචෙතෙත්තුං න සකති;⁸ එවං ගහණොති තිගණො; තිර විනොධි සමණො ගොතමො මග්ගං සාවකො හිජ්ඣො ගණොති⁹ ගජ්ඣං එකං පඤ්ඤං අභිග්ගිගරෙමි යං පුච්ඡො සමණො ගොතමො උනකුටිකො සුත්වා තිසිනො; උට්ඨාත්තුං න සකතිස්සාතිති සො අභග්ගො ගොතා තිගට්ඨනො; සිතිද්ධිභොජනං කුඤ්ඤනො ඛහු පඤ්ඤා අභිග්ගිගරො එඤ්ඤා සමණො ගොතමො ඉමං නාම දෙසං දෙසොති¹⁰ එඤ්ඤං නාමාති සමබ්බ පහාය වතුමාස මජ්ඣකෙ ඉමං පඤ්ඤං අද්දස, අප්පස එතද්දෙසාති; ඉමස්ස පඤ්ඤස්ස පුච්ඡාය වා විස්සර්ජනෙ වා න සකතා දෙසො දත්තුං ඔට්ටිකාසරෙ අයං; කො හු මො ඉමං ගහෙති; සමග්ගො ගොතස්ස වාදං ආරොපෙත්සාතිති; තනො අභයො රුජකුමාරෙ පඤ්ඤනො සො සකතිස්සාතිති තං උග්ගණොපමිති¹¹ නිව්ඨං ගතො; උග්ගණොපමිති; ආයං වාදර්ඝ්ඤාසයො¹² තස්ස චිත්තං සමපට්ඨන්තො; එවං ගහණොති ආයං; අභිමො; මො අජ්ජාති අයං පඤ්ඤා වතුති මාසෙති අභි නිබ්බිටො¹³ තඤ්ඤං ඉදං ගහෙති; ඉදං විස්සර්ජනමානො දිවසාසො ආප්පගොස්සාතිති¹⁴ මඤ්ඤනො එවං විනොධි; සොද්ධාති¹⁵ සෙවි ජාති; අනාචකුමොති තස්සා ඛහුති සද්ධිං න තිමනොධි; එවං ජිරස්ස අනො; ඛහුසු තිසිනොසු ජොකං දුක්ඛාසනාස්සා¹⁶ අඤ්ඤා සුතතං අඤ්ඤා කාරණං අඤ්ඤා තපාරුපං වජ්ඣං ආහරිතො දෙසොති¹⁷ එවං සනො කලහො වා කොලාහලමෙව පා හවිස්සාති අපාපි එකකං සයව තිමනොස්සාමි එවමි මෙ ගරහා උපපජ්ජාතිති¹⁸ යාවමච්ඡරි ආයං අභයො ගතොනො දිවසෙ දිවසෙ හික්ඛුතං සතොති සහස්සො යපි සද්ධිං චරනො දිස්සාති එකකංසෙව¹⁹ තිමනොධිති එවං²⁰ පන

1. මරසපුත්තො b. S. වාදෙ දෙසං S.	10. උග්ගණොපමොති S.
2. තිබ්බත්තකො b.	11. වාදර්ඝ්ඤාසයො L.
3. මග්ගිලිකුතා S.	12. අභිග්ගිගරො b. S.
4. මග්ගිලිකුතා B මග්ගිලිකු S.	13. කප්පගොතිති B.
න සකතිස්සාති S උග්ගිලිකුතා S.	14. සෙවිද්ධායං ඉති පාළිනං.
5. දත්වා හ. හාරෙත්තුං b.	15. ජොකං; දත්වා වදනොස්ස b. S.
6. උග්ගිලිකුං S.	16. දෙසොස්සාති b.
7. කප්පමානාති S.	17. උපපජ්ජාතිති b. S. මච්ඡරි h.
8. ගණොති b. S.	මායං b. S.
9. අභග්ගි L. දෙසොස්සාති b. එඤ්ඤා	18. එකකංසෙව b.
ඉතිනාමොති සමබ්බ S.	19. තිමනොධිති එවං S.

දෙසො න ගවිස්සති¹ අපරෙති තිති සද්ධිං අත්තවතුපං තිමිනෙත්ති;
 නබ්බෙවං² ණ්ජකුමාර එකංසකනාති න බො රුක්කුමාර එත්ත
 පසෙකු එකංසක විස්සංජනං හොති, එවරුපං හි වාචං තථාගතො
 භාගෙය්‍යාපි න භාගෙය්‍යාපි ගාසිතපච්චයෙනත්තං³ පස්සතො
 භාගෙය්‍ය අපස්සතො න භාගෙය්‍යාති අපත්තං; ඉති⁴ ගගවා
 තිගණ්ණත්තං⁵ වතුති මාසෙති අභික්ඛං⁶ පසුතං අසතිවානෙත
 පබ්බතකුටං විශ එතවිවනෙතෙව සඤ්චුණ්ණං⁷; අනස්සං ගිගණ්ණං
 ති තව්ඨා තිගණ්ණං; අභික්ඛං⁸ නිසින්නා හොතිති උරුපු නිසින්නා
 හොති; ලෙසවාදිනො හි වාදං පට්ඨපෙනො⁹ කිඤ්චිදෙව එලං වා
 පුප්ථං පොත්තං වා ගහෙත්තං නිසිදනති හෙ අත්තන්නා ජයෙ සති
 පරං අපෙක්ඛාත්තරනති පරස්ස ජයෙ සති එලං බාදනා විශ පුප්ථං
 භාගෙය්‍යා විශ පොත්තං වාචෙත්තා විශ විනෙත්තං දසෙත්තති; අයං
 පත විනෙත්ති: සමමාසමුද්ධො සසට්ඨකභික්ඛාමො පරවාදිමථනො සමෙ
 මෙ ජයො ගවිස්සති, ඉපෙවනං කුසලං නො මෙ ගවිස්සති, දුරකං
 විජ්ඣත්තං රුද්ධපෙත්තාමි, හතො පස්සට්ඨ හො අයං දුරතො රුද්ධති,
 උට්ඨගථ තාව පට්ඨාපි ජාතිස්සාමාති¹⁰ තස්මා දුරතං ගහෙත්තං නිසිදි;
 භගවා පත රුක්කුමාරතො සගස්සගුණෙත්ති සතසග්ගගුණෙත්ති¹¹
 වාදිවරතෙණ ඉමමෙවස්සදුරතං උපමිං කත්තා වාදං හිත්තිස්සාමිති
 විනෙත්තො නං සිං මඤ්ඤසි රුක්කුමාරති ආදිමාග; තත්ත මුඛෙ
 ආපරෙත්තාති මුඛෙ ධර්මය්‍ය ආහරෙත්තාත්තාති අපෙනත්තං¹²
 අස්ස අතා; ආදිත්තාත්තාති පඨමපයොගෙත්ති¹³ අතුත්තති අතු
 තත්තං, අනුමත්තති න තව්ඨං; අනුමත්තංති නාති අනත්තංතිතං¹⁴ න
 වච්ඡිතිත්තං; අපිත්තං අමනාපාති තෙව පියා න මනාපා; ඉමිත්තා
 නගෙත්තෙව සබ්බත්ත අපත්තං දට්ඨමෙත්තං; තත්ත අපට්ඨපෙනෙව පඨම
 වාචා¹⁵ අපවාරංගෙව වොරෙති අදුතංගෙව දුසොති අදුපපසුත්තා
 ගෙව දුපපසුත්තාති¹⁶ පවත්තා; න තං තථාගතො භාගති; දුතිගවාචා
 වොරමෙව¹⁷ වොරෙ අගති ආදිවසෙත්ත පවත්තා; තව්ඨ තථාගතො
 න භාගති; තතිගවාචා ඉදුති තාව භාගති¹⁸ අතතපුඤ්ඤතාග
 දුස්සත්තා දුමචණ්ණො, අපපසුත්තාති¹⁹ ඉම ධර්මාපි පුත පුඤ්ඤං න

1. තමෙත්ත M2. W2. තමෙත්ත A3.	11. අපෙනත්ත L.
2. පට්ඨපෙන අ. නිං. b. S.	12. පඨමපයොගෙත්තෙව B.
3. ඉති b.	13. අනත්තංගිත්තති අනත්තඤ්ඤති.
4. හොතිග b. S. අත්ත S.	අපට්ඨා අමනාපාති B. න අත්තඤ්ඤ
5. අභිගංගිග b. S.	ඤ්ඤං B. S. න වුච්ඡි S.
6. අපිත්ත b.	14. පඨමවාචා b.
7. පට්ඨපෙන S.	15. දුපපසුත්තාතිග b.
8. සමුද්ධොට්ඨ සමවා b.	16. වොරං ගෙව b. S.
පරවාද b. S. මඤ්ඤ S.	17. ඉදුතිගාගති B. ඉදුති අත්ත b.
9. ජාතිස්සාමාති දුරතං b.	ඉදුති භාගිගිග S.
10. ගතගහෙත්තෙව S. වාදිවරතෙණ b.	18. අපට්ඨපෙනෙත්තං B. අපට්ඨපෙනෙත්තං b. S.

කරෙයි; දුතියකවිත්තවාසෙ¹ කථං වතුසි අපාසෙති න මුච්චිත්තති² එවං මහාජනයා අත්ථපුරෙකකාසෙත (බමම පුරෙකකාසෙත) අනුසාසනපුරෙකකාසෙත³ වත්තබ්බවාසා; හත්ථ කාලඤ්ඤා කථාශෙතොති තඤ්ඤා තනිතබ්බාකරණේ තඤ්ඤා වාචාය ව්‍යාකරණේ තථා තථා කාලඤ්ඤා⁴ හොති මහාජනයා ආදානකාලං⁵ ගහණකාලං ජාතිත්වා තථා ව්‍යාකරෙතිති අපේඨා; පියපතෙව පථමා වාචා අවධානිතකථා⁶ නාම සා එවං චෙදිතබ්බා; එකං කීර ගාමවාසී⁷ මහලලතං නගරං අගනුවා පාතංගාසෙ පිච්ඡතං වෙඤ්ඤාකාමා සමබහුලා බුත්තා පිතිට්ඨාසෙත ධපෙඨා⁸ තෙත සද්ධිං පුරං පිච්ඡතා⁹ ඉමෙත්ත නිවාසක පාරුපතමපි ගපේ ගණිතමපි සබ්බා ගහෙත්තාමාති¹⁰ විනෙත්තවා කතිතං අනංසු; එකෙතං අත්තපච්චකම්¹¹ කථං කපේම යො අගුතනති කපේමි¹² කපිතං වා න සද්දගති තං දුසං කථා ගණිත්තාමාති තමපි මහලලතං පුච්ඡිංසු; තාත තුච්ඡාකමපි¹³ රුවටිතිති එවං හොතු¹⁴ තාතාති; එකො බුත්තො අග: හො මෙත්තං¹⁵ මාතු මපි කුච්ඡිගතෙ කපිට්ඨඵලදොගලො අහොසි සා අඤ්ඤං කපිට්ඨභාරතං අලගමානා¹⁶ මෙඤ්ඤව පෙසෙසි; අගං ගතවා රුකඛං අභිරුචිත්තුං අසකකාසෙනා අත්තනාව අත්තනාං පාදෙ ගහෙත්වා මුක්කරං පිය රුකඛස්ස උපරි බිපිං¹⁷ අථ සාඛනො සාඛං චිච්චනෙත්වා ඵලාති ගහෙත්වා මහරිකුං අසකකාසෙනා සරං ගතවා තිසෙත්තිං අභරිත්වා ඔරුත්තං මාතු සතතිතං¹⁸ ගතවා ඵලාති මාතුයා අදුසිං¹⁹ තාති පත මගනතාති හොතති වාටිපමාණාති²⁰ තෙනා මෙ මාතරු එකාසනෙ තිසිත්තාය සමසාධිඵලාති බද්ධතාති²¹ මයා එකුච්ඡිගෙත²² අතිතඵලෙසු සෙස තාති කුලසතිනෙ²³ ගාමෙ මුද්දකමහලලතාතං අහෙසු; අමාතං සරං සොළසහත්ථං සෙසං²⁴ පරික්ඛාරගණිතං අපනෙත්වා කපිට්ඨ ඵලෙගෙව යාව ඡද්දතා²⁵ පුරිතං තෙනා අතිරෙකාති ගහෙත්වා ගෙග ආසෙ රුසිං අනංසු; සො අසිතිගජ්ඣුබෙබ්බො පබ්බතො පිය අහොසි;

1. දුතියකවිත්තවාසෙ B.

දුතියං තත්තාපම B

2. අපාසෙති මුච්චිත්තති b. S.

3. අත්ථ පුරෙකකාසෙත අනුසාසන

පුරෙකකාසෙත L. බමමපුරෙක

සෙත අනුසාසති පුරෙකකාසෙත B.

4. ව්‍යාකරණ නාම තථාගසනා

කාලඤ්ඤා b. S.

5. ආදානකා ආදානකාලං S.

ජාතිත්වා මහාකාරෙති b. S.

6. අවධානත L. අවධානිත. කථා B.

7. ගාමවාසී S. වාසී b.

8. ධපේ B. ධපෙසි A2. කථාසෙත ධපේපි23.

9. පිච්ඡතා b. නිවාසන පවුරණපි b.

10. ගහිත්තමාති b.

11. අත්තපච්චකම්. S.

12. අගුතනති කපේම H. කපේමි b.

13. තුච්ඡාකමපි ගාත b.

14. එවං හො තොතු L.

15. මෙත්තං හො b.

16. අලගමානා b. මංගෙපි b. S.

17. බිපි A2. B V. M2. W2. T.

18. මාතුගතෙති b.

19. අදුසි A1. A2. M2. V. W2. T.

20. වාටිපමාණාති b. S.

21. බාධිතාති L.

22. එකුච්ඡිගෙත b.

23. කුලසතනසෙ b. S.

24. සෙස b. S.

25. ගාමිඡදතං b.

කිං ඊදිසං හො සකසං සඛාතුනති¹ ගාමිකමහලකො තුණ්ඨි කිසි
 දිසා සබ්බසං භරාපරිභොගානෙ පුච්ඡිතො ආහ; එවං භවිත්‍යාති.
 තාතා මහතතං රච්ඨං මහතතතාය² සකසා සඛාතුනති; යථා ව ඥාත.
 එවං හෙතෙයිති තථාරූපාසු තික්කාරණකථාසු කපිතාසු³ ආහ: තාතා
 මිත්තමපි සුඤ්ඤා ව තු තුමනානංගෙව⁴ ඩුලාති මිත්තාකුලාති අමනානමපි
 ඩුලං මිත්තාකුලං අමනානං පන අවිසසසබ්බෙතනති කප්පාසබ්බෙතනං
 මහතතතරං තස්ස අනෙකකරිසසතසගස්සකප්පාස⁵ බෙතතස්ස මුප්පඤ්ඤ
 එකො කප්පාසරූපෙකා මහා අසිතිහත්‍යුඤ්ඤබොධො අගොසි; තස්ස පඤ්ඤ
 සංඛා: තාසු අවිසසසංඛා එලං ත ගණිතංසු; පාචිතසාඛාය එකමෙව
 මහාචාචිතතතා එලං අගොසි; තස්ස ඡ අංසිගො⁶ ඡසු අංසිසු ඡකප්පාස
 පිණ්ඩිගො පුට්ඨිතා; අනං⁷ මග්ගං කාරෙතා තහාන විලිපෙතා බෙතනං
 ගහතා තා කප්පාසපිණ්ඩිගො පුට්ඨිතා දිසා සිතකොච ගහං පසා
 රෙතා ගණිතා; තා කප්පාසපිණ්ඩිගො ථාමිනමපි නතා ඡ දුග්ගා අගෙසුං;
 තෙ සබ්බම මං එකතං භිගාය පලාතා⁸ එතතකො අභානෙ තෙ ත
 පස්සාමි. අප්ප දිව්ඨා තුමෙත තෙ ජනා තං තඤ්ඤ නාම තිං පුණ්ණො
 නාමි තා වඛ්ඨිමානො නාම තිං⁹ ඡතෙතා නාම තිං මහිගලො නාම
 තිං හෙට්ඨිගො¹⁰ නාමාති වතා උච්ඨාය තිසිත්තකෙ ගෙව ඩුලාසු
 ගහෙතා අච්ඡාසි; තෙ ත මගං දුග්ගාති¹¹ වතඤ්ඤ නාගතංසු; අථ
 තෙ¹² කසිත්තතා විනිව්ඡයං තෙතා ලාඤ්ඤා ආරොපෙතා යාවඤ්ඤ
 දුග්ගෙ කතා පරිතුඤ්ඤ; එවරූපිං කථං¹³ තථාගතො ත ගාසති; දුතිය
 වාචා ආමිසගතාසුචාසු කමසතා; දිව්ඤ්ඤ¹⁴ වා තානප්පකාරං පරෙසං
 ථොමිතවාචා¹⁵ වෙව වෙරකථං රුජකථනති ආදිකයප්පවතතා
 තීරව්ඡාතකථා ව තමපි තථාගතො ත ගාසති; තතියවාචා අරියතවච
 සනතිගිතකථා ගං වස්සගතමපි සුණ්ණතා¹⁶ පණ්ණිතා නෙව තිතති.
 භව්ඡතති; ඉති තථාගතො නෙව ඤ්ඤිමං¹⁷ අප්පියවාචං ගාසති ත පිය
 වාචං තතියං තතියමෙව¹⁸ පන ගාසිතබ්බකාලං අනතික්කමෙතා¹⁹
 ගාසති; තථ තතියං අප්පියවාචං සකිංග ගෙට්ඨා දුගරකුමාරඋපමා
 ආගතාති වෙදිතබ්බං.²⁰

1. සද්දතිතුනති b,	10. පොඨිගො b, ගෙට්ඨිගො S.
2. රච්ඨං රච්ඨං මහතතතාය B.	11. තෙට්ඨං ත දුග්ගාතිපි A2. V.
3. කපිතාසුගොපි තාතා සුඤ්ඤා b.	12. අපථකෙ b.
4. තුමාතංගෙව A', B, V. M2 P2.	13. එවරූපං කථං B.
5. අනෙක කරිසසතසගප්පාස b, S.	14. පාතු තමෙතො S, වාතු b, වහෙත තානප්පකාරකං b.
6. ජර්ඨිගො, ජසුරං ජසු b, අ වඨිඤ්ඤ S.	15. ථොමිතා b ථොත 'වච්ඡාගෙව S.
7. ගමිකං B.	16. සුණ්ණතතා b.
8. තෙතසබ්බ එතතතං භිගාගං.	17. නෙවතවචං S. නෙමිගබ්බමපි b.
පලාතා b.	18. උච්ඨං තතිය මෙව b.
9. තිං තපනා b, වසතනා නාම b.	19. ගාසිතබ්බකාලං අනතික්කමෙතා b.
	20. වෙදිතබ්බං b.

උදුහු ධානිකා වෙතනති¹ උදුහු ධානුපතතිකසුණෙන තං
 ඛණංගෙව තං තථාගතං² උපට්ඨාතීති පුට්ඨති; පඤ්ඤානාති³
 ඤ්ඤානා පඤ්ඤානා පාකපටා; ඛමිමධාතුති ඛමමහපටා; සඛ
 ඤ්ඤානසුණෙනතං අභිවචනං තං⁴ හඨවතා සුපට්ඨිඛං තත්ථගතං
 හගවතො; තඤ්ඤානං තං⁵ ඉට්ඨති සඛං ධානසොච පටිහාතීති;
 සෙසං සඛස්ථ උත්තාතමෙව; අගචපත.ඛමමදෙහතා නෙසසුක්කලං
 වසෙත⁶ පරිතිවිතීතාති.

අගඤ්ඤාමාරසුතං⁷ අට්ඨමං.

2. 1. 9.

ඵවමෙම ඉතනති ඛුචෙදතිගසුතනා; තත්ථ පඤ්ඤානසො ඵස
 තීති පඤ්ඤානසොති තඤ්ඤානා; වාසිථරපු තිඛාදනමුගර¹ කාලසුත්ත
 කාලිසඤ්ඤානෙතිවා සමනතාගතතනා සො පඤ්ඤානසොති² පඤ්ඤානො;
 ඵසතීති වාසිඤ්ඤානො³ උදුචිති පඤ්ඤානඋදුචිපෙරෙ; පටිඤ්ඤා
 සතති කාරණං; වෙපානඤ්ඤාති ඤ්ඤානා; පටිඤ්ඤානොති කාර
 ණෙන; එත්ථ ව කාසිකවෙතතිකවසෙත ඤ්ඤානෙතිවෙදනසො; සුඛාදිවසෙත
 තිසො; ඉත්ථිගවසෙත සුඛිත්ථිගාදිකා පඤ්ඤා; ආරවසෙත වසු
 සමථානපාදිකා⁴ ඤ්ඤානා; උපට්ඨවරවසෙත වසුත්තා රූපං දිසා සො
 නසොති⁵ රූපං උපට්ඨවරවසෙත ආදිකා අට්ඨාරක; ඤ්ඤානසොති
 සොඤ්ඤානොති ඤ්ඤානසොතිවෙදනසොති⁶ ඤ්ඤානසොති දෙවනසොති
 ඤ්ඤානසොතිවෙදනසොති⁷ ඤ්ඤානසොති උපෙක්ඛා ඤ්ඤානසොති
 උපෙක්ඛා එවං ඤ්ඤානසොති; අතිත්ත⁸ ඤ්ඤානසොති අනාගතෙ ඤ්ඤානසොති
 පට්ඨපසෙත ඤ්ඤානසොති එවං අට්ඨසතං වෙදනං⁹ වෙදනසොති;
 පඤ්ඤානො ඉමෙ ආනංඤානොති අගං පාටිගෙතෙකා¹⁰ අනු
 සතී න කෙවලං ති¹¹ ඤ්ඤානොති ඤ්ඤානොති වෙදනා හගවතා පඤ්ඤානො;
 පටිගාගෙත එතාපි වෙදනා කට්ඨානං තං දසොනසොති පඤ්ඤානසොති
 ඵසතීතො වාදං උපට්ඨවෙතො ඉමං දෙහතං ආරති; අතිත්තාගත
 රතති සුඤ්ඤානො; පඤ්ඤානසොති අනපකතො;¹² එත්ථ ව
 චතුත්ථානසොති පටිගාග අදුක්ඛාසුඛා වෙදනා කට්ඨානසොති

1. වෙතනති b, ඤ්ඤානති B

2. ඛණං ගෙව තථාගතං b.

3. පඤ්ඤානොති b, ඤ්ඤානො.

4. තං b.

5. තං. තං. සඛං b, තං. තං. සඛං. L.

6. නෙසසුක්කලං පුක්කලං

7. අගඤ්ඤාන වසෙත b.

8. දඤ්ඤානොති b.

9. පඤ්ඤානොති b

10. වසිති ඤ්ඤානොති b.

11. චතුත්ථානසොති b.

12. සොඤ්ඤානොති b

13. ඤ්ඤානොති තං. තං

තං. තං. b, ඤ්ඤානො.

14. ඤ්ඤානොතිවෙදනසොති b, ඤ්ඤානො.

15. ඤ්ඤානොතිවෙදනොති එවං.

ඤ්ඤානොතිවෙදනොති b, ඤ්ඤානො.

16. වෙදනොති. A1, B P1, W1.

අට්ඨවෙදනොති. b, අට්ඨවෙදනො.

වෙදනොතිවෙදනොති b.

17. පාටිගෙතො b.

18. කෙවලං b.

19. අනුපකතො. b.

අනුපකතො. S, එත්ථ ව b, ඤ්ඤානො.

පණිතවෙහෙව ව සුඛනති වුතො;¹ නිරෝධො අවේදසිතසුඛවසෙත
 සුඛං නාම ජාතො; පඤ්චාසාමගුණවසෙත හි අවිඤ්ඤාපතතිවසෙත
 උපතතො වේදසිතසුඛං නාම; නිරෝධො අවේදසිතසුඛං නාම;
 ඉති වේදසිතසුඛං වා ගොඤ්ඤ අවේදසිතසුඛං වා නිදුක්ඛගාමසංඛා
 තෙන² සුඛවෙහෙව එකං සුඛමෙව³ ජාතං; අනෙ අනෙති යත්තං
 යත්තං ණතෙ; සුඛං උපලබ්භතීති වේදසිත සුඛං වා අවේදසිතසුඛං
 වා උපලබ්භතී;⁴ යත්තං යථාගතො සුඛසම්මං අවපඤ්ඤාපෙතීති
 තං සම්මං තපාගතො නිදුක්ඛගාමං⁵ සුඛසම්මංගෙව පඤ්ඤාපෙතීති
 ඉධ හගමා නිරෝධසමාපතති⁶ සිසං කථා තෙසාපුත්තලවසෙත අර
 ගතතඤ්ඤාපෙතමි⁷ දෙසනං නිබ්බාපෙසිති.⁸

බහුවේදනිසසුතතං නවමං.

2. 1. 10.

එවමෙම සුභනති අපරිණිකසුතතං¹⁰ තත්ථ වාටිභනති අතුරිත
 වාරිකා; අපච්ඡි පන වො ගහපතොසාති කසමා ආගං සො කීර් ගාමො
 අවට්ඨායෙ¹¹ නිව්වෙහා නානාවිධා සමිණ්ඩාගමණා දිවසං මග්ගං
 ගතවාසං තං ගාමං¹² වාසස්ථාය උපෙතති; තෙසං තෙ මනුස්සා
 මඤ්චපිඨාති අත්ථිත්වා¹³ පාදෙ ධොවිත්වා මනෙඛවා කපපිපාත
 කාදිති¹⁴ දළා පුත දිවසෙ නිමනෙත්වා දුතං දෙතති; තෙ පසන්න
 විතො තෙති සද්ධිං සම්මනනගමානා එවං වදන්ති; අපච්ඡි පන වො
 ගහපතොසො කිඤ්චි දග්ගනං ගතිතනති තත්ථ හනෙත්ති; ගහපතොසො
 විතා දග්ගනෙත ලොකො ත නිග්ගාති එකං දග්ගනං රුචිත්වා¹⁵ බමා
 පෙත්වා ගහෙත්වා¹⁶ වට්ටති තං සග්ගතො¹⁷ ලොකොති දග්ගනං
 ගණ්හපාති වත්වා පසන්නතො; අපරදිවසෙ අඤ්ඤා ආගතො; තෙපි
 තපෙච්ච පුට්ඨිසු; තෙ තෙසං ආමි හනෙත පුරිමෙපු දිවසෙපු තුච්ඡා
 දිසා සමිණ්ඩාගමණා ආගතවා සග්ගතො ලොකොති අවෙග ඉදං
 දග්ගනං ගාමාපෙත්වා ගතොති ආරෙවෙපු; තෙ බාලා කිං ජාතනති;
 උච්චිජ්ජති අගං ලොකො¹⁸ උච්ච්ඡද්දග්ගනං ගණ්හපාති එවං තෙපි

1. වුතො ජගසිතොති සුඛනති	9. වං පසිති b, S.
2. ගං නිදුක්ඛගාම S. තං නිදුක්ඛ b.	10. අපරිණික සුතත විරිණ්ඤා b.
3. එකතනසුඛමෙව b. එක S.	11. අවට්ඨ වාසෙ b. අවට්ඨ S.
4. උපලබ්භාති S	12. ගාමං පාතං වා ගාමං S.
5. නිදුක්ඛගාම. සුඛසම්මංගෙව B.	13. පත්ථිත්වා B පාදෙමනෙත්වා b S.
6. නිදුක්ඛගාම. S ජදුක්ඛ b	14. කපපිපාතං B P2.
7. නිරෝධ ගමා පතති. b S.	15. රුචිත්වා b.
8. අරගතනනති ඤ්ඤාපෙතමි B, M2	16. ගතිඤ. A1, M2, P2.
W2. අරගතනනති ඤ්ඤාපෙතමි b, S.	17. වට්ටති ගහපතො b, S.
	18. අගං ලොකොති b.

උචේදදය්‍යනං ගණනාපෙචා පක්කන්තා; එතෙන උපායෙන¹ අසෙසෙ එකවිවසය්‍යනං අසෙසෙ අත්තාන්තනං අසෙසෙ අමරවිකෙඛ පනති එවං ආසව්‍යදිව්‍යයො උග්ගණනාපෙසුං; තෙ පන එකදිව්‍යයමපි පතිට්ඨාතුං නාසක්ඛිංසු;² ඥාබ්‍යපට්ඨා ගගවා අගමාසි; සො තෙසං භිත්තංග පුච්ඡන්තො අපී පන ථෙව ගගපතයොති ආදිමාග; තත්ථ ආභාරවතීති කාරණවති සමෙතුකා; අපණ්ණකොති අවිරුද්ධො³ අඤ්ඤාමි එකංගගාතිකො; නපී දිත්තනති ආදි දසවන්ත්ත⁴ මිච්ඡාදිව්‍යී හෙට්ඨා සාලොග්‍යකසුත්ත විත්ථාරිතා; තථා තබ්බිපට්ඨ නිකා සමමාදිව්‍යී;⁵ නොක්ඛමෙම ආනිසංසනති යො නෙසං අකුසල තො තික්ඛන්තභාවෙ ආනිසංසො; යො ව චොදනපඤ්ඤා විසුද්ධි පඤ්ඤා තං න පය්‍යනතීති අන්තො.

අඤ්ඤාමිසසෙසෙතතීති⁶ අභුතබ්බසසෙසෙපනා; අත්තාන්තං උග්ගණනං සෙතීති එපෙචා මං කො අසෙසෙ අත්තන්තො දය්‍යනං පරෙ⁷ ගණනා පෙතුං සකෙකාතීති අත්තාන්තං උක්ඛිපති; පරං වස්මහරීති එත්තකෙසු රත්තෙසු එකොපි අත්තන්තො දය්‍යනං පරෙ ගණනාපෙතුං න සකෙකා තීති එවං පරං හෙට්ඨා ඛිපති; පුඤ්ඤව ඛො පනාති පුඤ්ඤ මිච්ඡා දය්‍යනං ගණනන්තයෙව සුසිලං⁸ පභිතං හොති දුග්ගිලාසො⁹ පට්ඨපට්ඨිතො; එවමසෙසමෙති එවං අය්‍ය ඉමෙ මිච්ඡාදිව්‍යී ආදයො සත්ත අපරපරං උපපජ්ජන්තවසෙන පන තෙයෙව මිච්ඡාදිව්‍යීපට්ඨො¹⁰ අනෙක පාපකා¹¹ අකුසලා බ්‍රමා උපපජ්ජන්ති නාම; කත්‍රාති තාසු තෙසං¹² සමිණ්‍යාසමණානං ලද්ධසු; කල්පිගණකොති පරප්‍රමාණො දුග්ගමන්තො සමාදිගණනාති¹³ දුග්ගතිතො දුපපරමට්ඨො; එකං සමපිඨො ති ධම්මීති එකමන්තං¹⁴ එකකොට්ඨාසං සත්වාදපමිව එරිතා අබ්බවිච්ඡා තිට්ඨති; ඤෙව ඛො නපී පරලොකොති¹⁵ එවං සත්තෙයෙව සොඤ්ඤාවාචතො හොති;¹⁶ විසුද්ධිති විජජ්ජති; අඤ්ඤාමිසසෙසෙතතීති භුතබ්බසසෙසෙපනා¹⁷ කල්පිගණකොති ප්‍රමාණො; සුඛමන්තො¹⁸ සමාදිගණනාති සුගතිතො සුපරමට්ඨො;

1. එතෙසු පායෙන b.	10. මිච්ඡාදිව්‍යීයා පට්ඨො S.
2. න සක්ඛිංසු b.	11. අනෙක පාපකා b
3. අවිරුද්ධා b	12. තෙසං b. S. ලභිසු b. S. චුඤ්ඤා
4. දසවන්ත්තා b. S.	හොති S. පරාජග්ගො නො B.
5. සං මිපව්‍යතිකා B. පබ්බිපව්‍යති කතුකා b. තං මිපව්‍යතිකා S.	13. දුග්ගභිදිත්තොති S. දුග්ගතිතො b. S.
6. අඤ්ඤාමි පසෙසෙතතීති B.	14. එත්තන්තං b. S.
අභුත බ්‍රමා පසෙසෙපනා b. S.	15. පරොලොකොති B.
අත්තන්තකං සෙතීති b	16. සොඤ්ඤාවාච තොති b. සොඤ්ඤා වාච වි තොරිඤ්ජනීති b. S.
7. අපරෙ b	17. අඤ්ඤාමි පසෙසෙතතීති භුත බ්‍රමා පසෙසෙපනා b. S. කල්පකා නොති b. S.
8. සුසිලං b.	18. සමාදිග්ගනාති S. සුගතිතො, b.
9. දුග්ගිලාසො S. සිලං b. S	

සාවකාති¹ වදනති; ඉමෙ තීර පුරිමෙති ද්විති පණ්ඩිතරු; හිති අපෙල සාවකා² හලියුතිජාතීති වදනති. ඉති අත්තතො පච්චයදගන නිගණ්ණෙතිපි ජෙට්ඨකතරෙ කරෙතති; තඤ්ඤ වළෙත්ඃ සබ්බිජෙට්ඨා අයං සුක්කාතිජාතීති වදනති තෙ තීර පුරිමෙති චතුති පණ්ඩිතරු; ආජ්චනෙ පත පරමිසුක්කාතිජාතීති වදනති තෙ තීර සපෙබ්බිති පණ්ඩිතරු; තථ සපෙබ්බ සත්තා පඨමං සාකුණිකාදයොව³ භොතති; තතො විසුජ්ඣමිතා සත්තසමණ⁴ භොතති; තතො විසුජ්ඣමිතා නිගණ්ණා; තතො ආජ්චන⁵ සාවකා; තතො නාඤ්ඤයො; තතො ආජ්චකාති⁶ අගමෙ තෙසං ලද්ධි; සුක්කපණ්ඩා වුත්තාවචනිකෙතා වෙදිතපෙබ්බා; ගෙස ඵ්ඛාපි පුරිමිතොරෙ වුත්තසද්ධිමෙව; ඉමාසු පත තිසු දිට්ඨිසු තථිකා දිට්ඨි විජානා පටිබාහති; අකිරියදිට්ඨි කමමං පටිබාහති; අනෙකුකදිට්ඨි උගගං⁷ පටිබාහති; තථ කමමං පටිබාහනෙතනාපි විජානො පටිබාහි තොති;⁸ විජානං පටිබාහනෙතනාපි කමමං පටිබාහිතං; ඉති සපෙබ්බ පෙතෙ⁹ අන්තො උගගපටිබාහනා අනෙකුකවාද වෙව අකිරියවාද තථිකවාද ව¹⁰ භොතති; ගෙ පත තෙසං ලද්ධිං ගහෙතීථ රතතිට්ඨා තෙ¹¹ දිට්ඨාට්ඨානෙ නිසින්නා සජ්ඣායනති විමංසනති; තෙසං තථි දින්නං, තථි සිට්ඨං, කරෙතො ත කිරියති පාපං තථි ගෙතු, තථි පච්චයොති තත්ථිං ආරම්භණ මිට්ඨාසති සනතිට්ඨති, විතතං එකගතං භොති ජවතාති ජවනති පඨමජවනෙ සතෙකිට්ඨා භොතති, තථා දුරියාදිසු සත්තසමි බුද්ධිතමපි අපෙකිට්ඨා අතිවත්තිතො අරිට්ඨ කණ්ඩකසදිනා;¹² තථ කොපි එකං දග්ගතං¹³ ඔක්කමති, කොපි දො¹⁴ කොපි තිණ්ඨි එකගමිං ඔක්කනෙතපි ද්විසු තිසු ඔක්කනෙතසුපි නිගතමිට්ඨාදිට්ඨිකොව¹⁵ භොති, පෙතතා¹⁶ සග්ගමග්ගාවරණඤ්ඤව මොක්ඛමග්ගාවරණඤ්ඤ අභපෙබ්බා තග්ගතතභාවග්ග¹⁷ අනන්තරං සග්ගමපි ගතතුං පහෙව මොක්ඛං වට්ටබාණුතාමෙස සනෙතා පඨවි ගොපකො¹⁸ කිං පනෙතඵකගමිංගෙව අත්තතාවෙ නිගතො භොති උදුසු අඤ්ඤාමිමපිති එකගමිඤ්ඤව¹⁹ නිගතො ආසෙවනවගෙත පත ගච්ඡතරෙපි තත්තං දිට්ඨිං²⁰ රුජෙවතියෙව; එවරුපග්ග හි ගෙභුගෙතන ගච්ඡතො වුට්ඨාතං නාම තථි.

1. එකතොමි හි B. එකනුපාතාහි S.

2. අපෙලසා තාවකා b. S.

3. සාකුණති තාදයොමි L.

4. සාසා සමණා b.

5. ආජ්චක b.

6. ආජ්චකාහි B W2.

7. උගගමිපි b. S.

8. පටිබාහිතො නොති b. S.

9. ගෙබ්බාගතෙ L.

10. තථිකවාදපෙව අනෙකුකවාද ව

අකිරියවාද මි b.

11. රතතිට්ඨාහි S.

12. අරිට්ඨකං කණ්ඩක සද්ධං B.

13. එකදග්ගතං L.

14. අවපි S.

15. නිගතමිට්ඨාදිට්ඨිකොමි W2.

16. ගෙතො B.

17. තග්ග අත්ත භාවග්ග b. අනන්තරං S.

18. පඨවිගොපකො n. S.

19. අග්ගමිඤ්ඤව A8. V. 1V2.

20. තං උ. දිට්ඨි b

තසමි අභලාභාණ්ඩනං ආසිද්ධමිවොරගං

ආරතා පරිවජ්ජයාහ භුක්තියමො විවක්ඛණ්ණොති.

නාපි භබ්බසො ආරුප්පාති¹ අරුපමුග්ගලොකො නාම භබ්බා
කාරෙන නැපි; මනොමයාති කුතාවිත්තමයා; සංකල්පමයාති අරු
පක්ඛාන සංකල්ප සංකල්පමයා; රූපානංසෙව නිබ්බිද්ධං වික්කාස
නිජේධාය සමිපනොනා හොතිති අගං ලාභි වා ගොති තකති වා; ලාභි
නාම රූපාවචරක්ඛානලාභි තස්ස රූපාවචරෙ කඛ්ඛා නැපි; අරුපා
වචර² ලොකෙ අපි; සො අගං ආරුප්පා අපිති වදනොනෙවි නැපිති
වදනොනෙවි සුණංමි³ අපි නැපිති පන න ජානාමි වතුන්ද්ඛානං
පදවිතානං කළා ආරුපාවචරක්ඛානං නිබ්බන්ධනංසමි සෙව
ආරුප්පා⁴ අපි නැපි නිබ්බන්ධනංසමි⁵ සෙව නැපි රූපාවචරමුග්ග
ලොකෙ නිබ්බන්ධනංසමි⁶ එවං මෙ අපණ්ණකො ධම්මො අපණ්ණ
කො අපිරුද්ධොව⁷ භවිත්තොති නපා පටිපජ්ජති;⁸ තකති පන අපටි
ලඤ්ඤානො⁹ තස්සාපි¹⁰ රූපක්ඛානෙ කඛ්ඛා නැපි අරුපලොකෙ
පන අපි සො අගං ආරුප්පා¹¹ අපිති වදනොනෙවි නැපිති වදනො
නෙවි සුණංමි. අපි නැපිති පන න ජානාමි, කසිණපරිකම්මං කසි
වතුන්ද්ඛානං නිබ්බන්ධනංසමි පදවිතානං කළා ආරුපාවචරක්ඛා
නා¹² නිබ්බන්ධනංසමි සෙව ආරුප්පා අපි නැපි නිබ්බන්ධනංසමි
සෙව. නැපි රූපාවචරමුග්ගලොකෙ නිබ්බන්ධනංසමි එවං මෙ
අපණ්ණකො¹³ ධම්මො අපණ්ණකොව අපිරුද්ධො¹⁴ භවිත්තොති නපා
පටිපජ්ජති,¹⁵

භවතිණ්ණොති නිබ්බානං; සර්වකාස සහතිගොති රුගවිසෙක
මිච්ච රජ්ජනස්ස¹⁶ සතතිකෙ; සංසොභායාති තණ්හාවිසෙක සංසො
ජනන්දාය; අභිනංශනායාති තණ්හාදිවිච්චිවිසෙක අභිනංශනාය; සම්
පනොනා කොතිති අගමි ලාභි වා ගොති තකතිකො වා;¹⁷ ලාභි
නාම අධිසමාපත්තිලාභි; තස්ස ආරුප්පෙ කඛ්ඛා නැපි නිබ්බානෙ
අපි සො අගං නිජේධො අපිතිපි නැපිතිපි සුණංමි, සගං න ජානාමි
සමාපත්ති¹⁸ පාදකං කළා විපක්ඛානං විසෙධංසමි, සෙව නිජේධො
භවිත්තොති අරුතංසං පළා පරිනිබ්බාසිත්තංමි, නො වෙ භවිත්තොති
ආරුප්පෙ¹⁹ නිබ්බන්ධනංසමි එවං පටිපජ්ජති; තකති පන එකසමා
පත්තිතාපි න ලාභි ආරුප්පෙ පනස්ස කඛ්ඛා නැපි භවතිණ්ණොති අපි

1. අරුපාති B. ලොකානං ම S.

2. අරුපාති b.

3. අපිති වදනොනෙවි සුණංමි B.

අපිති වදනොනෙවි³ නැපි³ වදනොනෙවි³ සුණංමි P2. V.

අපිති වදනොනෙවි³ සුණංමි

4. අරුපා B. [A¹. A2. M2.

5. නිබ්බන්ධනංසමි A1. B

6. අපිරුද්ධොව b.

7. පටිපජ්ජති A1. M2.

8. අපටිලඤ්ඤා b. B. කොනො b.

9. තස්සාපි b.

10. අරුපා b.

11. අරුපාවචරක්ඛානාති S.

12. එවමෙව අපණ්ණකො S.

13. අපිරුද්ධො b. භවිත්තොති b. S.

14. රජ්ජනස්ස S.

15. තකතිවා b

16. සමාපත්ති. b.

17. අරුපෙ b.

සො අහං නිරුධො අප්පිති පි නප්පිති සුණම්, ගගං න ජාතම්,
 කසිණ පරිකම්මං කථාං අව්භසමාපත්තිං යො නිබ්බින්නතථාං සමාපත්ති
 පදව්භානං විපක්ඛනං වර්ධනාමි සචෙ නිරුධො ගම්ඤ්ඤි අරහත්තං
 පථාං පරිනිබ්බාසිංසාමි නො චෙ ගම්ඤ්ඤි ආරුප්ප නිබ්බිත්තිංසා
 මිති එවං පටිපත්ති; එතංගං අප්පි දිනනති ආදිති නාම අපරිණා
 භාගි හසිත්තු නප්පි දිනනති ආදිති පනි ආදිති අපරිණාතාතිති
 ගහණවසෙක තාති හි අපරිණාතං අපරිණාතනති එවං ගතිත්තතා
 අපරිණාතාති නාම ජාතාති; වග්ගානෙමෙති අගං පාටිසෙකෙත්තා,¹
 අනුසත්ති; තප්පිතවාදෙ අකිරියවාදෙ අනතුගවාදෙ,² ආරුප්පා තප්පි
 නිරුධො තප්පිති එවං වාදිතො ව දොති ඉමං පඤ්ඤි පුත්තලා ගොඨා
 තසො පුත්තලාචි සොනති අප්පිතවාදදසො පඤ්ඤි එතො වතුප්පුත්ත
 ලොචි සොති. එතමිත්තං දසෙත්තුං ගතවා ඉමං දෙසනං ආරභි. තත්ථ
 සබ්බං අත්තො උත්තානමෙවාති.

අපරිණාතසුත්තං දසමං.

හිට්ඨිතො පඨසමා වග්ගො.

2. 2. 1.

එවමෙමි සුත්තති අමිලවිකරුප්පලාචාදසුත්තං; තත්ථ අමිල
 ව්භිකාසං විහරති චෙඑවනවිහාරස්ස පච්චින්නෙ පඨානකර
 සංකිප්පෙ විවේකකාමිතං වසන්තරාග කතෙ අමිලවිකාසි³ එවං
 කාමිකෙ පාසාදෙ පව්චෙකං මුග්ගසෙත්තා විහරති; කණ්ඩකො නාම
 ජාතකාලතො පට්ඨාග නිවිණොව ගොති එවමෙමි⁴ අගමි ආගමො
 සත්තවසිකසාමිණේරතාලෙගෙව පව්චෙකං මුග්ගමිතො තත්ථ
 විහාසි; පමිසලානා වුට්ඨිතොති එලකමාපත්තිතො වුට්ඨාග;
 ආසනිති පනතිපඤ්ඤානමෙවෙත්ථ ආසනං අප්පි තං පපෙසාදෙත්තා⁵
 රූපෙසි; උදකඛානෙති උදකඛාජනෙ; උදකඛානෙති⁶ පාසො;
 ආගමිතො රුහුලං ආමිතෙතසිති ඔවාද දානන්දං ආමිතෙත්තසි; ගග
 වතා හි රුහුලපෙරසා⁷ සමිසුලා ධම්මදෙසනා කතා සාමිණේර
 පඤ්ඤා පෙරසෙත්තා⁸ වුත්තා⁹ තථා රුහුලසංයුත්තං මහාරුහුලාචාද
 සුත්තං වුලුරුහුලො¹⁰ වාදසුත්තං ඉදං අමිලවිකරුප්පලාචාද
 සුත්තනති; අගං හි ආගමො සත්තවසිකකාලෙ ගතවතං විවර
 තණ්ණේ¹¹ ගණ්ඨිතා දාගල්ලං මෙ සමිණ්ණෙ දෙතිති දාගල්ලං ගාචමිතො

1. පාටිසෙකා b	8. උදකාදකෙති උදකඛාජනෙති
2. අනතුගවාදෙ අකිරියවාදෙ	සබ්බත්ථ උදකඛාජනෙති B, උදකා
3. අමිලවිකාසි B, [අරුපං b	ධානෙති S,
4. එවමෙමි b B,	7. පෙරසා b B. සාමිණේර පඤ්ඤාං b,
5. පපෙසාදෙත්තා b	8. පෙරසෙති L,
9. වුත්තං .	10. වුලුරුහුලො b.
	11. කණ්ණිකසෙත්තා b B.

භගවතා ධම්මසෙතාපඨිසාරිපුත්තපෙට්ටරයා නිග්ගාහෙති¹ පඬිච්ඡාදකො,
 අථ භගවා දහරතුමාරු නාම සුත්තාසුත්තං කථං කපෙතති ඔවාදමිංස
 දෙමිති රුහුලතුමාරු² ආමනෙතයි³ රුහුල සමණෙන නාම තීරව්ණන
 කථං කපෙතුං න වට්ටති නිං කථයමානො ඵවරුපිකථං⁴ කපෙත්තා
 සිති සබ්බමුද්ධං අවිජ්ජිතං දසපුච්ඡ⁵ පඤ්චපණ්ණාසවිංසාජ්ජනං
 ඵනො පඤ්ඤා ඵනො උදෙද්දො ඵනං වෙග්ගාකරණං ඤා පඤ්ඤා
 -පෙ- දස පඤ්ඤා දස උදෙද්දො දස වෙග්ගාකරණාති; ඵකතාමි⁶ නිං
 සමෙබ්බ සත්තා ආහාරවිඨිතිං -පෙ- දසනාම නිං දසසමෙබ්බ සමනතා
 ගතො අරහාති වුට්ඨතිති ඉමං සාමසණ්ට්ටපඤ්ඤා කපෙයි; පුත
 විනෙතයි: දහරතුමාරු නාම පියමුසාවාදු භොනති, අද්ධංමෙව ද්ධං
 අමෙහගිති⁷ ද්ධංමෙව න ද්ධං අමෙහගිති වදනති ඔවාදමිංස දෙමිති
 අකඨිති මලොකෙතිපි සඤ්ජානන්තං⁸ පඨමමෙව වතෙය්ගා උදකං
 ධානුපමායො⁹ තතො ඤා ගජිඋපමායො ඵනං ආදුසුපමිඤ්ඤා
 දෙය්ගො ඉමං සුත්තං කපෙයි; වතුසු පත පච්චෙයසු තණ්හා විති
 වට්ටනං¹⁰ පඤ්ඤාසු කාමිඤ්ඤාසු ඡන්දරුගපභානං; කල්පාණ්ඩිතකුප
 තිංසායංස මහනතභාවඤ්ඤා දෙය්ගො රුහුලසුත්තං කපෙයි; ආගතා
 ගතධානෙන ගවෙසු ඡන්දරුගො න තත්තමෙබ්බාති දෙය්ගො රුහුලසං
 සුත්තං කපෙයි; අහං භොගාමි මම වණ්ණායතනං පසන්නනාති අත්ත
 භාවං තිංසාය ගෙහසිතඡන්දරුගො න තත්තමෙබ්බාති මහාරුහුලවාද
 සුත්තං කපෙයි;¹¹ තත් රුහුලසුත්තං ඉමිංසං කාම කාලෙ වුත්තනති
 න වතතබ්බං තං හි¹² අභිණ්ණවාදවසෙත වුත්තං; රුහුලසංසුත්තං
 සත්තවසිකසාලතො පඨාය ගාව අවසිහතිකුක්කාලා¹³ වුත්තං
 මහාරුහුලොවාදසුත්තං අධාරසවසංසාමණේරතාලො¹⁴ වුත්තං වුලල
 රුහුලොවාදසුත්තං¹⁵ අවසිකතිකුක්කාලෙ වුත්තං කුමාරපඤ්ඤාඤා¹⁶
 ඉදඤ්ඤා අබ්බලවිකරුහුලොවාදසුත්තං සත්තවසිකසාමණේරතාලෙ
 වුත්තො තෙසු රුහුලොවාදසුත්තං¹⁷ අභිණ්ණවාදත්ථං රුහුලසංසුත්තං
 පෙට්ටරයා විපස්සනාගබ්බගගණත්ථං, මහාරුහුලොවාදං ගෙහසිතඡන්දරුග
 විනෙතාදන්තං වුලලරුහුලොවාදං පෙට්ටරයා පඤ්ඤාදසවිමුක්තිපරපාවතීය

1. නිග්ගාහෙති: පඬිච්ඡාදකො b. S.

2. රුහුලසංසාරං b. S.

3. ආමනෙතො b' සාමසණ්ට්ටන නාම රුහුල b. සාමසණ්ට්ටන නාම S. තීරව්ණනං S.

4. ඵවරුපිකථං A. P. ඵවරුපි. කථං B. S.

5. දසපුච්ඡා S. මාජ්ජිමං b. S.

6. ඵක. තාමි b. S.

7. අමෙහගිති b.

8. සබ්බසඤ්ජානන්තං b. S.

9. උදකදුනුපමායො B. උදකදුනුප මායො S. ගජි උපමා b.

10. තණ්හා විවට්ටනං b. විවජ්ජනං S.

රුහුලසංසාරං b. S.

11. රුහුලොවාදං කපෙයි S.

12. තඤ්ඤි b. S.

13. අවසිකති භික්ඛු. ක. ල b. S.

14. සත්තරසාධාරණ සාමණේර කාලෙ b. සත්තරසාධාරණවසංසං b. අධාරසවසංසං S.

15. වුලලරුහුලො b. අබ්බලවසංසං භික්ඛුකාලෙ S.

16. කුමාරපඤ්ඤා b. L. කුමාරක පඤ්ඤාඤා B. කුමාරකපඤ්ඤාමි S.

17. තෙසු රුහුල සුත්තං b.

විමුක්තිසාකෘතියේ¹ අර්ථයටත් සාහසිකත්වය වුවත්; ඉදහෙළි පන නීතිය රාජ්‍යයෙන් හිතවුන්ගෙන් මෙන්ම තර්කනය ගුණ කපන්නා ඉදිරිය:-

“କ୍ଷିତିବି ବିଧିଂ ଚକାନ୍ତଃସ୍ୟ ବିଚିତ୍ରାଂ ପଂଚାଶ୍ଚାୟତଂ ।

නිපකො සිලසම්පකො: මම. රකාචි' තථාගතො"ති

සමිණිකරපසුදො⁶ අසුතභවවනං පහානථං ඉදං අවබලවිති⁷ නරුත්තලො
වාදසුත්තං සම්පජානමුසාවාදස්ස අකරණථං වුත්තං; තථ සංඝ
සිංහොති පස්සයි හු; පටිත්තනනි⁸ ථොතං; සාමසුද්දනනි සමිණි
බලෙමා; හිංසාසුජ්ඣොති අබොවුබං කථා; උභාසුජ්ඣොති උත්තාතං
කථා; සෙසොධාපි ගුණල රසසුද්දනානොති අයං උපමා සම්පජාන
මුසාවාදෙ⁹ සංවරරතිත්තං ඔපමිදස්සනථං වුත්තං;¹⁰ තථ ජසා
දසනොති රජිසාසද්දසදනො;¹¹ උබ්බුද්ධොති අතිවබ්බිතො අරෙහ
සම්පනො; අතිත්තොති සුජාතො ජාතිසම්පනො; සම්මාමාවව
ණති සඛොමිං ඔතිණ්ණපුටෙමා; සම්මිං කණ්ණිති අගතාගතෙ
පවටෙමා¹² පාපෙති¹³ පුරජම්මකායාදිසු පන පුරජම්මකායෙත
භාව¹⁴ එලකනොටික මුණ්ඩපාසාදදො පාපෙති තථා පවරිම
නාමෙත සිංහෙන කම්මං තාම තිගමෙමා එතං පදෙසා මද්දයාමිති
තිවතනිමා ඔත්තොකෙති එතතකෙන සතම්පි සහස්සම්පි ආවා හිජ්ජති
කණ්ණිති කම්මං තාම අගතාගතෙ සරෙ¹⁵ කණ්ණිති පහරිමා
පාතනං; දසනනි කම්මං තාම පටිභජිදස්සනථං රෙහඅස්සාරෙහ
පදදිතං විජ්ඣනං;¹⁶ තඛ්ඤාපටිත කම්මං තාම තඛ්ඤාපටිත බොධං¹⁷
දිසාසිලවිධා වා අයමුසලෙන වා ජෙදන භෙදනං; රත්නසංඝාමි
සොණ්ඩනි සොණ්ඩං පන මුඛෙ පනිතිමා රත්නවති; සාමාති තමම්.
තස්ස භජිතො¹⁸ කරණං; අපටිච්චනනනි අතිස්සට්ඨං පරෙසං ජයං
අමාකසුදු පරජයං පසයි මසුදු¹⁹ සොණ්ඩාසපි සම්මිං.
කණ්ණිති අයමුග්ගරං වා බද්ධමුග්ගලං වා ගතෙමා සමතං අවිචාරස
තථට්ඨානං²⁰ මද්දති; පටිච්චනනනි විස්සට්ඨං; ඉද්දති ගජිගොධාදිසු
න කුතොපි භාගති අමාකං ජයං²¹ පරෙසසුදු පරජයං පසයි²²
මසුදු²³; නාහං තස්ස කිසුදු පාපෙති තස්ස දුක්ඛවාපනති²⁴

1. പദപ്രയോഗം - അർത്ഥം 6. 8.

2. စိစစ်ပါးငှါ ခ၊ စိစစ်ပါးငှါ ဂ၊

- 3.
- $\lim_{x \rightarrow 0} \frac{1}{x} = \infty$

4. સામીક્ષા કરનાર વ્યક્તિના નામ: S. ઇલિયા b, S.

- පරිපාලන. 6.

5. පරිගණකයේ A1. M2. P2

6. சிவசுந்தரி எ.

7. Quinn b S.

3. ദരിദ്രബാധാശങ്ക: B, പ്രകൃഷ്ടമായി b

- உருவாக்கி S.

9. ප්‍රතිපත්ති පිළිබඳව: 6 8.

10. **ಅವಿವರಣೀಯತೆ:** ಅ. ಕ. ಪಾ. ೩.

11. താഴെ പറയുന്നവയിൽ b

12. ප්‍රශ්න 8, සාකච්ඡා කළ පරිදිවිලා, b.

13. පද්මිජයාම. A1. P2. W2.

- అధ్యక్షులు: M. J.

14. കെട്ടിടം 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11, 12, 13, 14, 15, 16, 17, 18, 19, 20, 21, 22, 23, 24, 25, 26, 27, 28, 29, 30, 31, 32, 33, 34, 35, 36, 37, 38, 39, 40, 41, 42, 43, 44, 45, 46, 47, 48, 49, 50, 51, 52, 53, 54, 55, 56, 57, 58, 59, 60, 61, 62, 63, 64, 65, 66, 67, 68, 69, 70, 71, 72, 73, 74, 75, 76, 77, 78, 79, 80, 81, 82, 83, 84, 85, 86, 87, 88, 89, 90, 91, 92, 93, 94, 95, 96, 97, 98, 99, 100, 101, 102, 103, 104, 105, 106, 107, 108, 109, 110, 111, 112, 113, 114, 115, 116, 117, 118, 119, 120, 121, 122, 123, 124, 125, 126, 127, 128, 129, 130, 131, 132, 133, 134, 135, 136, 137, 138, 139, 140, 141, 142, 143, 144, 145, 146, 147, 148, 149, 150, 151, 152, 153, 154, 155, 156, 157, 158, 159, 160, 161, 162, 163, 164, 165, 166, 167, 168, 169, 170, 171, 172, 173, 174, 175, 176, 177, 178, 179, 180, 181, 182, 183, 184, 185, 186, 187, 188, 189, 190, 191, 192, 193, 194, 195, 196, 197, 198, 199, 200, 201, 202, 203, 204, 205, 206, 207, 208, 209, 210, 211, 212, 213, 214, 215, 216, 217, 218, 219, 220, 221, 222, 223, 224, 225, 226, 227, 228, 229, 230, 231, 232, 233, 234, 235, 236, 237, 238, 239, 240, 241, 242, 243, 244, 245, 246, 247, 248, 249, 250, 251, 252, 253, 254, 255, 256, 257, 258, 259, 260, 261, 262, 263, 264, 265, 266, 267, 268, 269, 270, 271, 272, 273, 274, 275, 276, 277, 278, 279, 280, 281, 282, 283, 284, 285, 286, 287, 288, 289, 290, 291, 292, 293, 294, 295, 296, 297, 298, 299, 300, 301, 302, 303, 304, 305, 306, 307, 308, 309, 310, 311, 312, 313, 314, 315, 316, 317, 318, 319, 320, 321, 322, 323, 324, 325, 326, 327, 328, 329, 330, 331, 332, 333, 334, 335, 336, 337, 338, 339, 340, 341, 342, 343, 344, 345, 346, 347, 348, 349, 350, 351, 352, 353, 354, 355, 356, 357, 358, 359, 360, 361, 362, 363, 364, 365, 366, 367, 368, 369, 370, 371, 372, 373, 374, 375, 376, 377, 378, 379, 380, 381, 382, 383, 384, 385, 386, 387, 388, 389, 390, 391, 392, 393, 394, 395, 396, 397, 398, 399, 400, 401, 402, 403, 404, 405, 406, 407, 408, 409, 410, 411, 412, 413, 414, 415, 416, 417, 418, 419, 420, 421, 422, 423, 424, 425, 426, 427, 428, 429, 430, 431, 432, 433, 434, 435, 436, 437, 438, 439, 440, 441, 442, 443, 444, 445, 446, 447, 448, 449, 450, 451, 452, 453, 454, 455, 456, 457, 458, 459, 460, 461, 462, 463, 464, 465, 466, 467, 468, 469, 470, 471, 472, 473, 474, 475, 476, 477, 478, 479, 480, 481, 482, 483, 484, 485, 486, 487, 488, 489, 490, 491, 492, 493, 494, 495, 496, 497, 498, 499, 500, 501, 502, 503, 504, 505, 506, 507, 508, 509, 510, 511, 512, 513, 514, 515, 516, 517, 518, 519, 520, 521, 522, 523, 524, 525, 526, 527, 528, 529, 530, 531, 532, 533, 534, 535, 536, 537, 538, 539, 540, 541, 542, 543, 544, 545, 546, 547, 548, 549, 550, 551, 552, 553, 554, 555, 556, 557, 558, 559, 560, 561, 562, 563, 564, 565, 566, 567, 568, 569, 570, 571, 572, 573, 574, 575, 576, 577, 578, 579, 580, 581, 582, 583, 584, 585, 586, 587, 588, 589, 590, 591, 592, 593, 594, 595, 596, 597, 598, 599, 600, 601, 602, 603, 604, 605, 606, 607, 608, 609, 610, 611, 612, 613, 614, 615, 616, 617, 618, 619, 620, 621, 622, 623, 624, 625, 626, 627, 628, 629, 630, 631, 632, 633, 634, 635, 636, 637, 638, 639, 640, 641, 642, 643, 644, 645, 646, 647, 648, 649, 650, 651, 652, 653, 654, 655, 656, 657, 658, 659, 660, 661, 662, 663, 664, 665, 666, 667, 668, 669, 670, 671, 672, 673, 674, 675, 676, 677, 678, 679, 680, 681, 682, 683, 684, 685, 686, 687, 688, 689, 690, 691, 692, 693, 694, 695, 696, 697, 698, 699, 700, 701, 702, 703, 704, 705, 706, 707, 708, 709, 710, 711, 712, 713, 714, 715, 716, 717, 718, 719, 720, 721, 722, 723, 724, 725, 726, 727, 728, 729, 730, 731, 732, 733, 734, 735, 736, 737, 738, 739, 740, 741, 742, 743, 744, 745, 746, 747, 748, 749, 750, 751, 752, 753, 754, 755, 756, 757, 758, 759, 760, 761, 762, 763, 764, 765, 766, 767, 768, 769, 770, 771, 772, 773, 774, 775, 776, 777, 778, 779, 780, 781, 782, 783, 784, 785, 786, 787, 788, 789, 790, 791, 792, 793, 794, 795, 796, 797, 798, 799, 800, 801, 802, 803, 804, 805, 806, 807, 808, 809, 810, 811, 812, 813, 814, 815, 816, 817, 818, 819, 820, 821, 822, 823, 824, 825, 826, 827, 828, 829, 830, 831, 832, 833, 834, 835, 836, 837, 838, 83

- കോമിഡിയൻ L. S.

- 15 **అవధీకలు: రచయితలు: 8.**

16. **ತೋಷಾಕು ನಿ B. ಪಂಪನಿಲಿಪಿಪಂಪನಿಲಿ 8.**

17. අවධාරණයන්. සා. S.

13. අලියායා. පිය. පසායනිකයාගේ 8.

19. පහත 3 B.

20. துணைப்பிரிவுக் காரணம் b. 8.

පිඨිකකමෙ වා මාභුභාතාදිකමෙමසු වා කිඤ්ච පාපං අභ්‍යන්තරිකං නාමි
 නථි; නාමොභික මෙති යස්මා සමපජානවුසාවාදිනො අභ්‍යන්තරිකං
 පාපං නාමි නථි තත්ථා භ්‍යා; භ්‍යාංගපි¹ දවකමසතායපි මුක්ඛා හ
 භණ්ණිකාමිති සික්ඛිතබ්බං; පට්ඨමෙකඛනිකපථොති මලොක්කතනෙථා යං²
 මුඛෙ වජ්ජං නොති තස්ස³ දස්සනනෙථාති වුත්තං නොති; පට්ඨ
 මෙකඛිකා පට්ඨමෙකඛිකාති ඔලොකෙතා මලොකෙතා;⁴ ඝණ්ණක-
 නි ඝජ්ඣො⁵ නති⁶ එකංගෙතෙව න භාතබ්බං; පට්ඨංගජරණාසිති න
 එතෙත්තාසාසි⁶ මා කාජරගසාසි; අනුපදජෙජ්ජාසාසිති අනුපදජෙජ්ජාසාසි⁷
 උපපථමෙතාසාසි පුනපුන කෙරෙයසාසි;⁸ අට්ඨකබ්බාති අට්ඨන
 පිලෙත⁹ හපිතබ්බං; ඝට්ඨකබ්බාති¹⁰ ලජ්ජතබ්බං; ජිගුච්ඡිකබ්බාති
 ගුථං දිස්වා පිය ජිගුච්ජා උපපාදෙතබ්බං; අභොරග්ගානුසික්ඛිති
 රතතිඤ්ච දිවසඤ්ච සික්ඛමිනො;¹¹ මනොකමමස්ස පන අදෙසනා
 වජ්ඣකත්තා ඉධ දෙදසකබ්බාති න වුත්තං; කිත්තසක පන ආනන
 කායකමමවපිකමමාති සොඛෙකබ්බාති කිත්තකෙ මනොකමමනති
 කායකමමවපිකමමාති තාව එකස්මිං පුජරගෙත්තසමථ නොඛ
 තබ්බාති; හත්තකිච්චං කථා දිවාවතානෙ නිසින්නෙත හි පට්ඨමෙකි
 තබ්බං අරුණ්ණකමනො පට්ඨාය යාව ඉමිස්මිං ආනෙ තිඤ්ජරා¹²
 අපි නු ඛො මෙ ඉමිස්මිං අත්තජෙර පරෙසං අපපියං¹³ භායකමමං වා
 වපිතමිං වාති සමෙ අපිති ජාතාති දෙසනං සුත්තං දෙසෙත්තබ්බං
 ආවි¹⁴ කරණසුත්තං ආවිකාතබ්බං; සමෙ නථි තෙතෙව පිඨිපා
 මුලජ්ජන¹⁵ විභාතබ්බං; මනොකමමිං පන එකස්මිං පිණ්ඩපාපපරිගෙස
 නවතානෙ සොඛෙතබ්බං; කපං අපි නු ඛො මෙ¹⁶ අජ්ජ පිණ්ඩපාත
 පරිගෙසනවතානෙ රූපාදිසු ජසෙදු වා රුගො වා පටිඝං වාති සමෙ
 අපි න පුන එවා¹⁷ කර්ණාමිති විතෙත්තෙව අතිවතාතබ්බං;
 තමෙ නථි තෙතෙව පිඨිපාමුලජ්ජන විභාතබ්බං; ඝමණි වා
 මුහුණ්ණි වාති බුද්ධා වා පට්ඨමනබුද්ධා වා තථාගතසාවකා වා;
 කුසාමාතිකාති යත්තං අතිතෙපි එවං පරිසොඛෙත්තං අනාගතෙපි

1. භ්‍යාංග A1. P2. භ්‍යාංගි A2. V. W2.	11. අභොරග්ගානු සික්ඛිතාණි S.
භ්‍යාංගි දවකමසතාය B, භ්‍යාංගි b.	සික්ඛිතාති. රතතිඤ්ච දිවසඤ්ච S
2. යං යං B.	දිවඤ්ච b. සික්ඛමිනො අට්ඨපි
3. භාජරග A2. V.	තබ්බාති b. උපපාදෙතබ්බං මනො
4. පට්ඨමෙකඛිකාති මලොකෙතා B.	සමමස්ස b. S.
5. ඝණ්ණකං නමඝජ්ඣො ⁵ නති b	12. ඉමිස්මිං තිඤ්ජරා S.
6. කිවිතෙත්තාසාසි L.	13. අකපපියං S.
7. අනුපදජෙජ්ජාසාසි B, අනුපදජෙජ්ජාසාසි b.	14. ආවි b.
8. පුනපුනං කාජරගසාසි b.	15. පිඨිසොමනසකං P1.
9. පිලිකෙතන b.	පිඨිපාමුලජ්ජන A1. B. M2.
10. කර්මකතති A1. M2. P2. V. W2.	පාමොජෙත්ත b. S.

පරිභොගධස්සානති එතරතිපි පරිභොගධානති¹ කන්ඛා භූමිගතිපි එතෙතං² අනුසික්ඛනෙතති එවං සික්ඛිතබ්බිනති³ අපෙත්ථ; අසංකම්පන උත්තානමෙව. ඉමං පඤ්ඤානං භගවා යාව භවස්සා උත්තිත්තං⁴ රතතරසිනා සොජ්ජියමිණිකානිකානුචං ගණිතෙතනා විය තෙත්තපුත්තලවසෙන පරිතිවිකාපෙතිති.

අමෙලවසිකඤ්ඤාලාමාදසුත්තං පටමං.

2. 2. 2.

එවමෙම සුත්තනති මහාඥපාලාමාදසුත්තං; තස්ම පිට්ඨිකා පිට්ඨිකා අනුබ්බිති දස්සනං අවිජ්ජිතා ගමනං අබොධිත්තං කන්ඛා පච්ඡන්තා පච්ඡන්තා⁵ ඉරියාපථානුබ්බිකිත්තන අනුබ්බිති; තදා හි භගවා පද පදං තික්ඛිපෙත්තා විලාසිතගමිත්තන පුරුන්තා පුරුන්තා⁶ ගෙව්ති. රුහුලපෙරුරු දසබලස්ස පදනුපදිත්තා හුත්වා පච්ඡන්තා පච්ඡන්තා ගෙව්ති⁷ තස්ම භගවා සුපුප්ඵකසාලවතමජ්ජිකිත්තා සුභුමි ඔතරණ්ණරාය තික්ඛිත්තමත්තවරවාරණං විය විජෙවිත්. රුහුල භද්දා⁸ වරවාරණස්ස පච්ඡන්තා තික්ඛිත්තගජ්ජපාත්තනා විය; භගවා සාගණ්ණමිත්ත මණිඥගතො⁹ තික්ඛිවිත්වා ගොවරං පටිපත්තො භෙසරසිත්තො විය; රුහුලභද්දා¹⁰ සිත්මිගරුත්තං අනුබ්බිකිත්තො¹¹ තික්ඛිත්තසිගජ්ජපාත්තනො විය; භගවා මණිපබ්බිතසසිට්ඨිකවත සණ්ඨිත්තො දුඨාබලී¹² මහාවාසෙත්තො විය; රුහුලභද්දා වාග්ගරුත්තං අනුබ්බිති¹³ වාග්ගපාත්තෙත්තො විය; භගවා සිට්ඨිලදහත්තො¹⁴ තික්ඛිත්ත සුපණ්ණරුත්තං විය රුහුලභද්දා සුපණ්ණරුත්තං පච්ඡන්තො¹⁵ තික්ඛිත්ත සුපණ්ණපාත්තෙත්තො විය; භගවා විත්තකුටපබ්බිතෙත්තො ගගනතලං¹⁶ පක්ඛිත්තසුචණ්ණංසරුත්තං විය; රුහුලභද්දා හංසාගිපතිං අනුපක්ඛිත්තසුචණ්ණංසරුත්තො¹⁷ විය; භගවා මහාසරං අජෙඤ්ඤාගාලක සුචණ්ණමිත්තො¹⁸ විය; රුහුලභද්දා සුචණ්ණොවං අනුබ්බිපච්ඡ, බඬ්ඨිපාත්තො විය; භගවා වත්තරත්තානුගාමෙව ගගනතලං¹⁹ සමපයා තවක්ඛිවත්තිරුත්තං විය; රුහුලභද්දා රුත්තං අනුසමපයානපරිත්තාගත

1. භොගධස්සානති (ඉතිමි)	10. භද්දව b.
පරිභොගධස්සානති (ඉතිමි) L.	11. අනුබ්බිකා B.
2. අසංකං b, S.	12. දුඨාබලං B.
3. අනුසික්ඛිතබ්බිනති B.	13. බාග්ගරුත්තං අනුබ්බිති b, S.
4. උපරිත්තං B.	14. සිට්ඨිලදහත්තං b සුචණ්ණරුත්තං b.
5. පච්ඡන්තා b	සුචණ්ණරුත්තං b.
6. පුරුන්තා S.	15. සුපණ්ණරුත්තං පච්ඡන්තං B.
7. පච්ඡන්තා පච්ඡන්තා තස්ම b.	16. ගගනතලංගමිත්තං S. තලං පක්ඛිද b.
අංගවේදි A1, M2, P2;	17. අනුපක්ඛිත්තං b. හංග පොත්තො b. S
8. භද්දා ව b. භද්දාපවර S.	18. ගාමි. පච්ඡං අනුබ්බිකාමා පොත්තො විය; b. පච්ඡංබඬ්ඨිපාත්තො විය b
9. මණිඥගතො S.	19. ගගනතලං b. S.

රතනං විය; හඟවා වියනවලාහකං නහං පට්ටනන¹තාරකර්ජා
විය; රුහුලහද්දො තාරකාධිපතීනො අනුමිකාපට්ටනනපරිසු ආමිසසි
තාරකා විය; හඟවාපි මහාසමමතපවෙණියං මහකාකර්ජවංසො² ජානො
රුහුලහද්දොපි; හඟවාපි සංඛිධි පක්ඛිත්තකිර්ඤ්ඤො³ සුපරිසුඛ ජාති
බ්බතියකුලෙ ජානො රුහුලහද්දොපි; හඟවාපි රජ්ජං පහාය පබ්බජිතො
රුහුලහද්දොපි; හඟවිනොපි සරිරං දානකිංසමහාපුරිසලක්ඛණපඨි
මහකිතං දෙවනගරෙ සමුස්සිත⁴රතනතොරණං විය සබ්බථාලිපුල්ලො
පාරිවත්තනතො⁵ විය ව් අභිමනොහරං රුහුලහද්දොපි; අභි දොපි
අභිනිතාරසමපන්නා, දොපි රජපබ්බජිතා, දොපි බ්බතියසුමුමාලා,
දොපි සුවණ්ණවණ්ණො, දොපි ලක්ඛණසමපන්නා, එනමග්ගං පට්ටනනා;
පට්ටපාටියා ගවත්තනානං දව්නනං ව්ඤ්ඤාමාලානං දව්නනං සුරිය
මහකිලානං දව්නනං සක්කසුයාමිසනානුසිතපරකිමමිතවසවතතී⁶මහා
මුග්ගමානං සිරියා සිරිං අභිහවමානාවිය ව්ඤ්ඤංසු; තත්ත්වායත්ථා රුහුලො
හඟවතො පිට්ඨිතො පිට්ඨිතො ගවත්තනාව පාදනලතො යාව
උපරි කෙසත්තා තථාහතං ආලොකෙයි;⁷ සො හඟවතො බුද්ධිවෙස
විලාසං දිත්ථා; සොහති හඟවා දානකිංසමහාපුරිසලක්ඛණවිවිත්ත
සරිරෙ බ්බාමිපහාපරික්ඛිත්තතාය විපක්ඛණ්ණසුවණ්ණදුණ්ණමිජ්ඣ
ගතො විය; විජ්ජුල්ලතා⁸ පරික්ඛිතො කතකපබ්බතො විය;
යත්තසුත්තසමාකඛිතං⁹ රතනවිවිත්තං සුවණ්ණඅභිසං විය; රතන
පංසුකුලවිවරපට්ටිත්තොපි රතනකම්මලපරික්ඛිත්තකතකපබ්බතො
විය; පවාලලතාපඨිමහකිතං සුවණ්ණඅභිසං විය; චිත්ත¹⁰පිට්ඨාදුණ්ණ
සුරිතං සුවණ්ණවෙසියං විය; ලාබාරසානුලිතො කතකසුපො¹¹
විය; රතනවලාහකතාරකතො තඛ්ඛණ්ණග්ගතපුණ්ණවංසෙදි විය;
අනො¹² සමිතිංස¹³පාරමිතානුභාවසල්පකං අත්තභාවකං
සිරිසමපතතී¹⁴ විනොසි; තතො අත්තානමිපි මිලොකෙත්වා අගමි
සොභාමි; සවෙ හඟවා වසුසු මහාදීපෙසු වක්ඛාවතතීරජ්ජං අකරිකං,
මග්ගං පරිනායකවර්ණනතරං අදකං;¹⁵ එවං සනො අභිවිය ජලබුදිප
තලං අසොභිකානි අත්තභාවං නිකාය ගෙහසිතං ජන්දරං උපපාදෙයි.
හඟවාපි පුරතො ගවත්තනාව විනොසි; පරිසුණ්ණවත්විලංසලොභි
තොදාති රුහුලකං අත්තභාවො; රජනීයෙසු රුපාරමිණොදිසු¹⁶
විත්තකං පක්ඛන්දනාලො ජානො; කිං බහුලතාය හු සො රුහුලො
විතිනාමෙතිති.¹⁷ අථ සභාවල්පනෙනව පසන්නෙ උදකෙ¹⁸ මව්ථං

1. පට්ටනනා b.

2. මහාකර්ජවංසො S.

3. සද්දො b. S.

4. සුමුග්ගසිත b. S.

5. පාරිත්තනතො S. අභිමනොහරණං S.

6. සනානුසිත සුභිමිත වහ මතී b.

7. මිලොකෙයි M3. P3. A1.

8. විජ්ජුල්ලතා B. S.

9. සමාකඛිත b. පංසුකුල b.

10. චිත්තපිට්ඨා b.

11. කතකරුපො b.

12. අනො B.

13. සමිතිංස b.

14. සරිරසමපතතී b.

15. අදකො b.

16. රුපාරමිණොදිසු b. S.

17. විතිනාමෙතිති b.

18. පසන්නාඋදකෙ A1, B.

විශ පරික්ෂණේ ආදායම් කොටුව¹ බ්‍රිතාන්‍ය විශ ව කණ්ණ කං
 මහාපාදාදා අදායම් දිනා² අයං රාජප්‍රාචාරා මහා අනුප්‍රාප්තියා මම
 පවත්නො ආගමිකෙනො අයං මහාමාමි මහා වර්ණාශ්‍රමානං පහතත
 නති අත්තනාමං නිත්‍යාය ගෙගබ්බජ්ජදායං උපාදාදා³ අතිපෙඨ
 පහසෙනො⁴ උපාදා පටිපෙත්තො අගොවිජෙ වරති. දිනාබ්‍රහ්මණදායී
 කො විශ⁵ අගනතබ්බං දිනං ගවත්ති. අයං ඛො පහතත නිලෙසො
 අබ්‍රහ්මණයෙර වසිත්තෙනො අත්තනත්ථිමි යථා භූතං පසයිතුං න දක්‍යති.
 පරත්ථිමි උගතත්ථිමි තපො නිරයෙපි පටිසන්ධිං ගණ්ණපසායති.
 තිරත්තානගොතිගමි පෙතති විෂයෙපි⁶ අපුරකායෙපි ගමිංගෙපි
 මාදායුච්ඡිත්තෙ අනමිතෙත්ත සංසාරවට්ඨෙ පටිපාදෙත්තති. අයං හි:-

“අනත්ථතෙනො ලොකො ලොකො විතතපසොපනො
 ගගමිත්තාරතො ජාතං තං ජනො නාවමුජ්ඣති
 ප්‍රඥො අභං න ජාතාති ප්‍රඥො ධම්මං න පසායති
 අනිත්තමං⁷ තදා හොති යං ලොකො සහසෙත තරං.”

යථා ඛො පන අනෙකරතනපුර මහානාමා හිත්තථලකතනෙරත
 උදකං ආදිගමානා බ්‍රහ්මණත්ථි න අජ්ඣුපපක්ඛිතබ්බං හොති වෙග
 වෙගෙත්තො⁸ විවරං පිදතිතුං වට්ඨති; එවමෙව අයමි අනජ්ඣු
 පෙක්ඛිතබ්බං⁹ යාවග්ග අයං නිලෙසො අබ්‍රහ්මණයෙර සීලරතනාදිති
 න විනාසෙති, තාවපෙඨ නං නිත්‍යායනිත්තාමිති අජ්ඣාගගං අකායි; එව
 රූපෙසු පන ණානෙසු බ්‍රහ්මානං නාවමිලොකනං නාම හොති; තගමා
 ගගෙනනා¹⁰ පටිවත්තිතප්‍රවණ්ණපටිමා විශ සත්‍යලකාසගෙනෙව පටි
 විත්තිනා¹¹ සීතො රාහුලගදං ආමිනෙත්ති, තං සන්ධිග අථාමා ගගමා
 අමලොකෙත්තාති ආදි වුත්තං.

තත්ථ යං සීඤ්චි රූපනති ආදිති සබ්බානාමෙරත විසුද්ධිමෙත්ත
 බ්‍රහ්මාදිගදොන විත්ථාරිතාති; නෙත්තං මමාති ආදිති මහාගට්ඨපදෙපමෙ
 වුත්තාති; රූපමෙව නු ඛො ගගෙනති¹² තගමා පුච්ඡති: තග්ග නිර
 ගබ්බං රූපං නෙත්තං මම නෙත්තොගමිත්ති න මෙ නො අත්තාති පුච්ඡා
 ගගමා සබ්බං රූපං විපසානාපඤ්ඤං එවං දඨමබ්බනති වදති; වෙද
 නාදිසු නු ඛො කථං පටිපජ්ජිතබ්බනති තගො උදපාදි. තගමා තගමිං
 තගෙ සීතො පුච්ඡති; තගභූතලොකෙග ආගගමා රාහුලො; ඉදං න
 ගගතබ්බනති වුත්තෙ ඉදමි න නත්තබ්බං¹³ ඉදමි න නත්තබ්බං.

1. පරික්ෂණේ ආදායම් කොටුව W. 1.	8. හොති වෙගෙත්තො b.
2. දිනාමි B. දිනාමි B	9. න අජ්ඣුපපක්ඛිතබ්බං B. B.
3. උපාදාදා B.	10. ගගෙන L.
4. පහසෙනො B.	11. පටිපෙත්තො B.
5. දිනාබ්‍රහ්මණ S. අනිත්තමං B. තථා B.	12. රූපමෙව නු ඛො ගගෙනති b. B.
6. ගබ්බජ්ජදායං B. S.	13. ඉදමි න නත්තබ්බං B. වුත්තෙ ඉදමි
7. අනිත්තමං b. S.	න නත්තබ්බංමමාති b.

මෙවැනි නගසනෙතනි නගසගණෙනයි පටිච්ඡිධිකි; අදං කතතබ්බි නති වුත්තෙතයි එපසව නගො. සික්ඛානාමො 11 අගං ආයගමා. පාතොව ගනිභුටිපටිවෙණ්ණ පභවමතං¹ වාලිකා ඕකිරති. අජ්ඣසමිභා සමුද්ධායා සතතිනා මග්ගං උපර්ක්ඛායග්ගා සතතිනා එතතනං ඕවාදං එතතනං පරිභානං² ලභාමිති; සමමාසද්දිද්ධාපි නං එතදග්ගො ඔපෙතෙනා; එතදග්ගං හික්ඛිතෙව මම සාවනානං හික්ඛිතං සික්ඛා නාමානං යදිදං රුහුලොති සික්ඛාගමෙව අග්ගං කථා ඔපෙසි; භොපි ආයගමා හික්ඛුසබ්බමජෙක්ඛි තමෙව සිහනාදං තදති³:-

සබ්බමෙතං අභිඤ්ඤාය ධම්මරුජා පිතා මම
සමුද්ධා හික්ඛුසබ්බායා එතදග්ගො ඔපෙසි මං
සික්ඛානාමානගං අග්ගො ධම්මරුජෙන පොමිතො
සද්ධාපබ්බජිතානඤ්ච සභාගො පටිජෙ මම
ධම්මරුජා පිතා මග්ගං ධම්මරුකෙඛා ව්⁴පෙතතිගො
සාරිපුත්තො උපර්ක්ඛාගො සබ්බං මෙ ජිනසාසනානා

අථග්ග සභවා යගමා න කෙවලං රුපමෙව වෙදනාදගොපි එවං දඬුබබා; තභවා රුපමපි තුහුලාති ආදිමාන; කොනජජාති⁵ නො හු අජ්; පෙරග්ග කිර එතදගොසි; සමමාසවුද්ධා මග්ගං අතතභාව නික්ඛිතං ජන්දරගං ඤාති; සමිණෙත නාම එවරුපො විතකකා; න තකකතතබ්බාති⁶ නෙව පරිගායකථං කපෙසි; ගව්ඡ භික්ඛු රුහුලං වදෙහි මාපු පුත එවරුපං විතකකා විතකකයිති⁷ න දුගං පෙපෙසි; සමුද්ධෙ⁸ ඔපොගෙව පත සභානිකා වොරං වුලාය ගණනෙනා; විග සමුද්ධා සුගතොවාදං අදයි; සුගතොවාදෙ ව නාම අගබ්බගොතිපි⁹ කපෙසති දුලලභො. එවරුපග්ගා වුද්ධාය සමුද්ධා ඕවාදං ලභිතා; නො හු විඤ්ඤා පණ්ණිතජාතිකො අජ් ගාමං පිණ්ඩාය-පටිසිංහාතිති අපෙස ආයගමා ආසාරනිවමං පභාය යගමා නිසිනෙතන ධානෙ ධිනෙත¹⁰ ඕවාදෙ ලද්ධා තපොව පටිතිවතතිතා¹¹ අඤ්ඤාතරගමි රුක්ඛමුලෙ නිසිදි; ගභවාපි තං ආයගමනතං නිවතතමානං දිත්වා¹² න එවමාන න නිවතත¹³ තාව රුහුල හික්ඛාචාරකාලො තෙති; තභවා; එවං කීර්ග්ග අගොසි; අජ් තාව කායගතාසතිඅමිතකොජනං භුඤ්ඤාති; අද්දසා

1. සික්ඛානාමො A1. P2. M2.

2. පග්ගමග්ගං b. S.

3. පරිගායං L.

4. එවමෙව සිහනාදං තදි B.

5. ධම්මරුජානාම B. පිතතිගො b

පිජගො S.

6. කොනුජජාති S.

7. න විතකක තතබ්බාති A1. A2.

නවිතකතිතබ්බාති B.

තෙවපරිගායෙන කථං B.

8. විතතිසිති B. විතකකතිති S.

මාග්ගපුත S මාග්ග b

පෙපෙසති S

9. මංගමුද්ධෙ b. S.

10. අගබ්බගොති b

11. යගමං නිසිනතථානෙන ධිනෙන B.

යගමං නිසිනතථානෙන ධිනෙන W2.

12. තපොපටිතිවතෙතමා b.

13. දිත්වාපි b S.

14. මංගිවතන b, S.

සෙය් ආසන්නා කාටිපුපෙතනාහි ගතවෙයි ගතෙ පවුන් ගවන්තොනා අදහ; එතසා කිරියගමනො එකතසා විහරනො අසුදො වතං ගත වතා සද්ධි¹ විහරනො අසුදො; ගද හි දෙව අසාසාවකා එකාතිනො වසනති තද පානොව සෙතාසනං සමිච්ඡන්තා සරිපට්ටකතා කතා සමාපත්තිය අපෙත්තියා සනතිසිත්තා² අත්තනො විතරුචියා තික්ඛාවාරං ගවන්ති; ගතවතා සද්ධි විහරතො පන පෙරු එවං ත සරෙහති³ තද හි ගතවා තික්ඛසමිච්ඡපට්ටිකෙ පඨමං තික්ඛා වාරං ගවන්ති. තාමි ගතෙ පෙරෙ අත්තනො සෙතාසනං තික්ඛමිච්චා බ්ලුතො⁴ වසනවතානෙ තාමි සපෙබ්ව පාසාදිකං කාතුං සසෙතානති වා⁵ ත වා සසෙතානති තත් තත් ගතත්තා අසමිච්චාධානං⁶ සමිච්ඡන්ති. සෙව කවිපෙර අවුත්තියො තොති, තං ඡපෙබ්වති⁷; පාතිය ධූපතබ්බවතානමි⁸ පාතියතුපෙ අසති පාතියසං ධූපෙති; ගිලා තානං සනතිසා⁹ ගතත්තා ආවුසො භුමනාකං තිං ආහරමි තිං වෙලා ඉවුත්තබ්බතති පුච්ඡති; අවසනිකදගරතං සනතිසා ගතත්තා අභිරමිථ ආවුසො මා උක්ඛාණ්ණිත් පටිපත්තිසාරකං¹⁰ බුද්ධසාසනනති මවදති; එවං කතා සබ්බපච්ඡා තික්ඛාවාරං ගවන්ති; ගථා හි වක්ඛවතති¹¹ කුහිඤ්චිති¹² ගතතුකාමො සෙතාස පට්ටිකෙ පඨමං තික්ඛමිච්ච පටිතාගකරතනං සෙතවතාහි සංවිධාය පච්ඡා තික්ඛමිති, එවං සද්ධිමම වක්ඛවතති ගතවා තික්ඛසමිච්ඡපට්ටිකෙ පඨමං තික්ඛමිති තසා ගතවතො පටිතාගකරතනතුනො ධම්මසෙතාපති ඉමං කිට්ඨං කතා සබ්බපච්ඡා තික්ඛමිති; සො එවං තික්ඛනො¹³ තසමි ද්විතො අසුදො තරමි ඤාතිබුද්ධෙ තිසිත්තං රුහුගදො අදහ තෙත වුතො; සබ්චා ගවන්තො¹⁴ අදොසාති; අථ ගසවා ආනාපානසතිගං තියොපෙසි¹⁵ තිසර්පානුච්චිකතො; පෙරෙ කිර එතසා ගතවතා රුපගමමධානං කපිතනති අනාවුත්ථාව සෙතාසාසරත අයං අවලාසනබ්බෙකා¹⁶ හුචා තිසිත්තො ඉදමසා එකිසා තිසර්පාග කමමධානං අනුච්චි කනති විනොතතා එවමාග; තත් ආනාපානසතිතති¹⁷ අසාස පසාසෙ පටිත්තගෙති; තත් වතුත්තසුචක ජ්ඣානං¹⁸ තිබ්බතෙතතා විපසානං විසෙත්තා අරහතං ගණගාතිති දසොති; මිහපඨලා

1. ගතිච්චි b එකතො කිර b.

2. තිසිත්ත S.

3. විහරනො පන පෙරු එවං ත

සරෙහති b.

4. බ්ලුතං b S.

5. සසෙතානති තවා S.

6. අසමිච්චා ධානං b.

අසමිච්චාධානං S.

7. අරවුත්තො සොතිගං ජපවති b.

8. ධූපතබ්බවතානමි L.

පාතිය.තු.පඨ පාතිය. ගව. b

ධූපෙති b.

9. ගතතිසා b.

10. පටිපත්ති ධාරණං h, බුද්ධ වචනති

A1. M2. P1. W2.

11. වක්ඛවතති b.

12. කුහිඤ්චි A1, B P2. කුඤ්චි b, S.

13. තික්ඛනොති B.

14. වුතං ගවන්තො b.

15. අනාපානසතිගං තියොපෙසි b, S.

16. අවිපලා අසාසා බුද්ධො B.

අවිපලා අසාසා බ්බෙකා b.

17. පානසාසති b, S.

18. වතුත්ත පසුචක ජ්ඣානං b, S.

සොඳිනි¹ කීව මහපථලා නොති; ඉබ භික්ඛු ආනාපානසති මහු
සුනො; එකාසනෙ නිසිනොනාව සබ්බාසවෙ බෙසෙය්වා අරහත්තං පාපු
ණාති; තථා අසසෙකානොනා මරණතාලෙ සමිසිදි² නොති; තථා
අසසෙකානොනා දෙවලොනෙ නිබ්බන්ධිති; ධම්මකපිතදෙවපුත්තං
ධම්මං සුචා අරහත්තං පාපුණාති; තතො විරඳො අනුප්පන්න
බුද්ධිපාදෙ පවෙවකසොඛං සවිකරෙති; තං අසවිකරෙන්නො
බුද්ධානං සමමුක්ඛිතාවෙ බාහියපෙරුදයො³ විය බිප්පාතිසෙද්දා නොති;
එවා මහපථලා; මහාතිසංසාති තසෙව වෙවචනං වුත්තච්චි වෙතං...

“ආනාපානසති යත්තං⁴ පරිපුණ්ණා සුභාපිතා

අනුපුබ්බං⁵ පරිපිතා යථා බුද්ධිත දෙසිතා.

සොමං⁶ ලොකං පහාසෙති අබ්බා බුත්තොව චන්දිමා”ති.

ඉමං මහපථලං සම්පය්ගමානො පෙරෙ සද්ධිවිහාරිනං තත් නිශ්ශ
පෙති,⁷ ඉති හඟවා රූපකම්මධ්මානං පෙරෙ ආනාපානසතිනති
උගොපි කම්මධ්මානං ආවිකම්මානං ගතා; රුහුලභයදා, විහාරෙයෙව
මිහිනො හඟවා තස්ස මිහිතභාවං ජාතනොපි නෙව අත්තතා
බාදනිං ගොජනිං ගගෙය්වා අගමායි; න ආනතුපෙරණං ගජෙථ
පෙසෙයි;⁸ න පසෙතදි⁹ මහාරුආනාපිකානාදිනං සඤ්ඤා අදයි;
සඤ්ඤාමත්තං හි ලම්භිතො තෙ කාප්පතා අභිනුරොද්ධං; යථා ච
හඟවා සාරිපුත්තප්පෙරුපි¹⁰ න කිඤ්චි අනායි; රුහුලපෙරෙ තිර
තායෙ ජිත්තභවතො අගොයි; තස්ස පනාසකමතො හඟවා මං
විහාරෙ මිහිතං ජාතනොපි අත්තතා ලඛං¹¹ පිකම්පාතං නාපි සං
ගගෙය්වා අගමො; න අඤ්ඤා ගජෙථ පතිති; න මිත්තොනං
සඤ්ඤා අදයි; උපක්ඛායොපි මෙ මිහිතභාවං ජාතනො තපෙච
න කිඤ්චි අනායිති විත්තම්පි න උපන්නං. භූතො තප්පව්වයා මිමානං
වා අභිමානං වා ජනෙය්ති;¹² හඟවා පන ආවිකම්මකම්මධ්මාන
මෙව පුරෙහත්තම්පි පච්ඡාහත්තම්පි ඉති¹³ රූපං අභිවං ඉතිපි දුක්ඛං
ඉතිපි අනුභං ඉතිපි අත්තතාති අත්තං අභිමෙත්තො¹⁴ විය තිරහන
රං මිත්ති කරිති;¹⁵ සායණසමයෙ විනොසයි; අතං උපක්ඛායෙන
ආනාපානසතිං සාවෙහිති වුත්තො තස්ස වචනං න කරියාමි¹⁶
ආචරිපුපක්ඛායානං හි වචනං අකරෙන්නො දුබ්බවො නාම නොති;
දුබ්බවො රුහුලො උපක්ඛායස්සපි වචනං න කරෙතිති¹⁷ ගරුසුප්පතති

1. කී. ජනපථලො S.

2. සමිසිදි b, S.

3. බාහියපෙරුදයො b S.

4. ආනාපානසති S. යත්ති b.

5. අනුපුබ්බ b S. පරිපිතා S.

පරිපාපිතා L.

6. සො ඉමං L.

7. නිශ්ශපෙති S S.

8. පෙසෙති b,

9. පසෙතදි b පසෙතදිකොලෙ S.

10. සාරිපුත්ත S.

11. ලඛ b.

12. අභිමානං වා නොසති b.

13. ඉතිපි

14. අභිමෙත්තො b.

අභිමෙත්තො S.

15. මිත්තිකම්ම b S.

16. විවිධං කරියාමි b. S.

17. න කරෙතිති b b.

සුමුමං සුමුමං වමමිමංසාදිඅනතරගතභෙදවි ලොමිකුපහාචෙන ව
 භිතං ආකාසා දයොති, සෙසමිත්ථංපි පඨවිබාහු ආදිසු වුත්තනභෙදෙන ව
 වෙදිගබ්බං; ඉදුතිස්ස තාදිභාවලක්ඛණං ආචික්ඛන්තො පඨවිය
 මනභි ආදිමාස; ඉට්ඨානිට්ඨසු හි අරජ්ජන්තො අදුස්සන්තො¹ තාදී
 කාමි හොති; මනාපාමනාපාති එත්ථ අට්ඨලොභසගගතවිත්තසම්ප
 යුත්තො මනාපා කාමි, අථ දෙමධාස්සවිත්තසම්පයුත්තො අමනාපා
 කාමි; න පටිශාදාය ධස්සනාතිති එතෙ² එස්සා උප්පජ්ජති; තව
 විත්තං අනෙකාමුට්ඨිගතං කුරෙන්නො විය පටිශාදාය ගහෙතො ඡාතුං
 න සඤ්ඤානති; අහං සොභාමි මග්ගං වණ්ණංගතනං පසන්නනති පුත
 අග්ගභාවං තිස්සාය ඡන්දරුභො නුපපජ්ජන්ති;³ භග්ගති ආදිසු
 ගුට්ඨමිව ගුට්ඨතො; එවං සබ්බත්ථ; න භග්ගවි පතිට්ඨිතොති පඨවි
 පබ්බතරුක්ඛාදිසු එකස්මිමපි න පතිට්ඨිතො; ශදි හි පඨවියං පතිට්ඨි
 තො භවෙය්‍ය, පඨවියා තිජ්ජමානාය සභෙව තිජ්ජෙය්‍ය; පබ්බතෙ
 පතමානෙ සත්ථව පණෙය්‍ය; රුක්ඛෙ තිජ්ජමානෙ⁴ සභෙව තිජ්ජෙය්‍ය;
 මෙතං රුක්ඛලාති කසමා ආරති: තාදිභාවස්ස⁵ කාරණදස්සනත්ථං.
 හෙට්ඨා හි තාදිභාවලක්ඛණං දස්සිතං ත ව සක්කා අහං තාදිව⁶
 හොමිති අකාරණං භවිතුං; තපි අහං උට්ඨාකුලපසුතො ඛුසුසුතො
 ලාති මං රුජරුජමිභාමිත්තාදයො භජන්ති අහං තාදී හොමිති
 ඉමෙති කාරණෙති තොව තාදී කාමි න හොති;⁷ මෙතනාදිභාවකාය
 පන හොතිති තාදිභාවස්සකාරණදස්සනත්ථං ඉමං දෙසනං ආරති;
 තත්ථ භාවස්සොති උපමාරං වා අප්පනං වා පාපෙත්තස්ස; ඡො
 ඛ්‍යාපාදෙති යො සත්තස්ස නොපො⁸ යො පතිට්ඨස්සති; විභෙදාති
 පාණීආදිති සත්තානං විනිංසනං; අරතීති⁹ අරති; පනතසෙතාසනෙසු
 වෙව අබ්බකුසලෙසු බිමෙවු ව¹⁰ උක්කණ්ඨිතා; පටිභොති යත්ථ
 කත්ථි පටිභක්ඛෙතතිලෙසො; අසුගතති උග්ගුමාතකාදිසු¹¹ උප
 මාරප්පනං; උග්ගුමාතකාදි අසුගතාවතා ව නාමෙසා විජාරතො
 විසුද්ධිමග්ගෙ කපිතාව; රුහොති පඤ්ඤාමගුණිකරුහො; අතිවමි
 සඤ්ඤානති අතිවවානුපස්සනාය සභජාතසඤ්ඤා¹² විපස්සනා එව වා
 එසා අසඤ්ඤාපි සඤ්ඤාසිසෙන සඤ්ඤාති වුත්තා; අයමිමානොති රුපා
 දිසු අයමිති මානො; ඉදුති ඵෙජරත පුට්ඨිත¹³ පඤ්ඤා විජාරතො
 ආනාපානසනිතති ආදිමාස; තත්ථ ඉදං කම්මට්ඨානඤ්ච කම්මට්ඨාන

1 ඉට්ඨානිට්ඨසු අරජ්ජන්තො
 අදුස්සන්තො S.

2 එත්ථෙ B.

3 නුපපජ්ජන්ති S.

4 ඡන්දමානෙ b

5 තාදිභාවස්ස b, S.

6 අහං තාදිභාවස්ස-අහං තාදිවහො
 හොමිති L. තාදිහොමිති b, S.

7 නාමෙහොති b, නා හොමිති L.

8 සත්තෙ නොපො b, S.

9 අරතීති පත්ත b, S.

10 කුසල බිමිසුමි b.

උක්කණ්ඨිතතා S. තත්ථ

සත්තෙසු ගම්මානෙසු ව

පටිභක්ඛෙත b.

11 උග්ගුමාතකාති S.

උග්ගුමාතකා දිසු b

12 සභජාතසඤ්ඤා b, S.

13 පුට්ඨිත b, S.

හාවිතා ව පාළු අපේඛා ව සද්ධිං ආතිසංසකපාය සපෙබ්බා සබ්බාකා
රෙන විසුද්ධිමයො අනුක්කන්තිදද්දසෙ විජාරිතො සෙව. ඉමං¹ අදස
නං හගවා නෙය්‍යපුත්තලවසෙතෙව පරිනිව්‍යාපෙයිති.²

මහාඤ්ඤලොචාදසුත්තං දුතියං.

2. 2. 3.

එවමෙම පුත්තනි මාලිකාපුත්තා;³ තථ මාලිකාපුත්තසොති
එවං නාමෙකං ථෙරසං; ඤජිතාති පටික්ඛිතතාතිති දිට්ඨිගතාති
නාම න ව්‍යාකාශබ්බාතිති එවං ඤජිතාති වෙව පරික්ඛිතතාති ව;
නටාගසොති සපෙත්තා; ඤං මෙ න රුච්චතිති තං අව්‍යාකරණං⁴
මෙයං ත රුච්චති; සිත්තං පට්ඨිකම්බාසාති සිත්තං පරික්ඛිජ්ජිතං; ඤො
සපෙත්තා ඤං පට්ඨාපිකම්බිති යාවතො වා හි යාවිතං පට්ඨාපිතෙක
ය යාවිතසො වා යාවිතං. එවං තෙව යාවතො ත යාවිතසො ඤො
දති එවං ඤො සපෙත්තා ඤං පට්ඨාපිකම්බිති අපේඛා; විදෙශා අය්‍යාති
පරසෙතො ය සිතෙත විදෙශා හපෙය්‍යා; භාලාපලපනෙතාති බහල
ලෙපනෙත; ක්‍රියාකම්බාති වෙජ්ජං, සලලකත්තාති සලලකත්තං
සලලකත්තං⁵ සුත්තපාදකං; අත්තකොති අත්තකොති ගහනො
ජයං⁶ කරෙතති; තෙත වුත්තං අත්තකොති; සංඝකොති⁷ වෙඤ්ඤ
විලිච්ඡා; මරුවාබරපණ්ණිනමපි වාතෙතිසෙව කරෙතති. තෙත
වුත්තං; සද්ධි වා මරුවාස සද්ධි වා බරපණ්ණිතොති; කච්ඡති⁸
පබ්බතකච්ඡ තද්ධිව්‍යාදිසු ජාතං; රෙපිමතති රෙපෙය්‍යා වර්ගිතං;
සරවතෙතො සරං ගහනො තතං;⁹ සිපිලහනුතොති එවංතාමකං
පබ්බිතො; රෙජ්ජමත්තාති කාලසිතං;¹⁰ සෙමනාරත්තාති මිත්තං;
එවං තොති එතාය දිට්ඨියා සති ත හොතිති අපේඛා.

අපේඛා ජාතීති එතාය දිට්ඨියා සති බ්‍රහ්මචරියවංසො¹¹ තථ
ජාති පත අපේඛෙව. තථා ජරාමරණාදීනිති දුග්ගොති; සෙසාහතති
සෙය්‍යා අතං; නිකාශනාති උපකායං විතාතං; මම යාවතා හි එතෙසු
තිබ්බිතො¹² ඉසෙව තිබ්බාතං පාපුණ්ණිති අභිප්පායො; ඤාමො
තිභාති යමො අව්‍යාකරණිතං. වතුසම්බන්ධෙව මො ව්‍යාතතං. තමොති
අපේඛා; නි ඤාතං මාලිකාපුත්ත අපේඛං. තිභාති එතං දිට්ඨිගතං
එතං බ්‍යාකරණං¹³ කාරණතිසයිතං ත හොති; න ආදිබ්‍රහ්මචරිය

1. ඉදමි	8. කච්ඡති b. 8. පබ්බත කච්ඡති
2. පරිනිව්‍යාපෙයිති b.	කච්ඡාදිසු b.
3. මාලිකා b.	9. පදසංසා පදං ගහනො කපං b.
4. ඤං ව්‍යාකරණං B.	10. තෙරවන්තාති කාල සිතං
5. සුත්තව්‍යාමනා b. සලලකත්තං	සෙමනාදත්තාති b.
සුත්තව්‍යාමනා B.	11. බ්‍රහ්මචරියවංසොව B.
6. ජයං b.	12. නිබ්බිජ්ජනොති b.
7. ගහනකොති b. වෙඤ්ඤවිලක්ඛණං B.	13. දිට්ඨිගතං. වා පඤ්ඤා

කතති මුහමවරියංගං ආදිමන්තමි පුබ්බිකාගෙ¹ සිලමන්තමි න
 හොති; න නිබ්බිදන්තොති ආදිසු ඵලෙටි තිබ්බිදන්තන්තොති² වා පිරජ්ජ
 නන්තොති වා වට්ඨතිරුකායොති වා රුකාදිවුපසමිකන්තොති වා අභිකුසුද්ධොති
 ධම්මො³ අභිජානන්තන්තොති වා වසුමිඤ්ඤාඛිංසානසංඛාතන්තොති වා
 අසංඛිතතිබ්බානසවජ්ඣානිකරියන්තොති වා න හොති; එතං හිති එතං
 චතුසවචරාභරණං; ආදිමුහමවරියංගං පුබ්බිකාගෙ ආදිගුතං
 පුබ්බිපදවිතානං;⁴ සෙසං වුත්තවිපක්ඛනසෙත වෙදිතබ්බං ඉමමි
 දෙසනං හගවා තෙනපුත්තලසෙව⁵ වසෙත තිට්ඨාපෙට්ඨිති.⁶

මාලුකාසුත්තං නාමයං.

2. 2. 4.

එවමෙමි සුත්තති මහාමාලුකාසුත්තං; තත්ථ ඔරමහායිකානිති
 හෙට්ඨා කොට්ඨාසිකාති කාමහවෙ තිබ්බෙත්තිසංවත්තතිකාති;⁷ සං
 සොජ්ජානාතිති බ්බිතාති; කාංගං බො⁸ නාමාති කාංගං පදවිසා වා
 මිත්තංගං වා; දෙසිකාති ධාරෙසිති⁹. නිං තිමෙව එකො අසොකාසි
 න අසොකාසි කොට්ඨිති; අසුසෙතිති¹⁰ අපරාසිතභාය අසුසෙති; අසුසෙ
 මානො සංසොජ්ජනං නාමි හොති; එත්ථ ච හගවතා සංසොජ්ජනං පුච්ඡි
 තං. ථෙරෙත්ති සංසොජ්ජනමෙව බ්බාකතං. එවං සත්තෙත්ති හගං වාදෙ
 හගවතා දෙසො ආරොපිතො; සො කසොති වෙ? ථෙරෙත්ති¹¹ තථා
 ලභිතත්තා. අයං හි තස්ස ලභි: සමුද්ධාරකඛණෙයෙව කිලොසති
 සංසුතොති¹² නාමි හොති, ඉතරෙත්ති බ්බෙ අසංසුතොති. තෙනංගං
 හගවතා දෙසො ආරොපිතො.

අපායමා ආතප්පො විතෙතති: හගවතා හික්ඛුසව්සංගං¹³ ධම්මං
 දෙසෙත්තොති¹⁴ අත්තෙතො ධම්මතායෙයෙව අයං ධම්මදෙසනා ආරභා.
 සා ඉමිතා අපරාසිතොති¹⁵ හික්ඛුතා විසංවාදිතා. හප්පං හගවතං
 යාවතා හික්ඛුතං ධම්මං දෙසෙත්තොති¹⁶ සො එවමිකාසි. තං දසොගුං
 එවං වුත්තෙත ආයංගා ආතප්පොති ආදි වුත්තං; තත්ථ සත්තාසද්ධි
 පටිසුච්ඡිකොනාති සත්තාසද්ධියා හතිතෙත අභිගුත්තන; සත්තාස
 ද්ධිපරෙත්තොති සත්තාසද්ධියා අසුසෙතන; නිසාරණොති
 ද්ධිතිකරණං නාමි තිබ්බානං, තං ගථාගුතං තප්පජානාති;

1. පුබ්බිකාගෙ b.	8. කාංගංගු බො P2. W3.
2. තිබ්බිදන්තොති b.	9. ධාරෙසි b. S. තිමෙවෙත්තො b. S.
3. අභිකුසුද්ධොති b.	10. තත්ථ ඔර. අසුසෙතිති L.
4. පුබ්බිකාගෙ S. පටිපක්ඛනසෙත b. වුත්තපක්ඛනසෙත S.	11. සත්තෙති ථෙරෙත්ති S.
5. පුත්තලවිසාන b. S.	12. අසුසෙත L.
6. තිට්ඨපෙට්ඨිති b. S.	13. හගවතා වි ස්වාභුතංගං b.
7. තිබ්බිතනසංවත්තතිකාති b. තිබ්බෙත්ති සංවත්තතිකාති L.	14. දෙසිකාමිති b. S. ධාරෙසිතොති b. S.
	15. අපරාසිතොති S.
	16. දෙසො පටිමිති S. දෙසිකාමිති b.

අපටවිච්ඡිකාති¹ අවිනොදිතා අතින්වා² ඔරමිනාභිසංගොජනනාති
 නෙට්ඨාභාගියසංගොජනං නාම හොති; සොපදෙසුපි එසෙව තෙයා;
 පුක්කපසෙයා උත්තාතෙත්වා ගෙව; භානුසො පටිසථිති³ වචනතො
 පනෙත් එතෙව්ව අද්දඤා සංගොජනං අද්දඤා අනුසංගොති වදනති.
 යථා හි සව්‍යඤ්ජනං ගතත්තති වුත්තෙ ගතත්තො අද්දඤා ව්‍යඤ්ජනං
 හොති. එවං භානුසොති වචනතො පරිපුර්වාතසක්කොගද්ධිතො
 අද්දඤාන අනුසංගෙන ගවිතබ්බතති තෙසං ලද්ධි⁴ තෙ සසිංසං
 පාරුපිඨාති ආදිති පටිසථිතිපබ්බං. න හි සිසතො අද්දඤා පුරිසො
 අති, අපාපි සියා, යදි තදෙව සංගොජනං හො අනුසංගො⁵ එවං
 සනෙත ගගවතා ථෙරණා තරුණ්ණපමාඋපාරමො⁶ දුආරෙපිතො
 හොතිති: න දු ආරෙපිතො;⁷ කන්මා? එවං ලද්ධිකත්තාති⁸ චිත්ථාරිතං.
 තත්මා සොගෙව කිසලොතා බහිතවෙත්ත සංගොජනං අපටතිතවෙත්ත
 න අනුසංගොති ඉදමත්තං⁹ සකියාග ගගවතා භානුසො පටිසථිතිති
 එවං වුත්තතති වෙදිතබ්බං; යථං ජෙට්ඨාති ආදිපු ඉදං මිපමි
 සංසඤ්ජනං තව්වෙත්තද¹⁰ විය හි සමාපත්ති ද්ධිබ්බං; ථෙරගුරෙත්තද¹¹
 විය විපක්කතා; සාරජෙත්තද විය මිත්තො; පටිපදා පන ලොකිය
 ලොකුත්තරමිත්තො වට්ඨති;¹² එවමෙසෙ ද්ධිබ්බාති එවරුපා පුක්කලා
 එවං ද්ධිබ්බං; උපබ්බිවෙකොති උපබ්බිවෙකෙන; ඉමිනා පඤ්චකාමි
 ගුණවිවෙකො කපිතො; අකුසලානං බමිනානං පහානායාති¹³
 ඉමිනා තිවරණ්පහානං¹⁴ කපිතං; කාසද්ධිපුලලානං පටිපක්කද්ධි
 යාති¹⁵ ඉමිනා කාසලසියපටිපක්කද්ධි කපිතා; විවිදෙව්ව කාමමිතිති
 උපබ්බිවෙකෙන කාමමිති විතා හුත්වා; විවිදෙව්ව අකුසලමිති අකු
 සලානං බමිනානං පහානෙන ද්ධිපුලලාපටිපක්කද්ධියාව¹⁶ අකුසලෙති
 විතා හුත්වා; යදෙව යථං හොතිති යං තත් අනෙතා සමාපත්තියං.¹⁷
 සමාපත්තිකබ්බෙත්ත වෙව්¹⁸ සමාපත්තියමුට්ඨිතඤ්ච රුපාදි බම්මජාතං
 හොති;¹⁹ යෙ බ්බමිති තෙ රුපගතින්ති ආදිතා තෙගෙන වුත්තෙ
 රුපාදගො බමෙමි; අතිවමිකොති න තිව්වත්තා; දුක්ඛසොති න

1. අපටවිච්ඡිකාති b.	9. ඉමමිත්තං b.
2. අතිහතං b. අතින් වා ස.	10. තව්වෙත්තද b.
“මරමින ගියං සංගොජනං”	11. ථෙරගුරෙත්තද ස. සාරජෙත්තද ස.
	ඉති පාළියං 12. ලොකියලොකුත්තරමිත්තොති
3. පටිසථිති b.	වට්ඨති B.
4. තෙසං ලද්ධි ස යථා හි සකසං ලද්ධි b.	13. පහානාති b. පහානායාති ස.
	පාරුපෙඨා b. ස. 14. තිවරණ්පහානං b. S.
5. න සො අනුසංගො ස.	15. පටිපක්කද්ධියාති b. S.
6. තරුණ්ණපමා- උපාරමො b. ස.	16. පහානෙන කාසද්ධිපුලලානං
7. ථෙරණා තද්දමා උපාරමො හු	පටිපක්කද්ධියාති b. දුච්ඡල
දුආරෙපිතො නොතිති න හු	පටිපක්කද්ධියාව L.
දුආරෙපිතො ස.	17. අනෙතා සමාපත්ති බ්බෙත්තෙති b.
8. ලද්ධිකත්තාති b චිත්ථාරිත	18. ගෙව B.
මෙතං b. S. තත්මා සො බහි	19. බමිමිජාතං තං
තවෙත්ත b.	හොති b. ස.

සුඛතො; රෙහසොති ආදිසු ආබාධවේධන රෙහතො; අනෙතො
 දෙගවේධන භණ්ඩතො; අනුපවිට්ඨවේධන¹ දුක්ඛජනවේධන ව
 භලලතො; දුක්ඛවේධන අභතො; රෙහවේධන ආබාධතො; අභ
 තවේධන² පරතො; පලුජ්ජනවේධන සලොභතො; නිත්තත්තවේධ
 න සුඤ්ඤතො; න අත්තවේධන අනිත්තතො; තත් අභිවේධනො
 පලොභතොති ද්විති පදෙති අභිවේලකකණං නටිතො; දුක්ඛතොති
 ආදිති ඡති දුක්ඛලකකණං; පරතො සුඤ්ඤතො අනත්තතොති තීති
 අනත්තලකකණං; සො කෙති ඛෙමමගිති සො තෙති එවනතිලකකණං
 ආරුපපථො දිවේති අනෙතාසමාපතතිං පඤ්ඤානිකුඛමෙමිති;
 විත්තං³ පටිච්චාපෙතිති විත්තං පටිසංභරති⁴ මොවෙති අපතෙති;
 උපසංභරතිති විපස්සනා විත්තං තාව සචතවසෙන ථුතිවසෙන
 පරිගතතිවසෙන පඤ්ඤානතිවසෙන⁵ සත්තං නිබ්බානනති එවං අභඤ
 ඤාය අමතාය ධාතුයා උපසංභරති; මග්ගවිත්තං නිබ්බානං ආරමභ
 කරණවසෙනෙව එතං සත්තං එතං පඤ්ඤානති න එවං වදති ඉමිනා
 පන අනාපරන තං පටිවිඤ්ඤතො තත් විත්තං උපසංභරතිති
 අපථො; සො කඤ්ඤිතොති තාය තිලකකණාරමභණාය විපස්සනාය
 භිතො; ආසවානං ඛසං පාපුණාතිති අනුක්කමන වතනාරො මග්ග
 ඤාපවතී පාපුණාති; කෙතනව ඛමිමිසෙතොති සමපටිපස්සනාධිවෙච
 ඡන්දරුගෙන; සමපටිපස්සනාසු ති සබ්බසො ඡන්දරුගං පරිඤාදානු
 සසෙක්කානෙතො අරහත්තං පාපුණාති, අසසෙක්කානෙතො අනායාමි
 හොති; සදෙව කඤ්ඤිතොති වෙදනාසෙක්කනති ඉඛි⁶ රූපං න ගතිතං,
 කඤ්ඤා⁷ සමිතික්කත්තත්තො, අයං හි කෙඤ්ඤා රූපාවචරජ්ඣානං සමා
 පජ්ජිතො රූපං අතික්කමෙති⁸ අරූපාවචරසමාපතතිං සමාපතනොති
 සමිච්චසෙක්කාපිනෙතං⁹ රූපං අතික්කත්තං, කෙඤ්ඤා රූපං සමමග්ගිතො¹⁰
 අතික්කමිමි ඉදාති අරූපං සමිමසතිති විපස්සනාවසෙනපිනෙත රූපං
 අතික්කත්තං ආරුපපා පන¹¹ සබ්බසොපි රූපං නජිති තං සක්ඛායපි
 ඉඛි රූපං න ගතිතො;¹² අථ කිංඤ්ඤරුගිති කිං පුච්ඡාමිති පුච්ඡති.
 සමිච්චසෙක්ක ගච්ඡතො විනෙතකක්කතො ධුරං හොති, සො වෙතො
 විශ්ලිසෙතො නාම; විපස්සනාවසෙන ගච්ඡතො පඤ්ඤා ධුරං හොති, සො
 පඤ්ඤා විශ්ලිසෙතො නාමාති; එත් පෙරස්ස කඤ්ඤා නත්ති අයං සරස
 ඛමෙමාසෙව¹³ සමිච්චසෙක්කෙව වි පන ගච්ඡතොසු එතො වෙතො

1. අනුපවිට්ඨවේධන b	7. අනිත්තවිත්තං b S.
2. අවසන්තවේධන S. නිත්තපවේධන b.	8. වසෙනපිනෙත b. S.
3. විත්තං පටිච්චාපෙතිති b.	9. සමිච්චෙව සමිමග්ගිතො b
පටිපාදෙතිති S.	10. අතික්කමිමි b, S
4. විත්තං පටිපස්සනාදති මොවෙති b. S.	11. න ගතිතං, සමිමා න ගතිතං S.
විත්තං පටිච්චාපෙතිති විත්තං.	12. අයං සක්ඛායමොසෙව b අයං
පටිසංභරණාදති B අනපපති L.	පරිභවිමිමාසෙව S. සමිච්ච
5. වසෙන මි S. වසෙන එතං.	වසෙනෙව පන පරමධමමා
සත්තං S.	සෙව B. සමිච්ච වසෙන 1'2.
6. ඉඛි පන B.	

විච්ඡේදනා¹ තාමි හොති, එතො පඤ්ඤ විච්ඡේදනා, විපක්ඛනාවසෙක,² ගච්ඡන්තොසු එතො පඤ්ඤ විච්ඡේදනා තාමි හොති එතො වෙතො විච්ඡේදනාති; එතෙ භිං භාරණන්ති පුච්ඡති: ඉන්ද්‍රියවේදිතො³ වදුමිති ඉන්ද්‍රියනානන්තරං⁴ වදුමි; ඉදං වුත්තා හොති: ත චං ආනන්ද දස පාරමිතො පුරුෂො සබ්බං තං පටිවිජ්ඣති,⁵ තෙන තෙ එතං අපාඨවං. අතං පන පටිවිජ්ඣං, තෙන මෙ එතං පාඨවං. එතෙ හි ඉන්ද්‍රියනානන්තරං භාරණං⁶ සම්ප්‍රවිසන්තොති ගච්ඡන්තොසු එකස්ස භික්ඛුතො විපක්ඛනාසො: ධුරං හොති, තො වෙතොවිච්ඡේදනා තාමි හොති; එකස්ස පඤ්ඤ ධුරං තාමි හොති,⁷ තො පඤ්ඤවිච්ඡේදනා තාමි හොති. විපක්ඛනාවසෙකං⁸ ගච්ඡන්තොසු එකස්ස පඤ්ඤ ධුරං හොති, තො පඤ්ඤවිච්ඡේදනා තාමි හොති; එකස්ස විපක්ඛනාසො: ධුරං හොති, තො වෙතොවිච්ඡේදනා තාමි හොති. අභි අග්ගසාවසා සම්ප්‍රවිසන්තොසු රොහ අරහත්තං පත්තා. තෙසු ධම්මසෙතාපති පඤ්ඤ විච්ඡේදනා ජාතො. මහාමොග්ගලාභපෙරු වෙතොවිච්ඡේදනා ඉති. ඉන්ද්‍රියවේදිතො එතෙ භාරණන්ති වෙදිතබ්බං. සෙසං සබ්බත්ථ උත්තානත්තෙව්වාති.⁹

මහාමාදුබ්බාසුත්තං වතුයං.

2. 2. 5.

එවිමෙමි සුත්තන්ති හදුලිසුත්තං; තත්ථ එකාසනිහොජනන්ති එකන්ති. පුරොහස්ස අසනහොජනං¹ භුඤ්ජිතබ්බන්ති අතො; අපාඨාබ්බන්ති ආදීති කතාවොපමෙ විජාරිතාති; න උක්ඛාමිති න සත්තාමි; සිංහා කුඤ්ඤවං. සිංහා විපට්ඨාසොති එවං භුඤ්ජන්තො,² ගාවජිවං ප්‍රග්‍රහවරියං වරිභුං සක්ඛිත්තාමි නු ඛො න නු ඛොති ඉති මෙ විපට්ඨකාරකුඤ්ඤවං ගවෙය්‍යාති අතො; එකදෙසං භුඤ්ජිතොති පාරුණිකපරු³ කීර් පත්තං ගත්තං පක්ඛිපිතා සපට්ඨති⁴ දිනො සපට්ඨා උත්තරාසනිවි⁵ රොහං භුඤ්ජිතා ගතො ඛොතිතා අව සෙසං ඛති නිග්‍රහිතා ජායුදකථාසුභිකා⁶ නිසිදිතා භුඤ්ජන්ති. එතං සක්ඛිය සත්ථා ආග. හදුලි පන විනොති: සවෙ සතිං පත්තං.

1. ගච්ඡන්තොසු එතො වෙතො

විච්ඡේදනා විපක්ඛනාවසෙක

ගච්ඡන්තොසු පි 8. වසන්ත b.

2. විපක්ඛනාවසෙක P2.

3. ඉන්ද්‍රියනානන්තරං S. වදුමිති P2.

4. පුරුෂො පුරුෂොසු පටිවිජ්ඣති b S. 10. එවං භුඤ්ජන්තො b.

5. තානන්තරං භාරණං S ඉන්ද්‍රිය

තානන්තරං භාරණං L.

6. ගච්ඡන්තොසු P2, M2. පඤ්ඤ

ධුරං හොති b. S

1. වසන්තෙව b. S.

2. උත්තානාවෙව්වාති b. S.

3. අසනං හොජනං b

භුඤ්ජිතබ්බ ගතොති S

භුඤ්ජිතබ්බං ගතොති b.

11. පෙරු b. S.

11. ගපට්ඨිති L.

12. උත්තරාසනිවි b.

13. ජායුදක b ජායුදකාසො b S

පුරෙණා දින්නං හත්තං භුඤ්ජේවා¹ පුන පත්තං ධොවිණා මදනස්ස පුරෙණා ලභං ඛිති තිහරිණා ජායුදකථාසුකථානෙ භුඤ්ජෙය්² එවා වජ්චෙය්³; ඉතරථා නො ගහෙකානිති තස්මා එවමිධි ඛො අහං ගහෙන න උත්තමාමිති ආග. අයං කිර අතීතෙ අනන්තරය ජාතියා කාතයොතිතං තිබ්බතති, කාකා ව නාම මහාජාතකා භොතති. තස්මා මහාජාතකපෙරෙ⁴ නාම අගොයි; තස්ස පන විරවන්තස්සෙව හගවා තං මිද්දිණා අපේක්ඛාපරිණා යො පන හික්ඛු විකාලෙ බාදනියං වා⁵ භොජනියං වා බාදෙය්⁶ වා භුඤ්ජෙය්⁷ වා පාවිතතියනති සික්ඛාපදං පඤ්ඤපෙයි; තෙන වුත්තං: අථ ඛො ආයස්මා හද්දලි-පෙ-අනුක්කාහං සමෙදෙයිති. සථානනති යථා අඤ්ඤාපි සික්ඛාය න පරිපුර්ණාරි⁸ එකවිහාරෙපි වසනොති සත්ථුසම්මුඛිභාවං න දදෙය්⁹, හෙපච්ච න අදයිති අපේ¹⁰. තෙව හගවතො උපට්ඨානං අගමායි, න ඛමම දෙසකථානං න විතක්ක මාලකං, න එතං හික්ඛාචාරමිත්තං¹¹ පටිපජ්ජි. යස්මිං කුලෙ හගවා නිසිදති, තස්ස ආරෙපි න අට්ඨායි. සවස්ස වසකථානං හගවා ගව්ඤ්ජි, සො පුරෙතරමෙව ඤාණා අඤ්ඤාපථ ගව්ඤ්ජි. සඤ්ඤාපථිකො කිසරය කුලපුත්තො පරිපුර්ණා සිලො තෙනස්ස න අඤ්ඤා විතකෙකා අගොයි: මියා නාම උදරකාරණං හගවතො සික්ඛාපදපඤ්ඤපතං පටිබාහිතා අන නුව්ඤ්ජියං¹² මෙ කතනති අයමෙව විතකෙකා අගොයි තස්මා එත විහාරෙ වසනොති ලජ්ජාය සත්ථුසම්මුඛිභාවං න අදයි¹³; ඕචර කම්මං කිණේනාති මනුස්සා හගවතො විවරසාවතං අදංසු, තං ගහෙණා විවරං කණෙනති; එතං ඤෙසකෙනති¹⁴ එතං මනාසං එතං අපරාධං සත්ථුසික්ඛාපදං පඤ්ඤපෙනත්තං¹⁵ පටිබාහිතකාරණං සාධුකං මනසි කණෙනති අපේ¹⁶; ¹⁷දුක්ඛානර්ථකරතී වස්සං හි වසිණා දිසාපක්කනෙන හික්ඛු කුහිං වසිණාති පුට්ඨනති. තෙනි ජෙතවනෙ වසිමනාති වුත්තෙ ආවුසො හගවා ඉමයමිං අනෙතාවස්ස කතරං ජාතකං කපෙයි, කතරං සුත්තනතං කතරං සික්ඛාපදං පඤ්ඤපෙයි¹⁸; පුට්ඨිතාරෙ භොතති, තතො විකාලභොජනසික්ඛාපදං පඤ්ඤපෙයි¹⁹; හද්දලි නාම පන එකො පෙරෙ පටිබාහිති වක්ඛනති. තං සුඤ්ඤා හික්ඛු හගවතොපි නාම සික්ඛාපදං පඤ්ඤපෙනත්තං²⁰ පටිබාහිත්

1. දින්නං භුඤ්ජේවා b.

9. එතං දෙසනති S. එතං.

2. භුඤ්ජෙය් ඉති B.

දෙසකෙනති b.

ජායුදකථාසුකථානෙ b.

10. සික්ඛාපදපඤ්ඤපතස්ස S.

ජායුදකථාසුකෙ භුඤ්ජෙය් S.

පඤ්ඤපෙනත්තස්ස b.

ඉති එවා. b. S.

11. කණෙනති අපේ b. S.

3. හගමා ජාතකපෙරෙ b. S.

12. පඤ්ඤපෙයිති b. S.

4. බාදනියං වා භොජනියං b. S.

13. පඤ්ඤපෙයිති b. පඤ්ඤපෙයි S.

5. න පරිපුර්ණාරි b. S.

හද්දලිනාමං එතො h. හද්දලි S.

6. එකසිත්ථාචාර S.

14. පඤ්ඤපෙනත්තස්ස b. S.

7. අනනුවර්තං h.

පටිබාහිතං b.

8. කාදයි b. S.

පටිබාහිතං S.

අසුතනං අකාරණෙනි වදනයි. එවං¹ හෙ අයං දෙසො මහාජනනතරෙ
පානපො හුචා දුපථකාරකං.² අපඤ්ඤානිති මඤ්ඤාමානාපි එවමිං
හංසු. අපි ව අදඤ්ඤපි භික්ඛු පවායෙතො සත්ථුසන්තිතං.³ අනම්ඤානති.
අථ නිං අපාට්ඨසො⁴ මම සන්තාරං ඛමාපෙත්තංයං සත්තං තොපාති
සත්තං සන්තිපාපෙත්තංයං. තත්ථ⁵ අනන්තං පුට්ඨිකානති: අපුට්ඨො නිං
ඉමිනා⁶ භික්ඛුනා කතනති? තතො එතමිත්ථං පුච්ඡා හාරියං කතං
භික්ඛුනා දසබ්බං තාම පටිබාහිත්තංති⁷ ත පුත්තමෙතනති වසබනති.
එවමි⁸ හෙ අයං අපරමො මහාජනනතරෙ පානපො හුචා දුපථක
කාරකං⁹ අපඤ්ඤානිති මඤ්ඤාමානාපි එවමිංහංසු. අථ හමචා¹⁰
පවායෙතො වාග්ගං පක්ඛන්තිත්තං. අථ නිං ගතගතවිතොතෙ ගතවතො
ඛමාපත්තංයං සත්තං සන්තිපාපෙත්තංයං.¹¹ තත්ථ දිභාවාසිනො භික්ඛු
පුට්ඨිකානති: අපුට්ඨො නිං ඉමිනා භික්ඛුනා කතනති-පෙ-දුපථකාර
කං අපඤ්ඤානිති මඤ්ඤාමානාපි එවමිංහංසු. එතදපොවාති
අපාඨරුපං¹² මයා කතං; ගතවා පත මහත්තං අගුණෙ අලගිනිනා
මිත්තං අවචයං පතිගණිත්තංති¹³ මඤ්ඤාමානො එතං අවමසො මං
ගතනති අදිවචනං අපොච. තත්ථ අවමසනාති අපරමො; මං අවම
සමාති මං අතික්ඛමම අතිගමිනි පවත්තො; පතිගණනාතුති¹⁴
ඛමතු; අයං සංවරණාති අනාගතෙ සංවරණත්තං; පුත එවරුපත්ත
අපරමත්ත දෙවත්තං ඛලිත්තං¹⁵ අකාරණත්තං; නමොති එතංගතො
සථාබමිමං කතෙති යථා බලෙහි සිත්තො තපච්ච කතෙති; ඛමාපෙතිති
වුත්තං තොති. නං තෙ මයං පතිගණනාමාති තං තව අපරමං මයං
ඛමාමි; වුද්ධිත්තං¹⁷ හදුලි අරියත්ත විනිශ්චයති එතං හදුලි අරියත්ත
විනිශ්චය වුද්ධිත්තං ගතවතො සාසනෙ වුද්ධි නාම; කතමා: අවචයං අවම
ගතො දිත්තං යථාබමං පටිකරිත්තං. අයං සංවරපඤ්ඤා; දෙසනං
පත පුත්තලාබිත්තං කතෙත්තො තො අවමසං. අවමසනො දිත්තං
සථාබමිමං. පටිකතෙති අයං සංවරං. අපඤ්ඤානිති අහං. සම
සොපි මො තෙ හදුලිති හදුලි තයා පටිච්ඡිකාබිසුත්තකං එතං
කාරණං අත්ථ, තවමි¹⁸ හෙ ත පටිච්ඡං ත සලාකිත්තනති දෙත්තංති.
උගතො හාමවිමුත්තනාති අදිසු බලවාත්තාරිසද්ධාත්තාරිති දො එත
විත්තකවර්ණනා මහත්තමිති පුත්තලා; එතෙ පත සත්තපි අරියපුත්තලො

1. එවමි B.	9. දුපථක b. S.
2. දුපථකාරකං Al, MS, Pj, දුපථකාරකං b. S. මඤ්ඤාමානා b. S.	10. අථවා ගතවා b. අථමො B.
3. සත්ථුසන්තිතං වා b.	11. ගතෙහි ප තෙත්තං Pj.
4. එවං අපුට්ඨො b එත්ථ අපුට්ඨො S.	12. අපපරිඤ්ඤා b. S.
5. ගතතිපාපෙත්තංයං ගතති b. S.	13. පටිගණිත්තංති b. S.
6. ඉමිනාපි b.	14. විත්තණතුති b. S.
7. පටිබාහිත්තං b. S. අසුත්තමෙතනති b. S.	15. ඵලිත්තං Pj බඳුත්තං B.
8. එවමි b	16. එතංගතො; ගමෙත්තොපිමො තෙ b, යථා බමිමං පටිකතෙතිති B.
	17. වුද්ධි ගතං B.
	18. තෙමිං තෙ b, ගමංපි B.

ගභවතාපි එවං අණ්ණපෙදාං න යුතතං ගභවතා අණ්ණෙන තෙසං ති¹
එවං කාතුං න යුතතං අවධානපරිභාසවණෙන² පත අරියපුත්තලාභං
සුවච්ඡායාදිදායකත්වං හදාලිපෙරයා ව දුබ්බවතාවදායකත්වමෙවනං³
වුත්තං; අපි ණු ඵං භාසමිං සමිසෙ උභයතො භාගවිමුත්තොති දෙස
තං කභ්වා අරභි: හදාලිසා නිකාණ්ගතත්වං. අයං තෙත්ථ අධිප්පායො:
හදාලි ඉමෙ සත්තථාරියපුත්තලා ලොකෙ දක්ඛණ්ණො, මිම සාසන
සාමිකො,⁴ මිම සික්ඛාපදං පඤ්ඤපපෙනා පටිබාහිතබ්බපුත්ත
කාරණං සති එතෙසං පටිබාහිතුං යුතතා, ණං පත මිම සාසනතො
පටිබාහිරකො,⁵ මිම සික්ඛාපදං පඤ්ඤපපෙනා භුත්තා පටිබාහිතුං
න යුතතතති; ජිත්තො භූතච්ඡාති අනතො අරියගුණානං අභාවෙන
රිත්තතො භූතච්ඡතො; ඉත්තරවචෙන කිඤ්චි තාමොසිති;⁶ සඤ්ඤාපි
උපවදන්ති අසුකපිභාරවාසි අසුකසා පෙරයා⁷ හදිවිභාරිකො
අසුකසා අනතවාසිකො ඉත්තංතාමො තාම හිතනු ලොභුත්තර
බවමං නිබ්බේදනතුං අරඤ්ඤං පටිපෙට්ඨාති සුචා කිං තංග අරඤ්ඤ
ත වාසෙන⁸ සො මග්ගං සාසනෙ⁹ සික්ඛාය අපරිවුරුකාරිති එවං
උපවදන්ති. සෙසපදෙසුපි එසෙව තෙයො; අපිවෙත්ථ දෙවතා න¹⁰
නෙවලං උපවදන්ති හෙරවාරවමණං දසොඤා පලායනාභාරවපි
කාරනති. අත්තාපි අත්තානතති සිලං ආවර්ජනතං සංකිලිවත්ථ
ආනං පාකටං හොති, විග්ගං පිඨාවති, ත කම්මවත්තං අලලියති. සො
කිං මාදිසංග අරඤ්ඤවාසෙනාති විපට්ඨාරි උච්ඡාය පක්ඛමිති.
අත්තාපි අත්තානං උපමාදිකොති¹¹ අත්තතාපි අත්තානං උපවදිතො;
අයමෙව වා පාඨො. සුක්ඛපසංඛා වුත්තපච්චිකතයෙන වෙදිතසංඛා;
සො විචිතෙවම භාගෙහිති ආදි එවං සවරිකරෙහිති දසානත්තං
වුත්තං; පචස්ස පචස්ස කාරණං¹² කෙරෙහිති අපට්ඨානකෙපි
දෙසෙ නිකාගෙනවා පුතපුත නාමෙතති; ණො කථාති මහතෙතපි
අපරසෙව¹³ යථා ඉතරං එවං පචග්ග ත කාමෙතති. සො කීර අංවුසො
හදාලි මා විනතයි, ණං එවරුපං තාම ජොති එහි සත්ථාරා බමාපෙ
තිති හිතනුතවසනොති කිඤ්චි හිතනුං පෙසෙඤා අත්තතො සත්තං

1. තෙමබ්බි එවං. b.	යතො දිඤා යථා බමිමි. පටිකරිතො
2. අවධානපරිභාසවණෙන b.	ආයති. සංවරපජ්ජනා, දෙසසං. පත
3. දුබ්බවම b. ද සතත්ථමෙන. b. S.	පුත්තලාසිඨානං කාරණතො ජො
4. සාසන සාමිකො b. S.	අවචං අවචයතො දිඤා යථාබමිමි.
5. ණං පත සාසනතො බාහිරකො B.	පටිකරෙහි ආයති. සංවර. ආපජ්ජතිති
6. තාමොසිති B, S. තාමොසිති තථා	ආහ, සත්ථාපි b.
බමිමි. පටිකරෙහිති යථා බමිමි තිත්තා,	7. අසුකසා B.
තපෙව කාරෙහි. බමිමිපෙහිති වුත්තං	8. අරඤ්ඤවාසෙන B.
කොති. තං තෙ මධං පටිග්ගණ්ණොති	9. මයං. පත වසන B.
තං තව අපරධං. මයං. බමිමි. වුච්ඡිතෙ	10. නං B.
සා හදාලි අරියසා විතෙහි: එසා	11. උපවදිතොති B.
හදාලි අරියසා විතෙහි වුච්ඡිතං හභ	12. පක්ඛයා කාරණං B.
වතො සාසනෙ වුච්ඡිතාම අවචයං අවම	13. අපරසෙව ඉදං B.

පසන්නාසාපෙතා හදුලි මා විතතඨ¹ එවරුපං නාම හොතිති
 එවං සක්කුසන්නිකාපි අසුග්ගතං පච්චාසිංසති; තතො භික්ඛුසංඝෙකො
 පිබ්බි න සමිත්තාසිපො සන්ධාරපිඨි² විනොතො එවදාන.

අප් හගමා භික්ඛුසංඝොපි සන්ධාරි ඔවදිතබ්බසුත්තකමෙව ඔවදති
 න ඉතරතති දසොභුං ඉබ් හදුලි එකෙවමාති ආදිමාග. තත්
 අසොඤ්ඤනඤ්ඤනති ආදිති අනුමානසුත්තො වින්ධාරිතාති; නි සමිමො
 මිත්තනිති සමමාවිතතමිති න වත්තත; නි ලොමං පාපපෙතිති අනුලොම
 විපත්ත න විතතති, විලොමමෙව ගණනාති; න නිව්ධාරං මිත්තනිති
 නිව්ධාරණක වත්තමිති³ න වත්තති, ආපතතිවුට්ඨානත්ථං තුරිතතුරිතො
 ඡන්දජාතො න හොති, නාමාති⁴ තමමි. තත්ත දුබ්බවතාරණං;
 අතිණකාපනාතිකාති තීරනතරපතතිකො; ආපතතිබ්බසුලොති
 සාපතතිකොලොවත්ත බ්බු, සුදොති තීරපතතිකොලො අපපාති
 අපොති; නි සිප්පමෙව වුපසමිමිතිති විපා න වුපසමිමිති⁵ දීඝසුත්තං
 හොති විතතමර් පාදසමාවතකාලෙ ආගතං ගච්ඡාපුසො වත්තවෙලාති⁶
 වදනති. සුත්ත කාලං මඤ්ඤිතො ආගතං ගච්ඡ ආපුසො තුග්ගං විතර
 වෙලා ගච්ඡාපුසො සාමසණ්දිතං උදෙසදුතවෙලා අවතානං තතා
 නවෙලා ථෙරුපට්ඨානවෙලා මුඛසමාවතවෙලාති ආදිති වත්තා දිවස
 භාගෙපි රතතිසාගෙපි ආගතං උග්ගසප්පතතිගෙව. තාග වෙලාග
 හත්තෙ ඕකාගො ගමිත්තනිති වුත්තෙපි ගච්ඡාපුසො තිං ඉමමෙව
 ආනං ජාතාසි, අසුත්තො තාම විතතමර්පෙරෙ සෙත්තපානං⁷ පිවති,
 අසුත්තො විරෙවතං කාසෙති, කතො තුරිතොසිති ආදිති වත්තා දීඝසුත්ත
 මෙව කසෙත්තති; සිප්පමෙවවුපසමිමිතිති ලුග් වුපසමිමිති⁸ න දීඝ
 සුත්තං හොති, උදසුත්තාපනාති භික්ඛු ආපුසො අගං සුබ්බවෙලා⁹ භික්ඛු
 ජතපදාපිසො නාම ගාමසෙත්තාසො¹⁰ වත්තට්ඨානසප්පාදිති න
 එසුත්තාති හොතති, භික්ඛාවාසෙපි දුසෙත්තා හොති. සිසමත්ත අතිකරණං
 වුපසමෙමාති සනතිපතිතො ආපතතිකො වුට්ඨාපෙතිතො සුදොතිතො¹¹
 පතිට්ඨාපෙතිතො; අභිමොපතතිකොති කදුච්ඡි කදුච්ඡි ආපතතිං ආප
 ජ්ජිති¹² සො කිඤ්චොපි ලජ්ජි හොති පකතෙත්තො, දුබ්බවත්තා පතත්ත
 භික්ඛු තපෙව පපිපජ්ජති; සදොමිත්තකොති වහනි පෙමමිත්තකොති
 නාති අවරිප්ප්පත්තිකොසු අපමනතිකාග¹³ ගෙතතිතසදොග අපමනත

1. විතතඨ B.	බරපෙරෙපි සිත්තපානං B. b
2. භික්ඛුසංඝෙකොපි න සමිත්තාසිපො	S. වුප b, S. ගමිතිති ලුග් වුප- b, S.
	සන්ධාරපි B. ගමිති S.
3. නිව්ධාරණක මිත්තමිති B.	9. සුබ්බවෙලා S.
4. තතුංපි L.	10. ගාමසෙත්තාසොපි B, නිසප්පාති
5. වුපසමිති B. S. වුප b.	දිති b,
6. ගච්ඡාපුසො ගත්තවෙලාති W3.	11. සුදොතිත B. S. P2. W2.
සුච්ඡාපුසො ගත්තවෙලාති P2.	12. කදුච්ඡි ආපජ්ජති S.
7. සිසමත්තපානං B. විතත	13. අපමනත්තකාග S

තෙන ගෙගසිතපෙමෙන යාපෙති, පටිසන්ඛගහණසද්ධිං¹ හි අයං පබ්බජ්ජා තාමි, නවපබ්බජ්ජො පබ්බජ්ජාය ගුණං අජානනො ආවරි යුපජ්ඣායෙසු පෙමමනෙතන යාපෙති, තස්මා එවරුපා සබ්බසීතබ්බො² අනුගණතිත බ්බො, අපමනතනමපි හි සබ්බසං ලභිතො පබ්බජ්ජාය ධීතො අභිඤ්ඤාපජනා³ මහාසමණං ගවිස්සන්ති, එතනනො නාමාමිගොත ඔවදිතබ්බසුත්තං ඔවදන්ති⁴ න ඉතරන්ති, එවමෙව⁵ ගගවතො දස්සිතං; අඤ්ඤාස සණ්ඨතිංසුති අරගනො පතිව්ඨතිංසු; සන්තොසු ගායමානොසුති පටිපත්තිංසා ගායමානාස සත්තා ගායන්ති තාමි; සද්ධිමෙම අනතරධායමානොති පටිපත්තිසද්ධිමෙව අනතරධායමානො පටිපත්තිසද්ධිමොපි⁶ පටිපත්තිසුරතොසු සන්තොසු අසති අනතරධායක⁷ තාමි; ආසවධොතිශාති ආසවා තිව්ඨන්ති එතෙසුති ආසවධොතිශා⁸ තිශා⁹ යෙසු දිට්ඨබ්බමිකසවපරිකිකා පරුපවාදපිපටිසාරවබ්බන්ති, දසො වෙව අපායදුක්ඛවිසේසභූතා ව ආසවා තිව්ඨන්ති ගෙව, ගෙමා නොසං නො කාරණං හොතිති¹⁰ අනෙවා; නෙ ආසවධොතිශා හි විතික්කමබ්බො¹¹ යාව න සබ්බසං පාතුභවන්ති න නාව සත්ථා සාවකානං සික්කාපදං පඤ්ඤාපෙතිති අගමෙත්ථ යොජනා; එවං අකාලං දසොසානං පුත්ත කාලං දසොසානං සන්තො ව මො ගද්දලිති ආදි මාහ; තත්ථ සන්තොති යද්ද යස්මිං කාලෙති වුත්තං ගොති; සෙසා වුත්තානුසාරෙනෙව වෙදිතබ්බො. අයං වා එත්ථ සන්තොපනෙත්ථා; යස්මිං කාලෙ ආසවධොතිශා බ්බොති සබ්බසංතො විතික්කමපදොසා සබ්බසං පාතුභවන්ති, තද්ද සත්ථා සාවකානං සික්කාපදං පඤ්ඤාපෙති,¹² කස්මා නොසංගෙව ආසවධොතිශ බ්බමගබ්බාතානං විතික්කමපදොසානං පටිසාතාය. එවං ආසවධොතිශානං බ්බමානං අනුප්පත්ති සික්කාපද පඤ්ඤාතතිංසා අකාලං උප්පත්ති ව¹³ කාලන්ති වත්තො ඉද්දති නොසං බ්බමානං අනුප්පත්තිකාලඤ්ච උප්පත්තිකාලඤ්ච දසොසානං න සාම ගද්දලි ඉගෙවෙතමෙවති¹⁴ ආදිමාහ; තත්ථ මහත්තන්ති මහත්තන්තාවං සබ්බසං යාව¹⁵ න පෙරනවමජ්ඣමානං වසෙන මහත්තං පනොත්ථා¹⁶ හොති, නාව සෙතාසන්තාති පනොන්ති, සෙතාසනො පටිව්ච¹⁷ ආසවධොතිශා බ්බමා න උප්පත්තින්ති, මහත්තං පනොත්ථා¹⁷ පන නො

1. පටිසන්ඛගහණ b.	10. ආසවධොතිශා විතික්කම
2. සබ්බසීතබ්බො b. S. අපමනත	බ්බමො b. S.
කමි b. අනුගහණතිතබ්බො S.	11. පඤ්ඤාපෙති b. S.
3. අභිඤ්ඤාපජනා b. S.	12. උප්පත්ති b. S.
4. ඔවද්දති S.	13. ඉගෙවෙතමෙව b. S.
5. ඉද්දමෙව S. ඉමෙමෙව b.	14. සබ්බසාති b. S. යාව න පෙර-
6. පටිපත්තිසබ්බමොපි භි B.	මජ්ඣමානං b. නවමජ්ඣම-
7. සන්තොසු අනතරධායොසු	පෙරකං S.
අනතරධායති b. ආසවධොතිශාති S.	15. මහත්තපනොත්ථා S. න හොති b.
8. ආසවධොතිශා S.	සෙතාසන්තාව පනොත්ථා S.
9. තස්මි නොසං තං කාරණං	16. සාසනො එකමෙව B. L. S.
හොතිති B. S.	17. මහත්තපනොත්ථා S.

උපපජ්ජනති. අථ සත්ථා සික්ඛාපදං පඤ්ඤපෙති.¹ අත්ථමිහතනං පතෙතා² සමෙක පඤ්ඤතතසික්ඛාපදති: යො පන භික්ඛු අනුපසම්ප සංනතත උත්තරි:³ දිරතතතිරතතා සහසසයාං කප්පයයා පාවිතතියං, යා පන භික්ඛුති අනුචය්‍යං වුට්ඨාපෙය්‍යා පාවිතතියං, යා පන භික්ඛුති එකවය්‍යා ඥෙ වුට්ඨාපෙය්‍යා පාවිතතියතති ඉමිනා නයෙතන වෙදි තබ්බාති; ලාභගහනති ලාභස්ස අග්ගා; සමෙකා හි යාව න ලාභග්ගා පතෙතා⁴ භොති, න තාව ලාභා පටිච්ච ආසවට්ඨානියා ඛම්මා උපපජ්ජනති, පතෙත පන උපපජ්ජනති. අථ සත්ථා සික්ඛාපදං පඤ්ඤ පෙති. යො පන භික්ඛු අවෙලුග්ගස්ස වා පරිබ්බාජ්‍යස්ස වා පරිබ්බාජ්‍යාය වා සහත්ථා බාදනියං වා⁵ දදෙය්‍යා පාවිතතියතති ඉදං හි ලාභග්ගපපතෙත සමෙක සික්ඛාපදං පඤ්ඤතතං, යහස්ස අග්ගතති යහග්ගං;⁶ සමෙකා හි යාව න යහග්ගා පතෙතා⁷ භොති, න තාව යහං පටිච්ච ආසවට්ඨානියා ඛම්මා උපපජ්ජනති, පතෙත පන උපපජ්ජනති. අථ සත්ථා සික්ඛාපදං පඤ්ඤපෙති. සුරුමෙරගපාතෙත පාවිතතියතති ඉදං හි යහග්ගපපතෙත සමෙක සික්ඛාපදං පඤ්ඤතතං; බාහුසම්මතති බහුසුත්තභාවං; සමෙකා හි යාව න බාහුසම්මං පතෙතා⁸ භොති, න තාව ආසවට්ඨානියා ඛම්මා උපපජ්ජනති බාහුසම්මං පතෙතා⁹ පන යස්මා එකමිති නිකායං¹⁰ ඥෙපි පඤ්ඤපි නිකායෙ උග්ගතෙතනා අයො නිසො උමුච්ඡජ්ජිතා¹¹ පුග්ගලා රසෙත රසං සංසදෙත්වා උද්ධමං¹² උබ්බිතං සඤ්ඤාසකං දීපෙතති. අථ සත්ථා යො පන භික්ඛු එවං වදෙය්‍යා තථාහං ගතමිතා ඛම්මා දෙසිතං ආජානාමි- පෙ- සම්මුදෙදු භොති වෙ එවං වදෙය්‍යාති ආදිනා නයෙත සික්ඛාපදං පඤ්ඤපෙති; රත්තඤ්ඤායං පතෙතා¹³ එත් රත්තියො ජාතතති රත්තඤ්ඤා අතතොනා පබ්බජිතදිවසොනා පට්ඨාය බහුරතති¹⁴ ජාතතති, විර පබ්බජිතාති වුත්තා භොති. රත්තඤ්ඤානං භාවං රත්තඤ්ඤානං තත්‍ර රත්තඤ්ඤානං පතෙතා¹⁵ සමෙක උපසෙතං වඩ්ඪනනපුත්තං ආරබ්භ සික්ඛාපදං පඤ්ඤතතතති වෙදිතබ්බං; භො හායස්මා ලාභදසවස්සං¹⁶

1. පඤ්ඤපෙති b, S. පඤ්ඤපෙති-

P2. W2.

10. එතං නිකායං ඥෙපි නිකායෙ

පඤ්ඤපි b, මෙපි නිකායෙ

පඤ්ඤපි S.

2. මිහතනපාතෙත S.

3. උත්තරි b.

11. උපපජ්ජිතා: S, උමුච්ඡජ්ජිතා: S.

4. ලාභග්ගපපතෙතා: B, S.

12. උබ්බිමිතිතං S.

5. බාදනියං වා භොජනියං B, S.

13. රත්තඤ්ඤානපපතෙතා: S.

6. යහග්ගතති යහග්ගඅග්ගතති

14. බහුරතතියො b.

යහග්ගං B S.

15. රත්තඤ්ඤානපපතෙතා: S.

7. යහග්ගපපතෙතා: b, S.

උපසෙත S.

8. බාහුසම්මපපතෙතා b.

16. ලාභදසවස්සං

9. බාහුසම්මපපතෙතා S.

දසවස්සං b,

බහුසම්මපපතෙත b,

මදසවස්සං S,

භික්ඛු උපසම්පාදෙතො දිත්වා එකවණ්ණං සද්ධිවිහාරියං.¹ උපසම්පාදෙසි. අථ හඟවා සික්ඛාපදං පඤ්ඤපෙසි.² න භික්ඛවෙ උභෙදසවණ්ණෙන උපසම්පාදෙතංසිධා. ණො උපසම්පාදෙය්‍ය ආපනතිදුක්ඛාවණ්ණාති.

එවං පඤ්ඤතො සික්ඛාපදෙ පුන භික්ඛු දසවණ්ණො දසවණ්ණොති.³ ඛාලා අව්‍යාහතා⁴ උපසම්පාදෙතති; අථ හඟවා අපරම්පි සික්ඛාපදං පඤ්ඤපෙසි;⁵ න භික්ඛවෙ ඛාලෙන අව්‍යාහතන උපසම්පාදෙතංසිධා, ණො උපසම්පාදෙය්‍ය ආපනතිදුක්ඛාවණ්ණං. අනුජානාමි භික්ඛවෙ ව්‍යාහතන භික්ඛුතො පටිබලෙන දසවණ්ණෙන වා අතිරෙක දසවණ්ණෙන වා උපසම්පාදෙතුනති; රහතඤ්ඤුතං පතතඤ්ඤායෙ සික්ඛා, පදනි පඤ්ඤතොති;⁶ ආජාතියස්ස සුසම්මං ඛම්මපටිසායං. දෙසෙසිනති තරුණමාර්ජාතියාඋපමං.⁷ කතො ඛම්මං දෙසසිං; කුත්‍රාති⁸ තසම්. අසරණේ; නි චො සද්දු ඵසෙව හෙතුති න⁹ එස සික්ඛාය අපරිපූරකාරියාවොසෙව¹⁰ එසො හෙතු;¹¹ මුඛාබාහෙ කාරණං කාරෙතිති ඛලිතබ්බාදිති¹² මුඛඵපතෙ සාමුක්ඛං ගිවං පහණ්ණාපෙතු. කාරණං කාරෙති;¹³ විසුඤ්ඤානිති¹⁴ ආදිති හි විසෙවතාවාරං කපෙසි, සම්බානෙව හෙතොති අඤ්ඤමඤ්ඤවච්චනාති;¹⁵ කුත්‍රාති¹⁶ තසම්. විසෙවතාවාරො;¹⁷ පටිතිබ්බායෙතිති නිබ්බන්ධනො හොති, තං විසෙවතං ජහතිති අපෙඨා; සුභාබානෙති¹⁸ සුඛඵපතෙ සුභණ්ණ සාමුක්ඛං ගහනන්තං;¹⁹ අනුක්ඛමෙති වතතරෙ පාදෙ²⁰ එකපාතාරෙනෙව උක්ඛිපතෙ ව නික්ඛිපතෙ ව පරසෙතො යතිං.²¹ ආවාපෙ ඵතො අසිං ගහෙතො අගච්ඡන්තො අසායො පාදෙ ජිහ්වති,²² තසම්. සමගෙ එස එකපාතාරෙනෙව වතතරෙපි පාදෙ උක්ඛිපිණාතිති රජ්ජබ්බිකවිධානෙන එතං කාරණං කාරෙතති; මණ්ඩලෙති ගථා අසො නිසින්නොසෙව භූමියං පතිතං ආවුඛං ගහෙතුං සකෙකොති එවං කාරණන්තං.²³ මණ්ඩලෙ; කාරණං කාරෙති

1. සද්ධිවිහාරියං. b. S. සම්මිහාරියං. B. 10. අපරිපූරකාරි (B B)

2. පඤ්ඤපෙසි b. S. ඔදනවණ්ණෙන S. හාචොසෙව S. B.

3. දසවණ්ණාමිහා දසවණ්ණාමිහාති S. 11. එසො හෙතු S.

4. අව්‍යාහතාමිහා අව්‍යාහතමිහාති B. 12. ඛලි S. ඛලිත H. මුඛඵපතෙ B. S.

5. අමියානා B. S. 13. කාරෙතති R. කාරෙතති L.

6. පඤ්ඤපෙසි S. B. 14. විසුඤ්ඤානිති S. R. ආදිති

7. රහතඤ්ඤුතංපතන කාලෙ දෙව විසෙවතාවාරං. B. S. කපෙසි S.

8. සික්ඛාපදනි පඤ්ඤතොති S. 15. අඤ්ඤමඤ්ඤවච්චනාති S.

9. පතො කාලෙ දෙව 16. විසෙවතාවාරෙ B. S.

සික්ඛාපදනි B. 17. සුඛඵපතෙති B.

10. ආජාතිය B. තරුණමාර්ජාතියං— 18. අනුක්ඛගහණන්තං B.

උපමං. R. හුසුපමි S. 19. වතතරෙපි B. S.

තරුණමාර්ජාතිය උපමං. B. S. වතතරෙපි පාදෙ B.

20. පරසෙතොති L. B. S.

21. ජිහ්වති B. S.

22. එවං කාරණන්තං. B. S.

23. තනු P2, W2.

බුරකාසෙති¹ අග්‍යබුරෙහි පඨවිකප්‍රකෘතී² රතනිං ඔක්කතති
 කරණයමිං හි ගථා පදසද්දා න සුගති, තදන්තං එකයමිං ධානුක සද්දාදං
 දන්තා අග්‍යග්‍යබුරෙහියෙව³ ගමනං, සිත්තාපෙනති, තං ගතියෙතං
 බ්‍රිතතං; ධානෙති⁴ සිසප්චනෙ ධාවනෙතිපි පාපො; අත්තතො හි
 පරප්පෙ⁵ සති පලායනන්තං පරං පලායතං අනුබ්‍රිතීන්තා ගත
 ණන්තෙති එවිං⁶ කාරණං කාරෙති; රචිතෙති රචන්තං⁷ සුඛිකා
 ලයමිං හි ගතවිසු වා කුඤ්චනාදං කරොනෙතසු අසෙසසු වා ගත
 නෙතසු රපෙසු වා තිස්සාතනෙතසු⁸ ගොසෙසු වා උභකුට්ඨිං
 නෙතනෙතසු තස්ස රචිතං අභාසිතං⁹ පරිසෙතප්පෙවතන්තං අගං
 කාරණං කර්මයති; ඤ්ඤාදිකර්ම රඤ්ඤා¹⁰ ජාතිතබ්බකර්ම; ඤ්ඤා
 භාණ්ණරඤ්ඤා¹¹ නිර ගුලිච්ඤාණං නාම අසෙසා අසෙසා, රුජා
 පාවිතආරොත තිත්තමිතො වෙතියපබ්බතං ගමිස්සාමිති කලමිතදී
 තීරං¹² සම්පෙතතා, අසෙසා තීරෙ එති; උදකං ඔහරිතුං ත ඉච්ඡති
 රුජා අස්සාවරිතං ආමිනෙතන්තා අසො තයා අසො සිත්තාපිතො,
 උදකං ඔහරිතුං ත ඉච්ඡතිති ආහ; ආවරිතො දෙව සුසිත්තාපිතො¹³
 අසො එකස්ස හි විතං සවාහං උදකං ඔහරිස්සාමි වාලං
 තෙමිස්සාති වාලෙ තිත්තත රඤ්ඤා අසෙස උදකං පානෙතොති, එවං
 කුමාසං සරිසර උදකපාතකගසෙත න ඔහරිති වාලෙ¹⁴ ගණ්ණා
 පෙඨාති, ආහ රුජා තථා කාරෙසි, අසො වෙතෙත ඔහරිති; පාරං
 ගතො¹⁵ එතදන්තං අගං කාරණං කර්මයති; ඤ්ඤාපෙති අස්සරුජ
 මිංගෙ, වාසො තෙසො¹⁶ අස්සරුජානං තථා රුජෙත පභාසෙත ජිත්ත
 හිත්තසරිසරි අස්සරුජානං පරිසෙතාග අපානෙති¹⁷ බිති නිහරන්ති
 ගෙව, එතදන්තං කාරණං කාරෙතිති අන්තං; උභකමෙ ජපෙති ජව
 සම්පත්තියං ගථා උභකමිජපො ගොති, එවං කාරණං කාරෙතිති

1. බුරකාසෙති L.	8. තිත්තාතනෙතසු 8. තිත්තාතනෙතසු
අග්‍යග්‍යබුරෙහි b. 8.	9. ගතං තස්ස අභාසිතං b.
2. පඨවි 8 පඨවිකප්‍රකෘත b.	පරිසෙතං පෙවිතතන්තං 8.
රතනිංගිත්තාතනාලයමිං හි 8.	අස්සං කාරණං නිරික්කති b.
ගිත්තාතනාකර්මයමිං හි ගථාපාද	ඉදං කාරණං නිරිතති 8.
ගෙද්දා L. න සුගතී b. 8.	10. රඤ්ඤා P. 8. W. 8. කුලච්ඤාණං 8.
3. අග්‍යබුරෙහියෙව L.	11. කුලච්ඤාණං b. කුලච්ඤාණං 8.
4. ජපෙති b. ඔ රෙති 8 සිස	12. කදම්බකදීතිරං 8. කුච්ඡික b.
ධානං න ධාවෙතිපි පාපොපි	කුලච්ඤාදීතිරං 8.
ජපෙති සිසිභධානෙත ධාවෙතිතිපි	13. සුඛිකාපිතො දෙව S. b.
පාපො 8. ධාවෙති සිසගවන	එවමිත්තති b.
ධාවනෙති පාපො L.	14. වාලං b. 8.
5. අත්තතො පරප්පෙ b. 8.	15. පාරගතො 8 අස්සං
6. එතං B. 8.	කාරණං කර්මයති, b.
7. දවිසෙතති දවිසෙතං b.	ඉදං කාරණං කර්මයති 8.
	16. වංගොපවිසො b.
	17. අපානෙති 8.

අපේවා; උත්තමෙ භගොති උත්තමෙ භගොවෙ¹ යථා උත්තමසොයොති, එවං කාරණං කාරෙතිති අපේවා; තත් පකතියා උත්තම භගොව උත්තමභගකාරණං අරහති, න අඤ්ඤා; උත්තමභගො² උත්තමං ජවං පටිපජ්ජති න අඤ්ඤා; හග්ගිදං වද්දු: එකො කීර රුජා එකං සිඤ්චපොතා³ ලභිතො සිඤ්චභාවං අජාතිනිවා ඉමං සිඤ්ච පෙතිති ආවරියසා අදුසි ආවරියොපි තස්ස සිඤ්චභාවං අජාතනොතා නං මාසබ්බදකපොකානං කාරණොසු⁴ උපනෙති, ඡො අත්තනො අනනුවත්තිකතා කාරණං න පටිපජ්ජති, ඡො භං දුෂෙත්ථො අනනොතො කුටසො අයං මහාරුජාති විසායජාපෙසි;⁵ අපේක දිවසං එකො අසාචරියපුබ්බනො දහරෙ උපජ්ඣායස්ස භග්ගිකං⁶ ගහනො ගබ්ඡනො නං පරිබාපිවෙදා⁷ වරතනං දිස්වා අනසොගනො සිඤ්චපොතොති උපජ්ඣායස්ස කපෙති; භවෙ රුජා ජානොග්ග මඛලස්සං නං කපරය්සාති; පේරෙ ආග: මිව්වාදිට්ඨිකො තාත රුජා අපොච නාම බුද්ධිසංගතො පසිදෙය්ස රඤ්ඤා කපෙතිති. ඡො ගතවා මහා රුජ අනගොසා සිඤ්චපොතොතො⁸ අප්පිති කපෙති; තස්ස දිවෙසා තාතාති: ආම මහාරුජාති; කිං ලඤ්ඤා වට්ටතිති: කුමාතං භුඤ්ජන පුච්ඡණ්ණත්ථාලෙ⁹ කුමාතං භුඤ්ජනහතං කුමාතං පිටිකකරණො¹⁰ කුමාතං ගඤ්ඤා කුමාතං මාලාති. රුජා සබ්බං දුපෙසි. දහරෙ ගාගාපෙති: අගමාසි අසො ගඤ්ඤා සාසිනිවා මස්සා ගුණං ජානනක ආවරියො අපි මඤ්ඤාති සිතං උක්ඛිපිතො ඔලොකෙනො අව්භාසි; දහරෙ ගතවා හතං භුඤ්ජාති අව්ජරං පගරි; අසො අගනවා පුච්ඡණ්ණත්ථාලෙ¹¹ හතං භුඤ්ජ, රතං පිටි, අථ තං ගඤ්ඤාති පිලිමිපිනො රුජපිලකිතං පිලකිනි¹² පුරතො ගව්ජාති අව්ජරං පගරි; ඡො දහරස්ස පුරතො පුරතො ගතවා මඛලස්සව්භානො අව්භාසි, දහරෙ අයං තෙ මහාරුජ අනගොසා සිඤ්චපොතො¹³ ඉමිනාච නං තියා මෙන කතිපාගා පටිපජ්ජාපෙතිති වති: තිකතිමි; අථ කතිපාගස්ස අව්වසෙන¹⁴ අගනවා අසායස්ස ආනුභාවං පට්ඨස්සයි¹⁵ මහාරුජාති; සාධු ආවරිය; කුභිං ඵෙති පස්සාමාති; උය්සානං ගව්ජ මහාරුජාති:

1. උත්තමභගොවෙ b. S.

යථා උත්තමභගොවෙ හොති b.

2. උත්තමභගොති කාරණං b.

උත්තමභගොති කාරණං එවමභගො

උත්තමජවං b. උත්තමභගකාර

ණං එවං අසො උත්තම

ජවං S. උත්තමභග කාරණං

එවං ව සො උත්තමං ජවං පටි

පජ්ජති න අඤ්ඤාථා L.

න අඤ්ඤාති b. S.

3. සිඤ්චපොතො b. S. P. 2.

4. මාස බාදකපොතොතො

කාරණොසු භොරතානං b.

5. විසර්ජපෙසි b. S.

6. උපජ්ඣායස්ස භග්ගි b.

7. පරිබා b. S. පිටි b.

8. සිඤ්චපොතො S. M. 2. W. 2.

9. පුච්ඡණ්ණත්ථාලෙ b. S.

භුඤ්ජනහතං b.

10. භුඤ්ජනහතං කුමාතං

පිටිකරණො S.

11. පුච්ඡණ්ණත්ථාලෙ b. S.

12. පිලකිනි b. පුරතො පුරතො b.

13. සිඤ්චපොතො b.

14. කතිපාගව්වසෙන S.

15. පස්සා b. S.

රුජා අසාං ගාතාපෙඨා අගමාසි, දහරෙ අවරං පහරිතා එතං රුක්ඛං¹ අනුපරිගාහිති අසාංසා සඤ්ඤාං අදුසි; අසාංසා පක්ඛන්දිතා රුක්ඛං අනුපරිගතතා ආගමනා, රුජා තෙව ගවර්තනං න අං ගවර්තනං අදුස; දිට්ඨාං තෙ මහාරුජාති; න දිට්ඨාං තාතාති; විලඤ්ඤාදණං එතං රුක්ඛං නිසාංග ධර්මපාඨි වතා අවරං පහරි විලඤ්ඤාදණං² ගගෙඨා එහිති අසාංසා පක්ඛන්දිතා මුඛෙන ගගෙඨා ආගමනා; දිට්ඨං මහාරුජාති³ දිට්ඨං තාතාති; පුත අවරං පහරි උත්සානසා පාකාරමන්තෙත⁴ වරිතා එහිති අසාංසා තථා අකාසි; දිට්ඨාං මහාරුජාති; න දිට්ඨාං තාතාති; රත්තකම්බලං ආගාරපෙඨා අසාංසා පාදෙ ඛනිපෙඨා තපෙච සඤ්ඤාං අදුසි, අසාංසා උලුඛිති පාකාරමන්තෙත⁵ අනුපරිගාසි ඛලවතා පුරිසෙන ආවිද්ධිඅලාභගතිඛං⁶ විග උත්සානපාකාරමන්තෙත පඤ්ඤාසිත්, අසාංසා ගතතා සමිපෙ සිතො; දිට්ඨං මහාරුජාති: දිට්ඨං තාතාති⁷ මිඛලපොක්කරණිපාකාරමන්තෙත අනුපරිගාහිති සඤ්ඤාදුසි⁸; පුත පොක්කරණිං මහරිතා පද්මපතෙතපු වාරිතං වරුහිති සඤ්ඤාං අදුසි ගොක්කරිණිං මහරිතා සබ්බපද්මපතෙතපු⁹ වරිතා අගමාසි; එකපත්තමසි¹⁰ අතක්කතනං වා එඋතං වා¹¹ ඡිඤ්ඤිතං වා ඛණ්ඩිතං වා තාගොති; දිට්ඨං මහාරුජාති: දිට්ඨං තාතාති; අවරං පහරිතා ගත්තලං¹² උපතාමෙසි වාතුපත්තො¹³ උඛිති ගත්තලෙ අවරාසි; දිට්ඨං මහාරුජාති: දිට්ඨං තාතාති; එව උත්තමගෙයා¹⁴ එව උත්තමකාරණං උත්තමජවං පටිපජ්ජති; උත්තමෙ සාබ්බලෙති¹⁵ මුද්ධාවාය; මුද්ධාවායෙ හි තාතාතිං වා විතතසි රඤ්ඤා මිඛලපොක්කරණං ගමිසාසි රුජගොජනාදිති¹⁶ ලභිසාසිති¹⁷ උත්තමගෙය කාරණං කාරෙතබ්බං, තෙත වුත්තං, උත්තමෙ සාබ්බලෙති රුජ ගොගෙයාති රඤ්ඤා උපගොගො¹⁸ රඤ්ඤා අඛණ්ණෙවසබ්බං ගමිජ්ජිති ගත්ත කත්ථි ගවර්තන¹⁹ ගත්තං විග පාදං විග අනො තාගෙව ගතනබ්බං ගොති' තසමා අඛණ්ණති සබ්බං ගවර්ති; වතුපු

1. එතං රුක්ඛං B.	එතං b. B.
2. ලඤ්ඤාදණං W2. ලඤ්ඤාදණං P2.	10. එතං පත්තමි B.
3. දිට්ඨාං මහාරුජාති න දිට්ඨාං තාතාති B.	11. එලිතං වා B.
4. උත්සානපාකාරමන්තෙත B.	12. තං ගත්තලං b.
5. පාකාරමන්තෙත b. අනුපරිගාසි P2. W2.	13. වාතුපත්තො b. වාතුපත්තො B. වා පත්තො W2.
6. ලාභිඤ්ඤා අලාභගතිඛං b. ආවිද්ධිති B.	14. එව උත්තමගෙයා එව උත්තම b.
7. දිට්ඨාං මහාරුජාති දිට්ඨාං තාතාති P1.	15. සාබ්බලෙති b. S. මුද්ධා වායෙ හි S. මුද්ධාවායෙ හි b.
8. සඤ්ඤාං අදුසි b, S.	16. රුජගොජනාදි P2. W2.
9. සබ්බපද්ම පතෙත B, b.	17. ලභිසාසිති උත්තමගෙය b, S. කාරෙතබ්බං S.
	18. රුජගොගොති රඤ්ඤාදුසොගො b.
	19. ගවර්තනෙත b S.

වා සෙතසෙහසු¹ එතං අභිං භොති; අසෙධාය² සමමාදිට්ඨිකාති අරහත්තඵලසමමාදිට්ඨියා; සමමාසඛකපාදයොපි තං සමපසුත්තාම; සමමාසුඤ්ඤං පුබ්බං³ චුත්තසමමාදිට්ඨියෙව ංපෙත්වා පන අවඨි ඵලඛිකාති සෙතා ඛමමා සමමාපිච්ඡන්ති වෙදිතබ්බා; සෙතං සබ්බත්ථ උත්තානමෙව. අයං පන දෙසනං උග්ගවිතසුද්දුපුග්ගලක්ක⁴ වසෙත අරහතොන කුචං ගහෙතා තිට්ඨාපිතාති.

ගද්දුලිඤ්ඤානං සංඛුමං.

එවමෙම සුභානති ලුට්ඨිකොපමං⁵; තත්ථ සෙතා සො චන්ද්‍රසංඛාති අගමපි මහාපෙරෙ⁶ ගගවතා සද්ධිංයෙව පිණ්ඩාය පථි පිත්ථා සද්ධිං පටික්කමි, තත්ථ සෙතා සො ගගවතා උපසඬ්ඤ මහොතා⁷ චන්ද්‍රසංඛා සෙසුපසඬ්ඤමිති⁸ වෙදිතබ්බා; අප හත්තාති⁹. අපහාරෙතා; උපහත්තාති උපහාරොතා, යං ගගමාති යගමිං සමයෙ ගගමා; පටිසල්ලාණං¹⁰ චුට්ඨිකොති ඵලගමාපත්තිතො; චුට්ඨිකො; ඉඛිකාති ආණ්ණයා තිපාතො; අසුඤ්ඤානනති පිත්තසුඤ්ඤ ඵත්තං¹¹ තසුච්ච චො පන ගගවත්තං පටිච්ච ඵවරුපං පන පණිත භොජනං අලුහන්තං නථං යාපෙත්තාමාති ඵවා පණිතභොජනලාභං පටිච්ච¹² අසොසිති වෙදිතබ්බා; භුතසුඛිකනති ඉමිතා රත්තිගොජ නක්ක¹³ පණිතභාවං දසොති; සුසෙසන්ති සුපෙ¹⁴ උපතෙතබ්බං ඔවර්මංසකලිරුදි¹⁵ සමගගා භුඤ්ඤාණාමාති එකතො භුඤ්ඤාමි; සඛිකතිසොති¹⁶ අභිසඛාරික බාදනියාති; සබ්බා නා රත්තිනති සබ්බා තා සඛිකියො රත්තියෙව භොනති, දිවා පන අත්තා පරිත්තා; ථොතිකා භොනතිති¹⁷ මිත්‍රස්සා හි දිවා යාගුකඤ්ඤාදීති යාපෙත්වාපි රත්තියං යථාසත්ති යථාපණිතමෙව¹⁸ භුඤ්ඤති; පුන භුගාපබ්බනති ඉමිතා රත්තිවිකාලභොජනෙ¹⁹ ආදිතවං දසොති; තත්ථ අභිකාරතිමිඤ්ඤාති බහලුකිකාජෙර; මාණ්වෙසිති²⁰ වොරෙති; සුඤ්ඤ

1. මහුඛා සෙතසෙහසු ම P2. W2.

2. අසෙධාය b S අරහත්තඵලෙ b

3. පුබ්බං චුත්තං b. සෙතා ඛමමා-
පිච්ඡන්ති b.

4. පුග්ගල වසෙත S. අරහත්තං.
තිකුචං b. අරහත්තතිකුචං S.
අරහත්තතිකුචං S.

5. ලුට්ඨිකොපමි සුත්තං b, S.

6. මහාඋදගිපෙරෙ b. S.
ගගිං යෙව පටිඨිමා
පටික්කමි b. සෙතා ගගමිං
පටික්කමි.

7. උපසඬ්ඤමහොතා S.

8. සෙසුපසඬ්ඤමි S. .
අපහත්තාති b.

9. අපහත්තාති b.

10. පසල්ලාණං b. S.

11. විත්තස්ස අසුඤ්ඤාත්තං. S.
විත්ත අසුඤ්ඤාත්තං S. විත්තස්ස b.
තං වසෙවා තා ගගවත්තං b. S.

12. ඵවා පණිත භොජනං, පටිච්ච b.

13. රත්තියං භොජනස්ස S.

14. සුපෙත්ත b, S.

15. කලිරුදි. S. කලී b.

16. සඛිකාතිසොති L. අභිසඛාර
බාදනියාති S. සබ්බා තා රත්තිනි b.

17. ලොතිකා භොනතිති W2.

18. යථා සත්තියං පණිතමෙව b
යථා පත්ති. යථාගමිං යථා
භුත පුබ්බනති L. පණිතමෙව S.

19. ඉමිතා රත්තියං විකාල b.

20. මා මානවෙසිති b.

කතමෙතිති කතවොරකමෙති¹ තෙ කිර කතකමිං යං තෙතං
දෙවතං ආයාපිතා කමිං තිප්පනං තසා භාරතාය² මිත්‍රසො
මාරොතිං ගලාලාගිතාදිති ගණකති. තෙ අසොදාසු මිත්‍රසොසු
මාරොමාරොතිං සොලාගලා උපපජ්ජනති³ පබ්බරතං පරිසෙ
සනොතා නාම තප්පිති මොදොමොතා හිසු⁴ ගණකො මාරොති;
තං සකොසොතං වුත්තං. අසොකමෙතිති දෙවිසොතා ගාමං ආත
මිතකාලෙ කමිං තිප්පනතං⁵ පුරොතරං බලිකමිං කාතුකා
මෙති; අසොකමෙති තිමසොතතිති එහි හිසු අපජ්ජකරතී. ඉදංව
භුසුජ්ජා⁶ ඉදංව වසිතා සමපතති අනුතවිතා සො ගමිකතිති
මෙවුතමෙතිති තිමසොතති; පුත භුතපුබ්බතති ඉමිතා අත්තනා දිවං
කාරණං කපෙති;⁷ මජ්ඣනිකාසාති වජ්ජවිජෙජාතකමණං;⁸
මිතාරමිකාසිති මොසදො අකාසි; අසොකමෙති⁹ භුති වසිති; අභුති
අවසිති විතාසොමිකතති අපතා; පිතාසො වත මතති විතාසො මං
බාදිතං ආගතොති;¹⁰ ආභුමාගි මාභුමාරිති එතං ආභුති පිතා, මාභුති
මාතා; ඉදං වුත්තං නොති: ගමා පිතා වා උපාදොති යං කිසු බාද
තියං¹¹ කොපතියං දොති: එතමා ආතෙ සොපෙනති; සො. එවං රතති.
පිතොස න වරති, භුතා පත¹² මාතාපිතෙර මතා මොදොසු; තෙත
එවං වරසිති;¹³ එවමෙවොති එවමෙවං කසු ආතිසංසං අපත්තනතා
තිකතාරණෙනව;¹⁴ එවමාහංසුති ගරහනොතා ආත. තත් ආහංසුති
වදනති; කිං ගමිකොති ඉමසො අපමිතකතො ගෙතු¹⁵ කිං වත්තබ්බං.
නාම; තනු අපත්තනෙන අසුණෙනෙන විය¹⁶ ගමිකබ්බං; බරමතන
කොති පරිතමිතකතො; අබ්බලලිබ්බෙනවාසනති¹⁷ අයං සම
ණො තවතිතං පිංසනොති¹⁸ විය පදුමානුසුත්තං කතවෙන
සිකතනෙනො විය අතිසලෙබ්බති, අතිවොයංමං කෙරති; සිකතානාමාති
භාරපුත්තමොගාලානාදො විය සිකතාකාමා.¹⁹ තෙසු ව අපවටයං

1. කතමාරකකමෙති B. ආරික 11. භුතං B.

කමෙති වොර කිර b, තෙති කිර S 12. වරසිති B. එවමෙවං පතති B.

2 උපහාරතාය B. එවමෙවං කිසු b, S.

3. සොලාගලා උපපජ්ජනති B. එවමෙවං පරාතාති B.

සොලාගලං L. එවමෙවං පරාතාති L.

4. හිසු B. 14. තිකාරණෙනව b. S.

5. තිප්පනං P2. තිප්පනතං B. 15. ගෙතුති B.

කමිතිප්පනතං b. 16. අපත්තනකමිති b.

තිප්පනතං S. ගමිකබ්බතති b. S.

6. ඉදං වසිතා 17. අබ්බලලිබ්බෙනවාසනති B.

7. කපෙති B. 18. පිංසනොති b. පිවෙනොති S.

8. ගමණෙන B. බණෙන b. පදුමානුසුත්තං b. S.

9. අභුමෙති B. අභුමෙති P2. තවතිතං සිකතනාමිති

10. ආතනො වත, ආභුමාභුමාරිති b. පදුමානුසුත්තං B.

11. බාදතිතං b. ගමණෙන L.

19. පිංසනොති B.

උපවිථිපෙනති. තෙසං හි එවං හොති: සචෙ එතෙ අප්පමිත්තකං¹ එතං හරතං හගවාති වදෙය්‍යං, කිං සත්ථා ත හරෙය්‍ය; එවං පන අවච්ඡිං හගවන්තං පරිවාරෙනා: නිසින්නා එවං හගවා සාධු හගවා පඤ්ඤපෙඨ හගවාති අතිරේකතරං උසාහං පටිලහන්ති තමාං භෙත්‍ය අප්පව්‍යං උවිථිපෙනති. භෙත්තති තෙසං එකච්චානං මොහපුරි සානං; ඤානති තං අප්පමිත්තකං පභාතබ්බං; ථූලො කලිඞ්ගරෙති² හලෙ බඬුං මිත්තකව්‍යං විය හොති; ලුච්ඡිතා සකුංඤ්ඤාති එත සකුංඤ්ඤා³ සා කිර උච්ඡතං රච්ඡා: තච්ඡතං තච්ඡා: සකිං ගොවරං ගණ්හති; ආකාසෙනා භුමියං පඨිට්ඨිතං පන තං දිස්සා: වජ්‍ජ පාලකාදයො කිලිතත්ථං ථුත්ථිලතාය බකිනති. තං සකිංගොසං ද්වන්තං; ආකමෙතිති උපෙති; සං හි සංඝාතී තං ථුත්ථිලතාච්ඡානං තස්ස, අප්පසරිතාය චෙව අප්පත්ථාමිතාය⁴ ව බලවබකිතං තාම මහාතං නාමිකෙරරජ්ජු⁵ විය දුට්ඨිජ්ජං හොති; භෙත්තං ගන්ති භෙත්තප්ඨ⁶ මොහපුරිසානං සඬාමිත්තතාය ව පඤ්ඤමිත්තතාය ව බලවච්ඡානං⁷ තාම; දුක්ඛවච්ඡුමිත්තකමපි මහතං පාරුජ්ජවජ්ජු⁸ ජය දුප්පජං හොති. පුක්ඛකප්පෙක පභාතබ්බස්සාති කිං ඉමිත්ත අප්පමිත්තාය පභාතබ්බස්ස භෙත්ත හගවතා: වත්තබ්බං අපි යස්ස හො හගවා සහානමාස. තහු එතං⁹ හගවතො අධිප්පායං දෙව්ච්ඡ පභාතබ්බ මෙව්ච්ඡාති අප්පත්ථා; අප්පමිත්තකාති අනුග්‍රහකා; පභාතලොමාති පඨිත ලොමා; ත තස්ස පභාතබ්බගොසන උච්චිත්තලොමා. පරදමුභතාති¹⁰ පරෙති දින්නවුත්තතො; පරතො ලඤ්ඤාන සාලෙනතාති අප්පත්ථා; මිහඤ්ඤාන චෙත්තං මිහරන්තිති අපව්ච්චාසිංසනප්පෙක¹¹ සීතා හුත්ථා මිහරන්ති; මිහො හි පහාරං ලභිත්ථා මිත්තසාපායං ගන්ති: භෙත්තජ්ජං වා වජ්ජෙනලං වා ලභිත්තාමිති අත්තාසං අත්තත්ථා පහාරං ලභිත්ථා ව අගාමිකං අරඤ්ඤං¹² පටිසිත්ථා පගව්ච්චානං¹³ ගෙව්ච්චා කත්ථා නිපජ්ජත්ථා එතද්දුත්තකාලෙ උච්චාය ගවජ්ජති; එවං මිතා අපව්ච්චාසිංසන¹⁴ ප්පෙක සීතා; ඉදං සකිංග වුත්තං මිහඤ්ඤාන පච්චාසා මිහ රන්තිති. සං හි සංඝාතී තං වර්තනබකිතං තස්ස ගච්ඡානස්ස මිතා සරිතාය චෙව මහාපාමිතාය ව දුබ්බලබකිතං තාම, ථුත්ථිලතා විය

1. සචෙ අප්පමිත්තකං b.	5. නාමිකෙරරජ්ජු b. S.
එතං හරඨ b. S.	6. භෙත්තති භෙත්ත b. S.
එවං හරඨ B.	7. බලව. බකිත b.
2. ථූලොකලිඞ්ගරෙති b. ථූලො	8. පාරුජ්ජවච්ඡු B. පාරුජ්ජවච්ඡුමි S.
කලිඞ්ගරෙති හොති B.	9. එවං B.
හලෙ බකි b. S.	10. පරත්තවුත්තා හි A2.
3. මොහපුරිසානං b.	පරදමුභතාති b.
මොහපුරිසානං S.	11. අපව්ච්චාසිංසනක b. සංඝාත S.
රච්ඡතං රච්ඡා S.	12. අගාමිකඅරඤ්ඤං S.
දමසං දමිත්ථා b.	13. පහාරව්ච්චානං b. S.
4. අප්පමිත්තාය ව b. S.	14. අපව්ච්චාසිනක b.

උපට්ඨාතී; අථ ඛෙට්ඨාපිකං¹ ඔලොකෙත්වා මග්ගි ගතෙ ඉමං විශ්වකර්මිනා
උභිකාලාතං කරිස්සානති, පුන අවතිපාදමිලිවාදීති² ලභිමිමාති
භොනති; කිනති කරිස්සාමිති විනොති. අථස්ස සා සිරිසසනං
විශ උපට්ඨාතී; තතො ඛඤ්ඤාකුමග්ගි ඔලොකෙත්වා මග්ගි ගතෙ අයං
ඤ්ඤා³ ඉමං ඛඤ්ඤා⁴ තෙන තෙන සද්ධං භුඤ්ඤාසීති; පුන
ආගතෙ න ජිව්තවුත්ති නාම ලභිමිමා භොති; කිනති කරිස්සාමිති
විනොති. අථස්ස සා අඛිනෙත්වාති⁵ නොට්ඨාගාරසතාති විශ
උපට්ඨාතී; තතො මාකුභාමං ඔලොකෙත්වා මග්ගි ගතෙ ඉමං භජි
භොපකො වා අස්සභොපකො වා යො භොව පලොභොස්සති; පුන ආග
තෙන භතතපාවිකා නාම ලභිමිමා භොති; කිනති කරිස්සාමිති
විනොති. අථස්ස සා රුපිනී දෙවි විශ උපට්ඨාතී. ඉදං සක්ඛාය න
සකකුණ්ණොති අදි වුත්තං. නිකඛගණානනති සුචණ්ණතිකසක
නං; වණොති සත්තානකො නතසභාවිවයො; ඛඤ්ඤාකුණානනති
ඛඤ්ඤාසකවසනං; වත්තානමෙම උද්ධිසුගගලාති ඉඛිනී⁶ දස්සෙති;
භෙට්ඨා තෙ තඤ්ඤව පජ්ඣති, තඤ්ඤව තපජ්ඣති⁷ පජ
භතකා ව අපජ්ඣතිකා ව⁸ රුපිවසෙන දස්සිතා; න පාවිච්ඡකං විභත්තා.
ඉද්ධි සථා නාම දබ්බසමාරන්තං⁹ ගතො පුරිසො පටිපාටියා රුකෙක
ජිඤ්ඤා පුන නිවත්තිතා වසනං ව¹⁰ ජිඤ්ඤා පභාය කමම උපතෙ
තබ්බසුත්තකමෙව ගණිතාති; ඵවමෙවං¹¹ අපජ්ඣතො ජනිතො
අභිමානාතිකෙ භවො පජ්ඣතිකසුත්තලාච¹² වත්තාරො භොතති
දස්සෙත්වා. ඉමං ජෙසනං ආරම්භි.

උපට්ඨිකානාසාති¹³ ඛනුපට්ඨිකිලෙසුපට්ඨිකිසකිකාරුපට්ඨිකාමගුණ
පට්ඨිති ඉමෙසං උපට්ඨිතං පභානාය; උපට්ඨිකිසංසුත්තාති උපට්ඨික
ධාවනකා;¹⁴ ඤරසකිකපසාති ඵත්ථ ඤරනති ධාවනති සර; සකිකපෙ
නතිති සකිකපා; පදාදිගෙනපි විත්තකායොගෙව වුත්තා; සමුදවරනතිති
අභිභවනති¹⁵ අපජ්ඣාන්තරිතා උත්තනති; සංසුත්තාති කිලෙසසති
සංසුත්තො; ඉද්ධිසමෙවත්තනාති ඉද්ධිසත්තනත්තො; කදම්භි කර්ම
විති ඛනුකාලෙ විශ්වතෙත්වාපි නිවත්තනාති¹⁶ සතිසමමාසාති
සතිසමමාසතො; නිසාසකාති අයොකවතභවති¹⁷ පානතො; ඵත්තාවතො

1. අථස්සභොපිකං b. S.

2. වත්තතිපාදමිලිවාදීති S.

අවති b.

3. ඛඤ්ඤා තෙන සග්ගි S.

4. අඛිනෙත්වාති S.

5. පුත්තලාති ඉදං ක. b.

6. ගතෙ තඤ්ඤව තපජ්ඣතිති b.
තෙ තඤ්ඤ තපජ්ඣතිති S.

7. මෙව අපජ්ඣතිකා ව ඉ.

අපජ්ඣ b. රුපිවසෙන

දස්සිතා S. ප. විසෙත්තො S.

8. දබ්බසමාරන්තං P2.

9. ව. තඤ්ඤපභාය b.

වසනඤ්ඤ ජිඤ්ඤා

පුනතිවත්තිතා පභාය

10. ඵවමෙව b S

11. පුත්තලා b, S.

12. උපට්ඨිකපභායනාසාති S.

13. උපට්ඨි අනුපට්ඨිකාති S.

14. අභිභවති b. S.

15. ඛනුකාලං විශ්වතෙත්වා

විශ්වතෙත්වා b. S.

16. අයොකවතභවති L. පභාය b. S.

භවත්තති b, S.

අනෙකුත්¹ වදායීති ඉදං වතුභ්ජනානං අනිඤ්ඤානං අවලකං නිපථානකතති² වදාමි; අනලහති වදාමිති අනතතබ්බසාලකතති³ වදාමි; තණ්හාලයො එත්ත උප්පාදෙතබ්බොති දසෙත්ති; අපචා අනලං අපරියතතං;⁴ න එත්තාවතා අලමෙතනති සනතිට්ඨානං නාතබ්බතති⁵ වදාමි. නොවසඤ්ඤානාසඤ්ඤානෙත්තංපිඨි එවිරුපායපි සත්තාය සමාපත්තිං පභානමෙව වදාමි; අණුං වා සුලං වාති බුද්ධං වා මහත්තං වා අප්පායවරුං වා මහායාවරුං වා; සෙසං සබ්බත්ථ උත්තානමෙව. දෙසන්තං පන තෙසංසුඤ්ඤාලයං වසෙත අරහත්ත නිකුටෙනෙව නිට්ඨාපිතාති.

ලුමුඛිකොපමසුත්තං ජට්ඨං.

2. 2. 7.

එවමෙම සුඤ්ඤානං වාතුමසුත්තං; තත්ථ වාතුමායනති එවං නාමිකෙ ගාමෙ; පඤ්චමිත්තාති භික්ඛුසංඝාතීති අබ්බා පබ්බජිතානං භික්ඛුනං පඤ්චමතාති; ථෙරං කීර විනෙත්තසුං ඉමෙ කුලසුත්තා දස ඛලං අදිස්සාව පබ්බජිතා; එතෙසං ගගවනතං දසෙත්තාම; ගගවනො සනතිකෙ ධම්මං සුචා අත්තනො යථා උපතිස්සෙතෙ පතිට්ඨ තිස්සනතිති තමො තෙ භික්ඛු ගගෙත්වා ආගතා; සමෙමාදමානාති කච්චාවුතො⁶ බමනිසනති අදි පටිසන්ධාරනථං කුරුමානා; සෙත්තාසනාති සඤ්ඤාපසමානාති අත්තනො ආවරිසුපජ්ඣායානං වසතට්ඨානාති පුච්ඡිත්වා⁷ ආරචාතපානාති විවරිත්වා මඤ්චපිකකවසාරදීති⁸ නිගරිත්වා පපෙථාවෙත්වා⁹ යථාට්ඨානෙ ධපමානා; පත්තවිවර්ගති පමිනාමසමානාති ගගත්ත ඉදං මෙ පත්තං ධපෙථ; ඉදං විවරං ඉදං ථාලකං¹⁰ ඉදං උදකතුමං ඉදං කත්තරගට්ඨිනති එවං සමිණපරික්ඛංසෙර සමඛා පයමානා; උච්චාසද්ද මහාසද්දති උච්චං උග්ගත්තතා උච්චං¹¹ පත්ථ තතා මහත්තං; අවරිත්තොසසද්දං¹² කෙරෙත්තා. කෙවච්චා මසඤ්ඤ මච්ඡපිලොපෙති කෙවච්චානං මච්ඡපච්ඡිකපිතට්ඨානෙ¹³ මහාජනො සනතිපතිත්වා ඉධ අඤ්ඤං එතං මච්ඡං දෙති; එතං මච්ඡථාලං¹⁴ දෙතිති එත්තං තෙ මහාදිත්තො මහො බුද්ධකොති එවං උච්චාසද්ද

1. අනෙකුත් ¹ B	9. පපෙථාවෙත්වා S.
අනිඤ්ඤානං b	10. ඉදං. ඵලකං M1. P2. W2.
2. අපථානති S.	ඉදිකාලකං B.
3. අනතතබ්බං ආලකතති B.	11. උච්චං. උග්ගත්තතා උච්චං B.
4. අපරියතතං B, අනලං පරියතතං b.	උදධං. උග්ගත්තතා උච්චං b.
අපරියතතං එත්තාවතා , එත්තාවතා L.	පත්තතතා B
5. නාතබ්බතති B	12. අමිනිකොගසද්දං කෙරෙත්තා b
6. කිඤ්චාවුතො B	මච්ඡං. විපලංපෙනති S.
7. පුඤ්ඤිත්වා B.	13. මච්ඡපච්ඡිකානෙ M2. P2. W2.
8. මඤ්චපිකකවසාරකාදීති B	14. එතං. ථාලං M1. P2. මච්ඡථාලං.
මඤ්චපිකකවසාරදී M2. P4. W2.	W2. එතං. මච්ඡථාලං B.

මහාසද්දං¹ කරෙතති. තං සකිංගෙතං² වුත්තං මිච්ඡගණන්තං
 ජාලෙ පක්ඛිනෙතති තසමිං ණානෙ කෙවච්චාචෙව අසෙසාදු වා³ පච්චෙතා
 න පච්චෙතා ගතිතො න ගතියොති මහාසද්දං කරෙතති. තච්චි සකිං
 ගෙතං වුත්තං; පණ්ණමෙමිති නිකරුමි. න චො මිමි සන්තිකෙඤ චස්ථ
 බ්බන්ති භූමෙඤ මාදිසංගා බුද්ධංගා වසන්තානං ආගන්තා එවං මහා
 සද්දං කරෙත්ථ; අත්තනො ඛම්මතංග වසන්තා කිං නාම සාරුඤා
 කරිත්තං; භූමාදිසානං මිමි සන්තිකෙ වසන්තිච්චං නච්චිති දිපෙති;
 තෙසු එකභික්ඛුපි⁴ ගගවා භූමෙඤ මහාසද්දමිත්තනෙකෙ අමෙඤ පණ්ණ
 මෙථාති වා අසෙසාදු වා කිසිද්වි වත්තුං නාසකිති. සපෙඤ ගගවිතො වචි
 තං සමපච්චන්තා එවං ගගෙතති වචා නිකුමිංසු. එවං පන
 තෙතං අහොසි: මගං සන්තාරං පසිංගාමි, ඛම්මන්තං සොග්ගාමි; සඤ්ඤ
 සන්තිකෙ වසිංගාමාති ආගතා; එවරුපංග පන ගරුතො සඤ්ඤ
 සන්තිකා ආගන්තා මහාසද්දං කරිමා⁵ අවතානමෙව අදහොගං
 පණ්ණමිත්තා; ත නො ලද්ධං ගගවිතො සන්තිකෙ වඤ්ඤං;⁶ න සුචණ්ණ
 වණ්ණං සරිරං ඔලොකෙභුං; ත මිඬුරංගරෙත්⁷ ඛම්මං නොභුන්ති
 තෙ බලවිදදමිත්තපාතා සුචා පක්කමිංසු. පෙඤ්ඤපසබ්බමිංසුති
 තෙ කීර් සකසා⁸ ආගමිත්තසමගෙ නපි තෙ භික්ඛු තත්ථෙව තිසිත්තා
 පසිංසු; අථ නෙතං එතදහොසි: කිත්ඤ්ඤ ඛො එතෙ භික්ඛු පච්චි
 සිත්ථාචං⁹ පච්චිවිත්තා ජාතිග්ගාමෙතං¹⁰ කාරණන්ති විනොන්ති;
 ගෙත තෙ භික්ඛු තෙත්ථපසබ්බමිංසු. කඤ්ඤාති වචිංගාගත්ථෙ¹¹ නිපා
 තො; භික්ඛං පන භූමෙගාති භූමෙඤ ඉදුතෙව ආගන්තා කතං ගච්ඡත්ථ;
 කිං භූමාකං කොච උපද්දවො උදුසු දසබලග්ගාති; තෙතං පන
 භික්ඛුතං ආමාචුසො¹² මගං ගගවිත්තං දග්ගතංග ආගතා.¹³ දිපෙතා
 නො ගගවා. ඉදුති අත්තනො වසන්තානං ගච්ඡාමාති කිසිදොපි
 එවං වචනපරිහාරෙ අත්ථි;¹⁴ එවරුපං පන ලෙසකප්පං අකත්වා
 යථාභූතමෙව ආරෙචෙත්තා ගගවතා ඛො ආචුසො භික්ඛුසලෙඤ්ඤ
 පණ්ණමිතොති ආහංසු; තෙ පන රුජානො සාසනෙ ධුරවාහා;¹⁵ තසමිං
 විනොන්තා: ද්විති අග්ගතාවසකති ගද්ධං පඤ්ඤාසු භික්ඛුසනෙසු ගච්ඡ
 නොන්ත සගවිතො පාදමුලං තිත්ථන්තා.¹⁶ ඉමෙගං තිවත්තනාකාරං
 කරිංගාමාති එවං විනොන්තා තෙත්තසාග්ගවිනොන්තාති ආදිමාගසු;

1. උමාසද්දං මහාසද්දං B.	තෙ කීර් සකසානං B.
2. සමපි සකිංගෙතං B	ආගමිත්තසමගෙ b, S.
3. කෙවච්චාචෙව අසෙසාදු ව B.	භික්ඛු B. තෙ භික්ඛු b.
4. එකභික්ඛුපි b B	9. පච්චිත්තා B.
ගගවා මාතුමෙ B	10. ජාතිග්ගාමි තං b, B.
ගගවා මහාසද්ද b.	11. විගග්ගත්ථ b, වචිතං ගත්ථ B.
5. කරිමා b, B.	12. ආචුසො b, S.
6. වග්ගං B. සුචණ්ණවණ්ණ b.	13. ආගන්තා B.
7. මිඬුරංගරෙත් S.	14. නච්චි B.
8. නොකීර්සකා M & P.	15. ධුරවාහා B.
	16. පාදමුලං තිගච්ඡන්තා b.

තෙසුපි හිතවුසු මයං මහාසද්ධමසනෙහෙත පණාමිතා; න මයං උපිච්ඡං අසනෙකානෙනා පබ්බජිතාති එතහිතවුපි පටිපථරිතො¹ නාම නාමොසි. සසෙබ් පන සමිතායෙව එවමාවුසොති සච්චට්ඨිතා; අහිතඤ්ඤාති හිතවුසමසංසං අගමිතං ඉච්ඡතො; අහිතඤ්ඤා; අහිවදඤ්ඤා එතු හිතවුසමසංසං එවං විතො උපපාදෙතො; අහිවදඤ්ඤා; අනුගමිතොති අමසානුගාමන ව ධම්මානුගාමන ව අනුගාමිතො;² අඤ්ඤාථනතනති දසබලානං දසානං න ලභාමාති පසාදඤ්ඤාථතං ගවෙයා; විපරිණාමාති පසාදඤ්ඤාථගෙන විබුමනතානං විපරිණාමඤ්ඤාථතං ගවෙයා; ඛිණ්ණානං³ කරුණානනති කරුණසංඝාතං; සිසා අඤ්ඤාථනතනති උදකචාරකාලෙ උදහං අලහනතානං මලාන ගාවෙන අඤ්ඤාථතං ගවෙයා; සුඛස්ථි⁴ පලාලගාමං ආපර්ජනො⁵ විපරිණාමො ගවෙයා; වච්ඡකං පන බිරිප්පාසාය සුඝ්ඤ්ඤාථතං කාම; සුඛස්ථි; කාලකිරියා විපරිණාමො නාම; පනාදිසො⁶ ගමවාති පෙරෙ කිරි තත් තිසිනොව දිබ්බවකුලා බ්‍රහ්මානං අගත⁴ අද්දන; දිබ්බාය සොතවාදායා අගාවතසද්දං සුඤ්ඤා; වෙතො පරිගඤ්ඤාන ගවෙතො පසතතගාමං අඤ්ඤාසි. තත්තා කඤ්ඤාති හිතවු⁷ පෙතෙතා; පසෙකාසිගමානානං ගමනං නාම ථාසුකං;⁸ යාව සත්ථා න පෙතෙසි,⁹ තාවදෙව ගමිතොමාති මඤ්ඤාමානො එවමාග; අපසාක්කසෙකාති අසඤ්ඤාසු කිවෙවුසු අනුසුතෙකා සුඤ්ඤා; දිබ්බ ධම්මසුඛිමිසාරනති එලහමාපතතිවිහාරං අනුසුතො මඤ්ඤා ගවො විහරිතොති¹⁰ එවං මෙ අමොසිති වදති. මසමිද්දාති මයං පරං¹¹ භිවදමානා විහාරතො තිකබ්බිතා¹² කිං අමාහං පරෙවාදෙන ඉද්දති මසමිද්දිව්ච්චමසුඛවිහාරෙනෙව විහරිතොමාති දිපෙති; පෙරෙ ඉමහමිං සානෙ විරෙදො අතනතො ගාරගාමං න අඤ්ඤාසි. අයං හි හිතවුසමසංසං විතතමිදි මහාපෙරනං ගාමෙ; තෙන නං පටිසෙසධිතො ගවො අගමෙහිති ආදිමාග; මහාමොග්ගලානපෙරෙ පන අතනතො ගාරගාමං අඤ්ඤාසි; තෙනග්ග ගවො සාධුකාරං අද්දති. වජානාපිමාති හිතවුසමෙති තත්තා ආරති; ඉමහමිං සාසනෙ වතනාරි ගයාති, සො තාති අබිතොති¹³ සො ඉමහමිං සාසනෙ පතිට්ඨාතුං සපෙකාති; ඉත රෙ පන න සනෙකාතිති දසොසුං ඉමං දෙසනං ආරති. තත් උදකොරෙහතෙනති උදකා භිරෙහතෙන පුගලෙ; සුමිතිලසනති

1. පරිපාඨිතො B. පටිපථරිතා L, එකසිකවු පටිපථරිතා	8. ගමිතං ක ථාසුකං. S. ගමිතං කාමි ක ථාසුකං. b.
2. අනුගමිතොති. b. S.	9. න පෙතෙති A2. න පෙතෙති B. S. න පෙතෙති W2.
3. විජාතං. S.	
4. සුඛස්ථි b.	10. විහරිතොති S. විහරි තුභි b.
5. මලාගගාමං ආපර්ජනන b. S.	11. මෙමිදි පරං. b.
6. පනාදිසො-ඉති බ්‍රහ්ම පරිහිරිතො B.	12. තිකබ්බිතා S.
7. කඤ්ඤාති හිතවුං S.	13. තාති අබිතො b. අබිතො නගාති S.

සුංසුමාරහංගං;¹ සුසුභාසකනති වණ්ඨමිව්ඨහංගං; කොඩුසායාසකෙසසානං
අභිවචනනති යථා හි බාහිරං උදකං මිතිණං; උමිසු² මිසිදිනි,
මරති; එවං ඉමිසමිං සාසනෙ කොඩුසායාසෙ මිසිදිනි; විභමිති,
තඬා; කොඩුසායාසසා උමිසමිනති වුත්තං.³ බද්ධිකතකෙසසා
සං අභිවචනනති යථා හි බාහිරං උදකං මිතිණං; කුමචිලෙන
බාදිතො මරති, එවං ඉමිසමිං සාසනෙ බද්ධිකතකත බාදිතො විභ
මිති, තඬා බද්ධිකතකං කුමචිලෙනනති වුත්තං. අරකිනිකෙසසා කාසෙ
නාති සිසාචාලිකාදිකාරණෙන⁴ අරකිනිකාසො හුත්වා; අරකි
නාස වාචාසාති දුටුලලකාසනාදිවත්තෙ අරකිනිවාවො හුත්වා;
අනුපට්ඨිකාස⁵ සතිසාති කාසතං සතිං අනුපට්ඨපෙත්වා; අසංවු
ත්තෙති අපිතිතෙති; පඤ්චකෙනනං කාමගුණානං අභිවචනනති
යථා හි බාහිරං උදකං මිතිණං; ආවට්ටෙති වුත්තං; මරති, එවං
ඉමිසමිං සාසනෙ පඤ්චකෙසසා පඤ්චකාමගුණාවට්ටෙති වුත්තං; විභ
මිති, තඬා පඤ්චකාමගුණං ආවට්ටහංගනති වුත්තං. අනුදාමකෙසසාති
කිලෙමති මිලාපෙති.⁶ රුකානුදාමකෙනනාති රුකානුදාමකෙනනා;⁷ මාතු
කාමකෙසසා අභිවචනනති යථා හි බාහිරං උදකං මිතිණං;
වණ්ඨමිව්ඨං ආගමම ලභිතසාසෙර මරති, එවං ඉමිසමිං සාසනෙ
මාතුකාමං ආගමම උපනතකාමරුගො විභමිති; තඬා මාතුකාමො
සුසුභාසකනති⁸ වුත්තං; ඉමාති පන වත්තාරි හයාති හාසිත්වා යථා
උදකං අනෙසෙරුකතකෙසසා උදකං නිත්තං ආතිසංසො නත්ති, උදක
පිපාසාය පිපාසිතො වා;⁹ හොති රජොපලලන කිලිට්ඨකරිතො වා;¹⁰
එවමෙවං ඉමාති වත්තාරි හයාති හාසිත්වා සාසනෙ අපඤ්චකතකා
පි¹¹ ඉමං සාසනං නිත්තං ආතිසංසො නත්ති, තණ්හාපිපාසාය පිපා
සිතො වා;¹² හොති. කිලෙසරජෙන සංකිලිට්ඨවීජතො වා;¹³ යථා
පන ඉමාති වත්තාරි හයාති අහාසිත්වා උදකං මෙරුකතකෙසසා වුත්තපප
කාසෙර¹⁴ ආතිසංසො හොති, එවං ඉමාති අහාසිත්වා සාසනෙ පඤ
ච්ඡිකතකපි¹⁵ වුත්තපපකාසෙර ආතිසංසො හොති, ජොසෙර පනාසා
වත්තාරි හයාති හාසිත්වා උදකං අනෙසෙරුකතො සොනං ජිනිත්වා
පරතීරං පාපුණිභුං න සෙකකාති, අහාසිත්වා මතරුකතො සෙකකාති,

1. සංසුමාරහංගං b.

සුසුමාරහංගනති B.

2. උමිසු B.

3. උමිසමිනති B, උමි² b. අසො; B.

4. සිසාචාලිකාදිකාරණෙන b. B.

පඤ්චාලිකාදිකාරණෙන B. L.

5. අනුපට්ඨිකාස B.

6. මිලාපෙති B, මිලාපෙති B.

7. රුකානුදාමකෙනනාති

රුකානුදාමකෙනන b. B.

8. මිතිණං; ම M2, P2, W2.

9. සුසුභාසකනති B, සුසුභාසකනති M2.

සුසුභාසකනති B.

10. පිපාසිතො ම B, ම b.

11. කිලිට්ඨකරිතෙ ම B, ම b. L.

කිලිට්ඨකරිතෙ ම A2.

එමෙම A1, M2, P2, S.

12. පඤ්චකතක M2, P2.

පඤ්චකතකෙසසා B.

13. පිපාසිතො ම B, ම b.

14. මෙකතො; ම b.

15. වුත්තපපකාසෙර හොති W2.

16. පඤ්චකතකපි B

එවිමෙවං¹ භාසිතිං, භාසතො අපබ්බජ්ජෙත්වාපි² තණ්හාසොනං රිඤ්ඤිතා නිබ්බානපාරං දවුට්ඨං න සත්තකාතීති;³ සොහං සබ්බත්ථ උත්තාන මෙව; අයං පන දෙසනා නෙත්තපුත්තලකා විසෙක නිවර්තනාති.

විංශමසුත්තං. සත්තමං.

2. 2. 8.

එවිමෙව සුත්තනි නලකපානසුත්තං;⁴ තත්ථ නලඤ්ඤපානෙනි එවං. නාමිකො ගාමෙ;⁵ පුබ්බ කීර අමහාතං බොධිසත්තා වානර සොතිසං නිබ්බන්ධො මහාකාසො කපිඤ්ජා අනෙකවානරසහස්සපරි වුත්තො පබ්බතපාදෙ විවරති. පඤ්ඤවා බො පන⁶ සොති මහාපඤ්ඤ සො පරිසං එවං⁷ වදති: තාතා ඉමෙත්ථං පබ්බතපාදෙ විහථලා එලාති නාමි සොනති; අමනුස්සපරිඤ්ඤානා: පොකුරණිසො නාමි සොනති; භූමෙහ පුබ්බ බාදිතපුබ්බානෙව⁸ එලාති බාදට්ඨ; පිතපුබ්බා නෙව පාතීයාති⁹ පිවථ, එත්ථ වො මං පරිපුච්ඡිතබ්බකිවං. තඤ්ඤා; අබාදිතපුබ්බාති එලාඑලාති¹⁰ අපිතපුබ්බාති ව පාතීයාති මං අපුච්ඡිතා මා බාදිත්ථ මා පිවිත්ථාති. තෙ එකදිවසං වරමානා අඤ්ඤං පබ්බත පාදං ගන්ත්වා ගොවරං ගතෙත්වා පාතීයං ඔලොකෙත්වා¹¹ එකං අම නුස්සපරිඤ්ඤානා: පොකුරණිං දිත්වා සහසා අපවිසිත්වා¹² සමන්තා පරිවොරෙත්වා මහාසත්තස්ස ආගමිතං ඔලොකෙත්වා¹³ තිසිදිංසු. මහාසත්තො ආගන්ත්වා නිං තාතා! පාතීයං න පිවථාති ආහ. භූමහාතං ආගමිතං ඔලොකෙත්වා. ආබු තාතාති සමන්තා පදං පරි සෙසමානො ඔතිණ්ණපදංගෙව අද්දස, න උත්තිණ්ණපදං. දිත්වා සපරිඤ්ඤාති අඤ්ඤාසි; තාවදෙව ව තත්ථ අතිනිබ්බතතඅමනුස්සො¹⁴ උදකං දොඩා කළා; අව්වාසි තෙතමුමො නිලකුච්ඡි රතතගත්ථපාදො මහාදුඤ්ඤා වඩ්ඤාදුඤ්ඤා විරුපො ඩිතපෙත්වා¹⁵ උදකරකඤ්ඤා; සො එවමාහ: කතමා පාතීයං න පිවථ මුග්ගරං¹⁶ උදකං පිවථ, නිං භූමෙහ එතස්ස වචනං සුණංථාති. මහාසත්තො ආහ නිං ඉධ වත්ථ¹⁷ අම

1. එවිමෙව S.	10. පාතීයාති ම b.
2. පබ්බජ්ජෙත්වා S.	11. අබාදිත පුබ්බාති පන එලාති b, S, එලාති W2.
3. දවුට්ඨ න සත්තකාති අභාසිතිං පබ්බජ්ජෙත්වා (පන b.) සත්තකාතීති-b, S.	අපිත පුබ්බාති S.
4. නාලකං පාන සුත්තං. B. නලක පානෙ B.	12. ඔලොකෙත්වා b.
5. එවං-නාමිකො නගරෙ A1, M1. P2.	13. පරිකන්ඨිතං b, S.
6. පුඤ්ඤවා බො පන S, මහා පුඤ්ඤ b.	14. සහසා අපවිසිත්වා b, S.
7. පරිසං. ඔවදති S. එවං. ඔවදති B, එවං. ඔවදති ඉමෙත්ථ. පබ්බත පාදෙ තතා b, විහථලාති b, S.	15. ඔලොකෙත්වා: නාමි S.
8. පරිකන්ඨිතං b. S.	16. අතිනිබ්බතතඅමනුස්සො B. මෙධාකුච්ඡා උද්භාසි b, S.
9. භූමෙහ බාදිතපුබ්බානෙව S.	17. විහථෙත්වා S, විහථෙත්වා සො b. උදකරකඤ්ඤා එවමාහ b, S.
	18. මුග්ගර S.
	19. ඉධ අවිවච්ඡා: B, S ඉධ විහතසු P2.

සුභ්‍යාසාදි: ආමි අභතති,¹ එං ඉධි භිඤ්ඤං,² ලභසිඤ්ඤා: ආමි ලභමි,
 භුච්චා පත සබ්බ ඛාදිත්‍යාමිති; ත සත්ථිත්‍යාසි යතඛාති. පානිතං
 පත පිච්ඡාපාති; ආමි පිච්ඡාමි. එං සතෙත ඵණොපි වො න
 මුච්චිත්‍යාතිති; පානිතසුචි පිච්ඡාමි³ න ච තෙ වසං ගමිත්‍යාමාති;
 එතා නලො⁴ ආභරපෙච්චා නොචිං ගතෙච්චා ඛමි. සබ්බා එකවරිදො
 අපොසාසි. තිරො තිඤ්ඤිච්චා පානිතං පිච්චි. සෙසවානරුතවපි⁵ පාචිකොසෙතා
 නලො ආභරපෙච්චා ඛමිච්චා අදුසි. සබ්බ යතඛං පත්‍යනන්තොසොචි
 පානිතං පිච්චා; වුත්තවපි වෙතං:-

“දිත්‍යා පදමිත්‍යාතිඤ්ඤං දිත්‍යා නොත්තරිතං⁶ පදං

නලොත වාරිං පිච්ඡාමි” නෙව මං එං වධිත්‍යාසි”ති.

තතො පච්චාය යාව අරුච්චිච්චා තත්ථිං ධාතෙත නලො එකවරිදොච
 නොතති; ඉමිනා හි සද්ධිං ඉමිත්ථිං කපප වග්ගාරි කපපවිඤ්ඤාච
 භාරිගාති⁷ තාම: වසෙද⁸ සසබ්බං, වච්චකපාතකච්චි සච්චිඤ්ඤි
 යච්චානෙත අග්ගිත්‍යා ගමිත්‍යාපවෙදො,⁹ සච්චකාරකුච්චකාරත්‍යා මිත්‍යාපි
 භුත්තං වසතච්චානෙත දෙවත්‍යා අවත්‍යනං, තත්‍යා පොසකරඤ්ඤා තිරො
 නලොතං එකවරිදොභාවෙති; ඉති සා පොසකරඤ්ඤා නලොත පානිතං
 පිත්තත්‍යා නළකපානාති¹¹ තාමං ලභි. අපරභාගෙ තං පොසකරඤ්ඤං
 තිත්‍යාග ගාමො පතිථාසි, තත්‍යාපි නළකපානතෙතව¹² තාමං ජානං,
 තං සත්ථිත වුත්තං නළකපානෙති. පලාසවනෙති තිංසුකවනෙ;¹³
 නාසක මසං ගතෙතති එතංසෙතෙව මගං ගතෙත අභිරතා අසොසුපි
 ගෙ භුත්තාතං සාසතෙ අභිරමිතති; තෙ අපෙභති සදිසාව සුත්ථිං
 අභිරමිතති දිපෙතති;¹⁴ නෙව ඤ්ජාතිඤ්ඤාති ආදිසු එණො රසොසු
 අපරුඛං කත්ථා පලායති, රුජා කුභිං නො අසුණොති. පලානො
 දෙවොති. පලාතච්චානෙපි මෙ න මුච්චිත්‍යාති, සච්ච පත පබ්බජෙත්‍යා
 මුච්චෙත්‍යාති¹⁵ වදති. තත්‍යා නොචි දෙව සුභදො ගතත්ථා තං පච්චතති
 ආරොචෙත්ථා සච්ච ජම්භුමිච්චි¹⁶ පබ්බජාතිති නො පබ්බජිත්ථා ජම්භුං
 රත්ඛමිනො වරති. අගං රුජාතිතිනො තාමි; එණො පත වොරුතං
 මුලං ජිකුසෙත්‍යා වරති; වොරු¹⁷ සුත්ථා සුරිසාතං අපච්චිකාචං න
 ජානාති,¹⁸ ජානාපෙත්‍යාමි නතති වදනති; අසා තං පච්චතති¹⁹ සුත්ථිං
 පලායති; වොරො පලානොති සුත්ථා පලාතච්චානෙපි නො ත මුච්චිත්‍යාති;
 සච්ච පත පබ්බජෙත්‍යා මුච්චෙත්‍යාති වදනති. නො තං පච්චතති²⁰ සුත්ථිං

1. ආමිභතති b.	11. නළකපානාති L.
2. භිඤ්ඤං b. S.	12. නළකපානතෙතව S. L.
3. ආමි පිච්ඡාමිති S.	13. තිත්‍යා b.
4. එකතලං S.	14. දිපෙති S.
5. සෙසවානරුතං b. S.	15. මුච්චෙත්‍යාති S.
6. නොත්තරිතං A1. A2. P1. M1.- R. W2. නොත්තරිතං පදං b. S.	16. ජම්භුමිච්චි S.
7. වාරි පානමි b. පිත්‍යාමි W2. R.	17. වොරො S.
8. කපපවිඤ්ඤා S.	18. පවුත්තං S.
9. වසෙද L.	20. පවුත්තං S. අගං ඤ්ජාතිඤ්ඤා b. S.
10. ගමිත්‍යාපවෙදො S. සච්චකාර b. S.	

පබ්බජති, අයං ඛො වොරුහිනිතො නාම. එතො පන ඔහු ඉණ්ඩාදිත්ථො තෙන ඉණ්ණෙන අට්ටො පිට්ඨිතො තඬො ගාමිං පලායති.¹ ඉණ්ඩාමිකා සුත්ථො පලාතඬාතොපි නො න මුළුවිත්ථාති, සචෙ පන පබ්බජෙත්ථා මුළුවෙත්ථාති² වදනාති; ඥාං තං පවත්තිං³ සුත්ථො පබ්බජති, අයං ඉණ්ඩො නාම. රුජගයාදිනං පන අඤ්ඤාතරෙන හයෙන හිතො අට්ටො ආතුරොව⁴ සුත්ථො නික්ඛමම පබ්බජිතො භයට්ඨො⁵ නාම; දුබ්බික්ඛාදිසු ජීවිද්ධං අහසෙකානොතො පබ්බජිතො ආජීවිතාපකතො නාම; ආජීවිතාය පකතො අභිභූතොති අපථො. ඉමෙසු පන එතොපි ඉමෙති කාරණෙති පබ්බජිතො නාම තථි. තඬො තෙව රුජාතිනිතොති⁶ ආදිමාග: විමෙඝනාති විවිච්ච විවිච්චො සුත්ථො; ඉදං වුත්තං හොති; යං කාමෙති ව අකුසලධර්මෙති ව විවිච්චෙනාන පඨමදුර්ගඤ්ඤාත භබ්බොතං පිතිසුඛං අභිගතත්ථං, සචෙ තං⁷ විවිච්ච කාමෙති විවිච්ච අකුසලෙති ධර්මෙති පිතිසුඛං නාඛගච්ඡති, අඤ්ඤං වා උපරි දවිත්තං කිංතානං වතුනාඤ්ඤා මිත්තානං වසෙන සත්තතරං දුඛං නාඛගච්ඡති, තස්ස ඉමෙ අභිඤ්ඤාදයො විත්තං පරියාදය තිට්ඨන්ති; තථ ආරතීති අභිකුසලෙසු ධර්මෙසු උක්ඛණ්ණිකා⁸ නිද්දිති ආලභියතො; යො පබ්බජිතො පබ්බජිතත්ථං කාතුං න සකෙකාති, තස්ස ඉමෙ සත්ත පාඨමො උපාඨිතො විත්තං පරියාදය තිට්ඨන්ති දයොති⁹ ඉදති යස්ස තෙ ධර්මො විත්තං පරියාදය තිට්ඨන්ති, නොයෙව සමණ්තිට්ඨමි කාතුං න සකෙකාති පුන විමෙඝං අනුරුද්ධා¹⁰ අඤ්ඤං වා නිසෙකා සත්තනිකරති ආග. එවං කණ්ණපක්ඛං දයොති ඉදති තෙතෙව තයෙන සුක්ඛපක්ඛං දයොති පුන විමෙඝනාති ආදිමාග. තස්සෙත්ථො වුත්තතයෙනෙව වෙදිතබ්බො.

භබ්බාසාති ජාතිතො; එකිනෙකි එකවං; සපිණ්ඩෙති සෙවිතබ්බසුත්තතං සෙවති; සෙසපදසුපි එසෙව තයො. උපපතතිං සුඛාකාශෙති¹¹ සප්පට්ඨකිකො තාව ව්‍යාකරෙත්ථ, අප්පට්ඨකිකො කපං ව්‍යාකරෙති; අප්පට්ඨකිකස්ස පුන සචෙ¹² පට්ඨකි තථිති වදනො උපපත්ති සුඛාකරෙති නාම;¹³ ජනකුකුන්ධෙත්ති ජනවිඬාපකත්ථො;¹⁴ ජනලපනථිත්ති මහජනස්ස උපලාපකත්ථො;¹⁵ ඉති මං ජනො ජානාත්ථාති එවං මං මහජනො¹⁶ ජාතිස්සාති එවං මෙ මහාජනස්ස අනතර නිත්තිසද්දං උග්ගවර්තනාති ඉමිනා¹⁷ කාරණෙන

1. ගාමා පලායති b. S.

2. මුළුවෙත්ථාති B.

3. පවුත්තිං S. ඉණ්ඩොවො b. S.

4. ආතුරෙ b. S.

5. භයට්ටො b. S.

6. රුජාතිනිතොති b. S. විමෙඝනාති

7. විමෙඝනා සුත්ථො b. S.

8. කාමෙති A1, M2, P2, W2.

9. උක්ඛණ්ණිකා A2, B. තාසා එවං

යො b, S, එවං යො B.

9. පරියාදිතෙති දයොතිං - b. S.

10. අනුරුද්ධ-පෙ b. S. අඤ්ඤාත්ථාති b.

11. උපපත්ති සුඛාකරෙති b. S.

12. පුත්තම S.

13. උපපත්ති සුඛාකරෙති නාම b. S.

14. ජනං විමානපකත්ථො S.

15. උපලපතනං b. S.

16. එවං මහාජනො b. S.

17. ඉමිනාපි B, S, තාසාකරෙති b, S.

තිසිනෙත නවා හික්ඛු අමානං තිසිදිත්ථං න දෙවීති උජ්ඣායනාං
 තිට්ඨන්ති වා අංසනං වා පරිශෙසනාං අභිඤ්ඤානි තස්මා අතතො
 පතතාසනෙයෙව. තිසිදිතබ්බං; එවඤ්ඤා පත න පටිබාහති නාම;¹
 ආභිසමාවාපිතමපි බම්මන්ති අභිසමාවාරිකං² වත්තපටිපතතිමත්තවපි;
 නාතිකාලොනාති න අතිපාතො³ පටිසිතබ්බං; න අතිදිවා පටික්ඛමි
 තබ්බං. හික්ඛුසබ්බෙත සද්ධිංයෙව පටිසිතබ්බං ව නික්ඛමිතබ්බඤ්ඤා;
 අතිපාතො පටිසිත්වා අතිදිවා නික්ඛමනත්තං හි වෙතිගච්ඡන්ධොති
 ගච්ඡන්ධවත්තාදිති පරිභාශන්ති. කාලයොව මුඛං ධොවිත්වා මික්ඛට
 සුත්තාති ජිහ්වෙනෙත උසාංවසිඤ්ඤතිපාතෙනෙතන ගාමං පටිසිත්වා
 යාගුං පරිශෙසිත්වා යාව හික්ඛාකාලා අනෙතාගාමෙයෙව නානප
 කාරං තිරිත්තාකථං කප්පෙනෙත තිසිදිත්වා ගතාතිට්ඨං. කත්වා දිවා
 නික්ඛමම හික්ඛුතං පාදධොවනවෙලාය⁴ විහාරං පථාගනනබ්බං
 හොති; න පුරෙහත්තං පථාගත්තං කුලෙසු වාරිත්තං. අපඤ්ඤා
 කබ්බන්ති. 'යො පත හික්ඛු නිමන්තිතො සහයො සමානො සතං
 හික්ඛුං අනාපුච්ඡා පුරෙහත්තං පථාගත්තං⁵ කුලෙසු වාරිත්තං අප
 ඤ්ඤා අඤ්ඤා සමයා පාවිත්තිය'න්ති ඉමං සික්ඛාපදං රක්ඛෙනෙත
 තස්ම විහරෙත වුත්තං පුරෙහත්තඤ්ඤා පථාගත්තඤ්ඤා වාරිත්තං⁶
 න අපඤ්ඤා⁷; උද්ධමො හොති චපලොති උද්ධට්ඨපකතිකො
 වෙව හොති; විවරමඤ්ඤා පතනමඤ්ඤා සෙනාසනමඤ්ඤා⁸ ඉමස්ස
 වා පුඤ්ඤායස්ස නෙලායනමඤ්ඤානාමි⁹ එවං වුත්තෙන ව තරුණදුරක
 වාපලොන¹⁰ සමන්තාගතො; පඤ්ඤාචාරා හමිනිබ්බානාමි විවරකමම,
 දිප්ඵි ඉති කත්තබ්බස්ස උපායපඤ්ඤා සමන්තාගතෙන හමිනබ්බං;¹¹
 අභිබ්බමම අභිමිනාසති අභිබ්බට්ඨිට්ඨෙන වෙව විනයට්ඨක ව. පාපි
 වතෙන වෙව අවිනිත්තාවතෙන ව යොගො කරුණිකො; සබ්බන්ති
 මෙන හි පරිචේදෙන අභිබ්බමම දුක්ඛකමාතිකාති¹² සද්ධිං බමිමි
 හදයවිහරිතං විනා න වට්ඨති; විනයො¹³ නම්මාකමවිනිවර්තෙන
 සද්ධිං සුචිතිවර්තාති ඥානාතිමාකාති විනා න වට්ඨති; ආරුපොති
 එත්තාවතා අධිපි සමාපත්තිකො වුත්තො හොන්ති; තා පත සබ්බන්ති
 සබ්බං අසනෙකානෙතන සත්තප්පි යොගො කරුණිකො, ජසුපි පඤ්ඤා
 ප්පි සබ්බන්තිමෙන පරිචේදෙන එකකසිණො¹⁴ පරික්ඛමනමට්ඨානං

1. එම. න පටිබාහති නාම අභි b. S. එම. න පටිබාහති නාම B. එම. ව පත පටිබාහති නාම L.	8 විවරමඤ්ඤාපතනමඤ්ඤා සෙනාසනමඤ්ඤා b. S.
2. අභිසමාවාරික S. 3. අනතිපාතො B. 4. පාදධොවන S. පථාගත්තබ්බං S. 5. අනාපුච්ඡා පුරෙහත්තං වා පථා ගත්තං වා b. S	9. නෙලායනාමඤ්ඤානාමි h. S. තරුණදුරකථ b. 10. වාපලොන b. S. පඤ්ඤාචාරා b. පඤ්ඤාචාරා L.
6. පථාගත්තං වාරිත්තං L. 7. න අපඤ්ඤානති S.	11. හමිනබ්බන්ති S. 12. දුක්ඛකමාතිකාදික S.
	13. විනයෙ පත b. සබ්. විනිවර්තාති b. 14. එකකසිණ S එක. කසිණ අරිකමම. කමට්ඨානං b.

පතුණං කථාං අදාය විවරිතබ්බං,¹ එත්තං තං මිතා න විවරිතී;
 උත්ත විමසුග්ගබ්බමෙති ඉමිතා සබ්බෙසි ලොකුතතරබ්බෙව දයොගී,
 තඤ්ච අරහණෙන හුත්වා මිතාතබ්බං; අරහතං අනභිසම්පුණ්ණෙන
 අනාගාමිථලො සකදාගාමිථලො භොතාපතතිථලො² පභිධාතබ්බං;
 සබ්බන්තිමෙත පරියායෙන එතං විපක්ඛනාමුඛං³ යාව අරහතං
 පතුණං කථාං අදාය විවරිතබ්බං; භෙසං සබ්බත් උත්තාතමෙව.
 ඉමං පන ඤෙසනං අයසමා සාරිපුතො නෙය්‍යපුත්තලස්ස වසෙන
 අභිසමාචාරිකවත්තනො පච්චාය අනුපුබ්බෙන අරහතං පාපෙත්ථා
 තිච්චාපෙසිති.

ගුලිකාතිපුතනං නවමං.

2. 2. 10.

එවමෙම සුතනති කිව්‍යාතිපුතනං; තත්ත භාසිසුති එවං නාමිකෙ
 ජනපදෙ; එථ තුමෙතපි⁴ ගිකුඛමෙති ගිකුඛෙව එථ තුමෙතපි ඉමෙ
 පඤ්ච අතිසංයෙ සම්පක්ඛමානා අඤ්ඤාත්‍රෙව රත්තිභොජනා භුඤ්ජරි;
 ඉති ගතවා රත්තිං විකාලභොජනං⁵ දිවා විකාලභොජනනති ඉමාති
 ඥෙ⁶ භොජනාති එකපපගාරෙතෙව⁷ අජගාපෙත්ථා එකමං සමයෙ
 දිවා විකාලභොජනමෙව ජගාපෙසි; පුත කාලං අතිතාමෙත්ථා⁸ රත්ති
 විකාල භොජනං ජගාපෙතො එවමාගා කතමා? ඉමාති හි ඥෙ
 භොජනාති විමෙව අවිණ්ණොති⁹ නදිං ඔතිණ්ණඋදකං මිග අනුපකඩ
 ත්තාති තිවානෙසු ව සරෙසු¹⁰ භොජනං භුඤ්ජත්ථා වසිතිතා සුමුමාලා
 භුලුප්පතා ඥෙ භොජනාති එකපපගාරෙතෙව¹¹ පජගතො කිලමනති;
 තඤ්ච එකපපගාරෙතෙව¹² අජගාපෙත්ථා ගද්දලිපුතො දිවා විකාල
 භොජනං ජගාපෙසි, ඉධ රත්ති¹³ විකාලභොජනං ජගාපෙතොව න
 භජ්ජත්ථා වා තිග්ගණ්ණිත්ථා වා, තෙසං¹⁴ පගානපච්චායා පන අපා
 මාධතා ව¹⁵ සඤ්ජාතිස්සථාති එවං අතිතංසං දයොගිත්ථා¹⁶ ජගාපෙසි;
 කිව්‍යාතිරිති තස්ස තිගමස්ස නාමං; අස්සජිසුතබ්බසුභාති අස්සජ ව

1. විවරිතබ්බං. එක්කං. මිතා න

විවරිත b, S.

විසං b. අවිණ්ණොති සමා

විණ්ණොති S. උත්තිණ්ණ S.

2. භොතාපතති ජල වා b S.

අනුංකඩඤ්ච b.

3. එකවිපක්ඛනා S.

10. යවිසවමුපි සරෙසු සුසගාජනා S.

4. එවං. තුමෙතපි සිකුඛමෙති එත්ත

සුභොජනාති b

තුමෙතපි S එථ තුමෙතපි සිකුඛමෙති

11. එකපපගාරෙතෙව S. පජගතො b.

එථ තුමෙතපි සිකුඛමෙති b.

12. එකපපගාරෙතෙව S

5. රත්ති විකාලභොජනං S.

13. රත්ති b. ජගාපෙතො පන

6. මෙව S.

තජ්ජත්ථා S. ජගාපෙතොත න

7. එකපපගාරෙතෙව b S.

තජ්ජත්ථා, b.

8. කාලං. විනිතාමෙත්ථා S රත්ති b.

14. ගිග්ගණ්ණිත්ථා තෙසං S.

9. වත්තමානවිසංචි අවිණ්ණොති

15. අපමාධතා ව b, S.

සමාවිණ්ණොති B, වත්තමානාති

16. දයොගිත්ථා S.

පුතබ්බසුතො ච, ඡත්ත ඡබ්බග්ගියෙසු ථෙට්ඨග්ගවරියා; පඤ්ඤානො
ලොභිතතො මේතනීයො භුමමජ්ඣො අසාරී පුතබ්බසුතොති හි¹
ඉමෙ ඡබ්බග්ගියා නාම; තෙනසු පඤ්ඤානලොභිතො අත්තතො පරිසං
ගහෙත්වා සාවර්ථියං වසන්ති. මේතනීයභුමමජ්ඣො රුජගහෙ; ඉමෙ ථෙට්ඨ
ජනා නිවාහිරිත්ථිං ආවාසිකා හොන්ති; ආවාසිකොති² නිබ්බා
වාසිතො තනතිබ්බා අනතං භොගාසනං කරොන්ති, ජිකුණං පටිසංඝා
රොන්ති, කතෙ ඉසාරා හොන්ති; භාලිකානි අනාගතෙ කාලෙ
පත්තබ්බං ආනිසංසං,³ මසා ඔවනං⁴ හික්ඛමෙති ඉධ නිං දසෙස්ස;
හික්ඛමෙ දිව්‍යස්ස තපො වාගෙ භුඤ්ජිත්වා සුඛං⁵ වෙදනංගෙව
උපාදෙදන්තා න ඉමිත්ථි සාසනෙ නිවට්ඨාසාරී නාම හොති, එතඤ්ඤා
පත වෙදනා සෙවිතබ්බං එතඤ්ඤා⁶ න සෙවිතබ්බාති එතමජ්ඣං දසෙ
සුං ඉමිං දෙසනා ආරම්භං එවජ්ජං සුඛං වෙදනං⁷ පජ්ජමාති
ඉදං ඡ⁸ ගෙහසිතසොමනස්සවසෙන වුත්තං; උපසම්පජ්ජ විහර
මාති ඉදං ඡ⁹ නෙක්ඛමමසිතසොමනස්සවසෙන;¹⁰ එවං ඉහො පරෙ
සුපි දඬු වාගෙසු ගෙහසිතනෙක්ඛමමසිතානංගෙව දෙමනස්සානස්සව
උපෙක්ඛානස්සව වසෙන අන්තරං වෙදිතමබ්බං; එවං සෙවිතබ්බාසෙවි
තබ්බදෙසනං¹¹ දසෙස්සා ඉදංගි යෙසං අපපමාදෙන නිවට්ඨං තත්තබ්බං
ගෙහස්සව න තත්තබ්බං තෙ දසෙස්සා; නාහං හික්ඛමෙ සංඛේඛනං
සෙමාති ආදිමාහ: තත්ථ භක්ඛං භක්ඛං අපපමාදෙනාති තෙසං යං
අපපමාදෙන තත්තබ්බං, තං තතං; අනුලොමිකානිති පටිපත්ති අනු
ලොමාති කම්මවිකානසප්පායාති යත්ථ වසන්තන සක්කා හොන්ති¹²
මග්ගඵලාති පාපුණ්ණිං; ඉද්දියාති සමනසානසමානාති සද්ධාදිති
ඉද්දියාති සමාති කුරුමානා;¹³ සත්තිමෙ පුග්ගලාති ඉධ නිං දසෙස්සා
ගෙසං අපපමාදෙන කරුණිංගං තප්පි, තෙ ථෙට්ඨ හොන්ති; යෙසං අත්ති
තෙ පස්ඤාති, එවං සමෙබ්බපි ඉමෙ සත්තපුක්කලා හොන්තිති ඉමමජ්ඣං
දසෙස්සාති; තත්ථ උග්ගොගාමවිමුත්තොති දඬුති ගාගෙහි විමුත්තො,
අරුපමාපත්තියා රුපකායෙනා විමුත්තො මග්ගෙන නාමකායෙනා;
සො වතුන්තං අරුපමාපත්තියං එකකසෙනා වුට්ඨාය සක්කාරෙ
සම්මසිත්වා අරහත්තං පත්තානං¹⁴ වතුන්තං හිරොධා වුට්ඨාය අරහත්තං
පත්තඅනාගාමිනො ච වසෙන පස්ඤාවිමො හොති; පංචි පමන්ත්ථ
කතමො ච පුග්ගලො උග්ගො නාගවිමුත්තො ඉධෙහාවෙවා පුග්ගලො

1. පුතබ්බසුතොති ඉ. 3 b, S.
ඉ. 3 ඡ ජනා ඡබ්බග්ගියා B.
2. ආවාසිකොති L,
නිබ්බාවාසිකොති හං නිබ්බාති b. S.
3. තං ආනිසංසං B.
4. මසා තං B.
5. සුඛං b. S.
6. එතතිකා W2, L.
7. සුඛවෙදනං B.

8. ඉදං ව B.
9. හික්ඛමමසිත b, වසෙන ඉහො h.
10. උපෙක්ඛානං ව h, S.
11. සෙවිතබ්බාසෙවිතබ්බවෙදනං B.
12. සක්කා හොති S.
13. සමාන: කුරුමාන: b, සත්තිමෙ
හික්ඛමෙ පුග්ගලාති B.
14. පත්ත b. අරහත්තපත්තානං A.
අරහත්තපත්තං W2, අරහත්තං
පත්තං - ඉති බ්‍රහ්ම

අව්‍යවකාශයෙහි භාගයෙහි එකිනෙකා¹ විහරති පඤ්ඤාය වග්ග දිත්‍යා ආසවා පරික්කිණිකා හොත්තීති එවං අභිධ්‍යානමි අව්‍යවකාශයෙහි විහරති වසන්ත ආගතා;² පඤ්ඤාය විමුක්තොති පඤ්ඤාවිමුක්තො;³ සො සුක්ක විපක්කො ව චතුරි කොතොති වුට්ඨාය අරහත්තං පත්තං වත්තොරො එති ඉමෙතං වසන්ත පඤ්ඤාවිමුක්තොති; පාළු පනෙත්ථ අව්‍යවකාශයෙහි පරික්කිණිකා වසන්තො⁴ ආගතා; යථාහං නග්ගෙව ඛො අව්‍යවකාශයෙහි භාගයෙහි එකිනෙකා⁵ විහරති පඤ්ඤාය වග්ග දිත්‍යා ආසවා පරික්කිණිකා හොත්තීති; අයං වුට්ඨති පුග්ගලො පඤ්ඤාවිමුක්තොති;⁶ වුට්ඨත්තං ඝට්ඨිකොති කායසංකප්පි යො කොත්ථත්තං පඨමං පුත්තං පඨමා නිරෝධා තිබ්බානං ඝට්ඨිකොති යො සොත්තාපත්තිඵලට්ඨා ආදිං කත්තා යාව අරහත්තමිත්තොට්ඨා⁷ ඡන්ධිමො හොත්තීති චෙදිතඤ්ඤා; තෙනෙන වාහං ඉමෙකාවො පුග්ගලො අව්‍යවකාශයෙහි භාගයෙහි එකිනෙකා⁸ විහරති පඤ්ඤාය වග්ග දිත්‍යා එකාවො ආසවා පරික්කිණිකා හොත්තීති අයං වුට්ඨති පුග්ගලො කායසංකප්පි දිට්ඨත්තං පත්තොති⁹ දිට්ඨ පත්තො; තුත්ථිදං සංකප්පලකොති; දුක්ඛා සත්ථාන සුඤ්ඤා නිරෝධොති ඤාතං හොති දිට්ඨං විදිතං ඝට්ඨිකං¹⁰ පත්තං පඤ්ඤායාති දිට්ඨපත්තො¹¹ විජාරොත්තං පනෙත්ථ කායසංකප්පි විම ඡන්ධිමො හොති; තෙනෙන වාහං ඉමෙකාවො පුග්ගලො ඉදං දුක්ඛත්තං යථා භූතං පජානාති-පෙ-අයං දුක්ඛනිරෝධොති¹² පටිපද්ධති යථාභූතං පජානාති නරාගතපපච්චිදිතා වග්ග ධම්මා පඤ්ඤාය වොදිට්ඨා හොත්තී වොචරිතා¹⁴ පඤ්ඤාය අයං වුට්ඨති පුග්ගලො දිට්ඨපත්තොති;¹⁵ සද්ධාවිමුක්තොති සද්ධාය විමුක්තො. සොපි වුත්තාගයෙනෙව ඡන්ධිමො හොති; තෙනෙන වාහං ඉමෙකාවො පුග්ගලො ඉදං දුක්ඛත්තං යථා භූතං පජානාති-පෙ-අයං දුක්ඛනිරෝධොති පටිපද්ධති යථාභූතං පජානාති නරාගතපපච්චිදිතා වග්ග ධම්මා පඤ්ඤාය වොදිට්ඨා හොත්තී වොචරිතා පඤ්ඤාය අයං වුට්ඨති පුග්ගලො සද්ධාවිමුක්තො¹⁶

1. පක්කිණිකා L. පුක්කිණිකා B.

පඤ්ඤාය වග්ග L.

2. ආගතාහං L.

3. පඤ්ඤාවිමුක්තොති පඤ්ඤාය

විමුක්තො B. සුක්ක

විපක්කොත්තො B.

4. අව්‍යවකාශයෙහි B. S.

පටිපක්කිවසන්තොට්ඨා L. නා

හොති ඛො B.

5. පක්කිණිකා L.

6. පඤ්ඤාවිමුක්තො L.

අව්‍යවකාශයෙහි නිරෝධොති B.

කායසංකප්පි B. S.

7. අරහත්තමිත්තොට්ඨා A1.

M2. P4. W2.

8. පුක්කිණිකා B. S.

9. දිට්ඨත්තං පත්තො B.

දිට්ඨිපත්තො B. S.

10. ඝට්ඨිකං B.

11. පුක්කිණිකා B. S. දිට්ඨිපත්තො B. S.

12. කායසංකප්පි B. S.

13. නිරෝධොති B.

14. වොචරිතා අයං B.

15. දිට්ඨිපත්තො L.

දිට්ඨිපත්තොති B. S.

සද්ධාය විමුක්තොති

සද්ධාවිමුක්තො S.

16. නරාගත වග්ග සද්ධා

නිරෝධොති වුට්ඨත්තො

පටිපක්කිණිකා අයං වුට්ඨති

පුග්ගලො සද්ධාවිමුක්තො

එතෙසු නිරෝධොති

නො ව භො¹ සථා දිට්ඨස්සත්තස්සාති එතෙසු හි සද්ධාවිච්ඡිත්තස්ස පුබ්බසාගමිත්තත්තංගො භද්දසත්තස්ස විය ඔක්කපෙත්තස්සවිය අභි මුළුවත්තස්ස විය ව නිලෙසකකියො² භොති; දිට්ඨපත්තස්ස පුබ්බ සාගො³ මග්ගකකියො කිලෙසවෙජ්ජකං සද්දං අදකං තිබ්බං සුරං හුතී වහති; තස්මා යථා නාම කාතීතිබ්බොත්ත අසිතා කදලිච්ඡිජ්ජ ත්තස්ස⁴ ජිත්තවර්තනං න මට්ටං භොති අසි න සිසං වහති සඤ්ඤා සුගතී⁵ බලවත්තෙර වායාමො කාතබ්බො භොති එවරුපා සද්ධාවිච්ඡිත්තස්ස පුබ්බසාගමිත්තසාවතා යථා පන නිසිතඅසිතා⁶ කදලි⁷ ජිජ්ජත්තස්ස ජිත්තවර්තනං මට්ටං භොති අසි සිසං වහති සඤ්ඤා න සුගතී⁸ බලවත්තාමතිට්ටං න භොති එවරුපා පඤ්ඤාවිච්ඡිත්තස්ස පුබ්බසාගමිත්තසාවතා වෙදිතබ්බො.

ධම්මං අනුස්සරතිති ධම්මානුසාරී ධම්මොති පඤ්ඤා; පඤ්ඤාපුබ්බ චිත්තං මග්ගා භාවෙතිති අපේඨා. සද්ධානුසාරීති ව⁹ එසෙව නයො. උභො පනෙතෙ සොත්තාපත්තිමග්ගවර්තායෙව; චුත්තමපි වෙතං යස්ස පුග්ගලස්ස සොත්තාපත්තිඵලසවර්තීරියාය පටිපත්තස්ස පඤ්ඤාදිජ්ජයං අභිමත්තං භොති. පඤ්ඤාවා හි පඤ්ඤාපුබ්බචිත්තං මග්ගා භාවෙති; අයං චුළුවති පුග්ගලො ධම්මානුසාරී.¹⁰ තථා යස්ස පුග්ගලස්ස සොත්තාපත්ති ඵලසවර්තීරියාය පටිපත්තස්ස සද්ධාදිජ්ජයං අභිමත්තං භොති සද්ධාවා හි¹¹ සද්ධා පුබ්බචිත්තං අරියමග්ගා භාවෙති; අයං චුළුවති පුග්ගලො සද්ධානුසාරීති අයමේථ සම්බවපො. විජාරිතො පනෙසා උභවො සාගමිච්ඡිත්තාදිකථා විසුඛමග්ග පඤ්ඤාසාවතාධිකායර චුත්තා; තස්මා තත්ථ චුත්තතයෙනෙව වෙදිතබ්බො. යා පනෙසා එතෙසං විභාගදස්සනත්ථං ඉධ පාළි අගතා; තත්ථ යස්මා රුපසමාපත්තියො වතා අරුපසමාපත්තියො නාම තත්ථ, තස්මා අරුපාති¹² චුත්තෙපි අරුචිමොක්ඛා චුත්තාව භොතතීති වෙදිතබ්බො; කායෙත ඵසස්සොති¹³ සභජාතනාමිකායෙත පුසිඨා; පඤ්ඤාය චග්ග දිස්වාති පඤ්ඤාය ව එතස්ස අරියසව්වධම්මෙ දිස්වා; එතෙවෙව ආසවාති පඨමමග්ගාදිහි පතා තබ්බො එකදෙසආසවා; තථාමග්ගප්පවදිත්තාති තථාගතොත පවෙදි තා වතුසව්වධම්මා; පඤ්ඤාය චොදිඨා භොතතීති ඉමිග්ගිං ආනෙ සිලං කප්පං, ඉමිග්ගිං සමාධි, ඉමිග්ගිං විපස්සනා, ඉමිග්ගිං මංගලා, ඉමිග්ගිං ඵලතාති එවං අපේඨා තපේඨා¹⁴ කායරණන කාරණෙ වර්ණණවර

1. නො ව භො W.

2. නිලෙසකකියොත්තොති S.

දිට්ඨපත්තස්ස b. S.

3. පුබ්බසාග b. S, නිලෙසවෙජ්ජකං b.

අදඤ්ඤං b, අරුභං S. අදත්තං B.

4. කදලි- ජිජ්ජත්තස්ස b. S.

න මට්ටං b. S.

5. සුගතී b. S.

6. චිත්තනිසිතඅසිතා L.

චිත්තනිසිත අසිතා S.

7. කදලිං b. S, මට්ටං b. S.

8. සුගතී b. S.

9. සවානුසාරීභිති 1.

10. ධම්මානුසාරීති b.

11. සභාවාති b. S, L.

12. අරුපසාති S.

13. පුසිඨොති b. S.

14. න පේඨා b.

තත්තා මග්ගපඤ්ඤාය සුද්දිට්ඨා¹ භොතති; වොච්ඡිකාති විරෝපිතා² සද්ධා නිවිට්ඨා භොතීති මිත්තප්පකසද්ධා පඨිට්ඨිතා භොතී; මහනභො නිජක්ඛානං බ්බහතීති මිත්තාය ඔලොභනං ඛමිතති; සද්ධාමහනතති සද්ධාභොව; ඉතරං තඤ්ඤොව වෙවිට්ඨනං; ඉති ඉමෙසු අප්පමාදෙන සකරණීයෙසු³ පුග්ගලෙසු තඤ්ඤා පටිවිද්ධිමග්ගාචරසෙධා;⁴ තෙ අනුලො මග්ගනාසනං සෙවමානා කල්‍යාණේ⁵ මිත්තෙත භජමානා ඉන්ද්‍රියාති සමත්තාතයමානා අනුපුබ්බිත අරහත්තා ගණිතතති; තඤ්ඤා භොතා සිසොව⁶ පාළි අප්පමාදොව සෙවමානෙ පන දො භොතාපතතිමග්ග සමබ්බිතො. තෙති තඤ්ඤා මග්ගයා අනුලොම සෙතාසනං සෙවිතං කල්‍යාණමිත්තා භජිතා⁷ ඉන්ද්‍රියාති සමත්තාතිතාති⁸ උපරි පන තිණ්ණං මග්ගානං අප්පමාද සෙවමානා භජමානා සමත්තාතයමානා අනුපුබ්බිත අරහත්තං පාපුණ්ණිකානතිති අගමෙත්ථ පාළිඅප්පමාද; විතණ්ඩවාදී පන ඉමමෙව පාළිං ගහෙතියා⁹ ලොකුතතර මග්ගො න එකවිත්තකඩ්ඤ්ඤො බහුච්ඡායකඩ්ඤ්ඤොති වදති; භො විත්තකඩ්ඤ්ඤො යදි අසෙසුත විත්තක සෙතාසනං පටිසෙවති අසෙසුත කල්‍යාණමිත්තෙත භජති අසෙසුත ඉන්ද්‍රියාති සමත්තාතෙති අසෙසු මග්ගවිත්තතති සකිංය නිං න එකවිත්තකඩ්ඤ්ඤො මග්ගො බහුච්ඡායකඩ්ඤ්ඤොති වදසි එවං සත්තෙත භොතාසනං සෙවමානො තිලොභාසං පබ්බතං පග්ගති¹⁰ වනං පග්ගති මගප්පකිත්තං සද්දං සුණ්ඨි පුප්ථථලාචලානං¹¹ ගඤ්ඤා සායති පාතියං පිට්ඨනතා රසං සායති නිසිද්දනො නිපජ්ජනො ඵග්ගං පුග්ගති එවං¹² තෙ පඤ්චවිඤ්ඤාණසමිබ්බි පි ලොකුතතරබම මමබ්බියෙව¹³ ගවිග්ගති සෙව පනෙතං සෙව පටිච්ඡයි සත්ථාරා සද්ධං පටිවිරුප්පකි¹⁴ සත්ථාරා හි පඤ්චවිඤ්ඤාණසායා එකතනං අව්‍යාන භාව¹⁵ පුත්තා තංසමිබ්බිග්ග කුසලාකුසලං පටිකිත්තං ලොකුතතර මග්ගො ව එකතනකුසලො තඤ්ඤා පජ්ජනං වාදනති සසෙසුපෙ ත්‍යාගමා¹⁶ සෙව සසෙසුතතිං න උපගමති, ගමිත්ථ පාතොව විහාරං පටිසිති; යාඤ්ඤං පිඨාතිති උග්ගොප්පෙතමො; නිංගං හික්ඛිමෙ ආදිකෙ නෙවාති¹⁷ අතං හික්ඛිමෙ පඨමමෙව මිඤ්ඤාග්ගං¹⁸ උප්පතිති; ගමිතං වීග අසෙසුතමිති. අරහත්තෙත පඨිට්ඨිතං ත වදමි; අනුපුබ්බි සික්ඛාති කරණ්ණෙත්ථ පටිවිත්තවචනං. පරතො පද්ධතොසි එත්ථ නිත්තො; සද්ධා

1. සුද්දිට්ඨා b. S.

2. වොච්ඡිකාති මිවිට්ඨිතා b. S.

3. සකරණීයෙසු

4. පටිවිද්ධිමග්ගාචරසෙධා B.
මග්ගාචර S.

5. කල්‍යාණ b. S.

6. සිසොව S.

7. කල්‍යාණමිත්තා භජිතා L. B. I.

8. සමත්තාතිතාති S.

9. පාළිගහෙතියා B. පාළිග. ගහෙතියා L.

10. පබ්බතං පග්ගති මගප්පකිත්තං b.

11. පුප්ථථලානං B.

12. එවං ගමිතං පඤ්ච S.

සමිබ්බි b. ගමිති L.

13. බමිබ්බියෙව b. S.

14. පටිවිරුප්පකි B.

පටිවිරුප්පකි b. S. එකතන S.

15. අව්‍යාන b. S. භොම S.

16. පඤ්චපෙතාගමා b

පඤ්චපෙතාගමා b

17. ආදිකෙතෙතොති හික්ඛිමෙ S.

18. මිඤ්ඤාග්ගං S.

ජානොති මහපඨානසඤ්ඤාය¹ ජානසඤ්ඤා; උපසංවිනිශ්චිතී ගුරුතං² සම්පං ගව්හි; පසිරුපාසනීති³ සනතිනෙ තිසිදුති; ඛාරෙතීතිපගුණං කථා ඛාරෙති; ජපෙද්ද ජාසනීති කතතුකමිත්තං⁴ කුසලජපෙද්ද ජාසනී; උත්තමනීති විරිතං⁵ කෙරෙති; කුලෙතීති අතිවං දුක්ඛං අනත්තාති කුලයති; කුලසිංඛා පදනනීති එවං තීරණවිපක්කතාය⁶ කුලයනොත්තමපඨානං පදනනී; පසිංසනොති පෙසිත්තනොත්තං⁷ කායෙන වෙව පරමසම්මතාති නාමිකායෙන තිබ්බානසම්මං සම්මතකෙරෙති; පඤ්ඤාය වාති නාමිකායසම්මතකාය මහපඤ්ඤාය පටිවිජ්ඣා පක්ඛාති⁸ ඉදුති තයවා තෙ සත්ථ ආගමිතං සුඛා පච්චුත්තමනමතවපි න අනංසු තයවා තෙසං වරියං ගරහනොත්තං කාපි නාමි තිබ්බවෙ සද්ධා නානොසිති⁹ ආදිමාන; තත්ත්ව කීව දුරෙවිමෙති¹⁰ කිත්තකං දුරෙ යානෙ යොජනසතවපි යොජනසතකායවපි අපකතතාති වතනුං වට්ඨති න පත තිසුට්ඨි ආත; වතුපපදං වෙසාසාරණනති වතුසම්මතකාරණං¹¹ සන්ධාය වුත්තං; සසුද්ධිවිකල්පාති යත්ත උද්ධිවත්තං; යොපි නොතිබ්බවෙ සත්ථාති ඛාතිරකසත්ථාරං දහොති; එවරුපිති එවං ජාතිකා; පණ්ණසණ්ණවිසාති පණ්ණවිසා ව මපණ්ණවිසා ව; න උපෙතීති න හොති; කායවිකල්පකාලො¹² විස අත්තවිකල්පකායපතං න හොතිති අපෙතා; අයං ගොණෙ කිං අත්තති විසති අත්තතිති හි ගණනොත්තං පණ්ණති නාමි; විසති න අත්තති¹³ දස අත්තතිති ගණනොත්තං මපණ්ණති නාමි; ඉදං පටිසෙධෙතොත්තං ආත; පණ්ණසණ්ණවිසා න උපෙතීති. ඉදුති තං පණ්ණසණ්ණවිසං¹⁴ දහොත්තං එවසම්මත නො අත්ත අථ නං කෙරෙත්තං න ව නො එවමත්ත න නං කෙරෙත්තං මාති¹⁵ කිං පත තිබ්බවෙති හිබ්බවෙති යං තත්ථාගතො සම්මතො ආමිසෙති විසංසද්ධො විහරති එවං විසංසද්ධො සත්ථනො එවරුපා පණ්ණසණ්ණවිසා කිං යුජ්ජත්තති; පටිසෙධොත්තං වත්තනොත්තං¹⁶ පටිසෙධොතිති උත්තපිත්තං ගතොති; වත්තනත්තං¹⁷ අසම්මතමිත්තාති අයං සත්තාවො; ජානාති ගතො නානං ජානාමිති ගතො එකාසනගොජනෙ ආතිසංසං ජානාති, අතං න ජානාමිති මිති සද්ධාය දිවත්තං තයො වාරෙ ගොජනං

1. ගහපඨානසඤ්ඤාය S.

2. ගුරුතං A 1, M2 P2.

3. පසිරුපාසනීති b.

පරිප්පුපාසනීති B.

ඛාරෙතීති කාමුත්තං කථා b.

4. කතතුකමිත්තං A1, W2.

කුසලවජපෙද්ද b.

5. විරිතං b.

6. එවං තීරණං b.

7. පෙසිත්තවිකල්පාය b.

8. පටිවිජ්ඣාති පක්ඛාති A2, B.

පක්ඛාති A1.

9. නානොසිති ආත b.

10. කීවදුරෙවිමෙති S.

කිත්තකදුරෙ S.

11. වතුසාරණං b, ඛාසාරණං b, S.

12. කායවිකල්පකාලො b

13. විසති අත්තතිති ගණනොත්තං b, S.

න විසති අත්තති b.

අත්තනෙති B.

14. පණ්ණවිසං L.

පණ්ණසණ්ණවිසං ව න උපෙතීති S.

15. ගං න කෙරෙත්තං මාති B. තං කෙරෙත්තං

මාති L. කෙරෙත්තං මාති ආත b.

16. පටිසෙධොත්තං වත්තනොත්තං S.

17. වත්තනත්තං අයං පත මිත්තං S.

පහං ඵකාසනනොපතං භුඤ්ඤි; රුමහනිසෙති¹ අරහතිං;
 ඛප්පකන්තාති සිතෙහවත්තං; භාමි. නමො වාඨි ඉමිනා වතුරඛනා;²
 විරියං දයෙහි; එත්ති තමො එකං අඛනං නසාරු³ එකං අවසී එකං
 මංසලොතිතං එකනති එවං වතුරඛනසමිත්තාගතං විරියං අභිවංගිති; ⁴
 අරහත්තං අපඤ්ඤා න උච්චතිස්සාමිති⁴ එවං පටිපජ්ජති දයෙහි.
 තෙසං සබ්බත්ථ උත්තාතමෙව; අදහනං පන හගවා තෙසංපුත්තලකං
 වසෙන අරහත්තතිකුටෙන තිට්ඨපෙසිති.⁵

නිවාගිට්ඨසුත්තං දහමං.

දුතියො වග්ගො.

2. 3. 1.

එවමෙම සුත්තති තෙවිජ්චල්සුත්තං; තත්ථ එකපුණ්ඩරිකෙති⁶
 පුණ්ඩරිකො⁷ වුව්චති සෙතමරුකෙහි සො තත්ථිං ආරුමෙ එකො
 පුණ්ඩරිකො අප්පිති එකපුණ්ඩරිකො; එතදනොසිති තත්ථ පටිසිතු
 කාමිතාය අගොසි; විරහං මො හනෙතති පතතියා ආහතපුබ්බතං⁸
 උපාදය; ඛම්මස්ස ච අනුඛම්මතති ඉධ සබ්බඤ්ඤාසංකරං ඛලො
 නාමි. මහාජනස්ස ව්‍යාකරණං⁹ අනුඛම්මො නාමි. සෙසං ජීවකපුත්ත
 වුත්තනංමෙව; නි මෙති¹⁰ අනුඤ්ඤාය ධර්මා අනුඤ්ඤාමි¹¹ පටිකම්
 පති; සබ්බඤ්ඤා සබ්බදස්සාපි අපරිමෙසං ඤාණදස්සනං. පටිජානා
 තීති හි ඉදං අනුජාතිතබ්බං සියා; විරතො ච මෙ-පෙ-පව්වපට්ඨිතනති
 ඉදං පන නානුජාතිතබ්බං සබ්බඤ්ඤාසංකරං හි අවජ්ජතීවා
 ජානාමි;¹² තමො අනුඤ්ඤාය ධර්මා අනුඤ්ඤාමි¹¹ පටිකම්පනො
 එවමාහ; ආසවානං ඛසාති එත්ථ සකිං බිණ්ණං ආසවානං පුන
 ඛෙපෙතබ්බාසාවා යාවදෙව ³ න වුත්තං, පුබ්බෙතිවා. ශ්‍රේණි
 වෙත්ථ¹⁴ හගවා අතිතජාතනගුණං දයෙහි දිබ්බවකපුණ්ණං
 පව්වුප්පත්තජාතනගුණං ආසවකම්මසංකරං ලොකුත්තරගුණනති¹⁵
 ඉති ඉමාහි තිති විජ්ජාති සකලවුද්ධගුණං සබ්බිපිතා කපෙසි; හිති
 සංකොපනතති හිති ඛනිතං හිතිපටිකම්මාපරපු තිකනති;¹⁶ නිසී මො

1. රුමහනිසෙති b.

රුමහනිසෙති S. රහනිසං S.

2. වතුරඛන b. S. විරියං b.

3. නසාරු S. නසාරු b.

4. වුව්චතිස්සාමිති b. S.

පටිපජ්ජනති දයෙහි L.

5. තිට්ඨපෙසි b

6. එකපුණ්ඩරිකෙති b. S.

7. පුණ්ඩරිකො b. 3.

8. ආහතපුබ්බං R.

9. ව්‍යාකරණං b. S.

10. තෙසං B. තෙමෙතති b.

11. අනුඤ්ඤාමි L. පටිකම්පනො b.

12. අවජ්ජතීවා පජානාමි b.

13. යාවදෙව b.

14. පුබ්බෙතිවෙසංකරෙවෙත්ථ B.

15. ලොකුත්තරගුණනති S.

16. නිගන්ති L. නිකන්ති b. S.

පමාණං ගහෙකදුං¹ අසන්නකුණේයොසා; දුපපට්ඨෙයොසාහොති දුබ්බතාහො
දුජ්ජානො; සෙසොථාපි මහාසමුදෙද්දාති යථා මහාසමුදෙද්දා ගව්හිරො
අපපජමිතොසා දුජ්ජානො ඵව්‍යමිවං² බිණ්ණසවොපි තං ආරබ්භ උප්පජ්ජ
තීති³ ආදි සබ්බං ත සුජ්ජති; කථං යථා පරිනිබ්බුතං අහං ආරබ්භ
පුරුෂිමිං දිසං ගතොති ආදි සබ්බං ත සුජ්ජති ඵවා; අනිවච්ඡාති
අනිවච්ඡාය; භාසෙ පනිවිසිතනති ලොකුත්තරධම්මොසොර⁴ පනිවිසිතං.
සෙසං සබ්බත් උත්තානමෙවාති.

අභිධම්මසුත්තං දුතියං.

2. 3. 3.

ඵවමෙමි සුත්තනති මහාවච්ඡසුත්තං; තත්ථ සහ ඤාපිති සද්ධිං
වාදෙද්⁵ බ්‍රහ්ම මයා⁶ කුණ්ටහති සද්ධිං ඤාපිතපුබ්බතති කථං සාරෙති
මෙනතිං සපෙත්ති; පුරිමාති හි දො සුත්තාති ඵතග්ගොච කපිතාති;
සංයුත්තකෙ අව්‍යාවං සංයුත්තං⁷ තාම ඵතග්ගොච කපිතං; නිතනු
මො හො ගොතමි සග්ගොතො ලොකො කුදුමෙව සථො මොහ
මිඤ්ඤාති අව්‍යාතන⁸ මෙනතති ඵවා ඵකුත්තරනිකාසෙපි⁹ ඉමිනා
සද්ධිං කපිතං අපිපෙයව, තසමා ඵවමිහ;¹⁰ සථොසමුදෙද්දාපි තග්ග
ආගතාගතග්ගා ඤිතගා කපිතා මිකාසං අකාසිසෙව; කසමා අයං හි¹¹
සග්ගානදිට්ඨිකො, සග්ගානදිට්ඨිකා ව සිසං ලද්ධිං ත විග්ගපේජනති¹² වසා
තෙලමකපිතපිලොතිකා විය විරෙත සුජ්ඣනති පග්ගති ව ගගවා
අයං පරිබ්බාජෙතො ගච්ඡන්තො¹³ ලද්ධිං විග්ගපේජනති¹⁴ මම සනතිකෙ
පබ්බජිතො අභිඤ්ඤායො සච්ඡිකපිතො අභිඤ්ඤාතසාවෙතො ගවිග්ගති¹⁵
තසමා අග්ග ආගතාගතග්ගා සබ්බතං කපිතා මිකාසං අකාසිසෙව;
ඉදං පතග්ග පච්චිමිගමිතං, සො හි ඉමිතමිං සුත්තෙ තරණං වා
හොදු¹⁶ මරණං වා යට්ඨිං මිත්තිරිති උදෙසා පතමානො විය සමිණස්ස
ගොතමිග්ග සනතිකා¹⁷ ගතොති පබ්බජිතොමිති සනති ධර්මානං කපිතා

1. ගණතිදුං B, S. න සකකු	අභිඤ්ඤාතරනිකාසෙපි B.
2. ගණතො B, තසකකු	10. තසමා ඵවමිහ, B.
3. සහගො B දුපපට්ඨො	11. කසමා අයං හි, b.
4. ගාලොකාති b, S, දුබ්	12. න විග්ගපේජනති b,
5. ගාහො b, දුබ්බසලොකා B.	13. න විග්ගපේජනති B,
6. ඵවමිව b, B.	14. ගව්හිරො ගව්හිරො B, S.
7. උපපජ්ජති b,	15. කාලෙකච්ඡන්තෙ ගව්හිරො b.
8. ලොකුත්තරධම්මෙ භාසෙ B,	16. විග්ගපේජනාති b, විග්ගපේජනා S,
9. සබ්බොසද්ධි B.	17. ගව්හිරොති b, S, තසමා තසමා b.
10. බ්‍රහ්මයං L, බ්‍රහ්මයං B.	18. කපිතං වා හොදු අතරණං වා
11. අව්‍යාවච්ඡාසංයුත්තං B,	19. යට්ඨිං මිත්තිරිති b. සුත්තෙතම
12. අභිකාසකපංයුත්තං b, අභිකා	20. මරණං වා යට්ඨි
13. ඵවච්ඡාසංයුත්තං B.	21. මිත්තිරිති b
14. අභිකාසක b, B.	
15. අකුත්තරනිකාසෙපි B.	17. සනතිකෙ b,

ආගතො; තඤ්ඤා ධර්මදෙහතං සාවතො; සාධු මෙ හවං ගොතං
 මොති ආදිමාන, තඤ්ඤා හතවා ඉලුවතොන සබ්බිත්තදෙහතං කච්චපථ
 වතොන විජාරදෙහතං දෙහෙයි. ඉලුවතොන වෙත්ථ අතියබ්බිත්ත
 දෙහතා¹ කච්චපථවතොන සබ්බිත්තා; විජාරදෙහතා; පුට්ඨානං පත
 තිපප්පියාගොන විජාරදෙහතා; තාම තඤ්ඤා; වතුච්ඡායාසම්පත්තපට්ඨා
 නම්පි ති සත්තපාකරණං අභිධම්මපිටකඤ්ඤා² සබ්බං සබ්බිත්තාමච
 තඤ්ඤා ඉලුවතොනපි කච්චපථවතොනපි³ සබ්බිත්තාමච දෙහෙයිති
 වෙදිතමෙය්; තථ පාණානිපානා වෙරමණ්ණි කුසලානි⁴ ආදිපු
 පටිපාටියා සත්තබ්බමා කාමාවචරා; අතභික්ඛාදගො තගො වතුභුමි
 භාපි⁵ වට්ටනති; ශතො ඛො වච්ඡ භික්ඛුන්දාති කිඤ්ඤාපි අතිය
 මෙත්තා; පුත්තං යථා පත ජ්වකපුත්තං ව වඩ්ඛිපුත්තං ව ඵලං
 ඉමිත්ථිපි පුත්තං⁶ අත්තාතමෙව සකාගොතං හතවා; පුත්තතති
 වෙදිතමෙය්; අප්පි පතාති කිං පුට්ඨාමිති⁷ පුට්ඨති; අගං කීර්ග්ග ලභී
 තඤ්ඤා⁸ තඤ්ඤා සාසනෙ සත්ථාව අරහංගොති සාවතො; පත අරහංගං
 පතංගං සම්පත්තා; තඤ්ඤා සම්පත්තං ව ගොතමො; ශතො ඛො වච්ඡ
 භික්ඛුන්දාති ඵලං භික්ඛුං කපෙත්තො; පිග කපෙති. අප්පි භු ඛො
 සමණස්ස ගොතමස්ස සාවතො; අරහංගං සත්තොති⁹ ඵතමත්ථං
 පුට්ඨිත්තාමිති පුට්ඨි; තථ තිට්ඨතුති හවන්තාව¹⁰ ගොතමො තිට්ඨතු
 හමං ති ලොකෙ පාකපො; අරහාති අපත්තා;¹¹ තත්ථං බ්‍රහ්මකපෙ
 උත්තරිං¹² භික්ඛුතිආදීනං වතොන පඤ්ඤා පුට්ඨි; හතවාපිත්ත ව්‍යා
 කාමි;¹³ ආර්ථමනොති සමාදානො පරිපුරණො; මෙධාය¹⁴ විජ්ජාය
 සත්තබ්බතති හෙට්ඨිමං¹⁵ ඵලතත්තං පත්තමං, තං සබ්බං මයා අනු
 පතතනති වදාමි; විතණ්ඩවාදී පතාහ; කතමෙ ව ධර්මා¹⁶ ගෙධා
 වත්තාණං මිත්තා අපට්ඨාපත්තා; හෙට්ඨිමාති ව තිඤ්ඤා සම්ඤ්ඤාඵලා
 තිති¹⁷ ව වචිතො; අරහත්තමගොපි අත්තො පත්තොගොව¹⁸ ඵලං
 පත අපතතං තඤ්ඤා පතති; උත්තරිං ගොතං කපාපෙති¹⁹ ගො ඵලං
 සඤ්ඤාපත්තමං:-

1. අභිසම්මතො; දෙහතා B, අභිසංඝිත්තා B. අභිසංඝිත්තා b.	10. හතවන්තාව B.
2. සත්තපාකරණං අභිධම්ම පිටකෙව B. සත්තපාකරණං b, S. අභිධම්මපිටකෙව B. කෙව b.	11. පාකපො අගොභිති අපො; B.
3. කච්චපථවතොන b.	12. උත්තරි b. භික්ඛුති b.
4. වෙරමණ්ණි කුසලානි B. වෙරමණ්ණි	13. බ්‍රහ්මකපෙ b, S.
5. මතුභුමිභාපි B. මතුභුමිභා B.	14. ගොතමා B.
6. ඉමිත්ථි. පුත්තං b, S.	15. හෙට්ඨිම b, B.
7. කිං. පුට්ඨති b.	16. තත්තම ධර්මා; b. ගොතො; S.
8. ලභීතමාසි සාසනං b.	17. සාමානුකූලානිති වචිතො; b. B. R.
9. අරහංගං සත්තොති b. පුට්ඨිත්තාමිති පුට්ඨති b, B.	18. අගොතමගොතො; A. M. 2. P. 2. W. අත්තං B. අත්තං පත්තොගොව b, S. අපත්තං b. ගොතං ගොතං S.
	19. කපාපෙති b, B. පඤ්ඤාපත්තමං b.

“යො චෙ කිලෙසානි පභාය පඤ්ච
 පරිපුණ්ණසෙධො¹ අපභානඛලෙචා
 චෙතො වසිප්පතොතො සමාතිනි ඤ්ඤො
 ස චෙ ධිතොතොති තරො පට්ඨවතී²”ඤි.

අනාගාමිපුග්ගලො හි එකන්තපරිපුණ්ණසෙධො³ තං සංකායෙස
 සෙධො⁴ විජජා පඤ්ඤාබ්භතා අංග; මග්ගස්ස පත එකවිත්තඤ්ඤා
 කතො තත්ථ ධිතස්ස පුච්ඡා නාම නඤ්ඤි; ඉමිනාව⁵ සුතොත මග්ගොපි
 ඛුද්ධවිත්තඤ්ඤානො හොතිති⁶ චෙ එතං ත වුද්ධවචනං වුත්තගාථා
 යඤ්ච⁷ අනෙථා විරුද්ධති; තස්මා අනාගාමිපලො ධර්මො⁸ අරහත්ත
 මග්ගස්ස විපස්සනං කථාපෙතිති චෙදිතසෙධො, යස්මා පතස්ස⁹ ත සුද්ධ
 අරහත්තස්සෙව උපතිස්සයො ජනනවි¹⁰ අභිඤ්ඤානං උපතිස්සයො
 අඤ්ඤි; තස්මිං ගගවා එවමිං සමපෙ කමමා කත්වා පඤ්ච අභිඤ්ඤ
 නිබ්බතොතොති¹¹ විපස්සනාය කමමං කත්වා අරහත්තං පාපුණ්ණොති
 එවං ජලාතිඤ්ඤා¹² මහාසාවතො ගවස්සතිති විපස්සනාමතො අන
 පෙථො; සමපවිපස්සනා අවිතති; සති සති ආසනනොති සති සති
 කාරණං; කිඤ්ඤවත්ථ කාරණං අභිඤ්ඤ වා අභිඤ්ඤපාදකජ්ඣාං වා¹³
 අවසානෙ අරහත්තං වා කාරණං අරහත්තස්ස විපස්සනාවාති චෙදි
 තසෙධො; පටිවිසේණො මම ගගවාති සත්තං හි සෙධො¹⁴ ගගවන්තං පරි
 වරන්ති¹⁵ නාම; ඛිණ්ණසවෙන ගගවා පරිවිසේණො හොති ඉති සෙධො
 පෙන අරහත්තං ව්‍යාකරෙතොතො¹⁶ පෙරො එවමාග; තෙ පත භික්ඛුනං
 අන්තං¹⁷ ත ජාතීංසු; අජානතොව තස්ස වචනං සමපවිච්ඡිති;
 ගගවතො ආරොචෙසුං; දෙඩකාති¹⁸ තෙසං ගුණානං ලාභී දෙඩතා;
 සෙසං සබ්බත්ථ උත්තානමෙවාති.

මහාවචනසුත්තං නාමිං.

2. 3. 4.

එවමෙඛ සුගතාති දිග්භබ්බත්තං; තත්ථ සුඤ්ඤානොභවති¹⁹ සුඤ්ඤ
 බ්බාති²⁰ එවං නාපතෙ ලෙණෙ; කස්සපබුද්ධකාලෙ කිරි තං ලෙණං
 එකස්මිං බුද්ධාත්තරෙ පඨවිතො²¹ වර්ණමානාය අපොතො භූමිගතං ජාතං;

1. සෙධො S අපපාන b.	10. ජනනං අභිඤ්ඤානං S.
2. වුච්චති b.	11. නිබ්බතොති b.
3. පරිපුණ්ණො සෙධො A1. V2. සෙධො S හත්ථාය b. S	12. ජලාතිඤ්ඤා b. S.
4. තං සංකායෙ අපෙධො S. සෙධො S.	13. කාරණං අභිඤ්ඤපාදකජ්ඣාං වා අවසානෙ පත b. S.
5. ඉමිනාව S. ඉමිනා b.	14. චෙදිතසෙධො b. S. P2.
6. අනාතුති චෙ b. S.	15. සෙධො S. පරිවරන්ති S.
7. වුත්තගාථායමි S. .. වුත්තගාථායමි S.	16. ව්‍යාකරෙතොතො b. S.
8. එවාහ b.	17. තං අන්තං b. S. අජානතොමි b.
9. පතස්ස සෙවලං සුද්ධි b	18. දෙඩාති L.
	19. සුඤ්ඤානොභවති S.
	20. බ්බාති S.
	21. පඨවිතං b

අපේකාදිවිෂං එතො සුභගෙර තස්ස ජදනපරිශත්තසම්පෙ පංසුං බණ්ඩි¹
 දෙවෙ වට්ටා² පංසුඛොතො ජදනපරිශත්තො පානිවො අගොසි;
 එතො වතවරණො දිඛො පුණ්ණි සිලවිනෙත්තති පරිභුත්තලෙණක
 ගම්මබ්බං පරිජග්ගිකාමි තනති සම්මත්තො පංසුං අපනෙත්ති
 ලෙණං සොබෙත්ති කුඛ්ඛපරිනෙඛපං³ කත්ති ආරම්භත්තං ගොපෙර
 තො සුපරිතිවසිතසුඛං සම්මම්මත්තත්තමං⁴ රජතපට්ටසද්ධියො වාලිකාය
 සන්තරිතපරිවෙණං ලෙණං කත්ති⁵ මිඤ්චපිටං පඤ්ඤපෙත්ති ගතවතො
 වසනත්තං අදසි; ලෙණං ගමිතරං අනොසි මතරිත්ති ආරුහිබ්බං⁶. තං
 සත්ථායෙතං වුත්තං; දිශනමොති තස්ස පරිබොජකස්ස කාමං; උප
 සබ්බමිති කත්ති උපසබ්බමි; සො කිර පෙරෙ අභිමාසපබ්බරතෙ⁷
 විනෙත්ති; මිත්තං මාතුලො අඤ්ඤං පාසණං ගතත්ති ත පිරං
 නිවත්ති; ඉදති පතස්ස සමිණස්ස ගොතමස්ස සත්තිකං ගතස්ස අභි
 මානො ජානො; පටිත්තතිවිපිත්තං⁸ න සුණංමි; මිජවත්තං නු ඛො සාසනං
 ජාතිකාමි තනති ගතකුසාමො ජානො; තත්ථා උපසබ්බමි. එස
 මිත්තං සිද්ධොති තස්මි නිර සමගෙ පෙරෙ ගමවත්තං විජමානො⁹
 සිත්තො ගොති; පරිබොජනො මාතුලෙ නිරෙත්තත්තපොත සිත්තොව
 පඤ්ඤං පුට්ඨි. තෙන වුත්තං එකමිත්තං සිත්තොති; සබ්බං මෙ නක්ඛමිති
 ති සබ්බං මෙ උපාත්තගො¹⁰ තක්ඛමිත්ති, පටිසංඝිගො තක්ඛමිත්ති
 අභිප්පායෙන වදති. එත්තංවත්තොතෙන උපෙක්ඛදවාදෙගමිත්ති දිපිතං
 නොති; ගතවා පතස්ස අභිප්පායං වඤ්ඤත්තං අක්කරෙ තාව දෙසං
 දස්සෙත්තො යාපි මො නොති ආදිමාන; තත්ථ එසාපි තෙ දිව්ඤ්ඤ
 නක්ඛමිතිති එසාපි තෙ පසමං රුච්චිත්ති¹¹ බමොපෙත්ති ගතිතදිව්ඤ්ඤ
 තක්ඛමිතිති; එසා වෙ¹² මෙ නො ගොතම දිව්ඤ්ඤ මෙමග්ගාති මිත්තං
 හි සබ්බං¹³ න බමිතිති දිව්ඤ්ඤ. තස්ස මෙ යා එසා¹⁴ සබ්බං මෙ තක්ඛමිතිති
 දිව්ඤ්ඤ එසා බමිත්තං යත්තං සබ්බං මෙ න බමිතිති¹⁵ වුත්තං තවපස්ස
 තාදිසමෙව යථා සබ්බගතණෙන ගතිතාපි අයං දිව්ඤ්ඤ බමති එවම
 තව්ච¹⁶ බමෙත්තං; එවං අත්තනො වාදෙ ආරොපිතං දෙසං ඤාත්ති
 තං පරිභරමිති සඤ්ඤා වදති; අත්තො පතස්ස එසා දිව්ඤ්ඤ න බමිතිති¹⁷

1. බණ්ඩි 2.	10. උපසබ්බමියො b, 8.
2. වුට්ඨා b. 8. චොත්තජදති b, 8.	11. රුච්චිත්ති ගතිතදිව්ඤ්ඤ b, 8.
3. කුඛ්ඛපරිනෙඛපං b.	12. එසා මෙ b.
4. මිත්තසම්ම b. P2, රජට 8.	13. මිත්තංව සබ්බං b.
පට්ඨසද්ධියො b, වාලිකාය b. 5.	තක්ඛමිතිති b, 8.
5. පරිපෙණං කත්ති b, P2,	14. තස්ස මෙ යා එසා 8, තස්ස
පඤ්ඤපෙත්ති 8.	මිත්තං යා එසා b. දිව්ඤ්ඤ එසා
6. අභිරුහිතමං b. ආරුහි 8.	මෙ b. දිව්ඤ්ඤ මෙ 8.
7. අඛිමානො b. 8.	15. තක්ඛමිතිති b, 5. තමපිත්ත b, 8.
8. පවුත්තතිවිපිත්ත සුණංමි 8.	ගතං සබ්බං 5.
9. මිජවමානො b, විජගම්මානො 8.	16. එව මෙවං තමෙව b.
	17. තමෙව බමිතිති b. 8, ත බමිතිති

ආපච්ඡාදි යත්ත පනෙතො න ඛමති න රුවමති නත්ත යං තාය¹ දිවසීයො
 සබ්බො මෙ න ඛමතිති දිවසී රුවමතො; තෙනපි² අභ්බමෙත අරුචිතෙන
 භවිතබ්බතති; සබ්බො ඛමති³ රුවමතිති ආපච්ඡාදි න පනෙතො තං
 සමාපිට්ඨති කෙවලං තත්තාපි උචෙත්ථදිවසීයො උචෙත්ථදමෙව ගණකාති⁴
 තෙනාහ භගවා අපනා ඛො තෙ අග්ගිවෙස්සනං-පෙ-අඤ්ඤාඤච
 දිවසී. උපාදිශනතිති; තත් අපනාති⁵ පච්ඡාදකොසු නිත්තකත්තං. යෙ
 පච්ඡාදනති තෙති;⁶ යෙ තපාපකනතිති වුච්චිස්සනති⁷ තෙව ඛුත්තරති
 අපෙත්ථ; ඛුත්තරති ඛුත්තරති එත් භික්ඛාදෙ තිපාතමිත්තො; ඛුත්තරති
 අපෙත්ථ; පරතො තනු⁸ හි තනුත්තරති පදෙපි එසෙව තයො;
 යෙ එවමාහංසුති යෙ එවං වදනති තඤ්ඤෙව දිවසී. තපාපකනති.
 අඤ්ඤාඤච දිවසී. උපාදිශනතිති මුලදස්සනං න ජගනති⁹ අපරදස්සනං
 උපාදිශනති එත් ව සත්තං¹⁰ ගහෙති තං අපාතං¹¹ උචෙත්ථදං වා
 එකවසස්සනං වා ගහෙති තං සත්තං¹² උචෙත්ථදමි ගහෙති තං
 අපාතං සත්තං වා එකවසස්සනං වා න සත්තං ගහෙති එකවසස්සනං
 ගහෙති තං අපාතං සත්තං වා උචෙත්ථදං වා න සත්තං ගහෙති
 මුලදස්සනං පන අපාතං අඤ්ඤා සත්තමෙව සත්තං ගහෙති;
 කපං එකමං හි සමයෙ රූපං සත්තතනති ගහෙති අපරමං
 සමයෙ න සුඛරූපමෙව සත්තං වෙදනාපි සත්තං-පෙ-ච්ඤ්ඤා
 ඤ්ඤෙව¹³ සත්තතනති ගණකාති උචෙත්ථදෙපි එකවසස්සනං එසෙව
 තයො; යදා ව ඛෙකිසු එවං ආයතනෙසුපි යොජෙතබ්බො; ඉදං
 සත්තං වුත්තං නඤ්ඤෙව දිවසී. නපාපකනති අඤ්ඤාඤච දිවසී.
 උපාදිශනතිති. දුතියොපර අපනාති¹⁴ අපාපකනකොසු නිත්තකත්තං.
 යෙ තපාපකනති තෙති යෙව¹⁵ ජගනතිති වුච්චිස්සනති තෙව¹⁶ තනු
 තර අපාතරති අපෙත්ථ; නඤ්ඤෙව දිවසී. පච්ඡාදනති අඤ්ඤා¹⁷
 දිවසී. න උපාදිශනතිති; තඤ්ඤා මුලදස්සනං පච්ඡාදනති අඤ්ඤාඤච
 දස්සනං¹⁸ න ගණෙති; කපං එකමං හි සමයෙ රූපං සත්තතනති
 ගහෙති අපරමං සමයෙ තත් අදීනවං දිත්වා ශිලාරික මේතං මිත්තං
 දස්සනතනති පච්ඡාදනති, න කෙවලඤ්ඤා රූපං සත්තතනති

1. තත්තං-තං b, න ඛමතිති ස.

2. න ඛමතිති දිවසී. රුචිතො.

තෙන හි දිවසී අභ්බමෙත b.

තෙනපි L. අරුචිතෙන b.

3. ඛමතිති ස.

4. ගණනති b, S. ඉපෙත්ථ ඛො පෙ ස.

5. ඉපෙත්ථ ස.

6. තෙන හි L.

7. වුච්චිස්සනති B. ස.

වුච්චිස්සනති b, තෙව b. ස.

ඛුත්තරති අපෙත්ථ b. ඛුත්තරති අපෙත්ථ S.

8. තනුති S. තනුති b, තනුත්තරති b. ස.

9. නපාපකනති b, S.

10. සත්තං-සත්තං ගහෙති ස.

11. කපි අපාතං b.

12. න සත්තං A1, K2.

13. වෙදනාපි සත්තං

ච්ඤ්ඤාඤ්ඤෙව b, ස. ගණනති b.

ගණනති ස.

14. ඉපෙත්ථ ස.

15. යෙ B ස. වුච්චිස්සනති b.

වුච්චිස්සනති ස.

16. තෙව b.

17. අඤ්ඤාඤච b. ස.

18. අඤ්ඤාඤච b. ස.

දංගතමෙව ඕදාරිනං චෙදනාපි සංගතා විඤ්ඤාණමපි¹ සංගතනති
 දංගතං ඕදාරිනමෙවංති විග්ගජෙත්ති² උච්ච්ඡෙදපි එකවිවසංගතෙපි
 ඕසෙව නගො; යථා ච ඛෙකිසු එවං ආයතනසුපි ගොජෙතබ්බං
 එවං නඤ්ඤා මුලදංගතං පජ්ඣති අඤ්ඤාඤ්ඤා දංගතං න ගණනති;
 සත්තභිසම්මානාති³ නගමා ආරති; අයං උච්ච්ඡදලද්ධිකො අත්තනං
 ලද්ධිං නිගුහති⁴ තංගා පන ලද්ධියා වණ්ණෙ වුවම්මානෙ අත්තනො
 ලද්ධිං පාඤ්ඤාතිත්ති තිග්ගො ලද්ධියො⁵ එකතො දංගතො විභ
 ජ්ඤාං ඉමිං ජෙදහනං ආරති; සංගතො⁶ සන්තිකෙති ආදිසු රහවිසංගත
 වසෙව රජ්ජනං⁷ ආයතනා තණ්හාදිවිසංගොජනෙන වසෙව
 සංගොජනං සන්තිකෙ; තණ්හාදිවිසංගොජනා හි තණ්හාදිවි
 වසෙතෙව සිලිච්ඤා පරිගාදිගතංග ගහණං ව ආයතනාති අජෙත්ති;
 අසාධකං සන්තිකෙති⁸ ආදිසු වසෙව අරජ්ජනංග ආයතනාති
 ආදිනා නගෙත අජෙත්ති වෙදිතමෙව; එත්ථ ව සංගතදංගතං අපා
 සාවජ්ජං දක්ඛිණිකං⁹ උච්ච්ඡදදංගතං මහා සාවජ්ජං ඛිපාපිඨගං;
 කථං සංගතවාදි හි¹⁰ ඉධෙලාකං පරෙලාකං අජිති ජාතාති සුඤ්ඤා
 දුක්ඛවාතං එලං අජිති ජාතාති¹¹ කුසලං කුසලාති අකුසලං කණ්
 ඤානා ගායති වට්ටං අග්ගාදෙති අතිනඤ්ඤා මුඛානං වා මුඛාසාවකා
 නං වා සම්මුඛිගුණො සිසං ලද්ධිං ජහිං න සංකතාති තගමා සංග
 තදංගතං¹² අපසාවජ්ජං දක්ඛිණිකෙති වුවම්මා; උච්ච්ඡදවාදි පන
 ඉධෙලාකං පරෙලාකං¹³ අජිති න ජාතාති සුඤ්ඤාදුක්ඛවාතං පන
 එලං¹⁴ අජිති න ජාතාති කුසලං න කණ්ඤාති අකුසලං කණ්ඤානා
 න ගායති වට්ටං න අග්ගාදෙති නාතිනඤ්ඤා මුඛානං වා මුඛාසාවකා
 නං වා සම්මුඛිගාමෙව¹⁵ සිසං දංගතං ජහති පාරමිගො ධුරෙඤ්ඤා
 සංකතානො මුඛො හුච්ඤා අසංකතානො අතිනිගාරං කච්ඤා
 සාවජ්ජො හුච්ඤා පරිනිබ්බාති¹⁶ තගමා උච්ච්ඡදදංගතං මහාසාවජ්ජං
 ඛිපාපිඨගෙති වුවම්මා. ගො පන පරිනිබ්බාජනො එතමත්ථං අසල
 කෙති; මග්ගං දංගතං සංවණ්ණෙති¹⁷ පසංසති අද්ධා මෙ සුඤ්ඤරං

1. ගංගතා- ප-විඤ්ඤානමපි b.	10. දඤ්ඤරං b.
2. විග්ගජෙති b, විග්ගජෙත්ති B.	11. ගංගතවාදි L.
3. ගතති අග්ගාදිගතොති B.	12. අජිති න ජාතාති B, සුඤ්ඤා b.
4. ලද්ධි නිගුහති b.	13. තං සංගතදංගතං B,
5. පාඤ්ඤාතිත්ති ගහණං ලද්ධියා B.	තගමා තං සංගතදංගතං b, S.
6. සංගතො B.	14. ඉධෙලාකංපරෙලාකං b, S.
7. රජ්ජනං B, B. රජ්ජනං	15. සුඤ්ඤාදුක්ඛවාතං එලං b,
ආයතනා A1, W2, R,	අජිති ජාතාති b.
8. වට්ට b, B, සන්තික අතිනඤ්ඤා	16. සම්මුඛිගුණො S,
තාතාති තණ්හාදිවිසංගතොති b,	ඛිපාපිඨගතං වා A1, M2, W2.
9. විරහෙ සන්තිකෙති B.	පරහති b.
ආදිසු විවර්ධ b, B.	17. පරිනිබ්බාජනං B, S,
රජ්ජනං S.	18. සංවණ්ණෙති S, අග්ගාදිවිසංගතං W2, අග්ගාදිවිසංගතං A1,
රජ්ජනං b,	

දසසතතති සලලසකච්චා: උත්තංසනි¹ මෙ භවනති ආදිමාහ; ඉදුති
 යඤ්චා අයං පරිබ්බාජකො කඤ්ඤයෙනෙව තිත්තකලාමු² උච්ච්ඡදදස්ස
 තෙනෙව පුරිතො සො යථා³ කඤ්ඤං අප්පායං න සප්පකා ලාමුමි
 තෙලථාණිතාදිති පක්ඛිපිතුං පක්ඛිත්තාතිපි න ගණ්ඨාති⁴ එවමෙවං.
 තං ලභ්ථිං අප්පායං අහසෙධං අග්ගථලාතං ගගණං⁵ තඤ්චා ලභ්ථි
 ජහාපනත්ථං නක්ඛනිමෙත්තනාති⁶ ආදි ආරභං; විගග්ගොති
 කලසො; එව මෙත්තං දිට්ඨිනං පහානං ගොති⁷ එවං විගග්ගාදි
 ආදිනවං⁸ දිත්වා තාසං දිට්ඨිතං පහානං ගොති සොපි⁹ පරිබ්බාජකො
 තිං මෙ ඉමිනා විගග්ගාදිනාති තං උච්ච්ඡදදස්සතං පජගති අථස්ස
 ගගවා වමිත්තකඤ්ඤං¹⁰ ලාමුමි සප්පිථාණිතාදිති පක්ඛිපජෙනා විග
 ගදස්ස අවතොසං පුරෙස්සාමිති විපස්සතං ආවික්ඛන්තො අසං
 ගමා අග්ගිමෙත්තනා කාසොති ආදිමාහ; තස්සත්ථො වමිත්තපුත්තෙ
 වුත්තො, අනිවමන්තොති ආදිතිපි තෙව්ඨා විත්ථාරිතානෙව; සො
 කාසස්මිං උච්ඡෙද්ධි¹¹ යා කාසස්මිං තණ්හා; අනුත්තොති¹² තණ්හාසෙත
 සො; කාසස්මිංසොති කාසානුගමිනාසො; කාසං අනුගච්ඡන්තාතිලො
 සොති අත්ථො. එවං රුපකම්මථානං දස්සන්තො ඉදුති අරුපකම්මථා
 නං දස්සන්තො තිස්සො ගමාති ආදිමාහ; පුත තාසංගෙව වෙදනා
 නං අසම්මිත්තභාවං දස්සන්තො සස්මිං අග්ගිමෙත්තනා සම්මානාති
 ආදිමාහ; තත්ථායං¹³ සංඛ්ඛපත්ථො ගස්මිං සම්මෙ පුබ්බදිප්ප ඵකඤ්ච¹⁴
 වෙදනං වෙදිගති තස්මිං සම්මෙ අඤ්ඤා වෙදනා අත්තන්තො වාරං වා
 මිත්තාසං වා මිලොකගමිනා තිස්සිත්තා නාම නත්ති අථචො අනුප්ප
 න්තොව ගොති¹⁵; තිත්තඋදකමුමුලා විග අත්තරතිතා වා; සුඛාපි මො
 ති ආදි තාසං වෙදනානං වුත්තෙවිවුත්තෙවදස්සනත්ථො වුත්තං;
 න සෙත්තවි සංවදනිති¹⁶ තස්ස තං ගගගවා සස්සතවාදි අගනති
 සස්සතවාදිනාපි¹⁷ සද්ධිං න සංවදනි තමෙව ගගගවා සස්සතවාදි
 අගනති එකවමසස්සතවාදිනා සද්ධිං න විවදනි; එවං තස්සාපි වාද

1. උත්තංසනි S	9. මජ්ඣිමනිකායෙ b, උච්ච්ඡෙද S
2. තිත්තකා b, ලාමු b, S, තිත්තකා S.	10. කාසස්මිං කාසව්ච්ඡෙද්ධි b.
3. තදා A1, M2 P3	11. අග්ගගොති තණ්හා
4. න ගණ්ඨාති b. න ගණ්ඨාති S. එවමෙතං L, 12, තත්ථායං B, S. එවමෙව S.	12. අග්ගගොති ගගගොති තණ්හා සෙත්තොමි S.
5. ලාභාසං B, මිත්තථලාතං. ලාභාසං b, S, ලභි b S,	13. එතං B, S වෙදගති b S.
6. නක්ඛ අග්ගිමෙත්තනාති S. ආදිමාරභං B,	14. අනුප්පන්නා වා සොති b, S. පුප්පුප්පාපිම ම b.
7. විගග්ගාදිනාමි S.	15. සෙත්තව විවදනිති S. අග්ගගං b S.
8. සොති b, S	16. සස්සතවාදිනා S. උච්ච්ඡදවාදිනාපි b. න විවදනි S.

පරිමානවත්වන ලෙස පරිමානවත්වන; සියලුම ලෝකයේ ප්‍රජාවන්ගේ මං ලෝකයේ
කර්මය වෙනස්වන ලෙස වෙනස්වන ලෙස වෙනස්වන ලෙස වෙනස්වන¹ කෙසේ වුවද
පරිමානවත්වන ලෙස පරිමානවත්වන ලෙස පරිමානවත්වන ලෙස පරිමානවත්වන:-

සො හොඳි හිකුලු අරහං කතාමි²
බිණ්ණසො අනම්මෙදකධාරි
අහං වදාමිතිපි සො වදෙය්
මමං වදාමිතිපි සො වදෙය්
ලෝකෙ සමසුද්ධං³ කුසලො විදිතා
වොකාරමතෙතන සො වොකාරෙය්⁴ යි.

අපරමි ප්‍රජාව: "ඉමං බො චිත්ත ලෝකසමසුද්ධං ලෝකකිරුතති
සො ලෝකසොකාර ලෝකපසුද්ධතියො⁵ යාති නිපාගතො වොකරති
අපරමි" නති. අභිසුද්ධසො නිමාසාති සත්තාදිසු සෙසං සෙසං
බලවත්තං සත්තං අභිසුද්ධය ජාතිනා සත්තං පහං ආග
උච්ඡිදං එකවිමසංගතං අභිසුද්ධය එකවිමසංගතං පහං වදති
රුපං අභිසුද්ධය රුපං පහං වදති අදිනා නෙයෙකෙක අපරමි
වෙදිතබො; සමසුද්ධසො⁶ පව්වෙකවත්තං; අනුපාදය
ආසවෙති විත්තං පිච්චෙති අනුපාදතිරෙකෙක නිරුද්ධෙති ආසවෙති
අගසො⁷ විත්තං පිච්චෙති; එයනාචිතා වෙස පරසං වසිති සත්තං
සුද්ධං⁸ බුද්ධං⁹ විනොදෙතො විස පරසං ආරභාය බලමෙදකතාය
සුද්ධං පෙසෙති විසත්තං වෙසිති අරහත්තසෙසාවි පෙතො
සාවතපාරමිසුද්ධං¹⁰ ව මනනං; සොලස ව පසුද්ධ පරිච්ඡිති
සිත්තො. දිනෙදා පන සොකාපතති එලං පනා සරණෙසු පතිට්ඨිතො
හගවිටි¹¹ ඉමං දෙසනං සුරියෙ බරමානෙයෙව නිව්ඨාපෙති¹² යි
කුචා භිරුග්ග වෙච්චනං ගතො සාවතසනිපාතං අකාසි; වතුරහි
සමනාගතො සනිපාතො අකාසි; තත්තිනි අභිනාති මාසනක
නෙතන සුතො පුරුණමි¹³ උපපාසප්ඵවෙතො, කෙනවි අනාමනති
තාති¹⁴ සුභා අත්තනො ගෙව බලවත්තං සනිපතති අභිනෙල
සාති¹⁵ හිකුලුසාති; නෙසු එකොපි¹⁶ සුප්පජනො වා සොකාපතන

1. අපරමිසොති නිසුරි b, S.

අගසොති: ව b.

පරමිසොකොති b,

7. බුද්ධං b'

2. හිකුලු අරහත්තකතො S.

8. පාරමි b.

3. සමසුද්ධං b.

9. හගවි: පන B, S.

4. සවොකරෙය් b S.

10. නිව්ඨාපෙති b, S.

5. ඉමං බො චිත්තා ලෝකසමසුද්ධං

11. පුරුණමි S.

ලෝකකිරුතතිලෝක

12. අනාමනතියාති L.

පසුද්ධතී B, ගෙව b.

13. අභිනෙතොති S, නෙලසාති b

6. අගසොති: ව S.

14. එකො S.

සකද්දොමි අතොගාමිසුක්කච්චයොක අරහතොසු වා අඤ්ඤාතරො තත්ථි, සබ්බෙට්ඨ¹ ඡත්‍රගිඤ්ඤව. එතොපි වෙත්ථ සත්තොන නොසෙ ජිඤ්ඤා පබ්බජිතො² තාම තත්ථි සබ්බ ඵගි භික්ඛුනොථව්‍යානී.³

දිසනසිසුහතං වතුඤ්ඤං.

2. 3. 6.

එවමෙම සුභාතති මාගඤ්ඤාසුහතං⁴ තත්ථ අග්‍යානාරොති අග්ගි ගොතතසාලායං⁵ තිණසන්තරකොති ආදි මාගඤ්ඤා මාතුලො ව ගාගිනෙතොයො ව තොසු මාතුලො පබ්බජිතො අරහතං පනොගා ගාගි නෙතොයොපි සඋපතිස්සයො න විරසෙව පබ්බජිතො අරහතං පාපු ඡරිතොති අපස්ස ගගවා උපතිස්සයං දිස්වා රමණීයං දෙවගබ්බසදිසං ගතිකුටිං පහාය තත්ථ ඡාරිකාතිණකව්වරදිති උක්ඛාපෙ⁶ අග්‍යානාරොතිණසන්තරකං⁷ පඤ්ඤාපෙත්වා පරසබ්බගකරණන්තං තතිපාගං වසිත්ථ. තං සකායොතං වුහතං; භොසුසසබ්බමිති න කෙවලං තං දිවසමෙව යස්මා පන තං අග්‍යානාරං ගාමුපවාසෙ දුරතදුරිතොති ඔකිණ්ණො⁸ අවිචිතං තස්මා ගගවා නිව්වකාලෙපි⁹ දිවසගාගං තස්මා වතසගොති විතිතාමෙත්වා සායං වාසන්තො තත්ථ උපගච්ඡති; අද්දසා ඛො¹⁰ තිණ සන්තරකං පඤ්ඤාතතනති ගගවා අඤ්ඤාසු දිවසෙසු තිණසන්තරකං හංගරිත්වා¹¹ පඤ්ඤාණං කත්වා ආපෙත්වා ගච්ඡති තං දිවසං පන පඤ්ඤා පෙත්වා ව අගමාසි; කස්මා තදු හි පවුසුසමයෙ ලොකං මිලො කෙතොතොව¹² අද්දස අත්ථ මාගඤ්ඤො ඉධාගතත්වා ඉමං තිණසන්තරකං දිස්වා භාරථොජෙන සද්ධිං තිණසන්තරකං ආරබ්බ කථාසල්ලාපං කරිස්සති අපාහං ආගතත්වා ධම්මං දෙසෙස්සාමි¹³ භො ධම්මං සුච්ඡා මම සනතිනෙක පබ්බජිතො අරහතං පාපුඡ්ඤාති; පරෙසං සබ්බගකර ණන්තමෙව හි මගා පාරමිතො පුරිතොති තිණසන්තරකං පඤ්ඤාපෙත්වා ව අගමාසි; සමණසෙසසරුපං¹⁴ මිඤ්ඤාති ඉමං තිණ සන්තරකං¹⁵ සමණස්ස අනුච්ඡිකා සෙයොති මඤ්ඤාමි¹⁶ න ව අඤ්ඤාතසමණස්ස වුත්ථධානාමෙත්වා¹⁷ තථානෙත්ථ ගන්තොන ආකඛිතිත්ථානං වා පාදෙන

1. ගගබ්බ B. සබ්බෙට්ඨ අභිඤ්ඤා ව b. S

2. සෙ කෙතො ජිඤ්ඤා පබ්බජිතො L. B

3. එභිසිසු සෙවෙති S.

4. මාගඤ්ඤා b. S.

5. අග්ගිගොතං B.

අග්ගිගොම b. සාලායං b. S.
තිණසන්තරකොති b

6. ඡාරිත b. S උක්ඛාපෙ b. S.

7. තිණසන්තරකං b.

පඤ්ඤාපෙත්වා S.

8. දුරිකාගි මිතිණ්ණං S.

9. නිව්වකාලෙපි b. S.

10. අද්දසා ඛො- පෙ-

තිණසන්තරකං b.

11. සන්තරකං සංකරිත්වා b.

සබ්බරිත්වා S. කත්වා ගච්ඡති b.

තං දිවසං පඤ්ඤාපෙත්වා ව S.

පන පඤ්ඤාපෙත්වා වා b.

12. බිලොකෙත්වා ව B. ව b. S.

13. දෙසිස්සාමි b. S.

14. සමණසෙයසරුපා A I

සමණසෙයසරුපා S. S.

15. සන්තරකං b.

16. තෙතොති මඤ්ඤාති b. S.

17. හිවුත්ථධානං b. වුත්ථධාන S.

ගන්තොන ආකඛිතිත්ථානං වා

මිඤ්ඤා පහව්වධානං වා පාදෙන

ආකඛිතිත්ථානං වා S.

වදුම්, සුභෙත ව නාමි ආගතං වදමානා¹ කසා භාගෙය්‍යාමි, තස්මා සම්මුඛාපි නං වදෙය්‍යාමාති අපේථා; අපේථාය්‍යුක්තොති මම රක්ඛ තත්ථං අනුය්‍යුක්තො අව්‍යාවපො² හුත්වාති අපේථා.

වුභෙතොව නං වදෙය්‍යාති³ මයා වුභෙතොව හුත්වා ආපුච්ඡිතොව⁴ කථං සම්මුඛාපෙත්වා අමුජමුඛාදිති⁵ ගහෙත්වා අපුරුයමානො මයා කපිතතිශාමෙන හවං භාරථාපජා වදෙය්‍ය වදන්ති⁶ අපේථා; අසොකාසි ඛොති සත්ථා ආලොකං වඩොත්වා දිබ්බවක්ඛුනා මාගන්දියො⁷ තත්ථ ආගතං අද්දස; ථූතනං ජනානං භාගමානානං දිබ්බසොතෙන සද්දම්පි අසොකාසි; පඨිසල්ලාණා⁸ වුඛිතොති ඵලසමාපත්තිපතො ට්ඨිතිතො; සංවිගෙහාති පිතිසංවෙගෙන සංවිගෙහො වලිතො කම්පිතො; තස්ස කීර ඵතදෙහාසි; තෙව මාගන්දිකෙන⁹ සමණස්ස ගොතමස්ස ආරණ චිතං ත මයා අවෙහ වුඤ්චිත්වා අසෙසෙත්ථ¹⁰ තතිගොපි තත්ථ සුභො භවිස්සති අමානං සප්පෙ තිබ්බසොතෙන පුරිසෙතොති අපංසා අබන්තතෙර පිති උපපජ්ඣිති¹¹ තවතවුතිලොමකුපසගස්සාති උග්ගස්සාති අකාසි. තෙන වුභෙතො¹² සංවිගෙහා ලොමහට්ඨජානොති; අථ මාගන්දියො¹³ පටිබ්බාජකොති පටිබ්බාජකස්ස පභින්නමුඛො¹⁴ විය ඩිජං පටිපාකගතං සුඤ්ඤං, තස්මා සන්තිසිද්ධො අසනෙකානොනා ආතිණ්ඩමානො පුත සත්ථ සන්තිකො¹⁵ ආගතො ඵලසමානං තිසිදි, තං දසොකො අථ මාගන්දියොති¹⁶ ආදි වුත්තං; සත්ථ ඵලං කීර තිං මාගන්දිය මං අවචාති අවත්ථාව¹⁷ වක්ඛුං ඛො මාගන්දියාති පටිබ්බාජ කස්ස ධම්මදෙසනං ආරභි; තත්ථ වසන්තථානවෙසන් රූපං වක්ඛුස්ස ආරණමාති වක්ඛු රූපාණමං; රූපෙ රතනති රූපරතං; රූපෙන වක්ඛුං¹⁸ ආමොදිතං සවෙමොදිතනති රූපසම්මුදිතං;¹⁹ දසනනති තිබ්බි සෙවනං; භුතනනති ගොපිතං; රක්ඛිතනති සපිතාරක්ඛං;²⁰ සංවුක්ඛනති පිතිතං; සංවණ්ණාති පිටානත්ථං; පටිවාදිතපුබ්බොති²¹ අභිරම්භ

1. වදමාන b භාගෙය්‍යාමි b.

වදමානො කසා

භාගෙය්‍ය A1, M2, R, W2,

2. අව්‍යාවපො b.

3. වුභෙතො ඵචනං A1, M2, R, W2,

වුභෙතො වනං B, වුභෙතො ව හුත්වා B,

4. ආපුච්ඡිතොපි S.

5. ජමු b. ගහෙත්වා පිස

අපුරුයමානො b. අපුරුයමානො S.

6. වදන්ති b.

7. මාගන්දිය B.

8. පඨිසල්ලානා b, B,

ඵලසමාපත්තිශා. b, B,

9. මාගන්දියෙන b. මාගන්දියෙන B.

ආරණපිතං S.

10. අසෙසෙත්ථ b, B

11. උපපජ්ඣිති කවුති S.

12. වුත්තං b, B.

13. අථ ඛො මාගන්දියො b, B.

14. අභින්න S, පිජං B,

15. සන්තිසෙව b

16. අථ ඛො මාගන්දියොති b, B.

17. අවත්වා b. වක්ඛු ඛො

මාගන්දියාති b, S.

18. වක්ඛු B. පමොදිතනති රූප

සම්මුදිතං b.

19. සපිතරක්ඛං B. කිට්ඨකාරක්ඛං L

20. පටිබ්බාජකපුබ්බොති අභිරම්භ

පුබ්බො B. පටිබ්බාජකපුබ්බොති A1.

M2, T, W2.

පුබ්බො; රුපෙවිලාභනති රූපං ආරභ්‍ය උපපජ්ඣපටිලාභං; ඉමිං
 භන තෙ මානද්විකි භිමිං වචනිකනති ඉමිං රූපං පරිගණනිති;¹
 අරභතං පත්තං විණංසවංසං තයා කිං වචනං වත්තබ්බං; අංසං
 වඩ්ඪිතං;² මරියදකාරකොති ඉදං වත්තබ්බං න වත්තබ්බනති
 පුළුඤ්ඤි;³ න කිංඤ්චි භො භොනමාති භොතම කිංඤ්චි වත්තබ්බං තප්ථි;
 තෙසඤ්ඤාපරපුට්ඨි ඵසෙව නයො; ඉදුති යමා තයා පඤ්ඤාකල්පෙති
 පරිග්‍රහෙති; අරභතං⁴ පත්තවිණංසවංසං කිංඤ්චි වත්තබ්බං තප්ථි,
 අභඤ්ඤා පඤ්ඤාකල්පෙති පරිග්‍රහෙති; සබ්බඤ්ඤාපං පත්තො, තසමා
 අභවති තෙ න කිංඤ්චි වත්තබ්බොති දසොත්ථං අහං භො පනාති
 ආදිමා; කතං මග්ගං මානද්විකාති හිතීතාලෙ⁵ අත්තතො සමපතනි-
 දසොත්තො ආගා; කාඤ්චි වසතිතනති⁶ ආදිපු යත්ත පුබ්බං භොති වංසං
 කාලෙ වඩ්ඪං අයං වසතිතො; ඉතරෙපුට්ඨි ඵසෙව නයො; අයං
 පනෙත්ථ වචනෙත්ථා වංසං වාසො වංසං අරභතීති⁷ වසතිතො, ඉතරෙ-
 පුට්ඨි ඵසෙව නයො; තත්ථ වසතිතො පාසාදෙ තාතිඋපමා; භොති තාති
 තිථො, ආරවාතපාතාතිපිංසං තාතිබ්බුති⁸ භුමිපරණවජ්ජනෙසජ්ජ-
 දිතිපෙත්ථ මිඤ්ඤාසොච වචනති; භෙමිනතිතෙ ඵමාපි හිතතිතොපි
 තිථො භොතති, ආරවාතපාතාති තනුකාති පුබ්බමච්ඡිද්දාති උණ්ණපථෙස
 නත්ථොග භිතතිතිග්‍රහාති⁹ හරියනති භුමිපරණපච්චත්ථරණතිවාසන
 සාරූපතාති පනෙත්ථ උණ්ණවිරියාති¹⁰ කම්මලාදිති වචනති; බජ්ජ
 භොජ්ජං සිතිඤ්ඤං කට්ඨකානතිසිතඤ්ඤා; සිමිතිතෙ ඵමා¹¹ ච
 හිතතිතොපි උමා; භොතති, ආරවාතපාතාති පනෙත්ථ බ්බුති ඵ්පුල
 ජාලාති¹² හවනති භුමිපරණදිති¹³ දුකුලමොති වචනති, බජ්ජ
 භොජ්ජාති මුඛිරසසිතවිරියාති¹⁴ වාතපාතසමිපපු වෙත්ථ නව
 වාටිතො ඔපෙත්ථා උදකංසං පුරෙත්ථා නිලුපලාදිති සඤ්ඤාදෙනති,¹⁵
 තෙසු. තෙසු පදෙසෙසු උදකංසනාති කමෙතති, සෙගි දෙසෙව
 වංසතෙත විය උදකධාරා නිකම්මනති, චොධිසත්තංසං පත
 අධිසත්තං¹⁶ සුචරණ්ණසෙව ච රජතසෙව¹⁷ ච ගෙනිදකංසං
 පුරෙත්ථා නිලුපලභවමිතිතෙ කති;¹⁸ සයනං පරිවාරෙත්ථා ඔපසිංසු,

1. පරිගණනිති b. 3.	භොජ්ජාන වෙත්ථ S.
අරභතං පත්තංසං b.	9. හිතතිච්ඡුතාති b.
2. වුඩ්ඪිතංසං b. 3.	නිසුතාති හරිතනති 3.
3. ඉදං න වත්තබ්බං. A1. M2.	10. උණ්ණවිරියාති S.
පුළුඤ්ඤි B. 3.	11. ඵමාපි b. 3.
4. අරභතං පත්තංසං b.	12. ඵ්පුලජාතාති A1. M2.
අරභතං පත්තංසං 3.	භුමිපරණදිති දුකුල b.
5. හිතීතාලෙ b. 3.	13. සිතවිරියාති b. විරියාති b.
6. තත්ථ වසතිතොති S.	14. සඤ්ඤාදෙනති S.
7. වංසං වාසො වංසං වංසං.	15. අවමසන b.
අරභතීති b. 3.	16. රජථ S.
8. තාතිතනුති තාතිබ්බුති b. 3.	17. හවත්තං භාරිත්ථා B. හවත්තං b.
භුමිපරණපච්චත්ථරණ බජ්ජ	හවත්තං කාමරෙත්ථා b. 3.
භොජ්ජාති ඔපෙත්ථා b.	පරිවාරිත්ථා b.

මහනෙත්තස්ස ලොහකවාසෙත්තස්ස ගනිකලලං පුරෙත්තා නිවුසලපදමිපුණ්ඨ
 රිකාති¹ රූපෙත්තා උතුගගණ්ඨාය² තථ තථ ඔපෙසුං, සුරියරග්ගිති
 පුප්ථාති පුප්ථාති, නානාවිධා ගමරගණා පාසාදං පමිසිතා පුප්ථාසු
 රජං³ ගණකත්තා විවරතති, පාසාදෙ අතිසුගනිගෙත්තා⁴ හොති, ගමික
 භිතතිතා අත්තෙර ලොහතාලිං ඔපෙත්තා නවගුමිකපාසාදං⁵ උපරි
 අංකාසග්ගණ රතනමණ්ඩපමිත්තෙකෙ සුමුමිවිත්තං⁶ ජාලබ්බිකං
 අහොති, එකගමිං ධාතෙක සුකබ්බිසවමිමං පසාරිතං⁷ බොධිසත්තං
 උදගතිත්තවෙලාය මිහිසවමිමි⁸ පාසාණගුලෙ ඛිපතති, මෙසත්තතිත
 සදෙ, විය හොති, හෙවධා ගතං පරිවතෙතනති⁹ උදකං අභිරුහිතං
 ජාලමිත්තපතති, වග්ගං පත්තකාලො විය¹⁰ හොති තද බොධිසත්තං
 නිලපටං නිවාසෙති නිලපටං¹¹ පාරුපති, නිලපසාධනං පාසාධති,
 පරිවාරධිත්ත වත්තාලිසත්තාපකසගතාති නිලවත්තාගරණාතෙව නිල
 විලෙපතාති¹² හුත්වා මහාපුරිසං පරිවාරෙත්තා රතනමණ්ඩපං ගව්න්තති
 දිවසගායං උදකතිලං කිලිපෙත්තා සිතලං¹³ උතුසුමං අනුහොති, පාසා
 දංග වතුසු දිසාසු වත්තාදෙ සර හොතති, දිවාතාලෙ නානාවග්ගණා¹⁴
 සකුණගණා පාවිතසරතො වුට්ඨාය රවමානා¹⁵ පාසාදමිත්තපමිත්ත
 සරං ගව්න්තති, පව්මිසරතො වුට්ඨාය පාවිතසරං උත්තරසරතො දසති
 ණ සරං දසතිණසරතො උත්තරසරං ගව්න්තති; අත්තරවග්ගසමිතො
 විය හොති; හෙමිතතිකපාසාදෙ පත පඤ්චගුමිකො¹⁶ අහොති, වග්ගික
 පාසාදෙ සත්තගුමිකො; නිසුප්පිසෙග්ගිති පුරිසවිරහිතෙති; න ගෙව
 ලං වෙත්ත තුරියතෙව නිපුරිසාති සබ්බධානාතිපි නිපුරිසාතෙව,
 දෙවාරිකාපි ඉඤ්චියොව තහාපතාදි¹⁷ පරිකමකරපි ඉඤ්චියොව, රජා
 නිර තථා රූපං ඉග්ගරියසුඛං¹⁸ සමපතතිං අනුගමිනංග්ග පුරිසං
 දිග්ගං පරිසඛිකා¹⁹ උපපජ්ජති, සං මෙ පුත්තංග්ග මො අහොසිති සබ්බ
 කිවෙට්ඨසු ඉඤ්චියොව ඔපෙති; නාස රතියා රමිමානොති²⁰ ඉදං
 වතුත්තඤ්ඤාතිකප්පලසමාපතතිරතිං සකියා වුත්තං; ගහපති වං ගහ
 පතිපුත්තො වාති එත්ත ගමා බතතිතානං සෙතව්න්තංග්ගොපෙව
 පත්තා හොති, මහාවි²¹ තෙසං පපඤ්චා, බ්‍රාහ්මණා මනෙත්තති අතිත්තා

1. පුණ්ඨරිකාති b.
 2. උතුගගණ්ඨාය b.
 3. රජං. B. S.
 4. අතිසුගනි b
 5. නවගුමික b, S.
 6. සුමුමිවිත්තං b. ජාලබ්බිකං S.
 7. මිහි.ස b පසාරෙති b. S.
 8. මිහිසවමිමං B මිහි.සවමිමං b.
 9. මෙසත්තතිත b.
 10. පරිවතෙතති S.
 11. වග්ගපත්තකාලිලං විය B
 නිලපටං b, S.

12. නිලපටං b, S.
 13. නිලපටංති B, හරණාතෙව
 නිලපටංති සුමු. b.
 14. සිතල S.
 15. නානාවග්ගණ b
 16. විරවමානං B, S
 17. ගුමිකො B. S.
 18. නානාපපතාදි b, S.
 19. ඉග්ගරියසුඛ b, S.
 20. පරිසඛිකා S.
 21. රමියමාහොති A1. M2,
 මහා ව b, S.

ආදි කපල්ලාති විය චෙ වච්ඡති, සක්කස්ස පත දෙවරදෙකුදු අභි
 තෙය්‍යකොචි අභිකාරකා¹පල්ලාති² විය අභිසංඝායා නාවකකොචියො;
 නචෙති වණ්ණමාති තච්ඡති, අග්ගිකපල්ලො³ පරිතාපතො විය
 වච්ඡපටියෙවතං හොතජ්ජං ආගමෙ අරෙහකාලො විය කාමේසු
 ආදිතචං නොක්කමෙව ව ආනිසංඝං⁴ දිස්වා තික්කමෙව බුද්ධිභූතකාලො
 වතුන්ධිකාතිකථලසමාපතතිරතියා විතිවතතතකාලො අඤ්ඤං කුට්ඨි
 පුරිසං⁵ දිස්වා අපත්තකාලො විය භාය රතියා විතිනාමෙතතතස
 ගිතජ්ජතරතියා අපත්තකාලොති; උපහනිද්විසොති විරකුචෙතිතං⁶
 තාම උපහතකායපාසාදෙ; උපහනිද්විසොති උපහතපඤ්ඤිද්විසො; තෙ
 යථා⁷ සො උපහතකායපාසාදෙ කුට්ඨි දුක්ඛසම්පන්නාමිංගෙව අග්ගිසම්.
 සුඛමිති විපරිතසඤ්ඤං පට්ටලන්, එවං පඤ්ඤිද්විසොග්ග උපහතතතා⁸
 දුක්ඛසම්පන්නාමිංගෙව කාමේසු සුඛමිති⁹ විපරිතසඤ්ඤං පට්ටලන්;
 අසුචිශාග්ගි චෙමාති ආදිසු පකතියාව තාති අසුචිති ව දුක්ඛකාති
 ව සුචිති ව ඉදං පත අසුචිතරති¹⁰ චෙව දුක්ඛකිතරති ව හොතති;
 කාමිති තස්ස ගි පරිතාපෙනතස්ස¹¹ කණ්ණුවතතස්ස ව පාණකා
 අනෙතො පවිසතති. දුට්ඨලොගිත¹² දුට්ඨපුබ්බො පග්ගතති එවමස්සකාමි
 අග්ගාදමතතා හොති; ආරෙහස පරමාති ගාථාය ගෙ කෙචි බතලාහා
 වා යසලාහා වා පුත්තලාහා වා¹³ ආරෙහසං තෙසං පරමං¹⁴ උත්තමං
 තත්ථ, තතො උත්තරිතෙරෙ ලාහොති ආරෙහස පරමාලාහා, යං කිද්දු
 ක්කාත සුඛං වා මග්ගසුඛං වා ඵලසුඛං වා අත්ථ තිබ්බොතං තත්ථ පරමං
 තත්ථ තතො උත්තරිතරං සුඛතති තිබ්බොතං පරමං සුඛං; අට්ඨබ්බිකො
 ව්¹⁵ මග්ගානිතති පුබ්බගාගමග්ගානං පුබ්බගාගමමෙතතෙව අමත
 ගාමිති¹⁶ අට්ඨබ්බිකෙ චෙමො තත්ථ තතො චෙමතෙරෙ අඤ්ඤා මග්ගො,
 අථවා චෙමං අමතගාමිනතති¹⁷ එත්ථ චෙමතතිපි අමතතතිපි තිබ්බො
 තස්සෙව තාමං, යාවතා පුට්ඨ¹⁸ සමණ්ණාගමණං පරපථවාදතං මග්ගො
 චෙමගාමිතො ව අමතගාමිතො වාති ලද්ධිවසෙත ගතිතා සබ්බෙසං
 තෙසං චෙමඅමතගාමිතං¹⁹ මග්ගානං අට්ඨබ්බිකො පරමො උත්තමොති

1. අභිතෙය්‍ය කොචියාති
අභිකාර b. S.
2. අභිතෙය්‍යකොචියා අභිකාරක
පල්ලාති B. අභිසංඝාය b. S.
3. අභිකාරකපල්ලො B. S.
වච්ඡපටි b. S.
4. නොක්කමේම
ආනිසංඝං b. S.
5. කුට්ඨි. පුරිසං S.
6. කුමීරකුචෙතිත b. S.
1. A1. A2. B. 2. W2.
7. ගෙය්‍යපාසා B. කුට්ඨි b. b.
8. උපහතතතා b.
9. සුඛමිති b S
10. අසුචිතරතිව b.

11. පරිතාපෙනතස්සව b. S.
කණ්ණු B. කණ්ණ S.
12. දුට්ඨලොගිතං දුට්ඨපුබ්බං
පග්ගතති b.
13. ලාහා වා අත්ථ b.
14. ආරෙහසං පරමං S.
15. අට්ඨබ්බිකොචි B.
අට්ඨබ්බිකො මග්ගෙනතති b.
16. අමතගාමිතං B. අමතගාමිතං.
අට්ඨබ්බිකො මග්ගො චෙමමො S.
17. අමතගාමිතිතති b
18. පුට්ඨ b. S. සමණ්ණාගමණං S
පරපථවාද චෙම ගාමිතො ම b. S.
19. ගාමිතං S. අට්ඨබ්බිකො මග්ගො S.
අගමෙත්ථ b. S.

අයමෙපත් අනේ; ආවේශපාවේශානනති ආවර්ශානසෙවුව¹
 ආවර්ශාවර්ශානසෙවුව; සමෙතීති එකතාප්‍රියා² මිතං විය එකතුලාය
 තුලිතං විය සදිසං නොති කිත්තානාතරණං; අනොමජ්ජනීති පාණිං
 ගෙට්ඨා ඕනාරෙයනා මජ්ජනී ඉදං තං ගොගොතමි අරෙග්ගං ඉදං
 තං තිබ්බානනති³ කාලොත සිගං කාලොත උදරං⁴ පරිමජ්ජනනා
 එවමාග: සේකනති පසන්නා; සාහුලුමිවරෙතාති⁵ කාලකෙති එගුහ
 ලොමෙති කතපුලුවිවරෙත සබ්බාද්වොද්ධිකතාතිපි වදනති; වාචං
 නිව්චාරෙසාති කාලොත දසාය කාලොත අනෙත කාලොත මජ්ජනි
 පරිමජ්ජනනාති⁷ නිව්චාරෙග්ගා⁸ වදෙග්ගාති අනේ; පුබ්බෙකෙතෙසාති
 පුබ්බෙකෙති එසා; විපසම්පි සි⁹ ගගවා-පෙ-කසාපොපි ගගවා වතුපරිස
 මජ්ජනි තිසිනො ඉමං ගාථං අගාසි; අත්ථනිසිනිසාථාති¹⁰ මගා
 ජනො උග්ගණිති. සත්ථි පරිනිබ්බුතෙ අපරගාගෙ පරිබ්බාජකානං අත්ත
 රං පවිට්ඨා තෙ පොත්ථකගතං කත්තා පදද්වයමෙව රක්ඛිතුං¹¹ සක්ඛිංසු.
 තෙතාග: සා එතරගි අනුපුබ්බෙත පුපුර්ජනගතාති;¹² ගේතො
 ව භූතොති රෙගභූතො සෙසපදෙසුපි එසෙව නගො; අශිං වක්ඛුති
 පරිසුඛං විපසානාසද්ධිසෙවුව මග්ගසද්ධිසෙවුව; පසොතිති සම
 නේ; ගෙසජ්ජං කිරෙග්ගාති උඤ්ච¹³ විරෙවතං අබොවිරෙවතං අසුර
 නං පව්වසුත්තාදිසෙසජ්ජං කිරෙග්ගා; න වක්ඛුති උප්පාදෙග්ගාති ගග්ග
 භි අත්තර පිත්තසෙමොදිපලිබොධොති¹⁴ වක්ඛුපසාදෙ උපගතො
 ගොති සො සේකං වෙජ්ජං අගමම සප්පායං¹⁵ ගෙසජ්ජං සෙවෙනො
 වක්ඛුති උප්පාදෙති නාම. ජව්වකිසා පන මාතුකුච්ඡිං ගෙව විතට්ඨාති,
 කසමා සො න ලබ්බති¹⁶; තෙත වුපනං න වක්ඛුති උප්පාදෙග්ගාති;
 දුතියවාරෙ ජම්බෙකොති ජාතකාලතොපට්ඨාය පිත්තාදිපලිබොධොති¹⁷
 අනේ; අමුසමිති තග්ගිං¹⁸ පුබ්බෙ වුතෙන; අමිත්තතො දුගෙග්ගාති
 අමිත්තො මෙ අගනති එවං අමිත්තතො ධර්මයා; දුතියපදෙපි
 එසෙව නගො; ඉමිනා විතෙතනාති වෙට්ට අනුගතවිතෙතනා;¹⁹ ගග්ග
 මෙ උපාදානපට්ටසාති එකසත්ථි ද්විසෙධිපො පට්ටයාකාගෙ කපිතො

1. ආවර්ශාවර්ශානසෙවුව b, S.	12. පුපුර්ජනගාථාති b, S.
2. එකතාප්‍රියා b, S. තුලන-විය b.	13. උඤ්ච b, S. විරෙවත අබො විරෙවත අසුරපවතාදි ගෙසජ්ජං S. අපංවිරෙවතං අසුරතං වාතිගෙසජ්ජං b.
3. අරෙග්ගාති නිබ්බානනති b.	
4. උරං b, සේකනති සමපන්නා b.	
5. සාහුලුමිවරෙතාති b, සාහුලුමිවරෙතාති S. සාලකෙති b, පුලුවිවරෙත b.	14. සෙමොදිපලිබොධොති b, S. වක්ඛුපසාදෙ b.
6. වොල	15. සප්පාය b. සෙවෙනො b.
7. පරිමජ්ජනනා b, S.	16. න ලබ්බි S.
8. නිව්චාරෙග්ගා S.	17. පලිවෙදො b, S.
9. විපසම්පි සි ගගවා වතුපරිසමජ්ජනි b.	18. අමුසමිති පුබ්බෙ S. පිදගෙග්ගාති S. අමිත්තතොති L.
10. අත්ථනිසිනි සා ගාථාති S.	19. වෙට්ට අනුගත විතෙතනාති L.
11. පදද්වයමෙව රක්ඛිතුං S.	

වට්ඨං විතාපිතං; ඛබ්බොත්ථුඛබ්බිකාති ඛම්මස්ස අත්ථුඛම්මං අත්ථුච්ඡිකපට්ඨං;¹ ඉමෙ තෙකා සංග්ගා සල්ලාති පඤ්චකමනෙති දස්සෙති; උපාදාන නිජරඛාති විවට්ඨං දස්සෙතො; ආහ. සෙසං ඛබ්බන් උත්තාන මෙවාති.

මාංශදීපසුත්තං පඤ්චමං.

2. 3. 6.

එමමම් සුඤ්ඤානාති සද්දකසුත්තං. තත්ථ පිලක්ඛගුණාංගති² තස්සා ගුහායථාපර පිලක්ඛරුක්කො ආගොයි තත්ථා පිලක්ඛගුණාමෙව සඛිංගතා; පටිසල්ලාණා³ වුට්ඨිගොති විවෙකතො වුට්ඨිගො; ජෙට්ඨකථා⁴ සොබෙතාති⁵ වස්සොදකෙතෙව හිත්තව්‍යානෙ ජාතො මහාඋදක රහදො⁶; ගුහාදස්සනායාති එත්ථ ගුහාති පාසුගුහා; සා උත්තමො⁷ උදක වුත්තව්‍යානෙ අගොයි; එකතො උම්මග්ගො⁸ තත්ථා බාණුතෙ ව පාසු ව නිගරිමා; අනො පමෙහ උග්ගාපෙති මන්තෙ පදරච්ඡන්තො⁹ ගගග සඛිංගපෙත¹⁰ තා; තත්ථ ජෙන පරිබ්බාජකා වසනාති සා වස්සානෙ උදකපුණ්ණා තිට්ඨති. තිදුස්ස තත්ථ වසනති. තං සක්ඛිය ගුහාදස්සනා යාති ආහ. විහාරදස්සනත්ථං හි අතමතගතිං පට්ටචෙට්ඨකම්මා සමුද්ධ පබ්බතදස්සනත්ථං වාපි ගතතුං වට්ඨති;¹¹ උත්තාදීතිකාති උච්චං තදමානාය; එමං තදමානාය වස්සා¹² උභිධම්මවසෙන උච්චා දිසාසු පත්ථව්වසෙන මහාසද්දාති උච්චාසද්දමහාසද්දා¹³ තාය උච්චාසද්දමහා සද්දාය; තෙසං හි පරිබ්බාජකානං පාතොව උච්චාය භත්තබ්බං නාම චෙට්ඨවත්තං වා බොධිවත්තං වා ආවරිත්ථපජ්ඣායවත්තො;¹⁴ වා ගොති සො මහසිකාසෙ වා තපි; තෙන තෙ පාතොව¹⁵ උච්චාය මාත්‍රාතපෙ තිසිත්තා සායං වා කථාපාසුකත්ථං¹⁶ සතතිපතිතා ඉමස්ස ගජත්ථා සොගතො ඉමස්ස පාදොති එමං අඤ්ඤමඤ්ඤාය ගත්ථපාදදීති වා ආරබ්භ ඉත්ථිපුරිගදුරක¹⁷ දුරිකා වණ්ණං¹⁸ වා අඤ්ඤං වා කාමස්සාද ගවස්සාදදිවත්ථං ආරබ්භ කථං පට්ඨපෙති; අත්ථුපුබ්බත රුජකථාදිං¹⁹

1. අත්ථුච්ඡිකං B.	13. මහාසද්දාති උච්චාසද්දමහාසද්දාය උච්චාසද්දමහාසද්දාය.
2. පිලක්ඛගුණාංගති B. මිලකබ්බ B.	සෙසං හි B. සෙසං.
3. පටිසල්ලාණා B. S.	පරිබ්බාජකානං B.
5. ජෙට්ඨකථා B. B.	
4. සොබෙතාති උදකෙතෙව B.	14. ආවරිත්ථපජ්ඣාය S.
6. උදකදතජෙට්ඨ B.	15. තෙන පාතො ව S.
7. සා උත්තමොගෙව S	උච්චාය වා දිවා සතතිසිත්තා S.
8. උම්මග්ගං B. උම්මග්ගං S	16. කථාය b. S. පාසුකතාය b.
පාසුකථා B. පඤ්චමං	කථාය පාසුකතාය B.
9. පදරච්ඡන්ත B.	සෙසංගණං b.
10. පදරච්ඡන්තගෙගසෙට්ඨපෙත B.	17. ඉත්ථිපුරිග
11. මට්ටනිති b. S.	18. වණ්ණං B. වණ්ණං S.
12. උච්චං තදමානාය වස්සා L.	ඉත්ථිපුරිගදුරක දුරිකාවණ්ණං B.
එමං තදමානායෙව සා උච්චායමිති S	19. රුජකථාදි B. S.
එමං තදමානාය වස්සා උච්චායං න b.	රුජකථාදි අනෙකමිති B.

සද්ධාං පසන්නාං බයං ගතාං ඉවෙව්ව¹ වට්ඨති; කුමහට්ඨානකථාති² උදක තිත්ථකථා වුට්ඨති; කුමහද්ධි කථා වා සා³ පාසාදිකා නව්වද්දං ගාඨිකුං ඡෙකාසී අසාදවසෙක⁴ න වට්ඨති; සද්ධාං පසන්නාති⁵ ආදිනා නයෙතෙ ව වට්ඨති; පුබ්බපෙසකථාති අතීතඤ්ඤිකථා හත් වත්තමාන ඤ්ඤිකථා සදිසොව විනිව්ඡයො; නානත්තකථාති පුරිමපට්ඨිකථාවිච්ඡිත්තං අවසෙසා නානා සභාවා⁶ තීරත්ථකථා⁷ ලොකාභ්ගාධිකාති අගං ලොකො කෙත තිවම්හො අසුකෙන නාම තිවම්හො නානා සෙතා⁸ අවධිතං සෙතතතා බලාසා රත්තා ලොභිතසා රත්තතතාති එවමාදිකා⁹ ලොකායනවිතණ්හලාප¹⁰ කථා; සමුද්දකඛාධිකා නාම කම්මා සමුදෙද්ද සගර¹¹ දෙවෙන බණිතතතා සාගරො බතො මෙති හත් වුද්දාය¹² තිවෙදිතතතා සමුදෙද්දති එවමාදිකා තීරත්ථකා සමුද්දකඛාධි ක කථා; ඉති හචො ඉති අභචොති යං වා තං වා තීරත්ථකාසාරණං වතා පවතතිතකථා ඉතිහව්හවකථා එත් ව හචොති සසාසකා; අභ චොති උචෙත්ථං; හචොති වුබ්බි¹³ අභචොති හාති හචොති කාමිදුබං, අභචොති අත්තකිලමචො, ඉති ඉමාය ජබ්බිධාය ඉති හවාහවකථාය¹⁴ සද්ධං බතතිංස තීරව්ත්තකථා හොති¹⁵ එවරුපි තීරව්ත්තකථා නාම එවරුපිං¹⁶ තීරව්ත්තකථං කචෙතතිසා සද්ධං සනතිසිනෙතා¹⁷ හොති; තතො සඤ්ඤො පරිබ්බජ්ඣො තෙ පරිබ්බජ්ඣො ඕලොකෙත්වා ඉමෙ පරිබ්බජ්ඣා අතිවිග්ග අඤ්ඤාමඤ්ඤං අගාරවා අපාතිසා¹⁸ මයං සම් ණසා ගොතමසා පානුභාවතො පට්ඨාය පුරිසුගමනෙ බජ්ජපත කුපමා¹⁹ ජාතා ලාභසකකාමෙපි නො පරිගිනො සචෙ පත ඉමි. ථාතං සම්මණො ගොතමො ගොතමසාවතො²⁰ භිති උපට්ඨානොපි වාසා²¹ ආභවෙත්ථස අතිවිග්ග ලජ්ජතිංස හවිසාති පරිසද්දෙසො²² චො පත පරිසජෙට්ඨකසොච උපරි ආරොහතිති ඉපතො විපතො ව²³ විලො කොතතො ථෙරං අද්දස තෙන වුද්ධං අද්දසා මො සඤ්ඤො

1. ඉවෙව්වං b.	බතතො S
2. කුමහට්ඨානං S. උදකතිත්ථකථා වා b. කුමට්ඨාන කථාති කුමහට්ඨාන උදකතිත්ථකථා B. කුමහට්ඨානකථා උදකතිත්ථකථා W2. කුමට්ඨාන කථාති උදකතිත්ථකථා A1, T. කුමහද්ධි B. S. කථාති S.	11. හත් සමුද්දෙ S. 12. වුබ්බි S. වුබ්බි b. 13. ඉති ඉමාය හවාහවකථාය A1, W2. 14. නාමහොති b, S. තීරව්ත්ත කථා නාම B. 15. එවරුපං S. 16. තිසිනෙතා හොති b. 17. අපපට්ඨානං b, S. අගාරවා L, මංච b S 18. බජ්ජපතකුපමා b S. 19. ගොතමසාවතොවා b, S. භිති b. 20. උපට්ඨානොපි හසා b, S. වා හසා B ලජ්ජතිංස b 21. දෙදෙසො පත S. 22. ඉපතො විපතොව S.
3. සාපි b, S.	
4. අසාදවසෙකෙව b, S.	
5. ගාඨිසමපන්නාති S.	
6. නානාසභාව b, S.	
7. නානාසභාවනිත්ථකථා B.	
8. කාසො සෙතො b, S.	
9. ලොකායනවිතණ්හලාප S.	
10. සමුදෙද්ද සාගරෙ b සාගරදෙවෙන b, S.	

පරිබ්බාජනො-පෙ-තුණ්හි අනෙකු හති නපථ භණ්ඩපෙතිති සිත්තා පෙති චර්මමයා පරිච්ඡාදෙයි¹ යථා සුඛංපිතා හොති තථා නං ඔපෙති යථා තාම පරිසමරුකං පරික්ඛානෙතා පුරිසො චර්මපරිච්ඡාදනත්ථං නිව්ඤ්ඤානං සණ්ඨපෙති පාරුපතං භණ්ඩපෙති රජොතිණ්ණව්ඤ්ඤානං පුද්දන්ති එවමයා² චර්මපරිච්ඡාදනත්ථං අපසංගං ගොතෙතාති සිත්තාපෙතො යථා සුඛංපිතා³ හොති තථා නං ඔපෙතිති අනෙකං අපසංගද්දකාමාති අපසංගං ඉච්ඡන්ති එකකා නිසිදන්ති එකකා තිව්චන්ති න ගණ්ඨකං භුක්ඛානං⁴ යාපෙතති; අපසංගද්දිතිකාති අපසංගද්දන නිරවේන බුද්ධොති විතීතා; අපසංගද්දන්තං විණ්ණවාදිනොති යං ණානං අපසංගං නිසංගං⁵ තස්ස වණ්ණවාදිනො; උපසංගමිතබ්බං මහෙත්ථාසොති ඉධාගතත්ථං මහෙත්ථාසො; කුසලා පනෙත පෙරස්ස උපසංගමිතං පට්ඨාසිංසතිති⁶ අත්තනො වුද්ධං පථගමානො. පරිබ්බාජකා කිරි බුද්ධොති වා බුද්ධා භාවෙනෙසු වා අත්තනො සතතිකං ආගතෙසු අප්ප අව්භාසං සතතිකං සමිණො ගොතමො ආගතො සාරිපුත්තො⁷ ආගතො න ඛො පනෙත යස්ස වා තස්ස වා සතතිකං ගච්ඡන්ති පස්සං අව්භාසං උත්තමිකාවන්ති අත්තනො උපට්ඨාසානං සතතිකෙ අත්තනං උත්තමි පතති; උච්ච ණානෙ ඔපෙතති; ගණ්ඨකොපි උපට්ඨාසක ගණ්ඨකං වාගමිති කිරි ගණ්ඨකො උපට්ඨාසක දිස්වා එවං විදන්ති තුල්භාසං සත්වා ගවං ගොතමොපි ගොතමිකාවන්තො⁸ අව්භාසං සතතිකං ආග ච්ඡන්ති; මයං අත්ථාසංගද්දො⁹ සමිණො; තුල්භාසං පන අනෙක අත්තති පස්සිතං න ඉච්ඡං සාමිතිකමං¹⁰ න කෙරුං කිං වො අනෙක අප රුචිතී; අපෙතෙවෙ¹¹ මහස්සා බුද්ධාපි එතෙසං සතතිකං ගච්ඡන්ති කිං අව්භාසානති තෙතො පට්ඨාසං තෙ දිස්වා තප්පමස්සති; තුණ්හි අනෙකු හති සංඥං පරිවාසෙතීති නිසංගං නිසිදංසු¹² යථාගතං හොතො ආනිසංගාති සුභාගමිතං හොතො ආනිසංගං ගව්හෙත ගි නො ආගතෙ ආනිසංගං හොති ගතෙ සොකොති දිපෙති; චිරස්සා ඛොති පිගසමුද්ධාරවිවිතමිති; ථෙරො පන කාලෙත කාලං පරිබ්බාජකා රුමං වාරිකත්ථාය ගච්ඡන්ති පුරිමමිතං ගතෙතී¹³ එවමාග; එවසුච වන්තී¹⁴ න මානත්ථාදිති සුභා නිසිදි; අත්තනො පන ආසනං වුද්ධාය තං ආසනං පපෙථාසෙතී¹⁵ ථෙරං ආසනෙත නිමිතෙතනොති නිසිදංගු ගවං ආනිසංගං ඉදමාසනං පසංගද්දන්තති ආග; අත්තති තථා

1. පරිච්ඡාදෙති	2. ගොතමිකා භාවනාපි b. ද.
3. එවමයා	10. අත්ථාසංගද්දො ද.
4. සුඛංපිතා ද.	11. සාමිති කමි. b.
5. ගණ්ඨකං හි යා ද.	12. අපපකපෙවි b.
6. අපසංගද්දන්ත වා L.	13. පරිවාසෙතීති නිසිදංසු b. ද.
7. නිසංගද්දං b. ද. අපසංගද්දං තස්ස B.	14. ගතෙතී ව B. ද.
8. පට්ඨාසිංසතිති b. බුද්ධා ද. වුද්ධා b.	15. එවං පන වන්තී B. ද.
9. සාරිපුත්තො ද.	16. පපෙථාසෙතී S. පපෙථාසෙතී b.

මිසසභානාභි නිසිනනානං ටෙව් අරමනනො පට්ඨාය භාව මිමාගමිනං¹
එතඨමිං අතතරෙ කා නාමි කථා විපකතා, මිමාගමනපට්ටයා කතමි-
කථා පරිසයනං න ගතාති² පුච්ඡති; අථ පරිබ්බාජකා නිරන්තකතථා³
එසා තිසාරා වච්චසනනිසිතා න තුමහාකං පුරනො වතතබ්බතං⁴
අරහතීති දීපපනනා, තිබ්බසනසා භොති ආදිමාන; නිසා භොතනා
ති සචෙ භවං භොතුකාමො භවිසාති පච්ඡාපෙසා කථා න දුලලා
භවිසාති අවහාකං සතිමාය අප්පො තපි; භොතනා පන අගමිනං
ලභිතො අඤ්ඤදෙව සුකාරණං⁵ භොතුකාමිතොති දීපෙති. තපො ධම්ම
දෙසනං යාචනොසා ඤාසු චන භවනං සෙව්භිති ආදිමාන; තප්ථ
ආවර්ගසභාති ආවර්ගසමයෙ; අනාගාමිකානිති අනාගවර්ගිතාති;
සසකකනනි⁶ එකංගප්පෙ නිපාතො; විඤ්ඤා පුරිසො එකංගසනෙව
න වසෙග්ගාති අප්පො; විඤ්ඤා පන වසනො වා නාරභෙග්ගා⁷ න
සමාදෙය්ග න පටිපජ්ජෙය්ගාති වුතං භොති; ඤාසං ධම්මං ඤාස
ලනති⁸ ආරෙග්ග අනවජ්ජෙව්භ නුසලං ධම්මං; ඉධාති ඉමිමිං ලො-
කෙ; නප්ථි දිනනනති ආදිති සාලෙය්ගසසුතෙව වුතාති; වාතුමිමානා
ගුහිකොති⁹ වතුමිමාගුහමයො; පඨවි පඨවිකාසනති අඤ්ඤාතිකා
පඨවි බාහිරං¹⁰ පඨවිබාතුං; අනුසෙවිති අනුගාති; අනුසෙව්භිති¹¹
තසෙව වෙච්චනං; අනුගව්භිතිපි අප්පො; උගෙග්ගාපි උපෙති උප
ගව්භිති දසෙය්ගාති. ආපාදිසුපි එසෙව තපො; ඉන්ද්‍රියානිති මනව්ච්ඡාති
ඉන්ද්‍රියාති; සබ්බමනනිති ආකාසං පක්ඛන්දනති; ආසංදිපසඤ්චමාති¹²
තිපක්කමිසෙව්භ පසඤ්චා මසෙව්භ වෙච්චනොරෙ මසෙව්භාදෙ ගහ
නිමා සිතා වතනොරෙ පුරිසාචාති අප්පො; ඤාස ආලාභනාති¹³ යාච
සුසානා; පදාතිති අගං එවං සිලවා අනොසි එවං දුසිලොති ආදිනා
තපෙන ආගතාති ගුණපදාති¹⁴ සරි මෙව වා එත පදාතිති අධිපෙතො;
භාසොසකාතිති කපොතකවණණාති පාරපතපක්ඛවණණාතිති
අප්පො; ගහනනාති ගහනනා අගමෙව වා පාළි¹⁵ ආහුතිකොති යං
පහනකසකකාරදිසෙදං දිනනදානං සබ්බනං ජාරිකාවසානමෙව
භොති න තපො පරං එලදගකං හුන්ධා ගව්භිති අප්පො; දතතු

1. මිමාගමිනං අතතරෙ B	9. වාතුමිමා ගුහිකොති b. B.
2. පරිසයනකථාති L	වතු මිමා b. B. වතුමිමාගුහිකොති
3. නිරන්තක කථාව b. කථාව S.	වතුමිමාගුහිකමයො B.
4. වතතබ්බං L.	10. පථවිබාතු b. බාහිර b. පථවි
5. සුකාරණං කථා. b. B.	බාතු. b.
6. සංගකකනනි b. B.	11. අනුගව්භිති B
පසකකනනි B.	අනුසෙවිති B.
7. අප්පො වසනොපාච නාරභ සෙව්ගාති b. අවිඤ්ඤාපන වසනොපාච S. න සමා- දෙය්ග න පරිසුරෙය්ගාති b. S.	12. ආසෙති පසඤ්චමාති B. නිපක්ක මිසෙව්භ b. නිසිනනමිසෙව්භ B.
8. තුසලනති කාරණංගුතං- අනවර්ජ්ජෙව්භ b. S.	13. ආලාභනාති b. S. ආලාභනාති S.
	14. තපෙන පටික්කාති ගුණපදාති b. B.
	15. අගමෙවෙත් b. B. පාළි b. පාළි B.
	පහනකකං ගහනාරදි b.

සඤ්ඤානන්ධනි¹ දතතුරි බාලමිත්‍රයොති පඤ්ඤාතං. ඉදං වුත්තංහොති
 බාලෙති අමුද්ධිති පඤ්ඤාතමිදං දතං න පණ්ණිනොති; බාලා දෙනති
 පණ්ණිතා ගණනන්ති² දයොති; අපටිකවාදන්ති අපි දින්නාදිනං
 ඵලන්ති³ ඉමං අපිකවාදංයෙව වදන්ති; තෙසං තුවත්තං වචනං⁴ මුතා
 විලාපො; බාලො ව පණ්ණිනො වාති බාලා ව පණ්ණිතා ව; අභයොන
 මෙ එත්ථ කපන්ති මග්ගං. අභයෙනව සමණ ඛෙමෙත එත්ථ එතග්ග
 සමයෙ⁵ කමෙං කතං තාමි ගොති; අවුසිතොනොව මුහම්චජිගෙහන
 වුසිතං නාම ගොති; එත්ථාති එතග්ගිං සමණ ඛෙමෙ; සමසමාති අති
 විග්ගමා සමෙතං⁶ ගුණෙන සමා; සාම්ඤ්ඤං පහොති සමානභාවං
 පත්තා කතෙතිති ආදීති අපණ්ණකප්පෙන වුත්තාති; තථා නපටි
 ගෙතුති ආදීති; චතුස්ථමුහම්චජියාසවාසෙ අක්කමාති⁷ අකතා; අක්කම
 විධාති අක්කමිධානා⁸ එවං කතෙතිති කෙතවි කාරපිතා න ගොන්තිති
 අත්ථා; අතිමමිකාති ඉද්ධියාපි න තිමමිතා; අතිමමිකාති⁹ අතිමමා
 පිතා; කෙටි¹⁰ අතිමමිතමිධාති පදං වදන්ති තං තෙව පාළියං න
 අට්ඨකථායං සන්දිකාති; චක්ඛාති වඤ්ඤා පසුවඤ්ඤා තාලාදයො
 විග්ග අඵලා කක්කවි අජනකාති¹¹ අත්ථා; එතෙන පථවිකායාදිනං
 රූපාති ජනකභාවං පටිකපිති; පඤ්ඤාකුටා විස සිකාති කුටවංශාඉසි
 කට්ඨා; ඛිජ්ඣිකාති¹² මුඤ්ඤ ඊසිකා විග්ගිකා තත්‍රාගිප්පායො¹³ යමපි
 දං ජායතිති වුට්ඨති තං මුඤ්ඤතො ඉසිකා¹⁴ විග්ගිජ්ජානමෙව තිකක
 මිති එසිකට්ඨා සිට්ඨිකාතිපි පාඨො; සුතිවගො¹⁵ එසිකත්ථෙහො තිට්ඨ
 ලො තිට්ඨති එවා සිතාති¹⁶ අත්ථා; උග්ගෙනවි තෙසං විතාසභාවං
 දිපෙති; න ඉඤ්ඤාතිති එසිකත්ථෙහො විග්ගිකාතො න වලන්ති¹⁷ න
 විපජිනාමන්තිති පකාති න ජගන්ති; නඤ්ඤාමඤ්ඤා චායාබාසෙහිති
 අඤ්ඤාමඤ්ඤා න උපගතන්ති; නාලන්ති න සමත්ථා; පඨවිකායොති
 ආදිසු පඨවියෙව¹⁸ පඨවිකායො පඨවිසමුගො වා; කත්ථාති තෙසු
 සත්තසු¹⁹ කායෙසු, නිජජි හන්තා වාති හන්තා වා සාතෙතා වා සොතා
 වා සාපෙතා වා විජ්ජිතා වා විජ්ජාතෙපතා වා සමත්ථා²⁰ නාමි නත්තිති

1. දත්තපඤ්ඤානන්ධනි b. දත්තති b.	12. තත්‍රාගමිතිප්පායො b.
2. අපි දින්නාඵලන්ති S දින්නං-දින්නාඵලන්ති b අපිකවාදයෙමෙව S.	13. අතිමමිකාතත්‍රාගිප්පායො L යමදං S. 14. විසිකා b S. තිකකමිති b (S. 15. සුතිවගො b. L. 16. සිතොති අත්ථො b 17. න වලති B. න විපජිනාමන්තිති S. න විපජිනාමන්තිති b.
3. තුවත්ථෙහො S. B. බාලො ව පණ්ණිනො වාති S.	18. ආදිසු පඨවිකායො S. 19. තෙසු ජිවසත්තමෙසු b. S. ජිවසත්තමෙසු B.
4. එතග්ගිං. සමයෙ S.	20. හන්තාං-හා හන්තාපෙතාං-හා සත්ත සොතාං-සාපෙතාං-හා සාපෙතාං-හා වි. සො.වාපෙතාං. වා. සාපෙතාං-හා ජාතිතාං-හා සමත්ථො S ජාති තාං-හා ජාතාපෙතාං-හා
5. සමෙතනා b. S.	
6. න කතාති S.	
7. අක්කමිධාති S. අක්කමිධානා b. S.	
8. අතිමමාපිතාති S.	
9. කෙතවි b. S.	
10. අජනකාති එතෙන b S	
11. විසිකාගිවිසිකාති මුඤ්ඤ ඊසිකා විග්ග b. S.	

දීපෙනි; සත්තනානං¹ සෙව සායානනති යථා මුග්ගරුසිඤ්ඤ පභවං සත්ථං මුග්ගරුසිඤ්ඤා² අනතරෙන පටිසති එවං සත්තනානං කායානං අනතරෙන³ ඡිද්දෙන විවරෙන යත්ත පටිසති; තත්ථ අතං ඉමං ජීවිතා වොරෙපෙමති තෙවලං සමඤ්ඤාමත්තමෙව⁴ ගොතීති දසෙයාති ගොති පමුඛසහසසංඝායාති⁵ පමුඛසොතිනං උත්තමසොතිනං වුද්දසහස සංඝායාති⁶ අඤ්ඤති ව සචරිසතාති ව අඤ්ඤති ව ඡසවරිසතාති පඤ්ච ව කවමුත්තො සතාතිති පඤ්චකමච සතාති වාති තෙවලං තත්ත මහත්තො තීරත්තදිට්ඨිං දීපෙනි; පඤ්ච ව කමමාති තීති ව කමමා තිති ආදිසු පි ජෙසව තසො; තෙපි පතාසු පඤ්චකමාතිති පඤ්චස්ස වසෙතෙව ගණති⁷ තිණ්ණි කායකමමාදිවසෙත; කමමි ව අච්චිතමමි වාති එත්ත පතං කායකමමව විකමමඤ්ඤ⁸ කමමනති ලද්ධිං මනො කමමං උපබ්බිකමමනති; දිට්ඨිපටිපද්දති⁹ ද්වාසෙට්ඨිපට්ඨිපද්දති වදති; චට්ඨිගතරකප්පාති එකමමං කපප්ප¹⁰ චතුසට්ඨි අනතරකප්පා නාම ගොතති අයං¹¹ අඤ්ඤා ඤෙ අජාතනොතා එවමාග; ඡලාතිජාති සො අපණ්ණකපුත්තෙ විජාරිතා; අච්චිපුරිසගුමිසොති මන්දගුමි-බ්බික ගුමි¹²- විමංසගුමි- උජ්ඣගගුමි- සෙඛගුමි සමණගුමි-ජිතගුමි-පත්ත ගුමිති ඉමා අච්චිපුරිසගුමිසොති වදති; තත්ථ ජාතදිවසනො පටිඤ්ඤ සත්තදිවසෙ සමමාධට්ඨානනො තික්කනනා¹³ සත්තං මන්ද ගොතති මොවුතා අයං මන්දගුමිති වදති; සෙ පත දුග්ගතිනො ආගතො ගොතති තෙ අභිණො රෙදතති වෙව විරවනති ව; සුගතිනො ආගතො නා¹⁴ අනුග්ගති¹⁵ ගසනති අයං බ්බිකගුමි නාම; මොතාදිපුත්තං ගත්ථං වා පාදං වා මඤ්චං වා පිඨං වා ගගෙත්තං ගුමියං පදනික්කමිතං පත¹⁶ විමංසගුමි නාම; පදසා¹⁷ ගතං සමත්තාලො උජ්ඣගගුමි නාම; සිප්පාති සික්කතකාලො¹⁸ සෙඛගුමි නාම; සරං තික්කමච පඛප්පන කාලො සමණගුමි නාම; ආවරිතං සෙවිත්තං ජාතනකාලො ජිතගුමි නාම; හික්කු ව¹⁹ පත්තනො ජිනො න කිචි අගාති එවං අලාතිං²⁰ සමණං පත්තගුමිති²¹ වදති; එකුත පඤ්ඤා අජිවසෙතොති එකුත

1. සත්තනානං වෙව b. පහතං S.	10. එකෙස මං කපප්ප S. මතුසෙ S.
2. මුග්ගරුසිඤ්ඤා b.	11. අතංපත b. S.
3. කායානං අනතර S.	12. බ්බිකගුමි b. P2. විමංසක b.
4. සඤ්ඤාමත්තමෙව b. S.	පදවිමංසකගුමි S. සෙයාති b.
5. ගොතපිට්ඨික S.	13. තික්කතකායා b. S.
උත්තමසොතිති යුමි S.	14. ආගතා තං S. ආගතාතසං S.
6. සත්තසංඝායාති b. S.	15. අනුග්ගතිං අනුග්ගතිං b.
සට්ඨි S. සට්ඨි b. සතාති b.	බ්බිකා b. S. P2 මොතාදිපුත්තං b. S.
S. P2. පඤ්චකමුත්තො සතාති	16. පදනික්කපතං b. පදනික්කපතං
වාති b. ජසෙයාති b. S. පඤ්ච	පත පදවිමංසක S. පදවරික්කපතං S.
S. සතාති S. සතාතිව b.	17. පදසාව b.
7. ගණති b. S. තිණ්ණි b. S;	18. සිප්පාතං සික්කතකාලො S.
කායකමමාදිවසෙතොති b. තිණ්ණි	සෙයාති S. පඛප්පාතාලො S.
කායකමමාදිවසෙත කපමිතෙව b. S.	19. හික්කුව b. S. ජිනො b.
8. කායකමම යුමි වරික්කම යුමි S.	20. වක්කු ව පත්තනොතිනො න තිණ්ණි
කායකමම යුමි වරික්කම යුමි ලභි S.	අගති එවං අලාතිං S.
9. දිට්ඨිපට්ඨිපද්දති S1. ද්වාසෙට්ඨිපද්දති S.	21. පත්තගුමිති එකුතපඤ්ඤා S.

පදෙසුග ආර්ථවුත්තිසතාති පටිබ්බාජනසමෙති¹ පටිබ්බාජනපටිබ්
ජාසතාති; නායාවාසසමෙති නාගමිණිඋගතාති; විසෙ ඉද්දිස
සමෙති² විසං ඉද්දිස සතාති; නිංසෙ නිරසසමෙති නිංසනිරස
සතාති; රජපාඩාතුසොති රජපා ඕතිරණ්ඩාතාති³ ගත්ථිපිඨපාද
පිඨාදිති සන්ධිස වදති සත්තසංකුද්දිගබ්බොති⁴ ඕට්ඨසොණසද්දහ
අප්පසුමෙමිතිසෙ සන්ධිස වදති; අසඤ්ඤිගබ්බොති සාලියවිසොධුමි⁵
මුත්තකඛ්ඛුචරකකුද්දාසෙත සන්ධිස වදති; නිගණ්ඨිගබ්බොති නිග
ණ්ඨිමති ජාතගබ්බො⁶ උච්ඡ්වෙථකප්පාදසො සන්ධිස වදති; සත්ත
සද්ධාති⁷ බුහුදෙවා සො පත සත්තාති වදති; මානුසාපි⁸ අත්තතා
සො සත්තාති වදති සත්තසමොවාති පිසාවා මහත්තා මහත්තා
සත්තාති⁹ වදති; සත්ති මහාසර කණ්ණමුණ්ඩකරථකාර¹⁰ අනොත්තත
සිත්තපාතකතිසංගතඋමුච්චිඤ්ඤා¹¹කුණාලදසෙ ගසෙත්ති වදති; පටු
මාති ගණ්ඨිතා;¹² පපානාති මහාපපාතා; පපානසතාතිති වුද්දක
පපාතසතාති; සුපිනාති මහා සුපිනාව;¹³ සුපිනසතාතිති වුද්දකසුපින
සතාති; මහාකපසුනොති¹⁴ මහා කපාතා; තත්ථ ඵකමො¹⁵ මහාසරා
වග්ග සතෙ වග්ගසතෙ කුසග්ගත ඵකං¹⁶ උදකභිඤ්ඤං නිගරිතො නිග
රිතො¹⁷ සත්තකඛ්ඛතො තමති සරෙ නිරුද්දක සතෙ ඵකො මහා
කපොති වදති ඵවරුපාතං මහාකපාතං වතුරොතිති සත්තසංගාති
බෙපෙත්ති බාලොව පණ්ණිසොව¹⁸ දුක්ඛස්ස නතං කරොතිති¹⁹ අගමස්ස
ලති; පණ්ණිසොපි නිර අත්තරා සුරුසිතුං ත සතෙකාති බාලොපි තසො
උභං තගච්ඡති; සිලොනාති අවෙලක සිලෙත වා අඤ්ඤාත වා සෙත
කෙතව; වසෙනාති²⁰ තාදිසෙතෙව වසෙන; කසෙතොති තපො
කසෙමත; අපට්ටසංගං පටිපාටෙති තාම සො අතං²¹ පණ්ණිසොති

1. පටිබ්බාජනසොති S පටිබ්බාජනොති b.	12. පටුමාති පාලිත. පටුමාති
ඵකුසසංකුද්දාස ආර්ථගත	පණ්ණිතා B. පටුමාති නිගණ්ඨිතා
සතාති L.	At. M3. සප්ථාති b ගත්තිසා S.
2. විසඉද්දිසසතාති b. S.	13. මහාසුපිනා b S.
3. රජමිතිරණ b. S. ගත්ථිපිඨපාද	14. මහාකපිනොති b. S. මහාකපො S.
පිඨාදිති b ගත්ථි පිඨ b. S.	15. ඵත්ථ ඵකමොතර b. S.
4. සත්තසංකුද්දිගබ්බොති S.	ඵකමො L. ඵත්ථකමො S.
5. සොධුමි b.	16. ඵකංව b. ඵකඤ්ඤා S.
6. නිගණ්ඨි b. නිගත්ථ S. නිගත්ථමිති S.	17. නිගරිතො L.
නිගණ්ඨිමිතිජාතගබ්බො W3	18. බාලොව පණ්ණිසොව b
7. සත්තපිබ්බොති b. බුහුදෙවා S.	19. කසෙතොති B.
8. මුත්තාපි S	20. වසත්තතපි S. තාදිසෙත
9. සත්තපිසාවාති මහත්තාසත්තාති S.	වසෙන b. තාදිසෙත නොතිපි
සත්තපිසාවාති පිසාවාමහත්තා	පණ්ණිතා නොතිපි පණ්ණිතාති
සත්තාති b.	වදති තසො නිං නොතිපි සත
10. කණ්ණමුණ්ඩ b රථකාල S.	ලද්ධිති වුත්තනොතිපි පණ්ණිතාති
11. සිත්තපාතකුමුච්චිඤ්ඤා b	විසංඛිපමි,පප්පති (294-3)
සිත්තපපාත ජද්දකමුච්චිඤ්ඤා S.	21. සො අතං M3.
සිත්තපපාතවාලිගමුච්චිඤ්ඤා B.	

අනතරා විසුර්ඛති; පරිපක්ඛං පුඤ්ඤානං වානඤ්ඤා¹කරොති කාම
 යො අගං බාලොති වුත්තපරිමාණං² කාලං අතික්කමිත්වා යාති; භෙවං
 නාපිති එවං නාපිතං හි උග්ගමපි න සක්කා කාතුහති දීපපති;
 දොණ්ණිමිත්තො දොණ්ණන මිතං විය; සුඛ දුක්ඛානි සුවදුක්ඛං; පරිශොභ
 කාවෙති වුත්තපරිමාණෙන කාලෙන කතපරිගහොතා; නාපිකාපන
 වඩ්ඪිතෙති නාපි භාපනවඩ්ඪිතාති; න සංසාරො³ පණ්ඩිතස්ස භාගති
 න බාලස්ස වඩ්ඪිතීති අනෙවා; ඔක්කංසාවක්ඛංසනති ඔක්කංසාවක්ඛංසා⁴
 භාපනවඩ්ඪිතාතමෙවෙනා වෙවච්ඡං; ඉද්දති තමජරං උපමාය සාධෙ
 තො; අසංසාපාපි නාමාති ආදිමාගං තත්ථ සුත්තගුලෙති වෙසෙත්වා
 කතසුත්තගුලො⁵ නිබ්බන්ධිතමානමෙව එලෙඨිති පබ්බතො වා
 රුක්ඛගෙහවා යත්වා බින්නො⁶ සුත්තපමාණෙන නිබ්බන්ධිතමානමෙව
 ගච්ඡති සුගෙහ බින්නෙ තත්ථ ව තිස්සති⁷ න ගච්ඡති එව මෙවං වුත්ත
 කාලොතො උග්ගං න ගච්ඡති දිගෙහති; කිම්දනති තිම්දං තච අඤ්ඤ
 ණං කිං සබ්බඤ්ඤා කාම කුච්ඡනති⁸ එවං පුසෙසා සමානො තිග්ගිවාදෙ
 පක්ඛිපන්නො සුඤ්ඤො මෙ අභාරනති⁹ ආදිමාගං අනුග්ගවිකො භො
 තීති අනුග්ගවතිග්ගිතො ගොති; අනුග්ගවසවෙව්වාති සචතං සච්ඡතො
 ගගෙත්වා සිතො; පිටඤ්ඤාපදානි¹⁰ වග්ගපණ්ණාසකාය පිටක
 බන්ධි¹¹ සච්ඡායති; මනෙද්දති මනෙද්දපඤ්ඤා; මොවුභොති අතිමුලොතා;
 වාචාවිකෙක්ඛං ආපජ්ජතිති වාචාය¹² විකෙක්ඛං ආපජ්ජති තිදිගං
 අමරං විකෙක්ඛං අපරිගහන විකෙක්ඛපනති අනෙවා; අපචා අමරා නාම
 මච්ඡන්ති; සා උමවුර්ජනතිමුර්ජනාදිවසෙන උදකො සක්ඛාවමානං
 ගහෙත්වා න සක්කාති¹³ එව මෙවං අගං වාදෙ ඉතො විතො ව සක්ඛාවති
 ගාගං න උපගච්ඡති අමරං විකෙක්ඛපොති¹⁴ වුවති නං අමරං විකෙක්ඛං;
 එවමෙව මෙති ආදිසු ඉදං කුසලනති පුසෙසා එවමෙව මෙ තොති වදති¹⁵
 තතො කිං අකුසලනති වුත්තො තථාපි මෙ තොති වදති; කිං උග්ගමො
 අඤ්ඤාපාති වුත්තො අඤ්ඤාපාතිපි මෙ තොති වදති, තතො තථාවිඤ්ඤා
 නාපි න ගොති තෙ ලද්ධිති¹⁶ වුත්තො තොතිපි මෙ තොති වදති,

1. බාහු b.

2. වුත්තපරිමාණං b.

3. සංසාරෙ L.

4. උග්ගංසාවක්ඛංසනති

උග්ගංසාවක්ඛංසා b.

5. කතසුත්තගුලො b. පලෙඨිති b

කතසුත්තගුලො B.

6. බින්නං B. නිබ්බන්ධිතමානං ගච්ඡති b.

7. තත්ථ තිස්සති b.

8. කුච්ඡති b. තග්ගි B.

9. සුඤ්ඤාමෙව අභාරනති At. B.

10. පිටඤ්ඤාපදානි b.

11. පිටඤ්ඤානං L.

12. වාචාය B.

13. න ගහෙත්වා එවමෙව අගමෙව b.

අගමෙවවාදෙ B.

14. න උපගච්ඡති අමරං විකෙක්ඛං
ආපජ්ජති (තිදිගං අමරං විකෙක්ඛං)

එවමෙව මෙ තොති ආදිසු

ඉදං කුසලනති b.

15. එවමෙව මෙ තොති වදති b.

16. තතො තිඤ්ඤාති න තොති

උග්ගමෙව B.

තභ්‍යො නිං නො නොතිපි¹ හෙ ලද්දීහි වුපෙත නො නොතිපි මේ
 නොති, එවං විකෙඛපමාපජ්ජති² එකතමිවි පකෙඛ න තිබ්බි;
 තිබ්බිජ්ජ පකෙඛමිති අතතනොපි එක සත්ථ අවසායො හවිද්දං න
 සකෙකාති මිත්තං නිං සකතිත්තාතිති නිබ්බිද්දමි; පකෙඛමිති; පුරිමෙසුපි
 අතත්තාසිකෙසු එසෙවි නයො; සහතිබ්බසාරතං කාමෙ පරිභුඤ්ඤි
 භුනති යථා පුට්ඨෙ භිහිගුණා³ සනතිධිං කතො වද්දකාමෙ පරිභු
 ඤ්ඤති එවං තිලතඤ්ඤුලසප්පිනවතිතාදීති සනතිධිං කතො ඉද්දති
 පරිභුඤ්ඤාදං⁴ අභවෙධාති අපථො; නනු ව ඩිණොසවසා වසත
 ථානෙ⁵ තිලතඤ්ඤුලාදයො පඤ්ඤායනතිති න පනෙත තෙ අතත
 නො අත්ථාය ඵපෙති; අථාසුකපබ්බජ්ජතාදීතං අත්ථාය ඵපෙති; අනාමා
 මිත්ත කාමභවති තත්තාපි පඤ්ඤාකාමෙද්ධො සබ්බසො ව පතිනා ධර්මෙත
 පන⁶ සමෙත ලභං විවාසෙරභං පරිභුඤ්ඤති; පුතතමනාස පුතතාති
 යො කීර ඉමිං ධර්මිං සුභා ආජිවිතා⁷ මිතා තාමාති සඤ්ඤි හුචා
 එවිමාහ; අයං භෙත්ථ⁸ අපථො ආජිවිතා මිතා තාම තෙතං මාතා
 පුතතමනා නොති⁹ ඉති ආජිවිතා පුතතමතාය පුතතා තාම භොතති;¹⁰
 සමසෙණ සොභාසමෙති සමසෙණ භොතමෙ වුගවර්ගවාසො අජි¹¹
 අඤ්ඤත්ථ තජ්ජිති දීපෙති සෙසං සබ්බත් උත්තානමෙවාති.

සංඥාසංක්‍රාන්ති, ඡදං.

2. 3. 7.

එවිමෙඛි සුගතති මහාසංඝලද්ධිසුත්තං තත්ථ මොරතිවාපෙති
 තත්ථං ආනෙ මොරණං අභයං භොතො භොරතං පඨාපෙසුං¹²
 සයමා තං ආතං මොරතිවාපෙති සබ්බං ගතං; අනානාසෙති¹³
 එතස්ස පරිබ්බාජකස්ස තාමං; නථා වර්ධනෙති¹⁴ අඤ්ඤා වාති න
 කෙවලං ඉමේ තයො අඤ්ඤාපි අභිඤ්ඤාතං බහු පරිබ්බාජකං;
 අපසංදදස්ස වණ්ණමාදිති ඉධ අපසංදදවිතියොති අවනාව ඉදං
 වුත්තං තත්ථා; තති ගගවා අඤ්ඤාන විතියොති;¹⁵ පුරිමාතිති

1. තභ්‍යො නිං නො නොතිපි හෙලදීති b.	8. අභවෙධාති 8. අපථො පුතත ආජිවිතා මිතා තාම b
2. මෙතනාති විකෙඛපමාපජ්ජති b. එකතමි. 8.	9. තෙතං මිතා පුතතමතාමාති B, තෙතං මිතා පුතතමිතොති L. ඉති ආජිවිතාමිතාය 5
3. භිහිගුණා b.	10. පුතතමිතාතාමි භොතති B.
4. භුඤ්ඤා S.	11. වුගවර්ගවාසො අජිති දීපෙති 8.
5. ඩිණොසවසා පන ථානෙ 8. පඤ්ඤායනති නො පඤ්ඤා යනති න පනෙත b, S. පඤ්ඤා යනති නො පන පඤ්ඤායනති B.	12. භොරතං අදංසු b.
6. ධර්මෙත පන ලභං b.	13. අනුතාසෙර W2. අනානාසෙර A M1, එකතං b S
7. ආජිවිතා 8.	14. වර්ධනෙති වර්ධනෙ A1 වර්ධනෙ W2, වර්ධනෙ B
	15. විතියො b.

තිසෙසා දිවසං උපාදයං පුරිමාති නාම නොනති, තෙනා පරං පුරි මිතරුති; කුතුහලසාලාසනා¹ කුතුහලසාලා නාම පච්චේකසාලා² තප්පි යථ පත නානා තිප්පියා සමණවුගමණා නානාවිධං කපං පවනෙතනති, සා³ බහුතං අයං කිං වදති අයං කිං වදතිති කුතු හලපපතති ණතෙනා⁴ කුතුහලසාලාති වුවවති; නොකුහලසාලාතිපි පාසො; ලාභාති සෙ ඵරරූපෙ සමණවුගමණෙ දව්වං පඤ්ඤං පුච්ඡිතුං ධම්මකපං වා⁵ නෙසං සොත්තුං ලභනති තෙසං අභිගමගධානං ඉමෙ ලාභාති අනෙතා; සබ්බිනොති ආදිසු පබ්බජිතසමුහසඤ්ඤානො සමෙසා, ඵනෙසං අප්පිති සමණෙනා; අචාරසික්ඛාපතවසෙන තස්ස ගණස්ස ආ වරියාති සමණවරිසා; ඤානාති පඤ්ඤාතා පාකවා; අයථාභාවචගුණෙති⁶ චෙව යථාභාවචගුණෙති ච සමුග්ගතො යතො ඵනෙසං අප්පිති සමසබ්බි නො; පුරණාදිනං⁷ හි අප්පිච්චේකං සනතුප්පනං අප්පිච්චතාය වන්චිති ත තිවාසෙතිති ආදිනා තයෙන යතො සමුග්ගතො; තථාගතස්ස ඉතිපි සො හගවාති ආදිති යථාභාවචගුණෙති; තිස්සකුණති ලද්ධිකරු; සාධු සම්මතාති ඉමෙ සාධු සුඤ්ඤං සපුරිසාති එවං සමමතා; බහු ජනස්සාති අග්ගතවනො චෙව අනිබ්බලපුපුර්ජනස්ස විභාවිනො ව පණ්ඩිතජනස්ස;⁸ තථ තිප්පියා බාලජනස්ස එවං සමමතා; තථාගතො පණ්ඩිතජනස්ස ඉමිනා තයෙන පුරණො කස්සපො සබ්බිති ආදිසු අනෙතා චෙදිතබ්බො; හගවා පත යගවා අවිතීංසආරම්භෙති විභ ජනොතා බහුති තිබ්බොතං⁹ ඔතරණතිත්තාති අකාසි, තස්මා තිත්ත තරොති වතතුං වච්චති; කස්මා පනෙතෙ සබ්බෙති තත්ත ඔසවාති,¹⁰ උපට්ඨාකරකඛිනත්තං චෙව ලාභසක්කාරත්තඤ්ච; තෙසං හි එවං නොති: අවතානං උපට්ඨාකා සමණං ගොතමං සරණං ගච්ඡෙය්සං තෙ ව¹¹ රකඛිස්සාම සමණස්ස ගොතමස්ස උපට්ඨාකෙ සක්කාරං කරොතොති දිස්වා අවතානමපි උපට්ඨාකා¹² අවතානං සක්කාරං කරිස්සනති,¹³ තස්මා යථ හගවා සරති තත්ත¹⁴ ඔසරනති; ඛාදං ආණෙපෙච්චා අපකානනා ති අපගතො නෙව දිසා¹⁵ පකානනා නෙව ගිහිභාවං පතනා;¹⁶ නෙව ඉමං සාසනං අගතො; සම්මානං මෙති මග්ගං වචනං සතිතං

1. පුරිමිතරුති කුතුහලසාලානාම B.	මෙධාවිනොව පණ්ඩිතජනස්ස S.
2. පච්චේකසාලා S.	3. නිබ්බාන b.
3. සාව B බහුතං b.	10. ඔසද්ධි S.
4. කුතුහලපපතති b. S.	11. තෙපි S. සමණසාව b. S.
කුතුහලපපතතිත්තානතො	12. අමිතාකමපි උපට්ඨාකා සක්කාර.
A 2 M 3. ණතෙනා b, කොතු B. S.	13. කරිස්සනති b. S.
5. ව L.	14. ඔසරති තත්ත සබ්බ B.
6. යථාභාවචගුණෙති b.	යථ යථ හගවා ඔසරති b. S.
අයථාභාව ගුණෙති b.	තත්ත තත්ත b. සබ්බිඔසරනති b. S.
යථාභාවගුණෙති S	වාදං ආරෙපෙත්වා වාදෙ දෙකං
7. පුරණාදිනං S.	අරෙපෙත්වා අපකානනාති S.
8. අනිබ්බලපුපුර්ජනබාලස්ස	15. දිසං b. S.
	16. සත්තා B.

ව්‍යාසයෙහි තසං මාසෙ භික්ෂුලොලෙහෙව¹ යාපෙයි; ඉධ පන එත මන්දයෙහි අහං එකස්මිං කාලෙ අපාභාතෙ අනොඛිං; මග්ගං පන සාවකා ධුතංගසමාදුතතො පටිඛාය යාවර්ථං ධුතංගං න භිඤ්ඤාති; නසො යදි තෙ ඉමිනා ඛෙමමන සක්කරෙග්ගං² න මං සක්කරෙග්ගං මග්ගං හි තෙ විසෙසතරු අසෙසෙවෙව පන ඛමො³ අපි යෙන මං තෙ සක්කරෙනති දයෙහි; ඉමිනා තෙත සබ්බ වාසෙසු යොජනා වෙදිතබ්බා; පංසුකුලකාති සමාදින්නපංසුකුලි කම්මා;⁴ ඉබ්බිවර්ධනි සත්ථුත්තලොදිති විවර්ති ධාරයමානා; නිග්ගාහානිති න අනතකාති අනතමිරිතාති වත් ඛණ්ඩාති යදි හි තෙසං අනතා ගවෙයස පිලොතිකාති සබ්බං න ගවෙස්සග්ගං⁵ උච්චිති නොති එලෙහි දුබ්බලට්ඨානං පහාය පිරිපිරිට්ඨානමෙව⁶ ගගෙහි; අලාපලොමසාති අලාපලොමසදිසසුත්තාති සුමුමාතිති දිපෙති; එතසාවතා ව සත්ථා විවරසනතාසෙන අසනතුලොති න වත්තබ්බා අතිමුත්තක සුසාතතො⁷ හිසා පුණ්ණදුසියා පාරුපිතො⁸ පාතිතසාණං පංසුකුලගණකදිවසෙ උදකපරියතං කතා මහාපඨවි අනවපි; ඉධ පන එතමන්දයෙහි අහං එකස්මිං යෙව කාලෙ පංසුකුලං ගණිමි මග්ගං පන සාවකා ධුතංගසමාදුතතො පටිඛාය යාවර්ථං ධුතංගං න භිඤ්ඤාති;⁹ පිණ්ඩපාතිකාති අතිරෙකලාහං පටිනිපිතො සමාදිණ්ණපිණ්ඩපාති¹⁰ කම්මා; සපදනවාපිනොති¹¹ ලොලුපාරො පටිනිපිතො සමාදිණ්ණසපදනවාරො; උසෙසපෙත වගෙ රතාති¹² උසෙසවරියගඛාතෙ හික්කුතං පකතිවතෙ¹³ රතා උච්චිතිවහරථා රට්ඨාසිතො හුත්වා කවචරමිසාකං¹⁴ සබ්බරිතො පරිභුක්ඛන්ති අනො; අනතරකරනති මුග්ගාසු සුතෙත උමාරතො පටිඛා අනතර කරං ඉධ ඉඤ්ඤිලතො¹⁵ පටිඛාය අභිපොතො; එතාවතා ව සත්ථා පිණ්ඩපාතසනතාසෙන අසනතුලොති න වත්තබ්බා අපාභාතාය වුත්තතියාමෙතෙව පන සබ්බං වින්දාමෙව; ඉති ඉබ්බි එත

1. සිංචුලෙහෙව b සිංචුලෙහෙව S.	සාති b 5. අලාපි 3. අලාපි d. අලාපි 3.
2. ඛෙමමන සක්කරෙග්ගං මග්ගං හි b S.	7. අපිමුත්තක සුසාතතො S.
3. අසෙසෙවෙව පන ඛමො b S.	8. පාරුපෙතො S, B. පාතිත සාණං b S.
අසෙසෙවෙව පන තෙ ඛමො අපි යෙන මං තෙත L 9. න භිඤ්ඤාති b.	පංසුකුලං B. ගගෙස්ස b S.
4. සමාදින්න පංසුකුලං B, පංසුකුලි කාති සමාදින්න b S. පංසුකුලිකා b, ඉබ්බිති විවරාති b S. සත්ථුත්ත ලොති විවරාති A1, A2. තෙත සාතිති අනතමිරිතාති b S.	9. සමාදින්න b S.
5. සංඛං ගවෙස්සං b S.	10. සපදන b. සමාදින්න B S.
උච්චිති b	11. උච්චිතසමාදින්න රතාති b.
6. පිරිට්ඨාන මෙව B. M3. පිරිට්ඨාන මෙව R. පහාය පිරිට්ඨාන මෙව b S. අලාපිලොම	12. උච්චිතසෙත සෙත රතාති S. උච්චිවරිය b. උච්චිපරිය S.
	13. පකති ගතෙත S
	14. කඛර මිසාකං ගතං b. මිසාක ගතං S. සංගර්ථො b S. කඛර මිසාක ගතං සමපාදෙහි B.
	15. ඉඤ්ඤිලතො b.

මුත්¹ දසෙසති: අහං එකස්මිං යෙව කාලෙ තිමත්තනං න සාදිසිං
 මයං පන සාවකා බුත්තිසමාදානතො පට්ඨාය යාවජ්චං බුත්තිසං
 න භිඤ්ඤානීති; රුක්ඛමුලිකානි ජනනං පටික්ඛිපිත්වා සමාදිශ්ණං
 රුක්ඛමුලිකභිතා; අසමානාසාසිකානි ජනනාදො රුක්ඛමුලාදො පටික්ඛි
 පිත්වා සමාදිශ්ණං අසමානාසාසිකභිතා; අට්ඨමාසෙති යෙමනනගිවති
 කෙ² අනෙතාවසෙසං පන විවරනුග්ගත්තං ජනනං පටිසන්ති; එතසා
 වතා ව ගත්තා සෙනාසනසෙනාසෙන අසනතුටොති න වත්තසෙබ්බා;
 සෙනාසනසෙනාසෙනං පනස්ස³ ජබ්බස්සිකාමනාපට්ඨානෙන ව පාරි
 ලෙය්සකවත්තසෙබ්බා⁴ ව දීපෙතසෙබ්බා; ඉධ පන එතමත්තං දසෙසති:
 අහං එකස්මිං යෙව කාලෙ ජනනං න පාවිසිං; මයං පන සාවකා
 බුත්තිසමාදානතො පට්ඨාය යාවජ්චං බුත්තිසං න භිඤ්ඤානීති;
 ආරක්ඛණිකානි ගාමිත්තසෙනාසනං පටික්ඛිත්වා සමාදිනනාආරක්ඛණ
 කභිතා⁵; සමාදිනනා භිතර්භිතී අබ්බාසිමාය කපිතං බ්බාසිමායං
 පන වසන්තා අත්තතො වසන්තොතොගෙව උපපාසප්ථං කරෙතති;
 එතතාවතා ව සත්ථා නො පටිපිනෙතානි න වත්තසෙබ්බා; ඉට්ඨාමනං
 භික්ඛවෙ අභ්බාසං⁶ පතිසලලිසිතුනති එවං ගිස්ස පටිවෙතොපදෙස
 යති; ඉධ පන එතමත්තං දසෙසති: අහං එකස්මිං⁷ යෙව තථා
 රුපෙ කාලෙ පතිසලලිසිං; මයං පන සාවකා බුත්තිසමාදානතො
 පට්ඨාය යාවජ්චං බුත්තිසං න භිඤ්ඤානීති. මමං සාවකානි⁸ මං
 සාවකා; සතිදානනි සප්පවයං; කිං පන අප්පවයං⁹ නිබ්බානං
 න දෙසෙතිති නො න දෙසෙති; සහෙතුකං පන තං දෙසනං කත්වා
 දෙසෙති නො අනෙතුකනති. සප්පාවිහාරිකනි පුරිමසෙසවෙනං
 වෙවච්චනං සකාරණංගි අනෙත්තං; අං වතානි එත්ථ වතානි තිපාත
 මත්තා; අනාසනං¹⁰ වා වාදපඨනති අත්ථ ධර්මා¹¹ යෙව වා පුත
 දිවසෙ වා අභ්බාසෙ වා මාසෙවා සංවච්ඡරෙ වා¹² තස්ස තස්ස පඤ්ඤා
 උපරි ආගමනකං වාදපඨං¹³; නි දක්ඛිනීති යථා සව්වකො නිගණ්ඨො
 අනෙත්තො නිගණ්ඨනත්තං¹⁴ ආගතකාරණං¹⁵ විසෙසෙත්වා වදනෙතා
 න අද්දස එවං න දක්ඛිනීති නෙතං ධාතං විජ්ජති; සහබ්බමනානි
 සකාරණංගි; අනාගතනි කථං¹⁶ ඛෙදනාසත්තනි මම කථා
 වාරං¹⁷ පටිච්ඡිත්වා අනාගතනෙර අත්තතො කථං පටිවෙසෙය්ගනති

1. සබ්බං ඉධපන එතමත්තං. b.	10. තං අනාගතං b. අනාගත S.
2. සහමත්තනගිවිසෙසමාසෙ B. S.	වාදපඨනති b. S.
3. සෙනාසනං පනස්ස b. S.	11. අරුඨපෙත්ථා b අබ්බ b. S.
4. පාලිලෙය්සක b.	12. මාසෙවා සංවච්ඡරෙවා S.
5. ආරක්ඛණිකභිතා S. භිතර්භිතී b. S.	13. ආගමනවාදපථං b.
6. අබ්බාසං b. අට්ඨමාසං S.	ආගමිවාදපථං S.
පටි b. S.	14. නිගණ්ඨො S. නිගණ්ඨං b.
7. එකස්මිං යෙව b.	15. තත්තං B.
8. මහාසාවකානි b. S.	16. අනාගතනත්තං b.
මයං සාවකා S.	17. කථාවාදං b.
9. අප්පවයං b. S.	

අපේ; නි ඔබා පනාහං උදුසිති උදුසි අහං අමච්චිසොණදණ්ඩ කුට්ඨනකා¹ සමච්චකතිගණ්ඨාදීති සද්ධිං මහාවාදෙ වත්තමානෙපි අපො වත මෙ එකසාවසකාපි උපමං වා² කාරණං වා ආභරිතා දදෙය්‍යාති³ එවං සාවසෙකසු අනුසාසනං න පච්චාසිංසාමි⁴; මමං ඡෙව්‍යාති එව රුපෙසු පත සානෙසු සාවකා මමංගෙව ආනුසරී⁵ ඔවාදං පච්චා සිංසනති⁶; නෙසාහං විතතං ආර්ථබ්‍රමිති භෙතසං අහං තස්ස පඤ්ඤායා⁷ වෙග්‍යාකරණෙන විතතං ගණනාමි, සමාවාදෙමි, පරිපුරෙමි⁸; න අඤ්ඤං පුරෙමාං අඤ්ඤං ව්‍යාකරෙමි⁹ අමං පුරෙමාං ලමුරං විග්‍රහ ලමුරං වා පුරෙමාං අමං විග්‍රහ; එසථ ච අභිසිලෙ සමහාවෙනතීති චුතතච්චානෙ චුභ්බිලං තාමි කපිතං; අභික්කපනත ඤාණදායකෙන ස මහාවෙනතීති චුතතච්චානෙ සබ්බඤ්ඤාතඤ්ඤාණං; අභිපඤ්ඤාස සමහා වෙනතීති චුතතච්චානෙ සානුප්පතතිකපඤ්ඤා¹⁰; ඡෙත උපකම්පනාති චුතතච්චානෙ සමච්චන්‍යාකරණපඤ්ඤා; තථ සබ්බඤ්ඤාතඤ්ඤාණසො සමච්ච චන්‍යාකරණපඤ්ඤා¹¹ ධර්මපච්චා අවසෙසා පඤ්ඤා අපභිඤ්ඤා¹² ගජාති ඉදුති තෙසං තෙසං විසෙසාධිගමානං¹³ පටිපදං ආවිකම්පෙනාසුනච සරං උදුසිති ආදිමාහ; තථ අභිඤ්ඤාපොඤානං පාරමිපතනාති¹⁴ අභිඤ්ඤාපොඤානසංඝාතං වෙච්ච අභිඤ්ඤාපාරමි¹⁵ සංඝාතං ච අරගතතං පතනා; සමමප්පධානෙති උපායපධානෙ¹⁶ ජඤං ජනෙතීති කතා කම්පනාකුසලජඤං ජනෙති; වාසමතීති වාසාමං කරෙති; විරිසං ආරහතීති විරිසං පටිවෙනති; විතතං පග්ගණනතීති විතතං උක්ඛිපති; සදහතීති උපායපධානං¹⁷ කරෙති; භාවනාස පාරිපුරිකාති වඩ්ඩි¹⁸ පරිපුරණත්ථං අපිවෙත්ථ යං හිති යො අසමෙව්‍යාසො¹⁹ යං වෙසුලං සා භාවනා පාරිපුරිති එවං පුරිමපුරිමං පච්චිකං පච්චිකං²⁰ අපේ; තිපි වෙදිතබ්බො; ඉමෙති පත සමමප්පධානෙති නිං කපිතා²¹ කාසප සං සුත්තපරියාගෙන සාවකස්ස පුබ්බහාගපටිපදා කපිතාති; චුතතං හි

1. කුට්ඨනකා b S. සමච්චකතිගණ්ඨාදීති S.
2. එකසාවසකා උපමං වා S.
3. වදෙය්‍යාති S.
4. න පච්චාසිංසාමි b. මමංගෙව්‍යාති S.
5. මමංගෙව්‍යාති අනුසරී S.
6. පච්චාසිංසනති b.
7. තෙසං අරගතතාසපඤ්ඤායා S.
8. පරිපුරෙමි, අඤ්ඤං b, S.
9. න චන්‍යාකරණං b චන්‍යාකරණං S.
10. උමුරං විග්‍රහ, එසථ ච b, ලමුරං පුරෙමාං S.
11. සානුප්පතතිකපඤ්ඤා S.
12. අභිපඤ්ඤා සමච්චි S. සජ්ජි b
13. තෙසං තෙසං අභිගමානං S.
14. පාරමිපතනාති b. S.
15. පාරමි b, S.
16. උපායපධානෙති S.
17. උපායපධානං S.
18. වඩ්ඩි S. වත්ත S.
19. යං අසමෙව්‍යාසො S.
20. පුරිමං පුරිමං පච්චිකං b, පුරිමං පච්චිකං S.
21. කාසප සං සුත්තපරියාගෙන සාවකස්ස පුබ්බහාගපටිපදා කපිතාති; චුතතං හි

තත්¹: “විනයාදේ මේ ආවුසො සම්පපාදිතා කතමේ විනයාදේ ඉධා වුසො භික්ඛු අනුප්පන්නා මේ පාපකා අකුසලා ධම්මා උපපජ්ජිමානා අනන්දා සංවිතෙතය්සුනති අතප්පා කථෙති; උපපන්නා මේ පාපකා අකුසලා ධම්මා අපපතිමානා අනන්දා සංවිතෙතය්සුනති අතප්පා කථෙති; උපපන්නා මේ කුසලා ධම්මා නිරුජ්ඣිමානා අනන්දා සංවිතෙතය්සුනති අතප්පා කථෙති”² යි එතෙ ව පාපකා අකුසලාති ලොභාදයො වෙදිතබ්බා; අනුප්පන්නා කුසලා ධම්මාති සම්පට්ටසංකා වෙව මග්ගො, උපපන්නා කුසලා නාම සම්පට්ටසංකාව; මග්ගො පන සකිං උපපජ්ජිමා නිරුජ්ඣිමානො අනන්දා සං විතතතනො³ නාම තත්ථි සො හි ඵලස්ස පට්ඨං දන්වා නිරුජ්ඣති පුරිමස්මිම්චි වා සම්පට්ටසංකාව⁴ ගහගතබ්බාති වුතතා; තං පන න සුතතා; තත්⁵, උපපන්නා සම්පට්ටසංකා නිරුජ්ඣිමානා අනන්දා සංවිතතතතීති⁶ අත්ථස්ස ආරිභාවන්ද ඉදං වජ්ඣං: එතො කිරිඳිණාසවන්තෙරෙ ම භාවෙතියස්ස ච මහාසොධිස්ස ච ච්ඡිකාමිති සමා පතතිලාභිතා හමෙතිගාහකසාමණෙරෙන සද්ධං ජනපදතො මහා විහාරං ආගතත්වා විහාරපරිවේණං⁷ පාවිසි; සාමණෙසමයෙ මහාතික්ඛු සචෙතියං වජ්ජමානො වෙතියංවජ්ජනන්දා⁸ ත තික්කමි; කඛමා ඕණ්ඤාසවානං හි තිස්ස රතනෙසු මහනාං ගාරමා⁹ භොති තස්මා භික්ඛුසචෙතිය වජ්ජිමා පටික්කමිනො¹⁰ මිත්‍රස්සානං සාමමාසභුතන වෙලාය සාමණෙරමි අජානාපෙත්වා වෙතියං වස්සච්ඡිමිති එකකොව තික්කමි සාමණෙරෙ කිනත්‍රු බො ථෙරෙ අවෙලාය එකකොව ගවන්ති ජාතිස්සාමිති උපප්පාදයස්ස පදනුපදිතො තික්කමි ථෙරෙ අනාවජ්ජනෙන තස්ස ආගමනං අජානනො දක්ඛිණ්ණාපරෙන වෙතියමහණං ආරුළොහා;¹¹ සාමණෙරෙපි අනුපදංගෙව¹² ආරුළොහා; මහාථෙරෙ මහාවෙතියං උලොකෙත්වා¹³ බුද්ධාරමණං පිතිගහෙත්වා සබ්බවෙතසො¹⁴ සමනතාගරිත්වා ගට්ඨපතවො¹⁵ වෙතියං වජ්ජති සාමණෙරෙ ථෙරස්ස වජ්ජනාකාරං දිත්වා උපප්පාදයො මේ අතිවිය පසන්නවිනො වජ්ජති; කිනත්‍රු බො පුප්ඵාති ලභිත්වා පුජං කරෙය්සාති විනොසි; ථෙරෙ වජ්ජිමා උට්ඨාය සිරසි අස්සල්ලං ධරෙත්වා මහා වෙතියං උලොකෙත්වා¹⁶ සිතො; සාමණෙරෙ උපකාසිත්වා අත්තනො ආගතත්වා ජානාපෙසි; ථෙරෙ පරිවිතෙතත්වා මලොකෙනො කද ආගතොසිති පුච්ඡි. තුමානං වෙතියං වජ්ජනකාලෙ; හනෙන අතිවිය

1. වුතතාගෙතො B. කපිතා b. B.

වුතතසෙත්තං තත්ථ b. B.

2. සංවිතතතියො b. B.

3. සම්පට්ටසංකාගහගතබ්බාති 2.

4. සත්ථෙව B.

5. සංවිතතතී B. ඉදං වජ්ජ b. B.

6. විවරපරිවේණං h. විරපරිවේණං S.

7. වෙතියංවජ්ජනන්දා b

8. මහගෙතො ගාරමො S

9. පටික්කමෙන B. L.

සාමමාසං B. භුතනලොසං b. B.

10. ආරුචි b. ආරුච්ඡි B.

11. සාමණෙරොති S අනුපදංගෙව—

— A1. B W2. M3. R. B. S.

12. ඛලොකෙත්වා b. B.

13. සබ්බං b. B. වෙතසො B.

14. ගට්ඨපතනපඨා B. ගට්ඨ ගපඨා L.

15. මලොකෙත්වා b. B. සිතෙ C.

පසන්නා චෙතියං වඤ්ඤා කිනත්තං චො පුප්ථාති ලභිතො පුජෙය්‍යාථාති.
 ආම සාමණේර ඉමස්මිං චෙතියෙ විය අඤ්ඤා ඵත්තකං¹ ඛාතුකං
 නිඛාතං නාම තස්මි ඵවරුපං අභද්ධං මනාදුරං පුප්ථාති ලභිතො
 කො න පුජෙය්‍යාති තෙන හි භනෙත අබ්බාසෙට්ඨ ආභරිතොමිති
 තාවදෙවඤ්ඤානං² සමාපජ්ඣතො ඉද්ධියා සිමිවන්තං ගත්තො වණ්ණ
 ගක්ඛිසමපන්නාති පුප්ථාති පරික්ඛාතවතං³ පුජෙතො මනාපෙරෙර දක්ඛිණ
 මුඛතො පච්ඡිමමුඛං⁴ අපමපන්නෙයෙව ආගන්තො පුප්ථපරික්ඛාතවතං
 ගන්තො ඔපෙතො පුජෙට්ඨ භනෙතති ආග පෙරෙර අතිමඤ්ඤාති නො
 සාමණේර පුප්ථාතීති ආග; ගච්ඡට්ඨ භනෙත ගභවතො ගුණෙ ආවජ්ඣතො
 පුජෙට්ඨාති. පෙරෙර පච්ඡිමමුඛනිසිත්තෙන⁵ කොපානෙන ආරුක්ඛං⁶
 කුච්ඡිවෙදිකාගුමියං පුප්ථපුජං. කාතුං ආරඥො වෙදිකාගුමිපරිපුණ්ණ
 පුප්ථාති පතිතො දුතියං ගුමිකං⁷ ජණ්ණපමාණෙන මධිතො පුර
 සිංසු⁸ තතො මතරිතො පාදපිඨිකාපතති පුජෙසි සාපි පරිපුරි පරි
 පුණ්ණභාවං ඤාතො හෙට්ඨිමතලො මකිරිතො⁹ අගමාසි සබ්බං
 චෙතියමගණං පරිපුරි තස්මිං පරිපුණ්ණෙ සාමණේර පුප්ථාති න
 බියන්තීති ආග පරික්ඛාතවතං භනෙත අබ්බාසෙට්ඨ කුරෙට්ඨාති අබ්බා
 මුඛං කත්තො වාලෙසි තද පුප්ථාති බිණ්ණාති පරික්ඛාතවතං¹⁰ සාමණේ
 රස්ස දත්තො සද්ධිං හත්තිපාකාරෙන¹¹ චෙතියං තික්ඛන්තො පදක්ඛිණං
 කත්තො වතුසුඤ්ඤාපරෙසු¹² වඤ්ඤා පරිචෙණං ගච්ඡන්තො විනෙතසි
 යාව මහිද්ධිකො¹³ වතායං සාමණේරෙර සක්ඛිස්සති නුඛො ඉමං
 ඉද්ධිකුභාවං රත්තිතුන්ති තතො න සක්ඛිස්සතිති දිත්වා සාමණේරං
 ආග සාමණේර භිං ඉද්ධි මහිද්ධිකො ඵවරුපං පන ඉද්ධිං නාමෙතො
 පච්ඡිමකාලෙ කාණපෙසකාරියා¹⁴ ගන්තො මද්දිහකඤ්ජියං පිට්ඨා
 සිති දහරකභාවස්ස නාමෙස දොසො යං සො උපජ්ඣායස්ස කථා
 යං¹⁵ සංවිජ්ඣතො කාමමධානං මෙ භනෙත ආවික්ඛාට්ඨි න යාවි
 අමොකං උපජ්ඣායො කිං වදතීති තං පන¹⁶ අපුණ්ණො විය
 අගමාසි පෙරෙර මහාචෙතියස්ස මහාබොධියස්ස වඤ්ඤා සාමණේරං
 පත්තව්වරං ගාහාපෙතො අනුපුබ්බෙන කුලෙ¹⁷ තිස්සමිභාවිහාරං
 අගමාසි සාමණේරෙර උපජ්ඣායස්ස පදනුපදිතො¹⁸ සුභා භික්ඛාචාරං

1. ඵත්තකානං S.	පනති. b. පාදපිඨිකා පනති.
2. තාවදෙවඤ්ඤානං b S.	පුජෙසි S පුජෙසි තසාපි පරි
3. වණ්ණගක්ඛිසමපන්නා පුප්ථාති	පුණ්ණ භාවං b.
පරිභාවනං B, ගමපන්න පුප්ථාති b. S.	9. විකිරිතො b S. සක්ඛි b.
පරික්ඛාතවතං S.	10. පෙරෙර පරික්ඛාතවතං b.
4 පච්ඡිම. මුඛං b.	11. ගච්ඡන්තො පකාරෙන S.
5. පච්ඡිමමුඛං නිසිත්තෙන L.	12. වතුසු ධානෙසු B S.
6. සො ආරුක්ඛ B	13. විනෙතසි තාව මහිද්ධිකො S.
7. ගුමියං පරිපුණ්ණාති b ගුමිපරි	14. කාණපෙසකාරියාය S මද්දිහං W. S
පුණ්ණා S. දුතියගුමියං b S.	15. කථාය b b.
ජනත්ත S.	16. වදතී c පන L.
8. පුප්ථාතී පුරසිංසු B. පාදපිඨික	17. කුලෙ b S. කුලෙ b. B.
	18. ගන්තිතො පදනුපදිතො

න ගව්නි කතරගාමි¹ පවිසියාප හතෙතති පුච්ඡිති පන ඉදති මෙ උපජ්ඣායො ගාමදාරං පතොතා ගව්සාතිති ඤාති අත්තතො ව උපජ්ඣායස්ස ව පත්තව්වරං ගතොති ආකාසොත ගතොති² ථෙරස්ස පත්තව්වරං දත්වා පිණ්ඩාය පවිසති; ථෙරො සබ්බසාලො³ ඔව්දති: සාමිකෙර මී ඵවමකාසි, පුරුජ්ජනිඤ්ඤි නාම වලා අතිබද්ධා අසප්පායං රූපාදිදාරවමණං ලභිත්වා අපමනතකෙතෙව හිජ්ජති, සත්තාය සමාපත්තියා පරිහිතා බ්‍රහ්මවර්ගවාසො⁴ සන්චරිත්වා න සකෙකානතිති.⁵ සාමිකෙරො නිං කපෙති මග්ගං උපජ්ඣායොති තොදුං න ගව්නිති; තපෙව කෙරෙති. ථෙරො අනුපුප්පෙත වෙතියව්ඤ්ඤානං කෙරෙතොතා කුපුප්පෙවණ්විහාරං⁶ නාම ගතො. තත්ථ වසනොපි ථෙරො සාමිකෙරො තපෙව කෙරෙති; අපෙකදිවසං ඵකා පෙසකාරධිතා අහි රූපා පමමිවෙය ඕතා කුපුප්පෙවණ්විහාරො⁷ තිකකමිත්වා පදුමසරං ඔරුග්ගා ගාගමානා පුප්ථාති ගඤ්ජති; තස්මිං සමගෙ සාමිකෙරො පදුමසරමන්තොත ගව්නතොතා පන සිලෙයිකායො⁸ කාණ්මව්නා විය තස්සා ගිතසද්දව⁹ බජ්ඣති, තාවදෙව ඉද්ධි අනතරහිතා¹⁰ ඡිත්ත පකෙකා කාසො විය අසොසි, සත්තසමාපත්තිබලො¹¹ පන තපෙව උදකපිවෙති අපතිත්වා සිම්බලිතුලං¹² විය පතමානං අනුපුප්පෙත පදුමසරතිරෙ අව්භාසි, සො වෙගෙන ගතොති උපජ්ඣායස්ස පත්තව්වරං දත්වා තිවත්ති, මග්ගාථෙරො පගෙවෙතං මග්ගා දිට්ඨං නිවාරිය මානොපි න තිවත්තිස්සතිති නිඤ්ඤි අවත්වා පිණ්ඩාය පාවිසි, සාමිකෙරො ගතොති පදුමසරතිරෙ අව්භාසි තස්සා පච්චුත්තරණං ආගමියමානො; සාපි සාමිකෙරං ආකාසොත ගව්නතං පුත්ත ආගනොති ඕතඤ්ඤි දිත්වා ඉද්ධා ඵස මං නිත්තාය උක්කණ්ඨිතොති ඤාති පටික්කමි සාමිකෙරොති ආග. සො පටික්කමි, ඉතර පච්චුත්තරිතා සාවකං නිවාසෙත්වා තං උප සඤ්ඤාමිත්වා කිං හතෙතති පුච්ඡි; සො තමන්ට ආරොචෙයි, සං බහුති කාරෙණෙති සරවාසෙ ආදීනවං බ්‍රහ්මවර්ගවාසෙ ආතිසංසඤ්ඤි දසො තිමා ඔව්දමානාපි¹³ තස්ස උක්කණ්ඨො¹⁴ විනොදෙදුං අසකෙකානති අයං මම කාරණං ඵවරූපාය ඉද්ධියා පරිහිතො; තදුති සුත්තං පජ්ජි තුනති¹⁵ ඉභෙව තිට්ඨාති වත්වා සරං ගතොති මානාපිතුනතං¹⁶ තං පවත්ති ආරොචෙයි; තෙපි ආගනොති නානප්පකාරං ඔව්දමානා වචනං

1. කතරං b, ඩ, පවිසප් b,	9. ඕතසද්ද B, S.
2. ආකාසොතගතො b,	10. ඉද්ධියා අනතරහිතො B,
3. සබ්බසාලං b, ඩ	11. සමාපත්තිබලො ඩ,
4. පරිහිතාය බ්‍රහ්මවර්ගවාසො b, ඩ	12. සිප්පලිතුලං b. සිම්බලිතුලං ඩ,
5. සකෙකාතිති b, ඩ,	13. වදමානාපි b,
6. කමුච්ඡිත්ත ව්හාරං B, කමුච්ඡිඤ්ජ	14. උක්කණ්ඨං S, අසකෙකානති ඩ,
ව්හාරං b, කමුච්ඡිඤ්ජ ඩ,	15. සුත්තං පරිවර්ජිතුනති b, ඩ,
7. කමුච්ඡිඤ්ජාසො ඩ, කමුච්ඡිඤ්ජ b,	16. මානාපිතුනං b, S, පච්චුත්ති ඩ,
8. ගව්නතො සිලෙයිකාය ඩ,	

අගණ්ණනතා.¹ ආභංගු: නිං අභෙව උච්චාකුලාති² සලලකෙබ්බි මයං පෙසකාරු සකඝ්ඤාසි පෙසකාරකමං කාතුහාති; සාමණේරෙ ආභ: උපාසක ගිහිකුපතා නාම පෙසකාරකමං වා කරෙය්‍ය නද්‍රිකාර කමං වා; කිං ඉමිනා; මා සාවකමනෙත³ ලොභං කරෙථාති. පෙස නාමෙ උරෙ⁴ බ්‍රහ්මාචකං දඬා ගිහරං අදාසි. සො පෙසකාරකමං උග්ගණ්ණිනී පෙසකාරෙති⁵ සද්ධිං සාලාය කමං කරෙති, අඤ්ඤාසං ඉතිමො පාතොච භතතං සම්පාදෙත්වා ආහරිංසු. තස්ස හරියා න තාව ආගච්ඡති; සො ඉතරෙසු කමං විසංපේජත්වා⁶ භුඤ්ජමානෙසු තහරං වට්ටෙනෙතාව නිසිදි, සා පච්ඡා අගමාසි. අථ නං සො අති විරෙන ආගතාසිති තපේජසි; මාතුගාමා⁷ ව නාම අපි වක්ඛවතති රජානං අතතති පටිබ්බාපිතතං ඤාත්වා දාසං විග්ගලකෙබ්බනති,⁸ තස්මා සා එවමාභ: අඤ්ඤාසං සරෙ දුරුපණ්ණලොණාදිති⁹ සතති ගිතාති, බාහිරතො ආහරිත්වා දායකා පෙසකාරකාපි¹⁰ අපි; අභං පන එතිකා;¹¹ නම්බි මග්ගං සරෙ ඉදං අපි ඉදං නත්ති න ජානාසි; සභෙ ඉච්ඡසි භුඤ්ජ නො භෙ ඉච්ඡසි මා භුඤ්ජාති. සො න කෙවලං.¹² උග්ගසර භතතං ආහරසි වාචායපි මං සට්ටසිති කුරුසිත්වා අඤ්ඤං පහරතං අපග්ගනොතා තමෙව තහරදණ්ඩකං¹³ තහරතො ලුඤ්චිත්වා බිපි. සාපි¹⁴ තං ආගච්ඡනතං දිත්වා ඊසකං පරිවතති; තහරදණ්ඩ කග්ග ව නොපි¹⁵ නාම තිබ්බං ගොති, සා තග්ගං පරිවතනමානාය අකඝ්ඤාපියං පටිසිත්වා අට්ඨාසි; සා උගොති හත්ථෙති වෙගෙන අකඝ්ඤා අග්ගකෙසි; භික්ඛවර්තනො ලොභිතං පග්ගරති; සො තස්මිං කාලෙ උපජ්ඣායග්ග වචනං අනුගාරි; ඉදං සක්ඛාය මං උපජ්ඣායො අනාගතො¹⁶ කාණ්ටෙසකාරියො¹⁷ හත්ථෙති මද්දිතකඤ්ඤං පිවිසා සිති¹⁸ ආභ; ඉදං ඵෙරෙන දිට්ඨං හවිසාති; අගො දිඤ්ඤාසි අගොති මහාසද්දෙන රෙදිතුං ආරති. තමෙනඤ්ඤා¹⁹ අලං ආවුසො මා රෙදි අකඝ්ඤා නාම ගිතතං න සකකා රෙදිතෙන පටිපාකතිකං²⁰ කාතුහාති, සො නාභං එතමත්ථං රෙදුමි, අපි ව බො ඉදං සක්ඛාය රෙදුමිති සබ්බං පටිපාටියා කපෙසි, එවං උපපත්තා සමච්චිපග්ගතා:

1. අගණ්ණනතා. b.	10. දායකපෙසකාසාපි b
2. උච්චාකුලෙති b. උච්චාකුලාතිති මා සලලකෙබ්බි S.	දායකපෙසකාරකාපි S
3. ඉමිනා සාවකමනෙත b. S.	11. එතිකාව b. S. මං b.
4. උරෙ B, S දඬා සර. නෙත්වා ගිහර. b, S.	12. කෙවලකුට p. උග්ගසර b.
5. පෙසකාරකෙති S.	13. වාහරදණ්ඩකං වාහරතො b.
6. විසංපේජත්වා S. විසංපේජත්වා b. වාහර. වතනනොතා b. වග්ගෙනනොතා S. වාහර. වග්ගෙනනොතාව B.	14. සා b.
	15. තහරකං B. වාහරදණ්ඩ b. වාහරදණ්ඩකං හ ව නොපි B. තහරදණ්ඩකොපි M
7. මාතුගාමා b S.	16. අනාගතෙ කාලෙ B.
8. සලලකෙබ්බි b, S.	17. පෙසකාරියො S. මද්දිතං S.
9. ලොණාති S.	18. පිවිසාති B, L.
	19. තමෙනං අඤ්ඤා b, S.
	20. පටිපාකතිකං L.

නිරුක්තිමානා අනන්තං සංවත්තනති; අපරමි වළුං¹ නිංසමිතා
 තික්ඛු කල්පාණ්ඩමොපෙතිං වන්දිති අවමිමෙය්‍යන² මහාමහං
 ඔතරමානා අනන්තමෙය්‍ය ක්‍රමිමෙකධිකෙත³ කමිං හත්ථා අංගච්ඡන්තං
 එකං මිත්‍රස්සං අද්දසංසු. තස්ස සරීරං මිසිමෙකිතං හොති⁴ මිසි
 මිකධිතංගෙව එකං කාසාවං⁵ කච්ඡං පිළෙති නිවන්තං ඔලො
 නියමානො ක්‍රමිමධාණුකො විය බායති. සො දිවසහසංග කමමං
 කත්ථා උපබ්බජ්ඣාමානං⁶ දුරුතං කල්පං උක්ඛිපිති පිට්ඨියං විප්ප
 නිශ්ශේකෙසෙති⁷ කුමමෙය්‍යන අංගනත්ථා තික්ඛුතං සමමුඛෙ අධාසි,
 සාමිමෙණරු දිට්ඨා අකුකුමකුකු ඔලොකාමානා⁸ අංගුසො කුය්‍යං
 පිතං කුය්‍යං මහාපිතං කුය්‍යං මංකුලොති ගසමානා⁹ ගනත්ථා හො
 නාමො තිං උපාසකාති නාමං පුට්ඨිංසු, සො නාමං පුට්ඨිකො විප්පටි
 සාරි හුතිය දුරුකල්පං ජමෙකිති වන්තං සංවිධාය නිවාසෙති වන්දිති
 නිව්ච්ඡං තාව භන්තනති අංග. මහාපථරු අධාසු දහරසාමිමෙණරු¹⁰
 අංගනත්ථා මහාපථරුතං සමමුඛාපි පරිහාසං කෙරුනති උපාසකො අංග.
 කුමෙහි¹¹ මං පසයිති පරිහසථ එතතකෙතෙව මන්තං පතතමානා
 සල්ලකෙකථ¹² අඟමි පුකෙකි කුමාදිසොව සමිමෙණ අහොසිං, කුමානං
 පත විහතකායකාමතතකමි¹³ තත්ථී, අහං ඉමිසිං සාසනෙ මනිද්ධි
 හො මහානුභාවො අහොසිං, අහංගං ගහෙති පථවිං¹⁴ කෙරෙමි; පථවිං
 අහංගං, දුරං ගණිති¹⁵ සන්තිතං කෙරෙමි; සන්තිකෙ දුරෙ වක්ඛවාල
 සතසහස්සං බ්‍රහ්මන විනිවික්ඛාමි; ගන්තං මෙ පසාථ ඉද්ධි මකකථ
 ගන්තදිසා අහං ඉමෙකෙව ගන්තං ඉධ නිසින්නොව¹⁶ වන්දිමසුරිසො
 පරමධිං, ඉමෙකංගෙව පාදානං වන්දිමසුරිසො පාදකඨලිකං කත්ථා
 නිසිදිං. එවරුපා මෙ ඉද්ධි පමාදෙන අනන්තතිතා, කුමෙහි මං පමජ්ජන්,
 පමාදෙන හි එවරුපං ව්‍යාපනං පාපුණ්නති, අපමතතා විහරන්තා
 ජාතිජරාමරණස්ස අනන්තං කෙරුනති; තස්මා කුමෙහි මෙකුකුච
 අරමමණං කත්ථා¹⁷ අපමතතා හොථ භන්තනති තපජ්ජති ඔවාද
 මාසි.¹⁸ තෙ තස්ස කප්ථනකෙය්‍යව සංවෙගං¹⁹ අපජ්ජති පිපස්ස
 මානා නිංසජ්ජනා තෙත්ථ අරහත්තං පාපුණ්සුති. එවමි උපානන

1. මික්ඛු b. g.	10. අධාසු සාමිමෙණරු g.
2. අවමි g.	11. ගන්ත කුමෙහි b. S.
3. ක්‍රමිමෙකධිකෙත b.	පරිහාසථ b. g.
4. මිසිමෙකිත. විය අහොසි B.	12. මං සල්ලකෙකථ b. g.
මිසිමෙකිතං b. විය අහොසි b. g.	13. විහතකායකමතං. L.
මිසි b.	14. පථවිං b.
5. හාවිසං B. ග.වසං b. g.	15. ගහෙති: b. S දුරං සන්තිතං.
පිළෙති: b.	කෙරෙමි සන්තිතං ගණිති.
6. උපබ්බජ්ඣාමානානං B.	දුරං කෙරෙමි b සන්තතං.
උපබ්බජ්ඣාමානානං b. g.	දුරං කෙරෙමි S.
7. විප්පකිණ්ණෙති b. g.	16. නිසින්නො B.
කුමිමෙය්‍යන b.	17. කත්ථා b. g.
8. ඔලොකාමානා b.	18. ඔවාදමි b. g.
9. ගසමානා වති: b. g.	19. ඉමං ගංගෙවං g.

සමථවිපක්‍යනා¹ නිරුක්ඛමානා අනන්‍යාය සංවත්තනාතිති චෙදිතබ්බො² අනුප්පාදනානං පාපකානානාති චෙත් අනුප්පාදනො වා කාමාස චො න උප්පජ්ඣති අදිසු වුත්තනංගෙත අනෙත්ථ චෙදිතබ්බො. උප්පාදනානං පාපකානානාති එත් පන වතුබ්බං උප්පාදනං වත්තමානුප්පාදනං භුතා විගතුප්පාදනං ඔකාසකතුප්පාදනං භුමිලඤ්ඤාප්පාදනාති. තත්ථ ගෙ කිලෙසා විජ්ජමානා උප්පාදදිසමබ්බිනො ඉදං වත්තමානුප්පාදනං කාම, කමෙම පන ජවිතෙ අරමමණ්ණං අනුගවිත්වා නිරුක්ඛවිපාසො භුතා³ විගතො කාම, කමිං උප්පජ්ඣති නිරුක්ඛං හවිත්වා විගතො කාම, තදුභ්ගමපි භුතා විගතුප්පාදනාති සබ්බං ගච්ඡති, කුසලා කුසලං කමිං අඤ්ඤාසං⁴ විපාකං පටිබ්බාතිත්වා අත්තතො විපාකස්ස ඔකාසං කණ්ණි, එවං කතෙ ඔකාසෙ විපාසො උප්පජ්ජමානො ඔකාස කරණතො පට්ඨාය උප්පාදනොති වුච්ඡති,⁵ ඉදං ඔකාසකතුප්පාදනං කාම.⁶ පඤ්චකකකා පන විපක්‍යනාය භුමි කාම, තෙ අතීතාදිසෙසද්ධොතාති; තෙසු අනුසයිකකිලෙසා පන අතීතා වා අනාගතා වා පච්චුප්පාදනා වාති න වත්තබ්බො, අතීතබ්බෙකිසු අනුසයිකාපි හි අප්පාදිතාව සොතාති; අනාගතබ්බෙකිසු පච්චුප්පාදනබ්බෙකිසු අනුසයිකාපි අප්පාදිතාව සොතාති; ඉදං භුමිලඤ්ඤාප්පාදනං කාම. තෙතාසු පොරුණා: තාසු තාසු භුමිසු අසමුග්ගාතගතා කිලෙසා⁷ භුමිලඤ්ඤාප්පාදනාති සබ්බං⁸ ගච්ඡන්තිති. අපරමපි වතුබ්බං උප්පාදනං සමුද්ධාරුප්පාදනං අරමමණ්ණාබ්ගතිතුප්පාදනං අවිකල්පිතිතුප්පාදනං අසමුග්ගාතිතුප්පාදනාති. තත්ථ සමපති වත්තමානංගෙව⁹ සමුද්ධාරුප්පාදනං කාම; සතිං වස්සති උමමිලෙඨා¹⁰ අරමමණ්ණ නිමිත්තෙත ගතිතෙ අනුසාරිතානුසාරිතකල්පෙ කිලෙසා නුපපජ්ජිස්සන්තිති¹¹ න වත්තබ්බො, කතො? අරමමණ්ණො අබ්ගාතිතත්තා,¹² යථා කිං? යථා ධිරුක්ඛස්ස කුසාරියා අගතාගතට්ඨානෙ ධිරං න තිකල්පස්සතිති න වත්තබ්බං, එවං ඉදං අරමමණ්ණාබ්ගතිතුප්පාදනං කාම. සමාපත්තියා අවිකල්පිතකිලෙසා¹³ පන ඉමගමිං කාම ආනෙ නුපපජ්ජිස්සන්තිති¹⁴ න වත්තබ්බො, කතො? අවිකල්පිතත්තා. යථා කිං? යථා සාරධිරුක්ඛං¹⁵ කුසාරියා අගතොග්ගං ඉමගමිං කාම ආනෙ ධිරං න තිකල්පෙග්ගාති න වත්තබ්බං,¹⁶ එවං ඉදං අවිකල්පිතිතුප්පාදනං කාම. මග්ගෙන අස

1. උප්පාදනා b. S.

2. චෙදිතබ්බො L.

3. නිරුක්ඛවිපාසො භුතා³ L.

4. කුසලා කුසලං බමිම.

අඤ්ඤාසං කමිම. B.

කුසලා කුසලං S. අඤ්ඤාසං

කමිමග්ග B. S.

5. උප්පාදනොති සංඛං ගච්ඡති

ඉදං b. S.

6. ඔකාසකරණතො පට්ඨාය

උප්පාදනා කාම B.

7. අසමුග්ගාතිතකිලෙසා B. S.

8. සංඛං S.

9. තත්ථ සංවත්තමානංගෙව S.

10. උමමිලෙඨා b. S.

11. අනුපපජ්ජිස්සන්තිති B.

12. අබ්ගාතිතත්තා b. S.

13. අවිකල්පිතා කිලෙසා b. S.

14. නුපපජ්ජිස්සන්තිති b.

නුපපජ්ජිති B.

15. යථා කිං යථා සෙව ධිර රුක්ඛං b. S.

16. වත්තබ්බං b.

මුත්තාතිතා කිලෙසා¹ පත හවිසෙය තිබ්බතතංසාපි උපපජ්ජනතිති පුරිමතෙයෙනෙව විජාරෙතබ්බං, ඉදං අසමුත්තාතිතුප්පානං නාම ඉමෙසු උපපනෙතසු වහතමාසුප්පානං භුක්ඛා විගතාප්පානං භක්ඛා සකතාප්පානං සමුද්ධාරුප්පානනාති වතුබ්බිධං උපපනං න මයෙ වජ්ඣං,² භුමිලුඤ්ඤාප්පානං ආරම්භණාබ්ගතිතුප්පානං අභිකම්බවතිතුප්පානං අසමුත්තාතිතුප්පානනාති වතුබ්බිධං මයොවජ්ඣං.³ මෙය්නා හි උපපජ්ජමානො එතෙ කිලෙසෙ පජ්ඣති, තෙ⁴ අතීතා වා අනාගතා වා පච්චුප්පානා වා හි හ වතතබ්බං, චුතතච්චි චෙතනං හඤ්චි අතීතෙ⁵ කිලෙසෙ පජ්ඣති තෙත හි බිණං චෙපෙති තිරුඤ්ඤං තිරෙඤ්ඤං⁶ අප්ථගතං අප්ථබ්ගමෙති අතීතං යං තථි තං පජ්ඣතිති; හඤ්චි අනාගතෙ කිලෙසෙ පජ්ඣති තෙත හි අජාතං පජ්ඣති අතීබ්බතතං අනුප්පානං අපාතුභුතං පජ්ඣති, අනාගතං යං තථි තං පජ්ඣතිති, හඤ්චි පච්චුප්පානෙත කිලෙසෙ පජ්ඣති තෙත හි රතෙතා රාභං පජ්ඣති දුට්ඨං දෙසං මුලෙතා මොහං විනිවිඤ්ඤා මානං⁷ පරා මිට්ඨං දිට්ඨං අතිට්ඨං ගතො විවිකිච්ඡා ථාමගතො අනුසයං පජ්ඣති; කණ්ණප්පකා ධම්මා⁸ පුග්ගකා වතතනාති සබ්බිලෙසිකා මයෙ භාවතා භොතිති තෙත හි තථි මහාභාවතා තථි ඵලසච්ඡි කිරියා තථි කිලෙසප්පානං තථි ධම්මාතිසමයොති; අථි මයෙ භාවතා - ථෙ - අථි ධම්මාතිසමයො⁹ යථා කථා විග්ගෙය්සථාපි තරුණො රුණෙතා¹⁰ - ථෙ - අපාතුභුතා තෙව පාතුභවනති ඉති පාමුයං අජාතඵලරුණෙතා ආගතො; ජාතඵලරුණෙතා පත දිපෙතබ්බං; යථා හි සථලො තරුණමිරුණෙතා තස්ස ඵලාති මනුස්සා පරිභුජෙඤ්ඤා, සෙසාති පාතෙච්චා පච්ඡිකො පුරෙය්සං, අථෙඤ්ඤා පුරිසො තං ඵරසුතා ජිඤ්ඤා, තෙතස්ස තෙව අතීතාති ඵලාති තාසිතාති භොතති, ත¹¹ අනාගත පච්චුප්පානනාති ව¹² අනාසිතාති අතීතාති හි මනුස්සෙති පරිභුතතාති අනාගතාති අතීබ්බතතාති ත සක්කා නාසෙත්ථං, යස්මිං පත සමයෙ සො ජිතතා තද ඵලාතිගෙව තථිති පච්චුප්පානනාතිපි අනාසිතාති සමෙව පත රුණෙතා අවජිතො අස්ස¹³ අථස්ස පඨවි රසඤ්චි ආපොරසඤ්චි ආගමම යාති ඵලාති තිබ්බතෙතය්සං තාති තාසි තාති භොතති, තාති හි අජාතාතෙව න ජායතති, අතීබ්බතාතෙව

1. අසමුත්තාතිතතිලෙසා b.	පතෙතා S උච්චිමි. b. S.
අසමුත්තාතිත කිලෙසා B.	
2. ත මහවජ්ජ. b.	8. කණ්ණප්පකා ධම්මා b.
3. වතුබ්බිධා මහාවජ්ජ. b.	9. අථි ධම්මාතිසමයොති
4. සොසෙ කිලෙසපජ්ඣතිත B.	10. තරුණරුණෙතා අජලො-ථෙ- b.
5. චෙතං අතීතෙ B.	තෙවපාතුභවනතිති b.
6. තිරුඤ්ඤා තිරෙඤ්ඤාති විගතං	11. භොතති B.
විගමෙති B. අප්ථබ්ගතං b. S.	12. භොති b. හ අනාගත
7. විනිවිඤ්ඤා. A1. හතිත B.	පච්චුප්පානනාති තාසිතාති b.
විනිවිඤ්ඤාමානං b. ඵමොමානං S.	පච්චුප්පානනාති තෙව
දිට්ඨ. විගමපතෙතා b, විගම	අනාසිතාතිපි B.
	13. අවජිතතා අථස්ස b'

න තිබ්බත්තනති අපානුභූතානෙව, එවමෙව¹ මග්ගො නාපි අතිතාදි
 හෙදෙ කිලෙසෙ පජ්ඣති, නපි න ජ්ඣති,² යෙසං හි කිලෙසානං
 මග්ගොත බ්බෙසු අපරික්කමනසු උප්පත්ති සියා මග්ගොත උප්පජ්ඣිතා
 බ්බානං පරික්කමනතො හෙ කිලෙසා අපාතාව න ජායන්ති; අතිබ්බ
 තතාව න තිබ්බත්තනති; අපානුභූතාව න පානුභවන්ති. තරුණපුත්තාය
 ඉත්ථිසා පුත අවිජ්ජායනන්ථං බ්බාධිතානං රොගං වුපසමනන්ථං පිත
 හෙසජේති³ වාපි අයමන්ථො විහාවෙතසෙබ්බා, එවං මග්ගො යෙ
 කිලෙසෙ පජ්ඣති අතිතා වා අනාගතා වා පච්චුප්පන්නා වාහි න
 වත්තබ්බා; න ව මග්ගො කිලෙසෙ නාප්පජ්ඣති⁴ යෙ පත මග්ගො
 කිලෙසෙ පජ්ඣති හෙ සක්ඛාය උප්පන්නානං වා පාපකානනති⁵ ආදි
 වුත්තං; න කෙවලඤ්ච මග්ගො කිලෙසෙයෙව පජ්ඣති, කිලෙසානං පත⁶
 අපාඨිතතො යෙ⁷ උපජේජ්ජයං උපාදින්නකකිනා හෙපි පජ්ඣති
 භාව, වුත්තචපි ථෙතං: සොතාපත්තිමග්ගොඤ්ජෙන අතිසබ්බාරවික්කම
 ඤ්සං තිරොධෙන සත්තභවෙ ධජපථා අනමිතග්ගෙ සංසාරෙ යෙ
 උප්පජේජ්ජයං⁸ නාමඤ්ච රූපං ව එතෙතෙ තිරුජ්ඣන්ති විජ්ජායෙ.
 ඉති මග්ගො උපාදින්නඅනුපාදින්නතො⁹ වුට්ඨාති ගවචසෙන පත
 සොතාපත්තිමග්ගො අපායභවතො වුට්ඨාති, සකදගාමිමග්ගො සුගති
 ගවෙකදෙසතො, අනාගාමිමග්ගො සුගතිකාමගවතො, අරහත්ත
 මග්ගො රූපාරූපගවතො වුට්ඨාති; සබ්බභවෙති වුට්ඨාතියෙවාතිපි
 වදන්ති. අප් මග්ගකඤ්ඤෙ කප්ථං අනුප්පන්නානං¹⁰ උප්පාදය භාවතා
 හොති කප්ථං වා උප්පන්නානං සිතියාති? මග්ගපච්ඡන්තියායෙව,¹¹ මග්ග
 හි පච්ඡන්තොතො පුබ්බෙ අනුප්පන්නපුබ්බතො අනුප්පන්නා නාම
 වුච්චති, අගතපුබ්බං හි යානං ගන්ත්වා¹² අනනුගතපුබ්බං වා අරම්භණං
 අනුගම්මා වත්තායෙක ගවන්ති අනාගතච්ඡායං ආගතච්ඡා¹³ අනනුගතං
 අරම්භණං අනුගමාමාති,¹⁴ යාවස්ස පච්ඡති අයමෙව සිති නාමාති
 සිතියා ගාවෙතිතිපි වත්තුං¹⁵ වච්චති: ඉද්ධිපාදෙසු සමෙකපකථා වෙ
 තොබ්බලසුත්තෙ වුත්තා, උපසමයමානං ගච්ඡති කිලෙසුපසමන්ථං වා¹⁶

1. එවමෙව b. S.

9. උපාදින්නඅනුපාදින්නතො b.

2. නාපි න පජ්ඣති b, S.

උපාදින්නතො, අනුපාදින්නානා S

නපි න පජ්ඣති B

10. කප්ථෙකුප්පන්නානං S.

3. පිතරෙගසෙසජේතිවාපි b.

11. මග්ගපච්ඡන්තියා M3, උප්පන්නානං

4. න පජ්ඣති b S.

වා සිතියාති S. මග්ගපච්ඡන්තියා යෙව

5. උප්පන්නානං පාපකානනති b. S

12. අනාගතපුබ්බං ඤිට්ඨානං.

6. යෙසං පත L.

ආගන්ත්වා b. S.

7. යෙව B. උපාදින්නකකිනා b. S.

13. ආගතමානා b. S.

8. සංසාරෙව උප්පජේජ්ජයං B.

14. අනුගම්මාති S යාවස්ස b S

සංසාරෙයෙව උප්පජේජ්ජයං S.

15. ගාවෙතිසිවත්තුං S.

16. කිලෙසුපසමන්තං වා b.

භවත්තීති උපසම්මාමි;¹ සමුද්ධමානා භවත්ති මහාසංඝො
 ධර්මාය වා භවත්තීති සංඝොධර්මාමි;² විවෙකභික්ඛිතාදිති සංඝොසව
 සංවරෙ වුත්තාති. අයමෙත්ථ සංඝොසවා. මිත්ථාරතො පනායං ලොධ
 පක්ඛියකපා;³ විසුද්ධිමයො වුත්තා.

විමොක්ඛකපායං විමොක්ඛකානි කොතවෙත්ත⁴ විමොක්ඛො අභි
 මුච්චතවෙත්ත. කො පනායං අභිමුච්චතවෙත්තා තාම? පච්චතික්ඛවෙමෙති⁵
 ව සුට්ඨ මුච්චතවෙත්තා අරමමණෙ ව අභිරුද්ධවෙසෙත්ත⁶ සුට්ඨ මුච්ච
 තවෙත්තා පිඤ්ඤ අසෙක විස්සංච්චිතපච්චිතස්ස දුරකස්ස සයනං විශ
 අතිශක්තිතභාවෙන⁷ නිරුක්ඛිතභාව අරමමණෙ පච්චතතීති වුත්තං
 හොති; අයං පනත්ථො පච්චිමවිමොක්ඛො තත්ථ පුරිමෙසු සංඝොසු
 අත්ථි; රුපි රූපානි පස්සතීති එත්ථ අරුක්ඛිතං කොසාදිසු නිලකසිණො
 දිවෙසෙත උපපාදිතං රූපං⁸ තදස්ස අත්ථිති රුපි ඛෙද්ධා රූපානි
 පස්සතීති⁹ ඛෙද්ධාපි නිලකසිණොදිති රූපානි කුසාවකක්ඛනා පස්සති
 ඉමිතා අරුක්ඛිතභවිද්ධාවඤ්ඤාසු කසිණෙසු උපපාදිතරුක්ඛිතස්ස
 පුග්ගලස්ස වහ්නාරිපි රූපාවචරරුක්ඛිතානි¹⁰ දස්සිතාති; අරුක්ඛිතං
 අරුපසංඤ්ඤිති අරුක්ඛිතං අරුපසංඤ්ඤි අත්තනො කොසාදිසු අනුපපා
 දිතරූපාවචරරුක්ඛිතොති අත්ථො. ඉමිතා ඛෙද්ධා¹¹ පරිකමං කත්වා
 ඛෙද්ධාව උපපාදිතරුක්ඛිතස්ස රූපාවචරරුක්ඛිතානි දස්සිතාති; සුභ
 ගොචර අභිමුද්ධනො හොතීති ඉමිතා විසුද්ධාසු¹² නිලාදිසු වණණ
 කසිණෙසු කුසානාති දස්සිතාති; තත්ථ කිඤ්ඤාපි අත්තො අපපනායං¹³
 සුභතති අංගොගො තත්ථි, යො පත සුචිසුද්ධං සුභකසිණමාරමණං¹⁴
 කත්වා විහරති හො යසමා සුභතති අභිමුද්ධො හොතීති විත්තබ්බතා
 අපපජ්ජති, තස්මා එවං දෙසනා කතා; පටිසම්බද්ධමයො පත කපං
 සුභගොචර අභිමුද්ධො හොතී¹⁵ විමොක්ඛො; ඉධ භික්ඛු වෙත්තාසත
 ගමෙත්ත වෙත්තො එකං දිසං - පෙ - විහරති¹⁶ මෙත්තාය භාවිතතතා
 සත්තා අපපටිකක්ඛලා¹⁷ හොන්ති, හරුණං මුදිතං උපෙධං සුභගමෙත්ත
 වෙත්තො එකං දිසං එරිත්වා විහරති උපෙධං¹⁸ භාවිතතතා සත්තා

1. උපසම්මාමි b.	9. රුපි රූපානි පස්සතීති b
භවත්තීති මානං භවත්ති	10. රූපාවචරරුක්ඛිතානි b. අරුක්ඛිතං.
සංඝොධර්මායවා S	ත රූපසංඤ්ඤි b. S.
2. සංඝොධර්මාමි b.	11. ඛෙද්ධාසු b. S. ඛෙද්ධා වා b. S.
3. ලොඛිපක්ඛිතකපා S.	12. ඉමිතා ව සුචිසුද්ධාසු b. S.
4. කොතවෙත්ත S.	13. අපපනායං b. සුභං b.
5. පච්චතික්ඛ වෙමෙතිපි S.	14. කසිණාරමණං b. S.
6. අරමමණෙත්ථ අභිරුද්ධවෙසෙත්ත S.	15. හොතීති b. S. අභිමොක්ඛො S.
අරමමණෙත්ථ අභිරුද්ධවෙසෙත්ත S	16. එකං දිසං එරිත්වා විහරති S.
7. අතිශක්තිතභාවෙන b. S.	විහරති-පෙ - b
සුක්ඛිශක්තිතභාවෙන L.	17. අපපටිකක්ඛලා b. අපපටිකක්ඛලාව S.
8. රූපරුක්ඛිතා රූපං S. S.	18. උපෙධං b. S.
උපපාදිත S.	

අප්පට්ඨකතුලා හොනති එවං සුභතෙතච අභිවුත්තො හොතිති විමො
කොති වුත්තං; සබ්බසො රූපසංඤ්ඤානති ආදිපු යං වත්තබ්බං
තං¹ විපුද්ධිමෙග්ග වුත්තමෙව; අයං අට්ඨමො විමොකොති අයං
වතුන්නං ඛණ්ඩානං සබ්බසො විසස්සට්ඨන්තා² විවුත්තන්තො අට්ඨමො
උත්තමො විමොකොති නාම.

අභිභායතනනර්පායං අභිභායනනාතිති අභිභවනකාරණංති;
කිං අභිභවනති පච්චනීකධම්මෙපි ආරම්භොති තාති හි පටිපක්ඛ
භාවෙන පච්චනීකධම්මෙ අභිභවනති පුග්ගලස්ස ඤාණුත්තරිත්තාය
ආරම්භොති; අජ්ඣාතනං³ රූපසංඤ්ඤාති ආදිපු පත අජ්ඣාතනරූපෙ
පරිකම්මවසෙන අජ්ඣාතනං රූපසංඤ්ඤා නාම හොති; අජ්ඣාතනං හි⁴
නීලපරිකම්මං කරොන්තො කෙසෙ වා පිත්තෙ වා අකඛිතාරකාය වා⁵
කරොති, පිතපරිකම්මං⁶ කරොන්තො මෙදෙ වා ජ්වියා වා හත්තල
පාදතලෙසු⁷ වා අකඛිතං පිතකට්ඨානෙ වා කරොති, ලොහිතපරි
කම්මං කරොන්තො මංගෙ වා ලොහිතෙ වා ජීව්තාය වා අකඛිතං
රත්තකට්ඨානෙ වා කරොති, ඔද්ධපරිකම්මං කරොන්තො අට්ඨිමහි වා
දන්තෙ වා නබෙ වා අකඛිතං සෙතකට්ඨානෙ වා කරොති, තං පත
සුනීලං සුපිතකං සුලොහිතකං සුඔද්ධං න හොති, අවිසුද්ධිමෙව⁸
හොති; එසංකා ඛණ්ඩා රූපාති සංසාරිති යෙග්ගවං⁹ පරිකම්මං
අජ්ඣාතනං උපපන්නං හොති, තිම්බනං පත ඛණ්ඩා සො එවං අජ්ඣා
තනං¹⁰ පරිකම්මං කරොන්තො ඛණ්ඩා ව¹¹ අප්පතාය වසෙන
අජ්ඣාතනං රූපසංඤ්ඤා එකො ඛණ්ඩා රූපාති සංසාරිති වුට්ඨති;
සමිත්තාතිති අවබ්බිතාති; සුචර්ණණ්ඩුඛණ්ණාතිති සුචර්ණණාති වා
හොතු දුඛණ්ණාති¹² වා පරිත්තවසෙනෙව ඉදම්භිභායතනං වුත්ත
නති වෙදිතබ්බං; නාති අභිභුක්කාති යථා නාම සම්පන්නගහණිකො¹³
කට්ඨපුම්මතං හත්තං ලභිත්වා කිං එත්ථ භුඤ්ජිතබ්බං අපිති සබ්බබ්බිත්ථා
එකකමුග්ගෙව කරොති එවමෙවං¹⁴ ඤාණුත්තරිකො පුග්ගලො ථිස
දඤ්ඤො කිං එත්ථ පරිත්තකෙ ආරම්භණි සම්පජ්ජිතබ්බං අපිති, නායං
මම භාණ්ඩාති තාති රූපාති අභිභවිත්වා සම්පජ්ජති සහ නිම්බතුප්පාදෙ
තෙවෙත්ථ¹⁵ අප්පතං පාපෙතිති අප්පො; ජානාමි සංසාරාමිති ඉමිතා
පතස්ස ආහොගො කපිත්වා; සො ච ඛො සම්පතතිත්වා වුට්ඨිතස්ස න

1. තං සබ්බං b. S.

2. විසස්සන්තා b.

3. අජ්ඣාතනං රූපෙ S.

4. අජ්ඣාතනමිති S. අජ්ඣාතනං මි b.

5. අකඛිතාරකායං වා S.

6. පිතක පරිකම්මං b.

7. හත්තලෙසු වා S. පිතකානෙ වා S.

8. සුචිත්තදම්මෙව b. අසුචිත්තදම්මෙව S.

9. යෙග්ගතං b. යෙග්ගතං පරිකම්මං.

10. අජ්ඣාතන S.

11. පරිකම්මස්ස ඛණ්ඩා මි b. S.
ඛණ්ඩා වා S. ඛණ්ඩා වා මි M S.

12. භොනති දුචර්ණණි S. භොනනා b.

13. සමුද්ධර්ණණකණිකො S. සමුද්ධ
මිත්තං ලභිත්වා S.

14. එකකමුග්ගෙව කරොති එවමෙව S.

15. නිම්බතුප්පාදෙතෙත්ථ S.

දන්තෙව වෙත්ථ b.

ධාතුකානි භොතානි තසමා ඉදමෙව් ගතිතං න තානි; ඛාරාණ්ණෙසා
කානානි ඛාරාණ්ඩියං ගවං¹ ඛාරාණ්ණෙසානං. තත්ත ඛාරා කප්පා
භොපි මුදු සුත්තකතනිකාභොපි තනනවායංපි² ඡෙතා උදකමපි
සු විසිතිඤ්ඤා තත්ත³ වත්තං උභයො ගාගමිමෙවං භොති ආසුපි
පඤ්ඤාසු මෙවං මුදු සිතිඤ්ඤා ඛායති පිනානිති ආදිසුපි ඉමිනාව⁴
තභොත අභොතා වෙදිතභොතා; නිලකසිණං උග්ගණ්ණපනානා නිලගමි.
නිමිතතං ගණ්ණානි පුප්ඵායමි වා වත්තමි වා වණ්ණධාතුයා වාති ආදි
කං පනෙත්ත කසිණකරණඤ්ඤා⁵ පරිකමඤ්ඤා අප්පතාපිඛානඤ්ඤා
සබ්බං විසුද්ධිමග්ගො විත්ථාරණො වුත්තමෙව.

අභිඤ්ඤාභොතානිපාරමිප්පතානානි ඉතො පුබ්බසු ගතිපට්ඨානා
දිසු භොතො ධම්මෙව⁶ ගාවෙත්තා අරහත්තං පත්තාව අභිඤ්ඤාභොතාන
පාරමිප්පතානා නාම භොතානි: ඉමෙසු පන අට්ඨසු අභිගාගතභොසු
විණ්ණවසිඤ්ඤාභොතෙව⁷ අභිඤ්ඤාභොතානපාරමිප්පතානා නාම; කසිණ
කපායං⁸ සකලවෙදිත කසිණානි; තදුරමමණානං ධම්මානං බෙත්ත
වෙදිත වා ආසනනානි⁹; උද්ධනානි උපරි ගගනතලානිමුඛං; අමොති
භොතා: සුමිතලානිමුඛං; නිවිසන්ති බෙත්තමණ්ඩලමිව සමන්තා පරි
වර්තෙත්තා; එකවෙවා හි උද්ධමෙව කසිණං වඩ්ඪතෙති එකවෙවා අමො
එකවෙවා සමන්තතො තෙන තෙනෙව¹⁰ කාරණෙන එවං පසාරෙති
ආලොකමිව රූපදස්සනකාමො තෙන වුත්තං පඨවිකසිණමෙතො
සඤ්ඤානානි උද්ධං අමො නිවිසන්ති;¹¹ අදවසන්ති ඉදං පන එකස්ස
අඤ්ඤාභොතානුපගමිතත්තං යථා හි උදකං පටිට්ඨස්ස සබ්බදිසාසු උදක
මෙව භොති න අඤ්ඤා¹² එවමෙවං පඨවිකසිණං පඨවිකසිණමෙව
භොති තත්ති තස්ස අඤ්ඤා¹³ කසිණසමානපදානි එස තස්ස සබ්බත්ථ;
අප්පමාණනානි ඉදං තස්ස තස්ස¹⁴ ඵරණඅප්පමාණවසෙන වුත්තං, තං හි
වෙත්තො ඵරණෙනා සකලමෙව ඵරති න අගමස්ස¹⁵ ආදි ඉදං මජ්ඣනානි

1. ඛාරාණ්ඩියං කතං S. ගම. b.	10. භොතා භොතා b. භොතා S. එව් S.
කතං B. සත්තං-b. S.	පසාරෙද්ධි S.
2. තනනවායංපි b.	11. නිරයනානි දිසා අනුදිසාසු S.
3. සු විසිතිඤ්ඤා තත්තං වත්තං b. S.	අනවගතානි දිසානුදිසාසු අනවග. S.
මිමධං b. S. මිසු පඤ්ඤාසු මිමධං	අදවගතානි දිසානුදිසාසු අමග. b.
මුදු b. S.	අඤ්ඤාභොතානු ගමිතත්තං S.
4. ආදිසු ඉමිනාව b. S.	වුත්තං b. S.
5. කසිණකරණඤ්ඤා b. S.	12. භොති අඤ්ඤා b. S. එවමෙව S.
6. භො ධම්මෙව b. S. අරහත්තපත්තානා ව S.	පට්ඨ b. පඨවිකසිණං S.
7. විණ්ණවසිඤ්ඤාභොතෙව b. විණ්ණවසි	13. අඤ්ඤා L.
භාවාය S.	14. තස්ස වා B.
8. කපායං b. S.	15. ඵරති අගමස්ස ආදි b. S.
9. බෙත්තමෙව අභිගාගතවෙදිත වා	පමාණං න b. ගණනානි b.
අගතනානි b. S.	ගණනානි S.

පමාණං ගණනාතිති; විඤ්ඤාණකාමිණිනාති වෙත්තං කසිණුග්ගාපිමා
 කාසෙ පවත්තං විඤ්ඤාණං තත්තං කසිණවසෙසන කසිණුග්ගාපිමාකාසෙ
 කසිණුග්ගාපිමාකාසවසෙසන තත්තං පවත්තවිඤ්ඤාණෙ උද්ධං අසො තීරි
 යතා වෙදිතබ්බං; අයමෙත්තං සමෙධපො; කම්මධිංතභාවතාතසෙසන
 පනෙතාති පඨවිකසිණාදිති විත්තාරතො විසුද්ධිමයො වුත්තා
 නොව; ඉධාපි විණ්ණවසිභාවෙනව¹ අතිඤ්ඤාවොසානපාරමිපාත්තා
 නොනතිති වෙදිතබ්බං; තථා ඉතො අනන්තරෙසු² චතුසු ක්ඛානෙසු
 යං පනෙත්තං වත්තබ්බං තං මහාඅස්සපුරස්සතෙත වුත්තමෙව; විපස්සනා
 ඤාණෙ පත රුපිති ආදිතං අපත්තං වුත්තොයෙව; එස්ස භික්ඛං එස්ස
 පටිබ්බදානති එත්තං චතුමහාභුතිකෙ³ කාසෙ තිස්සිතඤ්ඤා පටිබ්බදාඤ්ඤා;
 සුභොති සුඤ්ඤො; ජාතිමාති⁴ පරිසුද්ධිආකාරසමුට්ඨිනො; සුපටි
 භම්මකානොති සුට්ඨ කතපරිකමො අපතිතපාසාණසත්තපෙර;
 අපෙත්තාති තසුච්ඡ⁵; විපසංගෙනොති සුට්ඨ පසංගො,⁶ සබ්බාකාර
 සම්පන්නොති යො පත වෙදනාදිති⁷ සමෙධති ආකාරෙති සම්පන්නො;
 නිලනති ආදිති වණ්ණසම්පත්තං දසොති තාදිසං හි ආවුතං පාකටං
 නොති; එවමෙව භොති එත්තං එවං ඔපමසංසඤ්ඤා⁸ වෙදිතබ්බං;
 මණ්ණි විය හි කර්තාසො, ආවුතසුත්තං⁹ විය විපස්සනාඤාණං,
 වත්තමා පුරිසො විය විපස්සනාඤාණලාහි හික්ඛු,¹⁰ හත්තං කරිතො
 පට්ඨවෙසබ්බෙනො අයං භො මණ්ණිති මණ්ණිනො ආවිභුතකාලො විය
 විපස්සනාඤාණං, අතිනිහරිතො තිස්සිතාය හික්ඛුනො චතුමහාභුතික
 කාසො¹¹ ආවිභුතකාලො, තත්තිදං සුත්තං ආවුතනති සුත්තාය ආවි
 භුතකාලො විය විපස්සනාඤාණං නිහරිතො¹² තිස්සිතාය හික්ඛුනො
 තදරම්මණානං එස්සපඤ්ඤාමකානං වා සබ්බවිත්තවෙතසිකානං වා විප
 ස්සනාඤාණසොභ වා ආවිභුතකාලො; කිං පනෙතෙ¹³ ඤාණස්ස ආවි
 භාවනාති¹⁴ පුග්ගලස්සාති ඤාණස්ස පත ආවිභාවතො පුග්ගලස්ස
 ආවිභුතාව නොනති; ඉදඤ්ඤා විපස්සනාඤාණං මග්ගස්ස අනන්තරං එවං
 සන්නපි යමො අතිඤ්ඤාවාසෙර අරඤ්ඤා එත්තස්ස අනන්තරවාසෙරා¹⁵
 නාත්ති තස්මා ඉධෙව දස්සිතං; යස්ස වා¹⁶ අතිවිවාදිවසෙසන අනත්තම
 සත්තං දිබ්බාය භොතධාතුයා හෙරවසද්දං¹⁷ සුභෙනො පුබ්බෙතිවො

1. විණ්ණවසිභාවෙනව S.	10. විපස්සනාලාහි හික්ඛු B S.
2. අනන්තරෙසු A1, B M2, M3, W1.	11. චතුමහාභුතික B S.
3. චතුමහාභුතිකෙ B S.	12. අතිනිහරිතො B
4. ජාතිමාති S. සුපරිසුද්ධ ආකාර B.	13. කිං පනෙතං B. 3.
5. අපෙත්තාති තසුච්ඡං තසුච්ඡි B S.	14. ආවිභුතං B. භුතනති S. ඤාණස්ස
6. විපසංගෙනො B.	පත B S. ඤාණස්ස තස්ස B.
7. සබ්බවත්තවෙතාදිති B. සොභං	15. අනන්තරවාසෙර B. අනන්තරවාසෙර S.
පිටකකාදිති B.	16. යස්මා වා B. යස්මා ච B S.
8. එවං උපමං සංසඤ්ඤා B S.	17. හෙරවං සද්දං B S.
9. ආවුතං සුත්තං B S.	

සාත්ථුසායනිකා හෙරවෙ බණ්ඩ අනුසාරතො දිවෙඛන වක්ඛනා හෙරව
රූපං¹ පඤ්ඤාං හයං සන්තාසො උපපජ්ඣති න අතිව්වාදිවසෙත
තතසමමිසනස්ස තසමා² අභිඤ්ඤාපත්තස්ස හයවිනොදකසෙත
සමාදානන්තරිථි³ ඉදං ඉධෙව දස්සිතං, ඉධාපි අරහත්ත වසෙතෙව⁴
අභිඤ්ඤාවොසානපාරිමිපත්තතා වෙදිතබ්බා; මනොමසිද්ධියං විණ්ණ
වසිතාපු තත්ථ⁵ මනොමසන්ති මනෙත නිබ්බන්තිතං; සබ්බධං
පච්චබ්බන්ති සබ්බෙහි අසෙවහති ව සමන්තාගතං; අභිනිද්දියන්ති⁶
සණ්ඨානවසෙත අවිකල්පිද්දියං ඉද්ධිමතා නිමිතං රූපං⁷ හි සච
ඉද්ධිමා ඔදුන්තා තථි ඔදුතං සච අවිද්ධිකණ්ණො තථි අවිද්ධි
කණ්ණන්ති එවං සබ්බාකාරෙහි තෙත සද්ධිමෙව ගොති බුද්ධාමනසා
භානති⁸ ආදි උපමායං තථි හි සද්ධිසමාදානන්තරෙව වුත්තං බුද්ධා
සද්ධියා එව හි තස්ස අන්තො ඉතිකා⁹ ගොති කොසි සද්ධියො යෙව
අසි වට්ඨාය කොසියා¹⁰ වට්ඨං අසිමෙව පක්ඛිපන්ති පන්ථාය පන්ථං.¹¹
ශරණභාන ඉද්ධිමි අභිකඤ්චිකස්ස නාමං; න විලිචකරණිකස්ස¹² අභි
කඤ්චිකො හි අතිතා සද්ධියොව ගොති; තත්ථ කිඤ්චාපි පුරිජ්ජා අභි
කරණං උද්ධිජ්ජන්ති හන්තර උද්ධරමානො විය දස්සිතො අපචො
විනෙතනෙවස්ස¹³ උද්ධරණං වෙදිතබ්බං; අසං හි අති නාම සජාතියං
ධිතො කට්ඨානතරං වා රුක්ඛානතරං වා නිසාය තවතො සරීර
නික්ඛානපසොගසඛානෙත ථාමෙන සරීරං බාදමානං¹⁴ විය පුරාණ
තථ ජිග්ඛ්චිතොති¹⁵ ඉමෙහි චතුති කාරණෙහි සයමෙව කඤ්චිකං
ජහති¹⁶ න සකකා තතො අඤ්ඤාන උද්ධරිතං තසමා විනෙතන උද්ධ
රණං සන්ධිය ඉදං වුත්තන්ති වෙදිතබ්බං;¹⁷ ඉති බුද්ධාදිසද්ධිං ඉමස්ස
හික්ඛුන්තො සරීරං ඉතිකාදිසද්ධිං¹⁸ නිමිතතරුපන්ති ඉදමෙත්ථ මපමිම සං
සද්දන්; නිමිතානවිධානං පනෙත්ථ පරතො ව ඉද්ධිවිධාදිපඤ්ච අභිඤ්ඤ
කථා සබ්බාකාරෙන විසුද්ධිමග්ගෙ වින්දාදිතාති තත්ථ වුත්තනගෙතෙව
වෙදිතබ්බා, උපමාමනසමෙව හි ඉධ අභිකා;¹⁹ තත්ථ ජනකාමනා
දසො විය ඉද්ධිවිධඤ්ණලාභී හික්ඛු දට්ඨබ්බො; සුපරිකම්මකතම්හති
කාදසො විය ඉද්ධිවිධං ඤ්ණං²⁰ දට්ඨබ්බං; ඉච්ඡිතිච්ඡිතසාජනවිකති

1. හෙරවං රූපං S. හය සන්තාසො B S.	9. ජිග්ඛිකා B S. කොස B,
2. තසමා S.	10. විද්ධාය කොසියා වදා. b.
3. විනොදකසෙත B S.	11. සන්තාසො සන්තං. b.
4. වසෙත S. පාරිමිපත්තා S.	12. න විලෙභකරණිකස්ස B.
5. මණ්ණවසිද්ධාය තත්ථ B S. මනෙත නිබ්බන්තං B S.	13. පිපෙතනෙවස්ස හි B
6. අභිනිද්දියං පාළි. ආති නිද්දියං. M2.	14. දම්බකං B.
7. නිමිතතරුපං B S.	15. පිග්ඛ්චිතොති B S.
8. ජිග්ඛිකා B S. උපමෙත්ථ. යමිපිතං B. උපමෙත්තං. යමිපි B S.	16. ජහාති B.
9. උපමෙත්තං. යමිපි B S.	17. වෙදිතබ්බං. ඉමස්ස B.
10. උපමෙත්තං. යමිපි B.	18. ජිග්ඛිකා සද්ධියං. B S.
	19. අභිකා. b. B.
	20. ඉතිවිධඤ්ණං. B.

ආදිකරණං විය තස්ස භික්ඛුනො චිත්තඛණං¹ දව්ඨබ්බං; ඉධාපි විරුණ වසිතාවසෙසෙනව අභිඤ්ඤාවොසානපාරමිපට්ඨානතා චෙදිතබ්බං; තථ, ඉතො පරුසු² වතුසු අභිඤ්ඤාසු; තත්ථ දිබ්බසොභධාතුරුපමායා³ සබ්බං-බසෙමිමානී⁴ සබ්බධමිමො; අපසන්නසිරෙන වානි තිදුසෙකෙන වා විඤ්ඤපෙය්‍යානි ජානාපෙය්‍ය; තත්ථ එවං වතුදද්ධො⁵ විඤ්ඤපෙය්‍යෙහි සබ්බධමෙක සබ්බසද්දො අයනානි වචන්තාපෙය්‍යානං සත්‍යානං තස්ස සබ්බසද්දස්ස ආවිභුතසාලො විය ඡයාගිතො දුරසතතිකසෙදුතං දිබ්බානසෙදුවි මාත්‍රසකාතසෙදු⁶ සද්දානං ආවිභුතසාලො දව්ඨබ්බං; චෙත්‍යොපරිගඤ්ඤාඋපමායා⁷ දහගෙති තරුණො; සුචානි සොබ්බ තෙන සමන්තාගතො; මණ්ඩනකප්පානිකොනි සුචාපි සමානො න ආල සිසො⁸ කිලිට්ඨවත්ථසිරිගෙ අථ. ඛො මණ්ඩනකපතතිකො දිවුස්ස දො තසො වාගෙ තහාගිතො සුද්ධවත්ථපරිදහනං⁹ අලසිකාරකරණ සිලොනි අනෙතා; සංකණ්ණිකනති කාලතිලකවච්ඡාමුඛදුසිලිප්පාදිතං අඤ්ඤතරෙන සදෙදසං; තත්ථ යථා තස්ස මුඛතිලිතං පච්ච්චකවතො මුඛදෙදසො පාකපො නොති එවං චෙත්‍යොපරිගඤ්ඤා¹⁰ විතතං අභිනි ගරිතො නිසිත්තස්ස භික්ඛුනො පරෙසං සොලසවිධං විතතං පාකවං නොනිති චෙදිතබ්බං; පුඤ්ඤ නිවාසඋපමාදිසු යං විතතබ්බං තං සබ්බං මහාඅස්සපුරෙ වුත්තමෙව; අයං ඛො උදුසි පසුඛමො බසෙමිමානි එකුතවිසතිපබ්බානි පටිපදාවසෙක එකං බවමං කන්තො පඤ්ඤමො බසෙමිමානි වුත්තො; යථා හි අව්ඨකතාගරුපුත්තෙ එකාදස පබ්බානි පුච්ඡාවසෙක¹¹ එක බසෙමො කතො එවමිධ එකුතවිසතිපබ්බානි පටි පදාවසෙක එකං බසෙමො කතොති චෙදිතබ්බානි; ඉමෙසු ව පත එකු තවිසතිතං පබ්බෙසු පටිපාටියා අව්ඨසු කොට්ඨාසෙසු විපස්සනා ඤ්ඤාස්ස¹² ආසවක්ඛයඤ්ඤාණං¹³ ව අරහත්තවසෙක අභිඤ්ඤාවොසාන පාරමිපට්ඨානතා චෙදිතබ්බං; සෙසෙසු විරුණවසිතාවචසෙක;¹⁴ සෙසං සබ්බත්ථ උත්තානමෙව්නි.

මහාසංඝරාජසූත්‍රයෙහි ස්වරූපය.

1. වික්ඛුපපන. b.	8. අලසිසො b.
2. පරෙසු B.	9. පරිදහමාන B.
යථා තසො පරෙසු B.	10. සංකණ්ණික B. එවමුඛ b. S.
3. උපමායා b. S.	දුසි B. දුසි b.
4. සබ්බධසෙමිමානි B.	11. චෙත්‍යොපරිගඤ්ඤාස්ස B. S.
සබ්බ b. S. බසෙමිමානි b.	12. සුත්තවසෙක B.
සබ්බධමිමොනො b.	13. විපස්සනාඤ්ඤාව b. S.
5. වතුදද්ධො b. S.	ආසවක්ඛයඤ්ඤාණං B.
6. මාත්‍රසකාතං b.	14. වසිතාවචසෙක b. S.
7. ඤ්ඤාස්ස B. ඡයං b. S.	

2. 3. 8.

එවිසමිඤ්ඤානාදි සමිඤ්ඤානාදි¹ සුභතං; තථ උභයානමානොති
තඤ්ඤා² පරිබ්බාජකඤ්ඤා නාමං සුමිනොති පකඨිතාමං කිඤ්ඤි³
පත උභයානමානොති සමිඤ්ඤා⁴ උභයානමානොති සංජාතනාදි; සමිඤ්ඤා
පවදනාදි එතොති සමිඤ්ඤාපවදනං නාමං කිරි ධාතෙ වඩ්ඤිතාරුකක⁵
පොකකර්මාදිපසභුතයො බ්‍රාහ්මණො නිගණ්ඨාපෙලකපරිබ්බාජකාද
යො ව පබ්බජිතා සනාතිපතිනා; අනුකතො; අනුකතො සමිඤ්ඤා පව
දනාදි කප්පනාදි දිවෙතාදි තඤ්ඤා සො; ආරුමො සමිඤ්ඤාපවදනොති
වුච්චති; සොච්ච⁶ තිඤ්ඤාකිරිසඤ්ඤාතොති තිඤ්ඤාරුකකපනාදියො පරිකඤ්ඤා
තඤ්ඤා තිඤ්ඤාචරිං; සමිඤ්ඤා පනතථ පඨමං එකා සාලා අභොසි
පච්ඡා මහාපුඤ්ඤාපොඨාපාදපරිබ්බාජකං කිඤ්ඤා ඛෙසු සාලා⁷ නතො
තඤ්ඤා තමෙව එකං සාලා උපාදාය ලභිතාමිවසෙත එකසාලකොති⁸
වුච්චති; මලලිකාය පත පසෙතදිරසෙඤ්ඤා⁹ දෙවියො උග්ගානභුතො සො
පුප්ඵලසඤ්ඤානො ආරුමොති නතො මලලිකාය ආරුමොති සඤ්ඤා
ගතො;¹⁰ තඤ්ඤා සමිඤ්ඤාපවදනෙ තිඤ්ඤාචරි¹¹ මලලිකාය ආරුමෙ
පට්ඨසඤ්ඤා වාසථාසුභාය වසති;¹² දිවා දිවසානාදි දිවසං දිවා නාම
මජ්ඣිමනිකාදිකතමො¹³ තඤ්ඤා දිවසං දිවාභුතෙ අතිකතමෙතො¹⁴
මජ්ඣිමනිකෙ තිකමිති¹⁵ අනෙතො; පඨමලලිකොති තතො තතො
රුපාදිගොචරතො විතතං පතිසංභරිතො¹⁶ ලිතො කොතරිකෙවත
වසෙත එකාතිවිචිතො; මනොභාවිනිශානනාදි¹⁷ මනවිධිතනානං;
සො¹⁸ ආචර්ජනො මනසි කප්පනො විතතං විනිවර්ණං¹⁹ හොති උග්ගා
මති වඩ්ඤිති;²⁰ සාවිසානාදි යතනා; අසං භොසං අඤ්ඤාගතොති අසං
තෙසං අබ්බන්තරතො එතො²¹ සාවිසානා; අප්පට්ඨනාමාති තඤ්ඤා
උපසඤ්ඤානං පඨමමොනො ආන පඨමානාරුණං²² පත සඤ්ඤාසුභා
වුතතමෙව; එතදමොචාති දකිපසෙඤ්ඤා²³ අසං ගතපති ඛමිකපාඨ
නං සඤ්ඤාති; අනුකතො සාවිසානා කරිතොමිති ඤාඤාමොනො එව.

1. සමිඤ්ඤානාදි b. 8.	15. කිඤ්ඤාති අනෙතො b. 5
2. තඤ්ඤා තඤ්ඤා B.	පට්ඨසඤ්ඤාති b. 8
පරිබ්බාජකඤ්ඤා සුමිනොති S.	16. පට්ඨානරිකා; 8. පට්ඨ.
3. කිඤ්ඤි B.	ගතරිකා; b. ඤාලිකා; 8.
4. උභයානමානොති උභයානමානොති b.	සෙවනාවසෙත 8
උභයානමානොති පත සමිඤ්ඤානොති L.	17. මොනො භාවිතානනාදි b.
5. තාද්‍රව්‍ය B.	18. සෙව b. සෙව 8. B.
6. සොච්ච A1.	19. විතතමොනො විනිවර්ණං b. 8.
7. ඛෙසු සාලා b.	20. උග්ගාමති B.
8. එකසාලොති L.	21. අබ්බන්තර එතො B.
9. පසෙතදිරසෙඤ්ඤා b. 8.	අබ්බන්තරතො W2.
10. සංඛං ගතොති b. 8.	අබ්බන්තර b. 8
11. තිඤ්ඤාචරි එකසාලකොති b	අප්පට්ඨනාමාති
12. තඤ්ඤා ආසුභාය වසති 8.	තඤ්ඤා උපසඤ්ඤානං b.
13. මජ්ඣිමනිකාදිකතමො 8.	22. පඨමානාරුණං 8.
14. අතිකතතමෙතො 8. 8.	23. දකිපසෙඤ්ඤා b.

විකුණි¹ බොහෝ ආදිවිවතං අවොච; තථ පඤ්ඤාපෙමිති² දසොම් ධපෙ
 මි; සමපනතකුසලනති පරිපුර්ණකුසලං; පරමකුසලනති උත්තම කුස
 ලං; අසොජ්ඣානති වාදසුද්ධොත සුඤ්ඤිතො වාලොකං අසකකුණයො
 අවලං තික්කවිපං³ පිරං; න භූතෙහිති අතරණවිත්තමෙව වදති
 එථ පත සංවරපනාතං වා පටිසඤ්ඤාතං වා⁴ න වදති අසසපදෙසුපි
 එසෙව තසො; භොව අභිනන්දිති තිත්තො නාම ජාතිත්තො අජාතිත්තොපි
 යං වා තං වා වදනතිති මඤ්ඤමානො නාභිතන්දි; න පටිකොකාසිති
 භාසකයං අනුලොමං විය පසන්නාකාරං විය වදනති මඤ්ඤමානො
 න පටිකොකෙයි⁵; සමාදානොසමානාත්තාති යථා තස්ම වචනං එව
 සන්නෙ උත්තොතසෙයොනො කුමාරෙ අසොජ්ඣාසමණො පිරසමණො
 හවිත්තති මයං පත එවං න වදමාති⁶ දීපෙති; භාසොතිපි නි භොතිති
 සක්කායොතිපි පරකායොතිපි⁷ විසෙසං ඤාණං න භොති අඤ්ඤා
 එන්ද්‍රියා මහතාති පච්චස්ථරණෙ වලිසල්පයොනං⁸ වා මඛකුණාදිදෙව්
 නවා කායථන්දමත්තං⁹ නාම භොති; තං ධපෙත්වා අඤ්ඤං කායෙන¹⁰
 කරණං කමමං¹¹ නාම තථී තවපි ව කීලෙසසගගතවිත්තොනෙව
 භොති; වාචාතිපි නිභොතිති මිච්ඡාචාචා සමචාචාචාති¹² තානත්තං ත
 භොති; භේදිතමත්තාති ජිහ්වාර්ථපාසාපරෙත්තං පත භේදිතමත්තං
 භොති තවපි කීලෙසසගගතවිත්තොනෙව; සඛකපොති මිච්ඡාසඛක
 පොති සමමතඛකපොතිපි තානත්තං න භොති; විකුර්ජිතමත්තාති
 විකුර්ජිතමත්තං¹³ පත හසිතමත්තං භොති දහරකුමාරකානං හි විත්තං
 අතිතාරමණං පවත්තති කිරගසො ආගතො කිරග දුක්ඛං හරිත්වා
 භේදනති දෙවලොකසො ආගතො¹⁴ හසනති තවපි කීලෙසසගගත
 විත්තොනෙව භොති; ආජීවොති මිච්ඡාච්චො සමචාච්චොතිපි තානත්තං
 න භොති; අඤ්ඤානු මාකුචඤ්ඤාති පඤ්ඤාචොරදරකා නාම භොතති¹⁵
 මාතරි බිරං පායනාතියා අපිච්ඡා අඤ්ඤා විහිතකාලෙ¹⁶ පිට්ඨිපයොන
 ආගතො පඤ්ඤං පිච්ඡති එත්තං චුඤ්ඤිතො අඤ්ඤා මිච්ඡාච්චො
 තථී¹⁷ අගමපි පත කීලෙසසගගතවිත්තොනෙව භොතිති දීපෙති;¹⁸

1. එතං විකුණි b, S	12. සමමා වාචාතිපි S, සමා වාචාතිපි b,
2. පඤ්ඤාපෙමිති b S	13. විකුර්ජිත මත්තාති විකුර්ජිත
3. තික්කවිපං S තික්කමි. b,	මත්තං තසෙත්තිත මත්තං b,
4. පටිසඤ්ඤා වා L, පටිසඤ්ඤා වා වා S	විකුර්ජිත මත්තාති විකුර්ජිත
පටිසංඛ වා S පටිසංඛත	මත්තං, භේදන හසිත මත්තං.
පනාතං වා	විකුර්ජිතමත්තමිපි S, B,
5. න පටිසෙසෙයි B, S.	14. දෙවලොකසො ආගතො දෙව
6. එවං වදමාති B.	ලොක සිරි. හරිත්වා හසනති S,
7. සක්කායො පරකායොතිපි b, S.	15. මාකුචඤ්ඤාති පඤ්ඤං භෙ
විසෙස ඤාණං B.	දරකා නාම S, න භොතති B
8. වලිසල්පයොන S එලි b, මඛකුණ	16. අඤ්ඤා විහිතකාලෙ b S,
දෙවන S, මඛකුණ දෙවන b	17. මිච්ඡාච්චොසා වෙත්තොකරණ
9. එන්ද්‍රිය මත්තං b, S.	න විත්තං තථී L, අගං පත S,
10. අඤ්ඤාන කායෙන S, කරණ b, S,	අගමපි කීලෙස b,
11. කරණ කමමං B,	18. භොතිති දසෙසති b,

එවං පරිබ්බාජක වාදං පටිත්ථිපිත්වා ඉදුති අයං සෙඛභුමියං¹ මාතීක්ඛං
 ඵප්පනෙතා චතුඨි මො අභනති ආදිමාහ; තත්ථ සමඛිශ්ඤ්ඤ නිව්ඤ්ඤ
 නීති විසෙසෙත්වා තිව්ඨති; න ඤාසෙතා පාපනති ආදිසු² න කෙවලං
 අනාරණ්ණමත්තමෙව; භගවා පන එත්ථ සංවරපඤානපටිසංඛිං³ පඤ්ඤ
 පෙති තං සක්ඛියෙවමාහ; න වෙච්ච සමපනනාකුසලනති ආදි පන
 බිණ්ණංසවං සක්ඛියං වුත්තං; ඉදුති අනුසංඛුමියං⁴ මාතීක්ඛං ඵප්පනෙතා
 දසඨි මො අභනති ආදිමාහ; තත්ථ නිණ්ණි පදුති නික්ඛාය දො පරම
 චතුක්ඛාං සපිතා; එතං පදං නික්ඛාය දො පච්ඡිමචතුක්ඛා; අයං අසංඛ
 භුමියං මාතීක්ඛං⁵ ඉදුති තං විහජනෙතා ඤානමෙ ව⁶ ඤාපති අකු
 සලසීලාති ආදිමාහ; තත්ථ සඤ්ඤානති අව්ච්චිධං ලොභසභගතවිත්තං;⁷
 සද්දෙසනති පටිසම්පායුත්ත විත්තආයං; සමොභනති විවිච්චිත්තආයං
 සභගතවිත්තආයං වච්චි වච්චි⁸ සංඛිකුසලවිත්තාතිපි මොභනා සංඛිකා
 කුසලෙ උපපජ්ජති⁹ හි වුත්තං; ඉතො සමුච්චානාති ඉතො සරුභාදි
 විත්තතො සමුච්චානං උපපත්ති¹⁰ එතෙසනති ඉතො සමුච්චානා;¹¹
 කුඨිනති කතරං ආනං පාපුණ්ණිවා අපරිසෙසා නිරුජ්ඣති; එත්ථ
 හෙති සොතාපත්තිඵලෙ භුමිං පාතීමොක්ඛසංවරසීලං හි සොතාපත්ති
 ඵලෙ පරිපුණ්ණං හොති; ආනං පත්වා අකුසලං සීලං¹² අසෙසං නිරු
 ජ්ඣති අකුසලසීලනති දුග්ගසීලසෙසාවෙතං¹³ අභිවච්චනනති වෙදිහසංඛි;
 අකුසලානං සීලානං නිරෝධාය පටිපනොති එත්ථ යාව සොතා
 පත්තිමිත්තා නිරෝධාය පටිපනොතා නාම හොති ඵලප්පනෙතන¹⁴
 පන තෙ නිරෝධිතා නාම හොති විශාඤ්ඤාති ආදිති අව්ච්චිධං
 කාමාවචරකුසලවිත්තමෙව වුත්තං එතෙත හි කුසලසීලං සමුච්චාති;
 සීලවා හොතීති සීලසම්පනොතො හොති භුණ්ණමපනොතා; නො ව¹⁵
 සීලසම්පනොති අයමෙධනාවතා තත්ථ ඉතො කිංකරි උත්තරිං¹⁶ කරණී
 යනති එවං සීලසමයො¹⁷ න හොති; සමස්සං හෙති අරහත්තඵලෙ
 භුමිං අරහත්තපලං හි පත්වා කුසලසීලං අසෙසං¹⁸ නිරුජ්ඣති;
 නිණ්ණංසවං පටිපනෙතාති එත්ථ යාව අරහත්තමිත්තා නිරෝධාය පටි
 පනොතා නාම හොති ඵලප්පනෙතන පන¹⁹ තෙ නිරෝධිතා නාම

1. ඉදුති අයං සෙඛභුමියං b. 8.	අකුසලං සීලනති ම b.
2. පාපකම්මනති ආදිසු b.	අකුසල සීලනති ම 8.
3. සංවර පටි සංඛිං L. පටිසංඛි. b.	13. දුග්ගසීලසෙසං b. S.
4. අසංඛි S.	අභිවච්චනං S. අකුසලානමපි
5. අයං සෙඛභුමියං මාතීක්ඛා b.	බම්මානං නිරෝධාය S.
අසංඛි S.	14. ඵලප්පනෙතන පන b.
6. ඤානමෙව ඵපති b. 8.	15. භුණ්ණමපනොතාම b. ම S. L.
අකුසලා සීලාති S.	නොච ඉති පාඨිකං සීලමයොති b.
7. ලොභසභගතං විත්තං b.	8 අලමෙත්තවතා b. 8.
8. න වච්චති L.	16. උත්තරි b. S.
9. උපපජ්ජනති L.	17. සීලමයොච හොති b.
10. උපපජ්ජති B. 8.	සීලමයො න හොති S.
11. ඉතො සත්තා සමුච්චානා; B.	18. අකුසලසීලං අසෙසං b. S.
12. අකුසල සීලං B. 8	19. ඵලප්පනෙතන පන b.

හොතැති; කාමසඤ්ඤාදිසු කාමසඤ්ඤාති අට්ඨලොභසගගච්ඡිත්ත
 සහගතා ජාතා, ඉතරු ජෙට්ඨෙදම්නාසහගගච්ඡිත්තආයසහජාතා;¹
 පඨමජ්ඣානනාති අනාගාමිඵලෙ පඨමජ්ඣානා; ඵසෙත්තෙති අනාගාමි
 ඵලෙ භුමිං අනාගාමිඵලං හි පඤ්ඤා අකුසලසබ්බපා;² අපරිසෙසා නිරු
 ජකිනති; කිංශිකාස පටිපසෙතනාති ඵත්ථ යාව අනාගාමිමිත්තා නිරු
 ධාය පටිපසෙතනා නාම හොති, ඵලපපභෙතනා³ පන භෙත නිරුධිතා
 නාම හොතැති; භෙතකම්මසඤ්ඤාදසොති තිත්තොපි⁴ අට්ඨකාමාවචර
 කුසලසහජාතසඤ්ඤා⁵ ඵසෙත්තෙති⁶ අරහත්තඵලෙ භුමිං දුතියජ්ඣා
 නික අරහත්තඵලං⁷ හි පාපුණ්ණිකා කුසලසබ්බපා අපරිසෙසා නිරු
 ජකිනති; කිංශිකාස පටිපසෙතනාති ඵත්ථ යාව අරහත්තමිත්තා නිරු
 ධාය පටිපසෙතනා නාම හොති, ඵලපපභෙතනා⁸ පන නිරුධිතා නාම
 හොතැති; භෙතං සබ්බත්ථ උත්තානමෙවාති.

සමණවර්ණසුත්තං අට්ඨමං.

2. 3. 9.

ඵවමෙම සුත්තනති වුලසකුලදාසි⁹ සුත්තං; තත්ථ සදු පනි හභෙත
 ගමවාති ඉදං පරිබ්බාජකො ධම්මකථං සොකුතොමො ගගවතො
 ධම්මදෙසනාය සාලගභාවං දුග්ගෙතොතො ආහ; කංශෙවෙත්ථ පටිභා
 ඤාති සවෙසි ධම්මං¹⁰ සොකුතොමො කුග්ගෙවෙත්ථ ඵකො පඤ්ඤා ඵක
 කාරණං උපට්ඨාතු; යථා මං පටිභාගෙසොති යෙන කාරණෙන මම්
 ධම්මදෙසනා උපට්ඨාගෙග්ග, ඵතෙන හි¹¹ කාරණෙන කථාය සමුට්ඨිතාය
 සුඛං ධම්මං දෙදෙසතුනති දිපෙති; කාසා මසං ගහෙතති සො කිර
 තං¹² කුපිතං දිග්ඛා සපෙව ගගවා ඉධ අභවිත්තා¹³ අගමෙතත්තා භාසිතත්තා
 අපෙත්ථාති දිපගග්ගං වීග උජ්ජාලිත්තා¹⁴ අජ්ජ මෙ පානටං කරිත්තාති¹⁵
 දසබලංගෙව අනුගාරිං තග්ඛා කාසා මසං ගහෙතති ආදිමාහ; තත්ථ
 අසො නුනාති අනුගාරණෙත්ථ නිපාතආයං; තෙන තත්ත ගගවත්තං¹⁶
 අනුගාරනත්තං ඵතදහොසි; අසො නුන ගගවා අසො නුන සුගතොති;

1. ඵතනමගෙග සහජාතා b.
 සහගතා A.L.

2. අකුසලා සබ්බපා b.

3. ඵලපභෙතා පන b.

4. සඤ්ඤාදසොති සොති
 සඤ්ඤාදසොති භෙති
 අට්ඨකාමාවචර b.

5. ම A.L. S.

6. (අනාගාමිඵලෙ භුමිං.
 අනාගාමි ඵලං හි පඤ්ඤා
 අකුසල සබ්බපා අපරිසෙසා
 නිරුජකිනති) B. L.

7. දුතියජ්ඣානිකං අරහත්ත b. S.

8. ඵලපභෙතා පන b.
 භෙත නිරුධිතා b. S.

9. වුලසකුලදාසි b.

10. සපෙව ධම්මං b. S. කුමං.
 වෙත්ථ S. කුමංගෙවත්ථ b.

11. ඵතෙන හි b.

12. සො කිර තං දිග්ඛා b. S.

13. ඉධ අභවිත්තා b.

14. උජ්ජාලාපෙත්ථා අත්ථමෙව
 පානටං අත්ථග්ගාති S. උජ්ජා
 පෙත්ථා අත්ථග්ගාති b.

15. කරිත්තාති A.L. කරිත්තාති T.

16. සුගතත්තං ගගවත්තං S.

සො ඉමෙසන්ති සො ඉමෙසං ධම්මානං කුසලො සුච්ඡි කුසලො නිපුණො ජෙතො සො භගවා අසො නුත කපටංකා¹ සො සුගතො අසො නුත කපටංකා තස්සපි² භගවතො පුබ්බෙතිවාසඤ්ඤාණං අනෙකාති කප්පකොට්ඨසතභංගාති³ එකභිගණාති පානවාතීති අයමෙත්ථ අභිප්පාසො; තස්සවාහං⁴ පුබ්බන්තං ආරබ්භාති සො හි ලාභිකොති, සො පුබ්බෙති භිං ඛතතිසො අසොහි ව්‍යාග්‍රවණො අසොසිති වුත්තන ජානතොතා සක්කවටං සුසංසුති; අලාභී පන එවං භවිස්සති එවං භවිස්සතිති සො⁵ කප්පමන්තමෙව දණ්ණති, තභො එවමාහ තස්ස වා අහං⁶ පුබ්බන්තං ආරබ්භ පඤ්ඤාසා වෙග්‍යාකරණෙන විතො ආරුචෙග්‍යන්ති; සො වා මං අපරන්තන්ති දිබ්බවක්ඛුලාතිතො හි අනාගතං සඤ්ඤාණං⁷ ඉජ්ඣති තස්මා එවමාහ; ඉතරං පුබ්බෙ වුත්තන තයමෙව; ධම්මං දෙසිස්සාමිති⁸ අයං කීර අතීතෙ දෙසිගමානෙපි න බුරුහිස්සති⁹ අපස්ස භගවා සණ්ඨං¹⁰ සුබ්‍රමං පච්චයාකාරං දෙසෙතු කාමො එවමාහ; කීං පන නං බුරුහිස්සතිති එතං පභෙවන බුරුහිස්සති¹¹ අනාගතෙ පතස්ස වාසනාස පච්චෙයො භවිස්සතිති දිට්ඨො භගවා එවමාහ; පංසුපිස්සාමිතිති අසුච්චිකානෙ තිබ්බන්තපිස්සාමං; සො හි එකං¹² මූලං ගහෙත්වා අදිස්සමානකාසො සොති; ත්‍රිදං වජ්ඣු: එකා කීර සක්කති දො දුරතෙ පුපාරුමථාතො තිසිදුපෙත්වා ආහාරපරිභොග නත්ථං තගරං ගතා, දුරතා එකං පිණ්ඩපාතිකපෙරං දිට්ඨො ආහංසු, ගතො අමතානං මාතා අනන්තා තගරං පච්චිකා තස්සා වදෙග්‍යාපං යං වා තං වා ලභිකං ගහෙත්වා¹³ සිතං ගව්ඨ දුරතා තෙ ජිහ්වෙත්වා¹⁴ සකිංගරතුං න සකෙකාන්තිති, තමහං කපං පසයිස්සාමිති; ඉදං ගතො ගණ්ඨපාති එකං මූලබණ්ඩං අදංසු, පෙරස්ස අනෙකාති යක්ඛසභස්සාති පක්ඛාසිංසු¹⁵ සො දුරතෙති දින්නසඤ්ඤාණෙන භංගසක්කිතිං අද්දස වීරුපං ඛිගව්ඨං¹⁶ කෙවට්ඨපිට්ඨං¹⁷ ගබ්බමලං පච්චාසිංසමානං; දිට්ඨො තමත්ථං කපෙසි. කපං මං තිං¹⁸ පස්සයිති වුත්තො ව

1. නුත කපටංකා b. S.
සො කුතො b.
2. තස්සපි b. S.
3. කප්පකොට්ඨසතභංගාති b.
4. තස්සවාහං b. S.
5. භවිස්සතිති සො S.
භවිස්සතිති සිතකමපමන්ත මෙව b.
6. තස්සවාහං b.
7. අනාගතං සඤ්ඤාණං S.
අනාගතං සඤ්ඤාණං W2.
8. වෙයි දෙසිස්සාමිති S.
තෙ දෙසිස්සාමිති b.
9. න බුරුහිස්සති අනාගතෙ
දෙසිගමානෙපි න බුරුහිස්සති b. S.
අප භගවා S.

10. සණ්ඨං b. S.
11. පභෙව බුරුහිස්සති b.
12. සොපි එකං b.
13. ලභං තං ගහෙත්වා S.
14. ජිගව්ඨො L. ජිගව්ඨතාස ගණි
රතුං S. ජිගව්ඨතං තං b.
15. පක්ඛාසිංසු W2. පඤ්ඤාසිංසු S. S
16. ඛිගව්ඨං b. ඛිගව්ඨං S.
17. කෙවල පිට්ඨං b. S.
පච්චාසිංසමානං b.
පච්චාසිංසමානං L.
18. කපං තං මං b. තං මං S.
වුත්තොව B. වුත්තො නං ව
තණ්ඩුලං b. වුත්තො
මූලකමණ්ඩං S. දණ්ණෙති S.

මුලබණ්ඩා දසෙසසි, සා අවර්ථකාංග භණ්ඩ, එවං පංසුපිසාවකා එකං
 මුලං ගතෙති: අදිසාමි: තසායා භොතති තං සකාසෙස¹ පංසුපිසාව
 කම්පි න පසාමිති ආහ; න පකඛාසනීති න දිසාති න උපට්ඨාති;
 දිසාපි ඔවා නෙ එසා උදයීති² එසා තව වාචා දිසාපි භවෙය්‍ය; එවං
 වදන්තසා³ වසාසනම්පි වසාසනසාමිපි පවනෙතසාසද්ධි අත්ථං⁴
 දිපෙය්‍යාති අධිප්‍යායො; අප්පාටිතිරකනනති⁵ අතිශ්‍යාතිකං අමුලකං
 නිරත්ථකං සම්පජ්ජතිති අත්ථං; ඉදති තං වර්ණං දසෙසනො සෙසස
 ථාපි ගතෙතති ආදිමාහ: තත් පණ්ඩුකම්බලෙ නිකසිතෙතාති විස
 ගාගවණ්ණ රතතකම්බලෙ එපිනො; එවං වණ්ණාදානො භොතීති
 ඉදං සො සුභතිණෙදෙවලොකෙ නිබ්බතතකම්බෙති සකාය අවකානං
 මතකාලෙ⁶ අනතා සුභති ඊශ්වරෙදෙවලොකෙ බකා විය ප්‍රාපෙතති වදති;
 අසං ඉමෙසං උභින්නනති සො කිර යසමා මණ්ඩෙසි ආහා න නිවර්
 රති බප්පොපකකසා අබ්බුලඤ්චුල වභුරබ්බුලමතං නිවර්රති මහා
 බප්පොපකකසා බමුමණ්ඩලමතමිපි නිවර්රති යෙව,⁷ තසමා එව
 මාහ; විදෙධති උබ්බිද්ධො⁸ මෙසවිගමෙත දුරිභුතෙති අත්ථං; විශක
 වලාසකෙති අපගතමෙසෙ; දෙවෙති ආකාසො⁹ බසවිතාරකාති¹⁰
 සුකකා තාරකා; සා හි යසමා තසා උදයතො පට්ඨාය තෙන සඤ්ඤ
 ණත ඔසධාති ගණනති¹¹ පිටතතිපි තසමා ඔසධි තාරකාති¹²
 වුච්චති; අතිදද අබ්බරතකසමෙතති අතිනො අබ්බරතකසමෙය්‍ය;
 ගතනමප්පකි¹³ ඕතවත්තං දසෙසති; අතිදද¹⁴ මජ්ඣනිකෙසපි එසෙව
 තසො; අතො ඔවාති යෙ අනුභොතති තෙති බහුතර බහු වෙව¹⁵
 බහුතරවාති අත්ථං; ආහාසනානුභොතනීති¹⁶ ඔහාසං ත වලඤ්ඤති
 අතතතො සරිප්පොසෙතෙව ආලොකං ඵරිතො විහරතති; ඉදති
 යසමා සො එකතතසුචං ලොකං පුට්ඨිසාමිති නිසිතො පුට්ඨං
 මුලොකං පත ජානො, තසමා තං භගවා තං පුට්ඨං සරපෙතො
 නිං පන උදයි අත්ථි එකතතසුචො ලොකොති ආදිමාහ; එත්ථ
 ආකාරවතීති කාරණමිති; අඤ්ඤාතරං වා පන කප්පාගුණතරි

1. තං සකාසෙසං b	9. දෙවෙති වසසං g.
2. නෙ එසාති උදයි b. S.	10. බසවි S. සුකක b, S. තසමා b.
3. වදන්තසා ව (පරකතසමං) b.	11. ගණනතීති වදන්ති තසමා b, S.
වසාසනම්පි වසාසන සතසමිපි b.	12. තසමා එවමාහ විසවති ඔසධි
4. පවනෙතසා න ව අත්ථං b. S.	තාරකාති L. අභද්ද ඉතිමුද්දිත
5. අප්පාටිතිරකනනති b	පාළි අභිදදසං b.
නිරිතතනති S "අප්පාටි	13. ඉමිනා සමෙය ඉමිනා සමෙය
තිරකං." ඉතිපාළිග.	ගගතමෙප්පකි L.
6. අමකානං නිරත්ථකං මතකාලෙ L.	14. අභිදදසං මජ්ඣනිකෙසපි b.
7. නිරවර්තෙව S.	15. බහුතරවෙව A1.
8. විසවති උබ්බිද්ධි b. S.	16. ආහානානුභොතනීති b. ,

අවෙලුනපාළිං¹ සකිංයාහ සුඛපානවීරහීති. කිං² පන ගහෙතා අත්ථි එකතනසුඛොති කඤ්ඤා පුච්ඡති? එවං කීරණං අහොසි: මෙව්දි අත්තානං³ එකතනසුඛං වදාමි; පටිපදං පන කාලෙත සුඛං කාලෙත දුක්ඛං වදාමි, එකතනසුඛං භො පන අත්තනො පටිපදායපි එකතනසුඛාය භවිතබ්බං අමානං කපා අනියානිකා සඤ්ඤා කපාච්ඡ⁴ නියානිකාති ඉදංති සත්ථාරං යෙව පුච්ඡති: ජාතිංයාමිති තඤ්ඤා පුච්ඡති; එත්ථ මග්ගං අනග්ගාමාති එතඤ්ඤා කාරණං මග්ගං අනග්ගාමි, තඤ්ඤා පන එවමාගංසු, තෙ කීර පුච්ඡති පඤ්ඤා ධර්මෙසු පඤ්ඤාය කසිණපරිත්තමං කඤ්ඤා තඤ්ඤායානං නිබ්බන්ධනාදිං අපරිචිතජ්ඣානා කාලං කඤ්ඤා සුභ කිණ්හකෙසු⁵ නිබ්බන්ධනාදිති ජානනාති, ගච්ඡන්තෙ ගච්ඡන්තෙ පන කාලෙ කසිණපරිත්තමෙව න ජානංසු, තඤ්ඤායානෙව නිබ්බන්ධනාදිං න සකංසංසු, පඤ්ඤා පුච්ඡාගධර්මෙව පන ආකාරවති පටිපදාති උග්ග භෙදා: තඤ්ඤායානං එකතනසුඛං ලොකොති උග්ගභෙදා: සුඛං එවමාගංසු; උග්ගභෙදාදිං ඉතො පඤ්ඤාති ධර්මෙති උග්ගභෙදා පටිපදං වා තඤ්ඤායානො උග්ගභෙදා එකතනසුඛං ලොකා වා න ජානාමාති වුත්තං භොති; අප්පසංදද කිංකරිති එකපාසාදිකෙව මග්ගසංදා කාදං ආරාධෙති නිග්ගෙදා කඤ්ඤා, සච්ඡිකරිතා භෙදාති එත්ථ ඤෙව සච්ඡිකරිතා පටිලාභසච්ඡිකරිතා ව පච්ඡිකසච්ඡිකරිතා ව වතුන්ත තඤ්ඤායානං⁶ නිබ්බන්ධනාදිං අපරිචිතජ්ඣානා කාලං කඤ්ඤා සුභ කිණ්හලොකෙ තෙසං දෙව්දානං සමානාසුචරෙණං සුඤ්ඤා නිබ්බන්ධනාදි අයං පටිලාභසච්ඡිකරිතා කාමි, වතුන්තජ්ඣානං නිබ්බන්ධනාදි ඉදං විකුච්ඡන්තෙ සුභකිණ්හලොකං ගතවා තෙති දෙවෙති සද්ධං සනතිච්ඡිති සලලපති සාකච්ඡං ආපජ්ජති, අයං පච්ඡිකසච්ඡිකරිතා කාමි, තාසං ද්විතීයෙව තඤ්ඤායානං ආකාරවති පටිපදා නාම; තං හි අනුප්පාදෙත්වා තෙව සකකා සුභකිණ්හලොකෙ නිබ්බන්ධනාදිං න පන⁷ වතුන්ත ජ්ඣානං උප්පාදෙත්වා ඉති දුට්ඨිකෙව තං සච්ඡිකරිතං සකිංයානං එතංසු භුත ගහෙතා⁸ එකතනසුඛං ලොකං සච්ඡිකරිතා භෙදාති ආහ; උදෙදානි නිග්ගහොති⁹ උදකචාරණො; අනග්ගභෙදානි යථා පච්ඡිකරිතං න ලභති එවං උපද්දතං අකාසි; යථා තං උපතිත්තං විපතනං: අයං කීර කණ්ණපමුඛානාලෙ පච්ඡිකරිතා සමිණ්ඩමං අකාසි, අපංසු එතො

1. අවෙලුනපාළිං. B. B

2. සුඛපානං. මිරති පෙණ S.

“පෙණ භි.” ඉතිබ්බසු-පෙණ

කිං. W2. තිති (අත්ථාච)

කතමා පන ගා හතෙත ආකාර

වති පටිපදා එකතන සුඛංයාති

කතමා b.

3. මෙව්දි සත්තානං b

4. සඤ්ඤාකපාච්ඡ B නියානිකා ඉදංති b.

5. සුභකිණ්හකෙසු B. B.

6. පච්ඡිකසච්ඡිකරිතාච

තත්ථ තඤ්ඤායානං b. S.

නිබ්බන්ධනාදි:

7. න වතුන්තජ්ඣානං b. B.

8. නසු ගහෙත b.

9. උදෙදානිකොති b.

උදකමිඤ්ඤායාති S. උදක

දරණො B. “උදෙදානිකො”

ඉතිපාදියං

සත්තංගො භික්ඛු¹ සාසනෙ අනභිරතො ආවුසො විබ්බමය්‍යාමිති
 ආරුචෙසි, සො තස්ස පත්තවිවරෙ ලොභං උප්පාදෙත්වා නිහිතාචාරං
 වර්ණං අසාසි, ඉත්තරෙ තස්ස පත්තවිවරං දත්වා විබ්බමි, තෙතස්ස
 නමෙමින² ඉදාති ගගවතො සමමුඛා පබ්බජ්ජාය අනන්තරො ජාතො;
 ගගවතා පතස්ස පුරිමසුත්තං අතිරේකභාණ්ඩාරමිත්තං ඉදං භාණ්
 ඩාරමිත්තනති එතතිකාය³ තනතිකා ධම්මො කපිතො එකදෙසතායපි
 මය්‍යාඵලපටිවෙට්ඨො න ජාතො අනාගතෙ පතස්ස පටිවෙයො ගවිස්සති
 ති ගගවා ධම්මං දෙසෙසි;⁴ අනාගතෙ පටිවෙයාවමිස්ස දිස්වා ගගවා
 ධර්මානො එකං භික්ඛුවෙ මේත්තාචිහාරිති⁵ එතදෙයෙ න ංපෙසි
 පස්සති ති⁶ ගගවා අනාගතෙ අයං මිම සාසනෙ පබ්බජිත්වා මේත්තා
 චිහාරිතං අයෙයා ගවිස්සතිති, සොපි⁷ ගගවති පරිනිබ්බුතෙ ධම්මා
 සොකාරජකාලෙ පාටලිපුත්තෙ නිබ්බතතිත්වා පබ්බජිත්වා අරහත්තං
 පත්වා⁸ අය්‍යගුත්තප්පෙරෙ තාම සුත්වා මේත්තාචිහාරිතං⁹ අයෙයා
 අසොසි; පෙරස්ස මේත්තාසුභාවෙන තීරවජාතගතොපි මේත්තචිත්තං
 පටිලභිංසු, පෙරෙ සකලජම්බුදිපෙ භික්ඛුසංඝස්ස ඔවාදුවරිගො සුත්වා
 විත්තතිගසෙතායතෙ අවසි,¹⁰ තිංසයොජතමිත්තා අවච්ඡි¹¹ එකං පඨාන
 සරං අසොසි, පෙරෙ ආකාසෙ චම්බකණිං පත්තිත්වා තත් තිසිනො
 කම්මච්ඡාතං කපෙති,¹² ගච්ඡන්තො ගච්ඡන්තො කාලෙ තික්ඛාචාරම්චි¹³
 අගන්තවා විහාරෙ තිසිනො කම්මච්ඡාතං කපෙති¹⁴ මසුස්සා විහාර
 මේව ගතත්වා දුතම්දංසු, ධම්මාසොකාරජා පෙරස්ස ගුණං සුත්වා දට්ඨ
 කාමො තික්ඛාත්තුං පතිණි පෙරෙ ති¹⁵ භික්ඛුසංඝස්ස ඔවාදං දම්මති
 එකචාරම්චි න ගතොති.

පිළිසකුලදාසිසුත්තං නවමං.

2. 3. 10.

එවිමෙම සුත්තනති වෙබ්බතස්ස සුත්තං;¹⁶ තත්ථ වෙබ්බතස්සාති අයං
 තීරසකුලදාසිස්ස ආචරිගො;¹⁷ සො සකුලදාසිපරිබ්බාජකො පරමවර්ණ
 පඤ්ඤා¹⁸ පරජිතොති සුත්වා මයා සො සාධුකං උග්ගණ්ඨාපිතො¹⁹

1. එසො භික්ඛු B.	11. අවච්ඡ b. අවච්ඡක S. පදබති B.
2. කම්මිතා B. S.	12. කපෙති B. S.
3. එතතිකාය B. S.	කපෙති ගච්ඡන්තො කාලෙ b
4. දෙසෙති b. S. පටිවෙයාවං ම L.	13. නික්ඛාචාර b.
පටිවෙයාවංසුත්තං b. දිස්වාටි S.	14. කපෙති B. S.
5. මේත්තාචිහාරිමිති L. S. b.	15. පෙරෙ B. S.
එකසිඤ්චි මේත්තාචිහාරිමිති L.	16. වෙබ්බතස්ස සුත්තං B.
6. පස්සති A. 1. M2.	වෙබ්බතස්සො W2.
7. සො B. S.	වෙබ්බතස්ස සුත්තං b. වෙබ්බ
8. අරහත්තපපසත්තං b.	සොති S. න සොති b.
ත්තංපසත්තං S. අරහත්තපපසත්තං	17. සකුලදාසි ආචරිගො B.
අය්‍යගුත්තං පෙරෙ B.	ආචරිගොච b.
9. මේත්තාචිහාරිති M2. S. W2.	18. වර්ණපඤ්ඤා b.
10. අචම්භි B.	19. උග්ගණ්ඨාපිතො b.

තෙනාපි සාධුතං උත්තතිතං, කථනානු ඥා පරුර්තො හන්දුතං
 සයං හන්ති සමණං භොතමං පරමවණ්ණපඤ්ඤා පුච්ඡති පරි
 ජාතිස්සාමිති¹ රුජගහනො පඤ්චවතනාට්ඨසඤ්ජනං සාවළිං හන්ති
 යෙන හගවා තෙනාපසවක්ඛම්, උපසවක්ඛමිති; ඊත ධීතභොව හගවිතො
 සන්තිතො උදනං උදනෙති; තත් පුරිමසද්ධං වුත්තනසෙතෙව වෙදි
 තබ්බං; පඤ්ච ඥා ඉමෙති කාමා; ආරගි අභාරියොපි එකවෙව;
 කාමගරු² කාමාධිබ්බුතො හොති එකවෙව; තෙක්ඛමගරු³ තෙක්ඛ
 මමාධිබ්බුතො පබ්බර්තොපි ව එකවෙව; කාමගරුතො කාමාධි
 බ්බුතො හොති,⁴ එකවෙව; තෙක්ඛමගරුතො තෙක්ඛමාධිබ්බුතො
 භොති, අයං පත කාමගරු⁵ කාමාධිබ්බුතො සො ඉමං තථාය කප්පිය
 මානාය අත්තනො කාමාධිබ්බුතතනා තං සලලකෙකස්සාති,⁶ එවමිත්තං
 දෙදනා සප්පායා හවිස්සාතිති ඉමං දෙදනං ආරගි; කාමගහසුඛතති
 තිබ්බංතං අභිප්පතං; පාපිතො⁷ හවිස්සාතිති අජාතනභාවං පාපිතො
 හවිස්සාති; ලාමිකංගෙව සමපජ්ජතිති නිරන්තරවචනමෙව සමපජ්ජති⁸
 තිඬ්ඬානු පුබ්බතො තිඬ්ඬානු අපරතොති යගමා; භුග්ගා අතිත
 තථාය අනුච්ඡිතං පුබ්බතිඬ්ඬාසඤ්ඤං තත් අතංගතතථාය අනුච්ඡි
 ටිකං දිබ්බවක්ඛුඤ්ඤං තත් තසමා උභයමෙවතං තිඬ්ඬානු ආහ;
 සුත්තබ්බිතෙතිති සුත්තමයබ්බිතෙති; තස්ස හි⁹ ආරක්ඛන්තං හත්
 පාදෙසු වෙව ගිවං ව සුත්තකාති බ්බිතති, තාති සක්ඛංගෙව වුත්තං,
 මහලලකතාලෙ පතස්ස¹⁰ තාති සයං වා පුතීති සුචා බ්බුතොති
 ජිජදිති වා හරන්ති; එවමෙව ඥාති ඉමො ඉදං දසොති, දහරස්ස
 කුමාරස්ස සුත්තබ්බිතානං අජාතනභාලො විය අවිජ්ජාය පුරිමං
 තොටියා¹¹ අජාතනා; ත හි සක්ඛං අවිජ්ජාය පුරිමංතොටි ඤාතුං¹²
 මොවනභාලෙ ජාතනසද්ධං පත අරහත්තමයෙන අවිජ්ජාබ්බිතස්ස
 පමොකෙකා ජාතොති ජාතනා; සෙසං සබ්බත් උත්තානමෙව.¹³

වෙබ්භාසසුත්තං¹⁴ දසමං.

තිට්ඨිතො හතිතො වසෙතො.

1. පුච්ඡති: ජාතිස්සාමිති b.	සමාරුති B. තාබ්බංගෙව
2. කාමගරුතො b S.	සමාරුතිති b. නිරන්තං S.
තිත්ථිමගරුතො තිත්ථිමිති	වචනමිත්තමෙව b S.
බ්බුතොති b.	3. තස්ස B. ආරක්ඛන්තං B, S.
3. තෙක්ඛමගරු S.	10. සාලෙ පත තස්ස B.
4. කාමාධිබ්බුතො: එකවෙව S	11. පුරිමංතොටියා A. M3.
එකමි b	පුරිමංතොටියා M3, W3.
5. කාමගරුතො b. කාමගරු B.	12. පුරිමංතොටි ඤාතුංපතුං M3.
6. කාමාධිබ්බුතතං: සලලකෙකාති b] S.	පුරිමංතොටි ඤාතුං b
7. පාපිතො B.	13. උත්තානමෙවාති B, S.
8. නිරන්තරවචනමෙව සමපජ්ජමි	14. වෙබ්භාසසුත්තවණ්ණනා S.

2. 4. 1.

එවිමෙම සුභතති සම්මාරසුත්තං;¹ තත් ඕනං ජාතියානාමිති
 මොම්ගොත ගච්ඡන්තො අඤ්ඤතරං භූමිපාදෙසං ඕලොකෙතො අනි
 නු මො මියා වරියං වරමානොත ඉමග්ගිං ණතෙ තිවුත්ථුබ්බතාති
 ආවර්ජන්තො² අද්දස කසාපමුද්ධිකාලෙ ඉමග්ගිං ණතෙ වෙගලිඛං.³
 තාම ගාමිතිගමො⁴ අගොසි, අගං තද ජොතිපාලො තාම මාණවො
 අගොසි, මග්ගං සගාගො සම්මාරණං⁵ තාම කුමභකාණං අගොසි,
 තොත සද්ධිං මියා ඉධ එතං සුමාරණං තතං තං ගිකුමඛසංගං
 අපාකටං පටිච්ඡන්තං ගන්තු තං ගිකුමඛසංගං පාකටං කණ්ණිකා
 මග්ගං ඔක්කමමි⁶ අඤ්ඤතරග්ගිං පදෙසෙ ඕතකොව සිතපාතුකමමි
 අගොසි; අගගග්ගදන්තො දග්ගොති; මන්දගසිතං ගසි; ගථා ති⁷ ලො
 තියමනුග්ගා උදරෙ පතරන්තං කතං කතනාති⁸ ගතනාති, න එවං
 මුද්ධා, මුද්ධානං පත ගසිතං ආරම්භතරාකාරමන්තමෙව ගොති;
 ගසිතඤ්ච තාමෙතං; තෙරස හි සොමනග්ගසගගතවිජෙනති ගොති;
 තත් ලොකියමිතාජනො අකුසලතො වතුති කාමාවචරකුසලතො
 වතුතිති අරම්භි විජෙනති ගතති; කෙඛා⁹ අකුසලතො දිට්ඨිභව
 යුත්තාති අභි අපනෙතො ජති විජෙනති ගතනාති; ඛිණ්ණවො වතුති
 සභෙකුකාකිරිගවිජෙනති¹⁰ එතෙන අභෙකුකාකිරිගවිජෙනනාති¹¹
 පඤ්චති විජෙනති ගතනාති; තෙත්ථි බලවාරමග්ගෙ අපාඨගෙන
 උභි ඤ්ණසම්පයුත්තවිජෙනති ගතනාති, දුබ්බලාරමග්ගෙ දුභෙකුක
 විත්තආයෙන ව අභෙකුකවිජෙනත වාති තිති විජෙනති ගතනාති,
 ඉමග්ගිං පත ණතෙ කිරිගභෙකුකමිතොවිඤ්ඤාණධාතු සොමනග්ග
 සගගතවිත්තං ගතවිතො උපට්ඨාකාරමිත්තං¹² ගසිතං උපපාදෙසි;
 තං පනෙතං ගසිතං.¹³ එවං අපමන්තකමිති ජෙරග්ග පාකටං
 අගොසි; කථං තථාරුපෙ හි කාලෙ තථාගතග්ග වතුති දොති
 මාතුද්ධිපකමිතාමෙකමුඛතො¹⁴ සතෙරතො විජ්ජුලලා විය විදුට්ඨිතො
 මිතාතාලකකිකිපාමාණං රගම්භවට්ඨො උරම්භිතො තිකුමභංගුං සිර
 මරං.¹⁵ පදකම්භං කතො දොසුගෙව¹⁶ අන්තරධායනාති; තොත සඤ්ඤ
 ණෙන ආගග්ගො ආතනෙදු ගතවිතො පච්ඡන්තො ගච්ඡමානොති¹⁷ සිත
 පාතුතාවං ජාතාති;¹⁸ ගතවිත්තං එතදෙවොවාති එත් තිර කග්ගපො

1. සම්මාර b. S.	11. ක්‍රියා b' කිරිගවිජෙනතනාති S.
2. ආවර්ජන්තො b.	12. පහට්ඨාකාරමිත්තං. b. S.
3. වෙගලිඛං b. වෙගලිඛං S.	13. ගසිතං අපමන්තකමිති S.
4. උපට්ඨිතතොමි නිගමො S. S	14. දොති වතුති දිට්ඨිමිතාමෙක මුඛතො S. මතුද්ධිපක b සතෙරතවිජ්ජුලලා b. S
5. සම්මාරණ b. S.	
6. උක්කමමි L.	
7. ගථාලොකිය b උදරං S උදරං b.	15. සිතමරං b.
8. කුත කුතනාති S. කුතන කුතනාති b.	16. දොසග්ගසුගෙව b. S
9. කෙඛා b. S.	17. ගච්ඡමානො b, ගසිතපාතුතාවං. S.
10. ක්‍රියා විජෙනති b, කිරිග S.	18. ජාති L. කො ගතවිත්තං S.

ගභවා භික්ඛුසංඝං ඔවදි, වතුසල්වපානාසනං අකාසි ගභවොපි එත්ත තිසිදිත්තුං රුපිං උපපාදෙස්සාමිති¹ එවමයං භූමිභාගො දර්ශි මුද්ධාති පරිතුණෙනා ගවිස්සති මනාජනො ගකිමොලාදිති පුජෙත්වා වෙතියධරානං කච්ඡා පරිවරනෙනා සක්කපරයනො² ගවිස්සතිති විනෙත්වා එතං සෙන යි ගෙනෙති අදිව්වනං අවොච: මුණ්ඩ ඝනන සමණසෙනාති මුණ්ඩං³ මුණ්ඩොති සමණං වා සමණොති වත්තුං වට්ඨති, අයං පන අපරිපක්කඤ්ඤානා මුග්ගණකුලෙ උග්ග භිතවොභාරවසෙනෙව හිලෙකොතා එවමාග; සොත්තං සිත්තාභිත්ති⁴ සිත්තාත්තොය කතසොත්තං, සොත්තං තාම කුරුච්ඡදාසාණ්ඩුණ්ණොති⁵ ලාබාය ඛනිච්ඡා කතවුලිකලාපනො⁶ වුට්ඨති; යං සත්තිය තෙන බො පන සමයෙන ඡබ්බග්ගියං භික්ඛු කුරුච්ඡදියසුත්තකායං⁷ නභා යත්තති වුත්තං උගොසු අනෙත්තසු ගභෙත්වා සරිරං සංසතති; එමං සම්මාති යථා එතරහිපි මත්තුස්සා වෙතියවඤ්ඤානා තාම ගව්ඡාමි⁸ ධම්මසවණං ගව්ඡාමාති වුත්තං උග්ගාහං න කරොත්ති, තවසමජ්ජාදි⁹ දුස්සාත්තොය ගව්ඡාමාති වුත්තං පන එකව්වනෙනෙව සම්පව්චන්ති; තුණ්ඩව සිත්තාභිත්ති¹⁰ වුත්තං එකව්වනෙන සම්පව්චන්තොතා එවමාග; ඡන්තිපාලමාණවං¹¹ ආමිගෙනහිති එකපස්සා අරියපරි භාරෙත පඨමතරං නභාසිත්වා පච්චුත්තරිත්වා සීතොතස්ස මහනෙත්ත ඉග්ගාරියපරිභාරෙත නභායත්තස්ස නභාතපරිභොගානං ආගමෙත්වා තං තිවත්තිවාසනං¹² කෙසෙ වොදනෙ කුරුමානං ආමනෙත්ති; අසතති අසත්තානා දුස්සානෙනා අහ; ඛම්බමිත්තං විනිවෙසෙමාති¹³ නාගබලො බොධිසත්තො අපෙති ගම්මාති ඊසං පරිවත්තමානොව නෙත ගතිතග්ගණං විග්ගජාපෙත්වා අපෙත්වා; කෙසෙසු පඤ්චමිධො එතදබොධාති සො කීර විනෙත්ති: අයං ජොතිපාලො පඤ්ඤවා සකිං දුස්සානං ලග්ගමානො තථාගතස්ස දුස්සානෙපි පසිදිස්සති, ධම්ම කථායපි පසිදිස්සති, පසනො ව පසනාසාරං කත්තුං¹⁴ සත්ථියති, මිත්තා තාම එතදත්තං හොත්ති, යං කිඤ්චි කච්ඡා මම සභායනං¹⁵ ගභෙත්වා දසබලස්ස සතතිනං ගම්මාමිති, තස්මා තං¹⁶ කෙසෙසු පඤ්චමිත්තං එතදවොච; ඉත්තරජ්ඣමාති¹⁷ අඤ්ඤාත්තො මයා

1. උපපාදෙස්සාමි b, S.

2. ගභමග්ග පරග්ගො b

3. මුණ්ඩං B.

4. සිත්තාත්තං B.

සොත්තතිස්සාත්තං b, S.

5. කුරුච්ඡදාසාණ්ඩු වත්තාති B.

6. කතලිකලාපනො L.

කතලුලිකකලාපො b.

කතලුලිකකලාපනො S

7. කුරුච්ඡදියසුත්තකායං b.

නභායත්තං b.

8. මෙතියවත්තුනාග ගව්ඡාමි b, S.

ධම්මසවනා S. ධම්මසව

ත්තාය b. ගවණ්ණොය S.

9. තවසමජ්ජාදි S.

10. සිත්තාභිත්ති b.

11. ජොතිපාලං මාණවං b, S.

12. තවත්තිවාසනං B.

තිවත්තිවසිතං [., තීරණදනෙ S

13. විනිවෙසෙමාති b.

14. තාතුං b. S

15. සභායං

16. නා. කෙසෙසු b. S.

17. ඉත්තරජ්ඣමාති S.

සද්ධිං අසමානජාතිකො ලාමකජාතිකොති අපේඛා; න චිතිදන්ති¹
 ඉදං අවතාකං ගමනං න වත ඔරතං² හවිණ්ණති න බුද්ධං
 ඕහන්තං හවිණ්ණති අයං හි න අත්තනො ථාමෙන ගණ්හි සඤ්චි
 ථාමෙන ගණ්හිති ගගණසමංගෙව තිට්ඨං අගමාසි; සාවෙහසදෙහිපිති³
 එත්ථ දෙකාරතිකාරපිකාරා කිපානා යාවෙනපරමන්ති⁴ අපේඛා;
 ඉදං වුත්තං ගොති වාචාය ආලපනං ඔවට්ටිකාය ගගණස්සව අතික්ක
 ඕතිං යාවනෙසෙ ගගණාපි⁵ තත්ථ ගමනත්ථං පයොගො කතත
 ථෙබ්බාති; ඛම්මිසා කථායාති ඉධ සතිපට්ටලානන්දාය පුඤ්ඤතිවාස
 පටිසංසුත්තා ධම්මි කථා වෙදිතබ්බා; තස්ස හි ගගවා ජොතිපාල
 නිං න ලාමකවිඨානං ඔතිණ්ණසන්නො මහාබෝධිපල්ලංඛක පත
 සබ්බසුද්දාසුද්දාසං පඤ්චා⁶ ඔතිණ්ණො න තාදිසස්ස තාමි පමාද
 විශායෙ සුත්තොති⁷ ආදිනා තයෙන සතිපට්ටලානාය ධම්මකථං
 කපේසි; පරසමුද්දවාසි ථෙරා පත වදන්ති ජොතිපාල යථා අහං දස
 පාරමිගො පුරෙතො සබ්බසුද්දාසුද්දාසං පටිවිජ්ඣිතො විසතිසගස්ස
 තික්ඛුපරිවායෙ ලොකෙ විවරුමි එවමෙවං තමපි⁸ දසපාරමිගො
 පුරෙතො සබ්බසුද්දාසුද්දාසං පටිවිජ්ඣිතො සමණගණපරිවායෙ ලොකෙ
 විවරිණ්ණසි එවරුපෙන තාම තයා පමාදං ආපජ්ජතුං න සුත්තන්ති
 යථාස්ස පබ්බජ්ජායං⁹ විත්තං නමති එවං කාමෙසු ආදිත්තං
 නෙක්කමෙව ව ආතිසංසං කපේති; අලංචි බො ආනාසු¹⁰ පබ්බජ්ජං
 අලංච උපෙක්ඛපදන්ති පබ්බජ්ජා කිං අකාසි; බොධිසත්තා හි¹¹ බුද්ධානං
 සමමුඛෙ පබ්බජන්ති පබ්බජ්ජා ව පත ඉත්තරසත්තා¹² විග පතිත
 සිඛාන න භොන්ති වතුපාරිසුද්ධිසිලෙ පත¹³ පතිට්ඨාය තෙපිටකං බුද්ධි
 වචනං උග්ගණ්හිතො තෙරසමුත්තඛාති සමාදය අරසුද්දං පටිසිත්තො
 ගතපට්ටාගතවත්තං පුරයමානා සමණධම්මං කරෙන්නා¹⁴ විපස්සනං
 ඵෙබ්බාතො යාව අනුලොමං¹⁵ සුද්දාසං ආගච්ච තිට්ඨන්ති මග්ගඵලන්දං
 වායාමං න කායෙන්ති ජොතිපාලොපි කපේව අකාසි; අද්ධමාසුස
 ඝම්මනෙනති භුලදරනං හි පබ්බාජෙත්තො අද්ධමාසමපි අවසිත්තො ගතෙ
 මාතාපිතුන්තං¹⁶ සොකො න වුපසමමති¹⁷ සොපි පත්තවිවරගගණං

1. න චිතිදන්ති S.

2. තෙව ඔරතං L.

3. යාවතා b. යාවත දෙහිපිති S.

4. යාවත පරමන්ති S.

යාවතු පරිමන්ති b.

5. යාවනෙසගගණමපි S.

යාවනෙසගගණමපි

6. පඤ්චා b. S.

එතිණ්ණාසි S. එතිණ්ණා

තාදිසස්ස b.

7. න සුත්තොති b.

8. එවමෙවං දස S.

9. පබ්බජ්ජා b. S.

10. අලංචො ආතෙසු-පෙ-පබ්බජ්ජං b.

11. අකාසි; යං බොධිසත්තෙති

කතතබ්බං බොධිසත්තෙති b. S.

12. ඉත්තර සත්තා S.

13. වතුපාරිසුද්ධිසිලෙ පතිට්ඨාස S.

පත සුපසතිට්ඨාය b.

14. කරෙන්නා S.

15. අනුලොම b. S.

16. මාතාපිතුන්තං b. S.

17. න වුපසමමති S. න වු b.

න ජාතාති දහර හික්කුසාමිණේරෙති සද්ධිං විශ්වාසො න උප්පජ්ඣති
 ථෙරෙති සද්ධිං සිනෙහො න පතිට්ඨාති ගතගතට්ඨානෙ අනගිරති
 උප්පජ්ඣති එතතතං පත කාලං තිවාසෙ සති¹ මාතාපිතෙර පසයි
 භූං ලහතති තෙන තෙසං සොකො තත්තභාවං ගව්න්ති පතනවිවර
 ගහණං² ජාතනති සාමිණේරදහරතික්කුති සද්ධිං විශ්වාසො³ ජායති
 ථෙරෙති සද්ධිං සිනෙහො පතිට්ඨාති ගතගතට්ඨානෙ අගිරමිති න
 උක්කණ්ඨති තසමා එතතතං වසිභූං වට්ටතිති අද්ධිමාසං වසිත්ථං
 පකකාමි⁴ පණ්ඩුමුමිකසං භාලිනොති මුට්ඨෙක කත්ථා⁵ සුක්කාපිතසං
 රතතසාලිනො; තසං කිර සාලිනො වප්පකාලතො පට්ඨාය අයං
 පරිභාසෙ⁶ කෙදුරු සුපරිකමකතා හොතති තත්ථ ඛිජාති පති
 ට්ඨාපෙත්ථා ගණ්ඩාදකෙන සිඤ්චිංසු; වප්පකාලෙ විතාතං මිග
 උපරි කිලඤ්ජං⁷ බන්ධිත්ථා පරිපකකතාලෙ විහිසිසාති ඡිඤ්චිත්ථා මුට්ඨි
 මිනෙත මුට්ඨෙක⁸ කත්ථා සොතතබ්බෙති වෙතාසංගෙව සුක්කාපෙත්ථා
 ගනිමුණ්ණාති අත්ථරිත්ථා⁹ අත්ථරිත්ථා කොට්ඨසු පුරෙත්ථා තතියෙ
 තතියෙ වසෙසා විවරිංසු එවං තිවසංපරිවුත්ථං සුගඤ්ජරතතසාලිනො;
 අපගතකාලකෙ සුපරිසුඤ්ඤා තණ්හුලෙ ගහෙත්ථා ඛජ්ජනවිකාතිථි¹⁰
 ගතතථි පටිභාදිංසු¹¹ තං සකාය වුත්තං පණ්ණිතං බාදනිසං නොජ
 නිසං-පෙ-කාලං අගේවාපෙසිති; අභිමුඤ්ජා මමති කිං¹² සකාය
 වදති වෙගලිඛිතතො¹³ තික්කමනකාලෙ භවිකාසෙ අත්තනො සනති
 කො වසොවාසං වසනත්ථා¹⁴ පටිඤ්ඤං අග්ගගෙසි තං සකාය
 වදති; අභුදෙව අඤ්ඤාථානං අභු දෙමනාසානති තෙමාසං දුතං
 දුභූං බම්බං¹⁵ සොභූං ඉමිනාම¹⁶ නියාමෙන විසතිහික්කුසගසාති
 පටිජ්ජනිත්ථා නාලත්ථානති අලාභං ආරබ්බ විත්තඤ්ඤාත්ථානං විත්ත
 දෙමනාසං අගොසි; න තථාගතං ආරබ්බ කසමා; සොතාපනතතො
 සො කිර පුඤ්ඤා මුග්ගණගතො¹⁷ අගොසි අපේක්ඛමිං සමිගෙ
 පච්චෙනෙත භූමිතෙ වුපසමනත්ථා ගව්න්තො උරව්ඤ්ජං¹⁸ නාම

1. තිවාසෙසෙති S.	9. ගනිමුණ්ණසු අත්ථරිත්ථා
2. විවරතතණං b, ජාතාති b, S. දහරතික්කු සාමිණේරෙති S.	කොට්ඨසෙසු b S පුරෙත්ථා තතියෙ වසෙසා විවරිංසු b, තිවසං b, S. පරිවුට්ඨං S
3. විසෙසො b,	10. ඛජ්ජනවිකාතිථි S.
4. පකකාමි b, පණ්ඩුපුට්ඨෙක b. පණ්ඩු මුට්ඨෙක S, පණ්ඩු මුට්ඨි කසං M. 1.	11. පටිභාදිංසු B. S. පණ්ණිතං S.
5. මුට්ඨෙක B, මුට්ඨෙකත්ථා L පුට්ඨෙක කත්ථා b, මුට්ඨෙක කත්ථා S. සුක්කාපිත S, පිතසාකිරසාලිනො- වප්පකාලතො b,	12. අභිමුඤ්ජාමිති b, S. කං L, 13. වෙගලිඛිතතො b, වෙගලිඛිතතො S. භවිකාසෙ b S.
6. පරිභාසො S	14. වසිතත්ථා b, වාසිතත්ථා S,
7. උපරිවත්. කිලඤ්ජං S. පතන කිලඤ්ජං B.	15. බම්බං b, S.
8. පුට්ඨෙක b. මුට්ඨෙක S.	16. ඉමිනාම b b S. ඉමිනා L.
	17. මුග්ගණගතො S.
	18. උර. B.

සිංහරං ආග අමම අමතානා දෙවෙ මා පමජ්ජිති¹ බ්‍රාහ්මණා තං රුජ්ඣිතරං දිස්වා විසඤ්ඤිතො අනෙසුං, තෙ ඉමෙති ව්² වුත්තෙ ආමානං දෙවංසි, දෙවං නාම එවරුපා ගොතතිති නිවුස්සිති,³ පාසාදං ආරුහි, සා එකදිවසං විපිං ඔලොකෙතති සිතා කායපග්ග හඟවතො අග්ගසාවතං දිස්වා පකෙකාසාපෙච්චා පිණිපාතං දඬා අනුමොදනං සුඤ්ඤානායෙව සොතාපනතා සුචා අසඤ්ඤපි භික්ඛු අප්පිති පුච්ඡි⁴ සථා විසතිං භික්ඛුසග්ගොති සද්ධිං ඉතිපතතෙ වසතිති ව සුචා සථාරං නිමිත්තෙති⁵ දුතං අද්ධි රුජා පච්චන්තං වුපසමෙච්චා අනතො අථ තං පඨමතරංගෙව⁶ බ්‍රාහ්මණා අගතති පිතුඅවිග්‍රහං වතිං පරිභිජ්ඣංසු රුජා පත සිතුජාතකාලෙගෙව වරං අද්ධි තස්සා සතත දිවසාති රජා දුතබ්බතති වරං ගණිංසු අථස්ස රුජා සතතදිවසාති රජා නිග්‍රාහෙති.⁷

සා සථාරං ගොජගමානා රුජානං පකෙකාසාපෙච්චා බ්‍රහ්මණා නිසිද්දපට්ඨි රුජා සඤ්ඤ අනුමොදනං සුචාව සොතාපනතා⁸ ජාතො සොතාපනතස්ස ව නාම තථාගතං ආරබ්බ ආසාදො තප්පි තෙත වුත්තං න තථාගතං ආරබ්බාති; සං ඉච්ඡති⁹ තං ගරභාති සො කීර හාජතාති පච්චා කගම්කකයං න කතෙති එවං පත වති දුරුජාය වා මිතතිකජාය වා පලාලුජාය වා¹⁰ අරඤ්ඤං ගච්ඡති, මහා ජනො සම්මානරත හාජතාති පකකාතිති සුචා පරිසුඤ්ඤාල¹¹ ලොඤ්ඤාදිසෙලාඤ්ඤාදීති ගගෙති ආගච්ඡති¹² සවෙ හාජනං මහස්සා ගොති මුලං අපා යං වා තං වා දඬා ගණ්ඨාමාති න ගණ්ඨනති¹³ බම්මිකො වාණිජො මාතාපිතො පටිජග්ගති සමමා සමුද්ධං උපට්ඨතති බහුතො කුසලං¹⁴ ගම්ඤ්ඤාති පුත ගතො මුලං ආගරතති, සවෙ පත හාජනං අපපායං ගොති ආගතමුලං¹⁵ ඔහුං බම්මිකො වාණිජො අමතානා පුඤ්ඤං ගම්ඤ්ඤාති ගථාගතං ඝර භාමිතා විග්¹⁶ සාධුනා පටිසාමෙති ගච්ඡතති එවං ගුණො පත කාමා න පබ්බජතිති රඤ්ඤා වචනපථං පට්ඨිතොතො අනෙ¹⁷ මාතාපිතො පොතෙතිති ආග; නො හු මොති කුතිනහු මො; කුමිතිකාති උකලිතො;¹⁸ පටිසොගාති පුපහාජතො; පටිභුඤ්ඤාති භුඤ්ඤා; කාමා පනතෙ එවං වදනති සම්මානෙ කීර හතො පටිච්චා

1. මාපමජ්ජාති S.	10. පලාසථාය වා S, මහාජනා b S,
2. තෙ ඉමෙ වාති b.	11. පරිසුඤ්ඤාල b S.
3. හුස්සිතිවා S අභිරුහි b S	12. ආගච්ඡතති b. S.
4. පුච්ඡිති b. S.	13. තත ගණ්ඨනති b, S.
5. වසතිසුචා නිමිත්තෙති b.	14. බහුතො අකුසලං b, S.
6. පඨමතරංගෙව b. S	15. ආගතං මුලං b, S.
7. කිංගාද්ධි b. S.	16. ඝරභාමිකො විග b.
8. සොතාපනතාව L.	17. අනෙ උපෙත්ති b.
9. ඉච්ඡති b. S. "ඉච්ඡති" ඉතිපාඨිගං S	18. උකලිතො S. L.

පුපං සමපාදෙති මාතාපිතරෙ භොජෙති සංඝි පිඤ්ඤාදි සංඝ
 වතො වසින්නකං¹ හතතං සාමුහං පට්ඨපෙති ආසනං පඤ්ඤ
 පෙති ආධාරකං උපතාමෙති² උදකං පච්චුපට්ඨපෙති මාතාපි
 තුන්තං සඤ්ඤං දතා අරඤ්ඤං ගව්ඡති තඤ්ඤං එවං වදන්ති; අභි
 වික්ඛාමෙති අභිවික්ඛාමෙති;³ පිඤ්ඤං න චිජ්ඣති නිරන්තරං න චිජ්
 භති;⁴ අථ ඛො රතතිඤ්ඤෙ වා දිවහඤ්ඤෙ වා ගාමෙ වා අරඤ්ඤ
 වා යසමි යසමි ඛණ්ණෙ සදෙවනෙ නාම ලොකෙ අක්ඛප්පකාලො
 මග්ගං ගෙගං පටිච්ඡිති සංඝපෙත්ත ආමිසං ගහෙති පරිභුඤ්ඤා⁵
 ලාභා වහ මෙති අනුසාරති තසමි තසමි ඛණ්ණෙ පඤ්චවණ්ණං පිඤ්
 උපපජ්ජති තං සක්ඛායෙතං⁶ වුත්තං; කල්ලාපිකාති පට්ඨිතො;
 කිං⁷ පත හභවා එවමකාසිති; පච්චයො ධම්මිකො භික්ඛුතං පහෙත
 හතත සද්ධෙසං තඤ්ඤං එවමකාසි; සික්ඛාපදපඤ්ඤානති ව සාවකා
 නංගෙව භොති වුද්ධානං සික්ඛාපදපෙලා නාම නත්ථ යථාති රඤ්ඤ
 උය්‍යානෙ පුපථථලාති භොතති, අඤ්ඤාසං නාති ගණ්ඨානානං
 තිග්ගතං කරෙතති රුජා යථාරුචියා පරිභුඤ්ඤාති එවං සමපදමෙති;
 පරසමුද්දව්‍යාසි⁸ ථෙරං පත දෙවතා කිර පටිග්ගහෙති අදංසුති
 වදන්ති; හරථ ගහෙත හරථ සද්ධමුඛාති අමාතං පුත්තො කුඨං ගතො
 සිත්⁹ වුත්තෙ දසබලග්ග සන්නිකානති¹⁰ වදති කුඨිනනු ඛො ගව්ඡති
 තත්ථ වසනට්ඨානග්ග භිවක්ඛානග්ගාවට්ඨි¹¹ න ජානාතිති පුත්තපරධ
 සඤ්ඤාදිතො¹² ගහණං තුට්ඨපිත්තං එවමානංසු; කෙමාසං ආකාසමිජ්
 දනං අමොසිති හභවා කිර වතුත්තං වසිතිකානං මාසානං එක
 මාසං¹³ අතික්ඛමෙති තිණං ආහරාපෙසි තඤ්ඤං එවමාන; අයං
 පනෙත්ථ පදෙත්ථා ආකාසමිජ්දනං¹⁴ අක්කාති ආකාසමිජ්දනං; න වාති
 වසෙති¹⁵ කෙමලං නාතිවසි යථෙව පනෙත්ථ පකාසියා නිමමනො
 සංග්ග¹⁶ උදකපාතනට්ඨානබ්‍යානනරෙ එකමි උදබිඤ්ඤා¹⁷ නාතිවසි
 එවං සතත්ථනගෙගබ්‍යානනරෙ විය වාතානපාපි න ආබාධං¹⁸ අක්කංසු
 පකාති උතුරණ්ණමෙව අහොසි; අපරහානෙ තසමි නිගමෙ ජබ්බිතෙපි

1. වසින්නකං b. 8. හතතං.	11. වසනාගාවට්ඨි L.
2. පුපං පට්ඨපෙති b.	12. වුත්තෙ අපරධ සඤ්ඤාදිතො b. 8.
3. ආධාරකං උපට්ඨපෙති b.	13. එකං මාසං b.
4. අභිවික්ඛාමෙති-අභිවික්ඛාමෙති b.	14. ආකාසං ජදනමිකානං b. 8.
5. අභිවික්ඛාමෙති අභිවික්ඛාමෙති b.	අකාසං ජදනං b.
6. න චිජ්ඣති b.	15. න දෙවොති වසිති b.
7. න නිරන්තරං චිජ්ඣති b. 8.	න කෙමලං නාතිවසි b. 8.
8. න නිරන්තරං ජභිති B.	යථෙව B. අථා S.
9. පරිභුඤ්ඤාති b. 8. පරිභුඤ්ඤාති B.	16. පකාසියා නිමමනොග්ග b. b.
10. සක්ඛායෙ එවං B.	පකාසියා උදකපාතනට්ඨානබ්‍යාන- නිමමනොග්ග b.
11. සංග්ග B.	17. උදකබිඤ්ඤා b. 8. හරථදකං b. 8.
12. පරසමුද්දව්‍යාසි L.	18. න වාතානපාපි ආබාධං b. 8.
13. ගහෙති b.	පකාසියා B. 8.
14. අකාසමිජ්දනං b. 8.	
15. සතත්ථනෙති B. 8.	

තණ්ඩානං අනොවිසංකමෙව අනොසි මනුස්සා කමමංකරෙත්තා
 දෙච්ච වස්සනෙත තත්ථ සංවහෙත ධරෙත්වා කමමං කරෙත්තති යංචි
 කප්පමානා¹ තං ධානං තාදිසමෙව ගම්මිසාති තඤ්චබ්බො පන
 න තථාගතස්ස ඉඤ්චානුභාවෙන තෙසංසෙව² පන ගුණකප්පකතියා
 තෙසං හි සමමාසමුද්ධො තත්ථ³ න ලභෙග්ග අමහානං නාම දම්නතං
 අකුසානං තිවෙසනං උගතිණං නාරෙසීති න තප්පවට්ඨො දදුම
 තස්සං උදපාදි සද්දවහෙ ලොකෙ අක්කප්පගලො අමහානං තිවෙ
 සනා තිණ ආභරුපෙත්වා ගකුකුටිං ඡාදපෙසීති පන තෙසං අනප්පකං
 බලවිසොමගස්සං උදපාදි ඉති තෙසංසෙව ගුණකප්පකතියා ඉදං පාටි
 භාරිගං⁴ ජාතනති වෙදිතබ්බං; තණ්ඩුලවාහසනානීති එත්ථ ජෙට්ඨ
 ගතපාතී⁵ එකො වාගොති වෙදිතබ්බො; කුදුපිතඤ්ච සුපෙසසනති
 සුපත්ථාය භද්දනුරුප⁶ තෙලපාණීතාදිහි තිත්ඛුසගස්සස්ස තෙමාසත්ථාය
 වට්ඨං⁷ හම්මනීති කිර සඤ්ඤාය රුජා එත්තකං පෙසෙයි; අලමෙමි
 රසඤ්ඤා ව හොතුති තස්මා පටිකම්පි: අබිගමපටිච්ජතාය⁸ එවං කිරස්ස
 අහොසි නාහං රඤ්ඤා දිට්ඨප්පබ්බො කථනනු බො පෙසෙසීති තතො
 විනොතයි සත්ථා බාරුණසිං ගතො අඤ්ඤා සො රඤ්ඤා වස්සාවාසං
 යාවිගමානො මග්ගං පටිඤ්ඤාතභාවො ආරෙචෙත්වා මම ගුණකප්පං
 කපෙසි ගුණකප්පාය ලභිලාභො පන නවෙන නවට්ඨිත්වා ලභං විග
 ගායකෙන භාගිත්වා⁹ ලභං විග ව හොති කිං මග්ගං ඉමිනා කමමං
 කත්වා උප්පනොතති මාතාපිතුතකම්පි¹⁰ සමමාසමුද්ධායාපි උපට්ඨානං
 සක්කා කාතුනති සෙසං සබ්බත්ථ උත්තානමෙවාති.

සම්මානප්‍රකාශනං පඨමං.

2. 4. 2.

එවමෙම සුතනති රට්ඨපාලප්‍රකාශනං; තත්ථ පුලලකොට්ඨිකනති¹¹
 පුලලකොට්ඨං පටිප්‍රණණකොට්ඨාශාරං; සො කිර ජනපදෙ තිව්ච
 සග්ගො සදුබ්බිජගණ්ඨං තික්ඛමිති බලගණ්ඨං පටිසති තෙන තගමිං
 තිගමෙ තොට්ඨා තිව්චපුරව ගොනති තස්මා සො පුලලකොට්ඨිතනෙත
 ව¹² සබ්බං ගතො; රට්ඨපාලොති තස්මා රට්ඨපාලොති¹³ භික්ඛං රට්ඨං
 සක්ඛාරෙත්ථා පාලෙත්ථා¹⁴ ගමෙත්ථාති රට්ඨපාලො; කදුපතග්ගොතං නාමං

1. කප්පමානා b.	දිනං 3. වගති
2. තෙසංසෙව b, 3	භගතස්ස b,
3. තත්ථ L.	7. ගග්ගං b. 3.
4. ඉදුට්ඨපාටිභාරිගං B.	8. අබිග්ග අපිච්ජතාය b,
5. ජෙට්ඨකප්ප ගතාති 3	9. විග භාගිත්වා ලබං b.
වාගො වෙදිතබ්බො b	10. භාගා පිතුතකම්පි b. 3.
තදුග්ගඤ්ච B. තදුග්ගඤ්චව	11. පුලලකොට්ඨිකනති b,
පාළි තදුපිතඤ්ච b. 3.	12. පුලලකොට්ඨිකනෙත b සබ්බං. 3.
6. හදුනු රුජා b. 3. පෙල	13. තාමා රට්ඨපාලො b.
පාණිතාදි b.	14. සක්ඛාරෙත්ථා සමෙත්ථාති B,

උපපත්තතභි පදුමුත්තරසම්මාසමුද්ධිකාලෙ¹ ඉතො හි පුබ්බෙ කප්ප සතසගග්ගමිත්තො² වග්ගසතසගග්ගාසුකෙසු මිත්තසග්ගසු පදුමුත්තරො නාම සත්ථා උපපජ්ඣා හික්ඛුසතසගග්ගපරිවාරො ලොකගිතාස වාරිකා වරි. යං සක්ඛාස වුත්තා:-

“නගරෙ නංසවතියා³ ආතප්පෙ නාම ඛතතියො
සුජාතා නාම ජතිකා පදුමුත්තරංග්ග සද්දුත්තො”ති

පදුමුත්තරො පත අනුපපතො එව ගංසවතියා අථ කුට්ඨිකා සඬා සම්පන්නා⁴ කපණ්ණිකාචකාදිනං දනං පට්ඨපසිංසු⁵ තද පබ්බතවාසි නො පඤ්චිතො තාපසා ගංසවතිං⁶ අනුපපන්නා, තෙ අථපි ජනා තාපස ගණං මජ්ඣේ⁷ හිද්දා උපට්ඨතිංසු, තාපසා කිඤ්චිකාලං වසිත්වා පබ්බත පාදමේව ගතා⁸ අථ සබ්බපෙරු ඕතිසිංසු, තෙසං තෙ⁹ යාවජ්ඣ උපට්ඨානං අනංසු, තාපසෙසු භුඤ්ජිත්වා අනුමොදනං කරොත්තංසු එතො සක්කගවතංගා¹⁰ වණණං කපෙති, එතො භුමිකිරි¹¹ නාග රුජගවතංගා, කුට්ඨිකෙසු එතො සක්කගවතො¹² පත්තං කථා සකෙකා සුචා තිබ්බෙත්තො, එතො නාගගවතො පාලිතනාගරුජා නාම, තං සකෙකා අතතනො උපට්ඨානං ආගතං දිඤ්චා නාගපයාතිගං අතිරමසිති පුට්ඨි: තො නාගිරමාමිති ආග; තෙත හි පදුමුත්ත රංග ගගවතො දහං දඬා ඉමංසමිං ණො පත්තං කරොති උභො සුඛං වසිත්වාමාති; නාගරුජා සත්ථාරං තිමිත්තොති හික්ඛුසතසගග්ග පරිවාරංග්ග ගගවතො සත්තාහං මහාදහං දදමානො පදුමුත්තර දසබලංගා¹³ පුත්තං උපපෙවතං නාම සාමණේරං දිඤ්චා සත්තමේ දිවසෙ මුඬිපමුඛංග්ග සබ්බංග්ග දිබ්බවත්ථාති දඬා සාමණේරංග්ග ණාතතතරං පපෙඨි, ගගවා අනාගතං මලොකෙත්වා අනාගතෙ ඥාතමංග්ග නාම මුඬිංග්ග පුත්තො රුහුලභුමරො ගවිත්තති දිඤ්චා සමිජ්ඣංග්ගාති තෙ පත්තාති කපෙඨි, නාගරුජා තමත්ථං සක්කංග්ග කපෙඨි, සකෙකා තංග්ග වචනං සුචා තපෙඨි සත්තාහං දහං¹⁴ දඬා හිත්තං රට්ඨං සක්ඛාරොති සඬාපබ්බජිතං රට්ඨපාලං නාම කුල පුත්තං දිඤ්චා¹⁵ අගච්චි අනාගතෙ ලොකග්ගං තුට්ඨාදිසෙ මුඬෙඬි

1. පදුමුත්තරසමුද්ධිකාලෙ B.	10. සක්කංගගවතංගා B.
2. පුබ්බෙ සතසගග්ගා සප්පමිත්තො b. S.	11. භුමිද B. භුමිකිරි b.
3. ගංගා වතිගා b.	12. සක්කංගමනං b.
4. සඬා සමිපන්නා B. පසන්නා b. B.	13. පදුමුත්තරංග්ග දසබලංගා b.
5. පට්ඨපසිංසු b.	14. මහාදහං B. හිත්තරට්ඨං
6. ගංගා වතිං B.	සාමණේරංගං පාලෙතුං සමත්ථ
7. තාපසෙ ගණමජ්ඣේ B.	කුලෙ කිබ්බතතිත්වා
8. පබ්බත මේව ගතා 3.	ගඬාපබ්බජිතං b
9. තද තෙසං තෙ b. B.	15. දිඤ්චා අනාගතෙ b.

උපපන්න භික්ඛා රට්ඨං සංඝායෙදාං පාලෙදාං සමිත්තසුලෙ
 නිබ්බත්තිතාං අයං සුලුපුත්තො මග්ග සංඝාපබ්බර්තො රට්ඨපාලො
 නාම හවෙස්සන්ති පඤ්ඤාං අනායා, සඤ්ඤා සමිත්තසංඝායං¹ සුඤ්ඤා
 ඉමං භාටමාන:-

“සුඤ්ඤා වාසුවණ්ණං² පොසෙදාං යං පසොක්ඛාති
 රට්ඨපාලසුලං නාම තඤ්ඤා ජාගික්ඛන්තෙ අයං.”³

එමා පදුමුත්තරසමාසමුද්ධානලෙ තසෙත්තං නාමමුපපන්නානති⁴
 වෙදිතබ්බං; පසාදකොසිති කීං අනෙකා: සථා සථා සමාති ආදි;
 තත්ත්වං සංඝොපකථා: අයං සමා යෙන යෙන කාරණිකා හගවතා
 බ්වමං දෙසිතං ආජානාමි තෙන තෙන මේ උපපරික්ඛන්තො⁵ එමා
 හෙය්; යදෙතං සික්ඛාත්තං⁶ මුත්තමරියං එකමිදි දිවසං අබ්බං
 නඤ්ඤා වරිමකම්භතං පාපෙත්තබ්බත්තං එකත්තපරිපුණ්ණං වරිතබ්බං,
 එකදිවසමිදි ව කීලෙසමලෙත අමලිතං⁷ කඤ්ඤා වරිමකම්භතං පාප
 තබ්බත්තං එකත්තපරිපුණ්ණං; සමිත්තසංඝායං⁸ ලිඛිතසංඝායං
 සංඝායකසංඝායකපටිභාගං වරිතබ්බං; ඉදං න⁹ සුත්තං අනාරං අපකා
 වසනාති අනාරමිත්තවසනෙත්තං එකත්තපරිපුණ්ණං-පෙ-වරිදා
 සනිත්තනාමං සෙත්තසංඝායං මසු ව¹⁰ සංඝායෙදාං කාසායරසපිනාස
 කාසායාති මුත්තමරියං වරිතනානං අනුච්ඡිකාති වඤ්ඤාති අවජා
 දෙදා: අනාරසමා නිත්තමිත්තා අනිත්තමිත්තං පබ්බජෙත්තානති; අවර
 පනත්තෙත්තසු පුලලකොට්ඨිතකෙත්ත¹¹ මුත්තමරියං සෙත්ත
 සංඝායං සෙත්තසංඝායකම්භි රට්ඨපාලො අනුච්ඡිකෙත්ත සෙත්ත න හග
 වත්තං පබ්බජං යාමි කත්තා: තත්ත්වං¹² බ්වත්තසංඝායං: මිත්තා
 මිත්තා සන්ති¹³ තෙ නිං මාතාපිතුත්තං එකපුත්තකො: න ලබ්බාත්තං
 පබ්බජිත්තාති බාහායමිදි ගහෙත්තා: ආකමිත්තං තත්තං පබ්බජ්ජං
 අත්තරසංඝා සමිත්තාති සමගම පරිසංඝං උච්චිතිත්තා: පොකං හන්තා
 සුත්ත කෙත්තම් සරිතම්භවලෙසෙත්ත නිවත්තිත්තා: හගවත්තං උපපතිකම
 පබ්බජං යාමි, තෙන වුත්තං අපි සමා රට්ඨපාලො සුලුපුත්තො
 අමරපුට්ඨිකා¹⁴ පටිසංඝ-පෙ-පටිසංඝෙත්ත මං හගමාති, හගමා

1. සමිත්තසංඝායං. b. S.	තෙත්තසංඝායක පටිභාගං. R. න
2. වාසුවණ්ණං. b. M. වාසු	ඉදං. S. නයිදං. b. අපකාච
වණ්ණං. S. වාසුවණ්ණං. W.	සන්තා b. අනාරමිත්තං. b. S.
3. අනෙකා b. S.	අනාරමිත්තං වසනෙත්තං. B. L.
4. නාමං උපපන්නානම් b.	10. සෙත්තසංඝායං. b. S.
5. උපපරික්ඛන්තෙ S එමා. ලිඛිතං. b.	කාසායරස පිනාසං. b. S.
6. සික්ඛාත්තං. b. සික්ඛාත්තං.-	11. පුලලකොට්ඨිකෙත්ත b.
මුත්තමරියං. B. එකං දිවසමිදි R.	12. තඤ්ඤා. B. S.
එකදිවසමිදි b. S.	13. මිත්තාමිත්තාමිත්තං. b.
7. අමලිතං. b.	මාතාපිතුත්තං. b. S.
8. සමිත්තසංඝායං. b. S. මිත්තං. b.	14. අමරපුට්ඨිකානු පුලලකොට්
මිත්තං. S.	කෙත්තං-පෙ-b.
9. හාගං කඤ්ඤා වරිතබ්බං. b. S.	

පත යහමා රුහුලකුමාරංග පබ්බජ්ජාපොඤ්ඤා¹ මානාපිතුමි අත
 නුකුණුතං පුත්තං න පට්ඨාපෙති, තස්මා නං පුට්ඨි අනුකුණුකොපි
 පනාමං රට්ඨපාල මානාපිතුමි-පෙ- පබ්බජ්ජායාති, අමිම භාගාති
 එත් අමොති මාතරං ආලපති තාතාති පිතරං² ඵලපුත්තකොති
 එකොව පුත්තකො අකුණු කොව ජෙට්ඨො වා කතිච්ඨො වා තත්ථි
 එත් ව එකපුත්තොති වත්තපෙබ අනුකම්පාවසෙත එකපුත්තකොති
 වුත්තං; පිණොති පිතිජතකො; මනාපොති මනවධ්වනකො සුමෙ
 භිකොති සුඛං එතිතො³ සුඛසංවද්ධිතොති අපෙත්වා; සුඛපට්ඨකොති⁴
 සුමෙත පරිභෙදො⁵ ජාතකාලකොපඤ්ඤාති ධාතීති අභිකො අභිකං
 හරිත්වා ධාරිතමානො⁶ අසාකරථකාදීති බාලකිලුතනෙති කිලුමානො⁷
 සාදුරුසභොජනං භොජ්ජමානො සුමෙත පරිභෙදො;⁸ නි යං නාග
 රට්ඨපාල භය්ගම් දුක්ඛස්ස ජානාමිති තිං තාත රට්ඨපාල අප
 මතකකම්පි කලහාගං⁹ දුක්ඛස්ස න ජානාමි න සරසිති අපෙත්වා;¹⁰ මර
 ණොනපි භෙ මසං අනාමකා විනා හවිසාමාති සචෙපි තව
 අමෙතසු ජීවමානසු මරණං සචෙපියා¹¹ තෙන භෙ මරණොනපි මියං
 අනාමකා අතිච්ඡන්තො¹² න අත්තතො රුපියා විනා හවිසාමි
 විසොගං¹³ වා පාපුණ්ණිකාමාති අපෙත්වා; කිම්පන මසං භාගති එවං
 සන්නෙ පත කිං නාම¹⁴ තං කාරණං යෙන මියං තං ජීවන්තං අනුජා
 තිස්සාමි, අථවා: කිම්පන මසං භාගති තෙන පත කාරණො¹⁵
 මියං තං ජීවන්තං අනුජාතිස්සාමාති එවමෙපත්¹⁶ අපෙත්වා දට්ඨකො;
 කපෙත්වාති යත්තං නිත්තං මානාපිතයෙ තානුජාතිංසු තපෙත්ව
 ථානෙ; අතිගහරුහිතායාති තෙනපි අත්තරණෙන අත්තන්තාය; පටි
 වාසෙතිති ගතිබ්බතාවකාදීති¹⁷ පට්ඨපට්ඨාපෙත්වා තත්ත සත්ථායකෙති
 සද්ධිං යථා සුඛං ඉඤ්ඤාති වාසෙති පට්ඨාසෙති¹⁸ ඉඤ්ඤා විතො ව
 උපතෙතිති වුත්තං භොගි: අථවා: පට්ඨාසෙතිති ගතිබ්බතාවකාදීති
 පට්ඨපට්ඨාපෙත්වා සත්ථායකෙති සද්ධිං ලභි¹⁹ උපලභි රමි කිලියසුතිපි

1. පබ්බජ්ජකො b, S. පඤ්ඤා b පඤ්ඤා S.

2. පිතරු ආලපති B, S.

3. සුමෙත එතිතො B

සුමෙතිතොති සුමෙත

එවමෙතො S, සුමෙත එතිතො b.

4. සුඛපරිභෙදොති b, සුඛපරිභෙදොති S.

5. පරිභෙදො b, පරිභෙදො S.

කාලකොපඤ්ඤා b, පඤ්ඤා S.

අභිකං අහරිතො b, S.

6. අභිකං අහරිතොනො: B.

අසාකරථකාදීති S.

7. කිලුමානො b, S. කිලුමානො b.

සාදුරුසභොජනං b S.

8. පරිභෙදො b, S.

9. කලහාගං S.

10. ත පෙතිති අපෙත්වා b, මියං භෙ B

11. සචෙපියා භෙ B.

12. අතිච්ඡන්තො b, අතිච්ඡන්තො S.

13. හවිසාමාති තතා විසොගං B.

තතා විසොගං වා S.

14. එවං සන්නෙ කිං නාම S.

කිං පත කිං නාම b

15. තෙන කාරණෙන S.

16. එවමෙපත් b, S.

17. ගතිබ්බතාවකාදීති b, S.

පට්ඨපට්ඨාපෙත්වා b, S.

18. වාසෙති ඉඤ්ඤා b S.

පට්ඨාසෙති තාත b.

ගතිබ්බතාවකාදීති පට්ඨ

පට්ඨාපෙත්වා b, S.

19. කිල B, ලභ උපලභ S.

කිලියසුති S.

වුත්තං භොති; කාමේ¹ පටිඥාඤ්ඤානාති අත්තතො පුත්ත
දුරෙති සද්ධිං භොගෙ භුඤ්ජන්තො; සුඤ්ඤාති භාගෙත්තොති
මුඛිඤ්ච ඛමමඤ්ච සබ්බඤ්ච ආරබ්භ දානපදානාදීති සුගතිමග්ගං
සොධිතාති² කුසලකම්මාති කරෙන්නො; කුණ්ඨි අභොතිති කරං
නුපාමති විමෙජ්ජනන්තං නිරුපාපසල්ලාපො අභොති; අපග්ගා මාතං
පිතෙරු නිකඤ්ඤා වතීං පටිවචනමපි අලගමිතො සහායතෙ පසෙකො
සංපාතීං එස වො සහායතො පබ්බජතුකාමො නිවාරෙථ තත්ති
ආහංසු, තෙපි තං උපසඤ්ඤාමිති නිකඤ්ඤා අවොවුං තෙසමපි කුණ්ඨි
අභොති, තෙත වුත්තං අථ ඛො රච්ඡපාලග්ගා භූලසුත්තග්ගා
සංඝායකාං-පෙ-කුණ්ඨි අභොතිති, අපග්ගා සහායකානං³ නිකඤ්ඤා
වතීං එතදභොති: සචෙ අගං පබ්බජ්ජං අලගමිතො මරිග්ගාති න
තොව් භුණ්ණං ලබ්බාති⁴ පබ්බජ්ජං පන තං මාතාපිතෙරපි කා
ලෙත කාලං පග්ගිග්ගාති මගමපි පග්ගිග්ගාමි, පබ්බජ්ජාපි ව නාමෙසා
ගාරියං ද්විතීය ද්විතීය මිත්තිකාපත්තං⁵ ගතෙති පිණ්ඩාග වරිතබ්බං
එකසෙය්‍යං එකභත්තං මුග්ගමරියං⁶ අනිදුක්ඛාරං අගඤ්ච සුමුමාලො
නාභරභූලජාතිගො⁷ සො තං අසත්තකානො පුත ඉධෙව ආගමිග්ගාති
භජ්ජග්ගා මාතාපිතෙර අනුජානාපෙමාති,⁸ තෙ තථා අහංසු, මාතා
පිතෙරපි තං පබ්බජතො⁹ පන උද්දග්ගාගබ්බාති ඉමං කතීතං
භාතීං අනුජාතිංසු, තෙත වුත්තං අථ ඛො රච්ඡපාලග්ගා භූලසුත්තග්ගා
සංඝායකාං යෙති රච්ඡපාලග්ගා භූලසුත්තග්ගා මාතාපිතෙර -පෙ-අනු
භුඤ්ජනාමි මාතාපිතෙර-පෙ-උද්දග්ගාගබ්බාති;¹⁰ තත් උද්දග්ගා
ගබ්බාති¹¹ යථා තං කාලෙත කාලං පග්ගාති එවං ආගන්ත්වා
අත්තානං දුග්ගාගබ්බා, බලං ගතෙධාති සප්පායසොජ්ජාති
භුඤ්ජන්තො උච්ඡාදනනතාපනාදීති ව¹² කාගං පරිභරන්තො කාසෙත
බලං¹³ ජනෙති; මාතාපිතෙර වැදිති අක්ඛුච්චං ඤාතිපරිවටං
පහාය ගෙත භගවා තෙත්තපසඤ්ඤාමි -පෙ- පබ්බාජෙත්තු¹⁴ මං ගතො
භගවාති භගවා සමිපෙ ධීතං අඤ්ඤාතරං හික්ඛුං ආමිනෙතමි; තෙත
ති හික්ඛු රච්ඡපාලං පබ්බාජෙති වෙච උපසඤ්ඤාදෙති වාති;¹⁵
සාමු භවන්තාති ඛො සො හික්ඛු භගවතො පටිග්ගාති¹⁶ රච්ඡපාලං

1. "කාමාති" ඉති පාඨි	කබ්බාති b. උද්දිගා
2. සුගතිමග්ගං b.	පෙතබ්බාති B.
3. සහායකානං එතදභොති B.	10. මාතාපිතෙරපි උද්දිගිතබ්බාති
4. ලබ්බාති b. B පන තං b. B	උද්ධං දුග්ගාගබ්බා: යථා තං b.
5. මිත්තික පත්තං b. B.	පිණ්ඩං-පෙ-උද්දිගිතබ්බාති B.
6. මුග්ගමරියං b.	11. උද්දිගිතබ්බාති B.
7. නාභරකජාතිගො B. සො තං- -මරිතුං අසත්තකානො b. B.	12. උච්ඡාදනාදීති b. B.
පුත්ත b.	කාසපරිමාණෙත්තො B.
8. අනුජානාපෙත්තාමාති b. B.	13. කාසබලං b. B.
9. පබ්බජිතො ව b. පන මාතා පිතෙර b. B. උද්දග්ගාපෙ-	14. පබ්බාජෙත්තු ගතො B.
	15. උපසඤ්ඤාදෙතිවාති M2.
	16. පටිග්ගාති b.

භූලපුත්තං ජිනදත්තියං සද්ධිවිහාරිකං ලද්ධාං පබ්බාජෙයි වෙව
 උපසම්පාදෙයි ව, තෙන වුත්තං: අලංකරං ඛො රට්ඨපාලො භූල
 පුත්තො සංගමනො සත්තියො පබ්බජ්ජං. අලංකරං උපසම්පාදන්ති;
 පතිනනො: විහරන්තොති ආදසංචල්ලන්ති එවං විහරන්තො;
 තෙසාපුත්තලො හි අගමායග්ගා¹ තඤ්ඤාං පුඤ්ඤාං අභිනිහාර
 සම්පන්නොපි සමානො අජ්ජ අජ්ජෙව අරහත්තන්ති සමණධම්මො.
 කුරන්තොපි ආදසමෙ වග්ගො අරහත්තං පාපුණ්ති; තෙන සංගමා
 නොනුපසංඛම්භිති මග්ගං මාතෘපිතරෙ පබ්බජ්ජං. අනුරාතමානා තඤ්ඤා
 නොලොභ කාලං ආගන්ත්වා අමානං දග්ගතං දුඛබ්බන්ති වන්තො අනුරා
 තිංසු, දුක්ඛාරකාරිකා² ඛො පත මාතෘපිතරෙ අභඤ්ඤා යෙනරුකා
 සගෙත පබ්බජ්ජො ඤා මෙ මන්තං පත්තො ඉද්දති සංගවන්තං.
 ආපුල්ලන්තො අත්තානං මාතෘපිතූන්තං³ දග්ගග්ගාමිති විනොදන්තො ආපු
 ච්ඡිකාමො උපසම්භම්භි; මනසාකාරිකිති කීනඤ්ඤා ඛො රට්ඨපාලො සතෙ
 නොපි උපදෙවො හවිසන්තිති මනසි අකාසි; තෙනො හවිසන්තිති ඤාන්තො
 සංකම්ඤ්ඤා නුඛො රට්ඨපාලො තං මග්ගානති මලොකෙනෙනො තඤ්ඤා
 අරහත්තපත්තිං⁴ දිත්වා සංකම්ඤ්ඤාති ඤාන්තො අනුඤ්ඤාති තෙන වුත්තං;
 ඤා සංගමා⁵ අඤ්ඤාති- පෙ- කාලං මඤ්ඤාතිති; මහාවිජෙති⁶ එවං
 නාමනෙ උග්ගානෙ; තං භිර රඤ්ඤා⁷ අකාලෙ සමපත්තපබ්බජ්ජන්තං
 දික්ඛන්තො ඉදං ගමං සුඛං පරිභුඤ්ජන්තොති එවං අනුඤ්ඤානමෙව
 අකාසි, තඤ්ඤා පෙරෙ මම අගන්තොමං මාතෘපිතූන්තං⁸ අරෙ
 වෙත්තාමි, තෙ මෙ පාදධොවනඋරුකොදකපාදමිකධනෙනොදිති
 පෙසිත්තන්තිති විතත්තොපි අනුපාදෙත්වා උග්ගානමෙව පාවිසි; පිණ්ඩාස
 ඤාපිසිති දුග්ගදිවගෙ පාවිසි; මිත්තිමාසාති සත්තආරකොට්ඨකග්ග
 සරග්ග මජ්ඣිමෙ ආරකොට්ඨකෙ; උලලිකාපෙතිති⁹ කාලකෙන
 කෙතෙ පට්ඨාධාපෙති;¹⁰ එකදමොවාති ඉමෙ සමණකා¹¹ අමානං
 පියපුත්තකං පබ්බාජෙත්වා වොරුකං ගතෙති නික්ඛිපිත්වා විග එකදිව
 සම්භි න දග්ගාපෙතිති¹² එවං ඵරුගකාරකා එතෙ පත¹³ ඉමං
 ධානං උපසම්භම්භිතබ්බං මඤ්ඤාති එතෙතොපි නික්ඛාබ්බිතබ්බං¹⁴
 එතෙති විනොදන්තො එවං ඉමෙති මුණ්ඩකෙතිති අදිවවතං අවොව;

1. අගමායග්ගා පුඤ්ඤාං S.

2. දුක්ඛාරකාරිකා b.

3. මාතෘපිතූන්තං b. S.

දග්ගග්ගාමාති B.

දග්ගග්ගාමිති b. S.

4. අරහත්තසම්පත්ති B;

අරහත්තසම්පත්ති b.

සංකම්ඤ්ඤාති අඤ්ඤාති b

5. ගමං සංගමා b. S. ගමං B.

6. මහාවිජෙති B. M2. W2.

මහාවිජෙති S. මහාවිජෙති b.

7. කාලි රඤ්ඤා b. S.

8. මාතෘපිතූන්තං b. S.

අරෙවෙත්තාමිති b.

9. උලලිකාපෙතිති S.

උලලිකාපෙතිති b.

10. කෙතෙ පෙට්ඨාපෙති S.

පහරාපෙති B.

11. ඉමෙ සමණ S.

12. න දග්ගාපෙතිති S.

13. එතෙ පුත්ත b. S.

14. නික්ඛාබ්බිතබ්බං b.

නික්ඛාබ්බිතබ්බාති විනොදන්තො S.

එතං b. S

සුඤ්ඤිතී සුතභානං දුඨි; ආභිදදුසිකතති පාරිවාසිකං එතරතතා
 නික්කන්තං පුඨිතුතං; තත්ත්වං පදනෙව; පුඨිභාවිදෙසෙන අභිභූතොති
 අභිදදෙසො¹ අභිදෙසොව ආභිදදුසිකො එතරතතානික්කන්තොසොව
 නාම² සඤ්ඤ එසා යදිදං ආභිදදුසිකොති තං ආභිදදුසිකං; සුමිමි
 සතති³ යට්ඨමමාසං; ජෙඛ්ඨානුකාමා සොතිති යමො අත්තමිසො
 දුසකමමකරතං ගොරුපානවටි අපරිභොගාරභො තසො තං කව
 වරං; විය ඛතිජෙඛ්ඨානු කාමා සොති. සමෙවනතති සමෙව එතං
 හතිනිති⁴ අරියවොගාරෙන අත්තතො සුඤ්ඤසිං ආලපති. ජෙඛ්ඨානිස
 ඛමමනති⁵ ජෙඛ්ඨානමිසොවං⁶ ඉදං වුත්තං සොති; හතිනි එතං
 සමෙව ඛති ජෙඛ්ඨානියමමං⁷ තිස්සට්ඨපරිත්තං ඉධ මෙ පතෙත
 ආකිරුති⁸ කිං පත එවං වත්තුං ලබ්භති: විඤ්ඤතති වා පසුත්තා
 වා වාචා⁹ ත සොතිනි: ත සොති කසමා¹⁰ (තස්ස) තිස්සට්ඨපරිත්ත
 භත්තා යං හි ජෙඛ්ඨානියමමං තිස්සට්ඨපරිත්තං¹¹ යථ සාමිකා අතා
 ලයා සොනති. තං සබ්බං දෙව ආභරට ඉධ ආකිරටාති¹² වත්තුං
 වට්ටති, තෙතෙව හි අයමායමො අග්ගඅරියවංසිකො යමානොපි එව
 මාහ; සමථානතති හික්කාගහතත්තං පත්තං උපතාමයතො මුඤ්ඤි
 මිනිකොපහුති ද්විත්තමිපි¹³ හත්තං; පාදුනිතති නිවාසනතො¹⁴
 පට්ඨාය ද්විත්තමිපි පාදුතං; සරණොති සමෙව තං හතිනිති වාවං නිවාර
 යතො සරණා ව; හිමිත්තං අග්ගසෙසසිති සත්ථපිට්ඨිආදිති ඔලොකය
 මානා පුත්තස්ස මෙ රචිතපාලස්ස විය සුචර්ණකවට්ඨපිට්ඨිසද්ධි
 ඉමා සත්ථපාදපිට්ඨිසො හරිතාලපිට්ඨිසො විය සුචට්ටිතා අභිභූලිසො
 මධුමෙ සරොති හිමිකාලෙ¹⁵ සලලකභිතපුඛං ආකාරං සලලසකඛි
 අග්ගසෙසි සඤ්ජාති¹⁶ තස්සතායමමතො ද්වාදසවස්සාති අරඤ්ඤවා
 සඤ්ඤව වසෙසියාලොපසොප්තඤ්ඤව පරිභුඤ්ජනස්ස අඤ්ඤාදිසො
 සර්වවිදෙශො අතොසි තෙන තං සා සුඤ්ඤි¹⁷ දුඨි දිස්වා ව ත
 සඤ්ජාති නිමිත්තං පත අග්ගසෙසි. රචිතපාලස්ස මාතරං එතදමො

1. අභිභූතොති අ භිදෙසො S. සොව අභිදෙසිකො b S.	8. පසුත්තවාචා b. වා වාචා S.
2. සෙසව ව නාමං b ව නාම. සඤ්ඤ B	10. කසමා තස්සට්ඨපරිත්තභත්තා b. S. ත්තං B.
3. සුමිමසතති යට්ඨමාසං b.	11. ජෙඛ්ඨානිසං ඛමමි. තිස්සට්ඨ. පරිත්තං b. S.
4. ජෙට්ටතු නාමං b.	12. ආභරට ආකිරටාති b.
5. හතිනිති S. තං අරියවොගාරෙ අත්තතො ඛති සුඤ්ඤි B. අරියවොගාරෙන අත්තතො ඛතිං දුඨිං L. ඛතිං S සුඤ්ඤි දුඨිං b. S.	13. මිත්තං b. 14. නිවාසනතතො b. S. 15. හිමිකාලෙ b. S. 16. ආකාරං අග්ගසෙසි සඤ්ජාති සලලසකඛි b. 17. තෙන නං සුඤ්ඤි දුඨි S. තෙන නං න සඤ්ජාතාති දුඨි දිස්වා ව b. දිස්වානෙව සඤ්ජාතාති B. ත සඤ්ජා තාති b. S අග්ගසෙසිති b.
6. ජෙඛ්ඨානියමමනති S ජෙට්ටගඛි b.	
7. ජෙඛ්ඨානිස S.	
8. ආකිරණිති b. S.	

මානි ඵෙරස්සා අභිතප්චව්චිතානි සණ්ඨාපෙත්වා ඵසුඤ්ඤා¹ පාසෙත්වා සං
වබ්බිතඛානිපි² සමානා පච්චේරිත්වා මහාඛණ්ඩකවග්ගවට්ඨපනෙත්තන සාම්
ප්පනෙත්තන සද්ධිං තිං නු ඔබ්බෙ මෙ භජනන පුතෙත්වා රච්චපාලොති
ආදිවචනං වතතුං අවිසඟ්ගනි වෙගෙන සරං පටිසිත්වා රච්චපාලස්ස
මාතරං එතදෙවොච; සමෙත්ථි ආරොචනෙත්ව නිපාසො; සචෙ ජෙ
සච්චනති එත්ව ජෙති ආලපනෙ නිපාසො; එවං හි තගම් දෙසෙ³
දුසිරිත්තං ආලපනති තගමා සමො දුසි සචෙ සච්චං⁴ සණ්ඨිති
එවමෙත්ව අනෙත්වා දුට්ඨමෙත්වා; උපසංඛ්‍යාමිති තගමා උපසංඛ්‍යාමි මහා
කුලෙ ඉත්ථෙයො ඛති නික්ඛමිත්තං ගරහං පාපුණ්ණති. ඉදංඤ්ඤි අවමාසිත
තිවචං සෙට්ඨිස්ස⁵ තං ආරොචෙත්වාමිති විනෙත්ති. තගමා උපසංඛ්‍යාමි;
අඤ්ඤාතරං කුඛ්ඛානි⁶ තගම් තිර දෙසෙ දුතපතිත්තං සරෙ සාලා
සොනති ආසනානිවෙත්ව පඤ්ඤාතරානි සොනති, උපට්ඨිති⁷ උදග
කඤ්ඤායං තත්ව පච්චේරිත්වා පිණ්ඩාය වරිත්වා නිසිදිත්වා භුඤ්ඤති.
සචෙ ඉච්ඡති දුතපතිත්තමිති සත්තතං භණ්ණනති තගමා තමිපි
අඤ්ඤාතරස්ස කුලස්ස⁸ ඊදිසාය සාලාය අඤ්ඤාතරං කුඛ්ඛිඤ්ඤිතති
වෙදිතඛං තති පච්චේරිත්වා, කපණ්ණිත්තස්ස විය අසාරද්වේප ආනෙ
නිසිදිත්වා භුඤ්ඤතිති; අපචි නාම ඤායානි එත්ව අපචි පිට්ඨ
මානෙත්ව, නාමානි පුච්ඡනෙත්ව මඤ්ඤාතරෙත්ව චා නිපාසො; ඉදං හි
වුත්තං⁹ සොති. අපචි නු ඔබ්බෙ තාත රච්චපාල අමානං ඛතං තනු
මයං නිද්ධානානි වත්තඛං, යෙසං නොතිං ඊදිසෙ ආනෙ නිසි
දිත්වා ආභිදෙසිතං කුමමාසං¹⁰ පරිභුඤ්ඤායාමි, තථා අපචි නු ඔබ්බ
තාත රච්චපාල අමානං ජිවිතං තනු මයං මානානි වත්තඛං යෙසං
නොතිං ඊදිසෙ ආනෙ නිසිදිත්වා ආභිදෙසිතං කුමමාසං පරි
භුඤ්ඤායාමි, තථා අපචි මඤ්ඤා තාත රච්චපාල තථ අභිතනනෙර
සාසනං නිත්තාය පටිලඤ්ඤා සමිණ්ණසුඤ්ඤා යං තිං සුසොජ්ජනරසසං
වද්ධිතොපි¹¹ ඉමං ජිගුච්ඡනෙත්වා ආභිදෙසිතං කුමමාසං අමිමිපි
නිබ්බිතාසෙ පරිභුඤ්ඤායාමිති, සො පත ගගපති දුක්ඛානිගුණණ
තාය¹² එතමත්ව පරිපුණ්ණං කත්වා වතතුමිසකෙත්තානො අපචි නාම
තාත රච්චපාල ආභිදෙසිතං කුමමාසං පරිභුඤ්ඤායාමිති, ඉදං එත්ත
කමෙව¹³ අවම, අක්ඛරවිත්තතා පනෙත්ව ඉදං ලක්ඛණං වදන්ති,

1. වරං ඵසුඤ්ඤා B සණ්ඨාපෙත්වා B

මිරපඤ්ඤා b B.

2. සංවබ්බිත ඛානිපි b

3. තගම් ජනපදෙ B. B.

දුස දුසි ජනං B තගම් හි b. B.

ගෙ දුසි b. සොති දුසි B.

4. සච චිං සච්චං B. B.

5. සහසිවමං සෙට්ඨිස්ස M2.

ආවමං සිසං B.

6. අඤ්ඤාතරං කුඛ්ඛිඤ්ඤිතති b. B.

පදෙසෙ B. සරෙසු B. B.

7. උපට්ඨපිතං b. උපට්ඨාපිතං B.

8. තරස්ස ච කුලස්ස B.

9. ඉදං වුත්තං b. B.

10. කුමාසං b.

11. සංවබ්බිතොපි b. S.

12. දුක්ඛානිගුණතාය b. B.

13. පරිභුඤ්ඤායාමිති එත්තකමෙව b. S.

අනෙකපනාමිරිසානභවසෙතෙනං¹ අපි සද්දෙ උපපදෙ පරිභුඤ්ඤාසිති අනාගතං වචනං² කතං තත්ථායමිත්ථො අතීතා නාම-පෙ-පරිභුඤ්ඤාසිති ඉදං පච්චක්ඛමි අනං න සද්දතාමි³ මිරිසයාමිති, ඉදං එතත්තං වචනං ගතපති ථෙරස්ස පතනමුඛවට්ටියං ගතෙය්හ සීත තොව කපෙසි. ථෙරෙසි පිහරි පතනමුඛවට්ටියං ගතෙය්හ සීතෙයෙව නං පුඤ්ඤාසං පරිභුඤ්ඤා සුතබවන්තසදිසං පුඤ්ඤාසුචංකමිව හිත්තවිසංතෙ පුඤ්ඤා වායන්තං; පුපුර්ජනෙත කිර තරුරූපං කුමමා සං පරිභුඤ්ඤාං න සකතා, ථෙරෙ පත අරියසිද්ධියං⁴ එයා දිඤ්ඤාජං අමතරසං පරිභුඤ්ඤාමිත්තො විය පරිභුඤ්ඤාසං ධම්මකර තෙන උදකං⁵ ගතෙය්හ පතනඤ්ච මුඛඤ්ච තත්පාදෙ ව ඬොවිත්තා කුසො නො ගතපතීති ආදිමාග; තත් කුසො නොති කුසො හු; නොව දුන්නති දෙය්හධම්මවසෙත නොව දුතං අලුත්මා,⁶ න පච්චක්ඛානිතති තාත⁷ රට්ඨපාල කච්චි තෙ බමනීයං කච්චිසි අප සීලමිත්ථෙත ආගතො න තාව තාත ගෙගෙ ගතතං සමාදායනීති⁸ එවං පරිසන්ධාරවසෙත පච්චක්ඛානමි න අලුත්මා;⁹ කතො පත ථෙරෙ එවමාග, පිඤ්ඤා අනුගතෙත එවං කිරිසා අනාගි: යථා එක මං වදති අසෙසාසි පඬිඤ්ඤා එවං වදති මෙසෙසා මුඛගාස නෙ ව පතනතරෙ පද්ධමං විය, ගතවත්තො¹⁰ අගති විය, ථෙගගු පටිච්ඡේදනො වන්දනසාරෙ විය¹¹ සුතතිසා¹² පටිච්ඡේදනං මුත්තාර තතො විය වලාභකපටිච්ඡේදනො වන්දිමා විය මාදිසානං පටිච්ඡේදනා ගුණානං භීක්ෂුතං, අනෙතා¹³ තප්පි තෙසු පුත එවරූපං වචනං න පවසෙතස්සති,¹⁴ සංවරෙ එයාතීති අනුගතෙත එවමාග; එහි නා ශාසි තාත ගුණාං සරං මා ගොඤ්ඤා එහි සරං ගම්භාමාති වදති; අලුතති ථෙරෙ උක්ඛවෙති¹⁵ එකාසතිකතං පටිකම්පනො එවමාග; අභිමාසෙසිති ථෙරෙ¹⁶ පතතිසා උක්ඛවෙතිසපදනවාරිතො යොතතාය හික්ඛං තාමි තාගිවසෙති මාඤ්ඤානෙත පත අගිවා සෙසි; මාඤ්ඤා කිරිසා ථෙරං අනුගාරිත්වා¹⁷ මහාසොතො උපපජ්ජති

1. අනෙකපන	පටිසංකාර වසෙත b.
පරිසන්ධාරවසෙත b.	9. නාලුත්මා S.
අතනො සප්පනා පරිපුණ්ණ වසෙතක. S	10. ගතො ජනනා b, ගතවත්තො S.
2. අනාගතවචන. b, S	11. විය වන්දන සාරෙ b.
3. පච්චක්ඛමි ආන න සද්දතාමි න පරිසංකමිති S, න පරිසංකමිති b, න පරිසංකමිති B.	12. සුතතිසා B, මහතිසා S.
4. අරියසිත. b, S.	මුත්තාරතන. b.
5. ධම්මකරණෙත උදකං b.	13. භික්ෂුතමිත්තො S.
6. අලුත්මා S	තෙසු පත එවරූපං S.
7. තනති සං තාත b S.	14. වචනං පටිකම්පනං b. S.
කිඤ්චි තෙ S බමනීයං b කිඤ්චි S,	15. උක්ඛං b, S.
8. ගමාදායනීති b, S.	16. ථෙරෙ පත S, සංපදනවාරිතො b.
	17. අනුගාරිත්වා අනුගාරිත්වා S.
	උපපජ්ජ b, S.

සෙදදනෙතෙව පක්ඛන්ති¹ විය ජාතා තසමා ථෙරෙ සවාහං² තං අපසයිතිා ගමිත්තාමි, හදයවපිත්තා ථාලෙය්‍යාති³ අනුක්‍රමෙන අභිවාසෙති; ක්‍රාන්තෙධොති එතං හිරඤ්ඤායා එතං සුචර්ණත්තාති ඥො පුඤ්ඤා කාරුපෙතිා; කිවම්මන්තා⁴ පත පුජා අනෙසුනති, යථා ඔරන්තා ඕත්තො පුරිසො පාරන්තො ඕතං මජ්ඣිමපපමාණං පුරිසං ත පක්ඛති එවං මහන්තා;⁵ ඉදං නෙ නානාති කතාපණ්‍යපුඤ්ඤා ව සුචර්ණපුඤ්ඤා ව දයෙත්තො ආහ; මහතිත්තති මාතිත්තො ආහතං ඉදං නෙ මාතාමහියා මාතු ඉමං ගෙහං ආගච්ඡන්තියා මාලාගත්තාදිනං⁶ අන්තරා දිත්තං ඛන්තති අන්තො; අඤ්ඤා පෙතතිත්තං⁷ අඤ්ඤා පිත්තා මහන්ති යං පත තෙ පිතු ව පිත්තාමහතඤ්ඤා සන්තතං තං අඤ්ඤා යෙව තිතිත්තං⁸ න ව පසුත්තඤ්ඤා අති විය ඛසු; එත්ථ ව පිත්තාමහන්ති තද්ධිතලොපං වෙදිතබ්බං⁹ පෙත්තාමහන්ති වා පාඨො; සක්ඛා නානා රථබ්බාලාති තාත රථබ්බාල න තෙවලං පබ්බරිතෙන සක්ඛා පුඤ්ඤති කාතුං අහාරං අජ්ඣාචසන්තනපි හොගෙ ව භුඤ්ඤං තිසු හරණෙසු පතිට්ඨාය පඤ්ඤාසික්ඛාපදති සමාදිති¹⁰ උලාරති දතාදිති පුඤ්ඤති ව සක්ඛා කාතුං, එතිධං නානාති¹¹-පෙ-පුඤ්ඤති ව කුණ්ඩලිති; කත්තො හිදන්තති ඛන්තෙතු ඛන්තව්වයා තන්තං ඛතං රක්ඛන්තස්ස ව රජාදිනං වසෙන ඛන්තරික්ඛයං පාපුණ්ත්තස්ස ව¹² උපපජ්ජමානසොක්ඛාදයො සත්තියා එවමාහ; එවං වුත්තෙ, සෙට්ඨිගහපති¹³ අතං ඉමං උපපබ්බාජෙත්තාමිති ආනගිං.¹⁴ හොදති මෙ ඛම්මකපති¹⁵ කාතුං ආරඥො, අලං න මෙ වචනං කරිත්තසිති උච්චාය ගන්තො;¹⁶ තස්ස ඔරෙඛානං ආරං විවරපෙතිා අයං වො සාමිසො¹⁷ ගච්ඡති තං යං කිඤ්ඤි කත්තා ගණ්ණිතුං වාගමොති උයොසෙති.¹⁸ සුචර්ණ සිත්තා නාටකිපිත්තො තික්ඛමිතිා ථෙරං පරිවාරිංසු, තාසු ඥො ජෙට්ඨකිපිත්තො සත්තියා පුණ්ණදුතිසිත්තාති¹⁹ ආදි වුත්තං;

1. පක්ඛපක්ඛි S.	මහන්ති පාඨො b
2. සවාහං. S. සවාහං අසතිච්ච; b	10 සමාදිති S. දතාදිති ව
3. ථාලෙය්‍යාති S. අභිවාසෙති S.	පුඤ්ඤති S.
4. කිවම් මහන්තා; S.	11. තාත-පෙ- b S.
5. එවං. මහන්තා. b. S.	12. පාපුණ්ත්තස්ස සක්ඛා
කතාපණ්‍යපුඤ්ඤා සුචර්ණ	උපපජ්ජමානෙ b.
පුඤ්ඤා කතාපණ්‍ය.ජ.ව	13. සෙට්ඨිගහපති S.
සුචර්ණපුජාම B	උපබ්බාජිත්තාමිති S.
6. ගතිමාලාදිනං B. S.	14. ආනගිං. S ආනගි b.
7. පිත්තං. S. පිත්තකඛන්තං b.	15. ගන්තො අහං b
8. තික්ඛනඤ්ඤා පසුත්තඤ්ඤා W.J. M.S.	16 අයං. සාමිසො S
තිදක්ඛනං b. තික්ඛනං b. S.	ගච්ඡති යං. කිඤ්ඤි b S.
පසුත්තං.ව b. S.	කත්තා තං. ගණ්ණිතුං b. S.
9. තද්ධිතලොපං. තලො	17. උයොසෙති S. L.
වුත්තන්ති b කත්තො වෙත්තන්ති S.	තිසු වයෙසු සිත්තා b S.
කත්තො වෙදිතබ්බං. B. පෙත්ත	18. "පුණ්ණදුතිසිත්තා" ඉති පාඨි
	පුණ්ණදුතිසිත්තා b.

පවෙමසාපදෙසු¹ ගහෙයාති එකකයමි. පාදෙ නං ගහෙයා;² කිදිසා නාම සා අසාසුතත³ අවිජ්ජොති කමා එවමාහංසු තද නිර සමිත්‍රලෙ බතතියකුමාපෙපි මුංගමිණකුමාපෙපි ගෙට්ඨි පුගෙතපි මහාසමිපතතියො පසාය පබ්බජනෙත දිත්වා පබ්බජ්ජා ගුණං⁴ අපානකතා කපං සමුට්ඨංපෙනති⁵ කමා එතෙ පබ්බජ්ජානතීති, අපංකෙදෙ වදනති දෙවච්ඡරතං දෙවනවකාතං⁶ කාරණාති, සංකපා විපරාදිතා අහොසි, නං ගහෙයා⁷ තා එවමාහංසු, පෙරෙ පටික්ඛපනො න බො මංගං ගතිනීති අංගා⁸ සමුදවරනතී මොහරති වදනී; තපෙව වූවතීතා පපතිංසුති තං ගතිනිවාදෙන⁹ සමුදවරනතං දිත්වා මගං අජ්ජ අංගමිණාති අජ්ජ අංගමිණානිති¹⁰ ආදසවකාති බති න තික්ඛනතා එතං තික්ඛාය නො දුරකාපි තලඛා¹¹ ගෙහං ආනුභාවෙන ජ්වෙයාමි ඉතො වමො¹² පරිනිතා, අකුදුකො ව අගං ලොකො නාම අතතංනොව විනොතයි¹³ තමා තාපි ඉදුති මගං අතාපා ජාතාති අතතනොව විනොගමාතං¹⁴ අතති කොදුති අමෙහි අගං අමෙත¹⁵ පජාපතියො සමානා අතතතා සද්ධිං එකමාතුකුච්ඡිතො වසිතදුරිතා¹⁶ වීග මඤ්ඤාතිත් සමුපපත්තබ්බවගො ජනා හුත්වා තමමංගෙව පදෙසෙ මුවතීතා පපතිංසු, පතිතාති¹⁷ අනෙථ; මා නො විනොගෙපිඨාති මා අමෙත බතං දුගෙයාසා¹⁸ මාතුකාමෙ ව ලගෙතාපෙත්වා විනොගිධිත්; විනොගා එභා¹⁹ පබ්බජිතානතාති කමා එවමාහං මාතාපිතුතං²⁰ අනුගාහොත; ගො නිර ගෙට්ඨි පබ්බජිත ලිඛං නාම නිලිඛං පබ්බජ්ජාපෙයං²¹ ගාපෙත්වා තතාපෙත්වා²² තගො ජනා එකතො ගුණද්ධායාමාති මඤ්ඤාමානො පෙරගා තික්ඛං න දෙති, පෙරෙ මාදිසංග විණංගවංග ආකාරනාදරං නත්වා එතෙ බහුං අනුඤ්ඤං පසවෙයසුනති ගෙහං අනුගාහොත එවමාහ; කාපා අභාසිති කපායො කපෙපි; තත් පග්ගාති සනාතිකෙ නිතං ජනං²³ සංඝාය වදනී, විනොගාති විතතවිනාතිතං²⁴ බිම්බනාති අතතගාවං;

1. පවෙමසා පාදෙසු¹ ඉතිපාළි B.

2. පාදෙ ගහෙයා b.

3. තාත අසාසුතත B.

4. පබ්බජ්ජා ගුණං b.

5. සමුට්ඨංපෙනති B.

6. දෙවච්ඡරතංවකාතං b.

විපරාදිතා B.

7. ගං ගහෙයා b. B.

අපං පෙරෙ B. ගමිං b. තා ගමිං B.

8. ගතිනීති ආදිමාන b.

9. පපතිංසුති ගතිනවාදෙන S

10. අජ්ජ අංගමිණාති අංගමිණානිති S.

11. ගො දුරකා ත ලඛා b. B.

12. වමො b. B.

13. අතතනොවෙති විනොගා S.

14. අතතනො විනොගමාතං B.

15. අගං ගො අමෙත b. B.

පජාපතියො ව B.

16. ගතිතදුරිතා B. B.

17. තා පතිතාති B.

පපතිතාති b.

18. දුගෙයා S.

19. විනොගා නොගා b.

20. මාතාපිතුතං b. B.

21. පබ්බජ්ජාපෙයං B. පබ්බජ

පෙයං b. පබ්බජ්ජාපෙයං S.

22. තතාපිතුතං b. තතාපිතුතං B. S.

23. වසිතජනං B. වසිතජනං b.

24. විතතවිනාතං b. B. විතත

විවිතං B.

අරුකාසනාති නවතතං වණ්ඤානං වසෙත වණ්නායං; සමුසගිකානති
 නිඤ් අවධිතතාති නවති නභාරුතතෙති ඛනිඤ් නවති මංසපෙසිකතෙ
 ති ලිපෙතඤ්¹ සමනතතො සමනතතො උක්ඛිතං;² ආතුරනති ජරතු
 රතාය රුහාතුරතාය කිලෙසාතුරතාය ව නිව්වාතුරං; ඛසුසඛක
 පසනති පරෙතං උපනතපසනාසඛකපෙතති ඛසුසඛකපං ඉච්ඡිතං
 ති කායෙ පුරිසානං සඛකපා උපපජ්ජනති, තෙසං කායෙ ඉච්ඡිතා
 සුසානෙ ජබ්බිතකලෙඛරතුතමපි වෙතං³ කාකතුලාදයො පසථ
 ගතතිසෙවාති ඛසුසඛකපො නාම හොති, යත්ත නථපි ධුමං සිඤ්ඤි
 යත්ත කායත්ත මායමරිවිපෙණපිණ්ඩං⁴ උදකමුඛමුලාදිතං වීය එකං
 සෙතෙව භිති නාම නථපි හිජ්ජනධම්මතාව තිගතා; තෙවන
 ඛනඤ්ඤාති අලුමිසුක්ඛවමෙමත ඛතඤ්ඤා; සභ වසෙත්ති සොහතිති
 ගතොදිති මණිකුණ්ඩලෙති⁵ ව විතතතතමපි රුපං වසෙත්ති සොච්ඡි
 සොහති විතා වසෙත්ති ජෙගුච්ඡං හොති අනොලොකනසඤ්ඤා;
 අලතනසඤ්ඤාති අලතනකෙන⁶ රඤ්ජතා; මුණ්ණමණ්ඩිතනති⁷
 සාසපකසෙසන මුඛපිටුකාදිති හරිඤ්ඤා ලොණමෙත්තිකාය දුට්ඨලො
 කිතං විලියාපෙතඤ්⁸ තිලපිටෙත්ත ලොකිතං පසාදෙතා හලිද්දියා
 වණ්ණං සමාදෙතා මුණ්ණකහණිකාය⁹ මුඛං පහරනති, තෙතෙස
 අති වීය විරෙචති, තං සනිසෙතං වුත්තං; අට්ඨපාදකතාති¹⁰
 රසනාදකෙත මකෙඤ්ඤා¹¹ නලාටපරිගතෙත ආවතතපරිවතෙත කතො
 අට්ඨපදකරවතාය¹² රචිතා; අඤ්ඤාති අඤ්ඤාතාලිකා;¹³ ඛද්දිති
 ථපෙති; භාසනති වාකරජාලං;¹⁴ නාසද්දති න සට්ඨි; නිවාපනති
 නිවාපසුතෙත වුත්තතිවාපතිණ්ණදියසොජන්තා;¹⁵ කඤ්ඤාති විරව
 මානෙ පරිදෙවමානෙ; ඉමාය හි ගාථාය පෙරෙර මානාපිතරෙ මහ
 ලුද්දකෙ වීය කතො දසෙසසි, අවසෙසඤ්ඤාතෙ මහලුද්දකපරිසං වීය,
 හිරඤ්ඤසුචණ්ණං වාකරජාලං වීය, අත්තනා භුත්තහොජනං නිවාපති
 ඤ්ඤා වීය, අගතානං මහාමහං වීය කතො දසෙසසි, ගථාය මහාමහො යථ
 දත්ථං නිවාපතිණ්ණං බාදිඤ්ඤා පානියං පිවිඤ්ඤා හිව උක්ඛිපිඤ්ඤා පරිඤ්ඤා¹⁶
 මිලොකෙතඤ්ඤා ඉමං නාම යානං ගතත්ත සොථපි භවිස්සතිති මහලුද්දකානං

1. ලිපිතං. B. ආලිපිතං. B.	9. විලියාපෙතං. B.
2. සමනතතො උක්ඛිතං. B. B.	10. මුණ්ණකහණිකාය. B.
3. කලෙඛර අගමපිපෙත සුත්තං- පෙතං. B. කලෙඛර. B. B.	මුණ්ණකහණිකාය. b.
4. පෙතපිණ්ඩං. B. පෙඤ්ජි. B. B.	මුඛං පාහෙදන්ති. B.
5. කුණ්ඩලෙති විචිත්තං. B.	11. අට්ඨපදකතාති. b.
6. සෙතෙව. B.	12. මෙඤ්ඤා. b. B. තඤ්ඤා. B.
7. අලතනක සොභාති අලතනක- සෙතං. S.	අච්චතතපරිවතෙත. b.
8. මුණ්ණමණ්ඩිතනති. B.	13. අට්ඨපදක. b. අට්ඨපදකරණං රචිතං. B.
මුණ්ණමණ්ඩිතනති. b. B. සාස පකසෙසන. S. මුඛපිටුකාදිං. B.	14. අඤ්ඤාතිතාලිකා. B.
දිති. b. නිහරිතා. b. B.	15. වාකරජාලං. b. වාතුරජාලං. B.
	16. භද්දිසං. සොජන්තං. B.
	17. දිසං. මිලොකෙතං. B.

ගහෙතො උපසම්මතීති අපො; ඉධ අවං රඬ්ඨපාලො සංඝස්ථර¹
 නිසිද්දාති හත්තරො තනුකො² බහලපුපො දුගුණං කතො
 අත්තො³ අභිලක්ඛිතො තොති, තාදිසෙ අතාපුර්ව්ඨා තිසිද්දාං ත
 යුත්තනති මිඤ්ඤාමානො ඵලමාහ; පාරිජුඤ්ඤානීති පාරිජුඤ්ඤාතාචා
 පරික්ඛයා; ජීරණණාති ජරුජණණා; වුද්දාති වයොවුද්දා;
 මහලුකොති ජාතිමහලුකො; අධාගහොති වයාඅධාතො⁴ අතික්ක
 නොතො; වසො අනුපපෙනොති පල්මවයං අනුපපෙනො; පබ්බජනීති
 බුරුමිහාරං ගතො භික්ඛු වන්දිතො ගහෙන මයා⁵ දහරතාලෙ ඔහුං
 කුසලං කතං, ඉද්දති මහලුකොමති, මහලුකංග වෙතා⁶ පබ්බජ්ජා
 නාම, වෙතිගබ්භණං සමමජ්ජා අපහරිතං කතො ජිවිසාමි, පබ්බ
 ජප්ථ මං ගහෙනති කාරුඤ්ඤා⁷ උපපාදෙතො යාවති, පෙරු⁸
 අනුකම්පාය පබ්බජෙනති, තං සත්ථායෙනං වුත්තං; දුතියවාපෙරපි
 ඵසෙව තයො; අපපාඛායොති අරෙතො; අපපාඛායොති තිදුපකො;
 සම්මෙපාකීනියාති සම්මිපාකීනියා;⁹ ගහණියාති කමමජෙනපො
 ඛාතුයා; තත්ථ යංග භුත්තමතොච අතාපෙර¹⁰ ජරති,¹¹ යංග වා
 පත¹² පුට්ඨතතං වීය තපෙව තිව්ඨති, උපහාපෙන ත සම්මෙපාකී
 නියා ගහණියා සමන්තාගතො, යංග වා පත පුත්ත ගත්තකාලෙ¹³
 ගත්තව්ජ්ඤ උපපජ්ජෙනව, අයං සම්මෙපාකීනියා සමන්තාගතො;
 නාතිසියාය නාවුණකායාති¹⁴ තෙනෙව කාරණෙන නාතිසියාය
 නාවුණකාය; අනුපුපෙඛනාති රුජානොචා හරන්ති ආදිනා¹⁵
 අනුක්කමෙන; දුතියවාපෙර රුජහසවොරගසව්ජාත්තකායාදිනා¹⁶ අනු
 ක්කමෙන; බමුණෙද්දා උද්දිට්ඨාති¹⁷ බමමතීද්දො නිද්දිට්ඨා;¹⁸ උපනී
 යාතිති ජරාමරණසන්තිකං ගව්ජති, ආයුක්ඛසෙත වා තත්ථ නියාති;¹⁹
 අදුමොති බුට්ඨොත්තවිරතිනො; අතාපණාති²⁰ තායිතුං සමිපෙන
 විරතිනො; අනාගිසෙති²¹ අසරණො²² අතිහරිතො අතිගතො
 අයාපෙතො සමිපෙන විරතිනො; අයාපොති නිසානො සත්තභණ්ඩ
 රතිනො;²³ සබ්බං පහාය සමිතිසන්ති සකං ගණිතති සලලකිති

1. සංඝස්ථර B, සංඝස්ථර S.

2. තනුතනුකො B.

3. බහලපුපොදුගුණං B' S.

4. අත්තරො W2.

5. වසමානං අවාහං B.

6. වන්දිතො මයා S.

7. වෙතා B.

8. තං කාරුඤ්ඤං S.

9. පෙරු B. පබ්බජප්ථ B.

10. සම්මිපාකීනියා B.

සම්මිපාකීනියා B.

11. භුත්තමතො අතාපෙර B.

12. ජරති B, S.

13. යංග පත B S

14. භුත්තකාලෙ B.

15. නාවුණකාය B.

16. රුජානො මවාපෙරනීති ආදිනා B

17. සත්තාගත B, S, සත්තාදිති L.

18. උද්දිට්ඨා B S.

19. උද්දිට්ඨා B, උපනීයෙතිති B.

උපනීයෙතිති S, උපනීයෙතිති B.

20. නිසාති B, M2. T

21. අතාපණාති b, S.

22. අනාගිසෙති b.

23. අසරණො අනිසරිතො S.

24. සත්තභණ්ඩවිරතිනො B.

සබ්බං පහං ප්ලාකේන ගතත්ථිමං; සන්තාදුසොති තණ්හාය
දුසො; සන්තෙසිනති ගන්තිසෙපා; සන්තාමිති කතකරණියො සිත්තිත
සිත්තො පගුණසිසෙපාති අපෙඨා; එසත්තො සබ්බන්; උරුබලිති
උරුබලසම්පන්නො; යත්ත භි ඵලකඤ්චි ආවුඛඤ්චි ගහෙත්වා පර
සෙත්තං පමිසිත්වා අභිත්තං භිඤ්ඤො¹ භිත්තං සඤ්චාරයො පර
ගන්තං රජ්ජං අගරිත්වා උරුබලසත්ති² අයං උරුබලි කාමි;
බාහුබලිති බාහුබලසම්පන්නො; සෙසං පුරිමසදිසමෙව; අලමිත්තොති³
සමන්තත්තොපෙව; පටිසොධාස වන්තියානතිති උපාත්තං උපද්ධං.
ඔධාය අපන්තිත්වා⁴ වන්තියානතිති සලකෙධිත්වා⁵ ගතිත්වා; සංවිජ්ජති
ඛො රට්ඨපාල ඉමිසම් රජ්ජාලෙ පසුතං භිරඤ්ඤසුචර්ණනාති⁶
ඉදං සො රජ්ජ උපරි බම්බුද්දසංසාරණං ආගරන්තො අංග;
අපාපරං එසද්දෙවොවාති එතං පසාංගි ප්ලාකේති ආදිත්තා නසෙත
වතුන්තං බම්බුද්දසංසාරණං අනුගිති⁷ අපෙඨා; තත්ති භිසොවා⁸
කාමම් අභිපන්තියානතිති එතං ලගිත්වා ඤෙඤ්ච පන්තියති⁹ ඤෙඤ්ච ලගිත්වා
වන්තොරෙති එවං උත්තරුත්තරිං¹⁰ වජ්ජිකාමිතිලෙසකාමෙ පන්තියති
යෙව; පසසකාති සපත්තගණං¹¹ අභිගමිත්වා; සසාගරන්තාති¹² සද්ධං
සාගරන්තාති; ඔරං සමුද්දායොති යං සමුද්දායං ඔරන්තො සත්තං රට්ඨං¹³
තෙත අභිත්තරුපොති අපෙඨා; නිගන්තිති නති අති; අසො
විකාන්තොති¹⁴ අසො වත නො; අගමෙව වා පාසො; අඛන්ති වාහුති
අමර ඉති ව¹⁵ අහු; ඉදං වුත්තං ගොති: යං මිතං ඤෙති¹⁶ පරිවා
රෙත්වා කඤ්ඤති තං අසො වත¹⁷ අවතානං ගාතා මිත්තො පුත්තො
මිත්තොති ආදිතිපි වදන්ති; පුසන්ති එසානති මරණඵයං පුසන්ති;
නපෙඨි පුසෙධාති යථා බාලො ධිරෙපි තපෙඨි මරණඵයෙත පුසෙධා
අපුසෙධා නාම නත්ති; අයං පන විසෙසො: බාලොති බාලොවගිත්තොව
සෙතිති බාලො බාලතාවෙන¹⁸ මරණඵයං ආගමෙව වගිත්තොව සෙති¹⁹
අභිගමන්තොව සගති; අත්තං වත මේ කල්පාණනති ආදිවිජ්ජවිසාරිවසෙත
වලගි වෙධති එඤ්ඤි²⁰ ධිගෙව න වෙධති ධිගෙව සුගතිතිමිත්තං පසා
න්තො න වෙධති න වලගි; ශාස වෙධාසානං ඉධාධිගමන්තිති යාය
පඤ්ඤං ඉමිසම් ප්ලාකේ සබ්බතිව්වෙවොසානං අරගත්තං අභිගමන්ති²¹

1. භිඤ්ඤො B. L. අභිඤ්.

භිඤ්ඤො භිඤ්. B.

2. උරුබලසත්ති B. උරුබලං S.

උරුබලං අත්ති b. අයං.

උරුබලිකාමි b. S.

3. අලමිත්තොති L.

4. ඔධාය අපන්තිත්වා B. S.

5. සලකෙධිත්වා b. S.

6. බහුතං භිරඤ්ඤ b. S.

7. අනුගිති. S. අනුගිතං. B.

8. සිසොවා ව S.

9. පන්තියති b. S.

10. උත්තරුත්තරිං b.

11. සපත්තගණං. b.

සමපගතිවර්ණනං. S.

12. සසාගරන්තාති L.

13. සත්තරට්ඨං b. S.

14. අසො වත හු B. S.

15. අමරං ඉතිව b. S.

16. මහඤ්ඤාති. S. ඤෙති b.

17. නං අසො වත b. S.

18. බාලොව b. බාලොවගිත්තොව S.

19. විගිත්තොවසෙති b. S.

20. විජ්ජති b. S.

ධිගෙව b. න වෙධති b. S.

21. අභිගමන්ති B. සාවධානසො S.

සංවිධානතො උත්තමිතරා; අසොසිග්ගානා¹ අපරිසොසිතතො අරභත්ත පත්තියා අභාවෙනෙවාති² අන්තො; භව්‍යභවෙසුති භික්ඛුනෙසු භවෙසු; උපෙති භික්ඛුනෙසු පරිඤ්ඤා ලොකානති තෙසු පාපං කරෙතොසු යො කොචි සත්තො පරිමාරුග සංසාරං ආපජ්ඣා භව්‍යභව පරිඤ්ඤා ලොකං උපෙති; නිත්‍යප්‍රසංගෙසුති තස්ස තාදිසත්ත අප්ප පඤ්ඤාසු අසෙසු අප්පපඤ්ඤා අභිසංගතතො; භව්‍යමිතො³ භව්‍යඤ්ඤාති අත්තතො කතභව්‍යමිතෙත කසායිති තාලෙතති⁴; ආදිතො හි කම්මකරණාති භව්‍යඤ්ඤා; භව්‍යමිතො ලොකෙති ඉතො ගතවා පරමිති අපායලොකො; විරුපරුපෙනාති විරුපරුපෙන⁵ තාතාසතො වෙනාති අන්තො; කාමභව්‍යඤ්ඤාති දිට්ඨධම්මකසමපරිසෙසු සබ්බතාම භව්‍යඤ්ඤා ආදිතො දිත්තො; දුග්ගාති අත්තමිතො කල්ලමිතතො උපාදාය තරුණා; පුබ්බාති⁶ වස්සසත්තාති කතතො; අප්පසංගො සාමඤ්ඤ මම්භ සෙසොනාති අවිරුද්ධං අවෙරුකිතං⁷ එකත්තතිත්තාතිතං⁸ සාමඤ්ඤමම්භ සෙසොනං උත්තරිතරඤ්ඤා පඤ්ඤිතතරඤ්ඤාති උපධා රෙතො පබ්බජිතොති මහාරුජාති තස්මිං යං තිං වදසි කිං දිත්තො වා සුත්තො වාති ඉදං දිත්තො වං පබ්බජිතොතිති මං ධාරෙතිති අදසනං නිට්ඨපෙයිති.

රට්ඨපාලසුත්තං දුතියං.

2. 4. 3.

එවමෙම සුත්තාති මධ්‍යෙදවසුත්තං;¹⁰ තත්ථ මධ්‍යෙදවමධ්‍යෙදනෙති පුබ්බෙ මධ්‍යෙදවො නාම¹¹ රුජා තං අමධ්‍යෙදනං රෙපෙයි, තෙසු රුජෙකසු පඤ්ඤාමානෙසු අපරිසොසෙ අසෙසෙසු රුජානො රෙපෙසුංගෙව, තං පත පුරිමිවොසාරවිසෙක¹² මධ්‍යෙදවමධ්‍යෙදනෙතිව සබ්බං ගතං; සිංහ මායාකායාසිති සායණසමයෙ විහාරචාරිකං වරමානො රමණීයං¹³ භුමිතාගං දිත්තං වසිතපුබ්බතසු චො මෙ ඉමසම්¹⁴ ඔකාසෙති ආචර්ජනො¹⁵ පුබ්බෙ අගං මධ්‍යෙදවො¹⁶ නාම රුජා සුත්තං ඉමං අමධ්‍යෙදනං රෙපෙයි¹⁷; එතෙව පබ්බජිතො වත්තාරෙ භ්‍රමවිසාරෙ තාවෙතො භ්‍රමවෙලොකෙති නිබ්බතං, තං චො පතෙතං කාරණං හික්ඛුසඛාසං

1. අසොසිග්ගානාති අපරිසොසිතතො b, S.

2. අභාවෙනාති b, S.

3. කතමිතො b, S.

4. තාලෙති b, S.

5. විරුපරුපෙනාති S.

6. පුබ්බාති b, S.

7. අවිරුද්ධං b, S.

8. එකත්තතිත්තං S.

9. සුත්තං b, S.

10. මධ්‍යෙදව b, මධ්‍යෙදවමධ්‍යෙදනො S.

මධ්‍යෙදවමධ්‍යෙදනො b, S.

11. මධ්‍යෙදවො නාම b, S.

12. පරිමිතවොසාර විසෙක b, S.

මධ්‍යෙදවමධ්‍යෙදනො b, S. තෙව b.

13. රමණීයං b, S.

14. ඔකාසං ඉමසම් S.

15. ආචර්ජනො S.

16. මධ්‍යෙදවො b, S.

17. රෙපෙයිති පඤ්ඤා S.

අපානවං පානවං නං කරිසාමිති¹ අක්කංගදනෙත දංගෙතොති තං
පාතු² අකාසි; ඛලෙවා අක්ක අප්පිති ඛම්මිකො; ඛලෙවන රජ³
ජාතොති ඛම්මිති; ඛම්මි පිතොති දසකුසලකම්මපථඛලෙව නිතො;
ඛම්මි. වරගිති සමං වරගි;⁴ තත්ථ මුඛගමනගතපටිකෙසු හොති පුබ්බ
ගො රුද්ධි⁵ මුඛගමනං දින්නපරිතායෙ තං අකාපෙඨො පකඨිතිතො
මෙතෙව අදයි. තථා ගතපටිකානං, තං සකායෙතං වුත්තං; සත්ඛ
සාති ඉමිනා පාරිභාරිකපකෙකාපි සම්ගතිතො; අධම්මි⁶ උපොසථස්ස
හි පච්චුග්ගමිනානුක්කමිතවසෙත සත්තමියඤ්ච නවමියඤ්ච වාතුද්දස
පනතරසානං⁷ පච්චුග්ගමානානුක්කමිතවසෙත තෙරසියඤ්ච පාරිපදෙ
වාති⁸ ඉමෙ දිසිතා පාරිභාරිකපකෙකාති⁹ වෙදිතබ්බො, තෙසුපි උපො
සථං උපවසි; දෙවදුතොති දෙවොති මච්චු තස්ස දුතොති දෙවදුතො;
සිරස්මිං හි පලිතෙසු පාතුගුතෙසු මච්චුරුපස්ස සනාතිකො නිතො විය
හොති;¹⁰ තස්මිං පලිතාති මච්චුදෙවස්ස දුතොති¹¹ චුච්චනති, දෙවො විය
දුතොතිපි දෙවදුතො, යථාහි අලබ්භතපටිගතත්තා¹² දෙවතාය අකාපෙ
ඨොති අසුකදිවසෙ මිටියාතිති වුත්තං තං තපෙථ¹³ හොති, එවං
සිරස්මිං පලිතෙසු පාතුගුතෙසු දෙවතාබ්‍යාකරණකදිගමෙව හොති,
තස්මිං පලිතාති දෙවසදිසාදුතොති¹⁴ චුච්චනති, විසුද්ධිදෙවොනං දුතො
තිපි දෙවදුතො, සබ්බසොබිගතත්තා හි ජිණ්ණවාසිමිතපබ්බරිතෙ¹⁵
දිත්වාච සංවෙගොපජ්ජිතො තික්ඛමම පබ්බජනති. යථාහ:-

“ජිණ්ණඤ්ච දිත්වා දුඛිතඤ්ච¹⁶ ව්‍යාඨිතං, මිත්ඤ්ච දිත්වා ගතමාත්‍රසබ්බසං
කාසායවර්මං පබ්බජිතඤ්ච දිත්වා, තස්මිං අහං පබ්බජිතොමගි රුජාති.”

ඉමිනා පරිතායෙත පලිතාති විසුද්ධිදෙවොනං දුතත්තො දෙවදුතොති
චුච්චනති; කප්පකස්ස භාමවරං දඬොති සත්තසංස්සවරානං රෙථව්‍යං
ගාමං දඬො; කස්මිං අදයි? සංවිග්ගමානසත්තො, තස්ස හි අඤ්ඤාලිඞ්ඞං
ඤ්ඤාති පලිතාති දිත්වාච සංවෙගො උපපජ්ජි,¹⁷ අඤ්ඤාති වතුරසිති
විග්ගසහස්සාති ආත්මං අප්පි¹⁸ එවං සනෙතපි මච්චුරුපස්ස සනාතිකො
නිතො විය අත්තානං මඤ්ඤාමානො සංවිග්ගො පබ්බජ්ජං රෙථෙසි¹⁹

1. පානවං කරිසාමිති b. S.	-පාරිභාරිකපකෙකාති b. S.
2. පාතුං b. S.	3. සනාතිකමි හොති B.
3. ඛම්මවරගිති රුජබ්බවරගි S.	10. මච්චුදෙවස්ස දුතොතිපිදෙවදුතො b.
තතු b. S.	දුතොති M2, W2.
4. හො පිතො පුබ්බරුද්ධි B.	11. අලබ්භතපටි b.
සුඨි ගොපිතො b. හොපිතො S.	12. හං තපෙථ b. S.
පුබ්බරුද්ධි b. S.	13. දෙවසදිසාති දුතොති M2, W2.
5. අධම්ම b. S.	14. බ්‍යාඨිතමිත b. බ්‍යාඨිමිත b.
6. වාතුද්දසි පනතරසානං W2, M2.	15. දුසම්මං ච S. බ්‍යාඨිතං b. S.
වාතුද්දසි පණ්ණරසානං S.	16. සංවෙගො උපපජ්ජති b. S.
7. පටිපදෙ මාති B. L.	17. අත්‍ය අප්පි b. S.
8. පාරිභාරිකපකෙකාති L.	18. රෙථෙසි b. S.

කෙත වුත්තා:-

"සිරි 1 දිග්ගාන පලිතං මධ්දෙවො දිග්ගානි
සංවෙතං අලගි 2 සිරි පබ්බජ්ජං සමෙරවයිති."

අපරමි වුත්තා:-

"උත්තමධාරුතා මයං ඉමෙ ජාතා වශොභරා
පාතුතුතා දෙවදුතා පබ්බජ්ජාසමෙයා මමිනති."

පුරිසපුරිසෙති වංසසමානෙව පුරිසෙ; කෙසමයං. බහාසරඤ්ඤාති 3
තාපසපබ්බජ්ජං. පබ්බජ්ජනාපි හි පරමං කෙසමයං. මහාසරඤ්ඤා
පබ්බජ්ජනති. තතො පටිඤ්ඤා වඩ්ඤ්ඤා කෙසෙ බන්ධනා ජවාකලාප
වරු 4 හුතා මිවරනති. මොඛසමානාපි තාපසපබ්බජ්ජං. පබ්බජ්. පබ්බ
ජ්ජනො පන අනෙකං අනුපුසුඤ්ඤා රුජගෙහතො ආනවතිකඤ්ඤා 5
යාපෙතො. පුඤ්ඤාමහාසර කාමෙහි, 6 තත්තා මො මොනාසගෙහත
නාති ආදි වුත්තා; කුමාරකිලිකා. 7 නිලිති අමෙකං අමෙකමාරිගරි
මානොව කිලි; මාලාකලාපං විය හි තං උත්තමධාරුතං මිවරං; රුජකලා
මධ්දෙවයා 8 පුත්තො - පෙ- පබ්බජ්ජි ඉමයං පබ්බජ්ජාදිවෙසෙ පඤ්ඤා
මධ්දෙවයා අනෙකං, මධ්දෙවරුජකලා මහාසරතො තත්ත රුජකලා පබ්බ
ජ්ජන මධ්දෙවයා තත්ත පුත්තො ජතතුත්තාපනමධ්දෙවයා තත්ත පුත්තො
මපරජ්ජමධ්දෙවයා 9 තත්ත පුත්තො නාමකරුජමධ්දෙවයා එකමං
යෙව සමෙය පඤ්ඤා මධ්දෙවයා අනෙකං, 10 සකලජමිදිපතං උත්තමධ්දෙව
මනෙහි; පුත්තපුත්තොති 11 පුත්තං ව පුත්තපුත්තං වාති එවම
වතො තත්ත පරමපරා; පවිජ්ජිමො අනෙකං පබ්බජ්ජාය පවිජ්ජ
නො; 12 අනෙකං මොඛසමානා නිරුජකලානෙතිබ්බතො පවතනති
හු බො තං මයා මහාසමානෙතිති. 13 කලාපංවට්ඨනති ආවජ්ජ
නො අද්දං එකතං අද්දානං පවතති 14 ඉද්දං න පවතති, ඉද්දං
න පවතනාති, න බො පතාහං මයං පවෙසෙයා උවිජ්ජාදි දයො
මිති අනෙකො වංසෙ ජාතරුජකලායෙව අනෙකමධ්දෙවයා කුමාරකිලි
පටිසන්ධිං ගතොති අනෙකො වංසො නෙමි. සමෙවතො 15 විය

1. සිරි b. සිරි S. මධ්දෙවො b. S.

2. අලගි S.

3. මහාසරඤ්ඤා b.

4. ජවාකලාපවරු L.

5. ආනවතිකඤ්ඤා b. S.

6. පුඤ්ඤාමහාසර කාමෙහි b. S.

7. කුමාරකිලිකා S. නිලිති b.

අමෙකං අමෙකමාරිගරිමානොව S.

අනෙකං අනෙකමධ්දෙවයා L.

8. මධ්දෙවයා b. S.

9. උපරජ්ජමධ්දෙවයා b. S.

10. මධ්දෙවයා අනෙකං b. S.

ජමිදිපතං b. S.

උත්තමධාරුතං b. S.

11. පුත්තපුත්තොති b. S.

12. පබ්බජ්ජං පවිජ්ජනො b. S.

13. නිලිති b. කලාපං b.

වට්ඨනති b. S. ආවජ්ජනො S.

14. අද්දං පවතනති b. S.

ඉද්දං න පවතනාති S. නිලිති b.

15. සමෙවතො b. S.

නිබ්බන්ධනා, තෙතෙව්‍යන නිබ්බි නාමි අභොසි, ඉති භො¹ පබ්බර්ත
 රුජ්ඣං සබ්බපච්ඡිමෙතො සුඤ්ඤා පබ්බර්තොති පබ්බර්තාපච්ඡිමෙතො
 අභොසි, ගුණෙති පත අභිරෙකතරො, තස්ස හි සබ්බරුජ්ඣති අභිරෙක
 තර ථෙව ගුණො අභෙසුං, චතුසු ආරොපු සතසගග්ගං සතසගග්ගං දෙව
 සිතා දුතං අදුසි, අනුපොසාසපිතස්ස ව දග්ගතං නිවාරොසි, අනුපොසාස
 පිතෙසු හි රුජානං පග්ගිග්ගාමාති ගතෙසු දෙවාරිතො පුච්ඡති; තුමො
 උපොසාසපිතා නොති?² යෙන අනුපොසාසපිතා ගොතති, තෙ නිවාරොති,
 අනුපොසාසපිතානං රුජා දග්ගතං න දෙවති මිගං ජතපදවාසිනො
 නාලො ගොජනං කුහිං ලග්ගිග්ගාමාති³ හි තත්ථ වචනොත්තංගො තථි,
 චතුසු හි ආරොපු රුජ්ඣගණො ව අනෙකාති ගතතවාපිසගග්ගාති
 පටිගතොතෙව ගොතති, තස්මා මහාජනො ඉච්ඡතිච්ඡිතවානෙ මිග්ගං
 කාරොඤ්ඤා තභාසිත්වා⁴ වන්තාති පටිවිනෙත්තත්වා⁵ යථාරුචිතං ගොජනං
 තුඤ්ඤත්වා උපොසාසපිතාති⁶ අධිවිතාය රඤ්ඤා ගතභාරං ගච්ඡති,
 දෙවාරිතෙත උපොසාසපිතා තුමොති පුච්ඡිතපුච්ඡිතා ආමි ආදාති
 වදන්ති, තෙන හි ආගච්ඡ්ථාති පටෙවසෙත්වා රඤ්ඤා දග්ගතති ඉති
 ඉමෙති ද්විති ගුණෙති අභිරෙකතරො අභොසි; දෙවනානං නාවතී-
 ඤානිනති තාවතීංසගවනෙ නිබ්බන්ධනදෙව්‍යානං; තෙ කීර දෙවො විදෙහ
 රසෙති මිටිලානතරවාසිනො රඤ්ඤා ඔවාදෙ යත්වා පඤ්ච සිලාති
 රක්ඛිත්වා උපොසාසකමිං කත්වා තත්ථ නිබ්බන්ධනං රඤ්ඤා ගුණකමං
 කපෙන්නති, තෙ සත්ථාය වුත්තං දෙව්‍යානං තාවතීංසානතති; නිබ්බන්ධනා
 භොතිති පාසාදවරග්ග උපරි ගතො⁷ දුතඤ්ච සිලඤ්ච උපපරික්ඛ
 මානො නිබ්බන්ධනො ගොති; එවං කීරග්ග අභොසි: දුතං හු ඛො
 මගතනං⁸ සිලතති; යදි දුතං මගතනං අජ්ඣාත්ථරිත්වා දුතමෙව දග්ගා
 මි, අථ සිලං සිලමෙව පුරිග්ගාමිති⁹ තස්ස ඉදං මගතනතති¹⁰ නිවෙජ
 තුං අසන්නොත්තංගෙව සන්නො ගතත්වා පුරතො පාතුරගොසි¹¹
 වුත්තා: අථ ඛො ආනාඤ -සෙ- පමුඤ්ච¹² පාතුරගොසිති එවං
 කීරග්ග අභොසි: රඤ්ඤා කඛිං උපසන්නා තස්ස කඛිචෙත්ථතත්ථං¹³
 පඤ්ඤාඤ්ච කපෙත්තාමි, ඉධංගමිතත්ථාය පටිඤ්ඤාඤ්ච ගණනිග්ගාමිති,
 තස්මා ගතත්වා පමුඤ්ච¹⁴ පාතුරගොසි. රුජා අද්ධිපුබ්බං රුපං දිග්ඛා
 තිත්වා අභොසි ලොමිගච්ඡිජාත්වා, අථ නං සන්නො මා හාසි මහා
 රුජ විග්ගත්ථා¹⁵ පඤ්ඤා පුච්ඡ කඛිං තෙ පටිවිනෙතොදග්ගාමිති¹⁶

1. ඉති ඛො භො S,	මගතනතති b, S. නිව්ඤ්ඤා b
2. නොවාසි b,	මිතිව්ඤ්ඤා S,
3. ලග්ගිග්ගාමාති S, තස්ස B, L	11. පාතුරගොසිති S.
4. නොසිත්වා b,	12. පමුඤ්ච b, S.
5. පටිවිනෙත්තා b, S.	13. තඛිඛාපෙත්ථතත්ථං S.
6. උපොසාසපිතාති b S.	14. පමුඤ්ච b, S.
7. උපරිගොතදුතඤ්ච b	15. විග්ගත්ථා b, S.
8. උදුඤ්ච සිලතති b,	16. පටිවිනෙතොදග්ගාමිති B.
9. පුරෙග්ගාමිති S,	පිනොදග්ගාමිති b, S.
10. ඉදං මගතනං ඉදං-	

ආග රජා:—

“පුට්ඨාමි තං මහාබාහු¹ සබ්බසුත්තානමිත්ථං
දුතං වා බ්‍රහ්මචරිතං වා කතමං සුමහපථලකති.”

පඤ්ඤා පුට්ඨි. සකෙතා දුතං නාම කිං සිලමේව ගුණවිසිට්ඨතාය මහත්තං, අහං ති² පුබ්බ මහාරජ දසවස්සසහස්සාති දසන්නං ජරිල සහස්සානං දුතං දන්වා පෙතතිවිසයතො³ න චූඤ්ඤා, සිලවන්නා පත මිත්තං දුතං භුඤ්ජතී: බ්‍රහ්මලොකෙ තිබ්බත්තාති වන්වා ඉමා ගාථා අපොච්ඡා:—

“භිනෙත බ්‍රහ්මචරිතෙත ඛත්තිගෙ⁴ උපපජ්ජති
මජ්ඣිමෙත ච දෙවත්තං උත්තමෙත විසුජ්ඣති.
නගෙතෙත සුලභා කායා ගාචගොගෙත කෙතවි
ගෙ කායෙ උපපජ්ජතති අනගාරො⁵ තපසසිනොති.”

එවං රජෙඤ්ඤා කඛිං විනොදෙත්වා දෙවලොක්කමිත්තාය පටිඤ්ඤං⁶ ගහණන්ථං ලාභානෙ⁷ මහාගුණිති ආදිමාන. තත්ථ අවිශ්විකමානොති අභාය මානො, අඛිවාසෙසිති අහං මහාරජා: කුසලො⁸ සමාදපෙමි පුඤ්ඤවත්තානං පත වසතට්ඨානං දිත්වා ආගතෙත⁹ මිත්‍රස්සපපෙ සුඛං කපෙත්තුං ගොතීති¹⁰ අඛිවාසෙසි; එවං භද්දකක්ඛවාති එවං ගොභු භද්දකං තච වචනනති වත්වා; සොපෙත්ඛාති එකගිංගෙව සුගෙ සහස්සං¹¹ අස්සාජාතිගෙ ගොපෙත්වා නෙතං පත පාටිගෙත්තං ගො ජනතිවං¹² තත්ථ මිතං ආගමම සුත්තාගෙව ගොතති; සො පත දිබ්බ රපො දිගඛි ගොජනසතිනො ගොති; තඤ්චිතො¹³ පට්ඨාය රථසිංහං පණණාසගොජනාති¹⁴ අක්ඛබ්බෙත්වා පණණාසගොජනාති අක්ඛබ්බි තො පට්ඨාය පට්ඨා ගාගො පණණාසගොජනාති සබ්බො රත්තවණ්ණ වරරත්තනමෙගො¹⁵ දෙවලොක්කො ච නාම¹⁶ උද්ධං මිත්‍රස්සලොකො අග්ඛි තත්ථා ගෙවතා චූඛං රථං පෙසෙසිති න සලලකක්ඛතබ්බං, යථා පත පකතිමෙග්ග පෙසෙති¹⁷ එවමේවං¹⁸ මිත්‍රස්සානං සායමායං ගතෙත තිට්ඨිතෙ තචචජෙදන¹⁹ සඤ්ඤා සුගතනිං²⁰ කත්වා පෙසෙසි ගමෙවඤ්ඤා

1. මහාරජ B S,

2. අගඤ්ඤා

3. පිහතිවිසයතො b, S.

සිලවන්නො b, S.

4. ඛත්තිගං S

5. අනාගාරං b, S.

6. පටිඤ්ඤා b S,

7. ලාභො තෙ B, ලාභා පො b

8. කුසලං b S, සමාදපෙසිං b
සමාදපෙමි S,

9. ආගතො S²

10. පගොතීති S, අඛිවාසෙසිං b,
එවං ගොභු භද්දකක්ඛවාති L.

11. සහස්ස b, S, අස්සාජාතිගෙ b,

12. පාටිවත්තං ගොජනො තිට්ඨං b.

13. තඤ්චිතො b, L.

14. පඤ්ඤාසගොජනාති b, S,
අක්ඛබ්බෙත්වා b, S, අක්ඛබ්බිතො b S.

15. ගතනරත්තනමෙගො S,

සත්තවණ්ණරත්තනමෙගො b, S

16. ලොකොනාම b

17. පකතිමෙගං පෙසෙසි b.

18. එවමේව b S, ගායමානං b, S.

19. තිට්ඨිතෙ වජ්ඣ න b, S.

20. සුගතබ්බං S,

උච්චිතා විය අනෙක්, මහාජනො දිස්වා යමිකච්ඡා උග්ගතාභි ආහ; ආගච්ඡන්තො ආගච්ඡන්තො න යමිකච්ඡා එකං විමානං,¹ න විමානං, එකො රජොති රජොපි ආගච්ඡන්තො ආගච්ඡන්තො පකඨි² රථපමානො ව, අඤ්ඤාපකඨි අඤ්ඤාපමාණොව අනෙක්. එවං රථං ආගරිතො රඤ්ඤා, පාසාදං පදකඨිණං කඬා පාවින³ සිහපඤ්ඤරච්ඡානෙ රථං තිවිභෙත්තො ආගතමිත්තොතිවුඛං⁴ සිහපඤ්ඤර ඵලො ආරොහ⁵ ඤ්ඤාජං ඵපෙසි අභිරුහ මහාරුජාභි, දිබ්බයානං⁶ මෙ ලුඛානති න තාවදෙව අභිරුහි.⁷ නාගරුහං පත මවාදං අදුගි, පඤ්ඤා තාතා අග්ගෙමි⁸ සප්පකකත දෙව රඤ්ඤා දිබ්බරතො පෙසිතො, සො ව ඛො න ජාති⁹ වා ගොතතා වා කුල පදෙකං වා පටිච්ච පෙසිතො, මිත්තං පත සිලාචාරගුණෙක්ක¹⁰ පසිදිචා පෙසිතො, සචෙ කුසෙමාපි සිලං රකඝිත්තං කුමාකාමපි පෙසෙත්තොති.¹¹ එවං රකඝිත්තං සුත්තකතාමෙතං සිලං; නාගං දෙවලොකං ගතවා විරුහිත්තො අපමානො ගොථාති මහාජනං ඔවදිචා පඤ්ඤා සිලෙක්ක පඨිට්ඨපෙත්තො¹² රථං අභිරුහි, තතො මාතලිසමාගතො අගච්චි මහාරුජාම මොක්ඛත්තිකං කරිත්තොමිති ආකාශමච්ඡි දො මිග්ගො දුග්ගොති අපි ඔ මහාරුජාභි ආදිමාග, තත් ඤානමනාති මහාරුජ ඉමෙක්ක මිග්ගොක්ක එකො තිරයං ගච්ඡති, එකො දෙවලොකං තෙක්කං කතමෙත නෙමි; සෙත්තාති ගෙත මිග්ගොති¹³ ගතවා ගතං පාප කමමතො පාපකාතං කමමානං¹⁴ විපාකං පටිසංචෙදියනති තණ්හානං සකකා ගොති¹⁵ පසෙදිග්ගති අනෙක්; දුග්ගපදෙපි එකෙව නගො-ජාතකෙමිති:-

“නෙතන තං නෙමි මිග්ගොති රුජසෙට්ඨි දිස්වන්ති ගෙත වා පාපකමමතො¹⁶ සුඤ්ඤාකමමා ව ගෙත වාති.”

ගොථාග අග්ගෙමිවෙත්තා:- නෙතනවාග:

“තිරයං තාව පඤ්ඤාමි¹⁷ ආවාසං පාපකමමිතං ථාතාති ලුග්ගකමමානං දුග්ගිලානඤ්ඤා¹⁸ යා ගතීති.”

1. එතමපි විමානං S.	ගොතතා වා b.
2. ආගච්ඡන්තොපි පකඨි S.	10. සිලාචාරගුණෙක b.
රථපමාණො b, S. ඔ S. ඔ b.	11. පෙසිත්තොති b, S.
අඤ්ඤාපමාණ අනෙක් S.	12. පඨිට්ඨපෙත්තො b, S. අභිරුහි b, S.
3. පාවින b.	13. නෙමි, ගෙත මිග්ගොති b.
4. මුඛං කඬා b, S.	14. විමිමානං S.
5. ඵලොව අරොහන b, S. අභිරුහ	15. ගතතා ගොතති b.
6. රුජා දිබ්බයානං b, S.	16. ගෙ කර පාපකමමතො
7. අභිරුහති b, අභිරුහි S.	සුඤ්ඤාකමමාමෙ කරති b.
8. තාතාග්ගෙමි b, දිබ්බරජොපි S.	17. පඤ්ඤාමි b, S.
9. ජාතිං වා S. න ජාති	18. ලුග්ගකමමාති දුග්ගිලානඤ්ඤා b.

උභයෙතෙව මනා මිත්‍ර¹ ද්විතීය මග්ගෙහි මං තෙති; අභං තීර යවි² පසිඳුකාමො දෙවලොකවිතී; පඨමං කතමෙන තෙමිති පඨමං තීරයමග්ගෙන තෙති; තතො මිත්‍රඤ්ඤා අත්තතො ආනුභාවෙන රුජානං පඤ්ඤා දඤ්ඤා මහාතිරයෙ දග්ගෙයි. විජාරකථා පනෙතො:-

“දග්ගෙයි මිත්‍රඤ්ඤා රඤ්ඤා දුග්ගං වෙතරඤ්ඤා³ නදි.
කුටිතං⁴ බාරසංසුතතං තතතං අභිධිමුපමෙති.”

ජාතනෙ චුත්තතයෙතෙව වෙදිතබ්බො, තීරයං දග්ගෙතො රථං තිව්තත තො දෙවලොකාතිමුඛං කතො⁵ තීරඤ්ඤාදෙවධිතාය සොණදින්නදෙව පුත්තයා ගණදෙවපුත්තාතඤ්ඤා විමානාති දග්ගෙනො දෙවලොකො නෙයි. තත්‍රාපි විජාරකථා:-

“යදි ජාතසු භා තීරඤ්ඤා⁶ ජිවලොකෙ,
ආමා යද්ධි⁷ අනු ප්‍රාග්මණ්ණ,
සා පත්තකාලං⁸ අතිපිං පිදිතො,
මාතාව පුත්තං සතිමාතිතදි,
සංයමා සංවිහාතා ව සා විමානතමි මොදතිති.”

ජාතනෙ චුත්තතයෙතෙව වෙදිතබ්බො, එවං ගව්ජතො පත⁹ තඤ්ඤා රථතෙමිවලිප්පා විත්තකුටථාරකොට්ඨකයා¹⁰ උවමාතර පභවමනෙතෙව දෙවතාතෙර ඡකාලාහලමිකොයි;¹¹ සත්තං දෙවරුජානං එකතංයෙව මහාය දෙවසමෙකා මහාසත්තයා¹² පවුත්තමනමකොයි, තං දෙවතානං ආදරං දිස්වා¹³ සකෙතො ව විත්තං සකිංරෙදුං අසකෙතොනො අතිරම මහාරුජ, දෙවෙසු දෙව්‍යානුභාවෙනාති ආත, එවං තීරයා අසොයි; අයං රුජා අජ්ජ අගතො¹⁴ එකදිවසෙතෙව දෙවගණං අත්තතො අතිමුඛං අසොයි,¹⁵ සචෙ එකං දො දිවසෙ වසිස්සති න මං දෙවො මිලො කෙය්‍යාතතිති මසා උසුයමානො¹⁶ මහාරුජ කුත්තං ඉමසමිං දෙවලොකෙ වසිතුං පුඤ්ඤං න පි, අඤ්ඤාසං පුඤ්ඤාන වසාතිති ඉමිනා අභිප්පා

1. උභයෙතෙව ම. මිත්‍රඤ්ඤා නෙමිති b.	11. මාරසොට්ඨකයා b. 8.
ද්විතී b.	පහතමනෙතෙව b. 5.
2. තීරයං b. 8.	12. සොලාහලං අසොයි b. 8.
3. වෙතතරඤ්ඤා b. 8.	13. මහාසත්තං b.
4. කුටිතං 8. කුටිතං b. කුටයති L.	14. අගතං දිස්වා 8.
5. චුත්තතයෙතෙව 8.	සාසනා මිත්තං b. 8.
6. ගතො b. 8. ගරඤ්ඤා 8.	15. අජ්ජාගතො 8.
7. ගරඤ්ඤා 8.	16. අතිමුඛමකොයි 8.
8. දුඨි b.	17. උසුයමානො 8.
9. පත්තකාල b.	උසුයමානොනො 8.
10. ගව්ජතො පත	

සෙන එවමින; බොධිසත්තො තාසංඤ්ච ජරසත්තො මනං සන්තිරෙත්තුං පරං තිස්සංය ලභිං බො පන යාවිජා ලභිගණිකං විශං තොතිති. පටික්ඛපත්තො අලං මාරිකාති ආදිමාන; ජාතකෙහි වුත්තො:-

“යථා යාවිතං යානං යථා යාවිතං ධනං
එවං සම්පදමෙවෙතං යම්පරතො දානපට්ඨයා,
ත වාගමෙනං ඉවත්මි යම්පරතො දානපට්ඨයාති.”

සබ්බං වත්තසබ්බං, බොධිසත්තො පන මිත්‍රස්සත්තොවෙන කතිවාරෙදෙවලොකං ගතොති? වත්තොරො: මනිංතු¹ රුජතාලෙ සාධිතරුජතාලෙ² ගුහතිලච්ඡිකාවාදකාලෙ තිම්මිකාරුජතාලෙති; සො මනිංතු³ තාලෙදෙවලොකෙ අසඤ්ඤාසත්තාලෙ වයි⁴ තසමිං හි වසමිනෙතෙව ජන්තිං සසක්කා වම්හු; සාධිතරුජතාලෙ සත්තාසං වයි, මිත්‍රස්සත්තොසං සත්තවස්සාසත්තාති ගොති, ගුහතිලච්ඡිකාවාදකාලෙ ව⁵ තිම්මි කාරුජතාලෙ ව බුහුත්තමත්තං වයි, මිත්‍රස්සත්තොසං සත්තදිව්ශාති ගොති, තමෙව මිටිලං පටිතෙයිති පටිතෙයිති පක්ඛිතිරිගමෙතෙව පට්ඨාපසයි;⁶ කුලාරුජතාලොති තස්ස නාමිං; කුලාරුජතාලොසං පන කුලාරුජතාලොති වුත්තො; ත අභාරයවා⁷ අතභාරියං පබ්බජිති එත්තකම්මත්තමෙව ත අකාසි, සෙසං සබ්බං පාකතිකමෙව අගොසි; සමුච්ඡේදො තොතිති එත්ත කුලාසංචරිටිං⁸ තො සමුච්ඡිදති, තෙන සමුච්ඡිත්තං, තො පටිතෙයිති⁹ තෙන පටිතෙයිති නාමි ගොතිති අයං විභාගො පන වෙදිතමෙයි.¹⁰ තත්ත සිලව: හික්ඛු ත සක්කා මයා අරහත්තං ලභුන්ති විරියං අකරෙත්තො සමුච්ඡිදති, දුක්ඛලොක සමුච්ඡිත්ත නාමි ගොති, සත්තමෙව පටිතෙත්තති,¹¹ ඛිණ්ණවෙන පටිතෙයිති නාමි¹² ගොති; සෙසං සබ්බත් උත්තාතමෙවයි.

මොදෙවසුත්තං තතිසං.

2. 4. 4.

එවමෙමි සුත්තති මිශ්‍රරසුත්තං; තත්ත මහාසංචාරොනොති හිති තාලෙ¹ උරේතිකරුදෙත්තු² පුරෙතිතපුත්තො අතිරුපො දස්සතිගො³ පාසාදිගො සුච්ඡිකවණ්ණො,⁴ මිශ්‍රරසුත්තං එවං නාමෙතො

1. මනිංත B. L.
2. සාදිතරුජතාලෙ B.
3. මනිංත B. L.
4. අසඤ්ඤාසං තාලං වයි B. S.
5. ගුහතිලච්ඡිකාවාදකාලෙ M. V2. තෙමරුජතාලෙ S. නිමරුජතාලෙ B.
6. පට්ඨාපසයි B. S.
7. වුත්තො; අභාරයවා B. තභාඅභාරයවා B.

8. කුලාසංචරි B. ඡ B. වත්තං B. S.
9. පටිතෙයිති B.
10. විභාගො වෙදිතමෙයි b.
11. පටිතෙයිති b.
12. පටිතෙයිති නාමි S.
13. හිතිකාලෙ b. S.
14. උරේතිත රුදෙත්තු L.
15. දස්සතිගො b.
16. සුච්ඡිකවණ්ණො ම b. S.

තභරෙ; ඉදං වනෙති¹ තණ්හඉදං වනෙ; අවනති පුපෙනාති අවනති රවෙඨ රඤ්ඤා ධිතාය පුපෙනා; වුද්ධො වෙව අරහා වාහි දහරං අරහන්තමපි න තථා සමොභවෙනති යථා මහලුකපෙරෙ (පෙරෙ) පර² වුද්ධො වෙව අනොති අරහා ව; වුහමණො හො කච්චානාති හො කිර රුජා වුහමණලග්ගිකො තඤ්චා ඵම්මාය; වුහමණො ච³ සෙවෙඨා වණණාති අදිසු ජාතිගොතනාදිතං පඤ්ඤාපනවිඨානෙ වුහමණො වෙවිඨාති⁴ දෙසොති; හිනො අඤ්ඤා වණණාති⁵ ඉතෙර තඤ්චා වණණා හිතා ලාමකාති වදති;⁶ සුපෙනාති පණිසෙර; කණ්ණාති කාළකො; සුජ්ඣනාති ජාතිගොතනාදි පඤ්ඤාපනවෙඨන⁷ සුජ්ඣනාති; වුහමුනො පුත්තාති මහාවුහමුනො පුත්තා; ඔරසා මුඛ හො ජානාති උරෙ වසිඨා; මුඛතො නික්ඛන්තා උරෙ කඨා සංවර්ධිතාති⁸ වා ඔරසා; වුහමජාති වුහමතො නිබ්බන්තා; වුහමතිමමිනාති වුහමුතා නිමමිතා; වුහමදසාදති වුහමුතො දසාද; ඤාඤාසෙව වො ඵසොති වොහාරමන්තමෙව ඵං,⁹ ඉපෙක්ඛස්සාති සමිපෙක්ඛස්ස යත්ත කාති ධනාති¹⁰ පජෙරස්ස තත්තකෙහිස්ස මනොරථො පුරෙය්සාති අනෙරා; ඛනතිස්සො පියොති¹¹ ඛනතිස්සොපි අස්ස; අස්සාති ඉමස්ස ඉස්ස රිය සමපන්නස්ස පුබ්බුඨාති අස්ස; නෙසං¹² ඵත්ත නිඤ්චිති න ඵතෙසං ඵත්ත නිඤ්චි; ආසනෙන වා නිමිගෙනගස්සාමාති නිසින්නායතං පපෙඨා වෙඨා¹³ ඉධ නිසිද්ධති වදෙය්සාම; අභිනිමිගෙනගස්සාමපි නනති¹⁴ අභිගරිඨා තං නිමිගෙනගස්සාම;¹⁵ තත්ත දුට්ඨො අභිතාපෙ වාමාය වෙව කායෙන ව තුමානං ඉවජිතිවජිතකකණ මම්¹⁶ විවර දිති වදෙය්සාම යෙනනෙරාති වදනොති වාමාය අභිගරිඨා නිමිගෙන නි නාමි විවරදිවෙකලං සලලකෙඨා ඉදං ගණ්හථාති තාති දෙකොතා පන කායෙන අභිගරිඨා නිමිගෙනති නාම, තදුග්ගෙවපි සක්ඛාය අභි නිමිගෙනගස්සාමපි නනති¹⁷ ආහ; රක්ඛාවරණඉනති¹⁸ රක්ඛාසංඛාතං වෙව අවරණසංඛාතඤ්ච ඉත්ති සං පනෙසං¹⁹ න අවුධගපෙර පුරිසෙ

1. ඉඤ්චා වනෙති B.
2. වුද්ධො වෙව B. ඉඤ්චා වනෙ B.
යථා මහලුකං පෙරෙ
පන b. B. වුද්ධො B.
3. වුහමණං ව B.
වුහමණං ව වෙවිඨා වණණාති B.
ආදිසු b. B.
4. වුහමණං පුත්තා ව B.
5. හිතා අඤ්ඤා වණණා B.
6. වණණාති හිතො ලාමකාති
වදති b.
7. පඤ්ඤාපනවිඨානෙ B. සානෙසු b.
8. සංවර්ධිතාති වා b.
සංවර්ධිතාති ඔරසා S.
9. මෙවෙඨා b.
10. ඛනාදිති b. B.

11. ඛනතිස්සොපි අස්සාති b.
ඛනතිස්සො අපි අස්ස
ඉස්සරියපන්නස්ස පුබ්බුඨාති B.
ඛනතිස්සොපි අස්ස ඉස්සරියම
ත්තස්ස පුබ්බුඨාති b.
12. නසං B. L. නතෙසං ඵත්ත B.
13. පපෙඨා වෙඨා B.
14. අභිනිමිගෙනගස්සාම වා හනති B.
15. තං නිමිගෙනගස්සාම b. B.
16. ඉවජිතිවජිතකකණ නි.
විවරදිති වදෙය්සාම b. B.
අභං L. B. යෙනනෙරාති L.
17. අභිනිමිගෙනගස්සාම වාහනති S.
18. ඉත්තිවජිතකකණ b. S.
19. ඉත්ති යං පනෙසං b. B.
ආවුධගපෙර පුරිසෙ
ඵපෙන්නෙසු රක්ඛා, සං b. B.

උපපන්නොති ධම්මිකා නාම සංවිහිතා හොති.¹ යථා පන අවේලාස
කච්ඡිතාරිකාපණ්ණාසිකාදයො විහාරං න පවිසන්ති මහපුද්ගාදයො
විහාරසීමාස මහෙ² වා මවෙත් වා න ගණ්හන්ති, එවං සංවිදහනෙත්තන
ධම්මිකා නාම සංවිහිතා³ හොති, තං සක්ඛායාතං ධම්මිකන්ති; එවං
සහෙත්ති එවං වතුන්නමි වග්ගොත්තං පබ්බට්තොත්තං පබ්බට්ත
සක්කාරෙ⁴ සමෙ සමානෙ; සෙසං සබ්බත් උත්තානමෙවොති.

මධුරසුත්තං වතුන්ති.

2. 4. 5.

එවමෙම සුත්තති බොධිරජකුමාරසුත්තං; තත් කොක්කනදෙති⁵
කොක්කනදං⁶ වුවවති පදුමං, සො ව මඩහලපාසාදෙ මලුමකපදුමං.⁷
දසෙත්තො කතො, තස්මා කොක්කනදෙති⁸ සඩ්ධං ලභි; ආව පච්ඡමා
සොපානකලෙපයති⁹ එත් පච්ඡමසොපානකලෙපරන්ති පඨම සො¹⁰
පානඵලකං වුත්තං; අදදසාබොති මලොක්කනන්දොව ආරක්කොවති
තෙ සිතො අදදස; හග්ගා කුණ්ඨි අහොසිති තිස්ස නු බො අත්ථාය
රජකුමාරෙන අයං මහාසක්කාරෙ කත්තාති ආචරෙජ්ජෙනා¹¹ පුත්ත
පත්තොය කතහාවං අඤ්ඤාසි, සො හි රජපුත්තො¹² අපුත්තකො සුත
වත්තො අහොසි; මුඛානං කිර අධිකාරං කත්වා මතසා ඉච්ඡිතං
ලභන්තිති, සො සවාසං පුත්තං ලභිත්වාමි සමමාසමුද්ධො ඉමං වෙල
පත්තිකා¹³ අක්කමිත්තති නො වෙ ලභිත්වාමි න අක්කමිත්තතිති
පත්තං කත්වා සත්ථරපෙසි, අප හතවා නිබ්බත්තිත්තති නු බො එතස්ස
පුත්තොති ආචර්ඡන්ති¹⁴ න නිබ්බත්තිත්තතිති අදදස, පුබ්බ කිර සො
එකස්මිං දිපෙ වසමානො වකොරකසකුණපොතකො¹⁵ බාදි සවස්ස
මිතුනාමො පුඤ්ඤවා ගවෙය්‍ය උගොති¹⁶ පන සමානජ්ජෙති¹⁷ හුත්වා
සංපකම්මං නතා තෙනස්ස පුත්තො න නිබ්බත්තිත්තතිති අඤ්ඤාසි, දසෙත්ත
පන අක්කනෙත්ත මුඛානං අධිකාරං කත්වා පච්ඡිතං¹⁸ ලභන්තිති ලොකො

1 සංවිහිතා න හොති b.
සංවිදහිතා හොති S.

2 මහෙ වා b, S.

3 සංවිදහිතා S.

4 සත්තාරෙන b, S.

සමෙත සමාන S.

5 කොක්කනදෙති b.

6 කොක්කනදං b.

7 මලොක්කනකං පදුමං b, S.

8 කොක්කනදෙති b.

9 පච්ඡම සොපානකලෙපරති b, S.

කලෙපරති L.

10 පඨමං b, S.

11 ආචර්ජෙනා b.

12 සො හි රජකුමාරෙ b, S.

අපුත්තකො පුත්තපථපෙන S.

සුතඤ්ඤාතොති b.

13 සමමාසමුද්ධො මම් වෙලපිපකං S.

මම් වෙලපිපකං b.

14 ආචර්ජෙත්වා b, S.

15 සමච්ඡෙදන සකුණ

පොතකො S.

16 මිතුනාමො අඤ්ඤාව ගවෙය්‍ය පුත්තං

ලොකො b, S.

17 සමජ්ජෙත්ව

18 අභිකාරං L, අපිකාරං කම්මා

පච්ඡිතපච්ඡිතං S, S.

අනුස්සවො මය, ච මහා අභිනායො¹ භගො න ච සුත්තං ලභාමි තුච්ඡං
 ඉදං චචිකතති මිච්ඡාසංහණං ගණෙතො²; තිථියාපි නථි සමණොතො
 අකතකම්මං නාම වෙලපතති³ නා මද්දනතා ආතිණ්ඩනතීති උජ්ඣා
 යෙග්ගං, එතරති ච අක්කමනෙතස්ස ඛත්තිතවු පරචිතතවිදුතො භෙ
 ගඛමිත්තං ජාතිථො⁴ අක්කමස්සනති අභමිමං ජාතිථො න අක්ක
 මස්සනතී⁵ අනාගතෙ පන උපතිස්සයො මෙඤ්ඤ භවස්සති, අනාගතං
 න ජාතිස්සනති, තෙසු අක්කමනෙතස්ස සචෙ පථිතං ඉප්පිස්සති ඉච්චිතං
 තුසලං, නො වෙ ඉප්පිස්සති පුලබ්බ භික්ඛුසංඝස්ස අභිනාරං⁶ නථො
 ඉච්ඡිතිච්ඡිතං ලභනති, ඉද්දති⁷ න ලභනති තෙසෙව මෙඤ්ඤ භික්ඛු
 පටිපතතිපුරුකා අගෙසුං, ඉමෙ පටිපතතිං පුරෙත්තුං න සනෙකානතීති
 මනුස්සා විපට්ඨාරිතො භවිස්සනතීති ඉමෙති කාරණෙති ගතවා අක්ක
 මත්තුං අතිවජ්ජනො තුණ්ඩි අපොසි, සිත්ඛාපදස්සව⁸ පඤ්ඤපෙසි, න
 භික්ඛෙව වෙලපතතිනා අක්කමිතඛොති මඛලජාය පඤ්ඤතං
 අක්කමනෙතස්ස පන අක්කමනජාය අනුපපද්දතී⁹ ංපෙසි. ගිති
 භික්ඛෙව මඛලිකා¹⁰ අනුජාතාමි මඛලජායාති පෙව්චිමං ජනායං,
 කථාගතො අපෙලොකෙතීති ඉදං පෙරෙ වුත්තෙසු කාරණෙසු තතිය
 කාරණං¹¹ සංඛායාග; න ඛො සුඛෙති පුබ්බති කසවා ආහං- කාමස්ස
 ඛලලිකානුසංගහස්සද්දි හුච්චා සමමාසවිමුද්ධො න අක්කමි තසවා
 අභවිති සත්ථාර සමංතවජ්ජෙඤ්ඤ භවිස්සාමිති මෙඤ්ඤොතො එවමාහ;
 භො ඛො අභනති;¹² යාව රතනීයා පෙව්චිමසා¹³ මෙති තාව මහාසවිප්පෙ
 වුත්තතයෙන වෙදිතඛමං; තතො පරං යාව පඤ්චවග්ගියානං ආස
 වකඛයා පාසරුසිසුත්තෙ වුත්තතයෙන වෙදිතඛමං; අභිකුසලසංඝ
 සිපෙසති¹⁴ අභිකුසලසංඝනසිපෙප; කුසලො අභනති ජෙතො අතං;
 කස්ස පතායං සනතිතෙ සිප්පං උක්කණ්ණිති පිතු සංතියෙව¹⁵ උක්ක
 ණ්ණි, කොසඛඛිතගරෙ තීර පරතතප්පො නාම රජා¹⁶ රජං කාමෙසි,
 රජමිතෙසි ගරුභාර ආකාසතලෙ¹⁷ රඤ්ඤ සඬ්ඨං බාලාතපං තප්ප

1. මහා අභිනායො b.

2. වෙල b. පටිකං b. S.

3. ගඛං ජාතිථො b.

4. ජාතිථො අක්කමස්ස b.

5. අභිනාරං b

6. තං ඉද්දති b

7. සිත්ඛාපදං B.

සිත්ඛාපදං පඤ්ඤපෙසි b. S.

වෙල b. පටිකං b. S.

8. අනුපපද්දතී b. S. ගිති b.

9. මඛලිකො M2.

අනුජාතාමි සංතියෙව ගිතිනං

මඛලජායාති b.

10. තථිසං b. තථිසං S. කාරණං b. S.

11. භො ඛො අභනති ආදි B. S.

පෙව්චිම යොමෙති b. S.

12. අභිකුසලසංඝ

සිපෙසති B. S. ගණෙහ b

සිපෙසති h. S. අභිකුස

ගණං b. ගණෙහ සිපෙස S

13. උක්කණ්ණිති පිතුසනතිතෙ S.

ගනතිනං b. පිතාපිණ්ඩපිතු

ගනතිතෙව b. S.

14. පාසරුසිසු- තීර පරතතප්ප

රජා; නාම b. S.

15. ගරුභාරා ආකාසතලෙ S.

මානා රතතනමිලං පාරුපිඨා තිසිත්තා හොති, එතො හප්පිලික
 සකුණෝ¹ මංගපෙසිති මඤ්ඤමානො ගහෙති ආත්තං පක්ඛඤ්ඤි, සා
 ජබ්බියාමනාති ගගෙන තිත්තදා අහොසි; සො තං පබ්බතපාදෙ
 රුක්ඛ ව්වපියණ්ණපෙසි.² සා පාණිත්තරං කුරුනාති මිත්තසද්ධං අනාසි.
 සකුණෝ පලාසි; තත්තා හප්පව ගබ්ගවුට්ඨානං අහොසි, තිත්තමරතනං
 දෙවෙ වත්තනෙත කමිලං පාරුපිඨා³ තිසිදි, තතො ව අවිදුරෙ
 තාපසො වසති. සො තත්තා සද්දෙන අරුණෙ උග්ගතෙ රුක්ඛමුලං
 ආගතො⁴ ජාතිං පුට්ඨිඨා තිත්තොණිං ඛනිඨා මිත්තාදෙති අත්තනො
 වසනවට්ඨානං නෙත්වා යායං පාගෙසි, දුරතත්ත මෙකඋතුඤ්ඤි පබ්බත
 උතුඤ්ඤි ගහෙති ජාතතො උදෙතොති⁵ තාමං අනාසි, තාපසො එලා
 එලාති⁶ ආතරිති දොපි ජනෙ පොසෙති,⁷ සා එකදිවසං තාපසත්ත
 ආගමිතවෙලාය පට්ඨුග්ගමනං කත්වා ඉතිහුතං දුග්ගොත්ථා තාපසං⁸
 සිලසෙදං අපාදෙසි,⁹ තෙසං එකමතව වසනානං කාමල ගව්ඡනත
 පරතතපරපා කාලමිත්තාසි,¹⁰ තාපසො රතතිහානෙ තනුතතං මිලො
 නොත්ථා රසඤ්ඤ මතභාවං ඤාති තුත්තං රුජා මිත්තා පුත්තො තෙ
 භිං ඉධ වසිතුං ඉච්ඡති, උදුහු පෙත්තිනෙ¹¹ රජෙජ් ජත්තං උත්තාපෙතු
 නති පුට්ඨි, සා පුත්තත්ත ආදිතො පට්ඨාය සබ්බං පටිත්තිං¹² ආවික්ඛිති
 ජත්තං උත්තාපෙතුකාමතඤ්ඤා ඤාති තාපසත්ත ආරුණෙවසි; තාප
 සො වහෙති ගජ්ඣපපං¹³ ජානාති, කුමොනෙන ලභං? සත්තත්ත සත්ති
 තා, පුමෙබ්බ කිරත්ත සත්තො උපට්ඨානං ආගතො තෙන තිලමිථාති
 පුට්ඨි; සො හප්පිපරිත්තසො අපිති ආරුණෙවසි, තත්ත සත්තො හප්පි
 ගජ්ඣඤ්ඤව¹⁴ චිණ්ණඤ්ඤ¹⁵ දත්වා පලාපෙතුකාමතාය සති ඉමං තානං
 වාදෙති; ඉමං සිලොකං වදෙග්ගපාට, පකෙත්තාසිතුකාමතාය සති ඉමං
 සිලොකං වදෙග්ගපාති ආත,¹⁶ තාපසො තං සිපපං කුමාරත්ත අදසි,
 සො එකං වටරුක්ඛං¹⁷ අතිරුතිත්ථා හප්පිපු ආගහෙසු තනතිං¹⁸ වාදෙ
 ති; සිලොකං වදති, හප්පි හිතා පලාසිංසු, සො සිපපත්ත ආනුභාවං
 ඤාති පුත්ත දිවසෙ පකෙත්තාසනසිපපං පයොජෙසි, ජෙට්ඨකහප්පි
 ආගතො ඛනිං උපතාමෙසි, සො තත්ත ඛනිගතො සුඛසමිත්තෙ
 තරුණහප්පි උට්ඨිතිත්ථා කමිලඤ්ඤි මුද්දකඤ්ඤි ගහෙති මානාපිතරු

1. හප්පිලිකතසකුණෝ S.	12. පට්ඨනති. S.
2. මිටපෙ පපෙසි b. S.	13. හප්පිගණ්ණත සිපපං S.
3. පාරුපෙඨා b.	හප්පිගණ්ණපපං b. හප්පිගණ්ණ
4. රුක්ඛමුල ආගතො S.	සිපපං B.
5. උග්ගතොති b.	14. හප්පි ගණ්ණතඤ්ඤව S.
6. එලාති S, B.	හප්පිගණ්ණඤ්ඤව b.
7. පොසෙසි B.	15. චිණ්ණඤ්ඤ b.
8. තාපසො S.	16. වදෙග්ගපාති S.
9. ආපාදෙසි b. S.	17. වටරුක්ඛං. b. S.
10. කාලං අනාසි b.	අතිරුතිත්ථා b. b. හප්පිපු S.
11. පිත්තිනෙ b. පිඤ්ඤනෙත S.	18. තනති b.

වැදිළි: තිත්තිනොහොත් අනුපුබ්බත තං තං භාමිං¹ පටිච්චා අභං රණ්ණස්ස පුතොකා සමපතති අපිකා අගච්ඡන්තුති ජනපඨගභං කාමා තගරං පරිවාරෙචා අභං රණ්ණස්ස පුතොකා මිත්තං ඡතනං දෙථාති අසද්දගන්තානං කම්මලඤ්ච වුද්දිකඤ්ච දණ්ණොචා ඡතනං උත්තංපෙසි, සො ගජච්චිත්තකො² හුළා අසුකට්ඨානෙ සුඤ්ජෙරෙ ගජී අජීති;³ වුත්තෙත ගන්තුචා ගණ්ණාති,⁴ චණ්ඩපජෙජානො තස්ස සන්තිනෙ සිප්පං ගණ්ණිත්තාමිති කට්ඨගජීං පයොජෙචා තස්ස අනෙතා ගොඤ්ඤ නිසී දපෙචා⁵ තං ගජීං ගහණ්ණජාය අගතං ගණ්ණිචා තස්ස සන්තිනෙ සිප්පගහණ්ණජාය⁶ ධිතරං උග්ගොජෙසි; සො තාය සද්ධං සංවාසං කපෙපචා තං ගහණ්ණා අත්තනො නගරංගෙව අගමාසි, තස්සා කුට්ඨිං උපපනොහො අයං බොධිරුජ් කුමාරෙ අහතනො පිතුසන්තිනෙ සිප්පං උග්ගණ්ණි.

පඨානිසංඛ්ඛාගිති පඨානං වුච්චති පදගන්තාවො පඨානඤ්චත්තං⁷ අජීති පඨානිගො පඨානිගස්ස භික්ඛුනො අභිනානීති පඨානිගඛ්ඛාති; සද්ධොති සද්ධාය සමන්තාගන්තො; සද්ධාපනො⁸ අගමිතසද්ධා අභි ගමනසද්ධා⁹ ඛිකප්පනසද්ධා පසාදසද්ධාති වතුබ්බිධා; තත් සම්බන්ධස්ස බොධිසත්තානං සද්ධා අභිනිශාරනො පඨානං අගන්තානා අගමන සද්ධා නාම, අරිසංඝාචකානං පටිච්චබේත අධිගතත්තා අධිගමනසද්ධා¹⁰ නාම, බුද්ධො ධරෙමා සමෙකාති වුත්තෙත අවලනගාචෙන¹¹ ඛිකප්පනං ඛිකප්පනසද්ධා නාම, පසාදප්පතති පසාද සද්ධා නාම, ඉධ¹² ඛිකප්පන සද්ධා අධිපෙපතා, බොධිනති¹³ වතුමග්ගස්ස ඤා: තං සුපට්ඨිඤා¹⁴ තථා ගන්තොති සද්දගති; දෙසනාසිසමේව චෙතං ඉමිනා පන අමෙගන තීසුපි රතනෙසු සද්ධා අධිපෙපතා; යස්ස හි බුද්ධාදිසු පසාදෙ බලවා තස්ස පඨානං චිරිතං¹⁵ ඉජ්ඣති; අසාබ්‍යොධාති අරෙතො, අප්පායං ගොති නිද්දසෙධා; සම වෙසාභිනිශාති සමපිපාතිනිශා;¹⁶ ගෙනිශාති කම්මජනෙජොධාතුයා; නානිසිනාස නාවුණ්ණානාති අතිසිතගහණි ගො හි සිතහිරු ගොති, අවුණ්ගහහණිනො උණ්හිරු, තෙසං පඨානං න ඉජ්ඣති මජ්ඣිමගහණිතස්ස ඉජ්ඣති, තෙතාග: මජ්ඣිමාස පඨානඛ්ඛාමාසාති; සථා ගුණං අත්තානං අපිභගතාති ගථාගුණං අත්තනො අගුණං¹⁷ පත්තංගොති; උද්ඝට්ඨාමිතිශාති උදගඤ්ච

1. තං තං භාමිං b	10. අධිගම සද්ධා S.
2. ගජච්චිත්තකො S.	11. අවලනාචෙන b. S.
3. ගජී අජීති b.	12. ඉධපන b.
4. ගණ්ණාති b, S.	13. බොධිති b. S.
5. අනෙතාගෙව නිසීදපෙචා b.	14. සුපට්ඨිදධ b. S.
6. සිප්පං ගහණ්ණාය b.	15. පඨාන චිරිතං S.
7. පඨානමිත්ත අජීති b. S.	16. සමපිපාචිනිශා b
8. ගා පනොහො b. අධිගමසද්ධා b.	17. ගුණං B.
9. අධිගම සද්ධා S.	

2. 4. 6.

එවිමෙම සුනනති අඛතුලිමාලසුත්තං; තත් අඛතුලිනං මාලං
 ඛාරෙතිති කතමා ඛාරෙති? ආවරියවමනෙත. තත්‍රායං අනුපුබ්බිකථා,
 අයං කිරිකොසලරඤ්ඤා පුරෙතිතස්ස මනනාණ්ණං නාම ප්‍රාග්බණ්ණි
 යං කුච්ඡිතං පටිසන්ධිං අත්තභෙසි, ප්‍රාග්බණ්ණියා රත්තිභාගෙහ ගඛන
 වුට්ඨානං අපභාසි, තස්සා මාතුකුච්ඡිතො තික්ඛමතකාලෙ සකලතගෙර
 ආවුඛාති පජ්ජලිංසු රඤ්ඤා මඛනලකොනොපි¹ සකථිකානෙ ංපිතා
 අභිලච්චි පජ්ජලි ප්‍රාග්බණ්ණො තික්ඛමිති² නක්ඛතං ඔළොකෙනෙත,
 වොරතක්ඛතෙතන ජාතොති රඤ්ඤා සනතිනං ගතවා; සුඛසෙය්‍ය
 භාවං පුච්ඡි, රජා කුතො මේ ආවරිය සුඛසෙය්‍යා මිත්තං මඛනලංවුඛං
 පජ්ජලි රජ්ජය්‍ය වා ජීවිතස්ස වා අනතරංගො ගවිත්තාති මඤ්ඤාති,
 මාගාග් මහාරජ, මිත්තං ඔරෙ කුමාරෙ ජාතො, තස්සානුභාවෙන ත
 තෙවලං තුත්තං නිවේසනෙ සකලතගෙර³ ආවුඛාති පජ්ජලිතාතිති,⁴
 කිං ගවිත්තාති ආවරියාති, වොරෙ ගවිත්තාති මහාරජාති, කිං එතෙවොර
 තො වොරෙති එතෙවොරතො උදාහු රජ්ජය්‍යතො දෙවොති: එවං
 වතී: එ පත රඤ්ඤා මනං ගණ්ණිතුක්කාමො ආග භාගෙරථ⁵ නං
 දෙවොති: එතො⁶ වොරතො ගමනො කිං කරිත්තාති කරිසසගස්ස
 කෙඛතො⁷ එතං සාලිසිඨං විය භොති⁸ පටිජ්ජානං නනති, තස්ස
 නාමගාහං⁹ ගණ්ණතො ගගනෙ ංපිත මඛනලඅභිලච්චි¹⁰ ජදනෙ
 ංපිතා සරු කප්පාසට්ටවුට්ඨි ංපිතං තාලවණ්ණිකරණිකත්තොති
 එතෙ පජ්ජලිතො කිඤ්චි න හිංසිංසුති¹¹ අහිංසකොති නාමං අනංසු,
 නං සිප්පගගණ්ණකාලෙ තක්කසිලං පෙසසිංසු. සො ඛම්මනෙත
 වාසිකො හුච්චා සිප්පං පට්ඨපෙසි, වතන සම්පනෙතො කිංකාර පටිත්තාපී
 මනාපවාටී පියවාදී අපභාසි, සෙසඅනෙතවාසිකා බාහිරකා අනෙත්‍රං,
 තෙපි¹² අහිංසකමාණවස්ස ආගතකාලතො පට්ඨාය මයං ත පඤ්ඤා
 යම, කථං න භිඤ්ඤායාමාති තිසිදිච්චා මනතගතො සබ්බෙහි අති
 රෙකපඤ්ඤාත්තො දුප්පඤ්ඤාති න සක්කා වතත්‍රං වතනසම්පනතත්තො
 දුබ්බතොති න සක්කා¹³ වතත්‍රං ජාතිසම්පනතත්තො දුජාතොති න
 සක්කා වතත්‍රං කිනති කරිත්තාමාති තතො එතං ඛරමනො¹⁴ මනතංසු
 ආවාට්ඨිතිං අනතරං කරිත්තා¹⁵ නං තිඤ්ඤාමාති තගො රසි හුච්චා

1. මඛනලං කතෙතො

කිරිසසගෙ ංපිතො අභිලච්චි b.

මඛනල කුතොපි ගගනෙ

ංපිතා S.

2. තික්ඛමිති, තික්ඛමිති S.

3. සකලතගෙරෙපි S.

4. ගගනානුභාවෙන නපජ්ජලිතාතිති S

5. මාගෙරථ න. b. S.

6. එත b. S.

7. ගගනෙ S, අමනෙත b, S.

8. අග්ගසි B.

9. නාමගගණං B, නාමගගණං. b.,

10. අභිලච්චි S.

11. හිංසිංසු තක්කා B.

න හිංසිංසු තක්කා B.

12. තෙ b. S. අහිංසක

මානවස්ස b.

13. න වතෙතාති b.

14. ඛරමනං S.

15. ආවරිසසග අනතර. තත්තා b, S.

පඨමං එකභවං ආවර්ගං උපසංකම්භිතා¹ වැනිනි අවධානු; කිං තාතා
ති? ඉමෙකම් ගෙගෙහ එතා කථා² සුග්‍යාතීති, කිං තාතාති? අතිංසක
මාණ්ඩවො භූමිකාකං අනන්තරෙ දුක්ඛතීති³ මෙඤ්ඤමාති⁴ ආවර්ගො සං
තජ්ජති; ගච්ඡත්⁵ වසලා මා මෙ පුත්තං මග්ගං අනන්තරෙ පරිතිඤ්ඤ
පාති කීවුණි.⁶ තභො ඉතරෙ අප් ඉතරෙති තභොපි කොට්ඨාසා
අගතභවා තභව වචා අමතාකං අසද්දගතතා උපපරික්ඛම්භිතා ජාත
පාති ආහංසු. ආවර්ගො සිනෙතෙගත වදනෙත දිග්ඛං අපි මෙඤ්ඤ
ඤ්ඤවොති⁷ පරිතිජ්ජති; විනෙතසි, කාතෙමි තතති,⁸ තභො විනෙතසි
සථෙවි කාතෙග්ගාමි⁹ දිකාපාමොකෙකො ආවර්ගො අතතතො සතතිකං
සිප්පග්ගහණත්ථං ආගතෙ මාතවතෙ ජෙද්ධං උප්පාදෙති; ජිවිතා
වොරෙපෙතිති පුත කොචි සිප්පග්ගහණත්ථං න අගමිග්ගති, එවං මෙ
ලාභො පරිහාසිග්ගති අප් නං සිප්පග්ග පරිගොසානුපවාරෙති වචා
ජබ්බසග්ගං කාතෙතිති වක්කාමි, අවග්ගං තත්ථ¹⁰ එතො උට්ඨාසෙතං
කාතෙග්ගතීති¹¹ අප් නං ආහං එති තාත ජබ්බසග්ගං කාතෙති¹² එව
තෙත සිප්පග්ග¹³ උපවාරෙ කතො ගමිග්ගතීති; මග්ගං අතිංසකභූලෙ¹⁴
ජාතා න සත්තො ආවර්ගතී, අලඤ්ඤපවාරං සිප්පං එලං,¹⁵ න ජෙද්ධ
තාතාති, භො පඤ්ඤාට්ඨං ගතෙති; ආවර්ගං වැනිනි අවධිං පවිච්ඡෙදි,
අවධිං පවිසනට්ඨානෙපි අවධිමජ්ජෙකපි අවධිතො නිත්තමිතට්ඨානෙපි
ථති මනුසංග්ග කාතෙති.¹⁶ වත්ථං වා වෙදිතං වා න ගණ්හතී, එතො
ඤ්ඤාති ගණ්හමිත්තමෙව¹⁷ කරෙතොතා ගච්ඡති, ගණ්හමිති න උග්ග
ණ්හති, පකඨතී යාති¹⁸ පඤ්ඤවා එහ පාණ්ඩපාතිනො¹⁹ පත විතතං න
පතිට්ඨාති, තභො අනුක්කමෙත ගණ්හමිති²⁰ න සල්ලකෙකපි, එතෙතං
අභිභූමිං ජිවිනිතා ථපෙති;²¹ ථපිතට්ඨානෙ අඛණ්ඩර්ගො විතතොති,
තභො විජිනිතා අඛණ්ඩර්ගං මාලං කතා ඛාරෙති. තෙතෙව වග්ගා²²
අඛණ්ඩර්ගොති සඛා උදපාදි, භො සඛං අරඤ්ඤං නිග්ගඤ්ඤාර
මිතාසි.²³ දුරාආදිතං අත්ථාය අරඤ්ඤං ගතත්ථං සමිද්ධො නාමි නජී,
රතතිගාගෙ අනෙතොගමිති ආගතො පාදෙත පකරිති; ආරං
උග්ගාපෙති, තභො සසිතෙතෙව මාරෙති; එතො එතෙති ගණ්හතී;²⁴
ගච්ඡති. ගාමො මසරිති; නිගමෙ අවධාසි, නිගමො නගරෙ, මනුසං

1. උපසංකම්භිතා අවධානු S.

2. එතා කථා S. සුග්‍යාමාති b. S.

3. දුක්ඛතීති b.

4. පජාතාමාති S.

5. ගච්ඡත් ගච්ඡත් S.

6. කීවුණි b. කීවුණි B.

7. ගමිග්ගතී S. අසද්දවෙති
පරිතිජ්ජෙති S.

8. තභොමි S. තතති b.

9. කාතෙග්ගාමි b. කාතෙග්ගාමි S.

10. අවග්ගං එව S. b. උට්ඨාසෙතං p. S.

11. කාතෙග්ගතීති S.

12. කාතෙති S.

13. එව. සිප්පග්ග S.

14. අතිංසකභූලෙ S.

15. සිප්පඑලං A. I. W. 2.

16. කාතෙති S. වෙදිතං වා S.

17. ගණ්හමිත්තමෙව b. S.

18. පකඨතී b. S.

19. පාණ්ඩපාතිනො S.

20. ගතත්ථං S.

21. ථපෙති S.

22. තෙතෙවග්ගා S.

23. නිග්ගඤ්ඤාර මිතාසි S.

24. එතො එතොති ගණ්හමිති S.

කියොජනනො පට්ඨාය ඇති පතාය ජායාදරකෙසු තපෙථ¹ ගහෙතො
 ආගමම සාවළිං පට්ඨායෙරො ඛනිචාරං ඛනිචාරාද්ධතොසො සතති
 පඨිච්ඡා වොසෙරෙ තෙ දෙවි² විජතෙ අඛුලිමාලො නාමාති ආදිති
 වදනතො කඤ්ඤාති, ගහො³ මග්ගං පුතොතො හවිසාසිති ඤාති,
 ප්‍රාග්බුඤ්ඤා⁴ ආහ තොති අඛුලිමාලො නාම වොසෙරෙ උපපන්නො තො
 අනෙසෙසු⁵ තව පුතොතො අතිංසකකුමාරෙ ඉදුති රජා තං ගහසිද්ධං
 නික්කමිසාසි, තිංසකතඛිනති ගවජ! සම්පුතං මෙ ගහෙතො එනිති,
 තංගං ගදෙදු උසාසාමි, වතුසු හි ජතෙසු විසාසො නාම තථි,
 වොසෙරෙ මෙ පුරුණසතායොති අවිසාසනිකො, සංඛා මෙ පුරුණසත
 නාති⁶ අවිසාසනිකො රජා මං පුපෙතිති අවිසාසනිකො, ඉඨ මෙ
 වහ්නිකොති අවිසාසනිකා;⁷ මාදුගදං පත මුදුකං තොති, තගමා
 සා ආහා අහං⁸ පත ගතො මග්ගං පුතං අනෙසාමිති තිස්සනො,
 තං දිවසෙසු⁹ ගහවා පට්ඨුසගමෙය ලොකං ගිලොනෙනො¹⁰ අඛුලි
 මාලං දිසා මග්ග ගතෙ එතසා සොථි ගවිසාසි, අගාමකෙ අරසෙසු
 තිසො වතුපදිකං සාපං සුඤ්ඤා¹¹ මම සතතිතෙ පට්ඨජාති ජ
 අභිසෙසු සච්ඡිකරිසාසිති¹² සච්ඡි න ගමිසාමි, මාතරි අපරජාසිති
 අනුභාරිකො ගවිසාසි, කරිසාමිසා සතිගතති, ප්‍රබිඤ්ඤා සමෙය¹³
 නිවාසෙති පිඤ්ඤා සමිතිති කතගතතිවෙවා තං සතිගතතිතුනාමො
 විහාර නික්කමි, එතමිත්ථං දසොසුං අප වො ගහවාති ආදිවුතං; සං
 සෙසු සංසෙසු සතිගතං කති¹⁴ වහ්නිකො හුති; සභ්භි¹⁵
 ගවජනිති ගතෙ තත්ථං විනාසං¹⁶ ගවජනිති, තිංසක තෙ ගහවතාං
 ගසෙසුතිති එතං වදනති¹⁷ අසෙසුතිති? අසෙසුතිති; අසෙසු
 තත වෙසෙසු හි ගහවා එතෙතොව අගමාසි, වොසෙරෙපි තගමිං සමෙය
 දිසරිතං දුසෙසුජනෙත ව දුසෙසුසතාය ව උසාසනිතො තොති,
 නිස්සාසා පතානෙත මිත්‍රසා මාරිතාති? එතෙතාසගහො, සො
 පත ඉදුති එතං ලභිති සහසං පුරිසාසිති සෙසුදි හුති සගමෙව¹⁸
 පඨමං පසාමි, තං යෙව ගතොති¹⁹ ගහනං පුපෙතිති සිප්පං උප

1. දරකෙ තපෙථ B. S.	13. ගමි. b. S.
2. වොසෙරෙ දෙවි B. S.	14. ගවිසරිති ගවිසරිති ගවිසරිති. b. ගවිසරිති ගවිසරිති ගවිසරිති. S. ගවිසරිති ගවිසරිති. සා. L. ගවිසරිති. සා. R.
3. ගහො B. ගහො S.	15. ගතෙතං B. ගතෙ තත්ථං. L. ගතෙ අත්ථං. b. S.
4. ප්‍රාග්බුඤ්ඤා ප්‍රාග්බුඤ්ඤා. S.	16. ගතෙ විනාසං B.
5. තො න අසෙසු B. S.	17. එව වදනති b. S.
6. සංඛා මෙ පුරුණසතභිති S.	18. සුඤ්ඤාමි b.
7. අවිසාසනිකො S.	19. තං ගතොති L. තං ගතොති b. ගතොති. S.
8. තගමා අහං B.	
9. තං දිවං S.	
10. වොලොනෙනො S. S.	
11. සුඤ්ඤා B. S.	
12. ගවජකරිසාසිති S. ගමිසං b.	

හවිසායා මහා මායාය පත පුත්තසා¹ සිද්ධත්තා සමිණරසෙකුද එතං
 ගජ්ජතං දිවෙයා වතච්ඡි මෙකුදු තිඤ්ඤවසුත්තා² සමමුදොත සඛිත
 කරණත්වෙම හභවා අංගපතොති විජෙනතො වීරසං වස මෙති ආදි
 මාහ: තත් මඤ්ජොති දෙවමනුසාදීති වතුපව්වසපුජාය පුජිතො;
 පවුපාදීති වීරසං³ කාලසා අවමසෙන මයං සඛිතභත්තාය ඉමං
 මහාවතං පටිපජ්ජි; පහසං⁴ පාපතා පජ්ජිත්තාම පාපං; ඉපෙව්වායි⁵
 එවං වතා යෙව; ආපුබතා පඤ්චාපුබං; ඤායෙකා සමිතතො
 ජිනෙත; පසායොති එකතො ජිනෙත;⁶ නිරසොති ඵලිතඛානෙත; ඉධ
 පත තිඤ්ඤ ඉමෙති⁷ අරසුකුමෙව වුත්තං; අභිකාරීති⁸ ජිවි ජලෙඛයි;
 තමෙති භික්ඛුති ශද්ද අවොවායි හභවා⁹ ඉමං පබ්බාපෙතො කුභිං
 සත්තං ලභිත්තාම, කුභිං පත්තව්වරතා පරිපෙසනතිවං තප්පි, කමමං
 පත මිලොකෙයි. අපංසා පුබ්බ සිලවත්තානං අඛපරිකාරභණ්ඩ
 කසා දිනතභාවං ඤාති දක්ඛණතං පසාපෙති, එති භික්ඛු යොකසා
 තො¹⁰ ඛලෙමා වර මුඛවරිසං සමමා දුකසං අත්තකිරිසායාති ආහ;
 සො සහ වවතෙතෙව ඉද්ධිමපත්තව්වරං¹¹ පටිලග්ගි, තාවදෙවසා
 ගිතිලිඛං අත්තරමායි, සමිණලිඛං පාතුරුතොයි.

“තිව්වරකුටු පතො ව වායි¹² සුචි ව ඛණ්ඩං

පරිසංවතෙන¹³ අපෙවිතො යුත්තසොගසා භික්ඛුතො”ති.

එවං වුත්තා අඛපරිකාර සර්පට්ඨිකාව හුතා තිබ්බතායු; එකෙව
 කසා අහු භික්ඛුතොවායි එස එති භික්ඛුතොවා තසා උපසම්පන්න
 භික්ඛුතොවා අපොයි, තති එති භික්ඛුතං විසුං උපසම්පද තාම අප්පි;
 පට්ඨාසමිණ්ණොති හණ්ඩගාහකෙත¹⁴ පට්ඨාසමිණ්ණො තෙතෙව
 අත්තතො පත්තව්වරං ගාහාපෙති; තං පට්ඨාසමිණ්ණො කති; ගතොති
 අපෙති; මාතාපියා අඛපරිකාරතො යානෙන අත්තරිතා¹⁵ තාන
 අභිංසන කත්ති ජිතොයි¹⁶ කත්ති තිඤ්ඤතොයි කුභිං ගතොයි මයා සද්ධිං
 න කපෙයි තාතාති වදනාති අභිංසිතො අපසාමිකා එතොතො ව ගතා;¹⁷
 පඤ්චමපත්තාති අසාසකොති සෙව වොරසා පරප්පො හවිසායා,
 අනුබන්ධො නං ගණනිත්තාම, සෙව මයං පරප්පො හවිසායා වෙතෙ

1 මායාය පුත්තසා b. S.

2 මෙකුදු තිඤ්ඤවසුත්තා b

මෙකුදු තිඤ්ඤවසුත්තා B.

සමමා සමමුදොත b. B

3 සවිච්චාදීති වීරසං b.

4 පහසං පාපතා b.

පජ්ජිත්තං පාපතා S, පජ්ජිත්තා

පාපං b.

5 ඉපෙව්වායි b.

6 එකතො ජිනෙත b. S.

7 ඉමෙති පදෙයි b. b.

8 අභිකාරීති B. අභිකාරී b. ජලෙඛයි b.

9 හභවා b. S. A1, M2.

10 හවාකසාතො b.

11 ඉද්ධිමං පත්තව්වරං B.

පටිලග්ගි b.

12 වායි B.

13 පරිසංවතෙන b.

14 හණ්ඩගාහකෙත b.

15 යානෙන අත්තරිතා භාන S.

අත්තරිතා L.

16 කත්තිජිනෙත B.

17 එතෙව ගතා B

හත්තාදසො සො එව අත්තසෙසි; රුජා හි හත්ති හෙව නං පරික්ඛිපිත්වා
ගණ්ඨං, අසොග්ගෙව රජෙහෙවාති එවං අනෙකචාරං ඔහු හත්තාදසො
පසෙසි. එවං ගතෙසු පනතෙනසු¹ අහමරෙ අඛුලිමාලොති තගම්
උට්ඨාය සඳුං කරෙතොති එකොපි ආවුඛං පරිවතොතං නායකං,
සබ්බෙව සොට්ඨො මාරෙසි, හත්ති අරඤ්ඤාත්ති² සොනති, අත්තා
අරඤ්ඤාත්තා, රජාපි තත්තෙව හිජ්ජන්ති ඉදං සන්ධාය රුජා එවං වදති;
පිණ්ඩාස පාවිසිති න ඉදං පඨමං පාවිසි, ඉත්ති³ දයාකදිවසං සන්ධාය
පනතං වුත්තං දෙවසිකමි පනතං පවිසතෙව; මහුස්සා නං දිස්වා⁴
උත්තසන්ති පලායන්ති ආරම්භි ඵකෙනති,⁵ එකෙවෙ අඛුලිමාලො
ති සුත්තං⁶ පලාසිත්වා අරඤ්ඤං වා පවිසන්ති, සරං වා පවිසිත්වා ආරං
ඵකෙනති,⁷ පලාසිත්වා අසකොකොතො පිට්ඨං දත්වා තිට්ඨන්ති; ජෙරෙ
උච්ඡිකායාගුමි⁸ කවචත්තිකමි න ලහති පිණ්ඩකොති⁹ කිලමිති, ඔති
අලහතො නගරං සබ්බසාධාරණන්ති නගරං පවිසති, යෙන ආරොහ
පවිසති තත්ත අඛුලිමාලො ආගතොති කුටසහස්සානං¹⁰ හිජ්ජන
කාරණං හොති; එකදසොසිති කාරුඤ්ඤ පත්තියා¹¹ අහොසි, එකොන
උතං මහුස්සහස්සං ආතොතොති එකදිවසමි කාරුඤ්ඤං නා
හොසි, ගමහවුට්ඨාය ඉත්තියා දයාතමතොතොති කථං උපහත්තන්ති;
පබ්බජ්ජාබලෙන පබ්බජ්ජාබලං හි එතං; තෙනතිති යසො තෙ
කාරුඤ්ඤං උපහත්තං තසොති අත්තො; අපිණ්ඩ පාතිසාති අඛුලි
මාල එතං තිං මාගණ්ඨි,¹² තෙසං තව ජාති ගිහිකාලො¹³ එස ගිහි
නාම පාණමි හතන්ති, අදින්නාදානාදිති සරෙත්ති, ඉදති පන තෙ
අරියා නාම ජාති; තසො තිං යතො අහං ගතිති ජාතොති සමෙ
එවං වත්තං කුසාකුට්ඨායති, තෙන හි අරියාය ජාතියාති එවං විසෙ
සෙත්වා වදෙතිති¹⁴ උයොසෙසි; නං ඉත්ති එවං අච්චාති ඉත්තියං
ගමහවුට්ඨානං¹⁵ නාම න සකකා පුරිසෙහ උපසම්මතං ජෙරෙ කිං
කරෙතිති: අඛුලිමාලජෙරෙ සමමතිරියං කත්වා සොච්ඡාරණත්තාය
ආගතොති ආරොහාපෙසි, තතො තෙ සාණ්ඨාය පරික්ඛිපිත්වා ජෙරෙ
ඔතිසාණ්ඨාය පිට්ඨං පඤ්ඤපෙසුං, ජෙරෙ තත්ත නිසිදිත්වා ගතො අහං
ගතිති සබ්බඤ්ඤවුට්ඨාය අරියං අරියං¹⁶ ජාතියා ජාතොති සමෙ
තිරියං අනාසි; සහ සමච්චවතොතොති ඔමමකරතොත්තො¹⁷ වුත්තඋදකං

1. පන තෙනසු b. ආතං ආරෙ b. S

2. අරඤ්ඤාත්ති අත්තා b.

3. ඉත්ති b.

4. මහුස්සා නං දිස්වා b. S.

5. ඵකෙනති b.

6. සුත්තං S.

7. ඵකෙනති b. අසකොකොතො b.

8. උච්ඡිකායාගුමි b.

9. පිණ්ඩපාතොති b. S.

10. කුටසහස්සානං S.

11. පහත්තියා S. මහ S. උත b.

12. මාගණ්ඨා S. හොසා b. S.

13. ගිහිකාලො b. S. ගිහිකාමි b.

14. වදන්ති b. S

නං ඉත්ති ජනදමාවාසි b.

15. ගමහවුට්ඨානමානං b.

16. සබ්බඤ්ඤා වුට්ඨානඅරියං b. S.

17. ඔමකරතොති b.

පිඨ දුරතො තිඤ්ඤි, මාතාපුත්තානං¹ සොභී අභොධි; ඉමිඤ්ඤි පත පරිත්තං ත ඤිඤ්ඤි පරිත්තං ත මද්දති² මහාපරිත්තං තාමෙතඤ්ඤි චුත්තං, ථෙරෙන තිසිද්දිඨා සච්ඡිකිරිතකත්ථානො පිඨං³ අකංසු, ගඤ්ඤුලුත්තර්වර්තනභවිජ්ජි⁴ ආනෙත්වා තත්ථ තිපජ්ජාපෙනති තාව දෙව හුඤ්ඤන ගඤ්ඤුච්ඡාතං භොති, යා දුඤ්ඤා භොති ත සක්කං ආනෙත්වා, තස්ස⁵ පිඨකඛොවන උදකං නෙත්වා සීසෙ සිඤ්ඤති, තං ඛණ්ණෙව ගඤ්ඤුච්ඡාතං භොති, අඤ්ඤාලො ඡරගං චූපසමෙති යාව භප්පා තිථානකපාටිභාරිණං⁶ කිරෙනං, කිං පත භගවා ථෙරං චෙජ්ජ කම්මං කාරුපෙසිති? ත කාරුපෙසි: ථෙරං හි දිට්ඨා⁷ මනුස්සා භිතා, පලායනති, ථෙරෙ භික්ඛාභාජෙන කිලමති, සමණ්ඨමමං කාතුං ත සක්කොති, තස්ස අනුගතභෙන සච්ඡිකිරිතං කාජෙසි, එවං කිරස්ස අභොධි: ඉදති කීර අභිතුලිමාලජෙනෙරෙ මෙතතච්ඡාතං පටිලභිත්වා සච්ඡි කිරිතාය මනුස්සානං සොභිභාවං කරෙතීති මනුස්සා ථෙරං උපසඤ්ඤ මහඛං මඤ්ඤාදිස්සානති, තතො භික්ඛාභාජෙන අකිලමනොතා සමණ ධම්මං කාතුං සක්කියාතීති අනුගතභෙන සච්ඡිකිරිතං කාජෙසි; තභි සච්ඡිකිරිතා චෙජ්ජකම්මං භොති. ථෙරස්සාපි ව සමණ්ඨමමං කරස්සාමිති මුලකම්මච්ඡාතං ගතෙත්වා රතත්ථානදිව්ච්ඡාතො තිසිත්තස්ස විත්තං කම්මච්ඡාතාභිමුඛං ත ගච්ඡති, අට්ඨිතං⁸ එත්වා මනුස්සානං ඝාතිතච්ඡාත මේව පාකටං භොති; දුක්ඛතොමහි බුද්දසුප්පතොමහි⁹ ජීවිතමෙවදෙති ඝාමිති මරණභිත්තානං වචනාකාලෙ ව¹⁰ භත්පාදුච්ඡාතෙ ව ආපාථං ආගච්ඡති, සො විපට්ඨිකාරි හුත්වා තතොව උච්චාය ගච්ඡති, අථස්ස තං භගවා¹¹ තං ජාතිං අභෙධොභාරිකං කත්වා වායං¹² විපස්සනං වග්ගිත්වා අරහත්තං ගණ්ඨස්සතීති අරියාය ජාතියා සච්ඡිකිරිතං කාජෙසි; එකො චූපසමෙත්ථාති ආදි වත්ථසුප්පත විත්තරිතං; අඤ්ඤාදි ලෙඛිමු භික්ඛොති¹³ කාකසුතබසුකර්දීතං පටිකකමාපනත්ථාය සමත්තා සර භෙදපමනෙත¹⁴ එතෙ ගෙන කෙතවි දිසාභාගෙන ව¹⁵ බිත්තො ආගතත්වා ථෙරස්සෙව කාලෙ¹⁶ පතති, කිංතනෙත එතෙ එවං භොති, ගණ්ඨිකං පටිමුඤ්ඤිත්වා පිණ්ඩාය වරිත්වා පතීතිවග්ගිත්වා¹⁷ යාව ගණ්ඨික¹⁸ පටිමුඤ්ඤාත්ථානං ආගච්ඡති තාව භොති. කිංතනනි සිංහනාති මහා

1. මාතුපුත්තානං. B. S.

2. පරිත්තං මද්දති S. S.

3. පිඨං L.

4. ගඤ්ඤුලුත්තර්වර්තනභවිජ්ජි

තම්ම L. ගඤ්ඤුලුත්තං b.

ගඤ්ඤාලො S. තීරවර්තන ගඤ්ඤම්ම b. S

5. තස්ස b.

6. තිථානකපාටිභාරිණං b.

7. දිට්ඨා ව. S. S. ම b.

8. අට්ඨිතං B.

9. බුද්දසු B. S.

10. එ B.

11. අථස්ස භගවා B. S.

12. කත්වා එව S. කත්වා එතස්ස b.

13. ලෙඛිමුභිත්තොති B.

14. පරිකකපමනෙත S.

15. දිසාභාගෙන B.

16. කාලෙව B.

17. පටිකිවග්ගිත්වා B. S.

18. ගාව ගණ්ඨිකං B.

වච්ඡං නිද්දිඤ්ඤා¹ යාව අට්ඨමරියාදු හිනෙත්තන; බ්‍රාහ්මණොති² භික්ඛුසංඝාචං සන්ඛාය ආහ; සංඝං ඛො ඤාතිං බ්‍රාහ්මණ භමමස්ස විපාකෙත්තාති ඉදං සිය්ග හගවා දිට්ඨමමවෙදනියං³ කමමං සන්ඛාය වුත්තං. කමමං හි කාසිරිමානමෙව⁴ තසො කොට්ඨාසෙ පුරෙති, සත්තසු විනෙත්තසු කුසල්ලා වා අකුසල්ලා වා පථමජවනවෙනනා දිට්ඨමමවෙදනියංකමමං⁵ නාම හොති, තං ඉමමංගමංගෙව අත්තභාවෙව විපාකං දෙති; තථා අසකෙත්තා නතං අසොසි කමමං නාමොසි කමමවිපාකො න හවිත්තති කමම විපාකො නාසිකමමවිපාකොති ඉමස්ස නිකස්සවසෙත අසොසිකමමං නාම හොති, අත්ථසාධිකා⁶ සත්තමජවනවෙනනා උපපජ්ජවෙදනිය කමමං නාම, තං අත්තත්තමර අත්තභාවෙව විපාකං දෙති, තථා අසකෙත්තානතං වුත්තත්තයෙත්තව⁷ අසොසිකමමං නාම හොති. උභින්න මිත්තරෙ පඤ්ච ජවනවෙනනා අපරපරියා⁸ය වෙදනියකමමං නාම හොති, තං අත්තාගතෙයදු ඕසාසං ලහති තදු විපාකං දෙති, සති සංසාරපථවත්තියා⁹ අසොසිකමමං නාම න හොති. ථෙරස්ස පත උප පජ්ජවෙදනියඤ්ච අපරපරියාය¹⁰ වෙදනියඤ්චාති ඉමංහි ආදා කමමාති කමමකුසලෙත්ත අරහත්ත මග්ගෙත්ත සමුත්තාතිතාති,¹¹ දිට්ඨමම වෙදනියං අපචි තං අරහත්තං පත්තස්සාපි¹² විපාකං දෙතිගෙව. තං සන්ඛාය හගවා සංඝං ඛො ඤාතිං ආදිමාහ. තත්ථා සංඝං ඛොති ථෙරාසදිසස්ස ඛො ඤාතිං බ්‍රාහ්මණ කමමස්ස විපාකෙත්තාති ථවමෙත්ථා¹³ වෙදිත්තඛො; අබ්බාමුත්තෙත්තාති දෙත්තාසිහ මත්තමෙත්තං, අබ්බමිතිකා¹⁴ බ්‍රම රජ රුහුති ඉමෙති පත උපකාමිලෙසෙති මුත්තො වන්දිමා¹⁵ ඉධ අධිපපානො, ගථා හි ථවං නිරුපකාමිලෙසො වන්දිමා ලොකං පභා සෙති, ථවං පමාදකිලෙසවිනිමමුත්තො¹⁶ අපාමිත්තො හිත්ති ඉමං අත්තොනා ඛන්ඩායත්තත්තාදුලොකං පභාසෙති; විත්තකිලෙසකිසාරං ක රෙති; කුසලෙන පිට්ඨෙති¹⁷ මග්ගකුසලෙන පිට්ඨෙති¹⁸ අපාටිත්තො කරියති; සුඤ්ඤති මුද්ධසාසනෙති මුද්ධසාසනෙ සාසනෙ වාචාය මත්තො ව¹⁹ යුත්තපසුත්තො විහරති; ඉමං නිසෙස්ස ථෙරස්ස උදුත්තොථා නාම, දිස්සාති මෙති ඉදං කිර ථෙරෙ අත්තොනො පරිත්තොණොභාරං කරෙත්තො

1. ථිද්දිඤ්ඤා b අට්ඨමරියාදු b. S.

2. බ්‍රාහ්මණොති B. S.

3. ඉදං සහගදිට්ඨමමවෙද B. S.

හිග B. හිග S.

4. කාසිරිමානමෙව B. S.

5. වෙදනිය කමමං S.

6. අත්ථසාධිකා B. B

7. වුත්තත්තයෙත්තව හං B. S.

වුත්තත්තයෙත්ත හං B.

8. අපරපරියාවෙද B. S.

හිග B. හිග S.

9. සංසාර පථවත්තියා B.

10. අපරපරියා b. B.

11. සමුත්තාතිතාති B. S.

12. අරහත්තපත්තස්සාපි B. S.

13. ථවං අත්ථා B. S.

14. අබ්බා මිතිකා B. S.

බ්‍රමො B. බ්‍රමො B.

රජො B. S

15. මුත්තවන්දිමා B.

16. කිලෙසවිමුත්තො B. S.

17. පිට්ඨෙතිති S. පිට්ඨෙතිති B.

18. පිට්ඨෙති S. පිට්ඨෙති B.

කරියෙති B. S

19. ථ L. යුත්තපසුත්තො B.

ආහ; තත් දිසා කිංමිති මම සපත්තා යෙ මං එවං උපවිදනති යථා මයං අබ්‍යුලිමාලෙත මාරිතානං ඤාතනානං වසෙත දුක්ඛං වෙදියාමි. එවං අබ්‍යුලිමාලොපි වෙදියතුති තෙ මයං දිසා චතුසච්චබ්බමකථං සුඤ්ඤාතුති අපේ; සුඤ්ඤාතුති කාය චාචාමනෙති සුත්තපසුත්තා,¹ විහරන්තු යෙ බම්මමෙවාදපයනති; සහෙතාති යෙ සපත්තා සපුරිසා බමමිංයෙව ආදපෙනති සමාදපෙනති ගණ්‍යාපෙනති² තෙ මනුජේ මයං සපත්තා හජන්තු සෙවන්තු පසිරුපාසනතුති³ අපේ; අවිජේබ්බසංසිතනති⁴ අවිජේබ්බො වුවච්ඡි මෙත්තා, මෙත්තාපසංසකානනති අපේ; සුඤ්ඤාතු බමමං ඝාලෙතාති ඛණ්ණ ඛණ්ණ ඛනති මෙත්තාපට්ඨසංඛාසාරණීයබ්බමං⁵ සුඤ්ඤාතු; තඤ්ඤි අනුචිධිතතුති⁶ තඤ්ඤි බමමං අනුකරෙත්තු පුරෙත්තු; නම් ජාතු සො මමං හිංසෙති සො මයං⁷ දිසො සො මං එකංසෙතෙව න හිංසෙත්තා;⁸ අඤ්ඤං වා පන ඝාඤ්ඤිනනති⁹ න කෙවලං මං අඤ්ඤංපි පන කිඤ්ඤි පුත්තලං මා හිංසතු¹⁰ මා විතෙසෙතු; පපසුසා පරමං සනතිනති පරමං සනතිතුතං තිබ්බානං පාපුඤ්ඤි; රතෙබ්බසා තසථාමරෙති තසා වුවච්ඡති ස තණ්හා¹¹ ථාවර නිත්තණ්හා ඉදං වුත්තං සොති යො තිබ්බානං පාපුඤ්ඤාති, සො සබ්බං තසථාවරං රත්තිතුං සමපේසා සොති, තසො මයංපි දිසා¹² තිබ්බානං පාපුඤ්ඤාතු¹³ එවං මං එකංසෙතෙව න හිංසනතිති ඉමා තිසෙසා ගාථා අත්තමො පටිත්තා කාතුං ආහ; ඉදති අත්තනොව පටිපතති දීපපතො උදකං හි නිසෙති නොතතිඝාති ආදිමො. ¹⁴ තත් නොතතිඝාති යෙ මාතිකං සොපබ්චා බන්ධිතබ්බධානෙ බන්ධිතා උදකං තයනති; උසුභාගති උසුකාරකා; නිසෙහතිති¹⁵ තෙලකඤ්ඤිතෙත මසෙබ්චා කුකකුල තාපෙචා තාපෙචා උත්තත උත්තතථානෙ¹⁶ තමෙත්තා උජ්ජකං¹⁷ කරෙත්ති; සෙජනනති කඤ්ඤං¹⁸ තං හි ඉත්තාසංසා¹⁹ තෙජං කරෙති පරඤ්ච තෙජ්ජති තත්ථා තෙජනනති වුවච්ඡති; අත්තානං දමසෙහතිති යථා තෙත්තිකා උජ්ජමයොත උදකා තයනති උසුකාර තෙජනං තච්ඡකා ව දුරං උජ්ජං කරෙත්ති එවමෙව²⁰

1. පුත්තා B.	කිඤ්ඤිතනති අඤ්ඤංපි පන L.
2. ආදපෙති ගණ්‍යාපෙනති L	10 මාතිංසතු B මාතිංසතු S
තෙ මනුජා B. S	මාතිංසෙසෙත්තු S මාතිංසෙසෙවිසෙත්තු B.
3. පසිරුපාසනතුති B.	11 වුවච්ඡති තණ්හා ඉදං B. ථාවරෙති S.
පසිරුපා සනතුති S	12 මයං අදිසා S.
පරිසුපාසනතුති B. අවිජේබ්.	13. පපුඤ්ඤාති S.
පසංසනනති B. S.	14. නොතතිඝාති ආහ b.
4. මෙත්තා මෙත්තාපසං සනති S.	15. උසුකාර දමසනති b. S.
මෙත්තා තපපසංස පසාරකති B. S.	16 කුකකුලෙතාපෙචා
සමං පසාරනති B.	උත්තතුත්තතථානෙ b. කුකකුලෙ
5. සාරණීය B.	තාපෙචා උත්ත තථානෙ S.
6. අනුචිධිතතුති B.	17. උජ්. b. S.
7. සො මයං S	18. කඤ්ඤං B.
8. හිංසෙත්තා L	19. තංහිඉත්තාසංස b.
9. කිම්බනති B, S,	20. එවමෙව S.

පණ්ණාසකානං අනුමානං දුමෙතනි, උජ්ඣං¹ කෙරෙතති, නිබ්බිසෙවනං කෙරෙතති, නාදිනාති ඉට්ඨාතිට්ඨාදිසු නිබ්බිකාමෙතන; පඤ්චානාමෙතනි හභවා නාදි ඉට්ඨාතිට්ඨා නාදි වත්තාපිති² නාදි වත්තාපිති නාදි තිණ්ණාපිති නාදි නාදිතං නිදද්දසා³ නාදිති එවං නාදිලක්ඛණපට්ඨෙතන සන්ධාරා; භවෙහෙතනිති හවරජු; තණ්හාසෙතං නාමං, යත්තාය භි⁴ ගොණං පිය භිවාය⁵ රජුසා සත්තා හදසෙ ඛද්ධා තං තං හවං නිසන්ති තත්තා හවතෙතනිති වුවවති,⁶ පුට්ඨා කම්මපිපාසෙතනාති මග්ගවෙතනාය පුට්ඨා; යත්තා හි මග්ගවෙතනාය තමමං පව්වති පිපව්වති ඛග්ගති⁷ පරික්ඛායං හව්වති, තත්තා සා කම්මපිපාසෙතනාති වුත්තා, තාය හි පුට්ඨාත්තා එස අණණො⁸ නිකතිලෙසො ජාතො න දුක්ඛවෙදනාය අණණො⁹ කුඤ්ඤාමිති වෙත්ථ ථෙය්‍යපරිභොගො ඉණ්පරිභොගො දයස්සපරි භොගො සාමිපරිභොගොති වත්තාමෙ පරිභොගො වෙදිතබ්බා, තත්ථ දුක්ඛිලාස පරිභොගො¹⁰ ථෙය්‍යපරිභොගො නාම සො හි වත්තාමෙ පව්වසෙ ථෙතෙතනා භුඤ්ජති, වුත්තමපිවෙතං ථෙය්‍යාය වො භික්ඛවෙ රට්ඨපිණ්ණා භුතෙතනාති; සිලවිතො පන අපව්වෙකක්ඛපරිභොගො ඉණ්පරිභොගො නාම; සත්තත්තං සෙබ්බං¹¹ පරිභොගො දයස්සපරි භොගො නාම, ඛිණ්ණසවග්ග පරිභොගො සාමිපරිභොගො නාම, ඉධ නිලෙසඉණ්ණං අභාවං සන්ධාය අණණොති¹² වුත්තා; අණ්ණොතිපි පාඨො, සාමිපරිභොගං සන්ධාය භුඤ්ජාමි භොජනනාති වුත්තා; කාමරත්ති සන්ධවනති¹³ දුට්ඨෙසුපි කාමෙසු තණ්හාරතිසන්ධං¹⁴ (මං අනුසුඤ්ඤා මානරිත්ථ) නිසිදං¹⁵ දුමම්භනිතං මමාති යං මයා සම්මාසම්මුඛං දිට්ඨං පබ්බට්ඨාමිති මනතිතං තං මම මනතිතං න දුමම්භනිතං, සම්මසෙතන සු¹⁶ ඛම්මෙසුති අහං සන්ධාති එවං ලොකෙ උපානෙතනි සෙ ඛම්මා සම්මහත්තා¹⁷ තෙසු ඛම්මෙසු යං සෙව්ඨං නිබ්බාතං තදෙව අහං උපගමං¹⁸ උපාගතො සම්පසුතො තත්තා මග්ගං ඉදං ආගමිතං සාගතං¹⁹ නාප

1. උජ්ඣං b. S.

9. අනණං b. S.

2. හභවා නාදිනා ඉට්ඨාතිට්ඨා

10. දුක්ඛිලපරිභොගො b.

නාදිති නාදි වත්තාපිති S.

11. සෙබ්බං b. S.

3. තිණ්ණාති නාදිතනතිනිදද්දසා I.

12. අනණොති b. S. අනණොතිපි b. S.

තිණ්ණාපිති නාදිතනතිනිදද්දසාති

13. හභවනති b.

නාදිති b. තානං නිදද්දසා W2.

14. සන්ධං b. ආනුසුඤ්ඤා b. S.

නාදිසං නිදද්දසාති B.

15. නයිදං b. S.

4. තායං තායති b. S.

16. පටිභත්තසු L.

භිවාමං S. තාතායති

17. පටිභත්තා L.

ගොණෙසු භිවා B.

18. උපාගමං S. උපගතො b. S.

5. බභිං b. S.

සම්පත්තො b. S. උපගතො

6. වුවවනති L.

සම්පත්තො S.

7. දයනති S.

19. සවාගතං b. S. නුමග්ගනති b.

8. අනණොති b. S.

ගතනති; තිස්සො විජ්ජාති පුබ්බෙනිවාසද්ධිඛිවක්ඛුආසවක්ඛයපඤ්ඤා; භක්ඛො බුද්ධස්ස සාසනානති යං බුද්ධසාසනෙ¹ කතතඛිතිච්චං අපී තං සබ්බං මයා කතං; තිති විජ්ජාති තච්චි ච ලොකුග්ගකරඛිවෙමති දෙගතං මත්තං පාපපසිති.

අභිභුල්ලාපුත්තං ජට්ඨං.

2. 4. 7.

එවමෙම පුත්තනති පියජාතිකපුත්තං; තත්ථ නොවක්ඛමිත්තො පටිගතනතිති ත සබ්බෙන සබ්බං පටිගතනති පකතීතිසාමෙත පත² ත පටිගතනති ත උපට්ඨගතනති; දුතියපදෙපි එසෙවතඥො. එත්ථ ච පතන³ පටිගතනති ත රුච්චති; ආලාභනනති පුසානං; අසඤ්ඤාපතනනති විවග්ගත්තො අසඤ්ඤාපාභාපො; ඉන්ද්‍රියාති තාම මනෝවිඤ්ඤායො ඛම්මා⁴ පතිට්ඨිතොත්තාසං පත සකියාය ඉදං වුත්තං; පියජාතිකාති පියතො ජායනති; පියපාභවිකාති⁵ පියතො සංගවනති; සපෙ තං මහාරුජාති තස්ස අත්ථං අසලාකඛයමානාපි⁶ සත්ථරී සකියාය එචං වදති; මරපිටෙති අපෙති අවහානං පරෙ⁷ අනජ්ඣිතනතිකභූතෙති අත්තො; අඵවා වරපිටෙති පරතො⁸ ගච්ඡ, මා ඉධ තිට්ඨාතිපි අත්තො; දුම්බා ඡෙට්ඨාති අසිතා දො⁹ කොට්ඨාසෙ කරෙතොත්තා ඡිත්ථිත්තා; අත්තානං ඛප්පාදෙති තෙනෙව අසිතා අත්තත්තො උදරං එංගෙයි. යදි ති තස්ස සා අපට්ඨා ගවෙය්‍ය ඉදති අසඤ්ඤං මාතුසාමං ගණති ඥාමිති අත්තානං ත සාතෙය්‍ය,¹⁰ යත්තො පතස්ස සා පියා අභොයි. තත්ථං පරලොභෙති තාය සද්ධිං¹¹ සම්ඛිතිභාවං පත්ථයමානො එව මිත්තයි; පියා නො වීජීරීති¹² (වජීරී තාම රඤ්ඤා එකධිතුං සකියාග) එචං කිරණා¹³ අභොයි සවාහං ගුත්තපුබ්බං මහාරුජ ඉමිස්සාගෙව සාවච්ඡියා¹⁴ අසඤ්ඤාතරණො ඉත්ථිතාති ආදිකථං කපෙත්ථය්‍ය¹⁵ කො තෙ එචං අකායයි අපෙති තත්ථි එවනති¹⁶ මං පටිගෙසෙධෙය්‍ය වත්ත

1. බුද්ධස්ස සාසනො B. S.	ත අජ්ඣිතනතික භූතෙති B.
තත්තඛිති නි ච්චං B.	8. අපරතො b.
2. පති ට තියමෙන පටිගතනති	9. ඡෙට්ඨා L. 19. අත්තානං ඛහා
දුතිය පදෙපි B. නියමෙන	පරපිති b. උපපාලෙයිති B.
පතන පටිගතනති b. දුතියපදෙපි b.	10. න භාපෙය්‍ය S.
3. එත්ථ ච න b. S. පටිගතනති	11. පරලොභෙති තාය සකි.
ත රුච්චනති B. න පටිගතනති	මයහං b. B. සම්ඛිති B.
ත රුච්චනති B. ආලාභනනති S.	12. වජීරීති එචං b. B.
4. මනෝවිඤ්ඤායො ඛම්මා B. W.	13. කිරණ S
5. පියපපාභවිකාති b. පියපපුත්ථිකාති	14. ඉමිස්සාගෙව B. සාවච්ඡියං b. S.
පියතො පතවානති S. තට්ඨනති L.	අසඤ්ඤාතරණො b.
6. අසලාකඛයමානාපි b. B.	15. කපෙත්තං B. කපෙත්තං b.
සත්ථරී සද්ධියං b.	එචං අකායයි b.
7. අභොයං අපරෙ b.	16. එතනති b. B.

මානෙතෙව් හං සඤ්ඤපසංඝාමීති විනෙතතියා ඵවමාහ; විපට්ඨො මඤ්ඤපාභාවාති¹ ඵත් මරණවසෙත විපරිණාමො කෙනෙව් සද්ධිං පලාගිතො ගමනවසෙත අඤ්ඤපාභාවො වෙදිතබ්බො; වාසගායාති වාසගා නාම රඤ්ඤප ඵනා දෙව් හං සන්ධායාහ; පිසා ගෙ අහනති කසමා සබ්බපච්ඡා ආහ, ඵවං කිරිසංඝා² අගොසි: අගං රුජා මග්ගං, භූපිතො සවාහං සබ්බපච්ඡං පියා ගෙ අහනති පුපෙත්ඨසං, න මෙ තිං පියා වර පිපෙති වදෙග්ග. ඵවං සනෙත කථාපතිට්ඨානං න ලභියාතීති කපාය පතිට්ඨානත්ථා සබ්බපච්ඡා පුච්ඡි; කාසිකොසලෙසු ඡබ්බිතභාවෙන විපරිණාමො පටිරුජානං³ ගත්ථගමනවසෙත අඤ්ඤ පාභාවො වෙදිතබ්බො; ආවාමෙහිති⁴ ආවාමනොදකං දෙති; ආව මිතො ගත්ථපාදෙ බොවිතො මුඛං වික්ඛාලෙතො සත්ථාරං නමෙහිභූ කාමො ඵවමාහ; සෙසං සබ්බත්ථ උත්තාතමෙවාති.

පියජාතිකසුත්තං සත්තමං.

2. 4. 8.

ඵවමෙම සුත්තාති බාහිතිසුත්තං;⁵ තත්ථ ඵකපුණ්ඩරිකනාමනති ඵවං නාමකං සත්ථං, තස්ස⁶ ඵාසුකානං උපරි තාලප්ලමිතං පණ්ඩ රට්ඨානං අත්ථි තෙතස්ස, ඵකපුණ්ඩරිකොති⁷ නාමං අකංසු; සිපි වඩ්ඪං මහාමනානති පච්චෙකසත්ථිං අභිරුගිතො කථාඵාසුකත්ථං⁸ සද්ධිං ගව්ජතං. ඵවං නාමකං මහාමිත්තං; ආසංඝානොති ඵත්තොති පුච්ඡාය තිපාතො; මහාමිත්තො පෙරස්ස සබ්බාපිපත්තධාරණං කාරං සලලකෙතො ඵවං මහාරුජාති ආහ; ඛපාරමෙහාති⁹ උපාරමං දෙසං ආරෙපතරතො;¹⁰ කිං පුච්ඡාමිති රුජා පුච්ඡති¹¹ සුඤ්ච්චත්ථුයමිං උපපතමිදං සුත්තං තං පුච්ඡාමිති පුච්ඡති; සං හි මයං ගනෙතාති ගනෙත යං මයං; විඤ්ඤාතීති ඉමං පදං¹² ගනෙතො පඤ්ඤත පරිපුරෙත්තුං¹³ නාසකතිට්ඨං¹⁴ තං කාරණං ආයස්මිතා ඵවං වදනෙතන පරිපුරිතං; අභූසලොති අනොසලුසමුත්තො;¹⁵ ඝා වජෙජාති සදෙසො; සවා¹⁶ පජෙකාති සදුපකො; දුක්ඛවිපාකොති

1. විපරිණාමඤ්ඤපාභාවොති B.

9. ඛපාරමෙහාති දෙසං. b

2. කිරිසංඝා B.

මහාරමං දෙසං S

3. පටිඤ්ජනං. b, S.

10. ආරෙපතාරතො b.

4. ආවමෙහිති B. ආවමනොදකං B.

11. පුච්ඡි B. සුඤ්ච්චත්ථුයමිං S.

5. බාහිතිසුත්තං. b.

12. ඉදං පදං. b, S.

පණ්ඩරිකං නාගනති b.

13. පුරිත්තුං. L.

රිකතාගනති S.

14. නාසකතිට්ඨං b.

6. තස්ස කිරි b, S. පාසුකානං b.

15. අනොසලං සමුත්තො b.

7. පුණ්ඩරිකොති b, S.

16. සවා b S.

8. ඵාසුකත්ථං ගව්ජනං S.

ඉධ නිත්‍යඤ්චපානො¹ කපිතො, සත්තාති තත්ත එවං අත්තමයා
 බොධිනං² අත්ථං පච්ඡන්තංගමොචාරයා; ගබ්බොකුලධම්මපටිනො³
 මො මහරුරු තථාගතො කුලධම්මසමිත්තාගතොති. එත්ථ සංඛ්ඛ
 සංඝඤ්ච⁴ අකුසලානං බම්බානං පඤ්ඤානං වණ්ණනීති ආම
 වණ්ණනී⁵ චුත්තෙ යථා පුච්ඡා තථා අත්ථා චුත්තො ගවෙය්‍ය.
 එවං ව්‍යාකරණං පන න භාරියං, අපට්ඨිතඅකුසලොපි හි පඤ්ඤා
 වණ්ණනා, ගබ්බො පන පටිනාකුලත්තං⁶ යථාකාරී තථාචාදිති
 දසෙය්‍යං එවං ව්‍යාකාරී; සුක්කපත්තං පි එසෙව තයො; බාහිතිශාචී⁷
 බාහිතරවෙඨී⁸ උට්ඨිතවත්තොතං තාමිං; සොලසෙමො ආසාමෙතාති
 ආයාමෙත සමෙතොලසත්ථා; අට්ඨසමො විජ්ජාපරිනාති විජ්ජාපරින
 සමආට්ඨත්ථා; ගබ්බෙසො පාදුසිති ගබ්බෙසො නිශ්ඤානෙති;⁹ දත්ථා
 ච පන සක්කිකුට්ඨං විභානං කත්වා බත්ථි, තපො පට්ඨාය සක්කිකුට්
 ඨිතොසොමිත්තංගමොසොති; සෙසං සබ්බත්ථ උත්තානමෙව,¹⁰ තෙය්‍ය
 පුබ්බාදෙය්‍ය පන වසෙත අයං පදසනා නිට්ඨිතාති.

බාහිතිශසුත්තං¹⁰ අට්ඨමං.

2. 4. 9.

එවමෙම සුත්තාති ධම්මවේදිකසූත්තං; තත්ථ මේදනථමපනාති නාම
 මෙතං¹¹ තත්ත නිගමෙය්‍ය මේදවණ්ණං පාසාණං කීරෙත්ථ උත්තත්තං¹²
 අසෙසුං. තත්ථා මේදනථමපනාති¹³ සංඛං ගතො; පඤ්ඤානං පසන්ත
 අතිගතං, තත්ථා තං න චුත්තං.¹⁴ නිගර්ඛනාති එවං නාමිකං ගතො
 නං¹⁵ නිගමිං; සෙසන්තමේදව කිරණිසෙත්ථාති න අසෙසුත කරුණි
 සෙත, අයං පන බිඤ්චසෙත්ථාපතිං සද්ධිං ආත්තංගමං පුත්තනාති එක
 දිවසෙත්තව ගණත්ථාති ආණ්ඩපති, තං දිවසං ව¹⁶ තත්ත ගරියං
 මිලුකාය පඤ්චති සිත්ඤ්ඤානෙති සද්ධිං ගබ්බො නිමිත්තාපඤ්ඤා බුද්ධි
 පමුච්චෙ සිත්ඤ්ඤානෙති සරං ආගන්ත්වා¹⁷ තීරිතනමිත්තො පඤ්ඤාපති
 කාලනාපනාති¹⁸ සාසනං ආගරිත්වා මිලුකාය අදංසු. සා පණ්ණං
 ගමෙත්වා චුබ්බසාසනං¹⁹ පුච්ඡි, රඤ්ඤ අයෙය්‍ය සෙත්ථාපති සද්ධිං ආත්තං.

1. භික්ඛාදෙය්‍ය පිපාසොති b
 නිත්‍යඤ්චපානො පිපාසොති S.
2. අත්තමයාපාදදිතං b.
3. ගබ්බො-ගෙව b, S.
4. වණ්ණනීති b, S.
5. පටිනාකුලත්තං b S.
6. බාහිතිශාචී b.
7. බාහිතිරවෙඨී b, S.
8. නිශ්ඤානෙති S.
9. උත්තානමෙව b, S.
10. බාහිතිශසුත්තං b. සිතිය S.
11. මේදවණ්ණනී නාමිකං L.

- මේදවණ්ණනී S. තත්ත තත්තති
 නිගමිකං b. S.
12. පාසාණං උත්තත්තං b උපත්තං S.
13. මේදනථ b. මේදවණ්ණනී S.
14. නිගර්ඛනා චුත්තං L.
 තත්ථා තං චුත්තං S.
 අදංසිතං ගමෙත්වා b, ගමෙත්වා S.
15. සාසනං b.
16. තං දිවසං L. දිවසං චුත්තං S.
17. සරං ගුත්තං S.
18. කාලානාපනාති b.
19. චුබ්බසාසනං b. S.

සාය පුතෙකු වී එකපභාසරනෙව ගණ්ඨාපිතොති¹ ආපෙවෙසු,
මහාජනකතං² මානරිත්තං, ඔවට්ඨිකාය පණ්ණං කප්ථාං භික්ඛුසමිං
පරිවිසි, තස්මිං සමයෙ එකං සප්පිචාරිං නිගරිංසු³ සා උවමාසර
ආභවම භික්ඛා නං අපනෙතො⁴ අඤ්ඤං ආභරපෙතො භික්ඛුසමිං
පරිවිසි, සත්ථා කතභතතකිවෙමා නරාසමුච්චාපනත්ථං සප්පිචාරිකා
භික්ඛපවමයා න විනෙතතබ්බන්ති ආහ, තස්මිං සමයෙ මුලලිකා
පණ්ණං නිගරිත්තං ගගවතො පුරතො ඤපෙතො ගගවා ඉමං⁵
ඥාතංසාය පුතෙකු සඤ්ඤාං සෙතාපතීතො මතසාසනං, අහං එතච්චි
න විතතයාමි, සප්පිචාරිපවමයා භිං විනෙතතොති⁶ ආහ, ගගවා
මුලලිකෙ මා විතතෙ, අනමතකසංසාරෙ⁷ නාම වතතමානානං හොති
එතන්ති අභිච්චතාපට්ඨසංයුතතබ්බමකං කප්ථාං අගමාසි.⁸ මුලලිකා
ඥාතංසාය පුතෙකු සෙතාපතීතො පනෙතොසාපෙතො ඔවාදං අදසි, රජා මුලලිකා
පනෙතොසාපෙතො සෙතාපතීතො අමානං අනතරෙ විතතදෙසො⁹
අළු තරුණි පුළුඬු: තරුණි සාමිති, සො තස්සා වචනෙන තස්සා
නිදෙසසාමං ඤාතො විපට්ඨසාරි බලවදෙමනස්සා උපපාදෙසි හො
එවිරුපනාම අදෙසසාරකං මං සමිඤ්චිත්තො අගචං සභායනං විනා
සෙසිතිති, තතො පට්ඨාය පාසාදෙ වා නාටකෙසු වා රජ්ජුමෙ¹⁰
වා විතතස්සාදං අලභමානො තත්ථ තත්ථ විචරිතුං ආරඤ්ඤා, එත
දෙවස්සා¹¹ කිච්චං අනොසි, ඉදං සන්ධියං වුත්තං: භෙත්තවිදෙවකරණි
සෙත්තාති; දිසංකාඨිසන්තති දිසකාරයතො නාම බහුලමුලසෙතා
පතීස්සා¹² හාගිතෙසොසා, එතස්ස මෙ මාතුලො අදෙසසාරකො තිකසාර
ණෙන¹³ සාතිතොති රඤ්ඤා සෙතාපතීච්චානෙ ඤපිතො, තං සන්ධි
සෙතං¹⁴ වුත්තං; මහාවමරාජකුසාවෙනාති මහතා රජානුසාවෙන
බරණිතලං හිඤ්ඤෙතො විග සාගරං පරිවෙනතෙනො විග විවිතත
වෙසසොතෙන¹⁵ මහතා බලසාසෙතොති අපෙත්තො; පාසාදිකානිති
දස්සනෙනෙව පසාදජනකතාති; පසාදිකානිති තස්සෙව වෙච්චි
වනං, අපවා පසාදිකානිති¹⁶ දස්සතිතාති; පාසාදිකානිති පසාද
ජනකාති; අපසංසද්ධිති තිස්සද්ධි; අපසංසිකෙසාසානිති¹⁷ අවිභාවිත
පෙත්ත නිදෙසොතෙන¹⁸ රහිතාති; විජනමානානිති විගතජනමානාති;

1. ගණ්ඨාපිතොති b.

2. මහාජනං සතං b.

මානරිත්තං උච්චතො
පණ්ණං කප්ථාං b.

3. නිගරිත්තං b. S. එතං
ගගවාරි නිගරිත්තං b.

4. තං අපනෙතො b. S

5. ඉමංසමං L.

6. භිං විනෙතතොති b. S.

7. අනමතෙකං ගංසාරෙ b. S.

8. අභිච්චිතාදි පට්ඨසංයුතං
බම්මකං b. S.

9. සිත්තදෙසො b. S.

10. රජ්ජුමෙසු b. S.

11. එතදෙව රජං b. S.

12. බහුලසෙතාපතීස්සා b. S.

13. නිසාරණෙන b. සාරිපකානි S.

14. ඤපිතොති සන්ධියෙන b.

15. විවිතතවෙසං තෙතෙන b.

විවිතතවෙසං සොසමානං L.

16. පාසාදිකානිති පාසාදජනකානි b.

17. අපට්ඨිකාසොසානිති b.

ආවිභාවිතං b. S.

18. නිදෙසොතෙන b.

මනුෂ්‍යයන්ගේ ස්වභාවය වන්නේ¹ මනුෂ්‍යයාගේ රහස්‍යකම්මානුච්ඡිකානි රහස්‍යමිත්තං මනෙතන්තානං අනුරූපානිති අපේඛා; පමිසලාණ්ණාණිපපානිති නිලියතභාවයා² එකිනෙකා අනුච්ඡිකානි; අනෙකුදු³ මහත්තී න තෙන තත්ථ භගවා පසිරූපාසිතපුප්පිකා⁴ තාදිසෙසු පන පසිරූපාසිතපුප්පිකා තඤ්ඤා යාදිසෙසු සුදං මයන්ති අයමෙත්ථ අපේඛා; අපමිමනාණ්ණානි පඤ්ඤානා භෙදාපති රූපා භගවන්තං මමායනීති ජානානි, භෙදා භවෙ මං රූපා කතං භගවතී වදෙය්‍ය අදකියංයනෙතන අවිභක්තිං සුතන්තනී වරපුරිසෙ පයොපෙත්ථා භගවතො නිවාසනධානං ඤාතීච චිතරතී, තඤ්ඤා එවමාන ආරාමං පාමිසිති ඛනි නිගමෙ ඛනාචාරං ඛනාපෙත්ථා කාරායනෙතන සද්ධිං පාමිසි, මනාපත්ති ගතිකුටිං සන්තායාගාසු; ආලිඤ්ඤානි පමුඛං; උත්තාසිච්ඡානී උත්තාසිතාද්‍යං කතා; අග්ගලානි කවාටං; ආත්මා චෙතිති⁵ අත්තනචෙත ඊසකං කුණ්ඩලවිද්‍යුසමිපෙ භොටෙතිති වුත්තං භොති ආරං කිර අතිඋපරි අමනුෂ්‍යා අතිභෙත්ථා දික්ඛානිකා භොටෙතිති⁶ තථා අත්තනචෙත්ථා මජ්ඣිමි විද්‍යුසමිපෙ භොටෙතිති⁷ ඉදං මාරභොටකවත්තනනි⁸ දිපෙත්ථා වදනති; තපෙත්ථා මානි නිසුඛි වුත්තවත්තනෙයෙව ඛණ්ණකුටි උණ්ණිකුටිනි දෙසනං මන්තමෙත්තං:-

“මාලච්ඡති⁹ මුණ්ණිසං ඛණ්ණං ජත්තඤ්ඤාපාහනං

මිරුත්ත රූපං භගවතා භවෙත්ථා පටිච්ඡදනති.”

ආගමානි පන පඤ්ඤානි කතුධගණිතානි අදසි. තඤ්ඤා¹⁰ පන අදසිති අතිගරුතො සමමාසමුද්ධිත්තා සහතිතං උද්ධතවෙසෙන¹¹ ගන්තුං න සුතන්තනී ව එකසොච උපසංකම්පිතා අත්තනො රූපිවෙසෙන සමෙමාදිත්තා මානි පඤ්ඤානි රූපකතුධගණිතානි නිවත්තනෙත්තා චා නිවත්තනානි¹² වත්තඛණ්ණං න භොති, සමෙව සයමෙව නිවත්තනති; ඉති ඉමෙති ද්විති කාරණෙති අදසි; රහස්‍යකම් රහස්‍යං කාරණ නිගුහති¹³ අයං කිරණ අභිපපායො; පුප්පිකා අයං රූපා සමෙත්තන භොතමෙත සද්ධිං වතුසකණ්ණමිත්තං¹⁴ මනෙතන්තා මයං මාතුලං සද්ධිං ආතතියාය පුත්තනති ගණ්ණාපෙසි ඉදතිපි වතුසකණ්ණමිත්තං¹⁵ මනෙතතුත්තාමො කට්ඨි හු ඛො මං ගණ්ණාපෙත්තනානිති එවං

1. මනුෂ්‍යයන්ගේ ස්වභාවය වන්නේ b. S.	9. මිච්ඡති b.
2. නිලියතභාවයා b.	10. තඤ්ඤා අදසිති b.
නිලියමානභාවයා අනුච්ඡිකානි b.	තඤ්ඤා අතිගරුතො b.
3. අනෙකුදු b. මනෙතන්තා b.	11. ගන්තුක උද්ධතවෙසෙන b.
4. පසිරූපාසිතපුප්පිකා b.	12. චා. නිවත්තනානි b. b.
5. කුටිකවිද්‍යුසමිපෙ b. භොටෙතිති b.	13. නිගුහති b.
6. භොටෙතිති b. අත්තනචෙත්ථා b.	14. වතුසකණ්ණමිත්තං b. S.
7. භොටෙතිති b.	මනෙත්ථා M2.
8. මාරභොටකවත්තනනි b. S.	15. වතුසකණ්ණ b. b.

දිපෙත්තං b දිපෙත්තං B,

නොපවසෙනෙකං එතදදෙසායි; විවරි අභවා චාරතති න භගවා උට්ඨාය ආරං. විවරි විවරියතුති¹ පන භන්තං පසාදෙයි. තතො භගවා භූමෙතති අනෙකෙසු කපපකොට්ඨු² දුතං දදමානෙති න භගන්තො ආරං³ විවරණකමිං කතනති සයමෙව ආරං විවරං, තමපන යත්මා භගවතො මනෙත විවරං තත්මා විවරි භගවා ආරතති මහත්තං වට්ඨති; විහාරං පමිසිඛොති ගනිතුටිං පමිසිතො; තත්මං පන පවිට්ඨමෙත්තෙයෙව කාරයනො පඤ්චරජකසුධගණොති ගහෙතිං ඛනිංචාරං ගතවා විච්චිතො⁴ ආමනෙතයි ඡත්තං සමමුද්ධාං පෙතිති. මහාමට්ඨිකා නිං කෙරති,⁵ පිතරං මා පුත්⁶ සෙව තිං න උද්ධාපෙයි තං ගණතිතො අතං උද්ධාපෙමිති; උද්ධාපෙමි සමමාති සමපට්ඨි, කාරයනො රඤ්ඤ ඵකං අත්තඤ්ඤ අතිඤ්ඤ එකමෙව⁷ පරිවාරිකං ඉපිං. ඤපෙතිං සෙව රජා ජිවිතෙන අපිනො මා ආගත්තුති⁸ වතො විච්චිතෙක ඡත්තං උද්ධාපෙතිං තං ගහෙතිං සාවච්ඡි මෙව ගතො ඛමිමිතිකොති පට්ටකඤ්ඤාණංඛාතො ඛමමිතො අතිකො⁹ අනුමානං අනුමුද්ධිති අපන්තො; ඉදුති ගෙනෙක ඛමමිතිකෙන සමමාගමිකොති ගතොති ආදි හොති තං දුග්ගතො ඉදාති¹⁰ ගතෙතති ආදිමානං තන්තො ආපාණකොට්ඨිකතති¹¹ පාණකොට්ඨි ජිවිතමරියාදං අනෙකා කට්ඨිතො මරණසමයෙපි වරතතිගෙව¹² න විචිකාමනෙති විත්තං හොති; ආතාපානකොට්ඨිකතති¹³ පාණකො; ආජිවිතපරි යත්තතති¹⁴ අපන්තො; යථා එකමෙව ජිවිතකෙසු අතිකාමනො න පාණකොට්ඨිකං¹⁵ කතො වරතති න එවතති අපන්තො; අසමිති මො මම භගොති මුට්ඨිමුට්ඨිකාය ඛමමිතොකොතොය¹⁶ සමසප්පට්ඨිපත්තොය ව¹⁷ එතං එවං හොති එවං නි මම ගතො අගඤ්ඤ භගමිති¹⁸ ඛමමිතිකො හොතිති දිපෙති; එසෙවතොය සමිඛන්තො; න විස මඤ්ඤ වසමු. ඛමමිතොති වසමු. අඛමමිතො විස අපාසාදිකං නි දික්ඛා පුත මිලොකනතිවට්ඨං න හොති, තත්මා හො වසමු. න ඛමමිති නාම පාසාදිකං¹⁹ පන දික්ඛා පුතපුත මිලොකනතිවට්ඨං හොති,

1. විවරියතුති B, විවරතුති b.

ජිවිතං නං මරියාදං b

2. කපපකොට්ඨු b, S.

12. මදුතතිගෙමිතං B.

3. මාර b, B.

13. ආපාණකොට්ඨිකතති L.

4. මිට්ඨිකං b.

ආපාණකොට්ඨිකතති S,

5. නිංගතොති b, S, කංගතොති B.

අපාණකොට්ඨිකතති b

6. මාපුත්⁶ B.

14. ආජිවිතපරිගතතති B,

7. එකමෙව ම b, B.

15. අතිකාමනො පාණකො මිතං b.

8. ආගමත්තුති මිට්ඨිකො b.

16. ඛමමිතොඛාතොති b,

9. අනුගතො b, S අනුගතො B.

17. සමසප්පට්ඨිපත්තොති B.

10. ඉධිපතොනං b.

18. ගතො අතං භගමිති b,

11. ආපාණකොට්ඨිකතති S.

19. පාසාදිකං දික්ඛා b.

ආපාණකොට්ඨිකතති S. කතතිපාණකොති

පුතපුතං b 5

තසං සො ඵසංඛං බහිති නාම ඉමෙව¹ අපාසාදිකා තසං ඵච
 මාහ; බන්ධුකරොසො නොති කුලරොසො² අමාතං කුල
 ජාතා ඵචරුපා නොනාති වදනති; උළාරනති මහෙසකඛා; පුබ්බ
 නාපරනති පුබ්බතො අපරං³ තථ කසිණපරිනමිං කථා සමා
 පහති නිබ්බන්ධනනො උළාරං පුබ්බ විසෙසං⁴ සංජානාති නාම
 සමාපතං පදට්ඨානං කථා විසෙසනං වඩොචා අරහතං ගණ
 නො උළාරං පුබ්බතො පරං⁵ විසෙසං සංජානාති නාම; සාසෙ
 යාසං වා සාසෙකුනති⁶ සාසෙතබ්බසුත්තං සාසෙතං ජාපෙකායං.
 වා ජාපෙකුනති බන්ධන වා ජාපෙතබ්බ සුත්තං ජාපෙතං⁷ ජාතිකං
 අබනං කාතුං; පබ්බාපෙකුනති⁸ රට්ඨතො වා පබ්බාපෙතබ්බසුත්ත
 තො⁹ පබ්බාපෙතං ඉසිදන්තපුරුණාති¹⁰ ඉසිදන්තො¹¹ ව පුරුණො ව
 තෙසු ඵකො මුග්ගවාරි ඵකො සදුරසනතුට්ඨා; මම භතානාති මම
 සත්තං ගතං ඵතෙසනති මම ගතං; මමසානාති මමසත්තං
 යානං ඵතෙසනති මමයානා; ජීවිකසදුකාති¹² ජීවිත වුත්ති දනා:
 විමංසමානොති උපපරික්කමානො; තද නිර රජා තිදං අනො
 කකන්තොව භික්කන්තො විය හුත්ති තිපජ්ජි¹³ අථ තෙ ඵපතො
 කතරත්ථො දිසාභාගෙ ගගවාති පුච්චිචා අසුකත්ථි නාමාති හුච්චි,
 මිත්තසිංහු. ගෙන සමිමාසමුද්ධා තෙන සිසෙ කතෙ රජා පාදතො
 නොති, ගෙන රජා තෙන සිසෙ කතෙ සථා පාදතො නොති,
 නිං කරිත්තාමාති. තතො නෙතං ඵතදන්තො: රජා කුප්පමානො¹⁴
 යං අමාතං දෙජි තං අච්ඡින්නෙස, ත සො පත මයං සක්කන්තමි,
 ජාතමානා සථාරං පාදතො කාතුනති රජානං පාදතො කථා:
 තිපජ්ජිහු,¹⁵ තං සක්කාය අයං රජා ඵමාහ: සක්කාමිති¹⁶ ගති
 කුටිතො නික්කමිච්චා කාරුගතස්ස ඕතට්ඨානං ගතො, තං තථ
 අදිඨ්වා බන්ධාමාරට්ඨානං¹⁷ ගතො, තථාපි අසුද්දං අදිඨ්වා තං ඉච්චිං
 පුච්චි, සා සබ්බං තං පට්තති¹⁸ ආවික්කි, රජා තදති¹⁹ මයං
 ඵකන්තන තථ ගතනබ්බං තං රජගතං ගතවා භාගිනෙගෙසන
 සද්ධිං ආගතවා මග්ගං රජං ගණ්ඨිත්තාමිති රජගතං ගච්ඡන්තො
 අනතරමිත්තො කණ්ණිකහත්තසෙට්ඨව²⁰ භුඤ්ජි, බහල උදකං ව පිච්චි

1. ඉමෙව b. B.	11. ඉසිදන්තො b. B.
2. පණ්ඩුකරොසිනොති කුලරොසො b.	12. ජීවිකසදුකාති b. B.
3. අපරං විසෙසං b. තථව B.	ජීවිතංදනාති B. වුත්ති B.
4. පුබ්බත විසෙසං b.	13. තිපජ්ජි b.
5. උළාරං පුබ්බපරං B.	14. කුප්පමානො b.
පුබ්බතො අපරං b.	15. තපජ්ජිහු b.
6. සාපෙකායං වා සාපෙකුනති	16. පක්කමිති b.
සාපෙතබ්බ සුත්තං. සාපෙතං B.	17. බන්ධාමාරට්ඨානං b.
7. ජාපෙතං අබනං B.	18. සබ්බං පට්තති b. සබ්බං-පට්තති. B.
8. පබ්බාපෙතො වා පබ්බා	19. ත ඉදති B. ත ඉදතිමො
පෙකුනති b. B.	ඵකන්තන b. B.
9. තබ්බසුත්තං.	20. කාණ්ණික B. කණ්ණික
10. ඉසිදන්තපුරුණාති B. B.	ගතං. ඉමම b.

තස්ස සුමුමාලපකතිකස්ස ආකාශෙ න සමමා පරිණාමි, සෙසං රුජගතං පාපුණ්ණෙනා¹ විකාලෙ ආරොහස්ස පිහිනෙසු පාපුණ්ණි, අප්ප සාලායං සධිඤ්ඤා සෙවච මග්ගං² භාගිනෙය්‍යං පඤ්ඤාමිති ඛිති නගරෙ සාලායං³ නිපජ්ජි; තස්ස රතතිභාගෙ වුට්ඨානාති⁴ පච්චනිංසු, කතිපය වාසෙ ඛිති නිකමි, නන්තා පට්ඨාය පදසා ගතායුං අසනෙකානෙනා තස්සා ඉත්ථිඤ්ඤා අංකෙ නිපජ්ජිතො⁵ බලවපච්චුසෙ කාලමිකාසි, සා තස්ස මතභාවං ඤාතො දම්සු රචෙඨසු⁶ රජ්‍යං කාසෙත්ථො ඉදති පරස්ස ඛිති නගරෙ අනාථසාලායං⁷ අනාථකාලකිරියං කතො නිපජෙනා⁸ මග්ගං සාමිකො කොසලරුජාති අදිති⁹ වදමානා උච්චා සදෙදන පරිදෙවිතුං ආරම්භි, මහුස්සා සුඤ්ඤා රඤ්ඤා ආරොහස්සං, රුජං අගතො; දිස්වා සඤ්ජාතිතො අගතකාරණං සුඤ්ඤා¹⁰ මිකාපරි භාසෙත සරිරකිච්චං කාසෙත්ථො¹¹ විට්ඨබ්බං¹² ගණනිකාමිති භෙරිං වරුපෙත්ථො බලකායං සනතිපාසෙතසි, අමච්චා පාදෙසු පතිත්ථො¹³ සෙව දෙව භූමාකං මාතුලො අරොහො¹⁴ අස්ස තුමාකං ගතායුං සුතතා ගපෙය්‍ය, ඉදති පත විට්ඨබ්බොපි¹⁵ තුමෙහ භික්ඛාය ජ්‍යතං උග්ගාපෙතුං අරහතිසෙවාවාති සඤ්ජාපෙත්ථො තිවාසෙසුං, ධම්මෙවනිසො නීති ධම්මස්ස විතතිකාර වචනාති¹⁶ තිසු හි රතනෙසු යත්ත කත්ථි¹⁷ විතතිකාසෙ කතෙ සබ්බත්ත කතොසෙව භොති, තස්මා ගගවති විතතිකාසෙ¹⁸ කතෙ ධම්මෙවනි කතොව භොතිති ගගවො ධම්මෙවනියාතිති ආහ; ආදිමුග්ගවර්ගස්සානීති මග්ගවුගවර්ගස්ස ආදි භූතාති පුබ්බභාගපටිපතතිභූතාතිති අපෙත්ථො, සෙසං සබ්බත්ත උග්ගා නමෙවති.

ධම්මෙවනිසසුතා නවමං.

2. 4. 10.

එවමෙම සුතානති කණ්ණකත්ථලසුතං; තත්ථ උජ්ඣාසෙතති උජ්ඣාසෙති¹⁹ තස්ස රච්ඤ්ඤාපි නගරස්සාපි එතදෙව නාමං ගගවා උජ්ඣාසෙති²⁰ නගරං උපතිස්සාය විහරති; කණ්ණකත්ථලෙ මිහදුසෙති තස්ස නගරස්ස අවිදුසෙ කණ්ණකත්ථලං නාම එකො රමණීයො²¹ භූමිභාගො

1. පාපුණ්ණෙනාපි b. S.

2. සෙව මග්ගං b. S.

3. සාලායං S. නිපජ්ජි b.

4. උට්ඨානාති W. R.

5. අපෙත නිපජ්ජිතො b.

බලවපච්චුසෙලෙ S

6. විසු රොජ්ජු b.

7. අනාථසාලායං S.

8. නිපජෙනා b. මග්ගං සාමි b. S.

9. අදිතො S.

10. අගතකාරණං ඤාතො b. දිස්වා S.

11. කරිතො b. S.

12. විට්ඨබ්බං b.

13. නිපජිත්ථො S.

14. අරොහොස්ස b.

15. විට්ඨබ්බොපි b.

16. විතතිකාරවචනාති b. S.

17. යත්තකත්ථො p. විතතිකාසෙ b. S.

18. විතතිකාසෙ b. S. ධම්මෙවනි b.

19. උජ්ඣාසෙතති උජ්ඣාසෙති b.

උදඤ්ඤාසෙති උදඤ්ඤා S.

20. උජ්ඣාසෙ b. උදඤ්ඤා S.

21. රමණීයො b.

අළු, සො මිනානං අභයන්ද්‍රාය දිනතතනා මිහදයොති පවුච්චති¹ තඤ්ඤාණකන්ථලො² මිහදයො; සොනවිදෙව ඔරණ්ණිසොනාති න අසොකු න අනතතරෙ පුත්තො³ වුත්තකරණියෙනෙව; සොමා ව හගිනී සොලා ව හගිනී ඉමා දෙව හගිනියො රසොකු පජාපතියො; සොනාගි සොරති හතනං අතිහරණවිනානෙ; රසොකු භුක්ඛන්ධානං⁴ හි සබ්බොපි ඔරොධා කවච්ඡදාදිති ගහෙතො රජානං උපට්ඨාතුං ගච්ඡන්ති තාපි තපෙව අගමංසු; කිං පන මිනාග්ජාති කඤ්ඤා ඵවිමාහ; රසොකු ගරහාපරිමොචනන්⁵ ඵවං හි පරිඤා විනෙතය්⁶ අයං රුජා දාගච්ඡමානොවි⁷ මාතුගාමානං සාසනං දාරොවෙසි,⁸ මිං අනතතො බම්මතාය හගවන්තං දට්ඨං දාගතොති මිහදයො, අයං පන මාතුගාමානං සාසනං ගහෙතො දාගතො මාතුගාම දුසො මිහදොකු, එස පුබ්බෙපි ඉමිනාව කාරණෙන දාගච්ඡන්ති පුච්ඡිතො පන සො අනතතො දාගමනකාරණං⁹ කපෙසාති, ඵවිමසා අයං ගරහා න උපපජ්ජන්තිති ගරහා¹⁰ මොචනන් ඵවිමාහ; අබ්බද්දාසිති¹¹ කපෙසි; සබ්බදෙව සබ්බං කුසාති සබ්බං දක්ඛිති යො¹² එනා වජ්ජනෙන එකවිනෙතන¹³ එකජවිනෙතන¹⁴ අතිතානාගත පවු පපනං සබ්බං කුසාති වා දක්ඛිති වා සො නළුති අපජා; එතෙතන¹⁵ හි විනෙතන අතිතං සබ්බං ජාතිකාමිති දාවජ්ජාපි අතිතං සබ්බං ජාතිකං න සක්කා එකදෙසමෙව ජාතාති. අනාගත පවුපපනං පන තෙත විනෙතනෙව සබ්බෙනෙව සබ්බං න ජාතාති,¹⁶ එස තයො ඉතරෙසු. එවං එකවිනවසෙනායං පසොනා කපිතො; සොකුරුපෙනි සොකුසොවා කාරණජාතිකා; සොකුරුපෙනි සො රණජාතිකා; සම්පරාධිකාසං ගහෙතො සම්පරාධිකාසං අයං ගහෙත පුච්ඡාමි; පසොමිනාති¹⁷ ඉමිමං සුතෙත පසොපධානියධානි ලොකිය ලොකුතතරමිත්තකාති කපිතාති¹⁸ ගම්මකණ්ඩොපි¹⁹ වුත්තවුද්දපෙරෙ පන කුමනාකං ගහෙත කිං රුච්චතිති වුතෙත මිත්තං ලොකුතතර නෙව²⁰ රුච්චතිති දාහ; පධානවෙමිතතනාති පධානනාතතනා; අසොකුදිසමෙව හි පුජ්ජන්තසා පධානං, අසොකුදිසං සොනාපනායා, අසොකුදිසං සකදගාමිනො, අසොකුදිසං අනාගාමිනො, අසොකුදිසං

1. වුච්චති b. S.

2. කණ්ණකන්ථල b

3. අනතතර පුත්ත b. S.

කරණෙන S.

4. භුක්ඛන්ධානනාති b.

5. ගරහපරිමොචනන් b.

6. විනෙතය් b.

7. දාගච්ඡමානො ව S

8. දාරොවෙසි b. S.

9. සො දාගමනකාරණං b

10. ගරහ S.

11. අබ්බද්දාසිති b. S.

12. දක්ඛිතියො b දක්ඛිති සො L.

13. එකවිනෙතන අතිතානාගත b.

එකවිනෙතන B

14. එතෙතන L.

15. පනතෙත b, විනෙතන b, S.

16. ජාතාතිති b. S.

17. පසොමිනාති S.

18. ගම්මකණ්ඩොපි

මිත්තකාති b. S. W2.

කවිතකණ්ඩොපි B. කවිලකණ S

19. වාසි S. තෙරෙ b, S.

20. ලොකුතතරනෙව b, S.

අරහතො; අඤ්ඤාදිසං අසීතිමහාසාවකානං, ද්විත්තං අඤ්ඤාදිසං අක්කසාවකානං, අඤ්ඤාදිසං පථෙවකප්‍රධානං, අඤ්ඤාදිසං සබ්බඤ්ඤා ප්‍රධානං, පුට්ඨජ්ජනස්ස පඨානං සොභාපත්තස්ස පඨානං න පාපුණාති -පෙ- පථෙවකප්‍රධානස්ස පඨානං සබ්බඤ්ඤා ප්‍රධානස්ස පඨානං න පාපුණාති, ඉමිමත්ථං සක්ඛාය පඨානපෙමිත්තතං¹ වදමීති ආහ; දන්ත කාරණං ආපව්ඤ්ඤානාති යං අකුටතාරණං² අනවිච්ඡිද්ධතං ධුරස්ස අව්ච්ඡිද්ධතං³ දන්තපු කාරණං දිස්සති තං කාරණං උපගපෙව්ඤ්ඤානාති අපේථා; දන්තභූමිනා⁴ දන්තනාති ගන්තබ්බභූමිං අසංගෙදධාති ආදිපු පුට්ඨජ්ජනසොභාපත්තසකාදගාමිඤ්ජනාගාමිනො වග්ගාසෙපි අස්සදධා නාම⁵ පුට්ඨජ්ජනො හි සොභාපත්තස්ස සද්ධං අපපතෙතාති අස්සදධා සොභාපතෙනා සකදගාමස්ස සකදගාමි අනාගාමස්ස අනාගාමි අර හතො සද්ධං අපපතෙතාති අස්සදධා; ආබාසො අරහතොපි උපපජ්ජති පඤ්ඤාපි බව්භාබාධා නාම භොගාති; අරියසාවකස්ස පත සභො මායාවිතා නාම නත්ති⁶ භෙතෙව පෙථෙ පඤ්ඤාපධානියඛානාති⁷ ලොකුත්තරාති කපිතානිති මිත්තං රුච්චතිති ආහ; අක්කබලුඛක පුත්තනෙනා පත “තයො ව භික්ඛපෙව අස්සබලුඛක තයො ව පුරිස බලුඛක දෙසිස්සාමි”ති එත්ථ අරියසාවකස්සාපි සභොති නාමං ආගතං⁸ තස්ස වසෙන ලොකුත්තරමිත්තකා කපිතාති වුත්තං; පුට්ඨජ්ජනො පත සොභාපත්තිමිත්තපිරියං අසමපතෙතා-පෙ-අනාගාමි අරහතත්තිමිත්තපිරියං අසමපතෙතාති කුසිත්තොපි⁹ අස්සදධා විය වත්තාසෙරව¹⁰ භොගාති; තථා දුප්පඤ්ඤා; එවං පතෙත්ථ ඕපමිසං සඤ්ඤං චෙදිතබ්බං; අදන්තභත්තිආදයො විය මිත්තපධානරතිත්තො පුත්තලො, දන්තභත්තිආදයො විය¹¹ මිත්තපධානවා, යථා අදන්තා භත්තිආදයො කුටාකාරං¹² අකච්ඡා අවිච්ඡිද්ධිං ධුරං අපාතෙතා දන්තගමනං¹³ වා ගතතුං දන්තභූමිං වා පතතුං න සකෙකානාති. එවමෙවං¹⁴ මිත්තපධානරතිත්තො මිත්තපධානවත්තා පත්තබ්බං පාපුණිඤ්ඤා නිබ්බන්ධෙතත්තබ්බභූමිං¹⁵ නිබ්බන්ධෙතත්තං න සකෙකාති, යථා පත දන්තා¹⁶ භත්තිආදයො කුටාකාරං¹⁷ අකච්ඡා අවිච්ඡිද්ධිං ධුරෙ¹⁸ අපාතෙතා දන්තගමනං වා ගතතුං දන්තභූමිං වා පතතුං සකෙකානාති

1. වෙමිත්තකං W2.

ආගතං b. S

2. අකුටතාරණං b. S.

8. කුසිත්තොපි b. S.

අනවිච්ඡිද්ධතං b. ධුරස්ස b. S L

9. වත්තාසෙරව S.

3. අව්ච්ඡිද්ධතනාති L. අව්ච්ඡිද්ධ

10. භත්ති ආදයො වියති b. S

නනාති B. අව්ච්ඡිද්ධතනාති S.

11. කුටාකාරං B. S.

4. දන්ත භූමිති S. ගන්තබ්බභූමිති S.

12. අදන්ත S.

දන්තභූමිති දන්තනාති ගන්තබ්බ

13. එවමෙව S.

භූමි B. L.

14. නිබ්බන්ධෙතත්තබ්බභූමිං b. S.

5. මායාවිතාම නත්ති b. S.

15. දන්ත S.

6. පඤ්ඤාපධානියඛානාති L. B.

16. කුටාකාරං B. L.

7. කාසාපි සපේඛාති නාමං

17. ධුරං b. S.

එවිමෙවං¹ මිත්තපධානවං පත්තබ්බං පාපුණ්ණං නිබ්බන්ධනතබ්බ
 ගුණං² නිබ්බන්ධනතුං සකෙකානී, ඉදං වුත්තං කොතී: සොතාපත්ති
 මිත්තපධානවං සොතාපත්තිමිත්තපධානවතා පත්තොකාසං පාපුණ්ණං
 නිබ්බන්ධනං ගුණං³ නිබ්බන්ධනතුං සකෙකානී-පෙ-අරහත්තමිත්ත
 පධානවං අරහත්තමිත්තපධානවතා පත්තොකාසං පාපුණ්ණං නිබ්බ
 න්ධනගුණං⁴ නිබ්බන්ධනතුං සකෙකානීති; සම්මපධානානි මිත්තපධා
 නෙන⁵ සම්මපධානා; කිත්තානාකරණං (වදමි); සද්දිදං⁶ විමුක්ඛනීයා
 විමුක්ඛනීයා යං⁷ එකස්ස ඵලවිමුක්ඛනීයා ඉතරස්ස ඵලවිමුක්ඛනීයා ආරබ්භ
 නානාකරණං වත්තබ්බං සියා නං න කිසුද්ධි වදමිති⁸ අනෙතා; අවිමුක්ඛ
 වා අවිමුක්ඛනී අවිමුක්ඛනී වා අවිමුක්ඛනී; සෙස පද්ධතියෙහි එකෙවනතො
 ගුම්මෙතෙහි යි එකං උපයෝගවත්තං; ණිං පන ණිං මහාඤ්ඤානී⁹
 නිං මහාරාජ නිං ණිං; සත්ති දෙවං වාතුමහාරාජිකා¹⁰ සත්ති
 දෙවං තාවතීයං-පෙ-සත්ති දෙවං පරතීම්මතවසවතීයෙනා සත්ති
 දෙවං තතුත්තරිනති එවං දෙවංතං අනිසංචං න ජානාසි. සෙත
 එවං වදෙසිති¹¹ තෙතො අනිසංචං ජානාමි, මිත්තස්ස ලොකං පන ආග
 මන්තී නාගමන්තීති ඉදං පුච්ඡන්තො සද්ධිං කෙතෙහිති ආදි
 මාහ; සමාසපඤ්ඤාති¹² සදුක්ඛා සමුච්ඡේදපඤ්ඤාතී¹³ [අපඤ්ඤා]
 වෙතසික දුක්ඛා; ආශෙකානෙති උපපත්තිවසෙත ආගන්තානෙ; [අ
 බ්‍යාසපඤ්ඤාති¹⁴ සමුච්ඡේදනදුක්ඛා; අනාශෙකානෙති උපපත්ති
 වසෙත ආගන්තානෙ; පසෙකානීති සකෙකානී; රුජා හි පුඤ්ඤ
 වන්තමිති¹⁵ ලාභසක්කාර සම්පන්නං යථා න කොපි¹⁶ උපසම්බුද්ධි
 එවං කුරෙතො; තමාසංචානා වාචෙතො සකෙකානී, තං අපුඤ්ඤ
 වන්තමිති¹⁷ සක්ඛලාමං පිණ්ඩාගම වරිඤ්ඤා යාපනමත්තං අලභන්තං
 යථා ලාභසක්කාරසම්පන්නො කොති] එවං කුරෙතො; තමාසංචානා
 වාචෙතො සකෙකානී; මුත්තවරිගමන්තමිති ඉත්ති සද්ධිං සම්පයෝ
 ජෙත්වා සිලවිතාසං පාපෙතො; බලක්කානෙත වා උපපබ්බාජෙතො; තමා
 සංචානා වාචෙතො සකෙකානී; අමුත්තවරිගමන්තමිති සම්පන්න
 කාමගුණං අමමං බන්ධනාශාරං පවෙසෙත්වා ඉත්ති වුච්ඡෙද පසි
 ද්ධං අදෙතො; තමාසංචානා වාචෙති නාමි; රට්ඨතො පන යං

1. එවිමෙවං S.	8. වදමි කප්ඵි වදමිති L, S.
මිත්තපධානවං මිත්තපධානවතා b, S.	9. මහාරාජානි මහාරජ b, S.
2. තබ්බං ගුණං b, S.	10. වතුමහා b.
3. නිබ්බන්ධන ගුණං S.	11. එවං වදෙසිති S.
නිබ්බන්ධන තබ්බං ගුණං b	අනිසංචං වා b,
4. නිබ්බන්ධනතබ්බං ගුණං b	12. සමාසපඤ්ඤාති S, සමාසපඤ්ඤාති b.
5. මිත්තපධානෙන b.	13. සමුච්ඡේදපඤ්ඤාතො b. S.
6. කිත්තානා කරණං සද්දිදං S.	14. අබ්‍යාසපඤ්ඤාති b
කිත්තාකරණං [සද්දිදං L.]	15. පුඤ්ඤවිතං S.
කිත්තාකරණං සද්දිදං b	16. යථානානාකොපි S.
7. යා W2 විමුක්ඛනී S.	17. සෙතො යා අපුඤ්ඤවන්තමිති S

පඤ්ච මහතා එතෙසනති පඤ්චමහතාති; මහතාති පමාණං චුවචති තඤ්චා යථා භොජනෙ මහතඤ්ඤාති චුත්තෙත භොජනෙ මහතං.¹ ජානාති පමාණං ජානාතිති අන්තො භොති එවමිධාපි තෙසං හික්ඛු සත්තං. පඤ්චමහතා පඤ්චපමාණනති එවමෙත්වා දඬුවමෙත්වා; හික්ඛු නං සත්තාති හික්ඛුසත්තාති තෙති පඤ්චමහතනති හික්ඛුසතෙති; විසං වග්ගසතිකොති.² විසංගිකවග්ගසතිකො; තිණණං වෙදදනනති.³ ඉරුබෙදගජ්ජබෙදගාමිවෙදනං; ඔච්චපගතකරණවසෙන පාරං ග තොති සාරග; සහ තිසණ්ණුනාව අනෙට්ඨෙත ව සතිසණ්ණුකෙට්ඨෙතානං; තිසණ්ණුති නාමතිසණ්ණු.⁴ රුක්ඛාදිතං වෙච්චනපත්තාසනං⁵ සත්ථං; තෙට්ඨහනති නිරිතාසපපිනපපා කපිතං උපකාරංග සත්ථං; සහ අකකරපපගෙදෙන සාකකරපපගෙදනං.⁶ අකකරපපගෙදෙති සික්ඛා ව තීරුනති; ඉතිහාසපඤ්චමානනති අථබ්බණ්ණවෙදං.⁷ වතුත්ථං කත්වා ඉතිහ ආස ඉතිහ⁸ ආසාති ඊදිසවචනංපටිසංයුතෙතං.⁹ පුරුණකථා සංඛාතො ඉතිහාසො පඤ්චමො එතෙසනති ඉතිහාසපඤ්චමා.¹⁰ තෙ සං ඉතිහාසපඤ්චමානං; තඤ්ච පදං ව තදවසෙසං ව ව්‍යාකරණං.¹¹ අභියති වෙදෙතිති පදනො වෙසාකරණො;¹² මොක්ඛාසනං චුවචති විතණ්ණවාදසත්ථං; මහාපුරිසලක්ඛණනති මහාපුරිසානං බුද්ධාදිතං ලක්ඛණදිපතං ද්වාදසසහස්සගන්ධපමාණං.¹³ සත්ථං; ගන්ධ සොළස සහස්සගාථාපදපරිමාණබුද්ධමිත්තං.¹⁴ නාම අනෙත්තං. තෙසං විසෙත ඉමිතා ලක්ඛණෙන සමන්තගතා බුද්ධා නාම භොනති, ඉමිතා පච්චි කමුද්ධො, අථ¹⁵ අග්ගසාවතා, අසිති මහාසාවතා, බුද්ධමාතා, බුද්ධ පිතා, අග්ගපට්ඨානො අග්ගපට්ඨාසිකා,¹⁶ වක්ඛවතාති අගං විසෙසො ඤ්ඤති; අනවසෙසාති ඉමෙපු ලොකාගතමිහාපුරිසලක්ඛණෙපු අනුතො පරිපුර්තා;¹⁷ අවගො න භොතිති චුතතං භොති අවගො නාම, ගෙ¹⁸ තාති අත්තො ව ගන්ධතො ව¹⁹ සත්තානෙතං න සෙසකොනති;²⁰ අගොගිකොති ආදිපු ගංවත්තබ්බං සිතා තං සාලොගකපුත්තෙත චුතත

1. භොජනෙ පමාණං. b.

2. විසවග්ග සතිපකාති b, g.

3. බෙදනනති b, ඉරුබෙදගජ්ජබෙද
සාමිබෙදනං b ඉරුවෙද ගජ්ජවෙද g.

4. තිසණ්ණුති නාමං හිසණ්ණු S.

5. වෙච්චනපත්තාසනං b, g.

6. සාකකරපපගෙදනං b

7. අථබ්බණ්ණවෙදං S.

8. ඉතිහි ආසඉතිහි S.

9. චම්භපච්ච b.

10. ඉතිහාස පඤ්චමානං; අදංම b, g.

11. මහාකරණං b, g. ආදිගති
පථවෙදගිමාති g, පථවෙදගිමාති b.

12. මොක්ඛාකරණං b. ලොකාගතනාති S.

13. ගන්ධපමාණං S.

14. සහස්සගාථා පරිමාණංග

බුද්ධමිත්තං b පරිමාණං

බුච්චිත්තං S, ගාථාංග පරිමාණංග
ලද්ධා බුද්ධමිත්තං B

15. පච්චිකා බුද්ධානාමි තොනති

ඉමිතෙදෙව b, g. පච්චිකා බුද්ධා
නාමි භොනති ඉමිතා මෙ B.

16. අග්ගපට්ඨාසිකා b.

අග්ගපට්ඨාසිකො අග්ග
පට්ඨාසිකා g, රජවත්තවත්තති b g.

17. පරිපුර්තාර් S.

18. ගෙ B.

19. අත්තො ගන්ධතො අත්තො
ගන්ධතොව L, ගන්ධතොව B, g.

20. න සෙසකොති B, g.

මෙව; අයං නායානි සං¹ මහලුකතංග ගතං අසනෙකානෙකා මාණවං ආමෙන්නතා එවමාන: අපි ව එස බ්‍රාහ්මණෝ විනෙත්ති ඉමයම් ලොකෙ අයං බුද්ධොති උගගතස්ස නාමං ගගෙතී² බ්‍රහ්මජනා විවරන්ති³ තස්මා න මෙ අනුස්සවමනෙතතෙව උපසංකම්භං සුත්තං, එකච්චං හි උපසංකමනතස්ස අපකකමනම්පි ගරු⁴ හොති අන ජොපි උපපජ්ජති යනනුන්තං අනෙතවාසිකා⁵ පෙසෙතී බුද්ධො වා නො වාති ජාතින්තානං උපසංකමෙය්‍යන්ති, තස්මා මාණවං ආමෙන්නතා අයං තාතාති ආදිමාග; නං ගගමනතන්ති⁷ තස්ස ගගවතො; තථා සත්තං ගෙවොති තථා සතො ගෙව; ඉදං හි ඉන්ධ්‍රියානං බ්‍රහ්මානන්තෙ උපගොගවචනං; යථාකම්මපනායං ගොති එත්ත කථමප නායං හොතං ගගවනතං⁸ ගොතමං ජාතිස්සාමි, යථා සත්තා ජො සද්දං තථා මෙ ආවිකකාති අන්තො; යථාතිවා⁹ තිපානමත්තමෙ වෙතං, කථන්ති අයං ආකාරපුච්ඡා කෙතානාමරන්තං ගගවනතං¹⁰ භොතමං ජාතිස්සාමිති අන්තො; එවං වුත්තෙ කිර නං උපරක්ඛායො නිං තිං තාන පඨවිංසං සිතො පඨවිං න පස්සාමිති පිය වන්දිමසුරියං නං ඕහංසෙ සිතො වන්දිමසුරියෙ න පස්සාමිති පිය වද්ධිති ආදිති වන්තො ජානතාකාරං දුස්සෙත්තො ආගායාති ඛො නායාති ආදිමාග, තත්ත මනෙතසුති වෙදෙසු;¹¹ තථාගතො කිර උපපජ්ජස්සාතිති පටි ගච්චෙව¹² සුද්ධාවාසං දෙවං වෙදෙසු ලක්කණාති පක්ඛිපිත්තා බුද්ධ මනතා නාම එතෙති බ්‍රාහ්මණවෙසෙත වෙදෙ වාචෙතති තදනුසා රෙන මනෙසකකා සත්තා තථාගතං ජාතිස්සානාති, තෙන පුබ්බ වෙදෙසු මහාපුරිසලක්කණාති ආගච්ඡන්ති, පටිතිබ්බුතෙ පන තථාගතෙ අනුක්කමෙන අනාරධායන්ති තෙන එතරති අන්ති;¹³ මහාපුරිසස්සාති පණ්ඩිතසොදනසද්දණ්ණකරුණාදිගුණමගතො පුරිසස්ස; ද්‍රෝව ගතියො දො එව¹⁴ තිට්ඨා; කාමසුද්ධායං ගතියද්දො¹⁵ පසුච්ච ඛො පතීම්¹⁶ සාරිපුත්ත ගතියොති ආදිසු ගවගෙදෙ වත්තති, ගති මිගානං පටි තන්ති ආදිසු තිවංසනට්ඨානෙ, එවං අභිමත්තං¹⁷ ගතිමනෙතාති ආදිසු පසුද්දො, ගති ගතන්ති ආදිසු විසථතාවෙ¹⁸ ඉධ පන තිට්ඨායං වත්තතිති වෙදිතබ්බො, තත්ත කිසුද්ධාපි ගෙති සමන්තාගතො රුජා

1. අයං. නායාති අයං. b. S.

2. ලඝිත්තා ගංගත්තා W2.

3. ජනා වදන්ති S.

4. ගරු L.

5. මම අනෙතවාසිකා. b. S.

6. ජ්‍යාණි b, ජාණිත්තානං S.

7. ත ගවතානාති S, තස්සගවතො. b. ගොතො S.

8. තං ගවතං b. S.

9. යථාති L. මනෙතමෙව එතං S.

10. ගවතං S.

11. වෙදෙසු b.

12. පටිකච්චෙව b. S.

පටිකච්චෙව සුඛාවාසෙ S.

13. එතරති: තන්ති b. S.

14. වෙගෙව b. වෙගෙවත්ඨිකා S.

15. ගතියොති b. S.

ගසුද්ධායංගති ගද්දො S.

16. පතීම් S.

17. එවං අභිමත්තං b. S.

18. විසථකාවෙ S. විසථකාවෙ S.

හොඳි න තෙනෙව බුද්ධො¹ ජාතියාමිඤ්ඤායො පත තාති යෙව්හාතීති
 වුච්චන්ති² තෙන වුත්තං සෙ හි භම්මනාමනස්සාති, ඤෙව අකාරං
 අජක්ඛාමසතීති යදි අයාරෙ වසති රුජා හොති වක්ඛවන්තීති;³ වතුති
 අවර්ගිඤ්ඤාමිති සම්භවත්ථුති ව ලොකං රඤ්ඤානතො රුජා; වක්ඛ
 රත්තං පවතෙතති⁴ වතුති සම්පත්තිවිසෙකති වතෙතති තෙති ව පරං
 විතෙතතීති වක්ඛවන්ති⁵ පරතිතාය ව ඉරියාපව්වක්ඛානං⁶ විතෙතා
 එතස්මිං අප්පිති වක්ඛවන්ති; එත්ථ⁷ රුජාති සාමිඤ්ඤා; වක්ඛවන්තීති
 විසෙසනං; ඛෙමමන වරතීති ඛම්මිතො; ඤායෙත⁸ සමෙත වත්තතීති
 අප්පො; ඛෙමමන රජං ලතිත්ථා රුජාජානොති⁹ ඛම්මන්ජා; පරතිත
 ඛම්මකරණෙන වා ඛම්මිතො; අත්තතිතඛම්මකරණෙන වා ඛම්මරුජා;¹⁰
 වතුරත්තාය¹¹ ඉක්ඛායෙති වාතුරතො; වතුසමුදානතාය වතුබ්බිබ්බිප
 භුසිතත්තාය ව¹² පඨවියා ඉක්ඛායෙති අප්පො; අජක්ඛත්තං හොපාදි
 පච්චෙතෙති බ්බිඤ්ඤා ව සබ්බරුජානො විජෙසිති විජ්ජායා; ජනිපදප්ඨා
 චරිතප්පාදොති ජනපදෙ වුච්චාමසෙතො¹³ න සක්ඛා හොතවි
 ජෙත්ථං¹⁴ ජනපදෙ වා තවති¹⁵ එවරිගප්පාදොති අනුසුත්තො
 සත්ථමතිරතො අවලො¹⁶ අසම්පවෙධිති ජනපදප්ඨාවරිගප්පාදොති;
 සෙසාධිදත්ති තිපානො; තස්ස තාති කතමාතීති¹⁷ අප්පො; වක්ඛ
 රත්තතති ආදිසු වක්ඛං වතං රතිරත්තතෙව්වත්ත රත්තඤ්ඤාති වක්ඛ
 රත්තං; එසෙව නයො සබ්බත්ථ. ඉමෙසු පත රත්තෙසු අයං වක්ඛ
 වන්ති රුජා¹⁸ වක්ඛරත්තෙන අජිතං ජිනාති, හප්පි අක්ඛරත්තෙති
 විජිතෙ සථාසුමං අනුච්චරති, පරිතායකරත්තෙන විජිතමනුරත්තති,
 සෙසෙති උපහොසත්ථුබ්බිත්ථුහවති, පඨමෙතෙව වක්ඛ¹⁹ උක්ඛාහ
 සත්ති යොහො,²⁰ හප්පිඅක්ඛාහපතිරත්තෙති පහුසත්ති යොහො²¹,
 පච්චිමෙත මත්තසත්ති²² යොහො සුපරිපුරණො හොති, ඉප්පි
 මණ්ණිරත්තෙති තිව්බසත්ති යොහ ඵලං, හො ඉප්පිමණ්ණිරත්තෙති²³
 හොසත්ථුබ්බිත්ථු හවති, සෙසෙති ඉක්ඛායසුඛං, විසෙසතො වක්ඛ²⁴
 පුරිමාති තිණ්ණි අදෙසකුසලමුලජනිතකම්මානුභාවෙන සම්පජ්ජන්ති.

1. බුද්ධාහොති b.	ජනපදදසු එවරහාව.
2. යෙව ච්චවුත්ති S	බුච්චාම. පසොනා B. බුච්චාම.
3. වක්ඛවන්ති b.	එවරහාව. පසොනා B. ජනපදෙසු
4 රත්තං විතෙතති b, S.	බුච්චාම. පසොනා B.
5. තෙතිව පරං වක්ඛති B.	14. මාලෙත්ථං B. S.
විතෙතති පරතිතාය ව b S	15. තස්ස B
6. වක්ඛානංම L S.	16. අවලොකො S.
7. එතෙව B. S.	17. තස්සිදං එහාති කතමාතීති B.
8. ඤායෙත සමෙත S කායෙත L.	18. අයං වක්ඛවන්තිරුජා B. S.
9. රුජාහොති b.	19. පඨමෙත වක්ඛ B. S.
10. අත්තතිත ඛම්මකරණෙන	20. උක්ඛාහපත්ති යොහො S.
ඛම්මන්ජා B S.	21. පහුසත්ති S.
11. මාතුරත්තං S.	22. මත්තපත්ති S.
12. මත්ඛම්බ දිපහුසිතායම B.	23. ඉප්පිමණ්ණිරත්තෙති B. L.
දිපහුසිතායම B.	තිව්බසත්ති S.
13. ජනපදඑවරිගප්පාදොති	24. විසෙසතො පසො S.

මජ්ඣිමානි අලොභකුසලමුලජනිතකම්මානුභාවෙන, පච්ඡිමෙකං¹ අමොහකුසලමුලජනිතකම්මානුභාවෙනාති වෙදිතබ්බං, අයමෙත්ථ සංඛෙපො වින්දාණං පඤ්ඤා ඛෙය්‍යං සුගතො රතනසුත්තං² උපදෙසතො ගහෙතබ්බො; අපිච්ච බාලපණ්ණිතසු තෙනපි ඉමෙසං රතනානං උපපත්තිකකමෙන සද්ධිං වණ්ණනා ආගමියාති; පණ්ණාසකානි අතිරේකසහස්සං; සුඤ්ඤි අභිරුක්ඛාතිකා³ විරඛාරුපානි දෙවපුත්ත සද්ධිසකායා; එවන්තාව එකෙ වණ්ණයනාති අයං පනෙත්ථ සභාවො විරුති උත්තමසුරා වුවවනාති; විරුතං අඛිං විරඛිං විරකරණං⁴ විරියනාති වුත්තං හොති, විරඛාරුපං⁵ එතෙසනාති විරඛාරුපා විරියමයසරිරු සියාති වුත්තං හොති; පරසෙතසාමද්දනාති⁶ සචෙ පටිමුඛං තිට්ඨෙය්‍ය පරසෙතා වා තං⁷ මද්දිතුං සමන්තාති අභිප්පායො; ධම්මන්තාති පාණො ත භත්තබ්බොති ආදිනා පඤ්ඤාසිලධර්මෙන; අරහං හොති සම්මාසම්මුද්ධො ලොකෙ විවන්තා⁸ චන්දෙය්‍ය ඵන් රුග දොසමොගමානදිට්ඨිඅපිත්ථාදුට්ඨරිතජදනෙති සත්තනි පටිච්ඡන්ත නිලෙසකිකාසෙ ලොකෙ⁹ තං ජදනං විවන්තන්තා¹⁰ සමන්තතො සඤ්ජාතලොකො හුත්වා ධීනොති¹¹ විවන්තචන්දෙය්‍ය; තත්ථ පඨමෙන පදෙන පුජාරහතා, දුතියෙන තස්සා හෙතු, යස්මා සම්මාසම්මුද්ධොති තතියෙන¹² බුද්ධතහෙතුතුතා විවන්තචන්දෙය්‍යා¹³ වුත්තාති වෙදි තබ්බං, අඵවා විවන්තො විචන්දෙය්‍යාති විවන්තචන්දෙය්‍ය වට්ඨරහිතො ජදන රහිතො වාති¹⁴ වුත්තං හොති; තෙන අරහං වට්ඨාභාවෙන සම්මා සම්මුද්ධො ජදනාභාවෙනාති එවං පුරිමපදාමයස්සෙව හෙතුතුතං ආයං වුත්තං හොති;¹⁵ දුතියවෙසාරජේත වෙන් පුරිමසිද්ධි, පඨමෙන දුතිය සිද්ධි, තතියවතුන්තෙති තතියසිද්ධි හොති, පුරිමඤ්ච ධම්මවිකල්පං දුතියං බුද්ධවිකල්පං තතියං සමන්තවිකල්පං සාමොතිති පි වෙදිතබ්බං; ඤං මහනානං පටිගහහෙතාති¹⁶ ඉතිනායං පුරුභාවං¹⁷ ජනෙති; හොපි තාය ආචරියකපාය ලක්ඛණෙසු විගතසම්මොහො එකොභාසජාතො විය බුද්ධමන්තො සම්පය්‍යාමානො එවං හොති ආග; තස්සන්තො යථා හො මං¹⁸ තුවං වදස්ව එවං කරිස්සාමිති;

1. පච්ඡිමෙකං S.

2. රතනසංසුත්තං S.

3. අභිරුක්ඛාතිකා L.

4. විරකාරණං B. S.

5. විරඛිං රුපං B. S.

6. පරසෙතා මද්දිතුං B.

සෙතාතං මද්දිතුං S.

7. පරසෙතා තං L.

8. ලොකෙවිවං B. S.

9. නිලෙසකිකාරලොකං B.

නිලෙසකිකාර b.

10. විවන්තො S. විවන්තො b.

නිවන්තො L.

11. ධීනො හොති S. විවන්තං b. S.

12. තස්සාහෙතු සම්මා සම්මුඛතා

තතියෙන S.

13. විවන්තං ජදනං b. S.

14. විවන්තං විචන්දෙය්‍ය වට්ඨරහිතො

ජදනරහිතොවාති S. විවන්තං b.

විවන්තං b. වාති B. M2.

හෙතු දාමං b. S. පුරිමපදාමං

යෙව හෙතුදාමං B.

15. හොති අඵවා B.

16. පටිගහහිතාති b.

17. පුරුභාවං B.

18. යථාමං b. තුං. b. S.

ජනෙන හිරි¹ කාරණෙකාසං මුග්ගායුමුග්ගායු ව අනෙතවාසි
 උත්තරායං ව පාවාරියං² අනෙතවාසිනං සොලසමුග්ගායුකං ව
 සෙලායං ව මුග්ගායුකං අනෙතවාසිනං නිසංකමාණවානඤ්ච දසෙය්‍යසි
 හනෙතාති, න මහාරජ හගවා ගුණං දසෙය්‍යති ජායං හගවා දසෙය්‍ය
 සිති,³ ඉද්ධියා අභිසංඛරිතා නිවාසනං⁴ නිවන්තං කායබ්බතං ඛද්ධං
 විවරං⁵ පාරුතං ජායාරූපං රූපකමිත්තං⁶ දසෙය්‍යසි මහාරජාති,
 ජායං දිවෙඨි සති දිවෙඨියෙව නත්ත හනෙතාති. නිවන්තෙතං මහාරජ
 හදයාරූපං දිව්වා⁷ බුද්ධිතහසනෙතා හවෙය්‍ය හදයමංසං නිහරිතා
 දසෙය්‍යාසං සමමාසවුද්ධාති. කුසලො හි හනෙතං⁸ නාගසෙය්‍යාති.
 නිසංකාමෙධාති නිහරිතා; අනුමසිති කචිතසුචිං⁹ විය කතා
 අනුමජ්ඣ; තථා කාරණෙත වෙත්ථ බුද්ධාචො කණ්ණසොතානුමසනෙන
 දිසසාචො නාසිකසොතානුමසනෙන නත්තසාචො නලාටච්ඡාදනෙන
 පුට්ඨලසාචො පකාසිතොති වෙදිතමෙධා; උපහාපි කණ්ණසොතා
 නිති ආදිසු වෙත්ථ බුද්ධානං කණ්ණසොතෙසු මලං වා¹⁰ ජලලිකා
 වා නාචි ඩොවිතා ඔපිතරජතපතාප්‍රිකා විය ගොනති තථා නාසිකා¹¹
 සොතෙසු තාතිපි හි පුපරිකමමකතඤ්චතපණ්ඩිකා විය ව මණ්ඩප
 තාප්‍රිකා විය ව ගොනති, තසමා ජ්වහං නිහරිතා කසිතසුචිං¹² විය
 කතා බුබුදුරියනෙතන¹³ උපසංහරනෙතා දක්ඛිණකණ්ණසොතං¹⁴
 පච්චෙසෙවා තපො නිහරිතා වාමකණ්ණසොතං පච්චෙසෙයි; තපො
 නිහරිතා දක්ඛිණනාසිකාසොතං; තපො නිහරිතා වාමනාසිකාසොතං¹⁵
 පච්චෙසෙයි, තපො නිහරිතා පුට්ඨලසාචං දසෙය්‍යනො රත්තවලං
 හනෙතා අඛවඤ්ඤං¹⁶ විය ව සුචණ්ණ පට්ටං වියව රත්තකමෙලපටලෙන
 විජ්ජජොතසදිසං ජ්වහං තෙවලකමි පලාටමණ්ඩලං¹⁷ පච්චිඤ්ඤං
 දෙයි; සනත්තනාසනති කසමා විනෙතයි; අහං හි මහාපුරිසලකඛණාති
 සමිත්තෙතසිතා ගතො දිව්වාති¹⁸ තෙ තාත මහාපුරිසලකඛණාතිති
 ආවරිතෙත පුච්ඡිතො¹⁹ ආම ආවරිතාති වතතුං සකඛිණං මි සචෙ
 පන මං කිරිතාකරණමයං කීදිසනති පුච්ඡිතාති තං වතතුං න සකඛි
 ඣං මි ත ජානාමිති වුතෙත පන ආවරිතො කුර්ඣිතාති, නත්ත තං
 මයා සබ්බමිතං ජානන්තරං²⁰ පෙසිතො තසමා අජාතිතා ආහ
 තො²¹ සිති තසමා යනත්තාහනති විනෙතවා අනුබ්බති හගවා

1. හිරි S හිරි b. කාරණෙකාසං b. S.

2. බාවාරියං b. බාවාරියං S.

3. ජායං හගවා දසෙය්‍යති b. S.

4. නිවාසන b. S.

5. කායබ්බත බ්බි b. S.

6. ජායාරූපකමිත්තං b. S.

7. දිව්වා b.

8. කසලොසි ගහන b. කුසලොසි S.

9. කසිත සුචි S. කසිතසුචි W2.

10. මලාවා S.

11. නාසික S.

12. කසිත b. සුචි. විය b. S.

13. බුබුදුරියනෙතන b.

14. දක්ඛිණ සො තං S. උපරිබුබුදුරියනෙතන S.

15. දක්ඛිණ සො තං S.

16. නාසික සොතං පච්චෙසෙවා b. S.

17. නාසික සොතං b. S.

18. අඛවඤ්ඤං b S වියමි b.

19. තෙවලකපට. නලාට b. S.

20. තපො දිව්වාති S.

21. පුච්ඡිතෙත b.

22. සබ්බමිතං ජානන්තරං b.

23. ආහතොති b.

නභානවර්ණං මුඛමධාවනවර්ණං සර්පවර්ණනවර්ණං රජරජ
 මහාමහාදිනං වා මරුරුරුරු¹ සද්ධිං පරිවාරණං නිසින්නවර්ණනව
 ඉමං වහාරි භානාති රජපණ්ණි සෙසවර්ණනෙසු අනන්තමහො එක
 ගනිකුටියෙහි මහාසං අනාසි, ගවර්ණනා ගවර්ණනා කාලෙ අයං
 තීර මුඛමාසුමුඛමණ්ණි මාණවො උත්තරෙ තාමි මුඛො වා නො
 වානි² තරාගතස්ස මුඛමාසං විමංගනො වරති,³ මුඛවිමංගන
 මාණවො තාමාගනති පාකවො ජානො, යවති යවති භානෙ මුඛො
 වසනති පඤ්ච නිවොති කතානෙවි නොනති තානි ගෙවර්ණ දාසිතා
 නෙව, තත් පට්ඨාගතං අලංකාරවර්ණනෙ නිසිදිනි⁴ අනන්තවි
 තං විතතවිජනිං ගෙවර්ණ මහාජනස්ස ධම්මං දෙසෙන්නො ගෙවර්ණ
 උත්තරෙපි අවිදුරෙ නිසිදති,⁵ ධම්මසවනපරිශොඝානෙ සද්ධා මිත්‍රස්සා⁶
 ස්වාතන්ත්‍රං ගෙවර්ණනං නිමෙන්නො මාණවෙහි උපගතමිත්‍රො එවං
 වදනති: තාන අමෙහි ගෙවර්ණ නිමෙන්නො නිවෙහි ගෙවර්ණ සද්ධිං
 ආගතො අමානං ගෙවර්ණ ගතං⁷ ගෙවර්ණාසිති, පුන දිවසෙ
 තරාගතො හික්කුසිඛපරිවුතො ගාමං පවිසති උත්තරෙපි පදවාරෙ
 පදවාරෙ පරිගණනො⁸ පදනුපදිනො අනුබන්ධි, කුලකෙහං
 පවිසිතොලෙ දක්කිණොදකගණං⁹ ආදිං කතො සබ්බං මලොකෙ
 නොනා නිසිදති, ගතනිව්චාරාසානෙ තරාගතස්ස පතං භූමියං
 රජපණ්ණි නිසින්නොලෙ මාණවස්ස¹⁰ පාතර්ගතතං සපේතති, සො
 එකමෙන්න නිසින්නො භුඤ්ජො පුන ආගතො සද්ධි සතතිනෙ
 රාමො ගතොත්‍රමොදනං සුචා ගෙවර්ණ සද්ධිංගෙව විහාරං ගවර්ණි,
 තත් ගෙවර්ණ හික්කුසං ගතනිව්චාරපරිශොඝානං ආගමෙන්නො ගත
 මිඤ්චමාලෙ නිසිදති, හික්කුසි ගතනිව්චාර කතො පතනවිවරං පටි
 සාමෙහි ආගම වදිති කාලෙ ආරොපිතෙ ගෙවර්ණ ගනිකුටි-
 පවිසති, මාණවොපි සද්ධිංගෙව¹¹ ගවර්ණ, ගෙවර්ණ පරිවාරණං ආගතං
 හික්කුසිඛං ගනිකුටිපමුඛෙ¹² සිතො මවදිති උගොපේතො ගනි
 කුටිං පවිසති, මාණවොපි පවිසති,¹³ ගෙවර්ණ මුඛමණ්ණි අපමන්ත
 නං කාලං¹⁴ නිසිදති, මාණවොපි අවිදුරෙ මලොකෙන්නො නිසිදති,
 මාණවොපි අවිදුරෙ මලොකෙන්නො නිසිදති, ගෙවර්ණ මුත්‍රතං නිසි
 දිති සිතොකල්පනං¹⁵ දසෙති, නොනො නොනමස්ස විහාරවෙලා
 ගවිසති මාණවො ගනිකුටිධාරං පිදහන්නො නික්කමිති එක

1. රජරජමහා මහාදිනං	5. ගවමිත්‍රස්සා b. S.
මරුරුරුරු b. S. රජරජමහා	6. අමානං සබ්බං L.
මහාසං B. පරිවාරණං S.	7. පරිගණනො b.
2. නොනවි B.	8. දක්කිණං b.
3. වරති S. මුඛවිමංගනො	9. මාණවස්ස b.
කාමාගන b S විමංගනො	10. ගතවතං ගෙවර්ණ S
වරණමුඛවිමංගනො තාමා	11. කුටිපමුඛ b. S.
ගතති B.	12. පාපිසි, මාණවොපි පවිසති b.
4. අවිදුරෙ නිසිද b. S.	13. අපමන්තකාලෙ b
ධම්මසවන S	14. සිතොකල්පන b. දසෙති S.

මනසා නිසීදන් මනුස්සා පුරෙහත්තං දුතං දළ්ඨං භුත්තපාසාදසං
 සමාදිණ්ණඋපොසථංගා සුඤ්ඤාතරුහස්සා මාලංගණිදිනපථං ධම්ම
 භාවං¹ සුඤ්ඤාමාති විහාරං ආගච්ඡන්ති, වසන්තවතීන්තො ඛණ්ඩා
 රවසානං පීඨ භොති, භගවා මුහුත්තං සිහසෙය්‍යං කාපපළ්ඨා වුව්ඨාය
 පුඤ්ඤාභාගෙන² පරිවර්තීඤ්ඤා සමාපත්තිං සමාපජ්ජති, සමාපත්තියො
 වුව්ඨාය මහාජනස්ස ආගතභාවං ඤාතො ගක්ඛකුටිනො නික්ඛම්ම
 මහාජනපරිවුත්තො ගක්ඛමණ්ඩලමාලං ගන්තො පඤ්ඤාතත්ථරමුද්ධාසන
 ගන්තො,³ පරිසාය ධම්මං දෙසෙති,⁴ මාණවොපි අවිජ්ජර නිසීදන්තො
 තිනත්තුවො සමණො ගොතමො ගෙහසිත්ථසෙන පරිසං උග්ගා
 දෙන්නො වා⁵ අපසාදෙන්නො වා ධම්මං දෙසෙති උදුහු නොති අක්ඛ
 රක්ඛරං⁶ පදං පදං පරිගණන්ති,⁷ භගවා තථාපිධං කරං අක්ඛරොච්ඡා⁸
 කාලං ඤාතො දෙසනං ඔපෙති,⁹ මාණවො ඉමිනා නියමෙන පරි
 ගණ්හන්තො සත්තමාසෙ එකතො විවරිත්ථා භගවන්තො කායආරාදිසු
 අණුමත්තමපි අවක්ඛලිතං න අගුස, න අවර්ජයං වෙතං¹⁰ යං බුද්ධ
 භූතස්ස මනුස්සභූතො මාණවො න පසෙය්‍යස්ස සංගං¹¹ බොධිසත්ත
 භූතස්ස ජබ්බස්සාති පඩානභූමියං අමනුස්සගන්තො මාරෙ දෙවපුත්තො
 ගෙහසිත්ථිතක්කමත්තමපි අදිස්වා බුද්ධභූතං එකං සංවච්ඡරං¹² අනු
 ඛණ්ඨිතො කිඤ්චි අපස්සන්තො:-

“සත්තවස්සාති භගවන්තං අනුබන්ධං¹³ පදපදං
 මහාරං¹⁴ නාධිගච්ඡිස්සං සමබුද්ධස්ස සතිමිත්තො”ති

ආදිත්තා ශාථාගො¹⁵ වන්තො පක්කාමි, තන්තො මාණවො විනොතසී:
 අනං භගවන්තං ගොතමං සත්තමාසෙ අනුබන්ධමානො කිඤ්චි වජ්ජං
 න පස්සාමි සමෙව පන්තං අද්දෙඤ්ඤපි සත්තමාසෙ සත්ත වා වස්සාති
 වස්සසත්තං වා වස්සසත්තං වා පන අනුබන්ධෙය්‍යං¹⁶ නොවස්ස වජ්ජං
 පසෙය්‍යස්සං, ආවර්ජයො බො පන¹⁷ මෙ මහලලන්තො යොගසෙක්ඛම්
 නාමි න සක්කා ජාතිතුං¹⁸ සමණස්ස ගොතමස්ස සභාවගුණන්තෙව
 බුද්ධභාවං ගන්තො මග්ගං¹⁹ ආවර්ජයස්ස ආරෙවෙස්සාමිති භගවන්තං
 ආපුච්ඡන්තො භික්ඛුසත්තං වන්තො නික්ඛම්, ආවර්ජයස්ස සත්තං ව

1. හස්තං ධම්මං b. S. ධම්මං B.
 2. පුඤ්ඤාභාගෙන b. S. M.S.
 3. පඤ්ඤාතත්ථරං ගන්තො b. S.
 4. දෙසෙති S.
 5. උග්ගාපෙන්නො වා S.
 6. අක්ඛරං අක්ඛරං S.
 7. පරිගණන්ති S. පරිගණන්ති b
 8. අක්ඛරොච්ඡා b. S.
 9. නිවර්ජෙති b, ඔපෙති S.

10. අක්ඛරෙය්‍යං මෙකං b. S.
 11. අස්ස b.
 12. එකං. එකං. සංවර්ජරං L.
 13. අනුබන්ධං S. පදනුපදං S.
 14. මහාරං S.
 15. ආදිත්තාංගො b. S. පක්කාමි b.
 16. වස්සසත්තං වා අනුබන්ධෙය්‍යං b. S.
 17. පනස්ස මෙ b. S.
 18. නාමි සක්කාජාතිතුං b.
 19. මග්ගං S. S.

පත ගතවා¹ නවම් තාත උත්තර තා ගතවන්නා ගොතමි තථා
 සත්තංගෙව සද්ද, අබ්බුත්තතොති පුට්ඨිතො, ආවරිය කිං වදෙසි²
 වක්කවාදා අතිසම්බං, ගවග්ගා අතිනිවං, තස්ස හි තොතො ගොත
 මිත්ත අසාසං විය අපරියන්තො ගුණගණො තථා සත්තංගෙව තං³
 ගතවන්නා ගොතමිනති ආදිති වත්තා යථාදිධානි අත්තනිස
 පුරිසල කඛණාති⁴ පටිපාටියා ආවිසම්භා කිරියසමාවාරං ආවිසම්,
 තෙන වුත්තං:-

“අඨමො උත්තරෙ මාණවො-සෙ-ඵදිසොඛි⁵ සො ගවං ගො
 තමො තතොඛි⁶ හිසො”ති තත් පුප්පතිට්ඨිතපාදෙති⁷ යථා
 අසෙද්දසං භුමියං පාදං ධපෙනතාතං අත්තතලං වා පණ්ඨිපස්සං⁸
 වා පඨමිං පුසති, වෙමර්කං වා පත ජිග්ගං ගොති, උත්තිපන්නාතලට්ඨි
 අත්තතලාදිපු එකසොධානොව පඨමිං උට්ඨගති න එවං තස්ස,
 තස්ස පත සුචර්ණපාදස්සාතලං⁹ විය එකපපායෙරතෙව සතලං¹⁰
 පාදතලං භුමිං පුසති, භුමිතො උට්ඨගති, තස්මා සුපපතිට්ඨිතපාදෙ¹¹
 සො ගවං ගොතමොති වදති, තත්‍රිදං ගතවිතො සුපපතිට්ඨිතපාද
 තාය සමවපි හි ගතවා අනෙකසතපාරිසං නරතං¹² අක්කමිත්තා
 මිති පාදං නිගරති, තාවදෙව නිත්තධානං වාතපුරිතා විය කමොර
 ගස්සා¹³ උත්තමිභා පඨවිසමිං¹⁴ ගොති උත්තතධානතලට්ඨි අනෙතා
 පටිසති, දුරෙ අක්කමිත්තාමිති අභිනිගරන්නස්ස සිතොරුපමාණොපි¹⁵
 පබ්බතො සෙදිතවෙත්තවකුරෙ විය තමිභා¹⁶ පාදසමිපං ආගච්ඡති,
 තථාමිත්ත යමිකපාටිකාරියං කමිභා යුගකිරපබ්බතං අක්කමිත්තාමිති
 පාදෙ අභිනිගතෙ¹⁷ පබ්බතො තමිභා පාදසමිපං ආගතො, සො
 තං අක්කමිභා දුම්භපාදෙන තාවතිංගතවතං අක්කමි, තති වක්ක
 ලකඛණෙන පතිධානබ්බධානං වීසමිං ගවිත්තුං සකෙකාති, බාණු වා
 කණ්ටකො වා¹⁸ සකඛරකඛලා වා උච්චාරපස්සාවො වා¹⁹ බෙලුසිඛ්ඛා
 නිකාදිති වා පුරිමිතරං වා ආගච්ඡනති තත් තතෙව ව²⁰ පඨවිං
 පටිසනති, තථාගතස්ස හි සිලනෙජෙන පඤ්ඤනෙජෙන බම්බතෙ

1. පුතාගතවා S.	13. වාතපුරිතං විය ක3ම ර
2. කිංවදෙසි B.	ගත්තං B. 8.
3. සත්තංගෙව ගොතං B. 8	14. පඨවිසමිං B. පඨවි b
ගවන්නං B.	උත්තධානතලට්ඨි S. උත්තමිභා
4. මහාපුරිසලකඛණාති B. 8.	ගමං B.
5. ඵදිසොඛි ඵදිසොඛි B. 8. ගවං B.	15. සිතොරුපමාණොපි b. 8.
6. තතොඛි B.	16. මතමිභා S.
7. සුපපතිත S. යථාභි B.	17. අක්කමිත්තාමිති පාදෙ
8. පණ්ඨි වා S. පණ්ඨි වා B.	අභිනිගරතො B. අභිනිගරතො B.
9. පාදස්සාතලං B. 8.	18. කණ්ටකොචා S. කථලාචා b.
10. ගතල	කණ්ටක සකඛරකඛලාචා L.
11. සුපපතිත S.	19. පස්සාචා වා B. උච්චාරපස්සාව
12. පාදෙ මො පත ගො B.	බෙලුසිඛ්ඛානිකාදිති වා L.
අනෙකසත පාරිසකරණං B.	පුරිමිතරම් b. යථා S.
	20. තතෙව වා B.

පෙත දසනතං පාරමිතං ආනුභාවෙන අයං මිතාපසථි සමා මුදු
පුප්ථාභිකිණ්ණො හොති,¹ තත්ත තථාගතො සමං පාදං නික්ඛිපති
සමං උග්ගරති, සබ්බාවන්තොති පාදතලෙහි භූමිං ඉසති; වෘත්තානිති
ද්විජු පාදෙසු ඥෙ වක්කාති² තෙසං අරු ව නෙමි ව³ නාති ව
පාත්‍රියං වුත්තාව; සබ්බාභාරපට්ටසුත්තීති ඉමිනා පත අයං විසෙසො
වෙදිතබ්බො; තෙසං කීර වක්කාතං පාදතලස්ස මජ්ඣෙ නාතිදිස්සති,
නාතිපට්ටින්නා වට්ටරෙඛා⁴ දිස්සති, නාතිමුඛපරිකෙඛප වට්ටො⁵
දිස්සති, පනාත්‍රිමුඛං දිස්සති, අරු⁶ දිස්සනති, අරෙසු වට්ටරෙඛා⁷
දිස්සනති,⁸ තෙමි දිස්සනති තෙමිමණිකා දිස්සනති, ඉදං තාව පාත්‍රි⁹
ආගතමෙව සබ්බසුලචාරෙ පත තාගතො¹⁰ සො ඵලං දට්ඨබ්බො¹¹
සොති¹² සිරිවට්ඨො නන්දි සොවන්තිකො වට්ඨසකො වදාමිනතං¹³
මච්ඡිසුගලං¹⁴ හද්දපිඨං පාසාදො තොරණං සෙතව්නතං බන්ධො
තාලවණං¹⁵ මොරහත්ථකො වාලපීජනී උණතිසපට්ටො (මණි) සුමන
දුමං¹⁶ නිලුපපලං රතතුපපලං¹⁷ පදුමං පුණකිරිතං පුණණසට්ටො
පුණණපාති¹⁸ සමුදො වක්කවාලො¹⁹ හිමවා සිනෙරු වන්දසුරියා²⁰
තක්ඛතතාති වත්තාරෙ මහාදීපා ඥෙ පටිත්තදිපසගග්ගාති අත්ත
මසො වක්කවිත්තිරසෙසුසු පරිසං උපාදාය සබ්බො වක්කලක්ඛ
ණසෙතව පට්ටාරෙ; ආසකපණ්ණිති දිසපණ්ණි²¹ පරිපුරපණ්ණිති
අපණ්ණා; යථාති අසෙසුසුසං අග්ගපාදො දිසො හොති, පණ්ණිමිත්ථකෙ
ජබ්බා පතිට්ඨාති, පණ්ණි තවෙත්ථො²² ඔපිතා විග්ග හොති; න ඵලං තථා
ගතස්ස; තථාගතස්ස පත වතුසු නොට්ඨාසෙසු ඥෙ නොට්ඨාසා අග්ග
පාදො හොති;²³ තතිගතොට්ඨසෙ ජබ්බා පතිට්ඨාති, වතුත්ථනොට්ඨා
සො²⁴ ආරග්ගෙන වට්ටෙත්ථො ඔපිතා විග්ග රත්තනාවලිලගෙණමුක්ඛදිසා²⁵

1. හොනති b.

2. පාදෙසු වක්කාති b දවිජු පාදෙසු

3. අරසොව B. අරුච S.
තෙමි ව නාති ව b, S.

4. වට්ටලෙඛා b, S.

5. නාතිමුඛෙ පරිකෙඛප S.
නාතිමුඛ පරිකෙඛපපට්ටිදෙ B.
නාතිමුඛ පරිකෙඛප පට්ටො L.

6. අරු S.

7. අරෙසු S. වට්ටලෙඛා b, S.

8. තෙමි දිස්සති b

9. පාත්‍රියං S.

10. අග්ගාගතො b, S.

11. වෙදිතබ්බො B.

12. හෙති W2. හනති B, M.
හනති සිරිවට්ඨො b, S.
හොවත්තීකො b.

13. වදාමිනතං b, S

14. සුමලං b, S. හද්දදිපං

අභිකුසං නොමජ්ඣොපාදො b.

15. තාලපණ්ණං S.

16. වාල S. උණතිසං b, S.
පට්ටො කුසුමි දුමං S. පණ්ණා
මණිකුසුමි දුමං b. උණතිසං
පණ්ණා කුසුමි S.

17. නිලුපපලං. සෙසුපපලං.
රතතුපපලං S. නිලුපපලං
රතතුපපලං. සෙසුපපලං b.

18. පුණණපාති S

19. වක්කවාලං b, S.

20. වන්දසුරියා b, S.

21. දිසපණ්ණි b, පරිපුරණ
පණ්ණිති b, S.

22. පණ්ණිං තවෙත්ථො S.

23. අග්ගපාදො හොනති b. තතිග්ග
නොට්ඨාසො b, S.

24. වතුත්ථකෙ ටොසො b S.

25. තමිමලෙ ගෙණමුක්ඛ b. රත්ත
නමිමලෙ ගෙණමුක්ඛ S.

පණතියොති. දීඝබ්‍රහ්මයා යථා අඤ්ඤාසං කාථි අබ්‍රහ්ම දීඝා
 හොති කාථි රක්‍ෂා න එවං තථාගතස්ස, තථාගතස්ස පන මිත්‍යා
 වස්සෙව දීඝභත්තපාදබ්‍රහ්මයො¹ බ්‍රහ්ම පුලා අනුප්‍රසේධන ගතතා
 අත්තෙ තනුකා නිත්‍යාසප්තෙලෙත මද්දිනා වට්ඨිතගරිතාලා² වට්ඨි සද්දසා
 හොනති, තෙන වුත්තං දීඝබ්‍රහ්මයා; මුද්දතද්දන සංඝං පාදෙති සප්පි
 මිත්තෙ මහාදෙතා³ සප්පි සංඝාචාරිගතකපාසපට්ඨා⁴ විය මුද්ද ජාත
 මිත්තකුමාරස්ස විය ව නිව්විකාලා⁵ තද්දතා ව භත්තපාද තස්සාති⁶
 මුද්දතද්දනභත්තපාදො; ජාලසංඝංපාදෙති න වලෙමතපරිවට්ඨිඅබ්‍රහ්ම⁷
 නත්තෙ එදිසො හි එඤ්ඤාසං පුරිසදෙසෙන උපගතො⁸ පබ්බ
 ජ්ජවපි න ලහති, තථාගතස්ස පන වතස්සො භත්තබ්‍රහ්මයො පඤ්චපි
 ව⁹ පාදබ්‍රහ්මයො එකපපමාණො හොනති, තාසං එකපපමාණං තා
 යෙව¹⁰ ලහමං අඤ්ඤාමඤ්ඤා පිතිවිජ්ජිතා¹¹ තිව්ඨති, අපස්ස භත්ත
 පාද කුසලෙන වඩ්ඪතිතා යොජ්ජතජාලවාතපානසද්දසා හොනති, තෙන
 න වුත්තං ජාලභත්තපාදොති; උඤ්ඤං පතිව්ඨිතගොපථකතතා උස්සංඝ
 පාදො අස්සාති¹² උස්සංඝංපාදො; අඤ්ඤාසං හි පිට්ඨිපාදො¹³ හො
 පථනා හොනති, තෙන තෙසං පාදා¹⁴ ආණ්ඩවට්ඨා විය එඤ්ඤා හොනති,
 න යථාසුඛං පරිවතනනති ගව්ජනනානං පාදතලාති න දීස්සනති,
 තථාගතස්ස පන ආරුහිතා¹⁵ උපරි ගොපථකා පතිව්ඨිතනති, තෙනස්ස
 කාතිතො පට්ඨාය උපරිමකායො කාචාය සපිතසුචණ්ණපට්ඨා විය
 තිව්විලො හොති, අධර¹⁶ කායොව ඉඤ්ඤාති සුඛෙත පාද පරි
 වතනනති පුරතොපි පව්ජතොපි උග්ගපස්සොප්පි සචා පස්සනනානං
 පාදතලාති පඤ්ඤාසංති න භජිතං විය පව්ජතොයෙව; එඤ්ඤා
 ජ්ජවමාති එඤ්ඤාසද්දසප්පිසංඝා; මංසුස්සදෙන පරිපුර්ණජ්ජවමාති
 එකතො බ්‍රහ්මපිණ්ඩිකමංසො¹⁷ සමන්තතො සමිසංඝංතෙන මංසෙන
 පරිකම්භතාති සුචට්ඨිතාති සාලිගබ්බසද්දසාති ජ්ජවමාති සමන්තාගතොති
 අප්පො; අප්පොණ්ණමග්ගොති අණ්ණමග්ගොති¹⁸ එතෙනස්ස අබුජ්ජතො
 මිත්තොපවා දීපිතො, අවසෙස ජනා හි¹⁹ බුජ්ජා වා හොනති වාමිනා වා,
 බුජ්ජානං උපරිම කායො අපරිපුර්ණණො හොති. වාමිනානං හෙට්ඨිම

1. දීඝභත්තපාදබ්‍රහ්මයො S.

2. වට්ඨිතගරිතාලා S.

3. මහාදිනා S. මහ රිතා, B.

4. සංඝාචාරිගත b. සංචාරිගත S.

5. නිව්විකාලො B.

6. පාද අස්සාති b, S.

7. න වලෙමත පරිවට්ඨි අබ්‍රහ්ම b. S.

8. උපගතො B.

9. පඤ්චපි b, S.

10. එකපපමාණොයෙව b, S.

එකපපමාණොයෙව L.

11. පට්ඨිවිජ්ජිතා b, S, L.

12. උස්සංඝං පාද අස්සාති b, S.

13. අඤ්ඤාසං පිට්ඨිපාදො S.

14. තෙසං පාදා S. ආණ්ඩවට්ඨා, B.

වියබ්බා b, අභිබ්බා විය බ්බා

හොනති B.

15. පන ආරුහිතා b, S.

16. අප්පොණ්ණො b, S.

17. බ්‍රහ්මපිණ්ඩික මංසො b, S.

18. අණ්ණාකමග්ගොති

අනමග්ගො b, S, ගෙනස්ස b.

ගෙනස්ස B.

19. අවසෙස ජනාහි

තායො, තෙ අපරිපුණ්ණකායත්තා න සතෙතොති අනොණමිත්තා
 ජණ්ණකාති¹ පරිජජ්ඣං, තථාගතො පන පරිපුණ්ණඋභයකායත්තා
 සතෙතොති; උභයවාරණාදිතං වීය සුවණ්ණපදුමනණ්ණිකාසදිසෙ²
 තොසෙ ඔතිතං පටිච්ඡත්තං වත්තුයො³ අයොති තොසොතිනවත්තු
 ගුණො; වත්තුයොති වත්තෙත ගුණතිතබ්බං⁴ අධ්‍යාපාතං වුවච්ඡි;
 සුවණ්ණවණ්ණොති ජාතිතිබ්බලකෙන මජ්ඣා, දිපිදායං සංසිච්ඡා⁵
 ගොරුකපරිකම්මං කත්වා සපිතසනසුවණ්ණරූපකසදිසොති අපත්වා;
 එතෙතස්ස සතතිතිඛාසණ්ණසරිතං⁶ දසොත්ථා ජම්බණ්ණස්ස දසොත්ත
 තං⁷ කඤ්ච නසනතිහතනපමාති වුත්තං; පුරිමස්ස වා වෙවච්ඡනෙවං
 එතං; රජොජලලකති රජො වා මලං වා; න උපලම්භනීති න ලග්ගති;
 පදුමපලාසතො උදබ්බන්තු⁸ වීය වීච්චති, ගත්ථධොවනපාදධොවනා
 දීති පන උතුගහණත්ථාය වෙව දායනාතං පුඤ්ඤාච්ඡත්ථාය ව බුද්ධා
 කණෙනති වත්ථසිසෙතාපි ව කණෙනතියෙව; සෙතාසතං පච්ඡ
 සතෙතන සිකවුතා⁹ පාදෙ ධොවිත්වා පච්ඡිතබ්බනති වත්තමේතං;¹⁰
 උදාගහනලාමොති අවත්තපරියොසානෙ උදාගහනති සුත්වා මුඛ
 සොභං උලොකගමානාති¹¹ වීය සීතාති ලොමාති අයොති උදාගහ
 ලොමො; මුහුච්ඡුගහතොති¹² මුහුතා වීය උජ්ඣගතො¹³ උජ්ඣමෙව
 උග්ගනදිසසරිතෙ; සෙගුග්ගසන සි සත්තා ඛණ්ණිකාවිසං ජාණ්ණසුති
 තිසු ආනෙසු නමනති, තෙ කවිසං නමිත්තා පච්ඡතො නමනති,
 ඉතරෙසු ද්විසු ආනෙසු පුරතො දිසසරිත පනෙතෙ පය්‍යවංකා¹⁴
 සොනති, එතෙ මුඛං උත්තාමෙත්වා¹⁵ නතඛත්තොති ගණයත්තා වීය
 මරනති, එතෙ අප්පමංසලොභිතා සුලසදිසා සොනති, පච්චධම්මානා
 ගච්ඡති, තථාගතො පන උජ්ඣමෙව උග්ගනත්වා දිසපමාණො¹⁶ දෙව
 නගරෙ උග්ගිත්තසුවණ්ණතොරණං වීය සොති; සභකුසුසද්ධි දො
 ගත්ථපිට්ඨියො දො පාදපිට්ඨියො දො අංසකුට්ඨිති ඛණ්ණිති ඉමෙසු
 සත්තසු ආනෙසු පරිපුණ්ණො මංසුය්‍යදෙ¹⁷ අයොති සත්තසුය්‍යදෙ;
 අඤ්ඤාසං පන ගත්ථපාදපිට්ඨිසු නගාරුජාලා පඤ්ඤායනති, අංසකුට්
 ඛණ්ණිසු අට්ඨිකොට්ඨියො තෙ මුත්තසංපතා¹⁸ වීය ඛායනති, න

1. ජණ්ණකාති b.

2. කණ්ණිකාසදිසෙ b, B.

3. පටිච්ඡත්තගුණං B.

4. ගුණිතබ්බං b.

5. මජ්ඣා: නිසදාය සංසිච්ඡා b.

ගොරුකපරිකම්මං B.

6. සතතිතිඛාසණ්ණසරිතං B.

7. වණ්ණදසොත්තං b, B.

8. වෙවච්ඡනෙවං, රජො b.

9. පදුමපලාසතො S. උදබ්බන්තු B.

10. පච්ඡතෙතස සි සිකවුතා b. S.

11. වුත්තමේතං b. B.

12. මලොකගමානාති

13. මුහුච්ඡුගහතොති b, B.

14. උජ්ඣගතො B.

15. පය්‍යවංකො b.

16. උග්ගමෙත්වා b.

17. දිසපමාණං b. B.

18. පරිපුණ්ණමංසුය්‍යදෙ b. S.

19. තෙ මුත්තසංපතා වීය b.

තථාගතො;¹ තථාගතො පන සත්තසු ධාතෙසු පරිපුර්ණමංසුසා
 දතො නිගුණ² නිගාරුජාලෙහි හත්ථිපිට්ඨාදීහි වට්ටනි; ධම්ම
 සුවර්ණලිඛිතදිසෙන³ බණ්ඩන සිලාරූපං විය විතතකමරූපං
 විය බාගති; සිග්ගා පුබ්බඛං විය⁴ කායො අසායාති සිහසුබ්බඛං
 කායො⁵ සිග්ගාපුරුමිමනායොව පරිපුර්ණො ගොති පච්චිමනායො
 අපරිපුර්ණො, තථාගතස්ස පන සිග්ගා පුබ්බඛංකායොව⁶ සබ්බො,
 කායො පරිපුර්ණො, සොපි සිග්ගෙව⁷ න තත්ථ තත්ථ විතතුග්ගතාදි
 වසෙන⁸ දුස්සංකපිඨසංකපිතො දීඝසුත්තවර්ණනෙ දීඝො රසාපුලංගු
 වට්ටසුත්ත වර්ණනෙසු⁹ තථාච්චොව ගොති, වුත්තං ගෙනං මනාපියෙව
 හි¹⁰ බො තික්ඛෙව කම්මවිපාසෙ පට්ටුපට්ඨිතෙ ගෙහි අමෙහති දීඝෙහි
 සොහති තාති අඛිනාති දීඝාති සංකප්පනති, ගෙහි අමෙහති රසෙහි
 සොහති තාති අඛිනාති රසාති සංකප්පනති, ගෙහි අමෙහති රසෙහි
 සොහති තාති අඛිනාති රසාති සංකප්පනති, ගෙහි අමෙහති පුලෙහි
 සොහති තාති අඛිනාති පුලාතිසංකප්පනති, ගෙහි අමෙහති කිසෙහි¹¹
 සොහති තාති අඛිනාති කිසාති සංකප්පනති, ගෙහි අමෙහති
 වට්ටෙහි සොහති තාති අඛිනාති වට්ටාති සංකප්පනති ඉති නානා
 විතතන පුඤ්ඤ විවිතතන විවිතතො¹² දසති පාරමිති සල්ලී
 නො තථාගතස්ස අත්තගාමො තස්ස ලොකෙ සබ්බසිප්පිනො වා
 ඉද්ධිමනො වා පහතිරූපකම්පි¹³ කාතුං න සසෙක්කානති; මිත්තසන්තරං
 සොති අත්තරංසං වුච්චති දභිනං කොට්ඨානමත්තරං තං විතං
 පරිපුර්ණං¹⁴ මසායාති විතත්තරංසො; අඤ්ඤාසං හි තං ධානං
 නිත්තං ගොති ආදි පිට්ඨිකොට්ඨාසා¹⁵ පාරියෙක්කං පඤ්ඤා
 යනති, තථාගතස්ස පන කපිතො පට්ඨාය මංසපට්ටං යාව බන්ධා
 උග්ගමම් සමුග්ගසුච්චර්ණපට්ටං විය පිට්ඨිං ඡාදෙති; පඨිට්ඨි
 තං; නිත්‍රොබ්බෙදිමණ්ඩලොති නිත්‍රොබ්බො විය පරිමණ්ඩලො; යථා
 පර්ණාසග්ගත්තාය වා සත්තග්ගත්තාය වා සමෙක්ඛකිසාබො නිත්‍රොබ්බො
 දීඝතොපි විත්තරතොපි එක්කප්පමාණොව ගොති, එවං කායතොපි
 ඛ්‍යාමතොපි¹⁶ එක්කප්පමාණො, යථා අඤ්ඤාසං කායො වා දීඝො
 ගොති ව්‍යාමො වා න එවං විසමප්පමාණොති අත්තො; අත්තෙනව

1. න එවං තථාගතො ස,	සුත්තවර්ණනෙසු b. රසාපුල
2. නිගුණෙ B. නිගුණ b.	අනුමට්ටිත සුත්තවර්ණනෙසු B.
3. සුවර්ණලිඛිත B.	10. මනාපියෙව බො b. B.
සුවර්ණ වර්ණ ලිඛිත b.	මනාපියෙව හි L.
සිලාරූපං B විතත කම්ම	11. නිසෙහි B. නිසාති S.
රූපං වියවි b. B.	12. පුඤ්ඤවිතතන විතතිතො b. S.
4. පුබ්බඛං විය b. B.	13. ඉච්චිනො වා පටි b. B.
5. සිහසුබ්බඛං කායො b. B.	පරිපුර්ණමපි B.
සිග්ගාති b. B.	න සෙක්කානති හි S.
6. පුබ්බඛං b B කායො සබ්බො B.	1 නං පරිපුර්ණං b.
7. ගොති මිත්තාසව B.	15 පිට්ඨිකොට්ඨා b පිට්ඨිකොට්ඨා B.
8. විතතුග්ගතාදිවසෙන b.	පාරිඨකං b.
9. රසාපුලංගු අනුමට්ටිත	16. ඛ්‍යාමො b B.

යාවතබ්බස්සා¹ භාග්ගොති ආදි වුත්තං; තත්ථ යාවතථො අස්සාති
 යාවතබ්බස්සා;² සමව්භ්වතභව්වෙකොති සමවච්චිතකකුසෙකො, යථා එකෙ
 තොගුචා, විය බ්බා විය ව³ දිඝගලා වඛකගලා පුපුලගලා ව හොතති,
 තථානාලෙ සිරුජාලං පඤ්ඤායති මජ්ඣෙ ව⁴ සරෙ නික්කමිති, න
 එවං තථාගතස්ස; තථාගතස්ස පන සුචච්චිතසුච්ඡාලිකසදිසො⁵
 බ්බො තොති, තථානාලෙ සිරුජාලං න පඤ්ඤායති, මෙඝස්ස විය
 ගජ්ජො සරෙ මහා හොති; රසශක්ඛගතිති එත්ථ රසං ගහනාති⁶
 රසග්ගා; රසභරණානමෙතං⁷ අභිවචනං, තා අස්සා අස්සාති රසග්ග
 සංගි⁸; තථාගතස්ස හි සත්තරසභරණීසකාති⁹ උදධායාති සුත්තා
 ගීවාගමෙව පටිවුක්කාති නිරුපලමතොති ආහාරෙ ජිවාග්ගො යථි
 තො සබ්බා කායං අනුථරති, තෙනෙව මහාපඨානං පදගතතස්ස
 එකතඤ්ඤාදීතිපි කාලාය සුසපසතොති¹⁰ කායස්ස යාපනං අහොසි,
 අඤ්ඤාසං පන තථා අභාවා න සකලකායං මජා එරති තෙන
 තෙ බව්වාබ්බා¹¹ හොතති, ඉදං පන ලක්ඛණං¹² අප්පාබ්බාධා සබ්බා
 තස්ස නිස්සංඤ්චලස්සවසෙන පාකටං හොති; සිහස්සෙව හනු අස්සාති
 සිහහනු; තත්ථ සිහස්ස හෙවසිම හනුමෙව පරිපුණ්ණං හොති න
 උපරිමං, තථාගතස්ස පන සිහස්ස හෙවසිමං විය දොපි පරිපුණ්ණාති,
 ආදසියං¹³ පක්ඛස්ස වඤ්ඤාදිසාති හොතති; වත්තාරිසද්දොනොති¹⁴
 ආදිපු උපරිමහනුතෙ පතීට්ඨිතා වියති හෙවසිමෙ වියතිති වත්තාරිස
 දනො අස්සාති වත්තාරිසද්දොනො; අඤ්ඤාසංගි¹⁵ පරිපුණ්ණ
 දනොනමපි ආතීතිසද්දනො හොතති තථාගතස්ස වත්තාරිසං¹⁶
 අඤ්ඤාසං ව තෙව දනො උච්චා තෙව නිවාති වියමා හොතති,
 තථාගස්ස¹⁷ අයපත්තවර්තනසබ්බපචලං විය සමා; අඤ්ඤාසං කුමිති
 ලානං¹⁸ විය දනො වීරලා හොතති, මච්ඡමංසාදි¹⁹ බාදනානං
 දනතත්තරං පුරති, තථාගතස්ස පන කතක ලකායං²⁰ සමුත්තාපිත
 චර්ජපතති විය²¹ අවිචර කුලිකාය දසසිතපරිච්ඡේද විය දනො
 හොතති; අඤ්ඤාසං ව පුතීදනො උච්චිතොති තෙන කාවී දායථි

1 යාවතබ්බස්සා b.	10 කලායසුසපසතොති b. 8.
2 යාවතථො අස්සාති	11 බ්බවාබ්බා b. 8.
යාවතබ්බස්සා යාවතබ්බස්සාති	12 ඉදං ලක්ඛණං b. 8.
යාවතථො අස්සා S. සමච්චට	13 ආදසියං b.
කකුසෙකොති b. 8, සමවච්චිත	14 වත්තාරිසද්දොනොති S.
බ්බො b.	15 අඤ්ඤාසංගි b. 8.
3 බ්බා විය වර්ගා විය ව.	16 වත්තාරිසං b. වත්තාරිසං 8
4 මජ්ඣෙ 8. මජ්ඣෙ 9. 8.	17 තථාගතස්ස පන b. S.
5 සුච්ඡාලිකසදිසො 8.	සමුච්ඡිත S. අයපවච්ඡිත b.
6 රසභ්වතගතිති රසං තභනාති	18 කුමිතිලානං b.
රසග්ගා S	19 මච්ඡමංසාදි b. 8
7 රසභරණමෙතං b. 8.	20 කතකචලකායසමුත්තාපිත 8.
8 රසභ්වතගතිති 8.	21 පතති විය 8. අවිචරා 8.
9 භඤ්ඤාරසභරණී ගහනායාති b. 8	

විවර්ණාපි භොතාති. තථාගතො සුට්ඨ සුක්කදුඝො¹ ඕසතිතාර කම්පි අතික්කම්පි විරෝවමානාය පහාය සමන්තාගත දුඝො, තෙන වුත්තං සුසුක්කදුඝොති; පසුනථිවෙහාති අඤ්ඤං ජ්වහා ථුලාපි² හොති, කිතාපි රත්තාපි ථංඛාපි³ විසමාපි, තථාගතස්ස පන⁴ මුදු දිසා පුථුලා විර්ණසම්පන්නා හොති; හො තං ලක්ඛණං පරිඥෙ සිත්ථං අංගතානං කම්බාපිනොදනත්ථං මුදුකතතා තං ජ්වහං කපිත සුචි⁵ විය වට්ටොති උභො තාසිකාසොතාති⁶ පරිමසති. දීඝතතා උභො කණ්ණසොතාති පරිමසති,⁷ පුථුලතතා කෙසකතපරිඥොසානං කෙවලම්පි තලාටං පට්ට්ඨාදෙති, එවං තස්ස⁸ මුදුදිඝපුථුලභාවං පනා සෙතොතා කම්බං විනොදෙති. එවං තිලක්කණසම්පන්නං ජ්වහං සංඝාය සසුනථිවෙහාති වුත්තං; බ්‍රහ්මස්සගේති අඤ්ඤා ඡිත්තස්ස රුපි හිත්ත ස්සරපි කාකස්සරපි හොතති, තථාගතො පන මහාබ්‍රහ්මනො සර සද්ධෙත සරෙන සමන්තාගතො, මහාබ්‍රහ්මනො හි පිත්තසෙමෙනති අපලිච්ඡුතිතා සරෙ විසුඤ්ඤා හොති; තථාගතොපි තත්තකම්මං තස්ස වඤ්ඤං⁹ හොඤ්ඤා, වඤ්ඤා නාහිතො පට්ඨාය සමුට්ඨතොතා සරෙ විසුඤ්ඤා අට්ඨායසමන්තාගතොව සමුට්ඨාති; කරවිනො¹⁰ විය ගණතීති කරවිනො¹¹.¹² මත්තකරවිකරදමඤ්ඤා සොඤ්ඤාති අත්ථා; තඤ්ඤා¹³ කරවිකරදස්ස¹⁴ මඤ්ඤා කරවික සකුණේ තිර මධුර රසං අම්පකකුං මුඛකුණකිකෙත පහරිතො පහරිතරස්ස¹⁵ සාසිත්වා පසෙකක තාලා¹⁶ දත්තා කුජමානෙ¹⁷ වතුපාදදීති මත්තාති විය ලම්භා¹⁸ අරගතති. ගොවර පසුතාපි වතුපාද මුඛගතාති¹⁹ තිණාති ඡමබ්බො තං සද්ධං සුණතති, වාලම්භා²⁰ බ්‍රහ්මකම්මෙ අනුබ්බාමානා උක්ඛිත්තපාදං අනුක්ඛිපිත්වා ව²¹ තිට්ඨතති, අනුබ්බාමිතා²² ව මරණ ගංගා හිත්වාපි²³ තිට්ඨතති, අතාසෙ පක්ඛානපක්ඛිනොපි²⁴ පසෙක පසාරෙත්වා තිට්ඨතති, උදකෙ මට්ඨාපි කුණ්ණපට්ටං අපොටෙනතා²⁵

1. සුසුක්කදුඝො B (සුසුක්කදුඝොති) අඤ්ඤං. ව b. තථාගතො සුසුක්කදුඝො b. S.	13. කරවිකරදසර S. මඤ්ඤාය b. S. කරවික b. S. සකුණේතිතිර L.
2. ජ්වහා ථුලාපි S.	14. පහරිතං රසං b.
3. කිතාපි රත්තාපි විසමාපි S	15. තාලං S.
4. තථාගතස්ස මුදු S.	16. විකුජ්ජමානෙ S. විකුජ්ජමානෙ වතුපාදාති b.
5. තපි සුචි. S. කපිත සුචි. b.	17. උලිභං S.
6. තාසිකසොතාති b. S. පරිමසති b.	18. මුඛගතාති (ප) b.
7. පරිමසති b.	19. වාලම්භා b. S.
8. තස්ස මුදු p. S.	20. අතික්කපිත්වා ව b. S.
9. සත්තං කම්මං වඤ්ඤං.	21. අතික්කම්මාති b. S.
10. කරවිනො b. S.	22. හිත්වා S.
11. කරවිනො ¹² b. S.	23. පක්ඛානපක්ඛිනොපි S.
12. සත්ථං b. S.	24. ත අපොටෙනතා b. ත පොටෙනතා S.
	අපොටෙනතා S.

තං සද්දං සුඤ්ඤානං වීථිනං, එවං මඤ්ජුරදා කරවිතා,¹ අසනී මනනාපි බම්මාසොකංගං දෙවී. අභි නු ඛො ගනොති සුඤ්ඤානං සද්දො නාගංගි සද්දො² සංඝං පුට්ඨි, අභි කරවිතකඤ්ඤා³ යොගි. කුභිං ගනොති තෙ සකුණංගි, ගිමවනොගි, සා රුජානං ආග දෙව කරවිතකඤ්ඤා⁴ දට්ඨකාමානී, රුජා ඉමසං පඤ්ඤරො⁵ නිසිදිත්වා කරවිතො ආගච්ඡන්ති සුචරණපඤ්ඤරො⁶ විශ්වප්පසි, පඤ්ඤරො ගතො, එකංග කරවිතංග පුරතො අවධායි, සො රුජාණාග ආගතො පඤ්ඤරො න සකංග න ගතොති⁷ තංගි නිසිදි, පඤ්ඤරො ආගතො, රඤ්ඤා පුරතොව අවධායි, කරවිතං සද්දං කාරුප්පො න සකංගානං, අභි රුජා කථං ගණ ඉමෙ සද්දං කෙරෙති ආග. ඤාතො දිට්ඨා දෙවොති, අභි තං රුජා දාදුසෙති පරිකම්පාපෙති. සො අනතොතොව ජායං දිට්ඨා ඤාතො මෙ ආගතො මඤ්ඤා මානො පකෙඛන තාලං⁸ දත්වා මඤ්ජුරොගො මණ්ඩංගං බම්මානො විශ විරවි, සකලගො මෙත්තං මතො විශ පලප්පි.⁹ අසනීමනො විනොගි, ඉමංග තාව තිරිච්ඡානංග එවං මට්ඨරො සද්දො නිදිසො නු ඛො සබ්බඤ්ඤාතඤ්ඤාණධරිං පත්තංග¹⁰ ගගවතො අගොගිති පිතිං උපපාදෙත්වා තං පිතිං අච්ඡතිත්වා¹¹ සත්තංගි ජංගමොගි සද්ධං සොතාපත්තිපලො පතිට්ඨායි, එවං මට්ඨරො කරවිතකදො තොගො සත්තාගොග සංගංගාගොග ව මට්ඨරොග¹² තථාගංගංග සද්දො, ලොකො පන කරවිතොග අඤ්ඤංග මට්ඨරොග¹³ අභාවතො කරවිතාණිති වුතංග, අගිනීලොගොගොති න සකලනීලොගොගොව. නීලසුත්තධාතො පත්තංග උමාපුරුප්පසි¹⁴ අභිවිසු දොග නීලවණොගොග සමනොගොගි අනිති හොනංගි; පිඤ්ඤානංගොග කණ්ණිකාරපුරුප්පසි¹⁵ අගිනිවණොගොග, ලොකිතසුත්තධාතොගොග බඤ්ඤිතපුරුප්පසි¹⁶ අගිනිවණොගොග, සෙසුත්තධාතොගොග ඔසධිකාරකසද්ධොගොග සෙසවණොගොග, කාලසුත්තධාතොගොග අද්දරිච්ඡානංගොග¹⁷ කාලවණොගොග සමනොගොගි සුචරණවිමොගොග උගංගොග මණ්ඩිතපඤ්ඤරොගොග¹⁸ බාගොග; සොමමුගොගි එභ් පමුගොගි සකලවකුගොගොග¹⁹ අගිපෙත්තං, තං කාලවච්ඡානංගොග බහලබාකුගොගොග, රත්තවච්ඡානංගොග විපකනංගොග මුත්තොගොග²⁰ රත්තවච්ඡානංගොග

1. කරවිතා b. S.

2. බුඬසද්දො ආග සද්දොගංග b. L

3. කරවිතා b. S.

4. සකුණංගොග S

5. පඤ්ඤරො b.

6. සුචරණ පඤ්ඤරො b.

7. විශ්වප්පසි b. S

8. තාලං b. S

9. ලප්පි S. ලප්පි b. S.

10. ඤාණධරිපත්තංග S

11. අච්ඡතිත්වා b.

සත්තංගි සකුණංගොග S.

12. ගගොග මට්ඨරො S. මට්ඨරොග b.

13. මට්ඨරොග b. මට්ඨරොග S.

14. උමාපුරුප්පසි S.

15. ලොකිතසුත්තධාතොගොග b.

16. අද්දරිච්ඡානංගොග S

17. කාලවණංගොග b.

18. සකලං b. S. මමුගොග b.

19. තං මුත්තං b.

විකල්පයෙහි¹ අපේ; අද්‍යක්‍යා හි අක්‍යයෙහි² අපරිපූර්ණ
 හෙයකි.³ හළුමුනිකාකාදිනං අක්‍යදිගෙහි විනිශ්චයෙහි⁴ ගලී
 රෙහි අක්‍යිහි සමනාගතා හෙයකි, තථාගතයා පන බොවිතො
 මජ්ඣා⁵ අපිතමණිගුලකා විය⁶ මුද්‍රාසිද්ධිතිලසුමුමප්‍රමිතා⁷
 අක්‍යිහි⁸ උණ්ණාති උණ්ණාලොමං; හමුකතකරෙති; ද්විතනං හමු
 කානං වෙමෙකි නාසිකාමන්තෙයෙව;⁹ ජායාති උග්ගතනා¹⁰ පන
 නලාටමිජේඛ ජායා; බද්‍යාති පරිපුර්ණා¹¹ මගධිතාරකවණ්ණා;
 මුද්‍රාති සප්තිමණි මසාදද්‍රා¹² අපිත සත්විතකපසාසපටලසදිකා;
 අලසනතිකාති¹³ සිමෙලිතුල ලතාතුලසමානා; අයමයා බද්‍යතාය
 උපමා, සා පනෙසා හොටිතං ගහෙති; ආකඩ්ඪිතමානා උපසිඬ්ඛාසු ප
 මාණා¹⁴ හොති, වීර්‍යයා දක්‍යවිතකවනෙත¹⁵ දාවතති; උභයා
 සුභා සතතිවති, සුවණ්ණඵලකමජේඛ අපිතරජකුබ්බුලකා¹⁶ විය
 සුවණ්ණසට්ඨා නිකුමමානා බිර්ධාර විය අරුණපහාරංසිගතන
 තලෙ¹⁷ මගධිතාරකා වියව අතිමනොහරය සිරියා විරෙවති; උණ්ණි
 සසිසොති දුදං පරිපුර්ණ නලාටකලසෙව පරිපුර්ණසිසකඤ්චාති¹⁸
 ආදා අන්තර්ගතපව්ව වුතනං; තථාගතයා හි දක්‍යවිතකවණ්ණසුලකතො
 පට්ඨාය මංසපටලං උච්චිති; සකලනලාටං.¹⁹ ජාදයමානං පුරයමානං
 ගතනා වාමකණ්ණසුලකාය පතිතං,²⁰ රසෙකු බද්ධි උණ්ණිසපට්ටා²¹
 විය විරෙවති, පට්ඨමහවිතකොධිසත්තානං කීර්ගමං ලකුණං දිව්‍යා²²
 රුක්ඛං උණ්ණිසපට්ටා²³ අකංසු, අයං තාව එතො අපේ; අද්‍යක්‍ය
 පන ජනා අපරිපුර්ණසිසා හොති කෙවිකපසසිසා,²⁴ කෙවි
 අට්ඨසිසා, කෙවි කුමභිසා, කෙවි පබ්බාරසිසා, තථාගතයා²⁵ අර
 ග්ගත වට්ටො අපිතං විය සුපරිපුර්ණං උදකබ්බුලකසදිසං²⁶
 සිසං හොති, තත් පුරිමතයෙන උණ්ණිසවෙතිසිසො වියාති උණ්ණිස
 සිසො, දුතියතයෙන උණ්ණිසං විය සබ්බත් පරිමණිලසිසොති

1. විකල්පයෙහි b.	ආවට්ඨො b S.
2. අක්‍යයෙහි b, අක්‍යයෙහි F.	14. පුප්ඵලකා පුප්ඵලකා b,
3. අපරිපුර්ණාහොති b, S.	15. අරුණපහා රසෙකු
4. විනිශ්චයෙහි b. ගමිතරෙහි b S.	ගතනතලෙ b, S.
5. මණිගුලකා විය b, S.	16. පරිපුර්ණසිසකඤ්චාති S.
6. තිලසුමුමාතිකාති අක්‍යිහි S	17. සකලං නලාටං b,
සුමුම පමුමා වියාති b උණ්ණාති	18. පට්ඨිතං B, S.
උණ්ණ b, S. ලොමං S.	19. බද්ධි උණ්ණිස S,
7. නාසිකමන්තෙයෙව b, S ජායා b, S.	20. ලකුණං මිද්‍රා රුක්ඛං b, S.
8. උග්ගතනාපි නලාට S.	21. උණ්ණිසපට්ටා b, පට්ටා S.
9. පරිපුර්ණමණි B,	22. කපසිසා S, S. කපසිසා, b,
10. මසාදද්‍රා B.	කප්පකපිසා B, කෙවිපල
11. අලසනතිකාති b.	සිසා b, S. කුමභිසා S.
සිප්පලිතුලකා අලසනානා b.	23. ගතනා පහ b,
12. උපසිඬ්ඛං බාහුපමාණං b,	24. උදක පුප්ඵලක සදිසං b.
13. දක්‍යවිතකවනෙත b S.	

උණ්ණිස සිසො; ඉමානි පන මහාසුරිසලකඛණානි නමමිං කම්මසරිකක
කං ලකඛණං ලකඛණානිසංයනති ඉමෙ වහන්සැරෙ කොට්ඨාසෙ එකෙ
කමමිං ලකඛණෙ දසෙය්‍යමා කපිතානි¹ සුකපිතානි ගොතති. තඤ්චගහ
වතා² ලකඛණසුත්තෙහ වුත්තානි ඉමානි කම්මාදිඤ් දසෙය්‍යමා කපෙ
තබ්බානි, සුත්තවසෙන විනිවර්ජ්‍යං අසකෙකානෙතන සුම්භලවිලාසි
නිසා දිඝනිකායවර්ගපාඨය තසෙය්‍යව සුත්තායා වණණතාය³ වුත්තන
සෙත්තවගහෙතබ්බානි; ඉමෙහි ඔවා සො හවං ගොතමොති⁴ භො
ආචරිය ඉමෙහි ආත්තංස මහාසුරිසලකඛණෙහි සො හවා ගොතමො
සමන්තා ගහො දෙවනගෙර සමුසසිත රතනවිවිත්තං සුවණණතොර
ණං විය යොජතසුදෙබ්බො සබ්බථාඋප්පිලලපාරිච්ඡත්තකො⁵ වියසෙ
ලතතරමති සුකුසුම්මසාලරුකෙඛා⁶ විය තාරුගණපතිමණ්ඩිත ගහන
තලමව ච අත්තනො සිරිවිගවෙන ලොකං ආලොකං කුරුමානො විය
මරතිති ඉමමන්තං⁷ දීපෙය්‍යා කිරියාවාරං ආවකඛ්‍යං ගපෙත්තෙනා ඔවා
භනාති ආදිමාන; දකඛිණෙත්තානි බුද්ධාදිතං හි⁸ ඔඤා වා තිසිදිඤා
චා තිපජ්ජමා වා ගමනං අභිනිගරන්තාතං දකඛිණපාදෙව පුරතො
ගොති සත්තපාටිභාරියං⁹ කිරෙන; නානිදුරෙ පාදං උදධරතිති
තං දකඛිණපාදං න අතිදුරෙ¹⁰ ඔපෙය්‍යාමිති උදධරති, අතිදුරං හි¹¹
අභිගරියමානෙ දකඛිණපාදෙන වාමපාදෙ¹² ආකඛ්‍යමානො ගපෙත්
ය්‍ය දකඛිණපාදෙපි දුරං ගන්තුං න සක්කුණෙය්‍ය¹³ ආසනෙතෙයව
පතිට්ඨතෙය්‍ය එවං සති පදවිපෙත්තෙද¹⁴ නාම ගොති, දකඛිණපාදෙ
පන පමාණෙනෙව උද්ධවො¹⁵ වාමපාදෙපි පමාණෙනෙව උද්ධරි
යති;¹⁶ පමාණෙනෙව¹⁷ උද්ධවො පතිට්ඨගන්තොපි පමාණෙයෙව¹⁸
පතිට්ඨාති, එවමනෙත¹⁹ තථාගතාය දකඛිණපාදකිට්ඨං වාමපාදෙන
නියමිතං වාමපාදකිට්ඨං දකඛිණපාදෙන නියමිතනති වේදිතබ්බං;
නානිසිසනති දිවාවිහාරා භත්තන්දාය²⁰ ගප්පෙනා හිතබ්බ විය න අති
සිසං ගප්පති; නානිසංඤ්ඤානති යථා පච්ඡතො ආගප්පෙනා ඔකාසං

1. දසෙය්‍යමා කපිතානි ගොතති B.
2. හගවතො B.
3. වණණතාය S.
4. ඉමෙ ඔවා සො සො හවං.
ගොතමොති S, ඉමෙහි ඔවා
පස සො සො හවං.
ගොතමොති b, S.
5. සබ්බථාඋප්පිලලපාරි b, S.
6. භිසුසුප්පිත සාලරුකෙඛා b, S.
තාරුගණපති b, S.
7. ඉමමන්තං b, S.
8. බුද්ධාතං හි b, S.
9. ගහන පාටිභාරියං S.
ගහනං පාටිභාරියං S.

10. තං දකඛිණං අතිදුරෙ ඔපෙය්‍යාමිති b.
1. අතිදුරඤ්ඤා S.
අතිදුරමිති සතිගරියමානෙ b.
12. දකඛිණපාදෙ වාමපාදෙ S.
13. සක්කුණෙය්‍ය B.
14. එවසතිපදපරිච්ඡෙදෙ S.
15. උද්ධවෙ S උධරෙ b.
16. ගමනෙනෙව උධරියති S.
17. යමානෙත S, පමාණෙන b.
උධරතො b, S.
18. ගමනෙනෙව පතිට්ඨාති එවං b, S.
19. පමාණෙන S, ගමනෙන b.
20. දිවාවිහාරා භත්තන්දාය b, S.
ගප්පෙනා හිතබ්බං b.

න උතති, එවං න අතිසංකිතං ගච්ඡති; අබ්‍රවිතො අබ්‍රවිතා¹ ජණ්ණ
කෙන ජණ්ණිකා; නසංචිතා² ගමිරුද්දතො ගච්ඡන්තා; පිය
උග්‍රො³ න උතතාමෙති; න ඔණ්ණමෙති රුක්ඛසාධානේදතදණ්ඩං
කුසපාදෙ පිය න පඤ්ඤා⁴ ඔසංකාපෙති; නසන්තාමෙති⁵ ඔවච්චා
නෙව හි පාදං කොට්ටන්තා පිය⁶ න එඤ්ඤා කණ්ඩා; න විනාමෙති
යන්තරුපතං කිලාපෙන්නා පිය න ඉතො විතො ච ලංගුලි;⁷
අබරකාසො වාහි ගෙවසිමකායොව ඉඤ්ඤා උපරිමකායො නාමාය
උපිතසූත්‍රපාඨානන්තරා පිය නිව්වලො තොති දුරෙ යථා ඔලොකෙනා
ති⁸ බ්‍රහ්මානං සීතභාවං වා ගමනභාවං වා න ජානනා;⁹ කාශල
නාති බාහා බිපන්නා බිපන්නා සරිරතො සෙසෙති බ්‍රව්වන්නාති
න කාශලෙන ගච්ඡති;¹⁰ සබ්බකාසෙන්නොති වංගං අපරිවිතෙතනා
රුක්ඛලොභාදෙ වුත්තනායාවලොකිතවසෙතෙව අවලොකෙති; න
උග්‍රානති ආදිසු නකඛතනාති ගණන්තො;¹¹ පිය න උඤ්ඤා
කෙති; තථං නානාකිංකං වා මාසකං වා පරිසෙසන්නා පිය න
අසො ඔලොකෙති; න හප්පිඅසොදසො පසන්නා පිය ඉතො
විතො ව විපෙක්ඛමානො;¹² ගච්ඡති; සුගමතනාති නවවිද්දතිමෙතෙ
වකුක්ඛති උපෙඨො ගච්ඡන්තා සුගමතනං පෙක්ඛති නාම; ගතවාපි
සුගත සුගතො සුදන්නො;¹³ ආජාතියො පිය එතතනං පසන්නා
ගච්ඡති; තතො වසං උත්තරිතා¹⁴ සුගමතනො පරමපත න
පසන්නා¹⁵ න වත්තමෙති නති නං කුඛ්ඛං වා¹⁶ කථාං වා ගවෙජා
වා ලතා වා ආවරිතුං සන්තොති. අථ බ්‍රහ්මා¹⁷ අනාවරණස්සාසා
අනෙකාති වකුඛවාලසංකාති එකඛණ්ණෙනව ගොනාති; අනතර
ඝරනාති ගෙවසා මහාසකුලද්විසුගත ඉඤ්ඤාලොකො;¹⁸ පඨාය අනතර
ඝරං ඉධ ඝරුමාරතො;¹⁹ පඨාය වෙදිතබ්බං; න කාශනාති ආදි
පකතිඉරියාපථෙතෙව පවිසතිති දස්සනස්සං වුත්තං දද්දිග්ගසුත්තොතං

1. අද්දවෙන අද්දවතා b.

අද්දවෙන අද්දවතා b.

අනතවෙන අනතවතා R.

2. න සංචිතං උතතාමෙති b

ගමිරුද්ද b S.

3. න උග්‍රො b.

4. පඤ්ඤා b. S.

5. න විනාමෙති b.

න උතතාමෙති B.

බ්‍රහ්මානංසාති පාදං b.

6. කොට්ටන්තා පිය b. S.

න බ්‍රහ්ම. b. න බ්‍රහ්ම. S.

7. විතොව වාලෙති b.

ලංගුලි B. විතොව ලංගුලි S.

අබ්‍රවිතායොවාති b අබ්‍රවි

කායොවාති S.

8. ඔලොකෙනොති b. S.

9. න ජානනා b. S.

කාශවාපලොකාති b.

බාහාබිපන්නා සරිරතො b.

10. ගච්ඡති හිවං b.

11. ගණන්තො S.

12. විතොව S. විපෙක්ඛමානො

ගච්ඡති b. S. විපෙක්ඛමානො S.

13. සුදන්නා b. S. ආජාතියො b.

14. උත්තරිතා b.

15. පරං න පසන්නා b.

16. න හි කුඛ්ඛං වා b. නති කුඛ්ඛං වා S.

17. අථ බ්‍රහ්මා b. S.

18. ඉඤ්ඤාලොකො b. b.

19. ඝරුමාරතො b. S.

නිව්ඤ්ජනං පටිසංකප්පනං හි පඨාගතො ඡදනං වා උග්ගච්ඡති පඨවි
 වා¹ ඔග්ගච්ඡති හගවා පත පකඨිගමිනෙතෙව ගච්ඡති; නාතිදුරෙති
 අතිදුරෙ පරිවණතනෙතන හි එකඥොපදවායෙ² පිට්ඨි ගාගත
 ගතවා; නිසිදිතබ්බං භොති, අවවාසනෙත හි³ පරිවණතනෙතන
 එකඥොපදවායෙ⁴ පුරතො ගතවා; නිසිදිතබ්බං භොති, තසමා යසම්-
 පදවායෙ⁵ සිතෙත⁶ පුරතො වා පච්ඡතොවා අගතවා⁷ නිසිදිතබ්බං
 භොති තත්ථ පරිවතනති; පාණිනාති කපිවාතාබාධිතො⁸ විය න
 අංගනං ගප්ථෙති ගගෙතො නිසිදිති; පකඨිපතීති යො කිඤ්චිකමිං
 කතො කිලුතෙතො⁹ ඕතතොව පතති;¹⁰ යොපි ඔරිමං අබ්බං තිස්සාය
 නිසිතොතො සංඝතොතො යාවපරමං අබ්බං ගච්ඡති¹¹ පරමබ්බං වා
 තිස්සාය නිසිතොතො තපෙව යාව ඔරිමබ්බං ආගච්ඡති සමෙබ්බං සො
 අංගතෙ¹² කායං පකඨිපති නාම, හගවා පත එවං අකතො අංගතස්ස
 මජ්ඣමං ඔලුමකං වායෙතොතො¹³ විය තුලපිටි¹⁴ ධපපෙතොතො විය
 යඤ්චිකං නිසිදිති; හත්ථකුඤ්ඤවචනති පතත මුඛවට්ඨං උදකඤ්ඤවච
 පතං¹⁵ මනඤ්චිතීති පණ්ණවෙදනථාලං¹⁶ නාදිගප්ථන අසංගත
 කරණං¹⁷ පාදකුඤ්ඤවචනති පාදෙත ගුම්ඤංගනාදි¹⁸ අසංගත
 කරණං; න ජමනතීති න ගායති; න ගාමපතීති න ඔසිදති; න මෙඛ
 තීති න වලති; න පෙට්ඨකස්සතීති ගගපරිතස්සනායෙති න පරිතස්සති;
 එකපෙට්ඨා හි ධම්මකථාදිතං අත්ථං ආගතවා මිත්තස්සපු වන්දිතො සිතෙ
 පු සකඨිස්සාමි හු චො තෙසං විතතං ගණතොතො ධම්මං වා කපෙට්ඨං¹⁹
 පඤ්ඤං වා පුට්ඨිතො විස්සජෙට්ඨං ගතොතොත්තංදනං²⁰ වා කාතුනති
 ගගපරිතස්සනායෙති පරිතස්සති, එකපෙට්ඨා මිනාපං හු චො මෙ යාතු
 ආගච්ඡියාති²¹ මිනාපං අනතරඛජ්ජනනති²² තණ්හාපරිතස්සනායෙ
 පරිතස්සති; තදුකගච්ඡි²³ තස්ස නන්දිති න පරිතස්සති; විමෙකො
 වතෙතොති විමෙකෙ නිබ්බානෙ අවට්ටමානසො²⁴ හුත්වා; විමෙක
 වතෙතොති පාදො, විමෙකවතෙතස්ස හුත්වාති අත්ථං; විමෙක
 වතතං නාම²⁵ කතභතනතිවට්ඨස්ස ගිතඤ්ඤාදි වාචිකායෙර සමපට්ඨස්ස

1. පඨවිවා S පථවි වා b.	18. තුලපිටි b.
2. එකං මෙපදවායෙ b.	19. උදකඤ්ඤවචනං b.
3. භොතිතාවවාසනෙතන b.	20. විජ්ජිතං තණ්හං S.
අවවාසනෙත b.	21. මෙවද ථාල b.
පරිවණතනෙතන b. S	22. අසංගතකරණං S.
4. එකං මෙ b.	23. සංගතාදි b. S.
5. පදවායෙත සිතෙත S.	අසංගතකරණං S.
6. අගතවා b. S W2.	24. ධම්මං කපෙට්ඨං b.
7. පාණිතාති වාතාබාධිතො S.	25. විසජෙට්ඨං අත්තංදිතං වා S.
8. කිලුතෙතො b.	26. යාතු ආගච්ඡති b. S.
9. පතති ඔරිමං b.	27. අනතරං ඛජ්ජනනති වා b.
10. යාවපරමං අබ්බං ගච්ඡති L. යාව පරමබ්බං B. ගච්ඡති පාමබ්බං B. S.	28. තදුකගච්ඡි S.
11. සො සකඨිස්ස ආගතෙ S.	29. ආවතනමානසො S.
12. සංගතෙතො විය b. වායෙතො විය S.	30. විමෙකවතතං හි නාම b.

හොඳි; රහගෙඩො¹ පත නඬි; අට්ඨවිභවසමනාගමනනඬි² තෙව දවායාති වුදෙතති අබ්බතති සමනනාගතං; විසුඛිමෙහෙ පතංගු විතිවජ්ඣො ආගතොති සබ්බාසවස්සදෙත වුත්තමෙතං; ගජෙඤ්ඤ ඥානෙසුති සන්ධා කිං කරොති, පඨමං පතංගු ගහණට්ඨානං ඥානවතී, තත් පතං ගහණො සුමුමජ්ඣාගතං පෙහෙසො දො වාගෙ සඤ්චා රෙති, එතතාවතා පොකඛරපතෙත පතිතඋදකං විය නිවට්ටිඨො ගවජ්ඣ³; න ච අනිඤ්ඤොති යථා එකෙවො පතං ආචාරකෙ ධරෙතො පතෙත උදකං න පුඤ්ඤති⁴ රජෙ පතනෙත අඤ්චිපෙකඛති න එවං කරොති; න ච අනිඤ්ඤාභුරුහනිති යථා එකෙවො පමාණං තික්කනතං ආරකං පට්ඨපෙති⁵ භුඤ්ඤො වා පතෙත උදකං⁶ පුඤ්ඤො විවරහොගනතරං පවෙහෙසො පතං උදරෙන අත්තමිඨො⁷ ගණාති න එවං කරොති; න ච අනුමොදනස්සාති යො හි භුත්ත මනෙතාව දුරකෙසු ගතත්තොය රෙදනෙතසු පාතජ්ඣතෙතසු මිත්තෙසු⁸ භුඤ්ඤො අනාගතෙ යෙව අනුමොදනං ආරහති. තතො සබ්බ කම්මාති ඡබ්බිඨො⁹ එකෙවො අගවජ්ඣති එකෙවො අනාගතො¹⁰ හොනති, අයං කාලං අතිතාමෙති. යො පි¹¹ මිත්තෙසු ආගතො; අනුමොදනත්තොය වජ්ඣො නිසිනෙතසු අනුමොදනං අකම්මා¹² කථං තිස්සා¹³ කථං පුස්සා¹⁴ කථං සුමන, කථං තිස්සෙ කථං පුස්සෙ කථං සුමනෙ කම්මිත්තං¹⁵ අරෙහො සස්සං සමපනනති ආදි¹⁶ පාවිසෙ කකං කථං සමුට්ඨාපෙති අගමපි¹⁷ අනුමොදනස්ස කාලං, අතිතා මෙති, මිත්තස්සානං පත මනාසං ඤ්ඤො අයාවිතකාලෙ¹⁸ කරෙ නොතා නාතිතාමෙති නාම, සන්ධා තථා කරොති; න කං ගතනනති නිං ගතං නාමෙතං උත්තංගුලං අති කිලිත්තනති ආදිති වඨො න ගරහති; න අඤ්ඤං ගතනනති ස්වාගතාය වා පුත දිවසාය වා ගතං උපාදෙස්සාමිති හි අනුමොදනං කරෙතො අඤ්ඤං ගතං පටිකඛිති යො වා යාව මාතුගාමානං ගතං පවති. තාව¹⁹ අනුමොදනං කරිස්සාමි. අථ මෙ²⁰ අනුමොදනාවසානෙ අත්තනො පකකගතනනොපි රොහං දස්සනති අනුමොදනං වඩ්ඪති²¹ අගමපි පටිකඛිති නාම, සන්ධා න එවං කරොති; න නිමුට්ඨිකාමො ති²² එකෙවො හි පරිසං මුඤ්ඤිතො මුඤ්ඤිතො ගවජ්ඣ²³ වෙගෙන

1. රහගෙඩො පත S.
2. අට්ඨති අබ්බතති b.
3. විය විතිවතනිඨො ගවජ්ඣ b S.
4. න පුඤ්ඤති b.
5. ධංපති b. ධංපති S.
6. උදකං පුඤ්ඤො
7. අනිඤ්ඤො S. ගණනති b.
8. ජාගමනෙතසු මිත්තෙසු b. S.
9. ඡබ්බිඨො b.
10. අනාගතො b. S.
11. යොති b. S.
12. අකම්මා b.

13. කථං පුස්ස S.
14. පුස්ස S.
15. කම්මිත්තං L.
16. ආදි. S. පාවිඨකං. b.
17. අග. b S
18. අයාවිතකාලෙ b. කපෙතොසං. b.
19. ගතං. පට්ඨිඨිතාව b. S.
20. අග. මෙ b.
21. වඩ්ඪති S. S
22. න විමුඤ්ඤානුමොති S. න විමුඤ්ඤානුමොති S. S.
23. පරිසං මුඤ්ඤිතො ගවජ්ඣ S. S.

අනුමානිකබොහොසි, සත්‍ය පත න එවං ගවේති, පරිභාස ඉදේසි
 තිහො ගවේති; අවමුක්තධර්මයා යො හි යාවි හනුකට්ඨිතො උක්ති
 පිණි පාරුපති, තස්ස අවමුක්තධර්මං නාමි හොති, යො යාවි හොපථිකා
 ඕතාරෙණිව¹ පාරුපති තස්ස අවෙවාක්තධර්මං² හොති, යො පි
 උගතො උක්තිපිණි උදරං විවරිණි³ යාති තස්සපි අවමුක්තධර්මං
 හොති, යො එකංසං කණිං පතං විවරිණි⁴ යාති තස්සපි අවෙවා
 කධර්මං⁵ සත්‍යං තං සබ්බං න භාගෙති; අලලිනනති⁶ යථා අසෙසසං
 සෙදෙන තිත්තං⁷ අලලියති⁸ න එවං සත්‍ය; අපක්කධර්මනති⁹ බලි
 සංපතො වීඝ්නාසනො මුච්චිණි¹⁰ න තිඨති; වාහොති වෙරමි
 වාහොපි¹¹ උච්චිති වාලොකං න සන්තොති; පාදමණ්ඩනානුසො
 ගතති ඉච්චිකාසංසන්ධාදිති පාදසොගනානුසොගං; පක්කාලොකො
 ති¹² පාදෙතෙව පාදං බොවිණි; සො නෙව අතභව්‍යාබ්‍යාසාති¹³
 ආදිති පුමබ්බතිවාස වෙතොපරිගස්සණිකං අභිතාය න වදති¹⁴
 ඉරියාපථසන්තතං පත දිඛවා අනුමානෙන වදති; බම්බනති පරිගතති
 බම්බං, උක්තාදෙති¹⁵ කිං මහාරට්ඨික¹⁶ මහාකුට්ටිකාති ආදිති¹⁷
 වීඝ්නාසනසංසන්ධාදිති උක්තාදෙති; අපක්කාදෙති¹⁸ කිං උපාසක
 කථං තෙ විහාරමෙහො සද්දො කිං භගො නාගවේසි¹⁹ න තික්ක
 කිසදි අවච්ඡිදිණි ගණනති²⁰ මා හාසිති වා කිං තුග්ගං එවං
 මිවරිණි²¹ ජිවිතං නාමාති වා ආදිති වීඝ්නාසනසංසන්ධාදිති න අප
 සාදෙති;²² විශ්වකොති අසද්දිවෙති²³ අපලිබ්බො; විසෙසසංසන්ධාති
 විසෙසපති²⁴ පාක්කො විශ්වකතොගෙව²⁵ වෙස විසෙසසංසන්ධා
 හොති; මෙසස්සති මුඛො; සවතිකොති²⁶ සොතසුඛො; මුද්ධරතොගෙව²⁷
 වෙස සවතිකො හොති; බිද්ධති සම්පිණ්ඩිතො; අවිසාරිති²⁸ අවිසාරො
 බිද්ධතොගෙව වෙස අවිසාරි හොති; ගම්බිණ්ඩති ගම්බිරසමුට්ඨිතො;
 නිත්තොදිති නිත්තොදවා ගම්බිරසතොගෙව²⁹ වෙස නිත්තොදි හොති;

1. බ්‍යාසරණි වා	15. න උක්තාදෙති B. S,
2. අවමුක්තධර්මං S.	16. මහාරට්ඨික S. කිං මහා B.
3. උදරං. විවරණිං S.	කුට්ටිකාති S. B.
විවරණිංගාති තස්සපි	17. න අපසාදෙති B.
අවමුක්තධර්මං සත්‍යං B	18. තෙසෙත ආගවේසි S, තෙසෙත
4. එකං විවරණිං S.	නාගවේසි B. තති B, S, සික්ක S
5. අවමුක්තධර්මං S.	19. ගණනති S.
6. අලලිනනති B.	20. එවං. මිවරිණි S මිවරිණි B.
7. තිත්තං තං L.	21. ගම්බිණ්ඩපමෙත අපසාදෙති B.
8. අලලියති B.	22. විසෙසධර්ම අසංසෙසධර්මං S.
9. අපසාදකති B S බලසංපතො S.	අසන්තොගෙව L. සිතිකො B.
10. මුඛපිණි B.	23. විසෙසපතිකො S.
11. වෙරමිවාහොපි S.	24. විසෙසධර්මාගෙව S
12. පක්කාලිණි S.	25. සවතිකොති B
13. අතභව්‍යා B. පාදසංසන්ධා B.	26. මුද්ධරතොගෙව S, ගම්බිණ්ඩ B.
ආදිති න පුමබ්බතිවාස B.	27. අවිසාරිති අවිසාරධර්මං බිද්ධතොගෙව S.
14. අභිතාය වදති B. S.	28. ගම්බිරසං ගෙව S.

සථාපටිසන්ධි වක්ඛනවාලපරියන්තමපි එකාබ්බපරිසං¹ විඤ්ඤාපෙති; බ්බිඤ්ඤාති; අබ්බුලුමන්තමපි² අබ්බබ්බුලු මන්තමපි පරිසන්තො බ්බිඤ්ඤානාගච්ඡති,³ කාමො ථො ඵවරුපො⁴ මුද්දරස්සෙ අසාරණං තඤ්ඤාති⁵ ඉති හගවන්තො ඤොඤො පරිසංග මන්තො⁶ මන්තොනෙව වරති; අවලොකනමානාති⁷ සිරස්සං අඤ්ඤාං අපෙඨාං හගවන්තං ඔලොකනන්තාව⁸ පච්චාසකතිත්වා දස්සනවිජ්ඣනට්ඨානෙව චජ්ඣිත්වා ගච්ඡන්ති; අවිජ්ජනනාති⁹ යො හි කපං සුත්වා චුට්ඨිත්වා අඤ්ඤං දිට්ඨසුත්වාදිකපං¹⁰ කපෙන්නො ගච්ඡති, එසසභාවෙන¹¹ මිජ්ඣති නාම, යො පන සුත ඛම්මකපංග වණණං කපෙන්නොව ගච්ඡති අයං න විජ්ඣති නාම, එවං අවිජ්ජනනභාවෙන පක්ඛමන්ති; ඔච්ඡන්තනති රජ්ජයන්තාවසෙතරතනසතුබ්බධං සුවණණන්තිකං විය ගච්ඡන්තං අද්දසාම; සීගනති සමුස්සිතකඤ්චනපබ්බන්තං විය සීතං අද්දසාම; නිගො ව හිගොනාති විජ්ඣරෙත්වා ගුණෙ කපෙත්වා අසකකානොත්තො අවසෙසගුණං¹² සබ්බිපිත්වා කලාපං විය මුට්ඨකබ්බං¹³ විය ච කත්වා විග්ගපේජනන්තා ඵවමාන, අයං හෙත්ව අභිප්පායො, මයා¹⁴ කපිතගුණෙති අකපිතාව බ්බුතර මහා පඨවිමහාසමුද්දාදයො¹⁵ විය හි තස්ස භොජනො අනන්තො අපපමෙය්‍යගුණං¹⁶ අංකාසමිච්ඡන්තාති;¹⁷ අපපමිසංවිදිතොති අවිඤ්ඤාත අංගමන්තො; පබ්බජ්ජෙ උපසංඝකමන්තොති¹⁸ විවරපරිකම්මාදිසමයෙවා එසං තිවාසෙත්වා සරීරඤ්ඤාදනසමයෙ¹⁹ වා උපසංඝකමිත්වා තන්තො වා,²⁰ පටිතිවහතිතබ්බං භොති, පටිසන්තාරමන්තමපි න ජායති, පුරෙතරං පන ඔකාසෙ කාරිතෙව දිවාට්ඨානං සමප්පත්වා විවරං පාරුපිත්වා,²¹ හික්ඛු විමිත්තො ආනෙතිසිද්ධති, තං අංගනත්වා පස්සන්තො²² දස්සන්තෙති පසිද්ධති. පටිසන්තාරෙ ජායති, පඤ්ඤා²³ ව්‍යාකරණං වා ඛම්මකපං වා ලබ්බති,²⁴ තස්මා පඤ්ඤාතො ඔකාසං කරෙති,²⁵ භො ව තෙසං²⁶ අඤ්ඤාතෙරං තෙතස්ස එතදභොති, ජිහ්වනා චුදොධාති

1 එකාබ්බපරිසං B.

එකාබ්බපරිසං B

2 අබ්බුලුමන්තමපි පරිසන්තො B. S.

3 බ්බිඤ්ඤානාගච්ඡති B.

4 කාමො ථො ඵවරුපො B.

5 අසාරණං මාතංගිති B.

6 පරිසංග මන්තොනෙව B.

මන්තොනෙව B

7 අවලොකනමානාති B.

8 ඔලොකනන්තාව B. S. ම L.

9 අවිජ්ජනනාති B.

10 දිට්ඨසුත්වාදිකං කපං B. S.

11 එවං අවිජ්ජනනාතො B. S.

එකතාවෙන කපෙති එකාසාවෙන Vd.

12 අවසෙසෙ ගුණං B. S.

13 සබ්බිපිත්වා B. පුට්ඨකබ්බං S.

14 මයාති B. S.

15 මහ පඨවි සමුද්දායො B.

පඨවි B පඨවි B.

16 අපපමෙය්‍ය ගුණං B. S.

17 විජ්ඣරිතාති B. S.

18 උපසංඝකමන්තොති විවරකම්මාදි S.

19 සරීරඤ්ඤාදන සමයෙ B.

සරීරඋපසංඝාදන සමයෙ B

20 තන්තො පටි S. තන්තොව පටි B.

21 පාරුපෙත්වා B.

22 පස්සන්තො B.

23 පඤ්ඤා B. ව්‍යාකරණං B. S.

24 ඛම්මකපං වා ලබ්බති B. S.

25 ඔකාසං කරෙති B. S.

26 භො B. S.

අනන්‍යතා උත්තරාසාදි අනන්‍යතා කතා ඵලිතා; බුද්ධි නාම
 අනුදායකමපනා¹ නොනම් මහලකතාම මං සද්ධා² සිසං සිසා
 සං කර්මානාති ඵලිතා;³ අථ නං බහාසමතාසිති⁴ වෙගෙන
 උච්ඡාය ද්විතා හිජ්ජිතා සිසාසමතාසි; සෙ මෙති සෙ මතා; නාටිසක
 නාමසමතාසාති නාර්මතාමං නාම⁵ ඉච්චිලිතං තෙන අවතා
 පබ්බාති⁶ නාර්මතාම සමතා⁷ ඉච්චිලිතෙන වත්තබ්බාති වොතාර
 සුහරතාය ඵලි වදති; පසුනාට්ටෙතාති⁸ පුද්දලට්ටො; නිත්තාමසෙ
 තනාති නිතර ඵතං; කෙවලිති සකලගුණසමපනො; පබ්බාසිති
 ඵකපනාතෙත පුච්ඡිතෙ⁹ අවධපසසු¹⁰ වතාසෙතො පති
 අතාසි; සොච්ඡිති සො වීදති¹¹ ජාතාති යසං පුබ්බතිවාසෙ¹²
 පාතවො; සහසාපාසසු පසානාති දිබ්බවතසුසුණං කපිතං; ජාති
 කපිතං පනොතාති අරහතං පනොතා; අභිසුසුචොසිතොති තං අර
 හතං අභිජාතිතා වොසිතො වොසානපනොතා; බුද්ධිති අරහත
 සුණමොතොසෙත සමනාගතො; විසුද්ධිතා පණ්ඩරං, බුද්ධතං
 ධ්මෙති¹³ කිලෙසරතෙති බුද්ධතං; පණ්ඩරාතිමරණොති ජාති
 කපිතං පනොතා පතිනජාතිතො ජාතිපතාතෙතෙව¹⁴ පතිනමරණො;
 මුහුණුප්‍රකාශන මෙවලිති යං බුද්ධවර්ගසං තෙවලි¹⁵ සකලතාපො
 තෙන සමනාගතො¹⁶ සකලවිසුමසබ්බවර්ගවොසොති අපෙතො;
 පාරගු සබ්බබ්මිතානාති සබ්බසං ලොකිකං ලොකුත්තරබ්මිතං
 අභිසුසුච පාරගතො¹⁷ සබ්බබ්මෙව අභිජාතිතා සිතොති අපෙතො;
 පාරගුති වා ඵතාමතා ව පරිසුසුපාරගු¹⁸ පසුචත්තං බහිනං, පතාන
 පාරගු¹⁹ සබ්බකිලෙසානං, භාවතාපාරගු වතුනං මහානං, සවිජ්ඣිත
 යාපාරගු නිසර්ගසං, සමපතතිපාරගු සබ්බ සමපතතිනාති අයමෙතො
 වුජනො; පුන සබ්බබ්මිතානාති ඉමිනා අභිසුසුපාරගු²⁰ වුජනොති;
 මුජ්ඣං නාදි²¹ පබ්බවතීති නාදිසො ජති අතාතෙති පාරමිතො

1. අනුදායකමපනා B. B.

2. මහලකතාම සද්ධා B. S.

3. ඵලිතා මර්මප B. මර්මප B.

4. සිසාස මහාසිති b. S.

5. නාමනාම අනන්‍යතා

නාර්මතාමං B. නාර්මතා

සමතාති නාර්මතා නාම b.

නාර්මතා නාම සමතාති නාර්

මතා නාම. නාම ඉච්චි ලිඛිතං B.

6. සබ්බාසමතා L.

7. නාර්මතා සමතා b.

නාර්මතා නාමසමතා

ඉච්චි ලිඛිතං B.

8. පසුනා ජ්වෙතාති B.

බුද්ධ ජ්වෙතාති b.

9. පුච්ඡිතො b.

10. අවධපසසු B.

බහාසෙතො b. B. පරි අතාසි B.

11. සො ච්ඡිති සොච්ඡිති b. B.

12. පුබ්බතිවාසො b. S.

13. බුද්ධතෙති b. තෙතෙති

කිලෙසරතෙති B.

14. ජාතිපතාතෙතෙව S.

පතානමරණො b.

15. සෙවලං B. B.

16. තෙන සමනාගතො b.

17. පාරගතො b. B.

18. ඵතාමතා පරිසුසුපාරගු b.

19. පතින පාරගු b.

20. සබ්බබ්මිතාති අභිසුසුපාරගු B.

21. නාදි b.

සබ්බාකාරෙන වතුනතං සච්චානං බුද්ධානා බුද්ධානි පවුච්චති; කීං පන ඵහතාවතා සබ්බෙ පඤ්ඤා¹ විඤ්ජනා භොනතිති: ආමි විඤ්ජනා;² විතතං විසුඛං ජානාති බුතතං රුහෙහිති ඉමිනා තාව බාහිතපාපකතා බ්‍රාහ්මණොති පඨමපඤ්ඤා විඤ්ජනො³ භොති පාරගුති ඉමිනා වෙදෙහි ගතතො⁴ වෙදගුති දුතියපඤ්ඤා විඤ්ජනො භොති, පුබ්බෙතිවාසනාති ආදීහි ඉමාසං තිස්සනතං විජ්ජානං අත්ථිතාය තෙවිජ්ජාති නතිස පඤ්ඤා විඤ්ජනො භොති, බුතතං රුහෙහි සබ්බෙහොති ඉමිනා ව⁵ නිස්සවතතා පාපබලමානං සොත්ථි සොති වතුන්තපඤ්ඤා විඤ්ජනො භොති; ජාතික්කයං පතෙතාති ඉමිනා පන අරහත්තසොච චුතතතතා පඤ්චමපඤ්ඤා විඤ්ජනො භොති වොසිතොති ව චුග්ගවරියස්ස කෙවලිති ව ඉමෙහි රුධිරපඤ්ඤා විඤ්ජනො භොති, අභිඤ්ඤාවොසිතො බුතීති ඉමිනා සත්තමපඤ්ඤා විඤ්ජනො භොති, පාරගු සබ්බබලමානං බුද්ධො තාදි පවුච්චතිති ඉමිනා අධිමපඤ්ඤා විඤ්ජනොති; දුන්නථනාති ආදීහි හෙව්ඨි, සුතෙත වින්දාරිතානෙව, පච්ච පාදිති පටිපජ්ජි;⁶ ඛම්මස්සානුඛම්මිනාති ඉමිසම් සුතෙත බ්‍රහ්මෙව; නාමි අරහත්තමස්සො අනුබ්‍රහ්මෙව; නාමි තස්සො හෙව්ඨිමා මස්සා තිණ් ව සාමඤ්ඤඵලාති තාති පටිපාටියා පටිලහිති⁷ අන්තො; න ව මං⁸ ඛම්මාසිකරණං ව විහෙසෙහිති මඤ්ච බලමිකාරණං න කිලමෙසි⁹ න පුත්තපුත්ත කපාපෙසිති චුතතං භොති; සෙසං සබ්බන්ත උත්තානමෙවාති¹⁰; තස්ම පටිගිබ්බාසිති පන පදෙන දෙස නාය අරහත්තෙනෙව කුටං ගතිතනති.

බ්‍රහ්මානුසුත්තං පඨමං.

2. 5. 2.

ඵචමෙම සුත්තාති සෙලසුත්තං; තන්ත අබ්බුතතන්තපෙසුති ආදි පොතලිකසුත්තෙත වින්දාරිතමෙව, අබ්බුත නලසෙහිති¹¹ අසොත්ත තෙලසෙහි ආදහති සතෙති පඤ්ඤාසංග ව භික්ඛුති සද්ධිනාති චුතතං භොති; තෙ පන සාවකසනාතිපාතෙ සනාතිපතිතා භික්ඛුගෙව සබ්බෙ

1. ඵහතාවතා පඤ්ඤා b, S,

විඤ්ජනා S,

8. තවමි. S, බම්මාසිකරණං

විහෙහිති b, S

2. විඤ්ජනා S,

3. විඤ්ජනා S,

4. වෙදනං ගතතො S, ..

5. ඉමිනා මි b, S,

6. පච්චපාදිනාති පටිපජ්ජි. b,

බම්මස්සානු බම්මිනා S,

බම්මස්ස අනුබ්‍රහ්මනාති b,

7. පටිලහිති b S

9. සච්චබලමිකාරණං b

පඤ්චබලමිකාරණං කීලමිති

හ පුත්තපුත්තං b, S,

10. උත්තානමෙමි b,

11. අබ්බුතෙතෙහිති S,

හෙලසෙහිති b, තෙරසෙහි S,

හෙලසෙහි b,

එහිහික්ඛුපබ්බජ්ජාය පබ්බජ්ජා විණිශ්චයා, තෙණ්ණියොති¹ තස්ස නාමි.
 ජට්ඨොති තාපසො; සො කීර චූභවණ්ණොසාලො ධනරක්ඛ
 තපාය පත තාපසපබ්බජ්ජං සමාදය රඤ්ඤ පණ්ණොකාරං කත්වා²
 භූමිභාගං ගගෙත්වා තප්ප අස්සමිං කාමෙත්වා වසති, පඤ්චති සකචස
 තෙති වණ්ණජ්ජං³ පයොපෙත්වා කුලසහස්සස්ස තිස්සයො⁴ සුඤ්ඤා අස්ස
 මෙපි වස්ස එතො තාලරුකෙවා දිවෙස⁵ එතං සොවණ්ණේයඵලං⁶
 චූඤ්චති⁷ වදනති, සො දිවා කාසායාති⁸ ධාමෙති ජවා ව බ්බති⁹
 රතං කාමසම්පත්තිං අනුභවති, ඛම්මිසා සාධායාති පානකාතිස්සං
 පටිසංයුතතාය¹⁰ ඛම්මිසා කපාය අයං හි තෙණ්ණියො තුච්ඡගෙත්වා ගග
 වතො දස්සනාය ගතං ලජ්ජායමානො¹¹ විකාලභොජනා විරතා
 නමපි පානකං කපපතිති විනොතො සුසංඛතඛදරපානං¹² පඤ්චති
 කාරස්සෙති ගාභාපෙත්වා අගමාසි, එවං ගතභාවො වස්ස “අථචො
 තෙණ්ණියස්ස ජට්ඨස්ස එතද්දොසො කිනත්තො අගං සමණස්ස ගොත
 මස්ස කරපෙය්‍යනති” සෙසජ්ජකම්මකො පාළිං ආරුලොභොගෙව,¹³
 දුතිසමපි චො ගගමාති කසමා පුතපුත¹⁴ පටිකම්පි තිත්ථිතානං
 පටිකෙත්තොපො පසන්නතාය¹⁵ අකාරණමෙතං තප්පි බුද්ධානං පච්චය
 ගෙතු එවරුපං කොගඤ්ඤං අයං පත අභිකෙලසාති¹⁶ හික්ඛුසතාති
 දිස්වා එතතකානං ගෙව හික්ඛං පටියාදෙස්සති¹⁷ ගෙව සෙලො තිති
 පුරිසස්සෙති සද්ධිං පබ්බජ්ජස්සති අයුතං චො පත තවකො අඤ්ඤ
 තො පෙසෙත්වා ඉමෙගෙව සද්ධිං ගතං අථාපි සබ්බෙ ගගෙත්වා
 ගම්මානා¹⁸ හික්ඛාභාමෙ නපාගොස්සති¹⁹ තපොහික්ඛුසු පිණ්ඩාය
 වරතොසු මත්තස්ස උජ්ඣාසිස්සති විරස්සා²⁰ තෙණ්ණියො සමණං
 ගොතමිං නිමනොත්වා²¹ යාපනමිත්තං දදානං ත සක්ඛිති²² සගමපි
 විපට්ඨාගි ගම්මස්ස පටිකෙත්තොපො පත තපො සමණො ගොතමො
 පුතපුත²³ චූඤ්ච චූභවණ්ණස්ස අභිපසංනොති චූභවණ්ණං නාමි
 ගණ්ණිති²⁴ විනොතො චූභවණ්ණෙති නිමනොත්තොමො ගම්මස්සති
 තපො චූභවණ්ණං පාටියෙක්කං නිමනොත්තස්සති²⁵ තපො නිමනතිතා

1. තෙණ්ණියොති b.	14. පුතපුතං b. S.
2. දඬු b. S. W2.	15. පසන්නතාය B පටිකෙත්ත
3. වාණිජ. b	පනතතාය b. S.
4. සොකුලසහස්ස තිස්සයො b	13. අභිකෙලසාති S, සෙලසාති b.
5. දිවෙස දිවෙස b. S.	17. පටියාදෙස්සති b. S.
6. සොවණ්ණේයං b සුවණ්ණේයං S.	18. ගගෙත්වා ආගම්මාමි b. S.
සුවණ්ණේයං තාල ඵලං B	19. තපපතොති b. S.
7. චූච්චති b. S.	20. පරස්සමපි S.
8. කාසායාති b.	21. නිමනතිත්වා S.
9. ජබ්බති S.	22. තාසක්ඛිති b. S.
10. පටිසංයුතතා ව S.	23. පුතපුතං b. S.
11. ලජ්ජායමානො b S.	24. ගණ්ණිති L.
12. සුඤ්ඤා අස්ස පරමපානං b.	25. නිමනොත්තස්සෙත තපො
13. පාළි ආරුලොභොගෙව b, පාළි S.	නිමනතිතා b. S.

හිකු වුණි; භුඤ්ජානනාදි එවමයා සදා අනුරක්ඛිතා හවිසානිති පුනපුන¹ පටිකම්පි; කිඤ්චාපි හොති² ඉමිනා ඉදං දීපෙති; හෙ, හොතම කිං ජාතං යදි අහං බ්‍රාහ්මණෙසු අතිපසනෙනා අභිවාසෙත්තු හවං හොතමො අහං බ්‍රාහ්මණානම්පි දුක්ඛං සකෙකාමි තුමානාමපිති; කායපෙය්‍යාවචිකිනති³ කායපෙය්‍යාවචමං; මණ්ඩලමාලනාදි දුක්ඛ මණ්ඩපං; ආවහොති කඤ්ඤාගහණං; විවාහොති කඤ්ඤාදානං; භො මෙ නිමනානිහොති. භො මයා නිමනානිහොති; අථ බ්‍රාහ්මණො පරිපකතු පතිස්සයතනා⁴ බුද්ධසද්ධං සුභාව අමනෙතෙවාහිසිතො පසාදං ආවිකරෙතො බුද්ධානි හො හෙණ්ණි ය වදෙසිති ආහ; කෙණ්ණො යථා භූතං ආවිකම්පෙනා; බුද්ධානි හො සෙල වදමිති ආහ; තතො තං පුනපි⁵ දළචිකරණන්ධං පුච්ඡි: ඉතරෙපි තපෙව ආරෙපෙමි; අථ සාපසනසහසොසිපි⁶ බුද්ධසද්ධං දුලලහතාවං සමපසනො එතද හොසිති එතං⁷ “සොසොපි ඛො”ති ආදි අහොසි; නිලාවනග්ජිති නිලවණණං⁸ රුක්ඛපතනි; පාදෙ පාදනති⁹ පදපමාණෙ පදං අවමාසනන¹⁰ හි අතිදුරෙ වා පාදෙ නික්ඛිපමානෙ¹¹ සද්දං වුච්ඡාති තං පටිසෙධෙතො එවමාන: සිහාව එකවරුති¹² ගණවාසි සිහො සිහ පොතකාදිති සද්ධං පමාදං ආපජ්ජති එකවරෙ අපමනෙනා හොති ඉති අපමාදවිහාරං දසෙසනෙනා එකවරසිහෙන ඔපමිමි. කරෙති; ඔා මෙ හොතොනාති අවාරං සික්ඛාපෙතෙනා අහ අයං එතද අභිප්පායො සවෙ නුමො කපාවාරං අලභිනි මෙ කපායං අනතරෙ¹³ කථං පවෙසෙසංථ අනතවාසිකෙ සික්ඛාපෙත්තුං නාසකිති මයො ගරහා උපපජ්ජන්ති තත්තො, ඛණ්ණං සංසිඛා මනෙත්තොපාති; නො ව ඛො න: න ඡන්තාමිති¹⁴ විපසිපි¹⁵ ඛොධිසතො වතුරසිති සහසංපබ්බජිතපරිවාසෙ සත්ත වසානි¹⁶ ඛොධිසතවාසිකං වරි. බුද්ධි ප්‍රාදනාලො විග අහොසි අමානම්පි ඛොධිසතො ඡබ්බිසානි ඛොධි සත්තවාසිකං වරි එවං පරිපුණ්ණති¹⁷ ලක්ඛණෙති සමන්තාගතාපි බුද්ධා න හොනති තත්තො බ්‍රාහ්මණො නො ව ඛො තං න ජානාමිති¹⁸

1. පුනපුනං b. S.

2. කිඤ්චාපි ඛො හොති b.

3. කායපෙය්‍යා වචිකිනති B.
වචිකිනති S.

4. පරිපකතාපතිස්සයතනා b.
පරිපකතා පතිස්සයතනා S. b

5. තං පුන S.

6. සාපසනසහසොසිපි b. S.
බුද්ධ සද්ධං b. S. ම S.

7. එතදහෙති එමං S.

8. නිලවණණං: කපනති b.
නිලවතර කපනති S.
නිලවතරෙති නිලවත B.
නිලවණණං M2.

9. පදෙපදනති b. S. පදසමානෙ S.

පදපමාණෙ b.

10. අවමාසනෙනා b. S.

11. නික්ඛිපමානෙ b. S.

12. සිහොව එකවරෙති b. S.
එකවරෙති සිහොති b ඉති ව b.

13. කපායං අනතරෙ S. කපායං
අනතරෙ පවෙසෙසංථ b

14. නොව ඛො තං ජානාමිති b. S.

15. විපසිපි L. විපසි ඛොධි
සතො S. සහසංපරිපටික
පරිවාසෙ S. සහසංපරිපටි b.

16. සත්තවාසි b. S.

17. පරිපුණ්ණති b. S. සරිලක්ඛණෙති b.

18. තං ජානාමිති L.

ආහ; පරිපුණ්ණතායොති ලක්ඛණෙති පරිපුණ්ණතාය¹ අතිතඛින
 තාය ච පරිපුණ්ණසරිතේ; සුරුචිති සුඤ්ජරසරිතසො; සුජානොති
 ආරොහපරිණාහසම්පත්තියා සංකාතසම්පත්තියා ච සුතිබ්බතො;
 වාදදායකොති සුචිරමි පණ්ණානානං අතිතතිජ්ජනකො මනොහර
 දායකො; සුවණ්ණවණ්ණොති සුවණ්ණවණ්ණසද්ධො;² සුසුත්තද
 ණොති සුචුසුත්තදණො; මහාසුරිසලක්ඛණොති³ පඨමං වුත්ත
 වීයඤ්ජනානෙව වචනනතරෙන නිගමෙනො; ආහ ඉදුතෙසෙසු⁴
 ලක්ඛණසු අනුතො; විතරුචිතොති ගහෙඤා ථොමෙනො;
 සංකතනෙතොති ආදිමාග හගවා හි පඤ්චවණ්ණපසාදසම්පත්තියා
 පසන්නතෙතො;⁵ පුණ්ණවඤ්ජසද්ධිමතාය සුමුඛො; ආරොහපරි
 ණාසම්පත්තියා මුඛො;⁶ මුහුණ්ජ්ජගත්තතාය⁷ උජ්ජ; ජුතිමත්තතාය
 සොසවා; ගම්මි චෙත්⁸ පුබ්බ වුත්තං තං මජ්ඣෙක සමණසංඝායා
 හි ඉමිනා පරියායෙන ථොමසො;⁹ පුත්ත වුත්තං එදිසො හි එවං
 විරොචති උත්තරතාපාපි¹⁰ එසෙවනො; උත්තමවණ්ණිනොති
 උත්තමවණ්ණසම්පන්නාය; රමෙසසොති උත්තමරපි,¹¹ ජමුඛණ්ඩ
 ඝාති ජමුදිපයා; පානපෙත ඉසාරියං ථොමෙනො; ආහ; චක්ක
 වතති පන¹² වතුනමි දිපානං ඉසාරෙ හොති; ඔභාතිසාති ජාති
 ඔත්තියා; හොගිති¹³ හොගියා; ඤජානොති යෙ කෙවි රජං
 කාරෙනො;¹⁴ ඤජාතිග්ගති රුජ්ජනං පුජනියො අතිරුජා¹⁵ හුඤ්ඤා
 වක්කවතති අධිපායො; මනුජිසොති මනුසාධිපති පරමිසාරෙ
 හුඤ්ඤා; එවං වුත්තෙත හගවා යෙ තෙ හවනති අරහතො; සම්මා
 සම්මුඛා තෙ සකෙ වණ්ණො¹⁶ හඤ්ඤාමනෙ අනුනානං පාදා¹⁷කරෙ
 නාති ඉමං සෙලයා මනොරථං පුරෙතො; ඤජාගමසමිති ආදිමාග:
 තත්තාධිපායො,¹⁸ යං මං කං සෙල රුජා අරහස් හවිතුනති යාවති¹⁹
 එත් අපොපායසුක්කො හොති රුජාගමස්ස සති ව්²⁰ රුජතෙත යථා
 අඤ්ඤා රුජානො යොජන සතං වා අනුසාසනති²¹ යොජනසහසං වා

1. පුණ්ණතාය S	ජ 16 S ජමුමණ්ණායාති b.
2. සුවණ්ණසද්ධික වණ්ණො b. S.	ජමු S
3. මහා සුරිස ලක්ඛණොති S.	12. වක්කවතති පන b. S.
පඨමිවුත්ත වීයඤ්ජනානෙව S.	13. හොගාති S. හොජාති L.
පඨමං වුත්තමසඤ්ජනානෙව b.	14. කාරෙනා b. කාරෙනා S.
විසාරජනානෙව S.	15. අතිරුජා b. S.
4. ඉදුති එසෙසු L.	16. සකවණ්ණ b.
ඉදුතිසෙසු b. S.	17. පාදා S.
5. සංකතවිසෙසො S.	18. තත්තාධං අධිපායො S.
6. මුඛො b. S.	ගමිතිපායො
7. මුහුණ්ජ්ජ b. S. ගගාතිතාය b.	19. හවිතුනති යං විසිසා වඤ්ඤි S.
8. යසංචෙත් b.	හවිතුනති වඤ්ඤි b.
9. ථොමසො S. ථොමසෙතො b.	20. සතිව S. යථා අඤ්ඤාඤජා b. S.
10. තාපාපි b. S.	21. අනුසාසති b. S.
11. උත්තමසාරපි S. සාරපි b.	

වකඤ්චනාභි භුත්වා¹ වතු දිපපරියන්තමිත්තං වා නාගමේවිං² පරිවේනන විසභො අහං හි³ ධම්මරුජා අනුත්තරෙ භවකතො අවිච්චරියන්තං කතො තිරියං අපමාණලොකබාතුභො අනුසාසාමි; යාවතා හි අපද දිපදදි⁴ හෙද සත්තා අහං තෙහං අභොගා; තා හි මේ කොචි සිලෙන වා⁵ -පෙ- විමුක්තිඤ්ඤාණදංගනෙන වා පටිභාගො⁶ අභි; ස්වාහං එවං ධම්මරුජා අනුත්තරෙ; අනුත්තරෙනෙව වතුසතිපට්ඨානාදි හෙදෙන ධම්මෙත වකඤ්ච වහෙතමිති⁷ ඉදං පජගථ ඉදං උපසම්පජ්ජ විහරුංහි ආණ්ඩකං; ඉදං ඛො පත භික්ඛවෙ දුක්ඛං අරියසව්වනාහි ආදිනා පරියන්තිධම්මෙන ධම්මවකඤ්චෙව වා වකඤ්ච; අපමතිවනාහි ඤාති යං වකඤ්ච අපමතිවනාහි⁸ හොති සම්මේන වා -පෙ- කෙතවි වා ලොකාසමිනාහි එවං අත්තානං අවිසරෙන්නං භගවන්තං දිස්වා පිති සොමනස්සජාතො සෙලො පුත දළහිකරණන්ථං සම්මුද්ධො සම්මිත්තා⁹ සිති ගාථාදායමාගා; තන්ථ භොගා හු සෙත්වාසනිති ධම්මරුඤ්ඤා¹⁰ හො තො ධම්මෙන පවතතිත්තං වකඤ්ච අනුපවත්තතො¹¹ සෙත්වාසනි හොති¹² පුච්ඡි; තෙන ව සම්මේන භගවතො දක්ඛිණපඤ්ඤා ආයසමා සාපිපුත්තො¹³ නිසින්නා; හොති සුචරණපුඤ්ඤා විස සිරියා සොග මානසා; තං දුෂ්ඨානං භගවා; මාසා සම්මනාසිත්තා¹⁴ ගාථාග තන්ථ අනුජාභොගා කථාසමිත්තාහි තථාගතං¹⁵ හෙතුං අනුජාතො තථාගතෙන හෙතුතාජාතොති අනෙත්වා¹⁶ අපි ව අනුජාතො අවජාතො අතිජාතොති තභො පුත්තා; තෙසු අවජාතො දුක්ඛිලො භො තථාගතස්ස පුත්තො තාමි ත හොති, අතිජාතො තාමි පිතර් උත්තරිතරෙ තාදිසොපි තථාගතස්ස¹⁷ පුත්තො; නත්ථි; තථාගතස්ස පත එඤ්ඤා අනුජාත පුත්තොව හොති¹⁸ තං දුෂ්ඨානං එවමාග, එවං කො හු සෙත්වාසනිති පඤ්ඤා ව්‍යාකරිත්වා යං සෙලො ආගා; සම්මුද්ධො සම්මිත්තා සිති තත්තු තං නික්ඛාඛං¹⁹ කාතුකාමො නාගං පටිඤ්ඤාමනෙතෙනෙව පටිජානාමි අපි වාගං ඉමිනා කාරණෙන බුද්ධොති ඤාපෙතුං; අහි ඤාඤ්ඤානෙති ගාථමාගා; තන්ථ අහිඤ්ඤායං²⁰ විජ්ජා ව විමුක්ති ව ගාථෙවනඛං මග්ගසව්වං පභාතඛං සම්මුදයසව්වං හෙතුච්චනෙන²¹ එල සිද්ධිතො තෙහං එලාති නිරෝධසව්වං²² දුක්ඛසව්වාතිපි වුත්තානෙව

1. මකඤ්චනාභි භුත්වාපි b. B.

2. නාගමේව b.

3. අහංගාති b.

4. අපදමිපදදි b. S.

5. සිලෙන වා විමුක්ති b.

6. පටිභාගො L.

7. වහෙතමි B. 1

8. අපමතිවනාහිසනි b. B.

9. අපමති b. B.

10. සෙත්වාසනි රඤ්ඤා b.

11. අනුපවත්තතො b.

අනුපවත්තතො B.

12. සෙත්වාසනි b.

13. සාපිපුත්තො B.

14. මාගාවතනිත්තා b.

15. තථාගතෙන b තථාගත B

හෙතු b. S.

16. අනුජාතොති අනෙත්වා අවජාතො

අනුජාතො අතිජාතොති b

17. තාදිසොති තථාගතස්ස b. B.

18. අනුජාතො පුත්තො හොති b.

19. තත්ථි නික්ඛාඛං b.

20. තත්තු අහිඤ්ඤානෙති b. B.

21. හෙතුච්චනෙන පත b. B.

22. නිරෝධ සව්වං B. L.

හොතති; එවං සච්ඡිකාතඛිං සච්ඡිකතං පරිඤ්ඤාතඛිං පරිඤ්ඤා
 තතති ඉදං පෙත්ථ¹ සංගතිතමේවාති වතුසච්චිකාවතං² සච්චිකාවතා
 එලං ව චිච්ඡිතතිං දංගොනොතා; චුක්ඛිතඛිං චුක්ඛිතා; චුදො; ජානො
 යමිති සුත්තසෙත්තා; චුදොතාවං සංගෙති; එවං තිසාරියංගෙන
 අත්තානං අංචිකානාං අත්තති කඛිංචිතරණ්ණපං චුංගමණං අතිත්තරය
 මානො³ චිතසෙත්තති ගාථාත්තයමානං⁴ තත්ථ සලලකිනොනාති රුගාදි
 සලලකන්තනො⁵; අනුත්තරණේති යථා බාහිරවෙජ්ජෙන චුපසමිත
 රෙණො අමසමිඤ්ඤාචත්තතාවෙ⁶ කුප්පති න එවං මයා චුපසමිතං
 පත රෙණං⁷ හවන්තරෙපි උප්පත්ති නාමි තස්මා අහං අනු
 ත්තරෙති අපෙත්ථ; චුගමතුන්තොති සෙච්චිතුන්තො; අතිතුළොති තුලං
 අතින්තො තිරුපමොති අපෙත්ථ; මාරසෙනසමදදනොති කාමා
 නෙ පථමා සෙනාති එවං අංගනාය මාරසෙනාය පමදුනො;
 සබ්බාමිත්තොති⁸ බන්ධිලොසාභිසබ්බාර මච්චුදෙවපුත්තමාර සබ්බාත
 සබ්බපච්චජිනො; චසි කන්ධානං⁹ අත්තනො වසෙ වත්තෙත්තා;
 අඤ්ඤාතසොති කුන්තොව අහසො; එවං චුත්තෙත්තෙත්තො
 චුගමණො තාව හඟවති¹⁰ සන්ද්දාතපසාදෙ පබ්බජ්ජා පෙබ්බා
 හුතී අමං නොනොනාති ගාථාත්තයමානං¹¹ තත්ථ කිංකොති
 ජාතිකොති වණ්ඤාලාදිතිවතුළෙ ජානො තනො තෙපි මාණවකා
 පබ්බජ්ජාපෙබ්බා හුතී¹² එවං තෙ රුච්චිති හොතොති ගාථමානංසු
 අථ යෙළො තෙත්ත මාණවකෙත්ත තුච්චිත්තො; තෙ ව දංගොනොතා
 පබ්බජ්ජා ව ගාවන්තො¹³ චුගමණොති ගාථමානං තනො හඟවා යමං
 සෙළො අතින්තෙ පදුමිත්තරංගං හඟවන්තො සංගතෙත්තොගෙව
 තිණ්ණං පුරිසසත්තානං ගණ්ණෙවෙත්තා හුතී තෙති සද්ධං පරිවෙණං
 කාරෙත්තා දුතාදිති ව පුඤ්ඤාති¹⁴ කන්ධා කමෙත්ත¹⁵ දෙවමත්තං
 සමපතති අනුභවමානො පච්ඡිමෙ හවෙ තෙසං යෙව අාවර්ගො
 හුතී තිබ්බතොතො තඤ්ච තෙසං කමමං චිච්ඡිතතිපරිපාකාය පරි
 පකකං එතිතිකචුගමං ව උප්පත්තියංගුතං තස්මා තෙ සෙබ්බව
 එතිතිකචුපබ්බජ්ජං පබ්බාජෙත්තො කන්ධානාතති ගාථමානං තත්ථ
 සන්ධිපිඤ්ඤාති සංගං දුච්චිබ්බං¹⁶ පච්චිකං; අනාලිකාති මග්ගාත්තත
 රං එළුපාත්තියා¹⁷ න කාලන්තරෙ පත්තබ්බඑලං; සන්ධි අමොකාති

1. ඉදමෙත්ථ b. 8. සබ්බසිතනති b. සබ්බසිතමේව 8.	8. සබ්බමිත්තොති b. 9. චසිකන්ධාති b.
2. වතුසච්චිකාවතා එලඤ්ච එලං B. චිච්ඡිතතිඤ්ච b. S.	10. ගාවිදෙව හඟවති b. S.
3. අතිතුරිතමානො B. අතිවාරය මානො b. අතිතාරයමානං S.	11. ගාථාත්තං b. ගාථමං
4. ගාථාත්තං b. ගාථමං S.	12. පෙබ්බා; හුතී b. S. එතං.මෙ S. b.
5. සලලකන්තනො S.	13. පබ්බජ්ජා ගාවන්තො b.
6. ඤ්ඤාචත්තතාවෙ b.	14. දුතාදිති පුඤ්ඤාති b.
7. එවං මයා චුපසමිතරෙණොමයා චුපසමිතං S.	15. තෙත්ත සමෙත්තපදෙව b.
	16. සංගමෙව දුච්චිබ්බං B.
	17. තත්තර එළුපාත්තියා b. න කාලන්තරං b.

යහමිං මහනමුහම්මරියෙ අපමනතං සිත්ඛතං¹ පුරණෙන සිත්ඛතො² පබ්බජ්ජා අමොඝා හොති සථලාති අපොථා; එවා එට්ඨ භික්ඛු ඛොති ගගවා අවොච, තෙ සබ්බෙ පත්තම්මරධර හුඨො ආනාසෙන ආගන්තවා වංගසතිං³ පෙරු වග සුචිතියා ගගවන්තං අභිවාදසිංසු එච් මමිං තෙහ ඵතිභික්ඛුභාවං සක්ඛියං අලංකරිමො සෙලොති ආදි වුත්තං; ඉමාමිති ඉමාති කෙණ්ගංගා විත්තානුකුලාති ගාථාති; තත්ථ අග්ගිපරිවරියං විතා මුග්ගමිණානං යඤ්ඤාභාවතො; අග්ගිසුත්ත මුඛං යඤ්ඤාති⁴ වුත්තං අග්ගිසුත්තමුඛාති අග්ගිසුත්තසෙට්ඨා;⁵ අග්ගිජ්ඣතපට්ඨානාති අපොථා; වෙදෙ සජ්ඣායනෙතති පථමං සජ්ඣාසිතබ්බතො සාචිතති⁶ ඡන්දසො මුඛතාති වුත්තො; මහුංගානං සෙට්ඨතො ජ්ජා මුඛතාති වුත්තො⁷ තදීනං ආධාරතො පටිසරණතො ච සාගරෙ මුඛතාති වුත්තො; චන්ද සොගවසෙන අජ්ඣ කතතිකා අජ්ඣ රෙහිණිති පඤ්ඤාතතො⁸ ආලොභා කරණතො සොමමභාවතො⁹ ච නක්ඛතො නං මුඛං වජෙඤ්ඤාති වුත්තො; තපනතොනං අග්ගතො ආදිමෙමා ඤාඤං මුඛතාති වුත්තො; දකුමිණෙග්ගානං පන අග්ගතො විසෙසෙන තහමිං සමිසෙ මුඛපබ්බතඛං¹⁰ සක්ඛියං පුඤ්ඤං ආනඛමිනානං; සෙට්ඨා වෙ සජ්ජං මුඛතාති වුත්තො;¹¹ තෙන සෙට්ඨා පුඤ්ඤංගා අග්ග මුඛතාති¹² දංගොති; සං ඤා කරණතාති අඤ්ඤාභාකරණතාට්ඨානා¹³ තංගපොථා වක්ඛුමි පඤ්චති¹⁴ වක්ඛුමි ගගවා ගගමා මියං ඉතො අට්ඨමෙ දිවසෙ තං කරණං¹⁵ ආගමම තහමා සත්ත රත්තනා තච්ඡාසෙන¹⁶ අනුත්තරෙන දම්මපට්ඨන දන්තවා¹⁷ අපොථො තෙ කරණංගා ආනුභාවොති; තපො පරං ගගවන්තං ද්විති කාථාති පොමෙ ඨො තතිගං¹⁸ වන්දනං යාවෙතොති භික්ඛවො තිසතා ඉමෙති ආදිමානාති.

සෙලසුත්තං දුතියං.

1. සිත්ඛාග්ගං b.	10. මුද්ධාපපමුඛං ගමිණං b. b.
2. එච්ඤාචි වොථා එච් b. b.	11. මුඛතාති වුත්තං S.
3. ආනාසෙනා ගගමා, වංගසති කපෙරු b. S.	12. අග්ගිමුඛාති b.
4. අග්ගිසුත්තං මුඛං යඤ්ඤාති S.	13. අඤ්ඤාභාකරණං b. S.
5. වුත්තං අග්ගිසුත්තසෙට්ඨා b. අග්ගිතො ජ්ඣතපට්ඨානාති b.	14. පඤ්ඤාතිකමුඛාති b. b.
6. සාචිති b.	15. තං තං කරණං b.
7. මුඛතාති වුත්තං b. S.	16. ආගතමිනා ගගමා අග්ගතො සාමිග්ගසෙන b. b.
8. යඤ්ඤාතතො b.	17. දන්තමිනා b. b.
9. අනාමිගාවතො b. අනාමිගාවතො වුත්තං b. b.	18. තති ග්ගං b. තතිගං S. යාවෙතො b. b.

2. 5. 3.

එවිසේමිසුනනති අක්කලායනපුත්තං; තථ නානාචෙට්ඨජ්ඣානනති අබ්බමෙධාදිති නානපට්ඨකාරෙති¹ චේට්ඨජේති ආගතානං තෙසු තෙසු වා² රජෙට්ඨ ජාතසංවඤ්ඤානනතිපි අපෙඨා; කෙනනවිදෙව්වාති යඤ්ඤාපාසනාදිනා අතිශාමිතතිචෙත්තං;³ වාසුවණ්ණිකති වසුවණ්ණසාධාරණං; මයං පත නභානපුත්ථියාපි⁴ භාවනාපුත්ථියාපි බ්‍රාහ්මණොව සුජ්ඣිකතිති⁵ වදමි අසුත්තං⁶ සමණො ගොතමො කණ්ඩකති මඤ්ඤාමානා එවං විනතංගසු; වුත්තසිගෙති වාපිතසිරෙ;⁷ ඛම්මවාදිති සභාවවාදි; දුප්පතිමත්තභාති⁸ අවතාදිගෙති අබ්බවවාදිති දුක්ඛකපති මනෙත්තකම්මා⁹ භොනති; බ්බවවාදිනො නාම පරජගො ත සත්තා භාතුනති දග්ගති; පටිබ්බාජකති පටිබ්බජ්ජාචාරිකානං; තගො චෙදෙ උග්ගතෙති; සබ්බපච්ඡා පටිබ්බජ්ජනා ගෙති මනෙත්තති පටිබ්බජ්ජති පටිබ්බජ්ජා ව ගෙ මනෙත්ත පරිහරනති ගං වා ආචාරා¹⁰ ආචරනති තං භබ්බං භොතා වරිතං සිත්ථිතං¹¹ තසමා භුග්ගං පරජගො තස්සි ජගො ව තෙ හවිසානති¹² මඤ්ඤානතා එවමාහංසු; දිග්ගතෙත ඛො පනාති¹³ ආදි තෙසං උච්චිතිඤ්ඤානං වුත්තං; තසු බ්‍රාහ්මණි¹⁴ භොති බ්‍රාහ්මණානං පුත්තපට්ඨලාහරිතං ආවාහවිවාහවිසෙසන කුලා ආතිතා බ්‍රාහ්මණීගො දිග්ගතති; තා ඛො පතෙතා අපරෙත සමිගෙත උතුතිගොපි භොනති; සඤ්ජාතපුප්ඨාතීති අපෙඨා;¹⁵ ඛම්මිතිභොති සඤ්ජාතගබ්බා; ඕජාමොනාති පුත්තතිතෙරෙ ජායමානා;¹⁶ පාසමානාති දුරතෙත ඵඤ්ඤා පායෙතතිගො; ගොතිජානාව¹⁷ සමානාති බ්‍රාහ්මණීනං පඤ්ඤාවමිගෙත්තති¹⁸ ජාතා සමානා; එවමාහංසුති එවං වදනති; තථං බ්‍රාහ්මණොව සෙවෙඨා වණ්ණං-පප-බ්‍රහ්මදයාදුති යදි පත තෙසං ගම්මවිවතං සියං බ්‍රාහ්මණීනං කුච්ඡි මහාබ්‍රහ්මණො උරෙ ගවෙය්‍ය, බ්‍රාහ්මණීනං පඤ්ඤාවමිගෙත්තා මහා බ්‍රහ්මණං බ්‍රිඛං ගවෙය්‍ය එත්තා එතා මගං මහාබ්‍රහ්මණො උරෙ වසිත්ථා බ්‍රිඛෙතා තිත්ථිතාති විතසුං මා උහනතුති අගං බ්‍රිඛෙතා ජාතෙට්ඨදකවාරෙ¹⁹ වුත්තනා; අකො හුච්චා දුගෙතා භොති දුගෙතා හුත්තා අගොතා භොති²⁰ බ්‍රාහ්මණො

1. නානපට්ඨකාරෙත ස.	ගං සිත්ථිතබ්බිකති L,
2. ආගතානං තෙසු b. S.	12. ජගොවහවිසානති S. b.
3. අතිශාමිතතිචෙත්තං S. S.	13. දිග්ගතති ඛො පනාති b.
මසුවණ්ණකති b.	14. තථ බ්‍රාහ්මණීගොති b. S.
4. තභාන පුත්ථියා b.	15. සඤ්ජාත පුප්ඨාති අපෙඨා b. S.
5. බ්‍රාහ්මණොව සුජ්ඣිකතිති ස.	16. ජාතමානා b. S.
6. අපිසුම b. S.	17. ගොතිජාපි b. S.
7. මෙට්ඨිත සිරෙ b.	ගොතිජාපි ඉති ආදිගං
මොජෙට්ඨිත සිරෙ S.	18. පඤ්ඤාවමිගෙත්ත b.
8. දුප්පතිමත්තභාති b. S.	19. පඤ්ඤාවමිගෙත්ත b.
9. පටි b. S. මතතිගබ්බා b.	20. ජාතෙට්ඨදක මාදෙ b.
10. ගං ආචාරා b. S.	21. අගොතා භොතිති b. S.
11. භොතා පරිත්තං සිත්ථිතනති S.	

සහරියො වණ්ණිජං¹ පයොජෙන්නො යොනරට්ඨං² වා කලෙඛජාරට්ඨං.
 වා ගතවා කාලං කරෙති; තස්ස ගෙහෙ වයප්පන්නෙ පුත්තෙ අසති
 බ්‍රාහ්මණී දුසෙත වා කම්මකරෙන වා³ සද්ධං සංවාසං කප්පෙති;
 එකත්ථිං⁴ දුරතෙ ජාතෙ සො පුරිසො දුසොච්ඡි හොති;⁵ තස්ස ජාත
 දුරතො⁶ පත දායජ්ඣාමිතො හොති; මාතිතො සුද්ධො පිතිතො
 අසුද්ධො සො වතිජං⁷ පයොජෙන්නො මජ්ඣමපදෙසං⁸ ගතවා
 බ්‍රාහ්මණදුරිතං ගහෙත්වා තස්සා කුච්ඡිමිං පුත්තං පටිලහති; සොපි
 මාතිතොච සුද්ධො හොති පිතිතො අසුද්ධො එවං බ්‍රාහ්මණසමයමි
 සෙසෙච ජාතිසමෙතදෙ⁹ හොතිති දස්සනාත්මෙතං වුත්තං; කිම්බලං
 කො අත්තාසොති යත්තුලෙඛ දාසා හොන්නො¹⁰ සබ්බෙච දාසා හොථ
 අයතා හොන්නො¹¹ සබ්බෙච අයතා හොථ එත්ථ වෙ¹² මො ථාමො කො
 අවස්සයො යෙත¹³ බ්‍රාහ්මණො සෙට්ඨො වග්ගෙණාති වදන්ති දීපෙති.
 බ්‍රහ්මිණොච කු වොති¹⁴ ආදයො සුත්තපෙට්ඨක වාරු නාම හො
 නති;¹⁵ ඉද්දති වාතුචණ්ණිසුද්ධිං දස්සෙන්නො ඉබ්බජාති ආදිමාහ:
 සාපානදෙණ්ණාති සුත්තඛාතමට්ඨකදෙණ්ණාය; අභිකරණ්ණිකතති සිතවි
 නොදනඅකිකාරවිමබ්බතතපවතාදි අග්ගිතිචං; එත්ථ අස්සලාසනාති
 එත්ථ සබ්බමිං අග්ගිතිචං කරෙන්නෙ ඉද්දති යදෙහං බ්‍රාහ්මණොච¹⁶
 වාතුචණ්ණිසුද්ධිති වදන්ති; එත්ථ වාතුචණ්ණාති තියමො තජී
 පඤ්චමො හි පාරසකවණ්ණොපි¹⁷ අජිති සබ්බෙත්තන තෙසං වාදෙ
 දෙසදස්සනත්ථං; ඉබ්බ බ්‍රහ්මිණකුමාරෙති ආදිමාහ: තත්ථ අමුත්ථ¹⁸
 පනෙසානන්ති අමුත්ථං ච පත පුරිමතෙය එතෙසානං මාණවකානං
 කිඤ්චි නානාකරණං¹⁹ ත පස්සාමිති වදති නානාකරණං පත තෙසමිපි
 අජීයෙව බතතිසකුමාරස්ස හි බ්‍රාහ්මණකකුඤ්ඤ උප්පන්නො බතතිස
 පාරසකො²⁰ නාම ඉතරෙ බ්‍රහ්මණපාරසකො²¹ නාම එතෙහි ත ජාති
 මාණවකා²² එවං පඤ්චමස්ස වණ්ණස්ස අජිතාය වාතුචණ්ණිසුද්ධිති²³

1. වාණිජං. b.

2. යොනාකරට්ඨං. b, S.

3. කම්මකරෙන සමං. b වාසං. L.

4. එකත්ථිං. L.

5. දුසො හොති S.

6. දුරතොච S. දුරතෙන b.

7. වාණිජං. b.

8. මජ්ඣමපදෙසං. S.

9. ජාතිසමෙතදෙව S.

10. දාසාහොන්නා හොන්නා. S.

11. අත්තාහොන්නා b, b.

12. එත්ථෙන b.

13. යෙ S. යො B. යං. b.

බ්‍රාහ්මණොච b, S.

14. බ්‍රහ්මිණො ච වු වොති S.

15. වාග්ගෙණාමි හොති S. වාදහොම S.

16. වාතුචණ්ණි සුද්ධිං. b.

වාතුචණ්ණිසුද්ධිං. S.

වාතුචණ්ණිසුද්ධිං S. වදන්ති S.

එත්ථ වාතුචණ්ණාති S.

බ්‍රාහ්මණ S. S.

17. පාරසකවණ්ණොපි b.

පාරසවණ්ණොපි S.

18. කුම b අමුත්ථ ව. S.

19. නානාකරණං පත b, S.

පස්සාමිති b. වදති නානාකරණං. b.

20. බතතිස පාරසකො b.

21. බ්‍රාහ්මණ පාරසකො b.

22. එතෙ හිතජාතිමාණවකා b, S.

23. වාතුචණ්ණි සුද්ධිං S.

එතෙසං වාදෙ දෙසං දෙසෙය්වා¹ ඉදති පුත වාතුච්ඡන්දිසුද්ධියං ඕතාථෙර තෙතා² හං කිංමසෙකුඤ්චිති ආදිමාගං තත්ථ සද්දොති මතක සත්තන; ථාලිපානෙති පණණාභාරගත්තන; සෙකුඤ්චිති යඤ්ඤගත්තන; පාසුණෙති³ ආගන්තුකානං කතගත්තන; කිං කිති කිං මහපථලං හවිසෙය්වා කිංතනවිසෙය්වාති දිපෙති, යුගසුඛිකති අක්ෂරායන පුබ්බමිති ජාතියා නිතතෙර තුළමග සෙව්ච්ඡාරු සමානාපි මයා ජාතිවාදෙ පඤ්ඤං පුට්ඨා සමාදෙද්දං තාසකතිත්ථ⁴ ඉදති තුළමග නිතතරු හුතා මයා සෙව්ච්ඡා තෙරත බුද්ධොති⁵ සතෙ ජාතිවාදෙ පඤ්ඤං පුට්ඨා කිං සමාදෙද්දං තත්ථ විතතා කාතබ්බාති මාතවං උපත්තෙය්වත්තනා ඉමිං දෙසනං ආරති: තත්ථ අසිසොති කාලසෙය්වා; දෙවලොති තස්ස තාමිං; අගමෙ වගහවා තෙත සමයෙන⁶ අට්ඨසොති⁷ ගණකග්ගඋපතතා; පඤ්චණ්ඩිලෙති⁸ පණණායාපරිච්චෙණ්; කො තු භොති කතනත්ත භො; ශාමණ්ඩලරූපො විසාති ශාමදරකරූපො විස; කො භො අභමොනා භොමිති⁹ භො අහං සො අසිත දෙවලො භොමිති වදති; තදකීර මහාසත්තනා කොණ්ඩදමො¹⁰ හුතා විවරති; අතිවාදෙද්දං උපකතමංසුති වද්දිං උපකතමං අනංසු; තතො පට්ඨාය ව¹¹ වස්සසති කතාපසොපි තදහු ජාතං මුග්ගමණ්ණමාරං අවඤ්ඤතො කොට්ඨිතො සුකොට්ඨිතො¹² භොති; ජනි මානාති¹³ යා සා තුළමග ජනිකා සා වො ජනිකා මානා;¹⁴ ජනිමාතුති ජනිකාය මාතු;¹⁵ සො ජනි පිකාති යො ජනිපතා පිතා; යො ජනිසො පිතා තෙව වා පාසො; අසිසො නාති පඤ්චාතිඤ්ඤක අසිසොත දෙවලොත ඉසිතා; ඉමිං ගතිබ්බි පඤ්ඤං පුට්ඨා ත සමාධිස්සනාති සෙසං සත්තනනං¹⁶ ඉසිතං, න පුණ්ණො දබ්බිගානොති සෙසං සත්තනනං ඉසිතං දබ්බිං ගතෙය්වා පණණං පටිච්ඡා දයමො පුණ්ණො තාමි එතො අසොසි, සො දබ්බි¹⁷ ගණනසිප්පං ජාතාති; තිං සාවරියකො¹⁸ තෙසං පුණ්ණොපි ත භොති; තෙත ඤ්ඤං¹⁹ දබ්බිගණන²⁰ සිප්පමිත්තවටි ත ජාතාසිති; සෙසං

1. දමා L. පත B. ඉදතිපත b.	12. ජනිමානාති B. ජාතාමාතිවාය S
2. ඔවදසෙය්වා b.	13. තුළමග ජනිකායා වො ජන කාමිතා b. ජනිමානා S' ජනිකා පාතුති b. ජනිකාය b.
3. පාසුනෙති S පාසුතනෙති b.	14. මාතුකා S. සොජනිපිතාපෙව වා පාසො S. සොජනිපිතාති S.
4. න සෙව්ච්ඡා b.	
5. සෙව්ච්ඡාතෙරත බුද්ධානං b S	
6. පට්ඨිසොති b. ආතුලිසො S, ගණකග්ගපතනං b.	
7. පඤ්චණ්ඩිල S. පතනණ්ඩිලෙති b. පණ්ණායාපරිච්චෙණ් S.	යොජනකො S b. යොජන කොපිතා b. S.
8. කොණ්ඩපණ්ණායොමිති සො අහං සො b	15. ගෙසනති සෙසං ගතනනං b. S.
9. කොණ්ඩදමො b. කොණ්ඩතමො S.	ඉසිතං පුණ්ණං b S.
10. පට්ඨං වස්ස S. තප්පයාති තදහු b.	16. දබ්බිගණනසිප්පං b S. දබ්බිං ඥා S.
11. කොණ්ඩරූපං සුපතණ්ඩිපතා B.	17. ආවරියකො B.
කොණ්ඩිතො භොති b කොණ්ඩිතො සුපතණ්ඩිපතා භො S.	ජාතාති ආවරියකො S.
	18. ඤ්ඤි L. ඤ්ඤං B.
	19. දබ්බිගණන B.

සබ්බත් උත්තාන මෙවාහි. අයං පත අය්‍යලාගනො සද්ධා අසොසි,
පසන්නො අත්තනො අනො නිවෙසනෙයෙව වෙතියං කාමරසි
යාවජ්ඣදිවසා අය්‍යලාගනමිංසෙ ජාතා නිවෙසනං කාමරසී අනො
නිවෙසනෙ වෙතියං කාමරනෙත්වාහි¹

අය්‍යලාගනසුභානං නතිසං.

2. 5. 4.

එවමෙම සුභානා සොවමුඛසුභානං; තත් ඛෙමියමෙවනෙති එවං
නාමනෙ අමඛවනෙ; ඛමුමෙකා පරිබ්බාජොති¹ ඛමිකා පබ්බජ්‍යා;
අදය්‍යනාති භුමාදියානං වා පණ්ණිතානං අදය්‍යනෙන; යො වා
පණ්ණාස ඛමමාති යො ව පත² එත් ඛමෙමා සතාවො³ තය්‍යෙව වා
අදය්‍යනෙන ඉමිනා අමායානං කපා අපමාණං ඛමෙමාව පමාණනති
දය්‍යනති; තයො ජෙතර නවඋපාසපායාමරො⁴ මිය ඛුත්තා කමෙමන ඉධ
හමිතබ්බනති විනෙත්වා; වංකමා ඔරුග්ග පණ්ණසාලං පමිසිණි
තිසිද්ධි, තං දය්‍යනං එවං වුත්තනති ආදි වුත්තං: වත්තායෙමෙ මුහම්
ණාති ජෙතරග්ග ඩීර එතදයොසි; අයං බ්‍රාහ්මණො ඛමිකං පබ්බජ්‍යං
උපගතො සමණො වා බ්‍රාහ්මණො වා නැවති වදති, ඉමය්‍ය වත්තාමර
පුග්ගලෙ අඬු ව පරිසා දය්‍යනො වතුත්ථං පුග්ගලං කතරුස පරිසාය
ඛුත්තං පයාසිති පුච්ඡියාමි⁵ ජාතමානො අනොරියපරිසායාති
වකඛති, එවමෙතං සහමුඛෙතෙව⁷ ඛමිකො පරිබ්බාජකො අපිඨි⁸
වදපෙය්‍යාමිති ඉමං දෙතනං ආරම්, තත් ඤාතනාත්තනාති සුච්ඡි
රත්තරත්තා; ඤාතනාත්තා⁹ ඤාතිතාති උපහාරතා හාසිතා; වුත්තං
නෙතං මයා අමානං කපා අපමාණං ඛමෙමාව පමාණනති; කීං
පත නෙති ගිහි තාම¹⁰ කපටියමි අකපටියමි වදෙය්‍යාති¹¹ මිමෙව
තත්ථං පුච්ඡි, ඤාත්තෙසිති මාපෙසි; කාමරසී¹² ව පත කාලං කප්පා
සග්ගෙ තිබ්බෙයොතා, එතස්ස ඩීර ජාතන සිප්පො¹³ මාතරමි පිතරමි
ඤාතෙති¹⁴ අත්තාව ජොතෙත්තමෙයාති ආගමන්ති,¹⁵ එතං සිප්පං
ජාතෙත්තා ජෙතෙති එතං අසෙසං සග්ගෙ තිබ්බෙයොතා නාම නපි,

1. කමරසනමාති b. S.

2. පරිබ්බාජොති b. S.

3. යො වාපත b. S.

4. හසාවොසෙමි තං අදය්‍යනෙන S

5. ජෙතර න උපෙ ඤාතාමරු b.

6. පුච්ඡියාමි b.

අකාමරිය පරිසායනති b. S.

පුච්ඡියාමි ජාතමානො අනා

හාරිය පරිසායනති B.

7. සහමුඛෙතෙව මි S.

8. පරිබ්බාජො අපිඨි b.

9. ඤාතනා S. ඤාතාවාමාසාසිතාති b.

ඤාතරුණ b. S. වාමාසාසිතා b

ඤාතනා ඤාතිතාති L.

10. කිසිතාමි b.

11. කපටියමි වදෙය්‍යාති b.

වදෙය්‍යාති L. මිමෙමත්ථං S.

12. කාමරසෙති b. S.

13. සිප්පං B.

14. ඤාතෙමා b. S. අත්තාමි ඤාතෙ

තමෙයාති S. ඤාතෙ තමෙයාති S. B.

15. ආගමන්ති b එතං සිප්පං

ජාතෙත්තා ජාත ජෙතෙති එතං S.

එස පන පෙරං උපතිත්තං පුද්දං භවා තත් තිබ්බතතිථිං¹ ච පන කෙනාසං කමෙමන ඉධ තිබ්බතෙතාති ආචර්ජිථිං² යථා භූතං ඤාති එකදිවසං ජිණ්ණං ගෞරතසාලාය පටිසංඛරණත්ථං සමෙකං සන්තිපතීතෙ මිත්‍රස්සවෙසෙන ආගතති පුච්ඡී: කිමත්ථං ගතෙත සමෙකං සන්තිපතීතොති, ගෞරතසාලාය පටිසංඛරණත්ථංති; තෙන පතෙසා කාරිතාති³ සොටමුඛෙතාති, අදති සසා කුතීතති කාල නතොති, අපී පනස්ස කොච ඤාතෙතාති, අපී එකා හතිතීති, පතෙකාසංපට්ඨ නතති තිකපු පතෙකාසංපෙසුං, සසා තං උපසංඝික මිථි: අගං තච භාතා සොටමුඛෙතා තාම ඉමං සාලං කාරෙතා සමස්ස තිබ්බතෙතා අසුකෙ ව අසුකෙ ව යානෙ මගං ඔපිතං ධනං අපී තං⁴ ගෞතමා ඉමිඤ්ච ගෞරත සාලං කාරෙති දුරකෙ ව පොසෙහිති වචා: තිකපුසංඝං වජ්ඣි: වෙහාසං උපපතිථි: දෙවලොකමෙව අගමාසි. සෙසං සංඛිත්ථ උත්තාතමෙවයි.

සොටමුඛසුත්තං වතුත්ථං.

2. 5. 5.

එවමෙමසුත්තති ව: කිසුත්තං; තත් දෙට්ඨනෙ සාලවනෙති තසමිං කීර දෙවතානං බලිකමං කරියති⁵ තෙන තං දෙවවතනති⁶ සාලව නනති පිච්චමති; මහසාදං අජකාමසනීති ඔපසාදනාමකෙ⁷ මුග්ග්ගං ගාමෙ වසති;⁸ අධිගමීථි: වා ආචසති තස්ස සාමි හුතා යං මරි යාදග තත් වසිතමිඤ්ච තාග මරියාදග වසති, උපසංඝවෙසෙන පතෙතත් භූමිමතෙ උපසංඝවෙතං වෙදිකමිඤ්ච. තත්ථං⁹ අනුප්පයො ගච්ඡාති¹⁰ සෙසපදෙසු තත්ථ ලක්කණං සද්දත්තො පරිගෙසිතමිඤ්ච සතභූස්සදන්ති සතෙතති උග්ගදං¹¹ උග්ගත්තමිත්‍රජනං ආකිණ්ණ ඔත්තං පොසාචනි¹² තප්පි අස්සමාරම්භාදිඅනෙකසත්තසමාකිණ්ණ ඤාති¹³ අපත්ථා; ගග්ගා පන සො ගාමෙ: බහි අචර්කිතා¹⁴ ජානෙතා තප්පි අස්සාදිතං සාසතිණ්ණ වෙච ගෙතවජ්ජන කිණ්ණ ව සමප තෙතා තථා දුරුකවෙය්හි වෙච ගෙගසමාරුකවෙය්හි ව¹⁵ ගග්ගා වස්ස අබ්බන්තරෙ වච්චවතුරස්සරුදිසණ්ඨානා¹⁶ ඔත්‍ර පොකබරණියො

1. තත් තිබ්බතෙතා: තිබ්බතතිථි: 8.	10. උපසංඝත්තාව 8.
2. ආචර්ජිථි: b. 5.	අනුප්පයංගතාව b.
3. තෙතෙතාකාරිතාති b. 5.	11. ගතෙතති උග්ගපනං b.
4. සං ගතෙතාති b. 5.	උග්ගදං උග්ගත්තං S.
5. කරියතති b. කරියතාති S	12. පොසාචනි 8.
6. දෙවවතනති b. S.	13. මිග්ග්ගං අනෙකසමාකිණ්ණ ඤාති b.
7. ඔපසාදං b. 5. ඔපසාදනාමකෙ b. 5	14. අචර්කිතා: b' ආචර්ජිථි: S.
8. මුග්ග්ගංගාමෙ අසිහමිථි: වසති 8.	ආචර්ජිථි: 8.
මුග්ග්ගංගාමෙ වසති අසිහමිථි: වසති b.	15. ගිණ්ණ වෙච L.
9. තස්ස b. S.	16. මිග්ග්ගරුදිසණ්ඨානං b. 8.

උප්පත්තියුග්ගමිතිකානි ව බති අනෙකානි තද්‍රාකානි¹ උදකස්ස නිව්ච්ඡ
 හරිතානෙවි හොතති. තස්මා සතිණ්හසෙට්ඨාදස්සනති වුත්තං; සස
 ඛඤ්ඤකු ඤඤාදස්සං පුබ්බත්තාපරත්තාහෙදං² ඛුඛඤ්ඤාසනතිවස්සනති
 අනෙතා; එතස්මා වතා තස්මිං³ ගාමෙ ප්‍රාග්ගමිණො සෙතච්ඡත්තං උස්සා
 පෙත්වා රුජලීද්‍රාගං⁴ වසති, තස්ස සමිද්ධිසමපත්ති දීපිතා හොති,
 රුජතො ලඟ්ඛං හොස්සා භිජ්ජෙගාග්ගං; කෙන දිත්තනති වෙ රුඤ්ඤ
 පසෙතදිකොසලෙන⁵ දිත්තං, භිජ්ජෙගනති රුඤ්ඤ දයභුතං දය
 ජ්ජනති අනෙතා; මුග්ගදෙග්ගනති සෙට්ඨදෙග්ගං ඡත්තං උස්සාපෙත්වා
 රුජසංඛෙපෙන භුඤ්ජතබ්බනති අනෙතා; අඵවා රුජහොස්සනති සබ්බං
 ඡෙජ්ජහෙජ්ජං අනුසාසනෙනහ තිත්ථපබ්බතාදිසු සුඛං ගණ්හනෙත්ත
 සෙතච්ඡත්තං පතිගණ්හනෙත්තං⁶ සෙතච්ඡත්තං උස්සාපෙත්වා රුඤ්ඤ
 හුත්වා භුඤ්ජතබ්බං තත්ථ රුඤ්ඤ පසෙතදිකොසං⁷ ලෙන දිත්තං රුජ
 දයනති එත්ථ රුඤ්ඤ දිත්තත්තා රුජදයං දයකරුජදිපත්තං පත්තස්ස
 රුඤ්ඤ පසෙතදිත්තා කොසලෙන දිත්තනති ඉදං වුත්තං; මුග්ගදෙග්ගනති
 සෙට්ඨදෙග්ගං යථා දිත්තං න පුත්ත ගණතබ්බං හොති, නිස්සට්ඨ
 පරිවට්ඨතං⁸ එවං දිත්තනති අනෙතා, ඛුඛු ඛුඛු හුත්වා⁹ සංඝාතාති
 සබ්බසා එකෙකිත්තාදියං¹⁰ සබ්බසා තෙසං¹¹ අජීති සබ්බී; භුඤ්ඤ
 ගාමස්ස අනෙතා, අගණං බති තිත්තමිත්තා ගණං¹² සමපත්තාති ගණි
 භුත්වා; උත්තරෙන මුඛාති උත්තරදිසාතිමුඛා; ඔත්තං ආමනෙතසිති
 බතතා වුච්චති¹³ පුච්ඡිතපස්සාච්ඡාකරණසමනෙතා මහාමනෙතා නං¹⁴
 අමනෙතසි; ආමනෙතභුති මුත්තත්තං පතිමානෙතභු¹⁵ අච්ඡත්තභුති
 වුත්තං හොති; නානාචෙරජ්ජකානනති නානාවිඤ්ඤ¹⁶ රජ්ජසු
 අඤ්ඤසු කාසිකොසලාදිසු ජාතා වා නිවසනති වා තතො වා ආග
 තාති¹⁷ නානා චෙරජ්ජකා තෙසං නානාචෙරජ්ජකානං; කෙනවිඤ්ඤා
 ති අනිගාමිනෙත¹⁸ යඤ්ඤපාසානාදිත්තා කෙනවි කිවෙට්ඨන; තෙ තස්ස
 ගමනං හුත්වා විනෙත්තසු, අයං වඩ්ඪති උග්ගාහප්‍රාග්ගමිණො අයභුතස්සන ව
 අඤ්ඤා ප්‍රාග්ගමිණො සමිණො ගොතමිං සරණං ගතා අයමෙව න ගතො
 යවායං සවෙ තත්ථ ගමිස්සති අද්ධා සමිණස්ස ගොතමස්ස ආවට්ඨති¹⁹

1. තද්‍රාකානි S. වා b S.	සෙට්ඨ S.
2. පුබ්බත්තාපරත්තාදි හෙදං b. S. පුබ්බත්තාදිහෙදං B.	11. එතෙසං S
3. ගමං L.	12. ගණ S. ගණසංගතාති ගණිභුත්වා b.
4. රුජලීද්‍රාග S. ලීද්‍රාග b.	13. බතතා වුච්චි S.
5. පසෙතදිත්තා b. පසෙතදිත්තා S.	පස්සානාච්ඡාකරණ b S.
6. ගණ්හනෙත්ත සෙතච්ඡත්තං. උස්සාපෙත්වා b S. සුඛං ගණ්හනෙත්ත B.	14. කං B. S
7. පසෙතදිත්තා b. පසෙතදිත්තා S.	15. පටිමානෙතභු.
8. නිස්සට්ඨං පරිවට්ඨතං. b. S	අසිවානෙතභු B. පටිමානෙතභු S.
9. ඛුඛු ඛුඛු හුත්වා ව S. ඛුඛු ඛුඛු හුත්වා ව b.	16. විච්චෙතෙ L.
10. සබ්බා හ එකිත්තාදිත්තා වීඪ b. සබ්බා හ එකිත්තාදිත්තා මීඪ S.	17. හතොච ආගතාති B.
	18. අනිගමිනෙත B S
	යඤ්ඤපාසානාදිත්තා S
	19. ආවට්ඨි S ආවට්ඨි S.
	අච්ඤ්ඤා

මායාය ආවට්ඨිතො සරණං හමෙහ්ඤ්ඤි, තතො එතස්සපි¹ ගෙහඤ්ඤාපර
 මුඛමිණිතං අසනතිපාතො හවිහ්ඤ්ඤි, හද්දස්ස හමිනන්තරං කණ
 මාති සමමන්තයිති² තත් අහමිංසු,³ තං සන්ධාය අපමෙධා පෙත මුඛමි
 ඤ්ඤාති අද්විජ්ජිතං; තත්ථ උභයොති ද්විති⁴ පමෙඤ්ඤි මාතිතොව පිතිතො
 වාති; ගොතො⁵ මාතා මුඛමිණි මාතුමාතා මුඛමිණි තස්සාපි⁶ මාතා
 මුඛමිණි, පිතා මුඛමිණි පිතු පිතා මුඛමිණි තස්ස පිතා මුඛමි
 ඤ්ඤාති එවං උභයො⁷ සුජාතො මාතිතො ව පිතිතො ව; සංසුද්ධ
 මහග්ගිකොති සංසුද්ධා පෙත මාතුගහණී කුට්ඨිති⁸ අපෙඨා; ඤාපි
 සත්තමා පිතාමහසුඤ්ඤාති එත් පිතුපිතා පිතාමෙහො පිතාමහස්ස සුභං
 පිතාමහසුභං; සුභන්ති අසුපපමාණං වුවවති, අතිලාපමන්තමෙව වෙතං
 අත්තො පත පිතා මෙහොව පිතාමහාසුභං තතො උද්ධං සපෙඨපි සුඨි
 පුරිසා පිතාමහගහණෙනෙව ගතිතා. එවං යාව සත්තමො පුරිසො තාව
 සංසුද්ධගහණිකො; අපවා අක්ඛිපෙත්තා අනුපකඤ්ඤෙධා ජාතිවාදෙත්තා
 ති දසෙත්තති,⁹ අක්ඛිපෙත්තාති අපතෙථ එතං තිං ඉමිනාති එවං
 අක්ඛිපෙත්තා¹⁰ අනුපකඤ්ඤෙත්තා; අනුපකඤ්ඤෙධාති න උපකඤ්ඤෙධා න
 අක්කොසං වා තිදදං වා පත්තපුමෙධා; කෙත කාරණෙත්තාති ජාති
 වාදෙත ඉතිපි තිතජාතිකො එසොති එවරුපෙන වචනෙත්තාති
 අපෙඨා; ඉමිනාපමෙධාත්ති ඉමිනාපි කාරණෙන; අපෙඨාති¹¹ ඉස්ස
 රො; මහදාමනාති මහතා ඛනෙන සමන්තාගතො; ගොතො හි
 ගෙහක පඨවියං පංසුවාලිකා විය බහුං¹² ඛනා සමෙණා¹³ ගොතමො
 අඛනො තිකකාය උදරං සුමෙධා යාපෙතිති දසෙත්තති.¹⁴ මහා
 ගොතොති පඤ්ඤාමගුණවතෙන මහාඋපගාතො; එවං යං යං ගුණං
 වදන්ති තස්ස තස්ස පටිපක්ඛවසෙත හගවතො අගුණංගෙව දසෙත්ත¹⁵
 මාති මහදාමනා වදන්ති. අතිරුමොති අපෙඨෙති මනුස්සොති අතිකරු
 පො දස්සතිකොති¹⁶ ද්විසමපි පස්සන්තොනං අතිතතිකරණතො¹⁷ දස්ස
 නෙත්තො; දස්සනෙනෙව චිත්තපසාදජනනතො¹⁸ පාසාදිතො;
 පොකඤ්ඤා වුවවති සුද්දරහාපවා, වණ්ණස්ස පොකඤ්ඤා වණ්ණ
 පොකඤ්ඤා තාය වණ්ණපොකඤ්ඤාය වණ්ණසමපත්තිතාති අපෙඨා;

1. එතස්සපි B. S.	10. එවං අනුක්ඛිපෙත්තො B. S.
2. සමන්තයිමිං B.	අනුපකඤ්ඤෙත්තො B. S.
3. අහමිංසු S. අහමිංසු B.	අනුපකඤ්ඤෙධාති න උපකඤ්ඤෙධා B. S.
4. වෙඨි B. S.	11. අපෙඨාති B. S.
5. උභයො B. S.	12. බහු B. S.
6. තස්සපි B. තස්සාපි S.	13. සමෙණාපත B. S.
7. එවං සමං උභයො B. S.	14. දසෙත්ති B. S.
8. සංසුද්ධං පෙත මාතුගහණිකො සංසුද්ධං පෙත මාතුගහණිකොති අපෙඨා S. මාතුගහණි සංසුද්ධාපෙන මාතුකුට්ඨිති B. කුට්ඨිතති L.	15. දසෙත්තොමාති S.
9. දසෙත්ති B. S.	16. දස්සතිකොති B.
	17. අතිතතිකරණො L.
	18. දස්සනංගොතො B. S.
	චිත්තපසාද B. ජාතනතො B. S.

පොරොණං පන පොකුරන්ති සරීරං වදන්ති, වණණං වණණමේව¹ තෙසං මත්තන වණණං ව² පොකුරස්සච වණණපොකුරානි තෙසං භාවො වණණපොකුරතා ඉති පරමාය වණණපොකුරන්තායාති උත්තමපරිසුද්ධොති වණණන වෙව සරීරසංස්ථානසම්පත්තියා වානි අපේරා; ඔහමවණණිති සෙට්ඨවණණි; පරිසුද්ධවණණසුපි සෙට්ඨන සුවණණවණණතොව සමන්තාගතොති³ අපේරා; ඔහමවට්ඨමිති මහා ඔහමුනො සරීරසදිසෙන සරීරෙන සමන්තාගතො; අහමුද්දවහායො⁴ දය්‍යනායාති භොතො සරීරෙ⁵ දය්‍යනමනායො න මුද්දනො මහා සබ්බාතොව තෙ අභයපට්ඨමනාති දය්‍යනීයාතොව⁶ තාති වාපි මහන්තා තොවාති දීපෙති; සිලමය්‍ය අපථිති සිලවා;⁷ චුද්ධං වඩ්ඪිතං සිලමය්‍යාති චුද්ධසිලි;⁸ චුද්ධසිලෙනාති චුද්ධොති වඩ්ඪිතෙන සිලෙන; සමන්තා ගතොති සුත්තො; ඉදං චුද්ධසිලපදයොව⁹ වෙවචනං සබ්බමේතා පස්සසිලමත්තමේව සන්ධාය වදන්ති¹⁰ කල්‍යාණවාපොති ආදිසු කල්‍යාණාසුපදං පරිමණසිලපදවෘජනා;¹¹ වාචා අය්‍යාති කල්‍යාණවාපො; කල්‍යාණං මධුරං වාක්කරණං¹² අය්‍යාති කල්‍යාණවාක්කරණං; වාක්කරණන්ති¹³ උද්භාරණොසො; ගුණපරිපුණ්ණභාවෙන පුරෙ භවාති පොරි, පුරෙ වා භවත්තා පොරි¹⁴ නාගරිතිත්ථියා සුමුමාලත්තතොති සද්ධාතිපි පොරි තාය පොරියා; වික්ඛායාති¹⁵ අපලිචුද්ධාය සන්දිද්ධා¹⁶ විලම්භිතාදිදොසරහිතාය; අනෙලමලායාති¹⁷ එලගලෙන මිරහිතාය; එකවට්ඨස්ස හි කපේත්තස්ස එලං ගලති¹⁸ ලාලා පය්‍ය රති වෙලපුඨිතාති වා තික්ඛමන්ති තස්ස වෘචා¹⁹ එලගලා නාම භොති, තබ්බිපරිතායාති²⁰ අපේරා; අත්ථස්ස විශුද්ධපභිසාති ආදිමජ්ඣ පරියොසානං පාකටං කථා භාගිත්ථස්ස විශුද්ධපනසමිත්ථාය; සෙස මේත්ථ මුහමණවණණෙ උත්තානමේව; එවං චුත්තෙති එවං තෙති මුහමණෙති චුත්තෙති, වංති ඉමෙ මුහමණා අත්තනො වණණෙ චුට්ඨ මානෙ අතුස්ස නක්ඛත්තො නාම නපථි වණණමය්‍ය ගණිත්ථා තිවා

1. වණණං වණණමේව B.	13. වක්කරණන්ති B.
2. වණණං ව B. S.	උද්භාරණොසො B. S.
3. වණණන සමන්තාගතොති S.	14. භවත්තා පොරියා S.
ඔහමවට්ඨමිති B. S.	සුමුමාලත්තානාය S.
4. අමුද්දවහායො B. S.	15. මහට්ඨායාති S.
5. සරීර S. දය්‍යනායාමනායො B. S.	16. සන්දිද්ධා B. S.
6. දය්‍යනනීයාතොව B.	17. අනෙල S. ගලායාති B.
7. චුද්ධං B. S. චුද්ධිතං B.	එල S. ගලෙන B.
8. චුද්ධසිලි B. S. චුද්ධසිලෙනාති	18. එලා S. ගලති B. ලාලා වා B. S.
චුද්ධමන B. S.	බෙල B. S. චුඨිතා වා S.
9. චුද්ධසිලිපදයොව B. S.	19. අස්සවා වා B. එල S. ගලා B.
10. වදති L.	20. තබ්බිපරියොසාති B.
11. පදමසාද්ධනා B. S.	තබ්බිපරියොසාති B.
12. වක්කරණං B.	තබ්බිපරියොසාති B.

රෙකාමානි ජාතිආදීනි මිමි වණණං වදනති, න ඛො පන මේ
 සුභතං අත්තනො වණණං රඤ්ඤං¹ හසුතං එතතං වාදං නිද්දිතී.
 සමණස්ස ගොතමස්ස මහත්තභාවං ඤාපෙතී; එතතං තත්ථ මමිතං.
 කරෙතීති විනෙත්තො තෙනති හො මමාපි සුභංථාති ආදිමාන:

තත්ථ ඤෙපි උභතො සුජාකොති ආදයො අත්තනො ගුණෙති
 සද්ධා ගුණං තෙපි නො වාහං නෙව භමණස්ස² ගොතමස්ස ජාති
 සම්පතති ආදයො ගුණෙති අත්තනො ගුණෙති උත්තරිතරෙව³ මිඤ්ඤ
 මිනො ඉතරෙ පන එකතෙතනෙව ගගවතො මහත්තභාවදීපත්ථං
 පකාසෙති.

මහමෙව අරහාමානි එවං තියමෙතොනො වෙත්ථ ඉදං දීපෙති
 යදි ගුණමහත්තතාය උපසංඛතමිතසෙබ්බා තාමි ගොති යථා සිතෙරුං
 උපතිමාය සාසපො මහාසමුද්ධං උපතිමාය ගොපදකං සත්තසු මහා
 සරෙසු උදකං උපතිමාය උස්සාවෙඛ්ඤු පරිතෙතො ලාමිකො එව
 මෙවං⁴ සමණස්ස ගොතමස්ස ජාතිසම්පතතිආදයො ගුණෙ උපතිමාය
 අමානා ගුණා පරිත්තා ලාමිකා තමවා මයමෙව අරහාමි. තං භව
 තං⁵ ගොතමං දස්සනාය උපසංඛතමිසුතති; සුමිග්ගකඤ්ච වෙතො
 ඤෙබ්බ ඤාති එත්ථ රුජඛිතණෙ වෙව උග්ගානෙව සුඛාමිකෙව⁶ පොඤ්ඤ
 රණියො සත්තරත්තසුරියො⁷ කත්වා ගුමියං ංපිතවතං⁸ ගුමිගතො
 තාමි පාසාදනිග්ගකාදයො⁹ පන පුරෙතී; ංපිතං වෙතාසගතං තාමි¹⁰
 එවං තාව ඤුලපරියායෙන ආගතං, තථාගතස්ස පන ජාතදිවසෙ
 යෙව සංඝො ඵලො උපපලො පුණ්ණිරිකොති¹¹ වත්තාණෙ තිබ්බයො
 උපගතා; තෙසු සංඝො ගාමුතිකො ඵලො¹² අර්හයොජනිතො
 උපපලො තිගාමුතිකො පුණ්ණිරිකො යොජනියොති¹³ තෙසුපි භතිත
 ගතිතථානං පුරතිගෙව; ඉති හගවා පසුතං¹⁴ තීරඤ්ඤසුවණණං
 මහාය පබ්බජිතොති වෙදිතසෙබ්බා. දහණ වාති ආදිති ගොඨා
 විජාරිතානෙව; අඤ්ඤාදුච ඤායොති¹⁵ එත්ථ හගවතො අපරිමාණො
 ගෙව දස්සනාවතාසොති වෙදිතසෙබ්බා; තත්ථිදං¹⁶ වජ්ඣ: රුජගගෙ
 තීර අඤ්ඤාතරෙ ප්‍රාග්මිණො සමණස්ස තීර ගොතමස්ස පමාණං
 ගගෙතො න සකකාති සුත්වා හගවතො පිණ්ඩාය පච්ඡනකාලෙ

1. රජ්ඤං 8 රජ්ඤං 8.	10. වෙතාසගතං තාමි b 8.
2. තෙපි තෙවලං සමණස්ස 8.	11. ඵලො 8 ඵලො b.
3. උත්තරිතරෙගෙව b, S.	පුණ්ණිරිකොති b 8.
4. එවමෙව S.	12. ඵලො 8. ඵලො b.
5. න හගවතං 8.	13. පුණ්ණිරිකො යොජනියොති b, S.
6. සුඛාමිකා b, 8. සුඛාමිකෙව B.	තොජනියොති B.
7. රත්තසුරි b, ඉති S.	14. පසුත S. බසුතං b.
8. ංපිතං බිතං b S.	15. අඤ්ඤාතරෙගෙව b, 8. හගිති b, 8.
9. නිද්දිතං 5.	16. තත්ථිදං b, S.

සට්ඨිකථං වෙණුං ගහෙතියි¹ නගරථාරණා ඛනි භතා සමපතන
 ගගවති වෙණුං² ගහෙතියා සමපෙ අට්ඨාසි, වෙණු ගගවතො ජණු
 මිත්තං³ පාපුණි, පුන දිව්‍යෙ ඤෙවෙණු⁴ කට්ටනා සමපෙ අට්ඨාසි
 ගගවා ආත්තං වෙණුකං උපරිවෙණුමිත්තමෙව⁵ පඤ්ඤායමිතො
 ප්‍රාගමණ නිං කෙරෙයිති ආග, භූමානං පමාණං ගණනාමිති, ප්‍රාගමණ
 සමෙව පි යං සකලවක්කවාලගතං පුරෙතා ඕතවෙණුං ගහෙතියා⁶
 කට්ටනා ආගමිත්තසි, නෙව මෙ පමාණං⁷ ගහෙතො සක්කිත්තසි නති
 මයා වතනාරි අසංඛෙය්‍යාති කපපසනසගග්ගඤ්ඤා තථා පාරමිතො
 පුරිතා යථා මෙ පමාණං⁸ ගණෙත්තය, අතුලො ප්‍රාගමණං⁹ තථා
 ගතො අපසමෙය්‍යොති වතා ධම්මපදෙ ගාථමාග. ගාථාපරිතො
 භානෙ වතුරසිතිපාණසගග්ගාති අමතං පිච්ඡි; අපරමපි වත්තු රුහු
 කිර¹⁰ අසුරිකෙද වතනාරි යොජනසගග්ගාති අට්ඨ ව යොජනසතාති
 උච්චො බාහනතරමිත්ත ආදසයොජනසතාති හත්තලපාදතලානං¹¹
 පුපුලතා තිණි යොජනසතාති අඛතුලිපබ්බාති පණණ්‍යාසයොජනාති
 හමුකනතරං පණණ්‍යාසයොජනං තලාටං තියොජනසතං සිසං නව
 යොජනසතං සො අහං උච්චොත්ති හත්තරං ඔණමිතා ඔලොකෙතො
 න සක්කිත්තාමිති න ගව්ඨති, සො එකදිවසං ගගවතො වණණ.
 සුතා යථා කථෙද්වි¹² ඔලොකෙත්තාමිති ආගතො, ගගවා තස්ස අජ්ඣා
 සයං විදිතා වතුසු ඉරියංපපෙසු කතරෙත දෙස්සමිති¹³ විතෙතනා
 ඕතනො තංම තිවෙට්ඨ උච්චො¹⁴ වීග පඤ්ඤායති තිපතනාවත්තං¹⁵
 අතතානං දෙස්සත්තාමිති ආනන්ද ගතිකුටි පරිවෙණෙ ඔඤ්චකං පඤ්ඤා
 පෙතිති වතා තථා සිගහෙය්‍යං කපෙපසි, රුහු ආගතවා තිපතනං¹⁶
 ගගවතනං ගිවං උතනාමෙතා නගො මජෙකි¹⁷ පුණණ්‍යවන්දං වීග
 උලොකෙති, කිමිදං අසුරිකෙද ව චුතෙත ගගවා ඔණමිතා¹⁸ ඔලො
 කෙතො න සක්කිත්තාමිති නාගව්ඨනති,¹⁹ න මයා අසුරිකෙද අභ්‍යාමුඛෙන
 පාරමිතො පුරිතා උභික්කමෙම කතා²⁰ දතං දිත්තනති තං දිවසං
 රුහු සරණං අගමාසි, එවං ගගවා අකුබුදුවනානො²¹ දස්සනාය;
 වතුපාරිසුඛිසිලෙන සිලවා; තං පන සිලං අරියං උතතරං²² පරි
 සුඛං තෙතාග අජිසසිලිති ආදි; තදෙතං²³ අනවච්ඡට්ඨන කුසලං

1. වෙථංගහෙතියා b. 5.

2. වෙථං b. 5, වෙථං b. 5.

3. ජාත්‍රමිත්තං b. ජනත්‍රමිත්තං. 3.

4. වෙථං b. වෙථං. b. 8.

5. විවෙච්ඡිත්තමෙව b. 8.

6. ඕතවෙථං b. ඕතවෙථං b.

සිතවෙණුං 8. සමපෙ අට්ඨාසි, 8.

7. නෙව පමාණං b. 8.

8. පණෙපමාණං b. 8.

9. අගණෙත්තො; ප්‍රාගමණං 8.

10. පිච්ඡි සු රුහු කිර b වත්තු 5.

11. හත්තලපාදතලාති පුපුලතා 8.

12. ගාථාකථාඤ්ඤා 5.

13. දස්සත්තාමිති b දෙස්සත්තාමිති 8.

14. තිවෙට්ඨ උච්චො b.

15. තිපතනා වත්ත b.

16. තිපතනං b.

17. නග මිජ්ඣ b. 5.

18. ගගවතනං ඔණමිතා 8.

19. න ගව්ඨනති b.

20. උභික්කමෙම කතා 8.

21. අබුදුවනානො b. 8.

22. උතතං b. 8.

23. අරියසිලිති තදෙම 5. අදිතදෙම b.

සෙතොහ භුතලසිලීති; භූතලෙන භිලෝහාති ඉදමෙයා වෙවචනා,
 බිහුතන¹ ආවර්ගිකපාච්ඡිකොති හගවතො එතෙතොය ධම්මදෙසනාය
 වතුරසිතිපාණ්ඩගයාති අපරිමාණයි² දෙවමිත්තයා³ මිත්තඵලා
 මිත්තමිච්චනති තගමා බිහුතනා⁴ ආවර්ගියො සාවකවෙතෙයානං⁵
 පන පාවර්ගියොති; ඩිණිකාමණ්ණොති එත්ත සාමං හගවතො⁶ සපබ්බපි
 භිලෝහා ඩිණි ප්‍රාහමණො පන තෙ න ජානාති අත්තනො ජාන
 නට්ඨානෙතොව ගුණං කපෙති; විගතවාපලොති පත්තමෙතිනා
 විවර්ගිකිතාසෙතොයතමෙතිනා⁷ ඉමෙයා වා පුඤ්ඤායෙයා තෙලොයනා
 පටිකෙලනාති⁸ එව වුත්තවාපලො⁹ විරහිතො; අපාපපුරෙකකිරිනෙති
 අපාපෙ නවලොභුතරධවෙමි පුරතො කතිා විවරති; මුහම්කුසුම
 සන්ධාති සාරිපුත්ත¹⁰ මොක්කලාතමිහාකයාපදිගෙදාය මුහම්
 පජාය¹¹ එතිකයාය පජාය පුරෙකකිරිනෙති, අයං හි පජා සමිණං ගොතමිං
 පුරතො කතිා විවරති¹² අපෙත්ථා; අපිව අපාපපුරෙකකිරිනෙති¹³ නපාපං
 පුරතො කතිා වරති පාපං න ඉච්ඡතිතිඅපෙත්ථා; තයා මුහම්කුසුම¹⁴
 පජාය අත්තනා සඤ්චි පටිවිරුද්ධායපි මුහම්කපජාය අපිරුද්ධො තිත්ත
 බෙජිකොසෙවොති වුත්තං තොති; තිසරාරධිකාති පරරවචනො; තිණේජ
 න පද්ධති¹⁵ පරජනපදයො; සමුප්පව්ඤ්ඤා ආශමකනතිති බතතිපපණ්ණිතා
 දයො¹⁶ වෙව මුහම්කාගතකිබ්බාදයො ව පසෙසා අතිසංඛරිතො පුච්ඡිකා
 මාති ආගමකති තත්ත කොවි¹⁷ පුච්ඡාය වා දෙසං විකාජ්ජන¹⁸ සමප
 විච්ඡනෙ වා අසමිත්තං සලලකෙතිා අපුච්ඡිතො¹⁹ භූණති තිතිදතති
 කොවි පුච්ඡති²⁰ කෙසෙද්ධි හගවා ව පුච්ඡාය²¹ උත්තාහං ජනනො
 විකාජ්ජති²² එවා සපබ්බපි තෙසං විමිතියො තිරං පතො මිහා
 සමුද්දාය උමිතො²³ විග හගවනො පඤ්ච වීජ්ජති; සෙසමෙත්ත
 තථාගතයා විණේණ උත්තානමෙව; අතිපිනොකොනතිති තෙ²⁴ අමතා
 නං ආගතභුතා තවතා පාහුණතා²⁵ කොනතිති අපෙත්ථා; පටිකා පුණ්ණ
 මිති ජානාමි; අපරිමාණවණේණාති තථාරූපෙනව සබ්බසුඤ්ඤාපි
 අපාමෙයවණේණා පගෙව මාදිසෙතාති දයොති; වුත්තවපි වෙතො:-

1. බිහුතන. b.	12. අපාප පුරෙකකිරිනෙති
2. අපරිමාණාති S.	න පාපපුරෙකකිරිනෙති ක පාපං b.
3. දෙවමිත්තයාති S.	14. තයා b. තයාමුහම් ආභූත S.
4. බිහුතන. b. ආවර්ගිතානං b	15. තිණේජනපදයො L.
5. සාවකානං, මිත්තොයානං පන S.	16. මුහම්කතකිබ්බා S. ගො මි b. S.
සාවකවෙතෙයානං b.	17. තත්ත කොවි b. S.
6. සාමං ව සගවතො S.	18. විසරජනෙ S විකාජ්ජනෙ b
7. විවරගතොයන මෙතිනා S	19. අපුච්ඡිතො ච b. S.
8. තෙලොයා පටිකෙලනාති S.	20. හගවා ව පුච්ඡති L.
පටිකෙලනාති b.	21. හගවා ව පුච්ඡායං b. S.
9. වාපලං b. S.	22. විසරජති S
10. සාරිපුත්ත S.	23. උමිතො S.
11. මුහම්කපජාය අපිරුද්ධාති	24. අතිපිනො තෙ ගොනතිතිතෙ b. S.
ගො b. S. එතිකයාම S.	ආගතභුතා S
12. කතිා මරතිති b. S.	25. පාහුණතා S, කවතාපාහුණතා S.

බුද්ධාපි බුද්ධානා භගවතො වණණං කපාමපි ථෙ අකුද්ධිභාසමානො
තිසෙථ කපෙපා වරදිසමනතරෙ වණණං ත ඛිගෙථ තථාභගායාති.

ඉමං පත ගුණකථං සුච්ඡා තෙ බ්‍රාහ්මණා විහතාසංසු යථා වංඤී
සමිණස්ස භොතමස්ස වණණං භාසති අනොමගුණො තො භවි.
භොතමො ඵලං තස්ස ගුණෙ ජානමානෙන චො පත ඉමිනා අති
විරං අතිවාසිතං භන්ද තං අනුවතාමාති අනුවතමානා තෙතති
භොති ආදි මාහංසු; ඔපානෙති පච්චෙකති; සමුප්පෙරකඛණෙනි¹
පුත්තමස්සතත්තමත්තවපි සමානං පුරතො කතො විවරතති; මහත
පදනති මහතාගෙව මහතපදං චෙදෙති අනෙතා; ඉතිතිතිසං පර
මපණ්ණාති ඵලං කිර ඵලං කිරති පරමපරභාගෙ වත අභගතනති දීපෙති,
පිටකසමපදණාති වචනං සබ්බාතසමපතතිසං; සාවිතති ආදිති ඡන්ද
ඛණෙති ව වග්ගඛණෙති ව² සමාපදෙති; අභගතනති දෙසෙති; සන්ධ
වාති තසමිං මහතපදෙ; පච්චනාණෙති;³ පච්චතසිතොරො සෙසනති
ගෙසං සත්තකා; මහතපදනති චෙදසංඛාතං මහතපදමෙව⁴
ශීඤනති අට්ටකාදිති⁵ දසති පෙරුණකමුභගෙසති සරසමපතති⁶
විසෙත සජ්ඣාසිතං; පමුත්තනති අඤ්ඤාසං වුත්තං; වාචිතනති
අනෙතා; සමිතිනති⁷ සමුපබ්බුලං රුසිතං පිණ්ඩං කතො උපි
තතති අනෙතා; සාදනුභාසනති⁸ ඵතරති බ්‍රාහ්මණා තං තෙති⁹
සෙබ්බති¹⁰ භිතං අනුභාසනති අනුසජ්ඣාසනති; සාදනුභාසනති¹¹
තං අනුභාසනති ඉදං පුරිමෙසෙව චෙවචනං; භාසිනමිත්තභාසිනනති¹²
තෙති භාසිතං¹³ සජ්ඣාසිතමිත්තසජ්ඣාසනති; වාචිනමිත්තවාචනති¹⁴
තෙති අඤ්ඤාසං වාචිතං අනුවාචනති; සෙසන්ධිදනති තෙ කත
මෙති අනෙතා; අට්ටකොති ආදිති තෙසං නාමාති; තෙ කිර දිසෙත
වකමුතා භිලොකෙති; පරුපණං¹⁵ අනෙතා කස්සප සමවාසමු
ඛාස්ස භගවතො වචනෙන¹⁶ සහ සංසන්දෙති; මනෙත භන්දසුං.
අපරපර¹⁷ පත බ්‍රාහ්මණා පාණාතිපාතාදිති පකපිපිති; තෙසං චෙදෙ
තින්දිති; බුද්ධච්චනෙන සද්ධිං විරුද්ධා අනංසු¹⁸ අඤ්චෙණති අඤ්ච
පච්චෙති ඵකෙන හි වකමුතා භතිතයට්ඨිතා කොටං ඵකො අනෙතා
ගණ්ණාති¹⁹ තං අඤ්ච අඤ්ඤාසං අඤ්ච අඤ්ඤාසුති²⁰ ඵලං පණ්ණාස

1. සමුප්පෙරකඛණෙනි B. B.

2. ඉතිතිතිසං b.

3. පච්චනා භ. සබ්බාත සමපතතිසං b. B.
සාවිත b.

4. ඡන්දඛණෙති පච්චග්ගඛණෙති ව S.

5. පමුත්තාපිණ්ණෙර b.
පමුත්තාපිණ්ණෙර B

6. මහතමෙව b. S.

7. අට්ටකාදිති b S

8. පදසමපතති b. පදසමපතති B.

9. සමිතිතනති b B සමුපබ්බුලං b.

සමුපබ්බුලං රුසිතං B.

10. තෙති b.

11. පුසෙබ්බති b. B.

අනුසජ්ඣාසනති වාදෙතති b.
තදනුභාසනති ඉදං b

12. භාසිතං B.

13. පරුපණං b.

14. පච්චනෙන b.

15. අපරපර b. අපරෙ B.

16. විරුද්ධංසු S.

17. ගණ්ණති b B.

18. තං අකුද්ධි B. අඤ්ඤාසුති b B.

සච්ඡි අනිං පටිපාටියා ඤාතිං අනිච්ඡෙදිනි වුච්චති. පරමපඨං සන්තාති අඤ්ඤාමඤ්ඤා¹ ලග්ගසට්ඨිකාසංකප්පාදි² වක්ඛමිතා විහරිතාති අපෙඨා.

එතො කිර බුද්ධො අනිගණං දිට්ඨා අසුකියමිං නාම ගාමෙ ඛජ්ජගොජ්ජං. සුලභනාති³ උග්ගාසෙත්ථි; තෙහි තත්තො හාමි තෙහි ඉදං නාම තෙ දෙමාති වුද්ධො⁴ ලඤ්ඤා: ගතෙත්ථි; අත්තරු මග්ගො මග්ගා මහකමම මහනතං ගච්ඡං අනුපරිගනත්ථි; පුරිමග්ගා තත්තො පට්ඨමග්ගා කථං ගණනාපෙත්ථි; කිඤ්චි කමමං අපච්ඡි ගච්ඡං තාව භූමෙහති වත්ථා පලාගි. තෙ දිවසමි පගන්තා මග්ගො අවිඤ්ඤා මානා කතං ගො මග්ගො කතං ගො මග්ගොති⁵ පරිදෙවිත්ථා මග්ගො අවිඤ්ඤාමානා තත්තො මිරිංසු, තෙ සන්ධිය වුත්තං පරමපඨ සංසන්තාති; සුරිමොපිති පුරිමෙසු දහසු මුහුත්තොසු එකොපි; මුඛමොපිති මජ්ඣිකා දාවරිගපාවරිගෙසු එකොපි; පච්චිමොපිති ඉදං මුහුත්තොසු එකොපි; පඤ්ඤාමොති පාලි දාගතෙසු දව්වු අඤ්ඤාපි එවරුපෙ තගො පකඨිපිත්ථා වදති; මධා විපාකොති භුතවිපාකා වා අභුතවිපාකා වා; නාලමෙදාති භාරදාජ සච්චං අනුරකඨිකාමිති පටිපත්තොති විඤ්ඤානා යමමයා ගතිතං ඉදමෙව සච්චං මොඝමඤ්ඤානාති එවං⁶ එකංගෙතෙව නිව්ඨං ගතත්ථා. තාලං න සුත්තනාති උපරි පුච්ඡාය මග්ගො විවරිත්ථා එපෙඨි; ඉධ⁷ භාරදාජ තික්ඛති ජිවකසුත්තෙ විග මහාවච්ඡසුත්තෙ විග ම අත්තානඤ්ඤාව⁸ සන්ධිය වදති.

ලොහනිගෙසු බසමෙසුති ලොහබසමෙසු; සෙසපදාදියෙපි එසෙ වතගො, සඤ්ඤා නිසමසෙතිති මහපපනිගසඤ්ඤා⁹ නිවෙසෙති; උපසංගමනීති උපගච්ඡති; පඤ්ඤාපාසනීති සතතිකෙ නිසිදති; සොකනාති පසාදසොකානං මදගති; බමමනාති දෙසනාබලමං සුඤ්ඤාති; බාලෙතිති පගුණං කත්ථා බාලෙති; උපපටිකමනීති අත්තො ව කාරණතො ව විමංසති; නිජකානං බමනනීති මලොකනං බමනති; ඉධ සිලං කපිතං ඉධ සමාධිති එවං උපට්ඨගනතිති අපෙඨා; ජපෙද්දති තතත්තමානා ජපෙද්ද; උග්ගහනීති වාගමති; භූලනීති¹⁰ අනිවච්ඡිදිගෙහ නිරෝති; පදගනීති මග්ගපට්ඨානං පදගති; කාසෙත්ථි වෙච්චි පරමසච්චිතාති සහ ජාතනාමිකාගෙතෙ ව නිබ්බානං සමුත්තරෙති පඤ්ඤාය ව කිලෙසෙති බිබ්බකිත්ථා තදෙව විභූතං පාකටං පසාති;¹¹ සමමානුසොධොති

1. අඤ්ඤාමඤ්ඤා, ලග්ගසට්ඨිකාසංකප්පාදි b. S.	5. කතං ගො මහබුද්ධා කතං මග්ගොති b. S.
2. සට්ඨිකාසංකප්පාදි b. වක්ඛමිතාති අපෙඨා b. වක්ඛමිතාමිරිගතාති අපෙඨා S. මහබුද්ධොති b. S.	6. මොඝං මඤ්ඤානාති එවං b.
3. සුලභනාති S.	7. ඉධ කිර b.
4. දෙවනි වුද්ධො b. S.	8. අත්තාන මෙව S.
	9. මහපපනිග සඤ්ඤා S.
	10. වාගමති අනිවච්ඡිදිගෙහ b.
	11. විභූතං වා පාකටං කතෙත්තො පසාති b.

මග්ගානුබ්බොධො භවමානුපතති¹ ඵලසව්ඨිතිරියා; සෙසසෙසුඤ්චාති සෙවරා; වුත්තානං ආදසන්නං ඵව² දිසමිග්ගවාදං³ අනුලොමෙති තස්මා තාගමෙත්වා අගං පනෙත් අත්වා හෙසසෙසුඤ්චාති සෙසං මග්ගසම්පසුත්තබ්බමානං; පබ්බානති මග්ගපට්ඨානං; තං හි ඵලසව්ඨිතිරියා⁴ සම්භානාය භවමානුපතතියා ඔහුකාරං මග්ග අසති ඵලා භාවිතොති⁵ ඉමිනා තයෙත සම්මපදෙසු අත්වා වෙදිතමෙධිං; සෙසං සම්මත් උත්තානමෙවාති.

මංඝිසුභතං පඤ්චමං.

2. 6. 6.

ඵවමෙම සුභතති ඵසුකාරි⁶ සුත්තං; තත් භිලං ඔලගෙගසුත්තති කොට්ඨාසං ලග්ගාපෙයදුං; ඉමිනා සත්ථමමන්නාමි දග්ගොති; සත්ථ වාසො කීර මහාභක්තාරං⁷ පටිපනෙතා අත්තර මග්ගො ගොසෙ මතෙ මංසං ගහෙත්වා සෙබ්බසං සත්තිකානං ඉදං බාදිතා⁸ ඵත්තහං මුලං දුගම්බන්ති කොට්ඨාසං ඔලගෙගති ගොමංසං⁹ නාම බාදනාපි අපි අබාදනාපි අපි¹⁰ මුලං දුග්ගං සකෙකානාපි අසකෙකානාපි සත්ථවාසො යෙන මුලෙන ගොසො ගතිතො තස්ම නික්ඛමිනත්ථං සෙබ්බසං ඔලක්කාරෙත කොට්ඨාසං දත්වා මුලං ගණ්හාති¹¹ අගං සත්ථ ඛමමා, ඵවමෙම¹² මුග්ගමිණිපි ලොකස්ස පටිඤ්ඤං අග්ගසෙව්ඨා¹³ අත්තකොච ඛමමතාය වතග්ගො පාරිවරියා පඤ්ඤපතතීති දග්ගො ඥං ඵවමෙම මොති අදිමාන; පාපිසො අග්ගාති පාපං¹⁴ අග්ග, සෙසො අග්ගාති හිතං අග්ග; අථවා පාපිසොති පාපකො ලාමිකො අත්තහාසො අග්ග; සෙසොති¹⁵ සෙවරා උත්තමො; සෙසංසොති සෙයො; උච්චාකුලීනතාති උච්චාකුලත්තන¹⁶ සෙයො; පාපිසං සොති පාපිසො; උච්චාකුලීනතා ව¹⁷ ද්විත්ව කුලෙසු වසෙති ඛතතියකුලෙ මුග්ගමිණිකුලෙ ව; උලාරමිණිණිතා තිත්ථ; වෙග්ගොපි හි උලාරමිණිණි සොති; උලාරසොගතා වතුප්පි සුදෙසි හි අත්තමිසො

1. භවමානුපතති b. S.	අබාදනාපිමුලං b. S.
ඵලසව්ඨිතිරියා B.	11. ගණ්හති b. S.
2. ඵවං b.	12. ඵවමෙම S. ඵවමෙතං b.
3. ඵවා දිසං මිග්ගවාදං B	13. පටිඤ්ඤං ගහෙත්වා B
දිසමිග්ග වාදං b. S.	අත්තකොචං b. S.
4. ඵලංසව්ඨිතිරිය b.	14. පාපිසො අග්ගං ඤ අභිපාං b. S.
5. ඵලගාමිසොති b.	අභිපාං B.
6. ඵසුකාරි b.	15. සෙයොසොති B
7. මහාභක්තාරං b.	16. උච්චාකුලීනත්තන b. S.
8. බාදෙත්වා b. S.	පාපිසොති B
9. ගොසමංසං b	17. උච්චාකුලීනතාපි B.
10 අබාදනාපි B.	කුලෙසු මව්චි b. S

වණ්ණාලොපි උළාරගොතො හොතිගෙව භික්ඛාවටිසෙනා¹ තොටි
ධනෙනපි² බ්‍රාහ්මණෙන භික්ඛා³ වරිතබ්බාව පොරුණකමුගමණ අසිති
තොටිධනාපි⁴ එකං වෙලං භික්ඛං වරතති කසමා දුග්ගතකොල
වරතනාතං ඉද්දති භික්ඛං වරිතුං ආරඬාති ගරහා න හවිණ්ණාතිති;
අතිමඤ්ඤමානොති ගො භික්ඛාවටිය වංසං ගටිතා සන්ථාපිව⁵ කමම
වණ්ණජාදිති ජිවිතං කපෙපති අයං අතිමඤ්ඤති නාමි; ගොපො වාති
ගරා ගොපකො අත්තනා රක්ඛිතබ්බගණං⁶ පෙතෙනතො අතිවට
කාරි ගොති එවනති අනෙතා; ඉමිනා නගෙන සබ්බවාසරසු අනෙතා
වෙදිතබ්බො; අසිතව්‍යාහබ්බිනති⁷ තිණ්ණාගතඅසිතසෙව ව කාජඤ්ච;
අනුසාරකොති යත් ජාතො තස්මි පොරුණ මාතාපෙතතිකෙ⁸ කුල
වංසෙ අනුසාරියමානොති අනෙතා; සෙසං සබ්බන් උත්තානමෙවොති.

එසුකාරිසුභතං ජබ්බං.

2. 5. 7.

එවමෙමි සුභතති ධාතඤ්ජාති සුභතං;⁹ තත් දකඛිණාතිටිගමනති
තිරිති පබ්බතො රුජගහං පරිත්තිපිත්වා ඕතපබ්බතස්ස දකඛිණදිසා
භාගෙ ජනපදගොතං නාමං; කණ්ඩුලපාලද්වාණසෙනා¹⁰ රුජගහස්ස
තිර ආත්තංස මහාචාරාති වතුසට්ඨි බ්‍රහ්මආරාති තෙසු එකං
කණ්ඩුලපාලආරං¹¹ නාම තං සන්ධාගෙවමාන; ණජානං නිශ්ශාඤ්ජාති
ගච්ඡ මත්තස්ස අපිළෙත්වා සහස්සභාගං ගණනාතිති රඤ්ඤ පෙසිතො
ගතවා; සබ්බමෙව සස්සං ගණනාති,¹² මානො හනෙන නාගෙසිති ව
වුත්තො¹³ රුජකුලෙ වට්ටං මන්දං අහං රඤ්ඤ ආගමනකාලෙගෙව
එවං ආණ්ඩෙනා මානාදිත්වා එවං රුජානං නිශ්ශාය බ්‍රාහ්මණගහ
පතිනෙ විලුම්පති, ධඤ්ඤා ගෙභුගෙයන අත්තනො හරං පච්චෙදෙත්වා
අත්තනං රුජකුලං පච්චෙදෙති,¹⁴ තිං බ්‍රාහ්මණගහපතිකානං න පිළං¹⁵
අකාසිති ව වුත්තො ආම මහාරුජ ඉමග්මි වාසෙ බෙත්තොති මන්ද
සත්තාති අගෙත්තං, තස්මා අපිළනතස්ස¹⁶ මෙ ගණනො න බ්‍රහ්ම¹⁷
ජාතනාති එවං බ්‍රාහ්මණගහපතිනෙ නිශ්ශාය රුජානං විලුම්පති.

1. භික්ඛාවාරිගනා .

2. ධනෙනපිති b. S.

3. භික්ඛා b.

4. අසිතිකොටි ධනෙනපි එක b. එක B.

5. සන්ථාපිව b. වාණිජජාදිති b.

6. රක්ඛිතබ්බං ගණං b. S.

7. අසිතව්‍යාහබ්බිනති S. h.

8. මාතාපිතාතික b. පිතික S.

9. ධනඤ්ජාති සුභතං B. S.

10. කණ්ඩුලපාලිචාරගන් b.

11. කණ්ඩුලපාලආරං S. පාලිචාරං B.

12. ගණනාති b.

13. වුත්ත b. රුජකුලෙ වුත්තං b. S.

14. අමාතං රුජකුලෙ පච්චෙදෙති b. S.

15. ගිපිළං b.

16. අපිළෙනතස්ස b. b.

17. න බ්‍රහ්ම S.

අනුසාරියමානොති S.

සපයා පිණිසනාති ධාරුණකරිං¹ පිචෙය්‍යතු; නාච සත්තසාති
 යාව ඛිරං පිචිනි; තිසිදිසාථ තාවදෙව සත්තසා කාලොභරියාති
 ඉඤ්ච හි නො පාතරසහනතො ආහරියානති² දසෙය්‍යති; මිනං
 පිතණෙති ආදිසු මහලුකා³ මාතාපිතණෙ වුදුකාති අභරණ
 පාපුරණාති⁴ සුබ්බමාති වන්ථාති මධුරතොජනං⁵ සුගතිගතිමාලා
 දිති ව පරියෙසිතො පොසෙතබ්බො; පුත්තධිතානං නාමකරණමෙව
 ලාදිති සබ්බතිවමාති කණෙතනන පුත්තදණෙ පොසෙතබ්බො එවං
 හි අහරියමානෙ ගරහා උපපජ්ජති⁶ ඉමිනා තයෙත අපථො චෙදි
 තබ්බො. අබ්බමාදිති පඤ්ච දුස්සිලාකම්මාති වා දස දුස්සිලා කම්මා
 ති වා ඉධ අබ්බමො නාම; උපකමෙව්‍යය්‍යනාති පඤ්චවිධබ්බිකාදිකම්ම
 කරණන්ථං තං තං තිරයං කෙබ්බය්‍යං; බ්බමාදිති බමමිකා⁷ කසි
 වණිජ්ජාදිකම්මකාරි⁸; පටික්ඛමනාති න ඔසරනති පරිහායනති,
 අභික්ඛමනාති අභිසරනති වර්ධනති; සෙසොති වරතරං; භිනෙති
 තිතිනෙ ලාමකෙ; කාලකතො⁹ ආර්ථසුත්තාති ඉදං ගතවා තත්‍රසා
 ගතවා බමමං දෙසෙති¹⁰ අබ්පසායෙන පෙරං ආග, පෙරෙපි
 තං බණංගෙව ගතවා මගාබ්‍රහ්මුතො බමමං දෙසෙති. තෙන,
 පටිඨාය ව චතුප්පදිකභාටං¹¹ කපෙතොති චතුසථවිච්ඡුතො නාම
 න කපෙතිති.

බාහිකඤ්ජාතිසුත්තං සත්තමං.

2. 5. 8.

එවමෙම සුභිනාති වාසෙඨ්ඨසුත්තං; තත්ථ ඉච්ඡානංකල¹ වන
 සෙණ්ඩාති ඉච්ඡානංකලගාමසා අවිදුරෙ වනසෙණ්ඩ; වංකිතිආදයො
 පඤ්චපි ජනො රඤ්ඤෙ පසෙතදිසා¹¹ නොසලසා පුරෙතිතා එව;
 අඤ්ඤෙ ව අභිඤ්ඤානාති අඤ්ඤෙ ව බ්‍රහ්ම අභිඤ්ඤාතා බ්‍රාහ්මණො;
 තෙ කිර ජට්ඨ ජට්ඨ මාසෙ ද්විසු ආනෙසු¹² සනතිපතනාති යද
 ජාතිං සොඤ්ඤාකාමා නොනති යද පොකරසාතිසා සනතිනෙ
 ජාතිසොඤ්ඤාතො උක්ඛව්‍යායං¹³ සනතිපතනාති යද මනෙත සොඤ්ඤා
 කාමා නොනති යද ඉච්ඡානංකල¹⁴ සනතිපතනාති ඉමසථි කාලෙ
 මනනසංසොධනන්ථං තත්ථ සනතිපතිංසු; අභමනනාති කථාති¹⁵ යං

1 පසෙපියසනති හරුණකිරි b. 8.
 පිචිතු b. පිචියතු 8. හරුණකිරි.
 පිචිතු 8.
 2. මහලුකා b.
 3. පාරුපනාති S. පාපුරණාති b.
 4. මධුරසතොජනං 8
 සුගතිවනමාලාදිතිව b
 5. බමමික b. 8.
 6. වාණිජ්ජාදි b.

පටික්ඛමනාති ඔසරනති b. S.
 7 කාලකතොව b තතුසා b.
 9. කතොව දෙසෙතිති b.
 9. පටිඨායමිසුප්පදිකං භාටං b. 8.
 10. ඉච්ඡානංකලං b. 8.
 11. පසෙතදිසා b. පසෙතදි 8
 12. චිත්ත වාදෙසු b.
 13. උක්ඛව්‍යාය b. 8
 14. ඉච්ඡානංකල b. 5
 15. අනකරභාටං 8

අත්තනො සහසතාවාහුරුපං¹ කථං කප්පෙතො අනුච්චරිංසු; තත්තා
 කථාය² අත්තර අගමඤ්ඤ කථා උදපාදි: සිලවාති ගුණවා; චත්ත
 මෙපහනනාති ආචාරසම්පන්නො; අනුඤ්ඤාසම්පන්නොති සිත්තිතා
 තුමෙති එවං ආචරියෙති අනුඤ්ඤා, ආමි³ ආචරිය සිත්තිතමාති
 එවං සග්ගෙව පටිසංඤ්ඤා; අසමාති හවාමි; අහං පොක්කරිතාතිසා
 භාරුක්කමයාසං මාණ්ඩෙවති අහං පොක්කරිතාතිසා පෙට්ඨිකෙතවාසි
 අග්ගසිසෙයා, අගං භාරුක්කමයාති දීපෙති; ගෙවිජ්ජානනාති තිවෙ
 දනං⁴ බ්‍රාහ්මණො; සද්ධම්මානනාති යං අපේතො ව වාඤ්ඤා
 තො ව එකං පදමි අකමානං; තත් ගෙවලිතො සම්මෙති තං
 සකලං ජානනො තත් තිට්ඨාසත්තමාති අපේතං; අදුති තං ගෙවලි
 භාවං⁵ ආවිකරෙතො; පදකසමාති ආදිමාහ; තත් ජපෙස ආව
 ට්ඨෙසාදිසාති කථනට්ඨානෙ මයං ආචරියසද්ධසංගම; කම්මනාති⁶
 දසකුසලකම්මපට්ඨකම්මිනා; අගං හි පුබ්බෙ සත්තවිධං කායච්චිකම්මං
 සංකාය ගතො ඛො හො සිලවා ගොතිති අහ. තිවිධං මනොකම්මං
 සංකාය වත්තසම්පන්නොති තෙන සම්මතොගතො හි ආචාරසම්පන්නො
 ගොති: වත්තමාති පඤ්චති වත්තති වත්තමහාවෙන⁷ හභවතං
 ආලපති, බ්‍රහ්මාතිකති උත්තමං අතිතං පරිපුර්ණකාති අපේතං;
 පෙට්ඨාති උපගතනා; නම්මසානතිති නමොකරෙතති; වත්තංලොකෙ⁸
 ඤ්ඤාසංකමනාති අච්ච්ඡිකාසෙ ලොකෙ තං අභිකාරං විධම්මිති
 ලොකාග්‍ය දිට්ඨිමම්මාදිඅපද්ධන්තෙන වත්තං⁹ හුච්ඡාසත්තං එවං
 වෘත්තෙට්ඨන පොට්ඨෙති යාවිතො; හභවා දොට්ඨ ජපෙ සංගණකතො
 තෙසං මොහං වාක්ඛිකානති¹⁰ ආදිමාහ: තත් මාක්ඛිකානති මාස
 ගරිකාමි, අනුප්පබ්බනාති තිට්ඨතු තාව බ්‍රාහ්මණවිතො, තිණරුක්කතිව
 පට්ඨකතො පට්ඨාය අනුපට්ඨපාරියා ආවිකම්මාමිති අපේතං; ඡන්ති
 විහම්මනාති ජාතිවිත්ථරං; අඤ්ඤ මඤ්ඤ හි ජාතියො, තෙසං තෙසං
 හි පාණානං ජාතියො අඤ්ඤ මඤ්ඤ¹¹ නානපපකාරාති අපේතං;
 තිණරුගෙවති අනුපාදිණ්ණක¹² ජාතීං කප්පෙතා පච්ඡා උපාදිණ්ණක
 ජාතීං කප්පෙතාමි. එවම්මං¹³ ජාතියෙද්ද පාකපො හවිසාතිති;
 ඉමං දෙසනං ආරති, මහාසිවලිපේතෙ¹⁴ පන තිං ගතො අනුපා
 දිණ්ණකං ඕප්පානතො නානං උපාදිණ්ණකං¹⁵ කම්මනානාතොති
 එවං වත්තුං න වට්ඨති ප්‍රච්චිතො, ආම න වට්ඨති. කම්මං හි යොති

1. සහා සහසතාවාහුරුපං b.	10. වත්තං b.
කප්පෙතො b, b.	11. මො අහං b. බ්‍රහ්මසිත්තිකානති b.
2. තත්තාකථාම b. අගං අඤ්ඤ b.	බ්‍රහ්මසිත්තිකානති b.
3. අනුඤ්ඤා ආමරිය S.	ව්‍රහ්මසිත්තිකානති b.
4. තිණ්ණං පෙදනං b.	12. අඤ්ඤ මඤ්ඤ b.
5. වාඤ්ඤාතොම b. ස.	13. අනුපාදිකතො b.
එසං b, එකම පද. S	අනුපාදිකතො S.
6. ගෙවලිතොව S.	14. එවං තත්ත b. එවං තත්ත b.
7. කම්මිකාන b. b.	15. මහාසිවලිපේතො b, b.
8. වත්තමිනාහාවෙන b.	16. උපාදිකතං b.
9. වත්තමිනාහාවෙන b.	

යං චිපති, ගොති සිඬ්ඛා¹ ඉමෙ සත්තා නානා වණණා භොතතිඤ්ඤා, තිණරුකෙඛති එත්ථ අනෙතාපෙඤ්ඤා, ඛති සාරෙ² අත්තමිසො කාල නාළිකෙතරදසොපි තිණානෙව අනෙතා සාර පත ඛති පෙඤ්ඤා සමමිඬ රුක්ඛා නාම; නා වාපි³ පටිජානෙරති⁴ මයං තිණං මයං රුක්ඛානි වා අහං තිණං⁵ අහං රුක්ඛානි වා එවං න ජාතනති; ලිඛණං ජාතිමසනති,⁶ අජාතනනානම්ච ව පොසං ජාතිමසමෙව සණ්ඨානං අත්තනො චූලභූතතිණාදිසද්ධසමෙව භොති; තිං කාරණා අඤ්ඤා මඤ්ඤා හි ජාතියො. යත්ථා අඤ්ඤා තිණජාති අඤ්ඤා රුක්ඛජාති තිණෙසුපි අඤ්ඤා නාලජාති අඤ්ඤා නාළිකෙතරජාති එවං විත්ථාපෙර තඛමං; ඉමිනා ඉදං දසොති: යං ජාතිවසෙත නානා භොති, තං අත්තනො පටිඤ්ඤං පරෙසං වා උපදෙසං විනාපි⁷ අඤ්ඤාජාතියො විසෙසෙත ගග්ගති, යදි ච ජාතියා බ්‍රාහ්මණො⁸ ගවෙය්‍ය සොපි අත්තනො පටිඤ්ඤං පරෙසං වා⁹ උපදෙසං විනා ඛතතිගතො වෙත්ත තො සුද්දතො වා¹⁰ විසෙසෙත ගණ්ඨකය; ත ව ගග්ගති¹¹ තත්ථා න ජාතියා බ්‍රාහ්මණොති, පරතො පත යථා එතාසු ජාතිසුති භාජාය එතමත්ථං වමිසෙතෙතෙව ආවිකරිග්ගති.¹²

එවං අනුපාදිතෙණසු¹³ ජාතිං දසොති: උපාදිතෙණසු¹⁴ දසො නොනා තතො කීචෙති ආදිමාහ; සාව භූත්ථි - ලලිකෙති භූත්ථි පිලලිකං පරිගතං කතාති අනෙත්ථ, එත්ථ ව යෙ උපාදිතා ගච්ඡන්ති තෙ පට්ඨතා නාම; අඤ්ඤාමඤ්ඤා හි ජාතියොති තෙසමිති නිලරතනා දි වණ්ණවසෙත ජාතියො නානපසකාරව භොතති; බුද්ධසෙති කාල කාදසො;¹⁵ මහලලිකෙති සිලාරාදසො;¹⁶ පාදුදරෙති¹⁷ උදරපාදෙ උදරං යෙව යෙසං පාදුති¹⁸ චුත්තං භොති; දිසපිට්ඨිකෙති සපාතං හි¹⁹ සිසතො යාව තඛභූත්ථා පිට්ඨියෙව භොති, තෙන තෙ දිසපිට්ඨිකා හි චූච්චතති; උදකෙති උදකෙ²⁰ උදකමති ජාතො;²¹ පහතිති සභුණං, තෙව²² පතෙතති යතතිති පහනිකානා; වෙහාසං ගච්ඡන්තිති විහබ්බමා එවං එලප්පාකාසගොචරානං පාණානං ජාතියෙදං දසොති: ඉදුති ගෙනාගිප්පාගෙන තං දසොති, තං ආවිකරෙතොනා²³ සථා එතාසුති

1. පටිඤ්ඤා S. 8.

2. සාර B.

3. න වාපි B.

4. පටිජානෙතම B.

5. තිණං B.

6. ලිඛණජාතිමසනති b.

7. විනාපි S. අඤ්ඤාජාතී B. 8.

8. බ්‍රාහ්මණණෙව B.

ගවෙය්‍යසොපි අත්තනො b.

9. පරෙසංම L.

10. සුද්දතොවා B.

11. තථ ගග්ගති B. 5. තම S.

12. කරිකෙති B. ආවිකරිකෙති b.

13. අනුපාදිතනෙසු B. 8.

14. උපාදිතනෙසු B.

15. කාලකාදසො W2. 5.

16. සහ සිලාරාදසො S.

සපපිලාරාදසො B.

17. පාදුදරෙති b.

18. තෙහ පාදුති b.

19. සපපාතංමිති b.

20. උදකෙ B.

21. උදකෙති උදකමතිජාතෙ B.

22. තෙති B. 8.

23. ආවිකරෙතොනා b

ශාඨමාන: තස්මානෙතා; සංකීර්ණපන වුනෙතා, මිත්තරනො පනෙත්
 ය: වතකබ්බං තං සංකමෙව දසෙතනෙතා නි කෙසෙසිති ආදිමාන: තත්තා
 ය: සොජනා. යං වුතතං නිත්ති මිත්තසංක ප්‍රතිමං ජාතිමං¹ පුත්ති
 තං එවං තත්ති වෙදිතබ්බං, සෙසයපිදං න කෙසෙසිති තති ප්‍රාග්මණ,
 නං එදිසා නෙතා නොතති. බතතිශානං එදිසාති නිසමො අපි; යථා
 තත්තිඅසංකමොදිතතති ඉමිතා තසෙත සබ්බං සොජෙතබ්බං, ලිඛං²
 ජාතිමං තෙව යථා අසංකප්ප ජාතිප්පති ඉදං පන වුතතසංකවිත්තං
 නිසමිතතති වෙදිතබ්බං. තස්මා සොජනා³ එවං යසො ඉමෙති කෙසා,
 දිති තත්ති මිත්තසංක ප්‍රතිමං⁴ ජාතිමං පුත්ති තසො වෙදිතබ්බමෙතං,
 ප්‍රාග්මණාදි සෙදෙස මිත්තසංක ප්‍රතිමං⁵ ජාතිමං තෙව යථා අසංකප්ප
 ජාතිප්පති ඉදං එවං ජාතිසෙදෙ අසතිපි⁶ ප්‍රාග්මණො බතතිශො ඉදං
 තානතතං යථාජාතං තං දසෙතාං පව්වතතතති ශාඨමාන: තත්ති
 මොකාරනති තාතතතා; අයං පනෙත් සංකීර්ණපනො: යථාති තීරවත්;
 තානං සොතිතං සිද්ධමෙව,⁷ නොසාදි සංකානෙත තාතතතං තථා
 ප්‍රාග්මණාදිතං අතතනො අතතනො⁸ සරිඳර තං තත්ති, එවං සනෙතපි
 යදෙතං ප්‍රාග්මණො බතතිශොති වොකාරං තං වොකාරඤ්ච මිත්තසංක
 ප්‍රතිමඤ්ඤ පව්වති, වොකාරමනෙතනෙව⁹ වුවතිති¹⁰ එතතාවතා;
 සභො වාරදාජසං වාදං නිසංකතිනිඤ්ඤාදි ජාතියා ප්‍රාග්මණො
 සභෙයා; ආජිවසිලාචාරපිපනෙතාපි ප්‍රාග්මණො සභෙයා යසො පන
 පොරුණො ප්‍රාග්මණො තසා ප්‍රාග්මණසංචං න ඉවත්තති. ලොකෙ ව
 අසංකප්ප පණ්ඩිතමිත්තසංක තසො වාසෙවසංක වාදං පනෙතනෙතා
 යොති කොච මිත්තසංකප්පති අවසංකාචා අත: තත්ති මොරකකති.
 මෙතතරකබ්බං; කතිකමතති වුතතං නොති; ගොති හි පඨවියා තාමං
 තසො එවමාන; පුත්තිසංකතාති තතතවාසකමොදි¹¹ තාතාසිපෙතන;
 මොකාරනති වර්ණජං;¹² පරපෙතෙතනාති පරෙතං වෙය්‍යාවච්ච
 කමෙමත; ඉසංකතිති¹³ ආවුධජිවිකං උප්පෙති සත්ඤ්චාති¹⁴ වුතතං
 නොති; පොරුණෙවෙවනාති¹⁵ පුරුණෙවකමෙමත; එවං ප්‍රාග්මණ සම
 යෙත ව ලොකසමාසාරෙත ව ආජිවසිලාචාරපිපනෙතා අප්‍රාග්මණ
 සංචං සොබෙතා¹⁶ එවං සනෙතන ත ජාතියා ප්‍රාග්මණො, ගුණෙති
 පන ප්‍රාග්මණො නොති, තසො යත් කත්ති කුලෙ ජාතො යො ගුණවා
 සො ප්‍රාග්මණො අයමෙත් ඤායොති එවමෙතං ඤායං අත්තො

1. ලිඛිතජාතිමං b.	10. පව්වතිති B, S.
2. ලිඛිත b.	11. තතත වාසකමොදිතං සිපෙතන b.
3. තසායං සොජනා b.	12. වාඤ්ජං b. පරපෙතෙතනාති b.
4. ලිඛිත b.	13. ඉසංකතතති b.
5. ලිඛිත b.	14. නොති-වාඤ් B.
6. අසති b.	15. පොරුණෙවෙවනාති B.
7. සෙවසමෙව B, නොතිසිද්ධමෙව S.	පොරුණෙවෙවනාති L.
8. ප්‍රාග්මණාදිතං අතතනොසරිඳර S.	16. සොබෙතා b සොබෙතා b.
9. මොකාරමනෙතනෙව S.	

ආපාදෙථො ඉද්ධති නං චම්භෙදෙන පනාසෙතො හ චානං බ්‍රාහ්මණනති ආදිමානං තස්සෙත්ථා අහං හි යවායං වතුනතං යොතිනං යත්තත්ථි ජාතො තත්‍රාපි චා¹ විසෙසෙන යො² බ්‍රාහ්මණස්ස සංවණ්ණිතාය මාතරි සමුදායො තං යොතිජං මතතිසමචා, යොවායං³ උභතො සුජාතො ආදිනං නයෙන බ්‍රාහ්මණෙහි බ්‍රාහ්මණස්ස පරිසුද්ධ උපාතති මහසංඛාරා⁴ යොති වුතතං; සංසුද්ධගහණිකොති ඉමිනා ව මාති සමපතති තතොපි ජාතිසමුදායතා⁵ යොතිජො මතතිසමචායොති වුවමති, තං යොතිජං මතතිසමචා; ඉමිනා ව යොතිජමතතිසමචා මතෙතන න බ්‍රාහ්මණං බ්‍රාමි නායො යොති සො යොති වචනමතෙතන අසෙසෙති සකිකුට්ඨොතිපි⁶ විසිට්ඨතො යොවාදි නාමි යො යොති, යවෙ⁷ යොති සකිකුට්ඨො ස පලිබොධො⁸ යොපතායං යත්තත්ථි ජාතොපි රුහාදිකිකුට්ඨො යොවන අකිකුට්ඨො සබ්බගහණපටිතිස්ස යොතන අනාදුතො අකිකුට්ඨොතිනාදුතං තමහං බ්‍රාමි බ්‍රාහ්මණං තයො යොති බාහිතපාපොති; කිකුට්ඨි තිසො⁹ සබ්බසංයොජනං ඡෙත්වාති ආදි සත්තවිසති ගාථා, තත්ත සබ්බසංයොජනනති සබ්බං දහම්බට්ඨි සංයොජනං¹⁰ න පටිසංයොජනිති තණ්හා පටිසංයොජනං න පටිසංයොජනං; සබ්බාතිකතති රුහසමාදයො අතිකතතො; විසෙසෙතොති¹¹ වතුති යොතිහි සබ්බකිලෙසෙහි චා විසංසුතතො; නානිතති¹² උපනාහං; වර්ගනාති තණ්හං; සකිකුට්ඨොති යොතනපායං¹³ දිට්ඨිපරිසුද්ධාන යොතනං අභිවචනං; සහසුකතමතති අනුකතමො වුවමති පාසෙ පමෙසන ගණිති දිට්ඨානුසංයොතනං නාමං; උකතිනාපලිසනති එත්ත පලිසොති අවිජ්ජා; බ්‍රහ්මතති වතුසමවුද්ධො: තිතිකතිතිති. බමති; බමති බලතති¹⁴ අභිවාසනබොතිබලො, සං පන සකිං උපතතො බලාතිකතො ම¹⁵ත යොති, පුතපුතං උපතතො පන නොති, තස්ස අභිතාය බලාතිකං¹⁶ වචනමතති බ්‍රහ්මවතතො¹⁷ සිලවතනනති ගුණවතතො; අනුසුද්ධතති රුහාදිඋත්තදවිජ්ජාතො; අනුසුද්ධතතිපි පාසො, අනවසුද්ධතති අපත්තො; දහම්තති තිබ්බිසෙවතො; න ලිපතති¹⁸ ත අලලිසති; කාමෙසුති සිලෙසකාමිවජුකාමෙසු; දුක්ඛස්ස පජානාති ඉසෙව බෙතති එත්ත අරහතතථලං දුක්ඛස්ස බෙයොති¹⁹ අභිපොතං. පජානාතිති

1. තත්‍රාපි B

2. යො: B.

3. යොවායං L.

4. පරිසුද්ධ උපාතතිමතෙතනසංඛාරා b, S.

5. ඉමිතො මාතිසමචාතතිතො

පිතිසමචාතතිතොතොපි

ජාතසමුදායතො B මාතිසමචාතති

තොපි ජාති සමචාතතිතො

ජාතිසමුදායතො B.

6. ව B, සකිකුට්ඨොති b. හිව S.

7. යවෙ S

8. සබ්බිසොධො b

9. කිකුට්ඨිකො B

10. සබ්බසංයොජනනති දහම්බ

සංයොජනං b.

11. විසංසුතතති B.

12. රකිතති B. තමිතති S.

13. සකිකුට්ඨොති සුකතිපාසං B.

14. බතතිබලතති b.

15. බලාතිකං නාම h.

16. බලාතිකං b

17. බ්‍රහ්මවතනති බ්‍රහ්මවතතං B, S

18. න ලිපතති B, S.

19. දුක්ඛබෙයොති B.

ගොතං; දිබ්බං¹ භොගනති දිබ්බං පඤ්චනාමිගුණගොතං; සබ්බභොග විශංඝුත්තනති සබ්බකිලෙසගොගවිශංඝුත්තං; රහිනති පඤ්චනාමිගුණ රහිං; අරහිනති කුසලභාවනාය උක්කණ්ඨිතං; විරනති විරියවත්තං; සුභංගනති සුඤ්ජරං වා ආනං² ගතං සුඤ්ජරං වා පටිපත්තිනා ගතං; භිහිනති තිප්පත්ති-;³ පුරෙති අතිපතෙ; පච්ඡාති අනාගතෙ; මජ්ඣෙති පච්චුප්පනෙන; කිංඤ්චනනති කිංඤ්චනනාරතනා කිලෙසො; මහෙසිනති මහනෙත ගුණ පරිගෙසත්තවෙධන මහෙසිං; විජිනාපිනනති විජිත විජයං එවං ගතවා ගුණතො බිණ්ණසවංගෙව බ්‍රාහ්මණං දංගොඨිං⁴ ගෙ ජාතිතො බ්‍රාහ්මණොති අභිතිවෙසං කණ්ණෙනි, තෙ ඉදං ජාතනතො⁵ භාව තෙසං දිව්ඨි දුද්ධිති දංගොනතො සමඤ්ඤා භෙසාති ගාථාදා ගමිතං තත්තන්තං යදිදං බ්‍රාහ්මණො බ්‍රාහ්මණො ගාරථප්පො වාගෙ වෙධාති නාමගොතනං පක්කපිතං කතං අභිසංඛතං සමඤ්ඤා භෙසා ලොකගමි වොහාරමත්තනති⁶ අන්තො; හග්ගා ගග්ගා සමුච්ච සමුදගතං⁷ සමිත්ඤ්ඤා අගතං එතං හි තත්ත තත්ත ජාතකාලෙ ගෙවග්ග ඤාතිසාලොගිතෙති පක්කපිතං කතං⁸ නොවෙතං එවං පක්කපායං න නොවි කිංඤ්චි දිග්ඛා අයං බ්‍රාහ්මණොති වා ගාරථාප්පොති වා ජාතෙග්ග එවං පක්කපිතඤ්ඤානං⁹ දිඝරත්තමත්තසගිතං දිව්ඨිතමජ්ජා කතං¹⁰ පක්කපිතං නාම ගොතනං¹¹ නාමගොතනමත්තමෙතං සංවො හාරත්තං¹² පක්කපිතනති අජාතනතානං සත්තානං ගදගෙ දිඝරත්තං දිව්ඨිතමත්තසගිතං තත්ත අත්තසගිතතතා නං නාම ගොතනං අජා තනතා නො පමුච්චතති ජාතියා ගොති බ්‍රාහ්මණොති¹³ අජාතනතා ව එවං වදනතිති වුත්තං භොති.

එවං ගෙ ජාතිතො බ්‍රාහ්මණොති අභිතිවෙසං කණ්ණෙනි, තෙ ඉදං වොහාරමත්තං අජාතනතා සා ව¹⁴ තෙසං දිව්ඨි දුද්ධිති දංගොඨිං ඉදං තිස්සරියාගමෙව ජාතිවාදං පටිකම්පනො¹⁵ කම්මවාදඤ්ච පතිවිඤ්ඤාපනො¹⁶ න ජම්මාති ආදිමානං තත්ත; කම්මිනාති උපබ්බ ගාථාග විත්තාරණත්තං කත්තනො කමමනාති ආදි වුත්තං; තත්ත කම්ම භාති පච්චුප්පනෙන න කම්මමාදිතිබ්බිත්තකවෙතනා කම්මනා¹⁷

1. දිබ්බං B.

2. සුඤ්ජරං ආනං b.

සුඤ්ජරවානා 8. ඤ්ජරා B.

3. කිංඤ්චිති B.

4. දංගොඨිං B.

5. ඉදං අජාතනතා b S.

6. වොහාරමත්තනති b.

7. ගග්ගා සමුදගතං සමඤ්ඤා B.

සමඤ්ඤා S.

8. පක්කපිතං ගතං b.

9. පක්කපිතඤ්ඤා B.

දිඝරත්ත මත්තසගිතං b.

10. දිව්ඨිතං අජාතනං නං b.

දිව්ඨිතනති මජ්ජානිකං 8.

11. පක්කපිතං B.

12. වොහාරත්තං B.

මෙතං වොහාරත්තං b.

13. අගං බ්‍රාහ්මණං B.

ජාතියාගොතිති බ්‍රාහ්මණං B.

අජාතනතා අජං බ්‍රාහ්මණං b, S

14. ගාථා B. S.

15. පටිකම්පනො B.

16. පතිවිඤ්ඤා B. 8.

17. කම්මිනා B. b.

පටිවිමසමුපපාදකානි¹ ඉමිනා පටිවසෙත එවං ගොතීති² එවං පටිවමු
 හමුපපාදකානි³ ගාමිච්ඡිපාකතොපිදාති සමානාචාරාකාරකං
 කුලෙ කමිච්ඡෙත උපපාදානි ගොතී. අනුකුලි භිතපඤ්ඤානා භිත
 පඤ්ඤානෙ කමෙව පිපට්ඨිමානෙ ගොතීති එවං කමිච්ඡිපාකතුහලා; කමිච්ඡි
 නාචගතනීති ගාථාය පත ලොකොනි වා පජාති වා සපෙතානි⁴ වා
 එකොගෙවජන් වචනමිතෙත⁵ ගෙදෙ පුරිමිපදෙන වෙත්ථ අපි මුග්ගා
 මහාමුග්ගා සෙවෙතා; සඤ්ජානාති⁶ දිව්විසා පටිසෙසධා; වෙදිතසෙධා;
 ගමමනා හි⁷ තාසුතාසු ගතිසු⁸ චතතති ලොකො; තසා නො; සඤ්ජ
 භාති⁹ දුතිය පදෙන එවං¹⁰ කමිතා නිබ්බතොපි ව පටිසෙතපි¹¹
 අතීතපටිමුපපාතන ගෙදෙන කමිතා චතතති. සුඛදුක්ඛානි පටිමු
 සොනොනා භිතපඤ්ඤාදිගෙදඤ්ච අපජ්ජෙතො; පටිතතනීති දසොනා;
 තතියෙත තමෙවජන් නිගමෙති. එවං සබ්බපාපි කමිතිබ්බනිතා¹²
 ගතො කමිමිතෙව වා බද්ධා¹³ සුචා; පටිගතනති න අඤ්ඤාපාති; වතු
 ජන්ත¹⁴ නමත්ථං උපමාය මිතාවෙති. ගාථාති ජට්ඨාය ගාමකො; අංගිති
 මිනිනං. ගොතී න තාය අතීබ්බෙතා; යාති.¹⁵ එවං ලොකො නිබ්බත
 නො ව පටිගතොපි කමිතිබ්බනිතං¹⁶ තෙන අතීබ්බෙතා; න¹⁷ නිබ්බ
 තතති තපපටිගතනීති¹⁸ ඉදාති ගමා; එවං කමිතිබ්බනිතො; ලොකො
 තසා; සෙවෙත න කමිතා¹⁹ සෙවිතාචං දසොනොනා; තපෙතානි
 ගාථාආයමිත; තත්ථ කසෙතානි බුතභිතපෙත; මුග්ගමිච්ඡෙතොති
 මෙදුතපිරිතියා; සංගමනානි සිලෙන; දමනානි ඉන්ද්‍රියදම්
 නෙන;²⁰ එකොනානි එතෙන සෙවෙත පරිසුද්ධාන මුග්ගමුතෙන
 කමිතා මුග්ගමො ගොතී. තසා; ගමා; එතං මුග්ගමුතෙනං ගමා;
 එවං²¹ කමිං උපතමො; මුග්ගමුතොනි වුතො ගොතී; මුග්ගා
 තනතිපි පාඨො. අයං පනෙත්ථ වචනපෙතා;— මුග්ගං අතතීති²² මුග්ගා
 නා මුග්ගමොචං ආවගතීති වුතො ගොතී; දුතියගාථාය සපෙතානි

1. පටිවිමසමුපපාදකානි B. 8.

2. එතං ගොතීති B.

3. ගමානාම මාකාරක B. 8.

ගමානා ගමාකාරක B.

උපපාදකානි අනුකුලි

භිතපපෙතො B.

භිතපපෙතොති b.

4. සපෙතානි B.

5. වචන මිතන B. 8.

6. සඤ්ජානා B. 8.

7. කමිමිතා B.

8. ගතිසු b. B. 8.

9. සඤ්ජානාති. B. 8.

10. එතං b. කමිතා b. B.

11. පටිසෙතපි B.

12. කමිතිබ්බනිතා B.

13. කමිමිතෙව බද්ධා b. බද්ධා B

14. පටිගතන වතුපෙත b.

15. අතීබ්බෙතා ගොතී B.

16. කමිමිතිබ්බනිතං B.

17. තපෙන අතීබ්බෙතා B. 8.

18. වතනති පටිගතනි B

නිබ්බතනති න පටිගතනි b.

වතනති පටිගතනි B

19. තසා; සෙවෙතා; කමිතා b.

කමිතා B.

20. ඉන්ද්‍රිය දමනා B. b.

21. ගමා; එතං B. තසා; එතං B.

22. අතතීති මුග්ගානං B.

අතතීති b. B. මුග්ගමො. B.

සිතාගියාලයෙහි; බ්‍රිතාන්‍ය සන්නායක බ්‍රිතාන්‍ය ව සන්නායක වී ඇති එම රූපයෙහි නිවැරදි ලෙසින් පෙන්වා දෙනු ලබන බ්‍රිතාන්‍ය ව සන්නායක වී ඇති විස්තරය පෙන්වා දෙනු ලබන එම විස්තරය ජාත්‍යන්තර මට්ටමේ සිටින අයෙකුට දැක්වීමට හැකි වනු ඇත.

ව්‍යාපෘතියේ සුභා. අධ්‍යක්ෂ.

2. 6. 9-

[illegible]

1. **ಪ್ರಾರಂಭ** ಎಫ್. 6

2. കമ്മ്യൂണി. പരിഷ്ക. 6.

3. **பிரதானத் தலைவர்** - **மாண்புமிகு க. க. க.**

සුභ ජායමය ව.

සහතික කළේ S. අ. දිසානායක.

4. சிறப்பம்சம் :- உருவகம்

බහුතර පවුලාවිධිමයාචාරය ම

questo b.

S. 0000. 5.

6. **பெறுதல்.** b.

7. கிணங்குளம் கிணங்குளம் 13.

8. ଶତ୍ରୁ ଗଣେଶ - 8.

2. **සාපේක්ෂතාවාදය** 8,

10. **මහජන ස. ව. කොමිෂනර්ස්**

11 **අපරාධයා, ඊ.**

12. **କ୍ଷିତିପତ୍ର ଚିହ୍ନାଙ୍କିତ L.**

13. විද්‍යාගතයන්ගේ සහතිකය සහතිකය ද.

உதாரண வினாக்கள் 6.

මහාදත්තසේනාපති කීර නාමෙකො¹ බ්‍රාහ්මණගෙයක අපොසි
 තස්ස මරණයමයෙ කීරෙයා උපට්ඨති,² හො බ්‍රාහ්මණෙති කීං පස්ස
 තිති පුත්තො ලොභිතසරනති අග, බ්‍රහ්මලොකො හො එසොති,
 බ්‍රහ්මලොකො නාම හො කතතති,³ උපරීති, මය්‍යං හෙට්ඨං උපට්ඨං
 තිති කිඤ්චොපි හෙට්ඨං උපට්ඨාති උපරි උපරිති⁴ කාලං කථා
 කීරයෙ තිබ්බපෙතො, ඉමිනා අමානං යසෙඤ්ඤ දොසො දිනොනාති⁵
 සහස්සං ගහෙට්ඨං තිගරිතුං අදංපු, සමපර්ජමානං පත මහපථලං
 හොති, කතකල්‍යාණො හි කාලං කථා සංගො තිබ්බතතති සහල්‍යං
 යුත්තිලිච්ඡාතකථාය දිපෙතපෙට්ඨං, යථා පත තං⁶ වණ්ඤ්කමමට්ඨං
 නං විපර්ජමානං අපපථලං හොති, එවං සිලෙ⁷ අපරිපුරකාරිනො
 අනෙසත්‍යං සුභත්‍යං පබ්බජ්‍යාකමමට්ඨානමිති එවරුපා හි⁸ නෙව
 ඤානාදිසුභං න සංගමොකබ්‍රහ්මං ලහනති⁹ සමපර්ජමානං පත මහපථ
 ලං හොති සිලාති හි පුරෙතො විපස්සනං විසංඝිනො අරහත්තමිති¹⁰
 පාපුණති; බ්‍රාහ්මණා ජනා ඥානමාති ඉධ කීං පුච්ඡමිති පුච්ඡති,
 බ්‍රාහ්මණා වදන්ති, පබ්බජිතො ඉමෙ පඤ්චබ්‍රමෙ¹¹ පුරෙතුං සමපෙට්ඨං
 නාම තථි ගහට්ඨංව පුරෙතීති සමණො ගොතමො¹² ගිහිස්ස වා
 අහං මාණව පබ්බජිතස්සාති¹³ පුනපුන¹⁴ වදති, නෙව පබ්බජිතං
 චුඤ්චති, මය්‍යං පුච්ඡමෙව¹⁵ මසෙඤ්ඤ න සල්ලකෙතීති වාගසිසෙත
 පඤ්චබ්‍රමෙ පුච්ඡමිති පුච්ඡති; සමෙ ඤ අභරුති සමෙ තුස්සා යථා
 බ්‍රාහ්මණා පඤ්ඤපෙතති තථා ඉධ භාසිතුං භාරියං න හොති යදි න
 කොපි අථාපු භාසෙව¹⁶ හොති භාසක්ඛුති අපෙට්ඨං; නි ඤො මෙ ඥොති
 කීං සඤ්ඤානං පණ්ණිනපරිථිප්පානං ගි සනතිකෙ කප්ථං දුක්ඛා
 හොති, තෙ පදෙ පදෙ අක්ඛරෙ අක්ඛරෙ¹⁷ දෙසමෙව වදන්ති එකත්ත
 පණ්ණිනා පත කථං සුචා සුකරිතං පසාසනති දුක්ඛාපිනෙ පාළිපදං¹⁸
 අත්ථව්‍යඤ්ජනෙසු යං යං විරුද්ධිති තං තං උජ්ජං කථා දෙනති
 සහමයා ව සදිනො එකත්තපණ්ණිනො නාම තථි තෙතාග නි ඤො
 මෙ හො ඥානම භරු සමපසු ගවහොනා වා නිසින්නා ගවහො
 රුපමාති.¹⁹

1. නාමකිරෙකො S. කීරනාමකො b.

බ්‍රාහ්මණ ගාමො S.

2. උපට්ඨාති b. S.

3. නාමෙකා කතතති b.

4. හි උපරිති S. හරා උපරිති b

5. දිපෙට්ඨං S

6. යථාපත S.

7. සිලෙසු b. අපරිපුරකාරිනො S

8. එවරුපොති S.

9. න සංගමොකබ්. ලහන b.

න ගහෙට්ඨං ලහන S

10. අරහත්තං S.

11. පබ්බජිතො ඉමෙව බ්‍රමෙති b.

12. සමණො පත ගොතමො S. b.

13. පබ්බජිතස්සාමාති B.

14. පුනපුනං B. S.

15. මසෙඤ්ඤ පුච්ඡං B. S. චුච්චිති b.

16. භරුභාසමා b. අභරුභාසමානං S.

17. අක්ඛරකිරි b. S.

18. පාළිපදං L.

19. ගවහොරුපමාති S.

නිසින්නො ගවහො රුපමාති b

ගවහොරුපමාති S

සමවනති වර්තමානං; කපනති තපවර්තයං; මුහුමවිෂ්ණනති මෙදුන වර්තයං;¹ අපේක්ෂනනති මනනගතණං; වාශනති ආමිසපරිව්වාහං; භාපි නො සම්පන්නති අජානනභාවං පාපිනො සම්පන්නති; එකදමොවොති තගවතා අතිවෙණුපමාය තිගතනිනො තං² පවොහරිතුං අසනෙකා නොතා යථා නාම දුබ්බලසුතමො මිහං උච්චපෙත්වා සාමිකයා අති මුඛං කථා යං අපසක්කති³ එවමෙව ආවර්තං අපදිගනොතා එවං⁴ බ්‍රාහ්මණොති ආදිවචනං අවොව.

තත්ථ ඕපාකර්ණානිති ඉදං තස්ස නාමං පොකර්ණාදීතිපි⁵ වුවමති; තස්ස කිර් කායො සෙතපොකර්ණාදිනො දෙවතගරෙ උත්තාපිතරජත පොරණං⁶ පිග සොහති, සිහං පනස්ස කාලවණ්ණං⁷ ඉන්ද්‍රිය ල මණ්ඩමයං පිග, මයසුපි වන්දමණ්ඩලෙ කාලමෙහරජ් පිග බාගති. අනඛිති නිලුපලසදිසාති නාසා රජතපනාපිකා පිග සුවට්ඨිතා සුපරිසුඛා, හත්ථපාදතලාති වෙව මුඛඤ්ච නතලාබාරසපරිකමමං පිග සොහති, අතිපිග සොහගතපපෙනා බ්‍රාහ්මණස්ස අත්තභාවො අරුජනෙ ආනෙ රුජානං කාතුං සුත්තමිමං බ්‍රාහ්මණං⁸ එවමෙව සග්ගිරිනො⁹ ඉති නං පොකර්ණසදිසතා පොකර්ණාදීති¹⁰ සඤ්ජානනති පොකර්ණෙර පත සො තිබ්බෙනො හ මාතුකුච්ඡිගනති ඉති නං පොකර්ණෙර සපි තතතා පොකර්ණාදීතිපි¹¹ සඤ්ජාගනති; ඔපමෙණ්ණඤ්ච උපමෙණ්ණෙ සොනොතා; සුභසමභිකොති උක්ඛවර්තය සුභගවතස්ස ඉත්තරෙ; සස්ස භංගොවොති හසිතබ්බකසෙණ්ණෙව; නාමිකංගොවොති ලාමිකංගොව¹² තදෙවතං අත්ථාභාවෙන ජිත්තකං ජිත්තකතත්ථාව¹³ කුච්ඡනං ඉද්දති¹⁴ නං හගවා සාවර්තනං තිගතණතිතුං නිං පත මිණ්ඩොති ආදි මිහ, තත්ථ භෞමා නෙසං සෙසොති¹⁵ තත්ථා වාචා තෙසං සෙසොතා සෙසංසා¹⁶ වරතරාති¹⁷ අත්ථා; සමමුඛොති සමමුඛියං¹⁸ ලොකවොහාරෙන; ඔහනොති කුලසිත්ථා පරිගණතිත්ථා;¹⁹ පටිසම්භා භාති ජාතිත්ථා; අත්ථසංගිකනති කාරණතිග්ගිතා; එවං සොහති

1. මෙදුන වර්ත. B.

2. නිගතනිනො S.

3. අපසක්කති B.

එවමෙව. බො L. එවමෙව S.

4. එක, B. S.

5. පොකර්ණාදීතිපි B.

පොකර්ණාදීතිපි b.

6. රජවපොරණං B.

7. කාලවණ්ණ b. S.

ඉන්ද්‍රියලාසං පිග b.

8. සුනොතා බ්‍රාහ්මණං B.

සුනොතාති ඉමිකබ්‍රාහ්මණස්ස B.

9. සග්ගිරිකතා B.

10. නං පොකර්ණෙර සපිතතා;

පොකර්ණාදීතිපි b.

නං පොකර්ණාදීති S.

11. පොකර්ණාදීතිපි L.

පොකර්ණාදීති B.

12. සසොනෙණ්ණෙවොති b.

13. උක්ඛකතත්ථා B. S.

14. ඉද්දති නං B.

15. තෙසං සෙසොති S.

16. සෙසොපාසං නං B.

17. සෙසොපාසං-ගතරාති B.

18. සමමුඛාති සමමුඛියං I.

සමමුඛාති සමමුඛියං B.

19. පරිගණකතා B. S.

ලොකවොහාරං අච්ඡිද්ධිභි, භූලඛිභි, ජාතීභි, තාරණං¹ නික්ඛිතං
කථා, භාරිතාය සෙය්‍යතාවෙ සථි; ආවුප්පොති ආවරිතො; නිවු
ප්පොති නිවාරිතො; ඔප්ප්පොති² නතදො; පරිප්පොතිදොති පලි
වෙසිතො; ඔප්පොති³ ආදිති වුත්තප්පොති; සචෙතං සො සොකම්
චානනති සචෙතං කාරණමථි; සමාය්‍යාති වුම්භාරිතාදිතං⁴ අහං
චෙත සො අහං; අහං අවමිමා ව⁵ වණ්ණමිමා ව පහස්සරෙ වාති;
නිවුප්පොති. මාණවොති තප්පරිතාහං අහං; ඉදං වුත්තං හොති:
යචෙව හි තිණ්ණවුප්පාදතං පටිච්ච ජලමානො අහං වුම්භාරිතඛිතා
රතං⁶ අප්පිතාය සදෙසො හොති. එවං⁷ පඤ්චකාමගුණෙ පටිච්ච උප්ප
ත්තා පිතිජාතිජරාවංසිමරණසොකාදිතං අප්පිතාය, සදෙසා,⁸ යථා පත
පටිච්චග්ගතිණ්ණවුප්පාදතො⁹ වුම්භාරිතං අහංචෙත පරිප්පොති, එව
මෙව¹⁰ ලොකුත්තරජ්ඣානඤ්ඤායසම්පසුත්තා පිති¹¹ ජාතිආදිතං අහං
චෙත පරිප්පොති¹² අප්පොති; ඉදං යෙ තෙ බ්‍රාහ්මණෙහි වාගසි
සෙන පඤ්ච ධම්මා පඤ්ඤාත්තා තෙපි යහමා පඤ්චව හුත්වා න
තිවචලා තිව්භනති අනුකම්පා¹³ ජාතිකොත සද්ධං ජ¹⁴ ආපජ්ජනති
තහමා නං¹⁵ දෙසං දෙසොත්තා සෙ තෙ මාණවොති ආදිමාහ: තත්ථ
අනුකම්පා¹⁶ ජාතිකනති අනුකම්පාසතාවං.¹⁷

තත්ථ ඔහුලං සම්ප්ප්පොත්තීති ඉදං ගහවා ගහවා එස ඉමෙ
පඤ්ච ධම්මෙ පඤ්චර්තො පරිප්පොත්තං සම්ප්පොති නාමි නථි ගහවෙතා
පරිප්පොත්තීති ආහ, තහමා නං¹⁸ පඤ්චර්තොව ඉමෙ ප්පොත්තී ගහවෙතා
ප්පොත්තං සම්ප්පොති නාමි නථිති¹⁹ තෙතෙව බ්‍රිමෙත ගණ්ණපෙත්තුං²⁰
පුත්තී; න සහනං සම්ප්පොති. සම්ප්පොති ආදිප්ප ගහවෙතා අඤ්ඤාත්තං
අහති වලඤ්ඤානකම්පාවාදමි කෙරෙහිගෙව, පඤ්චර්තා අහිතා සිසෙ
ථිඤ්ඤාත්තපි²¹ දෙව කථා න කෙරෙහි; ගහවෙතා ව අනෙත්තාතෙමා
සම්ප්පොති සිහිතාපදං රත්තීත්තුං න සහනොති, පඤ්චර්තො තිවච
කාලමෙව තපසසි²² සිලවා තපනීසසිතකො හොති, ගහවෙතා මාසස්ස
අවධිදිවසම්පත්තං²³ උපපාසකම්පමි කාත්තුං න සහනොති, පඤ්චර්තා
යාවර්ථං බ්‍රහ්මවාරිතො හොති, ගහවෙතා රත්තසුත්තමිහලසුත්ත

1. ආජාතිභි කාරණං.

2. ඔප්පොති B. S.

3. ගහිතොති b. S.

4. වුම්භාරිතාදිතං B.

5. අවමිමා ව S.

6. ජාතිකා අභිකාරිතං S.

7. එවමෙව B.

8. සදෙසො b.

9. පරිච්චග්ග. තිණ්ණවුප්පාදතං b.

පරිච්චග්ගතිණ්ණවුප්පාදතං S.

10. එවමෙව b.

11. සම්පසුත්තපි S.

12. පරිප්පොති B.

13. අනුකම්පා b. S.

14. න S.

15. හං B. S.

16. අනුකම්ප b.

17. අනුකම්පාවං b. S.

18. තහමා S. තහමා B.

19. තත්ථ S.

20. බ්‍රිමෙත ගණ්ණපෙත්තුං h.

21. ජීර්ජනෙතපි B.

22. තිවචමෙව තපසසිති b.

23. මහත්තමි B. S.

මහතච්ඡි පොත්තෙන ලිඛිතාං ඔපෙති,¹ පබ්බජිතාං නිව්චං සජ්ඣාං
ගනාති, ගහවෙසාං සලාකහතතච්ඡි අබ්බං භානා දුතං න සන්තොති
පබ්බජිතා අසුඤ්ඤාමිං අසති භාසසුතඛාදිතච්ඡි පිණ්ඩං දෙනති හණ්ඩ
ගාහකදහරසසපි පතොත පක්ඛිපතොතවාති,² එවමනො දඬුමෙකො;
විජාගයාහං එතෙති අහං එතෙ පඤ්ඤා ඛෙවම මෙතතවිජාගයා
පරිවාසෙ වදාමිති අනො.

ජානවදෙධාති³ ජාතො ව වධ්ධිතො ව; යො හි කෙවලං තත්
ජාතො ව ගොති අසුඤ්ඤා⁴ වධ්ධිතො, තස්ස සමිත්තා ගාමිමිත්තා⁵ න
සබ්බස්සො පච්චිකතා ගොනති තස්මා ජාතවදෙධාති අහ; ජාත
වදෙධාති⁶ යො විරං තික්ඛිතො, තස්ස න සබ්බස්සො පච්චිකතා
ගොනති, තස්මා භාවදෙව අවසට්ඨති⁷ අහ, තං ඛණ්ණමෙව තික්ඛ
තතතති අනො දකුණිසංගතතති අයනනු ඛො මෙත්තො අහං නු⁸
බොති තංඛාවසෙත විරුසිතතතා; විසාරාසිංහතතතති යථා සුමුමං
අත්ථාතං සහසා පුට්ඨිතස්ස කස්සවි හරිරං ථද්ධිතාමං⁹ ගණන්ති
එවං ථද්ධිතාමං¹⁰ ගහණං; න අට්ඨමාති¹¹ ඉමිනා සබ්බඤ්ඤාතඤ්ඤ
ණස්ස අපපටිගතතාමං දස්සෙති; තස්ස හි පුට්ඨස්ස මාරුවට්ඨනාදි
නාං¹² වසෙත සිතා ඤ්ඤාණස්සපට්ඨාතො තෙන සො දකුණෙය්ස වා
විජාරායෙය්ස වා සබ්බඤ්ඤාතඤ්ඤාණං පත අපපටිගතං න සත්තා තස්ස
තෙනව අතතරුසො කාතුනාති දිපෙති; සංඝාථාපි මාණව ඛලවා
සබ්බඛමොති එත්ථ ඛලවාති ඛලසමපතොතා; සබ්බඛමොති සබ්බ
බමිකො; අපසංකපිතොති අතිවෙජන අදුක්ඛන; දුක්ඛලො හි සබ්බ
බමිකො සබ්බං බමිතොති න සන්තොති වතස්සො දිසා සරෙන
විසුඤ්ඤාපෙත්තුං නාස්සසබ්බසද්දං සබ්බතො ඵරති¹³ ඛලවතො පත
විජාරිකො¹⁴ ගොති තස්මා ඛලවාති අහ; මෙතනාස චෙත්තො
විමුක්ඛාති¹⁵ එත්ථ මෙතතායාති¹⁶ වුත්තෙත උපමාරෙපි අපතොති
වට්ඨති; වෙත්තොවිමුක්ඛාති වුත්තෙත පත අපතොති වට්ඨති; සං
පමාණකතං කමිත්තං පමාණකතං කමමං නාම නාමාවචරං වුට්ඨති;
අපපමාණකතං කමමං නාම රූපාවචරං,¹⁷ තෙසුපි ඉධ භුතවිජාර
කමමඤ්ඤාදි අධිපෙයනං තං හි පමාණං අතික්ඛමිතිං මදිත්තං

1. පපෙසි හ

2. පක්ඛිපතොති හ

3. ජාතවදෙධාති B. S.

4. අසුඤ්ඤා B. S.

5. ගාමිමිත්තා S.

සමිත්තාමෙ මිත්තා R.

6. ජාතවදෙධාති B. S.

7. අවසට්ඨතතතති B. S.

තාවදෙව අවසට්ඨතතතති හ.

අපසංකතතති S.

8. අහං නු B.

9. දකුණාමං B.

10. දකුණාමං B.

11. තත්ථවති B. S.

12. මාරුවතතාදිතං B.

13. ඵරි B. S.

14. විජාරිකො S. විජාරිකො B.

15. වෙත්තො විමුක්ඛාති S.

මෙතතාති වුත්තෙත

16. මෙතතාති S.

17. රූපාරූපාවචරං B.

අනෙකුත්¹ දිනාචරණවසන වසන්තා කතනා අපමාණ
 කතා² වුවහි; නි සං කන්තාවසිතනි³ නි කන්තාව වසිතනි නි
 කාමාවචරකමං තපමි රුපාවචරකමමි⁴ න මිතිගති න තිතිති;
 සිං වුතනං නොති තං⁵ කාමාවචරකමං තප්ප රුපාවචරකමමිතං⁶
 අනන්ත ලග්ගිතුං වා ආතුං වා රුපාරුපාවචරකමමි ඵරිතා පරිතා
 දිසිතා අත්තනො මිනාසං ගගෙතා පතිට්ඨාතු,⁷ න සංකොති අච
 චො රුපාරුපාවචරකමමමිව⁸ කාමාවචරං මිගොනො මිග පටිතනං.⁹
 උදහං ඵරිතා පරිතාදිසිතා අත්තනො මිනාසං ගගෙතා තිතිති,
 තප්ප විපාකං පටිඛාතිතා සගමෙව බ්‍රහ්මානං සගවන්තං¹⁰ උපතන
 තිති; නෙසං සතිමත් උත්තානමෙවාති.

සුභ සුභතං නවමං.

2. 5. 10.

එවමෙම සුභතති සග්ගාරවසුභතං;¹¹ තත් මණ්ඩල කපෙසා ටි
 එවං තාමනෙ ගාමිනෙ,¹² අභිපසසනනාති අවෙච්චපසාදවසන¹³
 පසනනා, සා කීර් නොතාපනනා අරිගසාපිනා සාරද්ධාර්ගොත්තනා
 බ්‍රාහ්මණා හරිගා, නො බ්‍රාහ්මණො පුදබ්බ¹⁴ නාලොතනාලං බ්‍රාහ්ම
 ණ කිමිනෙතනා, තෙතං සකකාරං නෙරුති; අමං පන බ්‍රාහ්මණිං
 ඝරං අනෙතා අතිරුපාග මිගාකුලාග බ්‍රාහ්මණිගා විතතං නොපෙසතුං
 අසනකානෙතා බ්‍රාහ්මණානං සකකාරං නාතුං නාසකති, අච නං
 බ්‍රාහ්මණා දිට්ඨිදිට්ඨිතානෙ නයිදුති නිං බ්‍රාහ්මණලද්ධිකො එකාහමපි¹⁵
 බ්‍රාහ්මණානං සකකාරං න නෙරුසිති නිප්පිලොනති, නො ඝරං අනෙතා
 බ්‍රාහ්මණිගා තමිත්ථං අනෙරෙවතා සවෙ නොති එකදිවසං බ්‍රිඛං රක්ඛි
 තුං සකකුණෙත්තාසි බ්‍රාහ්මණානං එකදිවසං තිතඛං දදෙත්තනති
 අන, තුග්ගං දෙත්තවමමි රුච්චිතකට්ඨානෙදුති¹⁶ නිං බ්‍රාහ්මණ දෙති
 නිං මග්ගං එත්තති, නො බ්‍රාහ්මණ නිමිනෙතනා අපෙසාදකං¹⁷ පායා
 සං පවාපෙතා ඝරං පුඤ්ජාපෙතා¹⁸ අසනාති පඤ්ඤාපෙතා¹⁹

1. මිතිගති අනාවසන B.	11. සගාරව සුභත S.
2. අපමාණකතනති B. S	පණ්ඩල කපෙසා ටි S
3. කන්තාවසිතනි 1.	12. ගාමි B. S.
4. රුපාරුපාවචරි කමමි B	13. අවෙච්චපසාදෙත S.
න මිතිගති B	14. පුදබ්බ B. S.
5. නොති B	15. එත්තතං කාලමි B. එකමපි S
6. රුපාරුපාවචරකමමිත B.	16. රුච්චිතකට්ඨානෙ B. S.
7. පතිට්ඨාතුං මා B	17. අපෙසදාන S.
8. රුපාරුපාවචරි කමමමිව B	18. ඝරද්ධාරි ඝරණාපෙතා B.
9. පටිතන B	මිඤ්ඤාපෙතා S
10. බ්‍රාහ්මණත්තං b	19. පඤ්ඤාපෙතා S

මුත්තමණ කිසිදුපෙයි, මුත්තමණ මාතෘකාවකා කිව්වෙහි, කවච්ඡං ගතෙහි,¹ පරිවිසනාති දසානණ්ණකෙ² පක්ඛලිති,³ මුත්තමණ පරිවිසාමිති සද්දසුචි⁴ අකචා, අසෙවකවසෙන සහසා සථාරමෙව අනුයාගිති, උදනං උදනෙයි, මුත්තමණ උදනං සුචා උගතො පක්ඛිනො එස සමණස්ස ගොතමස්ස සහසො තාස්ස දෙය්‍යවමං ගණ්ණිස්සා මාති කුපිතා ගොජනාති ඡබ්බිතො කික්ඛමිසු, මුත්තමණා තනුපථ මෙද්දසුචි තං අවමං අපේක්ඛාදිවසං මුඛං රක්ඛමිසාසිති එතතකතොති බිරසුචි තණ්හුලාදිති ව තාසිතාතිති අභිවිස කොපවසං උපගතො එවමෙව පතායං වසලි⁵ යසමි වා තගමි වා තස්ස මුණ්ඩකස්ස සමණකස්ස වණ්ණං භාසති, ඉදති ත්‍යාගං වසලි තස්ස සද්දුතො වාදං අපරපෙස්සාමිති අත, අප නං මුත්තමණි ගවජ තිං මුත්තමණි ගතො පි වෙදිස්සාසිති⁷ වතො තාගං තං මුත්තමණ පස්සාමි⁸ සදෙවතො ලොකෙ-පෙ-වාදං අපරපෙස්සාසිති⁹ සො සථාරං උපසඛකමිති:-

කිංසු කුචො,¹⁰ සුඛං සෙති කිංසු කුචො,¹⁰ න සොවති
කිස්සස්ස එතං¹¹ ධම්මස්ස වධං රෙවෙයි ගොතමාති.

පඤ්ඤා පුච්ඡි, සථා,¹²:-

කොඨං කුචො¹⁰ සුඛං සෙති කොඨං කුචො¹⁰ න සොවති
කොඨස්ස විසමුලස්ස¹³ මුගුරක්ඛස්ස මුත්තමණ
වධං අරියං පසංඝනාති තං හි කුචො,¹⁰ න සොවතිති.

පඤ්ඤා කපෙයි, සො පබ්බජිති, අරහත්තං පතෙතා, තස්සෙව කතිවිතාතා අසෙක්කාසකභාරථාපො නාම, භාතා මෙ පබ්බජතොති සුචා ගගවනතං උපසඛකමිති, අසෙක්කාසිති, ගගවතා විනිතො පබ්බජිති, අරහත්තං පතෙතා, අපරෙ තස්ස කතිවෙතා අසුඤ්ඤා භරථාපො¹⁴ නාම, සොපි ගගවනතං උපසඛකමිති, පඤ්ඤා පුච්ඡිති, විස්සජ්ජනං¹⁵ සුචා පබ්බජිති, අරහත්තං පතෙතා, තස්ස¹⁶ කතිවෙතා පිඛලලභභාරථාපො¹⁷ නාම, සො පඤ්ඤා පුච්ඡිති, පඤ්ඤා¹⁸ ව්‍යාකරණ පරිඥාසාප්ත පබ්බජිති, අරහත්තං පතෙතා, සඛාරවෙවා¹⁹ මාන

1. ගණ්ණිති: L.

2. දුස්සකණ්ණකෙ B. S.

3. පක්ඛලිති: B. S.

මුත්තමණ ගණ්ණි S.

4. සද්දසුචි: L.

5. වසලි b.

6. ගවජතො මුත්තමණ ගවජතො.

මුත්තමණ S.

7. මෙදිස්සාමිති S. B.

මෙදිස්සාමිති S.

8. පස්සාමිති b.

9. අදිමිත B. b.

10. ජෙති: B. සථා: S.

11. කික්ඛ එතස්ස B.

12. අත, S.

13. විසමුලස්ස B.

14. සුඤ්ඤාභරථාපො: B. S.

15. විසජ්ජනං B. S.

16. අපරෙ තස්ස b.

17. පිංගුලභ භාරථාපො L.

භාරථාපො: පිංගුලභාරථාපො b. S.

18. පඤ්ඤා B. පඤ්ඤා S.

19. සඛාරවෙවා S.

මොති අංගං තෙනසං සබ්බකතීටොථා තංගම් දිවසෙ මුහුමණෙහි සද්ධිං
එකතතකයෙහි නිසිනෙතා; අවතුතා වාති අවබ්බිභුතා¹ අමඛිගල
භුතා² යෙව; පරාතුතා වාති³ විනාසපතතායෙව; විපජ්මානා
නාති විපජ්මානෙසු; සිලසෙසුන නති සිලසෙව සද්ධිසෙව න ජානාසි;
දිව්ඛිමමොති සෙසු මොසානාපාරම්පපානාති දිව්ඛිමමෙව⁴ ඉමගම් සෙසු
ව අතතායෙව අතිජාතිතා මොසිතා⁵ මොසානං හුත්වා පාරම්සබ්බාතං⁶
සබ්බමමානං පාරතුතා තිබ්බානපතතා⁷ මගනති වතා ආදිමුහු
වරිගං පවිජානනති අපත්තා; ආදිමුහුමවිජිගනති මුහුමවරිගයං ආදි
භුතා⁸ උපපාදකා⁹ ජානකාති එවං පවිජානනති වුත්තං හොති.
ගානති තතකයාති; විමංසිති විමංසනං පසුසුචාරං වරුපෙත්වා
එවං වාදි; ගොසාගමයමිති තෙනසං සමමාසමුද්ධානං අගමගම් අසුසු
තයො; අවසිතමහාති අවසිතපදයං¹⁰ පධානපදෙන සද්ධිං සමමනො
තවා සපුරිසපදයං

ඉදං හි වුත්තං හොති හොතො ගොතමයං අවසිතපධානං වත¹¹
අහොසි සපුරිසපධානං වත¹² අහොසිති.

අනං¹³ අදමාති පුට්ඨාසමානොති ඉදං මාණමො සමමාසමුද්ධා
අජානනොව පකාසෙසිති¹⁴ සසුසුග අහ; එවං සනෙතති තුමනානං
අජානනායෙව සනෙත; කුච්ඡ¹⁵ මුසා හොතිති තුමනානං කථා අඵලා
තිපඵලා හොති, එවං මානමො සගවනතං මුසාවාදෙන නිගණණති
නාම; විසුසුසුපුට්ඨසෙතාති¹⁶ පානසතා මනුසෙසන; ඒවා පන¹⁷
අවිසුසුසුග මගා වසාකතමපි න ජානාසිති දීපෙති.

1. අවතුතාවාති b.	8. මුහුමවරිගයං ආදිමග.
2. අවබ්බිභුතා B, S.	මුහුමවරිගයං ආදිභුතං B.
අමඛිගල භුතා B.	9. උපකාරකා S, ජානකාති b, S.
3. පරාතුතාවාති B	10. අවසිතවතනති b.
විනාසං පතතායෙව B, S	11. අවසිතවතනති අවසිත පධාන අහං B.
4. පාරම්පපතතාති S.	12. අවසිත පධානං කවි S.
දිව්ඛිමමෙව අසිසුසුගෙ B.	පධානමත B.
5. මොසිතං B, S	13. අහි b.
මොසානං හුත්වා b S.	14. අජානනොති වතං b
6. පාරම්සබ්බාතං b.	පනසෙසිති S.
පාරම්සංඛාත B.	15. තුච්ඡා S.
7. පාරතුතා තිබ්බානං පතතා b.	16. විසුසු පුට්ඨසෙත b.
පාරම්භුතං නිබ්බානං පතතා S.	17. තං පන b.

උච්ච්ච¹ සමමනනති උච්ච්චත සද්දෙන සමමා පානවං මනා²
ලොකසමිං අපථි³ දෙවාති සුසුදරකාපි හි දෙවා නාම නොනති,⁴
දෙවා පන අතිදෙවා⁵ නාම, දෙවා නාම⁶ ලොකෙ දෙවො දෙවිති
ලොකාමෙහි මනුසොහි අධිකාති අපොථා; අසං සබ්බත්ථ උත්තාන
මෙවාති.

සඛාරවං⁷ සුත්තං දසමං.

නිව්භිගො⁷ ප සඤ්චමො වගොනා.

ඉති පපඤ්චසුදනියා මජ්ඣිමනිකායට්ඨකථාය

මජ්ඣිමපණ්ණාසක වණ්ණනා

නිව්භිගා.

1. උච්ච්චත B S

2. සමමනං පානවං B. S.

4. දෙවානාම නොනති

දෙවිසො නාම

නොනති B. S.

4. දෙවාපන අතිදෙවා b

5. දෙවාපන අතිදෙවනාම S.

දෙවාපන අතිදෙවානාම b

6. සඤ්ච S.

7. නිව්භිගොව b.

(TRIPITAKA PUBLICATIONS)

Vol. No.	NAME OF BOOK.	EDITED BY
1.	Petavatthu Aṭṭhakathā	Siri Dhammaramatissa Nayaka Thero & Acarya Pandit Mapalagama Candajoti Thero
	Second Edition	Welivitiye Pandit Sorata Thero
2.	Thera-Gāthasāṭṭhakathā, 1st Part	Suriyagoda Sumangala Thero & Weboda Sangharatana Thero
3.	Theri-Gāthasāṭṭhakathā	Bihālpola Siri Dewarakkhita Nayaka Thero
4.	Digha Nikāya aṭṭhakathā, 1st Part	Heyyantuduwe Dhammakitti Siri Dewamitta Nayaka Maha Thero
5.	Dhammapadaṭṭhakathā, 1st Part	K. Siri Sumangala Ratanasara Nayaka Maha Thero
6.	Udānaṭṭhakathā Second Edition	Bihālpola Siri Dewarakkhita Nayaka Thero, Welivitiye Pandit Sorata Thero & Pandit Palannoruwe Vimaladhamma Thero
7.	Suttanipāṭasāṭṭhakathā Second Edition	Suriyagoda Sumangala Thero & Pandit Mapalagama Candajoti Thero Acharya Baddegama Siri Piyaratana Maha Thero
8.	Visuddhimaggaṭṭhakathā	Pemunuwe Buddhadatta Maha Thero
9.	Nettipakaraṇasāṭṭhakathā	Pandit Widurupola Piyatissa Nayaka Maha Thero
10.	Mahāniddesaṭṭhakathā	Boruggamuwe Siri Rewata Maha Thero
11.	Khuddakapāṭhasāṭṭhakathā	Acarya Pandit Welipitiye Dewananda Nayaka Thero
12.	Buddhawamsaṭṭhakathā	Pandit Yagirala Paññananda Nayaka Maha Thero
13.	Dhammapadaṭṭhakathā, 2nd Part	K. Siri Sumangala Ratanasara Nayaka Maha Thero
14.	Cūḷaniddesaṭṭhakathā	Boruggamuwe Siri Rewata Maha Thero
15.	Anguttara Nikāyaṭṭhakathā, 1st Part	Dhammakitti Siri Dhammananda Nayaka Maha Thero
16.	Samyuttanikāyaṭṭhakathā, 1st Part	Pandit Widurupola Piyatissa Nayaka Maha Thero
17.	Vimānavatthu Aṭṭhakathā	M. Siri Siddhattha Nayaka Maha Thero & Acarya Morontuduwe Siri Dhammananda Nayaka Thero

(TRIPITAKA PUBLICATIONS)

Vol. No.	NAME OF BOOK.	EDITED BY
18.	Thera-Gāthapāṭhakathā, 2nd Part	Rerukane Ariyañāna Thero
19.	Dīgha Nikāyaṭṭhakathā, 2nd Part	Boruggamuwe Siri Rewata Maha Thero
20.	Jātakapāṭhakathā, 1st Part	Pandit Widurupola Piyatissa Nayaka Maha Thero
21.	Paṭisambhida Maggaṭ- ṭhakathā	M. Dhammakitti Siri Jinaratana Nayaka Maha Thero, M. Siri Anomadassi Nayaka Thero & Welivitiye Pandit Sorata Thero
22.	Samyutta Nikāyaṭṭha- kathā, 2nd Part	Pandit Widurupola Piyatissa Nayaka Maha Thero
23.	Itivuttakapāṭhakathā	Acarya Norontuduwe Siri Dhammananda Nayaka Thero
24.	Jātakapāṭhakathā, 2nd Part	Pandit Widurupola Piyatissa Nayaka Maha Thero
25.	Sutta Sanghapāṭhakathā	Acarya Baddegama Siri Piyaratana Maha Thero
26.	Caḷyāpiṭakapāṭhakathā	Acarya Kukulnape Siri Dewarakkhita Thero
27.	Catubhārawarapāṭhakathā	Pandit Doranegoda Nannasena Thero
28.	Samantapāsādikā Vinayaṭṭhakathā, 1st Part	Acarya Baddegama Siri Piyaratana Thero & Welivitiye Pandit Sorata Thero
29.	Apadānaṭṭhakathā	Welivitiye Pandit Sorata Thero
30.	Mātikapāṭhakathā	Siri Saddhammakitti Karandana Jinaratana Maha Thero
31.	Samyutta Nikāyaṭṭha- kathā, 3rd Part	Pandit Widurupola Piyatissa Nayaka Maha Thero
32.	Jātakapāṭhakathā, 3rd Part	Pandit Widurupola Piyatissa Nayaka Maha Thero
33.	Anguttara Nikāyaṭṭha- kathā, 2nd Part	Dhammakitti Siri Dhammananda Nayaka Maha Thero
34.	Vibhaṅgapāṭhakathā	Pandit Yagirala Siri Paññananda Nayaka Maha Thero
35.	Majjhima Nikāyaṭṭha- kathā, 1st Part	Dhammakitti Siri Dhammananda Nayaka Maha Thero
36.	Jātakapāṭhakathā 4th Part	Pandit Widurupola Piyatissa Nayaka Maha Thero
37.	Jātakapāṭhakathā 5th Part	Pandit Widurupola Piyatissa Nayaka Maha Thero
38.	Paccappakaranapāṭha kathā, 1st Part	Rerukane Ariyañāna Thero

(TRIPITAKA PUBLICATIONS.)

Vol. No	NAME OF BOOK	EDITED BY
39.	Jatakatthakathā, 6th Part	Pandit Widurupola Piyatissa Nayaka Maha Thero
40.	Pancappakaranatthakathā, 2nd Part	Acarya Rerukane Candavimala Thero
41.	Jatakatthakathā 7th Part	Pandit Widurupola Piyatissa Nayaka Maha Thero
42.	Dhammasanganippakaranatthakathā	Pandit Yagirala Paññananda Nayaka Maha Thero
43.	Apadānatthakathā, 2nd Part	Pandit Walagedara Somaloka Tissa Thero
44.	Majjhima Nikāyaṭṭhakathā, 2nd Part	Dhammakitti Siri Dhammananda Nayaka Maha Thero
45.	Samantapāsādikā Vinayaṭṭhakathā, 2nd Part	Weliwitiye Pemaratana Thero
46.	Samantapāsādikā Vinayaṭṭhakathā 3rd Part	Weliwitiye Sorata Nayaka Thero
47.	Majjhimanikāyaṭṭhakathā 3rd Part	Dhammakitti Siri Paññasera Nayaka Maha Thero